

Статус органів публічного обвинувачення

*міжнародні стандарти,
зарубіжне законодавство і пропозиції
щодо реформування в Україні*

УДК 347.963.1(094.9)
ББК 67.72я45
С78

*Рекомендовано до друку
Науково-програмною радою Центру політико-правових реформ*

**Це видання здійснене завдяки фінансовій підтримці
Міжнародного фонду «Відродження»**

**С78 Статус органів публічного обвинувачення: міжнародні
стандарти, зарубіжне законодавство і пропозиції щодо ре-
формування в Україні / за заг. редакцією О. А. Банчука. – К. :
Атіка, 2012. – 624 с.**

ISBN 978-966-326-446-2

У збірник ввійшли переклади документів ООН, органів Ради Європи (Комітету Міністрів держав-членів, Венеціанської комісії, секретаріату Європейського суду з прав людини, Консультативної ради європейських обвинувачів), відповідних законів Німеччини, Франції, Австрії, Іспанії, Португалії, Польщі, Естонії, Словенії, Молдови та Грузії.

Книга адресована науковцям, викладачам, аспірантам, студентам, а також парламентаріям, урядовцям та всім, хто цікавиться проблемами реформування органів прокуратури в Україні та від кого залежить реалізація цієї реформи.

**УДК 347.963.1(094.9)
ББК 67.72я45**

ISBN 978-966-326-446-2

© О. А. Банчук, 2012
© Центр політико-правових реформ, 2012
© Міжнародний фонд «Відродження», 2012
© Видавництво «Атіка», 2012

ЗМІСТ

Передмова	5
I. СТАНДАРТИ ООН	9
Керівні принципи ООН щодо ролі обвинувачів від 1990 року	9
II. СТАНДАРТИ РАДИ ЄВРОПИ	15
Рекомендація ПАРЄ 1604 (2003) 11 «Про роль служби публічних обвинувачів в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права» від 2003 року	15
Рекомендація Рес (2000) 19 Комітету Міністрів державам-членам «Про роль служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції» від 2000 року	18
Дослідження Венеціанської комісії № 494/2008 «Конституційні положення щодо служб обвинувачення в державах – членах Ради Європи» від 2008 року (<i>Витяг</i>)	48
Звіт Венеціанської комісії з Європейських стандартів щодо незалежності судової системи: частина II – Служба обвинувачення (від 17–18 грудня 2010 року)	51
Висновок № 340/2005 Венеціанської комісії щодо Федерального Закону «Про прокуратуру Російської Федерації» від 2005 року	72
Коментарі членів Венеціанської комісії на проект Закону України «Про прокуратуру» від 2004 року	92
Висновок № 539/2009 Венеціанської комісії щодо проекту Закону України «Про прокуратуру» від 2009 року	104
Висновок № 3 (2008) Консультативної Ради європейських обвинувачів (CCPE) «Роль Служб обвинувачення поза сферою кримінального права» від 2008 року	112
Роль публічного обвинувача поза сферою кримінального права у практиці Європейського суду з прав людини (<i>Витяг</i>) (березень 2011 року)	122
III. ЗАКОНОДАВСТВО ОКРЕМИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ	131
Законодавство окремих європейських держав «сталого» демократії	131
Закон ФРН «Про судовий устрій» від 1950 року (<i>Витяги</i>)	131
Карний процесуальний кодекс ФРН від 1950 року (<i>Витяги</i>)	136

Ордонанс Французької Республіки № 58-1270 Про органічний закон стосовно статусу магістратури від 1958 року (<i>Зміст і Витяги</i>)	141
Федеральний Закон Австрійської Республіки «Про Службу державного представництва» від 1986 року	155
Закон Королівства Іспанії 50/1981, який врегульовує Статут Служби державного представництва від 1981 року	169
Закон Португальської Республіки № 47/86 «Статут Служби публічного представництва» від 1986 року	220
Законодавство окремих європейських держав «молодої» демократії	294
Закон Республіки Польща «Про прокуратуру» від 1985 року	294
Закон Естонської Республіки «Про прокуратуру» від 1998 року	367
Закон Республіки Словенія «Про службу державного обвинувачення» від 2011 року	387
Закон Республіки Молдова «Про прокуратуру» від 2008 року	484
Закон Республіки Грузія «Про прокуратуру в Республіці Грузія» від 2008 року	533
IV. ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «Про прокуратуру»	555

Передмова

Реформування органів прокуратури залишається одним із зобов'язань України, не виконаним нашою державою перед вступом до Ради Європи. У підпункті ві) пункту 11 Висновку № 190 (1995) від 26 вересня 1995 року Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо заявки України на вступ до Ради Європи зазначається, що «роль та функції прокуратури будуть змінені (особливо щодо здійснення загального контролю за законністю) шляхом перетворення цієї інституції в орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи».

При ухваленні Конституції України у 1996 році прокуратура була позбавлена двох функцій – нагляду за додержанням і застосуванням законів та попереднього слідства. Однак органи прокуратури продовжують виконувати ці функції на підставі пункту 9 Перехідних положень Основного Закону. Хоча конституційні умови, за яких було можливим фактичне збереження зазначених повноважень, вже виконані або будуть виконані найближчим часом. Йдеться про те, що здійснення нагляду прокуратури за законністю ставилося в залежність від «введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів». Так, Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 року визначає особливості створення та функціонування інспекцій як органів, більшість функцій яких становлять контрольно-наглядові функції за дотриманням актів законодавства. Ухвалення ж нового Кримінального процесуального кодексу України сформує нову систему досудового слідства і означатиме необхідність позбавлення прокуратури функції попереднього слідства.

Від моменту вступу України до Ради Європи низка її інституцій (Європейський суд з прав людини, Парламентська Асамблея, Комітет Міністрів, Венеціанська комісія, Консультативна рада європейських обвинувачів) вже напрацювала значну кількість документів, у яких викладено нові стандарти діяльності служб обвинувачення. Переважна більшість цих вимог Ради Європи невідома широкому загалу фахівців та інших зацікавлених осіб у нашій державі, а це ускладнює змістовність і якісність дискусії про напрями реформування прокуратури в Україні.

Тому, однією із цілей видання цього збірника є ознайомлення українських фахівців із європейськими стандартами діяльності служб обвинувачення, приведення до яких повинно стати кінцевою метою реформування вітчизняної прокуратури. Адже не можна запозичувати європейські, перевірені практикою і часом, а головне – численними тестами на відповідність принципу верховенства права, стандарти системи кримінальної юстиції у цілому і залишити діючою майже без змін радянську систему прокуратури.

Іншою метою видання збірника є опублікування проекту Закону України «Про прокуратуру», в якому здійснена спроба реалізувати європейські стандарти, для його винесення на широке громадське обговорення.

Підготовка цього законопроекту почалася у другій половині 2011 року, коли Комісія зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права (дорадчий орган при Президенті України) створила відповідну робочу групу. До її складу увійшли: Ігор Коліушко (Голова правління Центру політико-правових реформ, голова групи), Олександр Банчук (кандидат юридичних наук, експерт Центру політико-правових реформ), Віталій Касько (адвокат, експерт Ради Європи), Роман Куйбіда, кандидат юридичних наук, експерт Центру політико-правових реформ), Віталій Куц (кандидат юридичних наук, професор Національної академії прокуратури України), Василь Луцик (кандидат юридичних наук, доцент Львівського національного університету імені Івана Франка), Микола Полудьонний (адвокат), Геннадій Рижков (юридичний радник Німецького фонду міжнародного правового співробітництва), Роман Романов (директор програми «Верховенство права» Міжнародного фонду «Відродження»), Микола Хавронюк (доктор юридичних наук, заступник керівника апарату Верховного Суду України), Віктор Шишкін (кандидат юридичних наук, суддя Конституційного Суду України). Протягом 16–22 жовтня 2011 року у Баварській академії суддів (м. Фішбаху) відбувалися фахові зустрічі робочої групи щодо реформування прокуратури. Німецьку сторону на зустрічах представляли Юрген Томас (державний секретар у відставці Міністерства юстиції ФРН), Вальтер Зельтер (Генеральний прокурор у відставці) і Юрген Денн (Генеральний прокурор у відставці).

Після доопрацювання законопроекту він був переданий на розгляд Комісії, яка його схвалила 22 грудня 2011 року і надіслала Главі держави.

У підготовленому законопроекті зроблена спроба реалізувати переважну більшість стандартів, відображених у документах органів Ради Європи та законах багатьох європейських держав.

Європейськими стандартами діяльності служб обвинувачення і обвинувачів, взятими робочою групою за основу, стали:

1) щодо статусу обвинувачів:

- винагорода і строк перебування на посадах визначаються законом;
- вказівки керівників щодо порядку виконання повноваження здійснюються виключно у письмовій формі;
- переміщення прокурорів може бути оскаржене до уповноваженого органу (ради обвинувачів);
- на обвинувачів не поширюється загальний імунітет;

2) щодо відбору обвинувачів:

- набір і просування по службі відбувається відповідно до закону з урахуванням їх компетентності і досвіду;
- перед призначенням на посаду здійснюється перевірка рівня освіти і підготовки кандидатів;

3) щодо дисциплінарної відповідальності обвинувачів:

- дисциплінарні процедури регулюються законом;
- важливо створювати незалежні дисциплінарні органи. Ради обвинувачів як дисциплінарні органи включають обвинувачів усіх рівнів;

4) щодо порядку реалізації повноважень:

- служби обвинувачення зосереджуються виключно на сфері кримінального права;
- обвинувачення здійснюється на дискреційних засадах;
- механізм розподілу справ серед обвинувачів є неупередженим;
- під час участі в судовому процесі обвинувачі наділені такими ж правами й обов'язками, як інші сторони, і не мають переваг у провадженні (рівність процесуальних можливостей);
- діяльність із захисту публічних інтересів не порушує принципу обов'язковості судових рішень.

Стандартами діяльності служб обвинувачення і обвинувачів, передбаченими законами європейських держав, є:

1) щодо статусу обвинувачів:

- обвинувачі прирівняні до статусу суддів;
- демілітаризація служби обвинувачення;
- обвинувачі проживають у місці розташування відповідної служби обвинувачення;
- існує система професійного самоврядування (збори обвинувачів певної служби обвинувачення, з'їзд обвинувачів);
- можливість залучення обвинувачів до виконання професійних обов'язків у будь-який період доби і незалежно від перебування у відпустці;

2) щодо порядку реалізації повноважень:

- територія діяльності служб обвинувачення прив'язується до судових округів (суду першої, апеляційної і касаційної інстанцій), а не адміністративно-територіального устрою держави;

- спеціалізація проводиться серед обвинувачів, а не органів обвинувачення;
- обвинувачі звільнені від виконання функцій щодо матеріально-технічного, адміністративно-господарського, фінансового забезпечення служб обвинувачення.

Переконані, реалізація зазначених принципів дозволить централізовану, мілітаризовану структуру нинішньої пострадянської прокуратури з внутрішнім безумовним підпорядкуванням прокурорів своїм керівникам та намаганням охопити суцільним наглядом усі сфери життєдіяльності держави і суспільства перетворити у децентралізовану, демілітаризовану службу публічного обвинувачення європейського зразка, яка слугувала б цілям ефективного захисту людини від злочинності і справедливого правосуддя.

I. Стандарти ООН

Керівні принципи ООН щодо ролі обвинувачів¹

(Прийнято восьмим Конгресом Організації Об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поводження з правопорушниками. Гавана, Куба, 27 серпня – 7 вересня 1990 року)

Беручи до уваги, що в Статуті Організації Об'єднаних Націй народи світу висловлюють, зокрема, свою рішучість створити умови, при яких можна дотримуватися справедливості, і проголошують однією зі своїх цілей здійснення міжнародного співробітництва в заохоченні і розвитку поваги до прав людини і основоположних свобод без відмінностей за ознакою раси, статі або релігії,

беручи до уваги, що у Загальній декларації прав людини зафіксовані принципи рівності перед законом, презумпція невинуватості і право на те, щоб справа була розглянута публічно з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом,

беручи до уваги, що часто все ще існує невідповідність між цілями, що лежать в основі цих принципів, і реальним становищем,

беручи до уваги, що організація і здійснення правосуддя в кожній країні повинні будуватися на основі цих принципів і що необхідно вживати заходів з метою повного втілення їх у життя,

беручи до уваги, що обвинувачі відіграють ключову роль у здійсненні правосуддя, і норми, які регулюють виконання ними своїх важливих функцій, повинні сприяти повазі ними вищевказаних принципів і їх дотримання, сприяючи тим самим справедливому і рівноправному кримінальному правосуддю та ефективному захисту громадян від злочинності,

беручи до уваги важливість забезпечення того, щоб обвинувачі мали відповідну професійну підготовку, необхідну для виконання ними своїх функцій, що досягається шляхом удосконалення методів найму кадрів і професійної юридичної підготовки і шляхом забезпечення всіх необхідних заходів для належного виконання ними своїх функцій, пов'язаних з боротьбою зі злочинністю, особливо в її нових формах і масштабах,

беручи до уваги, що за рекомендацією п'ятого Конгресу Організації Об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поводження з правопорушниками Генеральна Асамблея у своїй резолюції 34/169 від 17 грудня 1979 року прийняла Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку,

¹ Переклад здійснено Центром політико-правових реформ.

беручи до уваги, що в резолюції 16 шостий Конгрес Організації Об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поведження з правопорушниками закликав Комітет з попередження злочинності та боротьби з нею включити до своїх першочергових питань розробку керівних принципів незалежності суддів та відбору, професійної підготовки і статусу суддів та обвинувачів,

беручи до уваги, що сьомий Конгрес Організації Об'єднаних Націй з профілактики злочинності і поведження з правопорушниками прийняв Основні принципи незалежності судових органів, які були згодом схвалені Генеральною Асамблеєю в її резолюціях 40/32 від 29 листопада 1985 року і 40/146 від 13 грудня 1985 року,

беручи до уваги, що в Декларації основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою рекомендується вжити заходів на міжнародному та національному рівнях з метою поліпшення ситуації у галузі доступу до правосуддя та справедливого поведження, реституції, компенсації та допомоги жертвам злочинів,

беручи до уваги, що в резолюції 7 сьомий Конгрес закликав Комітет розглянути необхідність розробки керівних принципів, що стосуються, зокрема, відбору, професійної підготовки і статусу обвинувачів, їх передбачуваних обов'язків і поведінки, шляхів збільшення їх внеску в забезпечення бездоганного функціонування системи кримінального правосуддя і розширення їх співпраці з поліцією, кола їх дискреційних повноважень і їх ролі в кримінальному судочинстві, і представити доповіді з цього питання майбутнім конгресам Організації Об'єднаних Націй.

Наведені нижче Керівні принципи, які були розроблені для надання допомоги державам-членам у вирішенні завдань забезпечення і підвищення ефективності, незалежності та справедливості обвинувачів, при проведенні кримінального розгляду повинні дотримуватися і братися до уваги урядами в рамках їхнього національного законодавства та практики і повинні бути доведені до відома обвинувачів, а також інших осіб, таких, як: судді, адвокати, посадові особи виконавчих і законодавчих органів та населення в цілому. Ці Керівні принципи були розроблені стосовно публічних обвинувачів, але вони в рівній мірі, у відповідних випадках, застосовні до обвинувачів, призначених *ad hoc*.

Кваліфікація, відбір та професійна підготовка

1. Особи, відібрані як обвинувачі, повинні мати високі моральні якості і здібності, а також відповідну підготовку і кваліфікацію.

2. Держави забезпечують, щоб:

- а) критерії відбору обвинувачів включали гарантії проти призначень, заснованих на упередженості або забобонах, і виключали будь-яку дискримінацію щодо будь-якої особи за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних

чи інших переконань, національного, соціального чи етнічного походження, майнового, станового, матеріального чи іншого положення, притому виключення, що не повинно розглядатися як дискримінація, вимога призначати кандидатом на посаду обвинувача, громадянина відповідної країни;

- б) обвинувачі мали відповідну освіту та підготовку, усвідомлювали ідеали й етичні норми, властиві цій посаді, і були інформовані про конституційні і нормативні заходи з охорони прав обвинувачених осіб і жертв, а також про права людини та основоположні свободи, визнані національним і міжнародним правом.

Статус та умови служби

3. Обвинувачі, будучи найважливішими представниками системи здійснення кримінального правосуддя, завжди зберігають честь і гідність своєї професії.

4. Держави забезпечують, щоб обвинувачі могли виконувати свої професійні обов'язки в обстановці, вільній від загроз, перешкод, залякування, непотрібного втручання або невинуватого притягнення до цивільної, кримінальної або іншої відповідальності.

5. Обвинувачі і їх сім'ї забезпечуються фізичним захистом з боку влади в тих випадках, коли існує загроза їхній безпеці в результаті виконання ними функцій щодо здійснення обвинувачення.

6. Розумні умови служби обвинувачів, їх належну винагороду і, де це можливо, термін повноважень, пенсійне забезпечення та вік виходу на пенсію встановлюються законом або опублікованими нормами або положеннями.

7. Підвищення на посаді обвинувачів, де існує така система, ґрунтується на об'єктивних факторах, зокрема на професійній кваліфікації, здібностях, моральних якостях і досвіді, і рішення по ньому приймається у відповідності зі справедливими і неупередженими процедурами.

Свобода переконань і асоціацій

8. Обвинувачі, як і інші громадяни, мають право на свободу вираження поглядів, переконань, асоціацій та зборів. Вони, зокрема, мають право брати участь в публічному обговоренні питань права, здійснення правосуддя і заохочення та захисту прав людини, вступати в місцеві, національні або міжнародні організації, або створювати такі організації та відвідувати їх засідання, не піддаючись обмеженню своєї професійної діяльності внаслідок своїх законних дій або членства в законній організації. Здійснюючи ці права, обвинувачі у своїх діях завжди керуються правом і визнаними нормами і етикою своєї професії.

9. Обвинувачі мають право створювати або приєднуватися до професійних асоціацій або інших організацій, які представляють їх інтереси, що підвищує їх професійну підготовку та захищає їх статус.

Роль у кримінальному провадженні

10. Посада обвинувачів суворо відмежовується від виконання судових функцій.

11. Обвинувачі відіграють активну роль у кримінальному провадженні, включаючи обвинувачення, і, коли це дозволяється законом або відповідає місцевій практиці, в розслідуванні злочину, нагляді за законністю цих розслідувань, нагляді за виконанням рішень суду та здійсненні інших функцій як представників інтересів держав.

12. Обвинувачі відповідно до закону виконують свої обов'язки справедливо, послідовно і швидко, поважають і захищають людську гідність і захищають права людини, сприяючи тим самим забезпеченню належного процесу і безперебійного функціонування системи кримінального правосуддя.

13. При виконанні своїх обов'язків обвинувачі:

- a) виконують свої функції неупереджено і уникають будь-якої дискримінації на основі політичних переконань, соціального походження, раси, культури, статі або будь-якої іншої дискримінації;
- b) захищають державні інтереси, діють об'єктивно, належним чином враховують положення підозрюваного та жертви і звертають увагу на всі обставини, що мають відношення до справи, незалежно від того, вигідні або невигідні вони для підозрюваного;
- c) дотримуються професійної таємниці, якщо тільки виконання їхніх обов'язків чи інтереси правосуддя не вимагають іншого;
- d) розглядають позиції і стурбованість жертв, коли торкаються їхніх особистих інтересів, і забезпечують ознайомлення жертв з їхніми правами відповідно до Декларації основних принципів правосуддя для жертв злочинів та щодо зловживання владою.

14. Обвинувачі не починають або не продовжують обвинувачення або роблять все можливе для зупинення провадження в тих випадках, коли неупереджене розслідування вказує на необґрунтованість обвинувачення.

15. Обвинувачі приділяють належну увагу обвинуваченню за злочини, що вчиняються державними службовцями, зокрема, корупцію, зловживання владою, серйозні порушення прав людини та інші злочини, визнані міжнародним правом, і, коли це дозволяється законом або відповідає місцевій практиці, розслідуванню таких правопорушень.

16. Коли в розпорядження обвинувачів надходять докази проти підозрюваних, отримані, як це їм відомо або як вони мають розумні підстави вважати, за допомогою незаконних методів, які є грубим порушенням прав підозрюваного, особливо пов'язаних із застосуванням тортур або жорстоких, нелюдських або таких,

що принижують гідність видів поведінки чи покарання, або інших порушень прав людини, вони відмовляються від використання таких доказів проти будь-якої особи, крім тих, хто застосовував такі методи, або, відповідно, інформують суд і вживають усіх необхідних заходів для забезпечення того, щоб особи, відповідальні за застосування таких методів, залучалися до суду.

Дискреційні функції

17. У країнах, де обвинувачі наділяються повноваженнями щодо виконання дискреційних функцій, закон або опубліковані норми або постанови забезпечують керівні принципи для підвищення справедливості та послідовності при підході до прийняття рішень у процесі обвинувачення, включаючи початок або відмову від обвинувачення.

Альтернативи обвинуваченню

18. Відповідно до національного законодавства обвинувачі належним чином розглядають питання про відмову від обвинувачення, про умовне або безумовне припинення провадження або про відкликання кримінальних справ з офіційної системи правосуддя, при цьому повною мірою поважаючи права підозрюваного (підозрюваних) і жертви (жертв). У цих же цілях держави повинні повністю вивчити можливість прийняття програм оглядів справ не тільки для зменшення надмірного завантаження судів, але і щоб уникнути досудових ув'язнень, обвинувачення, а також можливих негативних наслідків тюремного ув'язнення.

19. У країнах, де обвинувачі наділяються повноваженнями щодо виконання дискреційних функцій щодо прийняття рішення про обвинувачення неповнолітніх, особливо розглядають характер і серйозність правопорушення, міркування захисту суспільства і характер та рівень розвитку неповнолітнього. При прийнятті цього рішення обвинувачі особливо розглядають альтернативи обвинуваченню, наявні в рамках ювенальних законів і процедур. Обвинувачі роблять усе можливе для того, щоб обвинувачення неповнолітніх проводилося лише в суворо необхідних рамках.

Відносини з іншими урядовими органами або інституціями

20. Для забезпечення справедливості та ефективності обвинувачення обвинувачі прагнуть співпрацювати з поліцією, судами, юристами, захисниками та іншими урядовими органами або інституціями.

Дисциплінарні провадження

21. Дисциплінарні порушення обвинувачів повинні ґрунтуватися на праві або правових актах. Скарги на обвинувачів, в яких стверджується, що вони своїми діями явно порушили професійні стандарти, невідкладно і неупереджено розглядаються згідно з відповідною процедурою. Обвинувачі мають право на справедливий розгляд. Рішення підлягає незалежній перевірці.

22. Дисциплінарне провадження щодо обвинувачів гарантує об'єктивну оцінку і прийняття об'єктивного рішення. Воно проводиться відповідно до права, кодексу професійної поведінки та інших установлених стандартів та етичних норм у світлі цих Керівних принципів.

Дотримання Керівних принципів

23. Обвинувачі дотримуються цих Керівних принципів. Вони також, наскільки це в їхніх силах, запобігають будь-яким порушенням Керівних принципів і активно виступають проти таких порушень.

24. Обвинувачі, які мають підставу вважати, що відбулося або незабаром може відбутися порушення цих Керівних принципів, повідомляють про це своєму вищестоящому органу і, в разі необхідності, іншим відповідним органам або владі, на які покладені повноваження з розгляду або виправлення таких порушень.

II. Стандарти Ради Європи

Рекомендація ПАРЄ 1604 (2003) 11

«Про роль служби публічних обвинувачів² в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права»³

від 27 травня 2003 року

1. Парламентська Асамблея визнає і високо оцінює суттєву роль служби публічних обвинувачів у справі повсюдного забезпечення безпеки та свободи суспільства європейських країн шляхом охорони верховенства права, захисту громадян від кримінальних посягань на їхні права і свободи, забезпечення дотримання прав і свобод осіб, підозрюваних або обвинувачених у вчиненні кримінальних правопорушень, і шляхом здійснення нагляду за належним функціонуванням органів, відповідальних за розслідування і обвинувачення.

2. Асамблея вважає, що покладені на держави зобов'язання щодо забезпечення прав і свобод, закріплених в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ЕКПЛ), стосовно всіх осіб, які перебувають у межах їх юрисдикції, пов'язані з наслідками, які одночасно поширюються на публічних обвинувачів, та тих, хто здійснює кримінальне обвинувачення. Крім того, дотримання принципів демократії та верховенства права передбачає реальне розмежування різних повноважень урядів, що в даному випадку особливо важливо у відношенні, з одного боку, публічних обвинувачів (які є адміністративними агентами виконавчої або законодавчої влади), і з іншого – судівництва.

3. Асамблея бере до уваги рекомендацію Комітету Міністрів Rec (2000) 19 «Про роль служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції» і вважає, що цей документ є докладним посібником з питань здійснення поточної діяльності і майбутніх реформ служб публічного обвинувачення для всіх без винятку держав – членів Ради Європи. Асамблея, зокрема, зазначає факт визнання в цій рекомендації необхідності посилення боротьби зі злочинністю як усередині держав, так і з міжнародною злочинністю і заклик до підвищення рівня міжнародного співробітництва у кримінальних справах в умовах всебічної поваги принципів ЕКПЛ. Асамблея рекомендує, щоб держави-члени домагалися всебічного і негайного втілення в життя цього документа.

4. Асамблея згодна з тим, що в умовах постійного зростання взаємозалежності та мобільності громадян європейських країн, які все більше – прямо чи опосередковано – піддаються впливу правових систем і культур інших країн, важливо домогтися певної міри узгодження систем кримінальної юстиції держав-членів з метою того, щоб, по-перше, зберегти їх ефективність перед новими викликами з боку транс-

² В оригіналі «public prosecutor's office» (прим. редактора).

³ Переклад здійснено Центром політико-правових реформ.

національної організованої злочинності і, по-друге, підтримати на незмінному рівні повагу суспільства до верховенства права і віру в невідворотність його застосування. У тих випадках, коли певні аспекти ролі публічних обвинувачів різних країн викликають заклопотаність, ці питання доцільно розглядати на загальноєвропейському рівні, в межах Ради Європи, з урахуванням обов'язкового визнання специфіки національної практики і традицій.

5. Тому Асамблея вітає створення Конференції Генеральних обвинувачів Європи, якій, поза сумнівом, належить зіграти важливу, активну і провідну роль у справі узагальнення різних культур і досвіду служб публічного обвинувачення всіх без винятку країн Ради Європи. Як форум, що об'єднує провідних фахівців і здатний проводити широкомасштабні спеціалізовані обговорення, цей орган має величезний потенціал з вироблення і розгляду пропозицій, надання консультативних послуг, зіставленню обставин різних країн та виявлення передового досвіду, і значно сприяє діяльності Ради Європи в цій сфері. Внаслідок цього Асамблея вважає, що цей орган заслуговує надання йому постійної основи на рівні, відповідному Консультативній раді європейських суддів (ССЈЕ), і виділення йому належних ресурсів.

6. Виходячи з відповідей держав-членів на розіслані анкети, Асамблея вважає, що такі особливості, притаманні національній практиці різних держав, викликають стурбованість на предмет їх відповідності основним принципам:

- i. виконання поліцією функцій обвинувачення;
- ii. розгляд публічними обвинувачами або за їх допомогою первинних заперечень у зв'язку з рішенням про взяття під варту;
- iii. зупинення судового рішення про звільнення затриманої особи внаслідок подання апеляції обвинувачем;
- iv. автоматичність обвинувачення в результаті встановлення доказових підстав; і
- v. здійснення публічними обвинувачами різноманітних функцій, які не відносяться до сфери карного права.

7. Виходячи з цих стурбованостей, Асамблея пропонує урядам держав-членів такі рекомендації:

- i. необхідно, щоб відповідальність за обвинувачення покладалася на самостійні органи, незалежні від поліції;
- ii. необхідно забезпечити негайну, пряму і автоматичну передачу до компетентного суду розгляду рішень про взяття під варту, що дасть можливість гарантувати повноцінне дотримання пункту 3 статті 5 ЄКПА;
- iii. апеляція обвинувача не повинна приводити до повного або автоматичного зупинення рішення суду про звільнення затриманої особи за винятком тих випадків, коли суд визнає, що об'єктивно зумовлені підстави, які переконливо вказують на необхідність подальшого превентивного або попереджувального арешту, були чітко встановлені (наприклад, коли суд нижньої інстанції ухвалив

звільнити затриману особу лише за умови застосування будь-якого менш суворого заходу, і приймається наступна окрема судова ухвала щодо призупинення рішення про звільнення);

- iv. в інтересах юстиції у сфері ефективного та дієвого розгляду справ, так само як і в інтересах підзахисного і потерпілого, доцільне застосування такої системи, при якій допускається елемент розсуду щодо початку обвинувачення. У цьому контексті Асамблея, схвально посилаючись на рекомендацію Комітету міністрів № R (87) 18 щодо спрощення кримінальної юстиції, виходить з того, що принцип дискреційного обвинувачення слід прийняти повсюдно, і
- v. щодо функцій, які не відносяться до сфери кримінального права, важливо забезпечити, щоб:
 - a. будь-які повноваження обвинувачів щодо загального захисту прав людини не приводили до будь-яких конфліктів інтересів і не відштовхували осіб, які домагаються захисту своїх прав з боку держави;
 - b. ефективний розподіл влади між різними гілками державної влади дотримувався у випадках надання обвинувачам додаткових функцій при повній незалежності служби публічного обвинувачення від втручання на рівні індивідуальних справ з боку будь-якої гілки державної влади; і
 - c. повноваження і функції обвинувачів обмежувалися сферою обвинувачення у справах про кримінальні правопорушення, і вирішення загальних завдань із захисту інтересів держави через систему кримінальної юстиції, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розташовані та ефективні органи;

крім того,

- vi. слід негайно, у повному обсязі та ефективно виконувати рекомендації Комітету Міністрів № R (87) 18 і Rec (2000) 19.

8. Виходячи з вищевикладеного, Асамблея рекомендує, щоб Комітет Міністрів:

- i. продовжив свої зусилля щодо забезпечення повноцінного та ефективного здійснення своїх рекомендацій № R (87) 18 і Rec (2000) 19 у всіх без винятку державах-членах;
- ii. підтримав важливу діяльність Конференції Генеральних обвинувачів Європи, зокрема, шляхом заснування цього органу на постійній основі на рівні, відповідному ССЈЕ, і виділення йому належних ресурсів;
- iii. з метою підготовки рекомендацій державам-членам доручив своїм відповідним органам – із залученням Конференції Генеральних обвинувачів Європи – провести докладне дослідження таких аспектів ролі публічних обвинувачів, які не відображені в його колишній рекомендації Rec (2000) 19, особливо беручи до уваги рекомендації Асамблеї у підпунктах i–v пункту 7 вище; в цьому дослідженні слід також розглянути питання про внесення рекомендації про повсюдне прийняття принципу дискреційного обвинувачення.

Рекомендація REC (2000) 19
Комітету Міністрів державам-членам
«Про роль служби публічного обвинувачення⁴
в системі кримінальної юстиції»

*(Ухвалена Комітетом Міністрів 6 жовтня 2000 року
на 724-му засіданні заступників міністрів)*

Комітет Міністрів, на підставі статті 15.b Статуту Ради Європи,
нагадуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності між його членами;
беручи до уваги, що метою Ради Європи є також утвердження верховенства права,
яке є підвалинами усіх справжніх демократичних держав;
вважаючи, що система кримінальної юстиції відіграє першочергову роль в забезпе-
ченні верховенства права;
усвідомлюючи спільну для всіх держав-членів потребу посилити боротьбу зі зло-
чинністю як усередині держав, так і на міжнародному рівні;
вважаючи, що з цією метою слід підвищити ефективність не тільки національних
систем кримінальної юстиції, але й міжнародного співробітництва у кримінальних
справах, водночас забезпечуючи дотримання принципів, закріплених у Конвенції
про захист прав людини і основоположних свобод;
усвідомлюючи, що служба публічного обвинувачення відіграє також першочергову
роль у національних системах кримінальної юстиції, а так само і в міжнародному
співробітництві у кримінальних справах;
будучи переконаним у тому, що з цією метою слід сприяти визначенню спільних для
держав-членів принципів діяльності публічних обвинувачів;
беручи до уваги всі принципи й норми, закріплені в документах щодо кримінальних
питань, ухвалених Комітетом Міністрів,
Рекомендує урядам держав-членів покласти в основу свого законодавства і практи-
ки щодо ролі служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції
такі засади:

Функції публічних обвинувачів

1. «Публічні обвинувачі» – це державний орган, який від імені суспільства й у су-
спільних інтересах забезпечує правозастосування, в разі, якщо порушення закону
має наслідком кримінальне покарання, з урахуванням, з одного боку, прав особи,
а з другого – потрібної дієвості системи кримінальної юстиції.

⁴ В оригіналі «public prosecution» (прим. редактора).

2. Публічні обвинувачі в усіх системах кримінальної юстиції:

- вирішують питання про ініціювання або продовження процедури обвинувачення;
- підтримують обвинувачення в суді;
- можуть оскаржувати або подавати апеляційні скарги на всі або деякі судові рішення.

3. У певних системах кримінальної юстиції публічні обвинувачі також:

- здійснюють державну кримінальну політику, з урахуванням, по змозі, регіональних і місцевих умов;
- ведуть розслідування, керують ним або здійснюють нагляд за ним;
- забезпечують надання ефективної допомоги потерпілим;
- ухвалюють рішення щодо заходів, альтернативних обвинуваченню;
- здійснюють нагляд за виконанням рішень судів;
- тощо.

Гарантії безпеки публічних обвинувачів при виконанні ними своїх обов'язків

4. Держави повинні забезпечувати ефективні гарантії виконання публічними обвинувачами своїх професійних обов'язків і функцій при наявності відповідних юридичних і організаційних умов, а так само забезпечувати їм для цього відповідні умови щодо коштів, зокрема бюджетних, що перебувають у їхньому розпорядженні. Подібні умови мають установлюватися в тісній співпраці із представниками публічних обвинувачів.

5. Держави повинні вживати заходів, аби забезпечити, що:

- набір, підвищення на посаді й переміщення по службі публічних обвинувачів здійснюється відповідно до справедливих і безсторонніх правил, що унеможливають застосування будь-якого підходу, який ставить вище інтереси певних груп, і виключає дискримінацію за будь-якими ознаками, такими, як: стать, раса, колір шкіри, мова, релігія, політичні й інші переконання, етнічне або соціальне походження, належність до національних меншин, майновий, соціальний чи інший статус;
- професійна діяльність публічних обвинувачів, їх просування на посаді й переміщення здійснюються відповідно до відомих і об'єктивних критеріїв, такими, як компетентність і досвід;
- переміщення публічних обвинувачів по службі також визначається службовою необхідністю;
- умови роботи публічних обвинувачів, такі, як: винагорода за роботу, строк перебування на посаді й пенсія, а також вік виходу на пенсію, відповідають їхньому високому положенню і визначаються законом;

- е. дисциплінарна відповідальність публічних обвинувачів розглядається відповідно до закону, і процедура повинна гарантувати справедливий й об'єктивний оцінку, а рішення може бути піддане незалежному й безсторонньому перегляду;
- ф. якщо правовий статус публічних обвинувачів порушений, вони мають право на доступ до відповідної процедури оскарження, включаючи можливість оскарження в суді;
- г. якщо у випадку належного виконання своїх обов'язків особиста безпека публічних обвинувачів і їх родин перебуває під загрозою, органи державної влади забезпечують їм захист.

6. Держави також повинні вжити заходів для забезпечення прав публічних обвинувачів на свободу висловлень, переконань, асоціацій і зборів. Зокрема, вони повинні мати право брати участь в обговоренні питань, пов'язаних із правом, відправленням правосуддя, сприянням у захисті прав людини, а також правом на приєднання або формування місцевих, національних або міжнародних організацій і участь у їхніх зборах в особисто, що не може завдати шкоди їх професійному статусу, тому що здійснюють вони законні дії і беруть участь у законних організаціях. Зазначені вище права можуть бути обмежені, тільки якщо це зазначене в законі й необхідно для збереження конституційного⁵ статусу публічних обвинувачів. У випадку порушення вищевказаних прав повинні бути доступні ефективні засоби захисту.

7. Правом і обов'язком усіх публічних обвинувачів є професійна підготовка як до призначення на посаду, так і постійно в будь-який інший час. Держави повинні вжити ефективних заходів для того, щоб переконатися, що публічні обвинувачі мають відповідну освіту і підготовку до і після призначення на посаду. Публічні обвинувачі, зокрема, повинні бути інформовані про:

- а. принципи і моральні обов'язки їхньої служби;
- б. передбачені Конституцією і законами гарантії підозрюваних, потерпілих і свідків;
- в. права і свободи людини, закріплені у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, насамперед про права, що їх закріплено у статтях 5 і 6 Конвенції;
- г. принципи і практику організації роботи, керування, кадрового забезпечення, за участю судової влади;
- е. механізми і матеріали, які забезпечують погодженість їхніх дій.

До того ж держави повинні вживати ефективних заходів для забезпечення додаткової підготовки публічних обвинувачів у специфічних питаннях або у специфічних сферах, у світлі сучасних умов, зокрема беручи до уваги види й розвиток злочинності, а також співробітництво із кримінальних питань.

⁵ Поняття «конституційний» використовується тут щодо встановлених законом цілей діяльності й повноважень публічного обвинувача, а не відносно Конституцій держав (прим. документа).

8. Щоб краще реагувати на нові форми злочинності, що з'являються, зокрема на організовану злочинність, спеціалізація повинна розглядатися як пріоритетний напрям організації публічних обвинувачів; це однаково стосується підготовки і здійснення професійної діяльності. При здійсненні публічними обвинувачами своїх функцій слід більше звертатися по допомогу фахівців, включаючи їх багатопрофільні групи.

9. Стосовно організації і внутрішнього функціонування Служби публічного обвинувачення, зокрема розподілу й перерозподілу справ, повинні дотримуватися вимоги неупередженості й незалежності і прагнення до максимально правильного функціонування системи кримінальної юстиції, зокрема рівню юридичної кваліфікації і спеціалізації стосовно кожного питання.

10. Усі публічні обвинувачі мають право вимагати, щоб вказівки, адресовані йому або їй, були видані в письмовій формі. Якщо він або вона вважають, що вказівка незаконна або несумісна з його або її переконаннями, повинна бути забезпечена відповідна внутрішня процедура, яка може привести до його або її заміни.

Відносини між публічними обвинувачами і виконавчою та законодавчою владою

11. Держави повинні вжити заходів, щоб забезпечити виконання публічними обвинувачами своїх професійних обов'язків без необґрунтованого втручання або необґрунтованого покладання на них цивільної, карної й іншої відповідальності. Однак публічні обвинувачі повинні періодично привселюдно звітувати про свої дії в цілому і, зокрема, про те, як вони здійснювали свої пріоритетні повноваження.

12. Публічні обвинувачі не втручаються в діяльність законодавчої й виконавчої влади.

13. У випадку якщо служба публічного обвинувачення є частиною або підкоряється уряду, держава повинна гарантувати, що:

- a. Характер і обсяг повноважень уряду відносно служби публічного обвинувачення встановлюються законом;
- b. Уряд здійснює свої повноваження відкрито, відповідно до міжнародних договорів, національного законодавства й загальних принципів права;
- c. Якщо уряд дає загальні вказівки, вони повинні видаватися в письмовій формі й бути опубліковані відповідним чином;
- d. Якщо уряд має повноваження для надання вказівок про початок певної справи, такі вказівки повинні містити відповідні гарантії відкритості і справедливості відповідно до національного законодавства, виконання урядом його обов'язків, наприклад:
 - вимагати попередніх письмових роз'яснень від компетентного публічного обвинувача або органу, який здійснює публічне обвинувачення;

- належним чином роз'яснити свої письмові вказівки, особливо якщо вони мають різнобіжності з рекомендаціями публічного обвинувача, і передавати їх у порядку підпорядкованості;
 - подбати, щоб до суду всі роз'яснення і вказівки були залучені до справи, щоб інші особи могли з ними ознайомитися й висловити свою думку;
- e. Публічні обвинувачі вільні у наданні суду будь-яких юридичних аргументів за своїм вибором, навіть коли вони повинні в письмовій формі відображати отримані вказівки;
- f. У принципі, неприпустимі індивідуальні вказівки про заборону обвинувачення. Якщо тільки того не вимагає справа, подібні вказівки повинні залишатися винятками й підкорятися не тільки вимогам, зазначеним у параграфах «d» і «e», але й спеціальному контролю, зокрема щодо гарантій відкритості вказівок.
14. У країнах, де служба публічного обвинувачення незалежна від уряду, держава повинна вжити ефективних заходів для того, щоб гарантувати закріплення в законі характеру й обсягу незалежності служби публічного обвинувачення.
15. Для того, щоб сприяти зміцненню справедливості й ефективності кримінальної політики, публічні обвинувачі повинні співпрацювати з урядовими агенціями й інституціями так, як це визначено законом.
16. Публічні обвинувачі повинні в кожному випадку мати можливість безперешкодно розпочинати процедуру обвинувачення проти публічних службовців, особливо за корупцію, незаконне використання повноважень, грубе порушення прав людини і за інші злочини, визнані міжнародним правом.

Відносини між публічними обвинувачами і суддями

17. Держави повинні вжити відповідних заходів для забезпечення того, щоб компетенція і процесуальне становище публічних обвинувачів були встановлені законом таким чином, щоб не було ніяких сумнівів у незалежності й неупередженості суддів. Зокрема, держави зобов'язані гарантувати, що та сама людина не може одночасно виконувати обов'язки публічного обвинувача й судді.
18. Однак якщо правова система допускає, держава повинна вжити заходів для того, щоб уможливити послідовне виконання тією самою особою функцій публічного обвинувача й судді або *vice versa*⁶. Такі зміни посади можливі тільки на підставі чітко вираженого бажання заінтересованої особи і з дотриманням необхідних умов.
19. Публічні обвинувачі повинні поважати незалежність і неупередженість суддів; зокрема, вони не повинні піддавати сумніву рішення суду, не перешкоджати їхньому виконанню, крім як при використанні свого права на оскарження або при здійсненні інших офіційних процедур.

⁶ Латинське словосполучення, яке означає «навпаки» (прим. редактора).

20. Публічні обвинувачі повинні бути об'єктивними і справедливими під час судового розгляду. Зокрема, вони повинні представляти суду факти і юридичні аргументи, що мають відношення до справи, які необхідні для справедливого здійснення правосуддя.

Відносини між публічними обвинувачами і поліцією

21. Публічні обвинувачі повинні ретельно перевіряти законність поліцейських розслідувань найпізніше, коли вирішують питання про початок або продовження процедури обвинувачення. Щодо цього публічні обвинувачі повинні здійснювати постійний контроль над дотриманням поліцією прав людини.

22. У країнах, де поліція або підлегла служба публічного обвинувачення, або де поліцейські розслідування проводяться під наглядом публічного обвинувача, держава повинна вжити відповідних заходів, щоб гарантувати, що публічний обвинувач може:

- a. Давати поліції відповідні вказівки для ефективного виконання пріоритетів кримінальної політики, особливо що стосується рішень про те, які категорії справ повинні розглядатися публічними обвинувачами, про способи збору доказів, роботу персоналу, про тривалість розслідування, про інформацію, яка надається публічному обвинувачу, і т. д.;
- b. Якщо існують різні підрозділи поліції, направляти справи в ту агенцію, де вона буде найкраще розслідувана;
- c. Здійснювати оцінку і внутрішній контроль тією мірою, у якій вони необхідні для спостереження за виконанням його інструкцій відповідно до права;
- d. Установлювати відповідальність або, якщо доречно, сприяти встановленню відповідальності за можливі порушення.

23. Держави, де поліція незалежна від служби публічного обвинувачення, повинні вживати ефективних заходів, щоб гарантувати належне й функціональне співробітництво між Службою публічного обвинувачення і поліцією.

Обов'язки публічного обвинувача перед особами

24. При виконанні своїх обов'язків публічні обвинувачі повинні:

- a. Виконувати свої функції справедливо, неупереджено й об'єктивно;
- b. Поважати і намагатися захищати права людини, як зазначено в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- c. Намагатися забезпечити, щоб система кримінального правосуддя функціонувала так швидко, як це можливо.

25. Публічні обвинувачі повинні втримуватися від дискримінації за будь-якими підставами, такими, як: стать, раса, колір шкіри, мова, релігія, політичні й інші переко-

нання, національність або соціальне походження, приналежність до національних меншин, наявність власності, походження, здоров'я, фізичні недоліки і з інших підстав.

26. Публічні обвинувачі повинні забезпечувати рівність осіб перед законом і ознайомлювати з усіма обставинами, що мають відношення до справи, включаючи й ті, які стосуються підозрюваного, незалежно від того, свідчать вони на користь останнього або проти нього.

27. Публічні обвинувачі не повинні розпочинати або продовжувати процедуру обвинувачення, коли незалежне розслідування свідчить, що воно необґрунтоване.

28. Публічні обвинувачі не повинні пред'являти проти обвинувачуваного докази, які, як вони знають або мають достатні підстави підозрювати, отримані з порушенням закону. У випадку найменшого сумніву публічні обвинувачі повинні просити суд перевірити прийнятність таких доказів.

29. Публічні обвинувачі повинні забезпечувати принцип змагальності сторін, не розголошуючи, зокрема, іншим сторонам, крім як у випадках, установлених законом, будь-яку інформацію, яку вони мають і яка може вплинути на справедливість провадження.

30. Публічні обвинувачі не повинні розголошувати конфіденційну інформацію, отриману від третіх осіб, зокрема якщо мова йде про презумпцію невинуватості, якщо тільки розголошення не буде потрібно в інтересах правосуддя або відповідно до закону.

31. Повинна бути забезпечена можливість судового контролю над діями публічних обвинувачів, коли вони мають повноваження на застосування заходів, які втручаються у сферу основних прав і волі підозрюваного.

32. Публічні обвинувачі повинні належним чином опікуватися про інтереси свідків, особливо вживати заходів по захисту їх здоров'я, безпеки й особистого життя або стежити за тим, щоб такі заходи були прийняті.

33. Публічні обвинувачі повинні також брати до уваги думки, клопотання потерпілих від злочину, коли порушені їхні особисті інтереси, і вживати заходів, які б забезпечили поінформованість потерпілих від злочину відносно їх прав і ходу справи.

34. Заінтересовані сторони, з визнаним або встановленим статусом, особливо потерпілі, повинні мати право на оскарження рішень публічних обвинувачів про відмову починати провадження; оскарження можливе в окремих випадках, якщо це доречно, після розгляду вищою посадовою особою або в судовому порядку, або шляхом надання сторонам права порушити справу в суді у приватному порядку.

35. Держави повинні гарантувати, що при виконанні публічними обвинувачами своїх обов'язків вони керуються «кодексом поведінки». Порушення цих кодексів

можуть привести до належних санкцій, зазначених вище, відповідно до пункту 5. Діяльність прокурорів повинна бути піддана регулярним внутрішнім перевіркам.

36. а. Для забезпечення слушної, погодженої й ефективної діяльності публічних обвинувачів держави повинні прагнути:

- робити основний акцент на ієрархічному організаційному підпорядкуванні, не допускаючи, однак, щоб такі організаційні методи призвели до створення неефективних, що й створюють перешкоди бюрократичних структур;
- визначати основні напрями реалізації кримінальної політики;
- визначати основні принципи і критерії, на основі яких повинні ухвалюватися рішення в окремих справах, щоб виключити довільне прийняття рішень.

б. Вищезгадані методи організації, основні напрями, принципи і критерії повинні бути визначені парламентом або урядом або, якщо національне право закріплює незалежність публічного обвинувача, представниками служби публічного обвинувачення.

с. Громадськість повинна бути інформована про вищезгадану організацію діяльності, основні напрями, принципи і критерії; інформація про них повинна надаватися будь-якій особі на її вимогу.

Міжнародне співробітництво

37. Незважаючи на те, що інші державні органи можуть виконувати функції, що стосуються міжнародного співробітництва у сфері правосуддя, повинні розширюватися прямі контакти між публічними обвинувачами різних країн, які або закріплені в системі міжнародних угод, або здійснюються в робочому порядку.

38. У низці сфер повинні бути вжиті заходи для розширення безпосередніх контактів публічних обвинувачів при здійсненні міжнародного судового співробітництва.

Зокрема, такі заходи повинні полягати в такому:

- а. Розповсюдженні документів;
- б. Складанні списків контактних адрес із вказівкою імен осіб, з якими можна зв'язатися в різних органах обвинувачення, а також царині їх діяльності, сфери відповідальності і т. ін.;
- с. Встановленні постійних особистих контактів між публічними обвинувачами різних країн, особливо шляхом організації регулярних зустрічей між Генеральними обвинувачами;
- д. Організації навчальних семінарів і зустрічей з обміну інформацією;
- е. Уведенні й розширенні функцій посади юриста зі зв'язків, з місцезнаходженням в іноземній державі;

- f. Навчанні іноземним мовам;
- g. Розширенні використання електронних коштів обміну інформацією;
- h. Організації робочих семінарів з іншими державами з питань взаємодопомоги й загальних проблем кримінального правосуддя.

39. З метою поліпшення раціоналізації й досягнення координації дій із взаємодопомоги повинні бути прикладені зусилля, щоб сприяти:

- a. Усвідомленню публічними обвинувачами в цілому необхідності активної участі в міжнародному співробітництві й
- b. Спеціалізації деяких публічних обвинувачів у сфері міжнародного співробітництва.

Для цієї мети держави повинні вжити заходів по забезпеченню того, щоб публічний обвинувач запитуючої держави, де він або вона відповідають за міжнародне співробітництво, міг направити запит про взаємне співробітництво безпосередньо посадовій особі запитуваної держави, що має повноваження на виконання запитуваної дії, і щоб ця посадова особа мала можливість передати йому отримані докази.

Пояснювальний меморандум

Вступ

У межах повноважень Європейського комітету із проблем злочинності (CDPC) Комітету експертів щодо ролі Служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції (PC-PR) було доручено вивчити статус і її роль у системі кримінальної юстиції для розробки рекомендацій.

PC-PR збирався сім раз із жовтня 1996 до листопада 1999 року.

Комітет склав анкету, яка була спрямована усім державам-членам. Під час свого останнього засідання Комітет схвалив проекти Рекомендації й пояснювальної записки до неї. Під час 48-го засідання в червні 2000 року CDPC вивчив ці тексти. Він схвалив проект Рекомендації й передав його в Комітет Міністрів. Крім того, він затвердив текст пояснювальної записки.

У ході 724-го засідання Комітету Міністрів на рівні заступників у жовтні 2000 року текст Рекомендації був затверджений і була схвалена публікація пояснювальної записки.

Загальні зауваження

З моменту свого створення Рада Європи докладала постійних зусиль для встановлення і просування загальних принципів законодавства, організації правових систем і практичної діяльності держав-членів, спрямованих на боротьбу зі злочинністю.

Це пояснюється, по-перше, тим, що боротьба зі злочинністю вимагає прямого практичного застосування принципів, на яких заснована і які повинна захищати Рада Європи, а саме верховенства права, демократія і права людини.

Другою причиною на користь такої участі є те, що *«ефективність боротьби зі злочинністю багато в чому залежить від гармонізації дій у межах згуртованої й погодженої європейської політики»*⁷.

Подібна вимога ще більш змістовна сьогодні у зв'язку з існуванням таких кримінальних проявів, як організована злочинність і корупція, міжнародний розмах яких є все більш і більш значним і перед обличчям яких зусилля внутрішньодержавних структур можуть виявитися недостатніми⁸. Ця ситуація вимагає не тільки нових підходів до співробітництва у кримінально-правових питаннях, але й розроблення більш пристосованих один до одного – або, насправді, загальних – принципів і стратегій.

Дійсно, всі правові системи Європи відрізняються одна від одної двома моментами – відмінність спостерігається як в організації кримінального процесу (обвинувальна або інквізиційна процедури), так і в способі ініціювання процедури обвинувачення (обов'язкове або дискреційне). Однак зазначений поділ, що склався історично, має тенденцію до зменшення, оскільки різні держави-члени приводять свої закони й інші акти до більш повної узгодженості з тим, що зараз представляють загальні європейські принципи, зокрема закріплені в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

У сфері правозастосування – приділяючи, у цьому випадку, основну увагу органам влади, відповідальних за обвинувачення передбачуваних обвинувачуваних, – знадобилося більше часу для усвідомлення необхідності гармонізації, можливо, тому, що питання є досить делікатним для установ кожної держави і втручається у сферу організації публічної влади.

Втім, деякі акти Ради Європи вже визначили основні напрями з питань, пов'язаних з цією Рекомендацією, і Комітет приділив їм свою пильну увагу:

Рекомендація № R (80) 11 щодо утримання під вартою до суду;

Рекомендація № R (83) 7 про участь громадськості в кримінальній політиці;

Рекомендація № R (85) 11 про становище потерпілого в межах кримінального права і процесу;

Рекомендація № R (87) 18 щодо спрощення кримінальної юстиції і, особливо, частини, що стосується дискреційного обвинувачення;

⁷ Преамбула до Рекомендації № R (96) 8 Комітету Міністрів державам-членам щодо кримінальної політики в Європі в перехідний період (прим. документа).

⁸ Див., зокрема, Резолюцію (97) 24 про Двадцять основних принципів боротьби з корупцією (прим. документа).

Рекомендація № R (87) 21 про допомогу потерпілим і попередження віктимізації;

Рекомендація № R (92) 17 щодо узгодженості при винесенні вироків;

Рекомендація № R (94) 12 про незалежність, ефективність і про роль суддів;

Рекомендація № R (95) 12 про управління кримінальною юстицією;

Рекомендація № R (97) 13 щодо залякування свідків і про право захисту;

Рекомендація № R (99) 19 про медіацію в карних питаннях.

Однак потрібно констатувати, що дотепер статус, роль і методи діяльності органів влади, відповідальних за обвинувачення передбачуваних обвинувачуваних, не були предметом детального дослідження для гармонізації останніх на загальноєвропейському рівні.

Реагуючи на політичні зміни в Центральній і Східній Європі й на повномасштабні реформи, проведені в інших країнах (наприклад, в Італії, Нідерландах і Франції), Рада Європи надає зараз пріоритетне значення цьому питанню. Той факт, що 25 держав призначили своїх представників у спеціальний комітет експертів, створений для вивчення зазначеної проблеми, свідчить, що ідея гармонізації актуальна й знаходить підтримку.

Але з цілої низки причин було б неправильним, з нашого боку, розглядати зазначену мету як легкодосяжну.

По-перше, сама концепція органів влади, відповідальних за обвинувачення передбачуваних обвинувачуваних, що існує в Європі, є подвійною, тому що її коріння лежало у двох великих системах, створених на різних основах:

- Французької моделі «*ministère public*», при якій посадові особи фактично мають монополію на обвинувачення в межах інквізиційної системи;
- Англосаксонської моделі, при якій обвинувачення ініціюється або потерпілим, або поліцією в межах змагальної системи.

Зараз у кожній державі-члені існує орган публічного обвинувачення відомий під різними найменуваннями: «*state prosecutor*», «*prosecuting attorney*» або «*public prosecutor*»⁹. У всіх системах кримінальної юстиції цей орган влади відіграє ключову роль, з різницею залежно від того, наскільки давно з'явилася ця інституція. Статус і роль Служби публічного обвинувачення також значно розширилися внаслідок того масштабу реформ, які проводилися багатьма державами-членами протягом останніх десяти років.

По-друге, існують значні відмінності в ієрархічному становищі публічного обвинувача в тій або іншій країні: а) виходячи з її взаємин з виконавчою владою держави (які варіюються від підпорядкування до незалежності), і б) з урахуванням

⁹ Останній термін, використовується у Рекомендації (прим. документа).

взаємин між обвинувачами і суддями: у деяких системах вони є членами одного професійного корпусу, тоді як в інших повністю розділені.

Комітет вважає, що його завданням не було ні запозичення тих або інших рис обох систем для створення третьої альтернативи, ні пропозиція уніфікації існуючих систем, ні пропозиція створення наднаціональної моделі. Комітет також не вважав своїм завданням простий пошук найменшого спільного знаменника. Навпроти, використовуючи динамічний підхід, Комітет мав своєю метою визначення основних принципів – загальних для обох систем, які повинні направляти Службу публічного обвинувачення на шляху в нове тисячоліття. Водночас він мав намір рекомендувати досягнення практичних цілей у прагненні до інституціонального балансу, від якого багато в чому залежать демократія й верховенство права в Європі.

Оскільки Рекомендація не є юридично обов'язковою, будь-які формулювання, які в інших обставинах можуть тлумачитися, що, як установлюють зобов'язання відносно держав, насправді повинні розумітися в тому розумінні, що тільки сама держава може здійснювати принцип, про який іде мова.

Коментар по кожному пункту Рекомендації

Функції публічного обвинувача

1. Враховуючи компетенцію Комітету експертів, ця Рекомендація стосується винятково ролі публічних обвинувачів у системі кримінальної юстиції, незважаючи на те, що в деяких країнах на публічних обвинувачів можуть бути покладені інші важливі завдання, наприклад в галузях комерційного і цивільного права.

Вираз *«якщо правопорушення тягне кримінальне покарання»* позначає кримінальне право в широкому значенні слова. Термін «кримінальне право» не використовувався, оскільки в багатьох людей він асоціюється винятково з Кримінальним (або Карним) кодексом, тоді як сьогодні зростаюча й усе більш різноманітна сфера права може позначатися терміном «кримінальне» не тому, що вона реалізується в якому-небудь законі, що визнається як «кримінальне», а скоріше тому, що її положення містять у собі кримінальну санкцію.

Завдання публічних обвинувачів, як і суддів, полягає в тому, щоб застосовувати право або наглядати за його застосуванням. Судді реагують на це ретроактивно, шляхом вирішення у суді справ, у той час як публічний обвинувач робить це, проявляючи активність, спрямовану в майбутнє, *«забезпечуючи»* застосування права. Судді виносять рішення; публічні обвинувачі зобов'язані бути пильними й діяти таким чином, щоб починати справи в суді.

Не виступаючи на стороні жодної (політичної або економічної) влади, ні від себе особисто, але насамперед на стороні суспільства, публічні обвинувачі при виконанні своїх обов'язків повинні керуватися публічним інтересом. Вони повинні дотримувати двох невід'ємних вимог, що стосуються, з одного боку, прав особистості,

а з іншого – необхідності ефективної дії системи кримінальної юстиції, яке публічні обвинувачі повинні, деякою мірою, гарантувати. У цьому випадку Комітет прагнув зробити акцент на концепції ефективності, тому що, незважаючи на те, що скоріше судді, ніж публічні обвинувачі, вирішують конкретні справи, пов'язані зі свободами в цілому і правом на захист, зокрема, на публічних обвинувачах, а не на суддях, лежить основна відповідальність за загальну ефективність системи кримінальної юстиції з посиланням на концепцію загального інтересу.

У Рекомендації термін «право» використовується в загальноприйнятому значенні як сукупність правових норм, закріплених у різних джерелах, писаних і не тільки.

2. Аналіз специфічних обов'язків публічних обвинувачів у різних державах-членах чітко показує, що їх можна розглядати як концентричні кола, які утворюють певну послідовність. Внутрішнє коло складається з обов'язків, загальних для обвинувачів у всіх системах кримінальної юстиції, – завдань, що становлять «серцевину», навколо яких була зосереджена основна увага Комітету під час обговорень.

По-перше, публічні обвинувачі відіграють основну роль при ініціюванні або продовженні процедури обвинувачення незважаючи на те, що ця роль різниться, залежно від того, чи будується робота в цілому на принципі обов'язкового або дискреційного обвинувачення.

По-друге, формальний обов'язок підтримання обвинувачення й доведення справи в суді є прерогативою публічних обвинувачів.

Нарешті, право оскарження рішень суду тісно пов'язане із загальним призначенням публічних обвинувачів, тому що воно є одним із засобів забезпечення застосування права, при цьому сприяючи підвищенню ефективності системи, зокрема відносно узгодженості судових постанов, у широкому значенні, реалізації права. З цього погляду, Комітет прагнув, щоб публічні обвинувачі мали би значні можливості для оскарження, що не завжди відбувається в рамках деяких правових систем центральної і східної Європи. Більше того, ця пропозиція не може розглядатися у відриві від положень Рекомендації, що стосуються взаємин між публічними обвинувачами і суддями.

3. Зазначені тут – хоча й не вичерпно – завдання публічних обвинувачів відносяться до завдань, що перебувають у другому колі. З організаційних причин їх не можна виявити в усіх правових системах і з цих же причин на цей момент не досягнута згода в питанні про те, чи повинні вони застосовуватися на загальних підставах.

Проте вони стосуються досить важливих аспектів, що існують у деяких континентальних правових системах Європи.

Здійснення кримінальної політики, обумовленої законодавчою і (або) виконавчою владою, є одним з основних завдань публічних обвинувачів у багатьох країнах. Адаптація національної політики до регіональних і місцевих реалій не припускає волі

публічних обвинувачів у частині відступу від пріоритетів, закріплених в основній стратегії, або можливості наражати на небезпеку погоджене її застосування. Інакше кажучи, адаптація до регіональних і місцевих умов необхідна, якщо зазначені пріоритети будуть застосовуватися належним чином.

Що стосується розслідування, роль, відведена публічному обвинувачеві, у кожному випадку посідає становище між двома крайнощами – перша полягає в повній відсутності повноважень для ініціювання розслідувань, а інша наявна у випадку, коли публічний обвинувач наділений усіма повноваженнями у сфері розслідування. У деяких країнах публічний обвинувач звичайно діє, коли його увага була привернута – зазвичай органами розслідування поліції – до виявлених порушень кримінального права. В інших країнах публічний обвинувач може самостійно встановлювати порушення права; а йому також належить активна роль при їхньому встановленні – частиною його завдання, за цих обставин, є безпосереднє ведення розслідування. Однак замість простої фіксації цих відмінностей Рекомендація відзначає деякі їхні специфічні моменти (див. пункт 21 і наступні).

Вона також приділяє особливу увагу питанню підтримки потерпілих (див. пункти 33 і 34).

Щодо ролі публічних обвинувачів у виборі альтернатив обвинувачення – питання, значущість якого зростає в усіх системах, включаючи ті, які застосовують принцип обов'язкового обвинувачення, – Комітет зупинив свій вибір на тому, щоб не висувати нових пропозицій, а просто зробити посилання на Рекомендацію (87) 18, що стосується спрощення кримінальної юстиції, яка детально викладає цілі, які необхідно досягти, і методи, які потрібно використовувати.

Що стосується виконання судових рішень, то роль публічних обвинувачів різна, залежно від використовуваної системи. У деяких випадках публічний обвинувач самостійно видає постанову про виконання судового рішення; в інших випадках він здійснює нагляд за виконанням; в будь-якому випадку його роль особливо важлива, коли мова йде про вирок, у якому вказується про взяття під варту.

Нарешті, у багатьох державах-членах на Службу публічного обвинувачення покладені інші важливі завдання, такі, як:

- надання пропозицій щодо розміру покарання¹⁰;
- роль у співробітництві з кримінальних питань, важливість якого обґрунтовується рекомендаціями 37, 38, 39 і нижче.

¹⁰ У деяких країнах загального права обвинувач не висловлює пропозицій щодо питання про належне покарання ні до, ні після визнання особи винуватою. Обвинувач може ухвалити рішення про прийняття запропонованої захистом заяви про визнання особою винуватості за окремими пунктами обвинувачення. Однак у цьому випадку не обговорюється питання покарання, яке входить у компетенцію судді, який займається судовим розглядом. Навіть у випадку, коли обвинувачення оскаржить очевидно м'яке покарання, обвинувач буде доводити, що покарання є м'яким, не висловлюючи своїх пропозицій із приводу належного покарання в апеляційному суді (прим. документа).

Гарантії безпеки публічних обвинувачів при виконанні ними своїх обов'язків

4. Як і судді, публічні обвинувачі можуть виконувати свої обов'язки й належним чином здійснювати свої професійні функції, тільки якщо вони мають відповідний статус, організаційну підтримку й ресурси, забезпечені кадрами, приміщеннями, транспортними засобами або хоча б достатнім бюджетом. Консультації із представниками служби обвинувачення про ці вимоги гарантують правильне визначення зазначених потреб.

5. Тут приводяться основні гарантії, здійснення яких необхідно для того, щоб публічні обвинувачі могли здійснювати свої функції належним чином. Вони повинні бути керівними для всіх держав-членів, тому що відображають загальну позицію, вироблену не в результаті обмірковування якою-небудь зацікавленою групою, а є вираженням волі, спрямованої на ліквідацію деяких незаконних видів діяльності, зокрема незаконні види діяльності з боку політичної влади.

Перші три гарантії – (а), (b) і (с) – стосуються неупередженості, яка тим або іншим чином повинна спрямовувати набором і просуванням по службі публічних обвинувачів. Організація професійного набору за конкурсом і створення Комісії з питань служби для судівництва або спеціально для обвинувачів є деяким зі способів, що сприяють досягненню неупередженості. Однак на відміну від суддів, на публічних обвинувачів не повинна поширюватися гарантія незмінюваності відносно якої-небудь посади, хоча рішення про їхнє переведення з однієї посади на іншу повинні ґрунтуватися на дійсних потребах служби (з урахуванням навичок і досвіду обвинувачів), а не просто виходити з довільних рішень влади. Вимоги мобільності, однак, не повинні приводити до будь-яких пріоритетних наборів або призначень, які можуть мати руйнівні наслідки.

При вирішенні питання про статус, рівень винагороди і пенсії публічних обвинувачів (див. (d) необхідно брати до уваги необхідність підтримання певного балансу між представниками судівництва і служби обвинувачення, і ті й інші – незважаючи на різний характер своїх обов'язків – відіграють певну роль у системі кримінальної юстиції. Матеріальні умови служби повинні також відображати важливість і високе положення займаної посади. Нарешті, поліпшення становища публічних обвинувачів у деяких державах-членах, зокрема в центральній і східній Європі, повинно стримати тенденцію до залишення ними своїх рядів заради посад у приватному секторі.

Що стосується дисциплінарної відповідальності (е), то в обвинувачів повинна залишатися можливість для оскарження рішень і їх перегляду незалежною й безсторонньою інстанцією. Однак це не суперечить вимозі про можливість перегляду в порядку підпорядкованості.

Термін «суд» у підпункті (f) використовується у тому ж значенні, що й у статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Вимога підпункту (g) про те, що публічні обвинувачі повинні мати захист, відсилає нас до положень Рекомендації (94) 12.

6. Ця рекомендація ґрунтується, зокрема, на статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Вона повинна трактуватися у світлі обов'язків обвинувачів, зокрема обов'язку бути стриманим. Наприклад, посадові особи Служби публічного обвинувачення в деяких державах-членах не можуть бути ні членами політичних партій, ні активно займатися політикою.

7. Комітет засновував свою позицію на такому принципі: тоді як підготовка є основним моментом в організації Служби публічного обвинувачення в усіх європейських країнах, вона повинна бути посилена відносно якості й кількості як тих, хто приступив до виконання повноваження, так і тих, хто вже виконує повноваження обвинувача, щоби вона стала справжнім правом. Водночас усі працівники служби обвинувачення повинні усвідомити, що на них покладений обов'язок – особливо на тих, хто виступає в суді – займатися підготовкою.

Особливо вони повинні бути краще інформовані:

- про ідеали й етичні обов'язки своєї служби;
- про конституційний і юридичний захист прав підозрюваних і потерпілих;
- про права і свободи людини, закріплені у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, особливо зазначених у статтях 5 і 6, у світлі прецедентного права Страсбурзького Суду.

Також повинна приділятися увага завданням, покладеним на головних державних обвинувачів¹¹, у сфері управління, адміністрування й організації багатопрофільних команд – див. підпункт (d). Вираз «за участю судової влади» відсилає нас до того факту, що багато правових систем вимагають від публічних обвинувачів, суддів і інших служителів права працювати разом у тих самих функціональних адміністративних структурах або у структурах, які, хоча й розділені, тісно зв'язані і між якими стає усе більше й більше внутрішніх зв'язків. Більше того, є певні специфічні ознаки правового управління і адміністрування, які роблять його відмінним від загального адміністративного управління, що також повинно враховуватися.

Нарешті, більш рівноправне відношення до осіб, які з'являються в суді, залежить від досягнення більшої узгодженості в роботі служби обвинувачення на місцевому, регіональному й центральному рівнях, і не тільки щодо індивідуальних рішень¹². Тому підготовка повинна включати інформацію про різні механізми, які можуть сприяти погодженості – підпункт (e), який більш детально обговорюється в пункті 36а.

Загалом, підпункти (d) і (e) відображають і заново визначають цілі, викладені в Рекомендації (95) 12 про управління кримінальною юстицією, які включають такі положення:

¹¹ В оригіналі «principal state prosecutors» (прим. редактора).

¹² Для порівняння див. матеріали 8-го Кримінологічного Колоквіуму Ради Європи (1987) на тему «Відмінності у вироках: причини й рішення» (прим. документа).

«Принципи стратегії й техніки управління можуть внести значний вклад в ефективність і дієвість функціонування кримінальної юстиції. Для цього заінтересовані агенції повинні забезпечити управління своїми робочим навантаженням, фінансами, інфраструктурою, людськими ресурсами й комунікаціями.

Досягнення більш ефективної і дієвої кримінальної юстиції значною мірою буде полегшено, якщо цілі різних органів будуть координуватися в більш широких межах контролю над злочинністю і політики кримінальної юстиції».

На практичному рівні й у світлі розвитку злочинності існують вагомі доводи на користь додаткової підготовки у спеціальних сферах, таких, як:

- транскордонна злочинність і інші форми злочинності міжнародного значення;
- організована злочинність;
- комп'ютерна злочинність;
- міжнародна торгівля психотропними речовинами;
- злочини, пов'язані із заплутаними фінансовими операціями, такі, як відмивання грошей і великомасштабне шахрайство;
- міжнародне співробітництво в карних питаннях;
- порівняння систем кримінальної юстиції і порівняльне право;
- стратегії обвинувачення;
- уразливість свідків і потерпілих;
- внесок кримінального права в захист навколишнього середовища, зокрема документи Ради Європи на цю тему, а саме Резолюція (77) 28 і Конвенція про захист навколишнього середовища за допомогою кримінального права (ETS 172);
- наукова обґрунтованість доказування, зокрема використання недавно розроблених технологій, таких, як обробка ДНК.

8. Усі публічні обвинувачі повинні добре орієнтуватися в більшості галузей права. У цьому значенні вони повинні бути скоріше універсалістами, ніж фахівцями. Проте з метою ефективності необхідна спеціалізація у високотехнологічних сферах (наприклад, економічна і фінансова злочинність) або при роботі з категорією великомасштабної організованої злочинності.

Відповідно передбачаються два типи спеціалізації:

- перший тип – традиційна форма спеціалізації, при якій у самій службі обвинувачення (у великих службах або на регіональному чи національному рівнях) створюються команди обвинувачів, які спеціалізуються в певних галузях. Розірвання зв'язу й посади може бути способом заохочення такої спеціалізації, як передбачається в пункті 13 Рекомендації (95) 12:

«Необхідно активно планувати просування по службі, *inter alia*, через подальшу спеціалізацію, розірвання зв'язу й посади, де це доречно, а також через створення інших можливостей для персоналу, що сприяє розвитку нових навичок і знань [...]»;

- другий тип спеціалізації, який повинен заохочуватися, полягає у створенні під керівництвом обвинувачів, які самі є фахівцями, дійсно багатoproфільних команд, співробітники яких залучаються з різних галузей (наприклад, команда, що займається боротьбою з фінансовою злочинністю й відмиванням грошей, може охоплювати атестованих бухгалтерів, митників і банківських експертів). Таке об'єднання кваліфікованих фахівців в одній одиниці є життєво важливим фактором ефективної діяльності системи.

9. Ієрархічна структура є необхідністю для всіх Служб публічного обвинувачення, продиктована характером виконуваних завдань. Але відносини між різними рівнями ієрархії повинні ґрунтуватися на чітких недвозначних правилах, для того щоб особистий розсуд не отримував невиправданого значення. Такими є міркування, висловлені в пунктах 9 і 10, про що більш докладно говориться в пункті 36а.

Пункт 9 у принципі вимагає дотримання того ж рівня неупередженості, що й при визначенні статусу публічного обвинувача при внутрішній організації і функціонуванні кожної окремої ланки Служби публічного обвинувачення.

10. Щодо вказівок, які видаються всередині ієрархії, – особливо чутливе питання у правових системах, де старший за ієрархією уповноважений давати вказівки в конкретній справі і про загальну кримінальну політику, – то тут існують дві крайнощі, яких слід уникати.

З одного боку, право на непідкорення «з етичних підстав» приведе до крайностей, які не можуть бути досить ефективно подолані через механізми оскарження. Більше того, впровадження таких механізмів призведе до створення таких взаємин між різними рівнями служби обвинувачення, які будуть мати судовий характер, що швидше за все виявиться перешкодою злагодженому функціонуванню системи.

З іншого боку, негуманно й небезпечно для громадянських свобод вимагати від представників служби обвинувачення виконання вказівок, які можуть розглядатися як незаконні або суперечать совісті.

Тому за цих обставин повинні бути доступні два види гарантій:

- перша (яку вже мають усі ті, хто має справу з адмініструванням або виступає в судах) полягає в можливості отримання вказівки у письмовій формі для того, щоб передбачити пряму відповідальність за ієрархією. Оскільки самі вказівки від керівництва широко відрізняються – від рутинних щоденних рішень до постанов з принципових питань – була визнана недоречною вимога про те, щоб усі вказівки приймалися в письмовій формі, оскільки в цьому випадку публічні обвинувачі застрягли б у джунглях бюрократизму (однак див. пункти 13а і d щодо вказівок виконавчої влади, де присутній інший підхід до цього питання);

- друга гарантія полягає у виробленні у Службі публічного обвинувачення внутрішньої процедури, що дозволяє заміну підлеглих осіб за їхнім власним проханням для виконання спірної вказівки.

Слід розуміти, що зазначені гарантії встановлюються в інтересах як окремих обвинувачів, так і громадськості. Інакше кажучи, їх необхідно застосовувати тільки у виняткових випадках і вони не повинні використовуватися не за призначенням – наприклад, як засіб для створення перешкод злагодженому функціонуванню системи. Очевидно також і те, що ієрархія повинна бути побудована таким чином, щоб залишати широку можливість для співробітництва й роботи в команді.

Водночас застосування публічними обвинувачами подібних гарантій в обставинах, що виправдовують таке застосування, не повинне тягти жодних негативних наслідків для їхньої кар'єри.

***Відносини між Службою публічного обвинувачення
і виконавчою та законодавчою владою***

Правова Європа поділяється за цим ключовим питанням на системи, де публічне обвинувачення користується повною незалежністю від парламенту та уряду, та такими, де він підпорядковується тому чи іншому з цих органів, все ще користуючись деяким обсягом незалежності у діях. Через те, що це організаційне питання стосується основного поділу влади в державі і в цей час у багатьох країнах є основним предметом розгляду під час проведення внутрішніх реформ, викликаних змінами історичного характеру або в результаті існування проблем у взаєминах між юстицією і політикою, сама ідея Європейської гармонізації навколо єдиної концепції видається передчасною.

Тому метою пошуку Комітету за допомогою аналізу двох чинних на сьогодні систем було визначення умов для досягнення балансу, для того щоб уникнути крайностей в обох напрямках. Вказуючи на загальні правила для всіх публічних обвинувачів (див. пункти 11 і 12), Комітет зробив зусилля для створення «мереж безпеки», спеціально призначених для тих систем, де обвинувачі, деякою мірою, є підлеглими (див. пункти 13 і 16), або для тих, де вони мають незалежність (див. пункти 14 і 15).

11. За будь-яких обставин існують дві вимоги для належного функціонування Служби публічного обвинувачення:

- з одного боку, публічні обвинувачі повинні мати таку незалежність або автономність, яка необхідна для виконання їх обов'язків¹³, зокрема мати можливість діяти незалежно від того, чиї інтереси поставлені на карту, «без необґрунтованого втручання» (необґрунтованого, тобто у випадках інших, крім як зазначених у законі) з боку іншої влади, як виконавчої, так і законодавчої – це особливо

¹³ Див., зокрема, Резолюцію (97) 24 про Двадцять основних принципів боротьби з корупцією (прим. документа).

актуально для систем, де публічні обвинувачі перебувають у підпорядкованому становищі, – так і з боку економічних чинників і місцевої політичної влади. Загалом, саме право надає таку гарантію; у деяких випадках необґрунтоване втручання є злочином. Але втручання може бути більш підступним, наприклад ухвалюючи зменшення бюджету Служби публічного обвинувачення, роблячи, таким чином, його більш залежним від недержавного фінансування;

- з іншого боку, повинно існувати положення про публічних обвинувачів, що закріплює за ними істотні повноваження і наслідки, які можуть бути відносно особистих свобод, при встановленні їх дисциплінарної, адміністративної, цивільної і кримінальної відповідальності за допущені недоліки; таке положення повинно застосовуватися в розумних межах, для того щоб не захаращувати систему. Тому акцент повинен бути поставлений на оскарження на вищому рівні або в комітет *ad hoc* і дисциплінарних процедурах незважаючи на те, що кожен обвинувач повинен, як і будь-яка інша людина, відповідати за будь-які вчинені ним порушення. Очевидно, що в системах, де публічні обвинувачі мають повну незалежність, вони несуть більшу відповідальність.

Ці вимоги йдуть пліч-о-пліч з вимогою відкритості. На відміну від індивідуальних рішень, які є предметом спеціальних рекомендацій, усі публічні обвинувачі, – тому що вони діють в інтересах суспільства, – повинні звітувати про зроблену роботу на місцевому або регіональному рівнях або навіть на національному рівні, якщо служба високоцентралізована. Ці регулярні звіти повинні представлятися всій громадськості – або прямо через засоби масової інформації, або у вигляді оприлюдненої доповіді, або перед представницькими органами. Вони можуть ухвалювати форму доповідей або сукупності статистичних даних, що свідчать про зроблену роботу, досягнуті цілі, способи практичного застосування кримінальної політики, беручи до уваги дискреційні повноваження, зосереджені в руках Служби публічного обвинувачення, суми витрачених коштів, і повинні підкреслювати майбутні пріоритети діяльності. Така форма надання звіту, що вже існує в багатьох системах, де публічний обвинувач має значну незалежність, може вплинути на інші системи, тому що робить роботу обвинувачів більш узгодженою.

12. Цей пункт – природний наслідок вищевикладеного – знову акцентує увагу на добре відомий принцип поділу влади.

Зокрема, крім випадків, спеціально зазначених у законі, остаточне тлумачення законів і інших законодавчих положень і будь-яка оцінка їх конституційності зберігаються за судами, а не за публічним обвинувачем. При цьому публічний обвинувач може пропонувати внести зміни у право і, де це доречно, пропонувати варіанти свого тлумачення; він не має повноваження давати юридично обов'язкове тлумачення.

13. Це положення особливо стосується систем, у яких публічний обвинувач підпорядковується виконавчій владі. Воно уточнює, яким чином повинні взаємодіяти

дві зазначені утворення на рівні практичних, а не організаційних, домовленостей для того, щоб форма підпорядкування залишала простір для певної автономії, що вважається невід'ємною від функціонування всіх публічних обвинувачів, особливо при розгляді конкретних справ.

Вказівки загального характеру, наприклад з питань кримінальної політики, повинні видаватися в письмовій формі й публікуватися (підпункт (с) скоріше для інформування тих, хто з'являється перед судом, ніж як гарантія для публічних обвинувачів. Також бажано передбачити, щоб такі вказівки, зокрема коли вони націлені на виключення з обвинувачення тієї або іншої категорії фактів, суворо дотримувалися принципів справедливості й рівності; більше того, під прикриттям загальної інструкції не повинна йти мова про винесення рішення у конкретній справі.

Інструкції індивідуального характеру створюють найбільші труднощі, зокрема в системах, де використовується принцип дискреційного обвинувачення. Насправді, саме вони в останні роки викликають питання в деяких державах-членах, вказуючи на те, що в цьому випадку вгадується бажання уряду.

Комітет виходив з того, що повноваження давати індивідуальні вказівки у справах не є невід'ємним елементом систем, заснованих на принципі підпорядкування: у деяких випадках публічним обвинувачам, незважаючи на їхнє підпорядкування виконавчій або законодавчій владі, можуть даватися тільки вказівки загального характеру. Якщо існує простір для надання вказівок у конкретних справах, то подібний принцип повинен бути чітко сформульований у законодавстві (див. підпункти (a) і (d)).

Після багатьох міркувань Комітет також дійшов висновку, що вказівки індивідуального характеру повинні обмежуватися порядком здійснення конкретного обвинувачення, пропонуючи заборонити вказівки про необвинувачення (див. (f), вказуючи на те, що при відсутності судового контролю вони становлять особливу загрозу для принципу рівності перед законом. Це означає, що дискреційні рішення про необвинувачення повинні ухвалюватися винятково публічним обвинувачем. У системах, де подібні дискреційні рішення дотепер застосовуються, Комітет рекомендував як мінімальний крок підсилити існуючі гарантії шляхом розробки спеціальних систем для наступного контролю над виданими вказівками для забезпечення відкритості¹⁴.

¹⁴ Приведемо приклад. У Нідерландському законі, що набрав чинності 1 червня 1999 року, закріплені такі гарантії:

- Якщо Міністр юстиції вважає за необхідне видання вказівки, він зобов'язаний проконсультуватися з Радою генерального атторнея (очолює службу публічного обвинувачення). Міністр може відступити від висловленої Радою думки, тільки адекватно мотивуючи свою відмову.
- Вказівка й згадана думка повинні бути представлені в письмовій формі. Публічний обвинувач зобов'язаний підшити ці документи до матеріалів справи таким чином, щоб суддя й підозрюваний могли ознайомитися з ними й висловити свою думку.
- Незважаючи на те, що ця вказівка юридично обов'язкова, публічний обвинувач залишається вільним у виборі правових аргументів, що представляються в суді.

Індивідуальні вказівки щодо обвинувачення також повинні забезпечуватися всіма або деякими гарантіями, зазначеними в підпункті (d): умова про попередню консультацію з публічним обвинувачем; вказівка повинна бути мотивованою; вимога про те, щоб вона підшivalася в матеріали справи; ухил на тому, що публічні обвинувачі вільні у представленні суду будь-яких доводів при розгляді справи.

14. У випадку, коли публічний обвинувач незалежний від виконавчої влади, характер і обсяг його незалежності повинні бути закріплені в законі, для того щоб виключити: а) неофіційні дії, які могли б підірвати цей принцип, і b) будь-який ризик, що є наслідком заінтересованості самих публічних обвинувачів.

15. Оскільки публічний обвинувач незалежний, існує ризик того, що він може порушити налагоджену послідовність дій з державною адміністрацією, яка бере участь у практичній реалізації кримінальної політики. Тому публічний обвинувач повинен тісно співпрацювати з подібними службами, які, як правило, підзвітні уряду, а принципи й способи такого співробітництва повинні мати юридичне оформлення.

Співробітництво з цими адміністративними органами припускає чітке визначення організаційної структури Служби публічного обвинувачення й наявність представників, уповноважених на укладення правочинів. Більше того, чітка внутрішня структура є невід'ємною складовою для забезпечення загальної узгодженості в роботі різних публічних обвинувачів, зокрема тієї, що стосується кримінальної політики і застосовуваної ними в межах своїх дискреційних повноважень¹⁵.

16. Незважаючи на свій загальний характер, ця рекомендація особливо стосується тих систем, де публічний обвинувач залежний від уряду. Мова йде про ситуацію, яка не повинна обмежувати його можливості під час процедури обвинувачення державних посадових осіб – або, у широкому значенні, виборних представників або політиків, – які вчиняють правопорушення, особливо, коли мова йде про корупцію.

Під «перешкодою» слід розуміти будь-які перешкоди, що трапляються на шляху обвинувачення. Під це поняття також підпадають будь-які дії, спрямовані на протидію публічним обвинувачам.

– Якщо міністр дає вказівку про необвинувачення, він зобов'язаний сповістити про це Парламент. Інформація, яка надається, включає письмову думку публічного обвинувача з цього питання. У результаті може мати місце повне детальне публічне дослідження питання.

– Потерпілі і інші заінтересовані сторони можуть оскаржити рішення про необвинувачення в суд (прим. документа).

¹⁵ Йдеться про всі дискреційні повноваження, які надані публічним обвинувачам, а не тільки їхні прерогативи, пов'язані з повноваженням на ухвалення рішення про початок кримінального провадження (прим. документа).

Відносини між публічними обвинувачами і суддями

Комітет вважає важливим чітко вказати на те, що хоча публічні обвинувачі і судді є частинами єдиної правової системи і хоча статус та деякі їхні функції мають загальні риси, публічні обвинувачі не є суддями і з цього приводу не може бути жодних двозначностей так само, як не може бути питань з приводу того, що публічні обвинувачі мають перевагу над суддями. Навпаки, ділові відносини між суддями і публічними обвинувачами, – які неминуче часто контактують, – повинні характеризуватися взаємоповагою, об'єктивністю й дотриманням процедурних вимог.

17. По-перше, будь-яка двозначність щодо статусу і ролі публічних обвинувачів і суддів, яка відповідає їхньому становищу, повинна бути виключена для того, щоб громадськість мала чітке уявлення про кожну професію, так само як не повинно бути плутанини в тих, хто постає перед судом. Першим кроком щодо цього є чітке закріплення процесуальних норм, що стосуються компетенції публічного обвинувача.

Другим моментом є повернення до основного принципу, що одна особа не може одночасно виконувати обов'язки публічного обвинувача й судді. Між цим принципом і пунктом 5h відсутня неузгодженість. Останній спрямований на забезпечення можливості для публічних обвинувачів ставати суддями або *vice-versa* протягом усієї їхньої кар'єри. Більше того, той факт, що деякі публічні обвинувачі можуть тимчасово працювати суддями на початку своєї кар'єри для того, щоб оцінити свої професійні навички, не суперечить зазначеному принципу.

18. Можливість того, що публічні обвинувачі стають суддями і *vice-versa*, заснована не тільки на взаємодоповнюючому характері їх обов'язків, але й на тому, що для обох професій існують подібні гарантії в питаннях кваліфікації, компетентності і статусу. Це положення також є гарантією для публічного обвинувача.

19. Тісні відносини між публічними обвинувачами і суддями не повинні впливати на неупередженість останніх. Публічні обвинувачі, обов'язком яких є забезпечення застосування права, повинні бути уважні в цьому питанні; при цьому скрупульозно дотримуючись рішень судів, які вони найчастіше повинні реалізувати, за винятком випадку, коли використовують своє звичайне право оскарження.

Очевидно, правильним є і зворотнє: судді повинні поважати публічних обвинувачів як представників окремого професійного органу і не повинні втручатися у виконання їхніх функцій.

Термін «офіційна процедура» слід розуміти як будь-яку процедуру, що має такий же ефект, що і скарга, хоча технічно й не є такою.

20. Третя рекомендація під цим заголовком стосується вимоги об'єктивності з боку публічних обвинувачів і вимоги відкритості їх відносин із суддями, для того щоб останні мали достатню підставу для ухвалення своїх рішень. Першим пріоритетом у забезпеченні відкритості повинен бути обмін усіма фактами, що мають відношення

до справи, і аргументами. Крім того, крім інформування у конкретних справах, для суддів корисно бути обізнаними про загальні пріоритети і критерії діяльності публічних обвинувачів.

Відносини між Службою публічного обвинувачення і поліцією

Питання про організаційні зв'язки між Службою публічного обвинувачення і поліцією є ще одним каменем спотикання на шляху проходження гармонізації на європейському рівні. Існує поділ між державами, в яких поліцейська служба незалежна від Служби публічного обвинувачення і має значні дискреційні повноваження не тільки в питаннях про те, як проводити розслідування (найчастіше в цих країнах поліція вирішує питання про ініціювання процедури обвинувачення), і тими, в яких поліція перебуває під наглядом або, насправді, під керівництвом публічного обвинувача. Однак це ще одна сфера, в якій вимоги про права особи і повагу до особистих свобод призвели до змін – виходячи з посилання, що внутрішній контроль у поліції недостатній, враховуючи значні повноваження поліції й особливо руйнівні наслідки недотримання законності – у бік поступового зближення. Саме з цієї причини Комітет установлює загальний принцип, властивий обом системам, до початку розгляду питання про специфічні рекомендації для кожної системи.

21. Усі публічні обвинувачі повинні мати принаймні два повноваження *vis-à-vis* стосовно роботи поліції: ретельно вивчати законності поліцейських розслідувань перед ухваленням рішення про передання справи до служби публічного обвинувачення і на цій же стадії здійснювати на загальних підставах контроль за дотриманням прав людини¹⁶.

22. Ці положення ставляться винятково до систем, у яких публічний обвинувач уповноважений певною мірою наглядати за поліцією і поліцейською діяльністю. У цьому контексті Комітет поки вирішив не висловлювати думку, повертаючись до питання про те, чи вся або тільки частина поліцейської служби повинна бути прив'язана до публічного обвинувача, він прагнув озвучити своє ставлення до реальної компетенції публічного обвинувача в питаннях керівництва й нагляду, враховуючи значні розбіжності в багатьох випадках між закріпленими в законах повноваженнями публічних обвинувачів і їх дійсним застосуванням на постійній основі.

Ефективне здійснення таких повноважень залежить, у цілому й головним чином, від повноти повноважень публічного обвинувача, – чим ширше і вище компетенція, що охоплює видання індивідуальних вказівок у справах, – давати загальні вказівки для забезпечення пріоритетів карної політики (за практичне застосування якої вони часто несуть відповідальність) у всіх відносинах. Наприклад, пріоритетною

¹⁶ Це формулювання є компромісом, що відображає той максимум, з яким готові погодитися у системі загального права, і той мінімум, який може бути прийнятий іншими системами (прим. документа).

вимогою може бути узгодження зусиль в боротьбі з певними видами злочинності (такі, як дрібні крадіжки або відмивання грошей) залежно від обраної урядом політики; акцент на специфічних способах збору доказів (наприклад, здійснення специфічних заходів розслідування щодо справ про крадіжки зі зломом або використання оброблення ДНК); розподіл певних ресурсів для певного роду розслідувань або виявлення деяких видів правопорушень; концентрація зусиль для обмеження часу розслідування (яке часто ведеться занадто довго); або виконання обов'язку із систематичного повідомлення публічного обвинувача про всі правопорушення певної категорії і просуваннях у розслідуваннях.

Крім того, у випадку, коли більше однієї поліцейської агенції мають компетенцію для розслідування в одній справі, публічний обвинувач має право вирішити, яке з них у цьому випадку є найбільш підходящим, звичайно, приділяючи належну увагу територіальній юрисдикції і специфічним сферам компетенції різних агенцій, а також практичним і чинним обмеженням, що поширюються на них.

Нарешті, поліцейські тим більше будуть ефективніше застосовувати вказівки Служби публічного обвинувачення, якщо беруть участь у їхній підготовці.

Утім, взаємодія і співробітництво повинні бути основними засадами ділових відносин між публічним обвинувачем і поліцією, важливо й те, що перший повинен мати необхідні ресурси для забезпечення виконання вказівок і для покарання у випадку невиконання.

23. При відсутності організаційних зв'язків між публічним обвинувачем і поліцією дві зазначені інституції повинні співпрацювати, а уряд має право визначити форми такого співробітництва.

Обов'язки публічного обвинувача перед особами

Необхідним доповненням до гарантій, які має публічний обвинувач при виконанні своїх функцій, повинні бути певні обов'язки стосовно тих, хто стикається із правовою системою, або як підозрювані, свідки чи потерпілі.

24. У цьому випадку робиться акцент на дві життєво важливі вимоги, згадані у рекомендації 1,– повага до прав особистості й дотримання вимоги ефективності,– за що публічний обвинувач також частково несе відповідальність.

25. Той факт, що публічний обвинувач відповідальний за обвинувачення, не повинен затьмарювати його основної функції охоронця права: він повинен поводитися неупереджено, а практичні наслідки цього принципу викладені в наступних пунктах Рекомендації.

26. Публічні обвинувачі повинні забезпечувати рівність осіб перед законом і ознайомлювати з усіма обставинами, що мають відношення до справи, включаючи й ті, які стосуються підозрюваного, незалежно від того, свідчать вони на користь останнього чи проти нього.

27. Публічні обвинувачі не повинні розпочинати або продовжувати процедуру обвинувачення, коли незалежне розслідування показує, що воно необґрунтоване.

28. Оскільки публічний обвинувач відповідає за те, яким чином застосовується право, він повинен брати до уваги ті способи, якими отримані докази на користь обвинувачення.

Вираз «з порушенням закону» охоплює не стільки незначні, формальні порушення, більшість яких не впливають на загальну юридичну дійсність розгляду, скільки ті порушення закону, які зазіхають на основи права.

Зазвичай виникають ситуації двох видів: якщо незаконність доказу не викликає сумніву, то публічний обвинувач повинен діяти самостійно, відмовляючи у прийнятності такого доказу; якщо ж існує певний сумнів, то публічний обвинувач або до чи в ході висунення обвинувачення в суді повинен попросити суд ухвалити рішення щодо питання прийнятності такого доказу.

29. Обов'язок сторін у справі про розголошення інформації – наслідок застереження в пункті 20 про те, що публічні обвинувачі повинні бути об'єктивними і справедливими у ділових відносинах із суддями – є ключовим моментом змагального характеру судового процесу. Однак Комітет прагнув зробити виняток для тих випадків, коли переважаючий публічний інтерес виправдовує збереження конфіденційності деяких документів або інформації (наприклад, у випадку, коли закон передбачає нерозголошення певних джерел інформації з міркувань безпеки), але такі випадки повинні залишатися винятками.

Принцип рівних можливостей зазначається у статті 6 (1) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: «це тільки одна з ознак більш широкої концепції справедливого розгляду незалежним і безстороннім судом» (Європейський суд з прав людини, справа *Delcourt*, рішення від 17 січня 1970 року, § 28).

«Згідно з принципом рівності процесуальних засобів [...] кожній стороні повинна бути надана розумна можливість представити свою справу в умовах, не гірших, ніж її опоненту. [...] У цьому контексті Суд надає важливого значення зовнішнім проявам так само, як і сприйняттю справедливого здійснення правосуддя [...]» (Європейський суд з прав людини, *Bulut v. Austria*, рішення від 22 лютого 1996 року, § 47).

30. Публічний обвинувач повинен відстоювати презумпцію невинуватості, яка визнається всіма демократичними системами, розуміючи, що можуть бути (винятково) випадки, коли отримана інформація не може залишатися конфіденційною: такі відступи від конфіденційності повинні бути зазначені в законі.

31. У цьому випадку залежно від правової системи публічний обвинувач, діючи безпосередньо або через служби під його контролем або наглядом, може бути уповноважений на реалізацію заходів, які втручаються у права і свободи особи. Хоча Комітет і не вважає за необхідне нагадувати про принципи і гарантії, закріплені у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і інших міжнародних

документах, він вважає важливим зробити акцент на необхідності судового перегляду, припускаючи, що, в остаточному підсумку, тільки суди можуть гарантувати свободи.

32. Зусилля щодо боротьби з організованою злочинністю збільшують необхідність уживання заходів із захисту свідків. Зазвичай на публічних обвинувачів, які здійснюють керівництво обвинуваченням, покладаються завдання щодо вжиття ефективних заходів або використання максимальних зусиль, для того щоб такі заходи були здійснені поліцією.

Тут необхідно зробити посилання на Рекомендацію № R (97) 13 щодо залякування свідків і про право захисту.

33. Становище потерпілих у кримінальному провадженні відрізняється залежно від правових систем, зокрема можливістю подання цивільного позову у кримінальні суди. Проте здійснення відшкодування потерпілим є одним з основних елементів європейської кримінальної політики. Тому Комітет вирішив, що необхідно включити в рекомендацію основні обов'язки публічного обвинувача щодо потерпілих, незалежно від конкретної правової системи.

Водночас деякі правові системи більш амбіційні щодо цього питання, тому необхідно зробити посилання на основні документи, прийняті Радою Європи:

- Резолюція (77) 27 про компенсацію потерпілим від злочину;
- Рекомендація № R (85) 11 про становище потерпілого в межах кримінального права і процесу;
- Рекомендація № R (87) 21 про допомогу потерпілим і попередження віктимізації;
- Європейська конвенція про компенсацію потерпілим від злочинів проти особистості;
- Рекомендація № R (99) 19 про медіацію в карних питаннях.

34. У всіх правових системах, зокрема в тих, де публічні обвинувачі застосовують дискрецію в питанні про обвинувачення, про припинення розгляду, коли вчинення злочину є очевидним, – при цьому в більшості таких рішень супроводжуються пропозиціями про застосування альтернативних заходів (наприклад, мирова угода, посередництво, попередження або застереження або встановлення обмежень) – становлять серйозну проблему, якщо вони оскаржуються зацікавленими особами і (або) підстави для цих рішень носять суперечливий характер.

У доповненні до Рекомендації – пункт 13e – про заборону вказівок про необвинувачення Комітет прагнув надати допомогу у зміцненні всієї системи стримань і протидії, розробленої для забезпечення того, щоб система кримінальної юстиції не відхилялася від поставлених перед нею цілей і не завдала шкоди правам, які мають сторони згідно з національним правом.

Комітет указав на два види труднощів, що трапляються. По-перше, тоді як унаслідок учинення більшості злочинів потерпілих можна ідентифікувати (людина або групи людей), після інших – таких, як корупція або нанесення шкоди фінансовим інтересам державної або регіональної чи місцевої влади – не можна. Створення прав тільки для потерпілих буде означати визнання відсутності демократичних механізмів контролю над діяльністю публічних обвинувачів у деяких особливо педантичних сферах. З іншого боку, нерозбірливе визнання за кожним, хто вважає себе потерпілим від правопорушення, права на оскарження рішення про обвинувачення буде ефективно сприяти припиненню подібної обвинувальної практики і збільшить сферу дії оскаржень, використовуваних з метою затягування процесу.

Тому Комітет прагнув визнати не тільки права потерпілих, але також права *«заінтересованих сторін з визнанням або певним статусом»* захищати публічні інтереси, наприклад, особам надавати факти судовим органам (за певних умов) або уповноваженим чи наділеним владою компетентним органам у виняткових обставинах.

Другі труднощі стосуються необхідного виду контрольних механізмів за системою, враховуючи, що вони не повинні призвести (будучи обґрунтованими й законними) до негативних ефектів, таким як параліч системи або введення загальної вимоги про судовий перегляд усіх рішень публічних обвинувачів. З іншого боку, система перегляду за ієрархією або оскарження не завжди була адекватною або навіть доречною, зокрема у випадках, коли рішення ухвалювалися публічними обвинувачами за вказівками керівництва.

На основі Рекомендації № 87 (18), що стосується спрощення кримінальної юстиції, Комітет рекомендував ввести процедуру або судового перегляду – усвідомлюючи, що ця концепція може різнитися залежно від країни – або надаючи сторонам повноваження щодо висування приватних обвинувачень. Такі повноваження можуть надаватися на загальних підставах або в індивідуальному порядку.

У деяких юрисдикціях, хоча й існують зазначені в цій Рекомендації засоби захисту, сфера їх дії обмежена.

35. Публічні обвинувачі повинні демонструвати високий рівень прийняття рішень і професійної поведінки.

При посиленні незалежності й автономності публічних обвинувачів, що припускає більш високий ступінь відповідальності, чинне законодавство і процесуальні норми можуть виявитися недостатньо чіткими, щоб служити засадами професійної етики й поведінки.

Однак автори розглядають пропонований *«кодекс поведінки»* не як офіційний кодекс, а скоріше як досить гнучкий набір приписів, що стосуються підходів, прийнятих публічними обвинувачами, явно спрямований на визначення припустимого й неприпустимого у професійній поведінці.

Постійний контроль є належним способом, що гарантує дотримання зазначених правил.

36. Забезпечення рівності громадян перед законом і ефективність системи кримінальної юстиції вимагає певного рівня співробітництва й зусиль з підвищення узгодженості дій, що виходять за межі роботи в конкретних справах. Ці вимоги ще більш доречні в системах, де публічний обвинувач незалежний і має значну автономію.

Для досягнення узгодженості перевага повинна надаватися таким трьома елементами:

- добре розроблена ієрархічна структура, що не допускає підступної бюрократії, в якій кожний представник Служби публічного обвинувачення повинен відчувати відповідальність за свої рішення і проявляти необхідну ініціативу для вирішення своїх специфічних завдань (див. також з цього питання пункти 9 і 10);
- загальні засади здійснення кримінальної політики, що встановлюють пріоритетні завдання і способи їх досягнення, що враховують дискреційні повноваження, надані публічному обвинувачеві;
- набір критеріїв для використання при прийнятті рішень в конкретних справах, що має за мету, наприклад, попередження неузгодженості дій, таких, як систематичне здійснення обвинувачення в певних органах публічного обвинувачення і відсутність цього в інших органах або застосування різних процедур або однієї процедури по-різному.

Ці критерії повинні напрацьовуватися таким чином, щоб досягати бажаних результатів без перешкод для необхідної індивідуальної оцінки кожної справи, з урахуванням місцевих обставин, і без створення тіньової зони, усередині якої правопорушники могли б діяти безкарно.

Комітет вважає одним із найважливіших моментів затвердження таких засадничих принципів і критеріїв парламентом або урядом. Тільки там, де національний закон гарантує незалежність публічного обвинувача, Служба публічного обвинувачення може встановлювати їх самостійно.

Оскільки зазначені засоби служать переважно гарантіями для членів суспільства, а не для публічних обвинувачів, на них повинна бути звернена увага громадськості або принаймні тих, кого це хвилює. Ця вимога особливо важлива в системах, де публічний обвинувач незалежний і має значні дискреційні повноваження.

Міжнародне співробітництво

Враховуючи наявність цілої низки документів і рекомендацій з цього питання і той факт, що зазначена проблематика особливо ретельно досліджується Радою Європи самостійно, Комітет зосередив свою увагу на визначенні практичних заходів для поліпшення існуючої ситуації, враховуючи важливу роль, яка зазвичай належить публічному обвинувачеві в міжнародному співробітництві у кримінальних питаннях.

37. Комітет визнає, що в результаті укладення міжнародних угод деякі Держави звертаються за допомогою до центральних органів влади. Проте повинні заохочуватися прямі контакти, зокрема в межах держав – членів Ради Європи.

38. Документи, про які йде мова, містять, наприклад, документи, що інформують про застосовне у різних країнах право.

Вимога про підготовку зустрічей з обміну інформації можуть виконуватися шляхом організації на постійній основі міжнародних тренувальних семінарів для представників Служб публічного обвинувачення різних держав під егідою Ради Європи, так і за допомогою мовної підготовки.

Середньостроковим завданням є створення Єдиного європейського суддівського співтовариства.

39. Досить корисним може виявитися надання публічним обвинувачам, наприклад таких повноважень:

- здійснювати запити про взаємну юридичну допомогу, які підпадають під сферу їх відповідальності;
- допомагати органу, відповідальному за виконання таких запитів;
- координувати проведені розслідування, де це доречно;
- виступати (у межах компетенції) як орган, що діє в інтересах Міжнародного співробітництва або прямо, або шляхом подання меморандумів, у всіх процедурах виконання, що стосуються запитів про взаємну правову допомогу;
- насамкінець, повинна розглядатися можливість розширення існуючих механізмів¹⁷, які сприяють безпосередньому обміну інформацією між публічними обвинувачами різних країн.

Для посилення співробітництва в зазначеній сфері як між поліцією, так і між судовими органами, там, де це дозволяють правові системи, Служби публічного обвинувачення повинні здійснювати подібні зв'язки. Там, де це можливо, вони повинні бути представлені у національних органах, які володіють інформацією, корисною для міжнародної правової допомоги у кримінальних питаннях, так і в міжнародних організаціях з поліцейського співробітництва.

Враховуючи ключове становище служби публічного обвинувачення для верховенства права і, зокрема, у системі кримінальної юстиції, ця Рекомендація спрямована на закріплення цілої низки основних принципів, які повинні слугувати принципами діяльності публічного обвинувачення, особливо визначаючи її функції й гарантії, необхідні для виконання цих функцій, взаємини з виконавчою й законодавчою владою, суддями, поліцією, її обов'язки перед особою й, нарешті, її роль у Міжнародному співробітництві.

¹⁷ Див.: Конвенцію про відмивання, виявлення, вилучення і конфіскацію доходів від злочинної діяльності. Страсбург, 9 листопада 1990 року (прим. документа).

Конституційні положення щодо служб обвинувачення¹⁸ в державах – членах Ради Європи¹⁹

(Витяг)

(Дослідження Венеціанської комісії № 494/2008 від 3 жовтня 2008 року)

I. Вступ

1. Цей Документ описує конституційні положення, які стосуються питань незалежності обвинувачів.

2. Інформація викладена відповідно до класифікації зробленої у Вступному Меморандумі Доповідача Парламентської Асамблеї Ради правових відносин і прав людини щодо «Обвинувачення політично-мотивованих зловживань системи кримінальної юстиції у державах – членах Ради Європи» і бере до уваги існування чотирьох головних питань, які є важливими при оцінюванні незалежності обвинувачів: державні органи, які наділені повноваженнями призначати та звільняти обвинувачів, ієрархічна будова служб обвинувачення, їх повноваження та проблеми відповідальності обвинувачів при виконанні їхніх повноважень.

3. Описані положення у цьому документі є результатом підготовчого дослідження лише у конституціях. Члени можуть заявляти бажання про внесення змін до цього тексту.

II. Огляд відповідно до «правової сім'ї»

4. Стосовно **системи Загального права**, варто зауважити, що Конституція Кіпру прямо передбачає у парагр. 2 статті 112 незалежність Служби права, очолюваної Генеральним аторнеєм і заступником Генерального аторнея і те, що ці служби не підпорядковуються жодному міністру. У той самий спосіб парагр. 3 статті 91 Конституції Мальти передбачає, що «Генеральний аторней не повинен бути підпорядкований або контролюватися будь-якою іншою особою чи органом».

5. Щодо **країн, що належать до Французької правової сім'ї**, є лише декілька положень стосовно незалежності обвинувачів. Стаття 121а Конституції Хорватії прямо передбачає, що «Служба публічного обвинувачення є незалежним та безстороннім судовим органом [...]». Водночас, багато Конституцій цієї правової сім'ї посилаються на принцип ієрархічної залежності (наприклад Андорра, Греція, Іспанія), проте стаття 140 Конституції Туреччини встановлює принцип підпорядкування публічного обвинувача міністру юстиції у межах їх адміністративної діяльності.

6. Призначення та звільнення з посад головних публічних обвинувачів у більшості випадків є під контролем виконавчої влади за участю верховної судової ради. Хоча

¹⁸ В оригіналі «prosecution service» (прим. редактора).

¹⁹ Переклад з англійської мови здійснено Центром політико-правових реформ.

в Хорватії, відповідно до статті 121а Конституції, «Головний публічний обвинувач Республіки Хорватії призначається Хорватським парламентом на чотирирічний період, за пропозицією Уряду Республіки Хорватія, за попереднім погодженням з компетентним Комітетом». Більше того, у цій самій статті згадано, що «Рада публічних обвинувачів обирається Хорватським парламентом».

7. Дисциплінарна влада здійснюється спеціальними професійними органами (Рада публічних обвинувачів в Хорватії, Верховна дисциплінарна рада у Греції або Верховна рада суддів і публічних обвинувачів у Туреччині) або, у Франції, на думку Вищої ради судівництва.

8. У країнах, які належать до Німецької правової сім'ї, незалежність обвинувачів визнається як така у конституціях Італії, Болгарії, Литви і Чорногорії.

9. Парагр. 1 статті 132 Конституції Болгарії вказує, що обвинувачі «не несуть цивільної або кримінальної відповідальності за їх службову діяльність, за винятком, коли вчинена дія містить склад умисного злочину».

10. У стосунку державних органів уповноважених призначати або звільняти головного публічного обвинувача було б важко встановити спільний підхід. Хоча, якщо зробити порівняння з попередніми правовими сім'ями, видається, що є більше країн, де законодавча влада бере участь у виборі або призначенні головного публічного обвинувача. Це, до прикладу, Сербія, Чорногорія, Угорщина, Албанія чи Литва.

11. Підпорядковані обвинувачі призначають або головним публічним обвинувачем як, наприклад, в Угорщині, або за чи на рекомендацію Верховної судової ради чи еквівалентного органу.

12. Жодна з конституцій **Колишніх радянських країн** не згадує незалежності обвинувачів як такої. Встановлюючи ієрархічну структуру служби обвинувачення або прокуратури, Конституції Азербайджану, Молдови, Вірменії, Росії й України посилаються на централізовану систему, очолювану Генеральним прокурором, яка характеризується ієрархічною або територіальною підпорядкованістю іншим службам обвинувачення.

13. З іншого боку, може бути цікавим зазначити, що конституції колишніх радянських країн не містять у собі жодних положень щодо відповідальності обвинувачів при виконанні службових їх повноважень.

14. Призначення Генерального прокурора чи Генерального обвинувача видається розділеним у всіх згаданих випадках між президентом держави і законодавцем.

III. Висновки

15. Як свідчать загальні спостереження, варто зазначити, що, незалежно від систем, є значна різниця між рівнем регулювання питань обвинувачів у різних конституціях держав – членів Ради Європи. Тому, багато конституцій містять детальні положення

щодо служби обвинувачення, як-то у випадку з Грецією, Туреччиною, Сербією чи Болгарією, водночас інші лише згадують, що організація державного обвинувачення має визначатися законом. До того ж, у деяких країнах відсутні конституційні положення щодо обвинувачів узагалі. Це – Бельгія, Данія та Ісландія. У цих країнах звичайне право²⁰ врегульовує всі деталі служби обвинувачення. Без жодної спроби узагальнити, може бути сказано, що Південно-Східні європейські країни мають тенденцію мати більш деталізовані положення щодо служби обвинувачення, аніж Західно-європейські країни.

16. Інший аргумент, який можна зробити після аналізу конституційних положень держав – членів Ради Європи є тим, що різниця між чотирма системами (системою Загального права, Французькою системою права, Німецькою системою права і системою права колишніх радянських країн) видається, що не є релевантною до питання незалежності обвинувачів. Тому, різноманітність регулювання питання призначення обвинувачів, організації та відповідальності, яка характеризує кожную систему, ускладнює висновки щодо існування реальної відмінності між Західно-європейськими системами. Хоча характерною рисою служби обвинувачення, яка є особливою для колишніх комуністичних країн, виправдовує окремий аналіз даної ситуації.

²⁰ В оригіналі «ordinary law» (прим. редактора).

**Звіт Венеціанської комісії з Європейських стандартів
щодо незалежності судової системи:
частина II – Служба обвинувачення²¹**

*Ухвалено на 85-му пленарному засіданні
(Венеція, 17–18 грудня 2010)*

*на основі коментарів пана Джеймса Гамільтона
(заступник члена комісії, Республіка Ірландія),
пана Йоргена Стеен Соренсена (член комісії, Королівство Данія),
пані Ганни Сухоцької (член комісії, Республіка Польща)*

I. Вступ

1. У листі від 11 липня 2008 року, голова Комітету з юридичних питань та прав людини Парламентської Асамблеї, пан Дойблер-Гмелін, звернувся до Венеціанської комісії з проханням дати висновок щодо «Європейських стандартів стосовно незалежності судової системи». Комітет «зацікавлений як у представленні існуючих положень законодавства (*acquis*), так і у пропозиціях щодо її подальшого розвитку на основі порівняльного аналізу, з урахуванням головних сімей правових систем Європи».

2. Представляючи рекомендації, цей звіт робить це також у відповідь на прохання Голови Комітету з юридичних питань та прав людини Парламентської Асамблеї надати пропозиції щодо подальшого розвитку Європейських стандартів.

3. Комісія доручила підготовку цього звіту Підкомісії з судівництва, яка вирішила підготувати два звіти про незалежність судової влади, перший стосовно Суддів (CDL-AD(2010)004, прийнятий на 82-му пленарному засіданні, 12–13 березня 2010 року) та цей звіт про Службу обвинувачення, підготовлений на основі коментарів пана Гамільтона (CDL-JD(2009)007), пана Соренсена (CDL-JD(2008)005) та пані Сухоцької (CDL-JD(2008)004).

4. Після обговорення у Підкомісії з судівництва 3 червня та 16 грудня 2010 року, а також під час пленарного засідання 4 червня 2010 року цей звіт було схвалено Венеціанською комісією на 85-му пленарному засіданні (Венеція, 17–18 грудня 2010).

II. Пов'язані тексти

5. Існує низка міжнародних документів щодо діяльності обвинувачів. Наведемо лише деякі з них:

- Рекомендація Рес (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи про роль Служби публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції;

²¹ Переклад з англійської мови здійснено медіа-центром «Розмай» (Київ).

- Керівні принципи ООН про роль обвинувачів від 1990 року;
- Стандарти професійної відповідальності та Заява про найважливіші обов'язки та права обвинувачів Міжнародної асоціації обвинувачів (ІАР) від 1999 року;
- Бордоська декларація Консультативної ради європейських суддів (ССЈЕ) та Консультативної ради європейських обвинувачів (ССРЕ) на тему «Судді та обвинувачі у демократичному суспільстві»;
- Європейські настанови з питань етики та поведінки публічних обвинувачів (Рада Європи, «Будапештські настанови», 2005).

6. У певній кількості думок, Венеціанська комісія мала змогу надати рекомендації щодо конституційних положень та законодавства про служби обвинувачення, див. Частина II Проекту довідника з судівництва (CDL-JD(2008)001).

III. Різноманітність моделей

7. Системи кримінальної юстиції відрізняються в Європі та світі. Різні системи зростають з різних правових культур, і не існує універсальної моделі для всіх країн. Є, наприклад, важливі розбіжності між системами, які по суті є змагальними та інквізиційними, між системами, де співробітник судової системи контролює розслідування та такими, де розслідування контролюється незалежним обвинувачем або поліцією. Існують системи, де обвинувачення є обов'язковим (принцип законності), та інші, коли обвинувач має вибір не вести обвинувачення, якщо публічний інтерес не вимагає цього (принцип дискреції). У деяких системах можлива участь цивільних осіб у процесі пошуку фактів та/чи застосуванні закону шляхом участі присяжних, судових засідателів чи суддів на громадських засадах, з наслідками для правил кримінально-процесуального права та доказування. Деякі системи дозволяють приватне обвинувачення, інші цього не роблять, чи визнають можливість приватного обвинувачення тільки у деяких випадках. Деякі системи визнають інтереси потерпілого/потерпілої за результатами розгляду кримінальної справи як «*partie civile*» (цивільного позивача), інші визнають тільки змагання між стороною обвинувачення, яка представляє суспільство чи державу, та обвинуваченою особою.

8. Відносини між поліцією та обвинувачем також різняться. У багатьох країнах поліція принципово підпорядковується вказівкам обвинувача, хоча нерідко на практиці користується функціональною незалежністю. В інших поліція є незалежною принципово. У третій моделі поліція та служба обвинувачення поєднані в одне ціле.

9. Протягом століть Європейські системи кримінальної юстиції багато чого запозичили одна від одної, таким чином, можливо не існує чистих систем, які б не імпортували інші важливі елементи ззовні. Наприклад, суд присяжних, який бере початок у загальному праві, було широко інтегровано в інші правові культури. Публічний обвинувач сам по собі, як інституція, не був відомий у загальному праві, але наразі є частиною кожної системи загального права до такої міри, що його походження

з континентального права зазвичай забувається фахівцями загального права. Напевне, правильним буде сказати, що ці запозичення між системами призвели до певного ступеню конвергенції, яка не завжди усвідомлюється.

А. Конвергенція систем

10. Різноманітність систем обвинувачення може здаватися довільною та аморфною, але, насправді, вона формується та відображає відмінність у самих системах кримінальної юстиції. Можливо визначити риси та цінності, які є загальними для фактично всіх сучасних систем кримінальної юстиції.

11. По-перше, всі країни визнають кримінальне обвинувачення як основну функцію держави. Злочин є правопорушенням проти суспільства в цілому, хоча у багатьох випадках такий саме акт також дорівнює порушенню, спрямованому проти індивідуального потерпілого. Якщо порушення має виключно приватний характер, воно не становить злочину. Проте, визначення порушення, що має виключно приватний характер, може значно відрізнятися у різних юрисдикціях.

12. З цієї причини більшість систем забезпечують монополію на кримінальне обвинувачення державою чи державним органом. Світ загального права, який на початку дозволяв приватне обвинувачення, з роками прийшов до обмеження права на приватне обвинувачення, якщо не до повного його скасування.

13. Через природу злочину як порушення проти суспільства, покарання, що супроводжують кримінальне засудження, є більш суворими, ніж наслідки для того, хто здійснює цивільне порушення. В останньому випадку йдеться лише про відшкодування збитків та компенсацію, тоді як кримінальна юстиція має, окрім цього, інші цілі, у тому числі покарання, утримання від здійснення порушень та позбавлення злочинця від можливостей здійснити злочин. Таким чином, засудження у кримінальному порядку вимагає більш достовірних доказів, ніж це необхідно у випадку цивільного порушення, та ярлик, який виникає внаслідок кримінального засудження, є більшим, ніж коли рішення суду стосується лише цивільного порушення. Кримінальні засудження деколи тягнуть інші наслідки, такі, як заборону обіймати певні державні посади чи посади у приватному секторі, або обмеження на в'їзд до інших країн.

В. Якості обвинувачів

14. Обвинувач, оскільки він чи вона діє від імені суспільства в цілому, та через серйозні наслідки кримінального засудження, повинен діяти згідно з більш високими стандартами, ніж сторона у цивільній справі.

15. Обвинувач повинен діяти справедливо та неупереджено. Навіть у системах, які не розглядають обвинувача як частину судівництва, від обвинувача очікують дій судового характеру. Добитися засудження будь-якою ціною не є функцією обвинувача. Обвинувач повинен викласти всі наявні достовірні докази перед судом і не може

обирати тільки те, що підходить. Обвинувач повинен представити всі відповідні докази до відома обвинуваченого, а не тільки ті, що сприяють версії обвинувачення. У випадках, коли докази, які свідчать на користь обвинувачуваного, не можуть бути розголошені (наприклад, коли це може наразити на небезпеку іншу особу), обов'язком обвинувача може бути припинення процедури обвинувачення.

16. У зв'язку з серйозними наслідками для особи кримінального провадження, навіть такого, який закінчується виправданням, обвинувач повинен діяти справедливо, приймаючи рішення чи здійснювати обвинувачення, та за якими звинуваченнями.

17. Обвинувач, подібно до судді, не повинен діяти у справі, де він або вона має особисту заінтересованість, і щодо нього/неї можуть бути вжиті певні обмеження з метою гарантування його чи її неупередженості та чесності.

18. Ці обов'язки вказують на необхідність працевлаштування обвинувачами відповідних осіб, високопрофесійних та з бездоганною репутацією. Якості, що вимагаються від обвинувача подібні до якостей судді та потребують наявності відповідних процедур призначення та просування по службі. За потребою, обвинувач, як і суддя, у певних випадках буде змушений приймати непопулярні рішення, може бути об'єктом для критики у засобах масової інформації і стати об'єктом політичних суперечок. З цих причин необхідно забезпечити належний термін перебування на посаді та відповідні заходи щодо просування по службі, дисциплінарних заходів та звільнення, що забезпечить неможливість переслідування обвинувача на підставі того, що він прийняв непопулярне рішення.

19. Звичайно, якщо обвинувач не відповідає належним стандартам, неупереджений суддя може виправити неправильне рішення. Проте немає гарантії такого виправлення, й у будь-якому випадку може бути завдано великої шкоди. Очевидно, що система, де обвинувач та суддя діють згідно з найвищими стандартами чесності та неупередженості, забезпечує кращі механізми захисту прав людини, аніж система, що спирається лише на суддю.

С. Небезпека неправильного рішення та втручання

20. Політичне втручання у процедуру обвинувачення, напевне, таке ж старе, як і саме суспільство. У ранніх суспільствах повноваження щодо обвинувачення повністю належали правителям, які могли використовувати їх для покарання власних ворогів та нагородження друзів. Історія надає багато прикладів використання процедури обвинувачення для неналежних чи політичних цілей. Достатньо повернутися до часів Тюдорівської Англії чи Франції до, чи під час Революції та Радянської системи у Східній Європі. Сучасна Західна Європа, можливо, в останні часи здебільшого уникла цієї проблеми неправомочного обвинувачення, але, якщо це так, великою мірою це відбулося, тому що було впроваджено механізми для забезпечення запобігання протиправному політичному тиску стосовно кримінального обвинувачення. У тоталітарних країнах, або сучасних диктатурах, кримінальне обвинувачення є

та продовжує бути знаряддям репресій та корупції. Існування систем демократичного контролю не дає вичерпної відповіді щодо проблеми обвинувачення з політичних причин. Тиранія більшості може досягати рівня використання процедури обвинувачення як засобу тиску. Більшості можуть бути об'єктом маніпуляцій, крім того, демократичні політики можуть бути об'єктом популістського тиску, якому вони бояться чинити опір, особливо, коли тиск підтримується компанією у засобах масової інформації.

21. Ось два різних, але пов'язаних зловживання, які можуть бути пов'язані з політичним втручанням чи помилковим рішенням про обвинувачення. Перше – обвинувачення, які не слід розпочинати, або тому, що немає доказів, або тому, що справа базується на корумпованих чи неправдивих доказах. Друге, більш приховане і, напевно, більш звичайне, коли обвинувач не починає процедуру обвинувачення, яку повинен розпочати. Ця проблема часто асоціюється з корупцією, але може також траплятися, коли уряди поводили себе у кримінальний чи корумпований спосіб, або коли потужні інтереси створюють політичний тиск. У принципі, неправомірному наказу не починати процедури обвинувачення можливо протидіяти важче, тому що його нелегко зробити об'єктом судового контролю. Вірогідно, для вирішення цієї проблеми слід розробляти тематику прав жертви вимагати судового перегляду справ у випадках, коли процедура обвинувачення не розпочинається. Проте цей звіт не розглядатиме детально це питання.

22. Отже, Комісія зосереджує увагу на методах обмеження ризиків неналежного втручання, від надання незалежності обвинувачу, який володіє повноваженнями переглядати, контролювати чи перевіряти рішення належним чином, до заборони вказівок в окремих випадках, до процедур, що вимагають, аби будь-які з цих указівок давалися у письмовому вигляді й робилися публічно. Тому, існування відповідних механізмів для забезпечення послідовності та прозорості прийняття рішень є особливо важливим.

D. Головні моделі організації служби обвинувачення

23. Найважливіші довідкові тексти дозволяють існування систем, де система обвинувачення не є незалежною від виконавчої влади. Стосовно таких систем, вони зосереджують увагу на необхідності гарантій на рівні індивідуальної справи забезпечення прозорості будь-яких вказівок, які можуть бути дані.

24. Проте протягом років, межі чи ступінь незалежності, якими повинна користуватися служба обвинувачення, викликали дискусію. Це більше походить від того, що Європейські стандарти дозволяють два підходи до позиції служби обвинувачення щодо інших державних органів:

«Правова Європа поділяється за цим ключовим питанням на системи, де служба публічних обвинувачів користується повною незалежністю від парламенту та уряду, та такими, де вона підпорядковується тому чи іншому з цих органів, все ще користу-

уючись деяким обсягом незалежності у діях. Як найбільш поширена концепція можливо побачити, що за існуючої ситуації навіть саме поняття Європейської гармонізації навколо єдиної концепції служби обвинувачів виявляється завчасним»²².

25. Отже, Рекомендація (2000) 19 дозволяє різноманітність моделей. Її пункт 13 містить основні керівні принципи для тих держав, у яких служба публічного обвинувачення є частиною, або підпорядковується Урядові.

26. Незважаючи на це, лише у декількох країнах, що входять до Ради Європи, служба обвинувачів становить частину виконавчої влади та підпорядковується Міністерству юстиції (наприклад, Австрія, Данія, Німеччина, Нідерланди). Комісія відзначає, що існує поширена тенденція дозволяти службі обвинувачів бути більш незалежною, аніж підпорядкованою, чи пов'язаною з виконавчою владою. Наприклад, у Польщі останні поправки до Закону про прокуратуру відокремили роль Міністерства юстиції від ролі Генерального прокуратора. Крім того, важливо зазначити, що у деяких країнах підпорядкованість служби обвинувачення виконавчій владі – це більше питання принципу, аніж реальності, у тому сенсі, що виконавча влада є фактично дуже обережною, аби не втручатися в окремих випадках. Однак навіть у таких системах фундаментальна проблема залишається, оскільки немає формальних запобіжників від таких втручань. Можливість втручання може бути таким саме руйнівним, як і реальне втручання, як це можна побачити з сучасної дискусії в Австрії щодо повноважень виконавчої влади давати вказівки державним представникам.

27. Вищенаведена тенденція очевидна не лише серед держав – членів Ради Європи з системами континентального права, але й у світі загального права. Федеральна служба обвинувачення Канади нещодавно перейшла від моделі служби як частини офісу Генерального Аторнея / Міністра юстиції до моделі незалежного Директора Служби публічного обвинувачення (DPP). Північна Ірландія нині теж заснувала власну Службу публічного обвинувачення як незалежну. В Англії, Уельсі та Ірландії також спостерігається поступове вилучення від поліції повноважень зі здійснення обвинувачення, що було традиційною рисою для систем загального права, на користь публічного обвинувача.

28. Окремо від цих тенденцій існує істотна різниця щодо того, як сприймається концепція незалежності чи автономії, коли вона застосовується до суддів на проти-вагу службі обвинувачів. Навіть коли вона є частиною судової системи, служба обвинувачів не є судом. Незалежність судової влади та її відокремлення від виконавчої влади є наріжним каменем верховенства права, з якого не може бути винятків. Судова незалежність має два аспекти: інституційний, коли судова влада в цілому є незалежною, подібно до того, як окремі судді є незалежними у прийнятті рішень (включаючи їхню незалежність від впливу інших суддів). Проте незалежність чи

²² Рекомендація Rec (2000) 19, Пояснювальний Меморандум стор. 11 (прим. документа).

автономія служби обвинувачів за природою не є такою категоричною, як незалежність суду. Навіть коли служба обвинувачів як інституція є незалежною, може існувати ієрархічний контроль за рішеннями та діями обвинувачів, окрім генерального обвинувача.

а. «Внутрішня» та «зовнішня» незалежність

29. Потрібно чітко розрізняти поміж можливою незалежністю служби обвинувачів або Генерального обвинувача на протигагу статусу обвинувачів, окрім генерального обвинувача, яка є радше «автономною», аніж «незалежною». Служби обвинувачів часто згадуються як «автономні», тоді, як окремі обвинувачі згадуються як «незалежні».

30. Будь-яка «незалежність» служби обвинувачів за своєю сутністю відрізняється за обсягом від незалежності суддів. Основний елемент такої «зовнішньої» незалежності служби обвинувачів чи Генерального обвинувача, полягає у неприпустимості для виконавчої влади давати вказівки Генеральному обвинувачеві за окремими справами (та, звичайно, безпосередньо будь-якому іншому обвинувачу). Загальні вказівки, наприклад, здійснювати обвинувачення за окремими типами злочинів більш суворо або прискорено, здаються менш проблематичними. Такі вказівки можуть розглядатися як аспекти політики, що може належним чином вирішуватись парламентом чи урядом.

31. Незалежність служби обвинувачення як таку, слід відрізняти від будь-якої «зовнішньої незалежності» обвинувачів, окрім генерального обвинувача. У системі ієрархічної субординації, обвинувачі повинні виконувати директиви, настанови та вказівки керівників. Незалежність, у вузькому сенсі, можна розглядати як систему, в якій, здійснюючи власну діяльність згідно із законодавством, обвинувачі, окрім генерального обвинувача, не повинні отримувати ані попереднього схвалення від вищих інстанцій, ані підтвердження своїх дій. Обвинувачі, окрім генерального обвинувача, частіше користуються гарантіями невторчання з боку своїх ієрархічних вищих інстанцій.

32. Для того, аби уникнути неправомірних вказівок, необхідно розробити каталог гарантій невторчання у діяльність обвинувача. Невтрчання означає забезпечення того, що дії обвинувача у суді вільні від зовнішнього тиску, а також від неправомірного чи незаконного внутрішнього тиску у середині самої системи обвинувачення. Такі гарантії повинні охоплювати призначення, дисциплінарні заходи/усунення з посади, але також специфічні правила ведення справ та процесу прийняття рішень.

33. У наступних розділах цього звіту будуть обговорюватись гарантії, що стосуються Генерального обвинувача, інших обвинувачів та деяких структурних елементів (Ради обвинувачів, навчання). Як указано вище, даний звіт стосується як існуючих стандартів, так і пропозицій щодо майбутнього.

Е. Генеральний обвинувач

а. Призначення та звільнення

34. Спосіб, відповідно до якого призначається та відкликається Генеральний обвинувач, відіграє значну роль у системі гарантування належної діяльності служби обвинувачів. У висновку щодо Нормативної Концепції Конституції Республіки Угорщина, Венеціанська комісія зазначила:

«Важливо, щоби метод обрання генерального обвинувача був таким, аби забезпечити довіру з боку суспільства, повагу судівництва та представників юридичної професійної спільноти. Тому до процесу обрання потрібно залучати професійний не-політичний досвід. Проте, для уряду є доречним бажати мати певний контроль за призначенням у зв'язку з важливістю належного обвинувачення у кримінальних справах для впорядкованого та ефективного функціонування держави, та не бажати віддавати якомусь іншому органу, яким би він не був видатним, carte blanche щодо процесу обрання обвинувача. Тому пропонується розглянути можливість створення комісії з призначення, яка би складалася з компромісних осіб, що будуть користуватися повагою громадськості та довірою з боку Уряду»²³.

35. Неможливо сформулювати єдиний категоричний принцип щодо того, хто – президент чи Парламент – повинен призначати Генерального обвинувача у ситуації, коли він не підпорядковується Уряду. Ситуація вирішується у різних країнах у різний спосіб. Схвалення принципу співробітництва між державними органами здається правильним рішенням, оскільки при цьому можливо уникнути односторонніх політичних висунень на посаду. У таких випадках потрібно досягати консенсусу. У будь-якому випадку, право висувати кандидатів має бути чітко визначене. **Слід звернутися за порадою щодо професійної кваліфікації кандидатів до відповідних осіб, таких, як представники юридичної спільноти (включаючи обвинувачів) та громадянського суспільства.**

36. У країнах, де генеральний обвинувач обирається Парламентом, очевидну небезпеку політизації процесу також можливо зменшити **шляхом забезпечення підготовки виборів парламентським комітетом, який повинен брати до уваги поради експертів. Використання кваліфікованої більшості для виборів Генерального обвинувача можливо розглядати як механізм досягнення консенсусу стосовно цих призначень.** Проте може постати потреба забезпечити альтернативний механізм для випадків, коли необхідна кваліфікована більшість не може бути досягнута з метою уникнення безвихідного становища.

37. Важливо, аби Генеральний обвинувач не підлягав призначенню на новий термін, принаймні ані з боку законодавчої влади, ані виконавчої влади. Існує потенційний ризик, що обвинувач, який прагне переобрання з боку політичного органу, буде

²³ Виділення додано, CDL(1995)073rev., розділ 11 (прим. документа).

поводити себе таким чином, щоби отримати прихильність цього органу, чи хоча б робити вигляд, що робить це. **Генеральний обвинувач повинен призначатися безстроково, або на відносно тривалий термін без можливості поновлення наприкінці цього терміну. Період його діяльності на посаді не повинен збігатися з терміном роботи Парламенту.** Це забезпечить більшу стабільність обвинувача та зробить його чи її незалежним від поточних змін у політиці.

38. **Якщо повинні здійснюватися заходи щодо подальшого працевлаштування (наприклад, суддею) після завершення терміну перебування на посаді, про це потрібно оголосити до призначення,** щоби знову ж таки не виникало питання про спроби отримання прихильності політиків. З іншого боку, не має бути загальної заборони для Генерального обвинувача претендувати на отримання інших публічних посад під час чи після закінчення терміну перебування на посаді.

39. Закон про службу обвинувачення повинен чітко визначати умови дострокового звільнення Обвинувача. У Висновку щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції щодо прокуратри», Комісія визначила, що:

«Підстави для такого звільнення повинні бути встановлені законом. (...) Венеціанська комісія віддає перевагу навіть більш просунутому кроку у вигляді забезпечення підстав для можливого звільнення у самій Конституції. Більш того, слід забезпечити обов'язкову вимогу, аби перед прийняттям будь-якого рішення, експертний орган повинен зробити висновок, чи присутні достатні підстави для звільнення»²⁴.

40. У будь-якому випадку, **Генеральний обвинувач повинен мати право на неупереджений розгляд справи про звільнення, у тому числі перед Парламентом.**

в. Публічна підзвітність служби обвинувачів

41. Як будь-яка державна влада, включаючи суддів, служба обвинувачів повинна бути підзвітною перед громадськістю. Традиційним засобом забезпечення підзвітності, є контроль з боку виконавчої влади, що забезпечує непряму демократичну легітимність через залежність виконавчої влади від обраного Парламенту. Іншим засобом є контроль Ради обвинувачів, яка не може бути лише засобом самоврядування, але отримує власну демократичну легітимність від обрання хоча б частини своїх членів Парламентом.

42. У багатьох системах існує підзвітність Парламенту. У країнах, де генеральний обвинувач обирається Парламентом, він часто має повноваження звільняти його чи її. У такому випадку, неупереджений розгляд справи є необхідним. Навіть за

²⁴ Виділення додано, CDL-AD(2006)029, п. 34 (прим. документа).

наявності цього запобіжника існує ризик політизації: «Існує не тільки ризик популістського тиску, на який потрібно звертати увагу у зв'язку з окремими випадками, які трапляються у Парламенті, але парламентська підзвітність може також непрямим чином тиснути на обвинувача, аби він уникав прийняття непопулярних рішень, та приймав рішення, які, очевидно, будуть популярні з боку законодавчої влади»²⁵. Унаслідок, **слід виключити підзвітність Парламенту в окремих випадках здійснення обвинувачення чи відмови від нього.**

43. Важливо чітко з'ясувати, які аспекти роботи обвинувача вимагають, чи не вимагають, незалежного виконання. **Є відчуття, що ключовим моментом має бути прийняття рішення про здійснення чи нездійснення обвинувачення виключно службою обвинувачення, а не виконавчою чи законодавчою владою.** Проте створення державної політики щодо обвинувачення (наприклад, надання пріоритету певним типам справ, часові рамки, тісніша співпраця з іншими установами і т. д.) виглядає питанням, у якому **Законодавча влада та Міністерство юстиції чи Уряд можуть належним чином грати вирішальну роль.**

44. Деякі специфічні інструменти підзвітності здаються необхідними особливо у випадках, коли служба обвинувачів є незалежною. **Подання публічних звітів Генеральним обвинувачем може бути одним з цих інструментів.** Вибір, чи такі звіти повинні подаватись до Парламенту або до органів виконавчої влади може залежати як від чинної моделі, так і від національних традицій. Коли це є доречним, у таких звітах **Генеральний обвинувач повинен представити прозорий звіт щодо того, як здійснюється будь-яка загальна вказівка виконавчої влади.** Настанови з виконання функцій обвинувача та етичний кодекс для обвинувачів відіграють важливу роль у встановленні стандартів. Вони можуть бути встановлені самими органами обвинувачення або Парламентом чи Урядом.

45. Той факт, що так багато роботи служби обвинувачення є об'єктом пильної уваги судів, також забезпечує форму підзвітності. У системах, де обвинувач не контролює розслідування, зв'язок між обвинувачем та слідчим неодмінно створює певну ступінь підзвітності. **Найбільша проблема підзвітності (чи радше відсутності підзвітності) виникає, коли обвинувачі вирішують не починати процедури обвинувачення. Якщо немає легального засобу запобігти цьому, наприклад, з боку приватних осіб – жертв кримінальних діянь, існує великий ризик відсутності підзвітності.**

46. Зрештою, служба обвинувачення, подібно до інших державних органів, звітують про витрачання державних коштів за допомогою будь-яких доречних аудиторських публічних процедур, і так мало би бути у кожній юрисдикції.

²⁵ CDL-AD(2007)011. Висновок щодо Проекту Закону про службу обвинувачення та Проекту Закону про Раду обвинувачів колишньої Югославської Республіки Македонія, пункт 25 (прим. документа).

F. Обвинувачі, окрім Генерального обвинувача

a. Призначення

47. Відповідна правова кваліфікація є обов'язковою для всіх рівнів обвинувачів, включаючи Генерального обвинувача, для того, аби вони виконували свої функції відповідно до закону.

48. З урахуванням особливих якостей, необхідних для обвинувачів, здається недоцільним залишати процес їх призначення виключно в межах ієрархії обвинувачів. Різноманітні методи можуть допомогти усунути небезпеку того, що в середині монолітної системи обвинувачення інструкції зверху будуть важити більше, ніж закон. **Для підготовки призначення кваліфікованих обвинувачів буде корисним внесок експертів.** Ідеально це може бути зроблено у межах незалежного органу на кшталт демократично повноважної Ради обвинувачів чи ради старших обвинувачів, чий досвід дасть можливість їм пропонувати відповідних кандидатів для призначення. Такий орган міг би діяти відповідно до рекомендації від Генерального обвинувача разом з органом, який має право відмовити у призначенні особи, але тільки за поважною причиною ²⁶.

49. У деяких країнах, кар'єра обвинувачів регулюється законом, який забезпечує прогрес у просуванні по службі та призначення на нові посади у рамках професійної кар'єри. В такому випадку, обвинувачі мають права та інтереси, які описуються законом і повинні бути гарантовані шляхом можливості оспорювати у суді рішення, які не відповідають положенням закону.

50. **Обвинувачі повинні перебувати на посаді аж до виходу на пенсію.** Призначення на лімітовані періоди з можливістю перепризначення містять ризик того, що обвинувач буде приймати рішення не на основі закону, але з думкою зробити приємне тому, хто його чи її перепризначатиме.

b. Дисциплінарні заходи

51. Система дисциплінарних заходів тісно пов'язана з питанням ієрархічної організації служби обвинувачів. У такій системі дисциплінарні заходи зазвичай ініціюються керівником.

52. **У дисциплінарних справах, включаючи усунення обвинувачів, обвинувач повинен мати право представити власну позицію** відповідно до змагальної процедури. У системах, де існує Рада обвинувачів, така Рада чи Дисциплінарний комітет цієї Ради, міг би розглядати питання дисциплінарного характеру. **Повинна бути наявною можливість звернутися до суду з метою оскарження дисциплінарних санкцій.**

²⁶ CDL-AD(2008)019 Висновок щодо проекту закону про прокуратуру Молдови, п. 44 (прим. документа).

с. Гарантії невтручання у роботу обвинувачів, крім генерального обвинувача

53. Як було наведено вище, «незалежність» обвинувачів, крім генерального обвинувача, на відміну від окремих суддів, не є абсолютною величиною. Існує протиріччя між необхідністю приймати рішення щодо підходу до індивідуальної справи, виходячи з почуття сумління обвинувача, та необхідності забезпечити послідовність у підході та застосуванні встановлених принципів та настанов. Система обвинувачення, що організована за ієрархічним принципом, та в якій рішення обвинувача може бути скасовано старшим обвинувачем, коли це йде в розріз із загальними інструкціями, є легітимною.

54. Ключовим моментом для визначення того, чи вказівки для обвинувачів, крім генерального обвинувача, в окремих випадках є допустимими, є питання, яке полягає у тому, чи обвинувачі мають повноваження не починати процедуру обвинувачення, якщо цього не вимагають публічні інтереси як у країнах, де використовується принцип дискреції, чи навпаки, якщо використовується принцип законності, та обвинувачі зобов'язані розпочинати процедуру обвинувачення у межах власних повноважень. Тоді, як у країнах загального права незмінно діє принцип дискреції, у системах континентального права використовуються як принцип законності, так і принцип дискреції.

55. У системах, де діє принцип законності, вказівки не розпочинати процедуру обвинувачення з легкістю можуть вважатися незаконними, якщо не виконуються необхідні умови закриття справи. Ситуація подібна у країнах, де діє принцип дискреції, якщо вказівка базується на протиправних підставах. Навпаки, в усіх системах, вказівки здійснювати обвинувачення, при відсутності необхідних елементів (підозра, доказ і т. ін.) є незаконними.

56. У більшості випадків рішення про здійснення обвинувачення робитиметься просто на підставі того, чи є достатньо доказів для цього. У деяких випадках можуть існувати причини, не пов'язані з вагою доказів, які схиляють до думки, що обвинувачення є небажаним. Це може стосуватися обставин, пов'язаних з порушником чи потерпілим, чи шкоди, яке обвинувачення може завдати інтересам третьої особи. У виключних випадках, можуть існувати випадки, коли обвинувачення може зашкодити більш широким інтересам, соціальним, економічним або таким, що стосуються питань безпеки. Коли виникають такі питання публічного інтересу, потрібно виявити обережність, аби не порушити принцип верховенства права, і в той час, коли обвинувач може вважати за доцільне звернутися за порадою до осіб, які мають специфічний досвід, він чи вона повинні залишити за собою право вирішувати, чи обвинувачення відповідає публічним інтересам. Якщо обвинувачу при цьому надаються вказівки, тоді такі вказівки повинні бути обґрунтовані та, де це є можливим, відкриті для вивчення з боку громадськості.

57. В ієрархічних системах обвинувачення інструкції можуть даватися на рівні індивідуальних справ, якщо забезпечуються певні гарантії. У пункті 10 Рекомендації 2000 (19) йдеться:

«10. Усі публічні обвинувачі мають право вимагати, щоб вказівки, адресовані йому або їй, були видані в письмовій формі. Якщо він або вона вважають, що вказівка незаконна або несумісна з його або її переконаннями, повинна бути забезпечена відповідна внутрішня процедура, яка може призвести до нього або її заміні».

58. Відповідно, у випадку, коли обвинувач, окрім генерального обвинувача, отримує вказівку, він чи вона мають право отримати її письмово, але **Рекомендація 2000 (19) не містить превентивних механізмів можливого надання незаконних вказівок**. Обвинувач також має повноваження розпочати процедуру, яка дозволяє його чи її заміну на іншого обвинувача, якщо інструкція вважається незаконною або йде у розріз з його чи її сумлінням. Формулювання пункту 10 також залишає відкритою можливість, що така процедура буде ініційована керівником, який може бути зацікавленим у заміні обвинувача, окрім генерального обвинувача, що наслідуються оспорювати законність наданої вказівки.

59. Комісія дотримується думки, що **такі гарантії не є достатніми та повинні доопрацьовуватися**. Звинувачення щодо незаконності вказівки є дуже серйозним і не можуть закінчитися просто вилученням справи від обвинувача, який заявив про це. **Будь-яка вказівка підлеглому обвинувачу змінити точку зору повинна бути обґрунтована, й у випадку звинувачення, що вказівка є незаконною, суд чи незалежний орган, такий, як Рада обвинувачів, повинен приймати рішення щодо законності вказівки**.

60. Засобом впливу на обвинувача є переведення його чи її до іншої служби обвинувачів без надання згоди. Погроза таких переведень може використовуватись як засіб тиску на обвинувача, або «неслухняного» обвинувача може бути усунуто від ведення делікатної справи. **Знову ж таки, слід забезпечити можливість звернення до незалежного органу такого, як Рада обвинувачів чи подібного йому**.

d. Імунітет, обмеження та безпека

61. **Обвинувач не повинен користуватися загальним імунітетом**, що може навіть призвести до корупції, але може мати функціональний імунітет щодо добросовісних дій у виконанні власних обов'язків.

62. Існують різні стандарти щодо прийнятності залучення державних службовців до політичних питань. **Обвинувач не повинен обіймати посади в інших державних установах чи виконувати інші державні функції, які можуть вважатися недоречними для суддів. Обвинувачі повинні уникати діяльності, яка би суперечила принципу їхньої неупередженості**.

63. Ще одне практичне питання, важливе як для обвинувачів, так і для суддів – це питання безпеки. Очевидно, є важливим, аби ані обвинувачі, ані судді не підлягали залякуванню та були забезпечені необхідним фізичним захистом для надання їм можливості виконувати власні обов'язки неупереджено та без особистих уподобань. Міжнародна асоціація обвинувачів нещодавно схвалила стандарти щодо безпеки обвинувачів.

G. Рада обвинувачів

64. Рада обвинувачів стає дедалі поширеною у політичних системах окремих країн. Ціла низка країн заснувала Ради обвинувачів²⁷, але ця практика ще не є стандартом.

65. Якщо їхній склад є збалансованим, наприклад, включає обвинувачів, правників та представників громадянського суспільства та коли вони є незалежними від інших державних органів, такі ради мають перевагу в тому, що вони можуть забезпечувати цінний експертний внесок у призначення та дисциплінарний процес, і, таким чином, певною мірою захистити їх від політичного впливу. Залежно від методу призначення, вони можуть забезпечити демократичну легітимність системі обвинувачення. Там, де вони існують, на додаток до участі у призначенні обвинувачів, вони часто також відіграють роль у дисциплінарних заходах, у тому числі усуненні обвинувачів.

66. Там, де Ради обвинувачів існують, їхній склад повинен включати обвинувачів усіх рівнів, але також інших дієвих осіб, таких, як правники або вчені у галузі права. Якщо членів такої ради було обрано Парламентом, краще, якщо це робиться кваліфікованою більшістю. Якщо Ради обвинувачів і суддів є єдиним органом, необхідно забезпечити порядок, коли судді та обвинувачі не могли би перемогти у голосуванні іншу групу під час призначення представників кожної з груп або дисциплінарних заходів, тому що, через свою «роботу з обвинувачення», обвинувачі можуть мати інше на відміну від суддів ставлення до судової незалежності та, особливо, з приводу дисциплінарних процедур. У цьому випадку, Рада може бути поділена на дві палати, як у Франції, де *Conseil supérieur de la magistrature* засідає у двох палатах, у компетенцію яких входять судді та обвинувачі відповідно²⁸.

67. Наслідки від рішень Ради обвинувачів можуть бути різними. Їх рішення можуть безпосередньо впливати на обвинувачів або можуть мати виключно консультативний характер, таким чином вимагаючи виконання з боку Міністерства юстиції. Перший шлях є більш прийнятним, тому що це забирає повноваження від Міністерства і залишає менше можливостей для політичного втручання у професійну діяльність обвинувачів.

²⁷ У той час як існують спеціалізовані Ради обвинувачів, наприклад, у Боснії та Герцеговині, Молдові (CLD(2008)055), Чорногорії (CLD(2008)023), Сербії (CLD(2009)103) та «Колишній Югославській Республіці Македонія» (CLD(2007)023). Франція, Італія та Туреччина (CLD(2010)125) мають судові ради, уповноважені діяти також щодо обвинувачів (проте, з окремою палатою для обвинувачів у Франції, див. примітку 7 нижче) (прим. документа).

²⁸ До набрання чинності Статтею 65 Конституції Франції з поправками від 23 січня 2011 (як результат Органічного Закону № 2010-830 від 22 липня 2010 року *Conseil de la Magistrature* має більшість у п'ять суддів у «палаті суддів», та більшість у п'ять Обвинувачів у «палаті обвинувачів». Реформа додає 6 цивільних «кваліфікованих осіб» із представників громадянського суспільства до кожної палати (прим. документа).

68. Було би важко нав'язати єдину модель такої ради у всіх країнах Ради Європи. Більш того, існування такої ради не може вважатися єдиним стандартом, обов'язковим для всіх європейських країн.

Н. Оплата праці і навчання

69. Як і для суддів, **оплата праці, відповідна до важливості завдань, які виконуються, є важливою для ефективної і справедливої системи кримінальної юстиції.** Достатня винагорода також необхідна для зменшення небезпеки корупції серед обвинувачів.

70. Протягом усього періоду професійної діяльності обвинувачів повинна бути забезпечена можливість їхнього відповідного навчання. Важливість навчання обвинувачів звичайно є такого ж рівня, як і навчання суддів. Таке навчання повинне містити навчання з правових питань, у тому числі щодо прав людини, а також навчання з менеджменту, особливо для старших обвинувачів. Знову ж таки, **експертний орган такий, як Рада обвинувачів міг би відігравати важливу роль під час визначення навчальних програм.** Виходячи з причин вартості та ефективності, можливо здійснювати спільні зусилля у вигляді спільного навчання для обвинувачів та суддів.

I. Небезпека надмірних повноважень служби обвинувачів для незалежності судової влади

71. Необхідно відрізнити інтереси можновладців та публічні інтереси. Припущення, що це одне й те саме, існує у багатьох європейських системах. В ідеалі, виконання функцій щодо захисту публічних інтересів (у тому числі, обвинувачення) не слід поєднувати або плутати з функцією захисту інтересів чинного Уряду, інтересів інших інституцій держави чи навіть інтересів політичної партії. У багатьох країнах захист публічних інтересів, поза сферою кримінального обвинувачення, покладається на омбудсмена, або на службовця, такого, як Канцлер юстиції Фінляндії. Існує низка демократій, де дві функції: захисту державних та публічних інтересів поєднані так, як у моделі Генерального атторнея у деяких країнах загального права. Проте, функціонування такої системи залежить від правової культури та особливо у молодших демократіях, де є досвід зловживання обвинуваченням задля політичних цілей, необхідні особливі застережні заходи.

72. Протягом роботи щодо окремих країн, Венеціанська комісія іноді критикує надмірні повноваження служби обвинувачення. У Радянській системі прокуратура була потужним засобом контролю судової системи, та у деяких країнах залишки цієї системи ще присутні. Існує небезпека, що служба обвинувачення з надмірними повноваженнями стане четвертою владою без підзвітності. Запобігти цьому ризику є однією з цілей цього звіту.

73. Ця проблема близько пов'язана з питанням, які повноваження повинна мати служба обвинувачення. Існують дуже потужні аргументи щодо обмеження діяльності служби обвинувачення до повноважень здійснювати обвинувачення, не надаючи

їм різновиду функцій загального нагляду, звичайні для систем типу «*prokuratura*». Це питання здається відноситься до системи стримувань та противаг. У будь-якому випадку, дії обвинувача, що впливають на права людини такі, як розшук чи затримання, повинні залишатися під контролем суддів. У деяких країнах «упередження обвинувача», здається, веде до нібито автоматичного схвалення усіх подібних запитів від обвинувачів. Це становить небезпеку не тільки для прав людини, осіб, яких це стосується, але й також для незалежності судової системи в цілому.

74. Хоча, звичайно, для служби обвинувачення є нормальним та припустимим контролювати розслідування, у деяких відношеннях, коли обвинувач не контролює розслідування, це само по собі зменшує можливість надмірності повноважень служби обвинувачення, які можуть зашкодити цьому органу. Незважаючи на те, що у моделі, де обвинувач і слідчий розділені, є слабкі місця, однією з переваг цієї системи є зменшення ризику неправомірного використання інституцією власних надмірних повноважень. З іншого боку, це створює більший ризик того, що поліція зловживатиме власними повноваженнями.

75. Уже у Частині I цього звіту щодо незалежності Суддів, Комісія наполягала на тому, що:

«Судові рішення не повинні бути об'єктом будь-якого перегляду поза межами апеляційного процесу, особливо не через протест обвинувача, чи будь-якого іншого державного органу, після закінчення терміну подання апеляції»²⁹.

76. Це виключає Радянську систему «*nadzor*», яка надавала прокурору загальний обов'язок здійснювати нагляд за дотриманням законності та навіть повторно порушувати справи (включаючи у цивільному праві між приватними сторонами), рішення, за якими було прийнято в останній інстанції, у випадках, коли прокурор вважає, що закон було застосовано неправильно. Звичайно, суворе заперечення з боку Венеціанської комісії проти таких повноважень не виключає можливості вимагати від суду поновити розгляд справи. Проте, рішення про поновлення справи повинно залишатися за судом, а не за прокурором.

а. Повноваження служби обвинувачення поза сферою кримінального права

77. Хоча вона і не робить це в абсолютних термінах, Венеціанська комісія послідовно відстоює позицію, що **службі обвинувачення слід насамперед зосереджувати увагу у сфері кримінального права**³⁰. Нерідко служби обвинувачення виконують ще й інші функції. Проте, якщо ці інші функції виконуються, вони не повинні перешкоджати чи заміщувати функції судової системи будь-яким чином. Там, де обвину-

²⁹ CDL-AD(2010)004, пункт 82.13 (прим. документа).

³⁰ CDL-JD(2008)001, для огляду Європейської практики з цього питання див. звіт п. Андраша Варги (András Varga) для CCPE (CCPE-Bu(2008)4rev) (прим. документа).

вачі мають повноваження оскаржувати рішення суду, вони повинні робити це з використанням повноваження оскарження, або повноваження вимагати перегляду рішення таким саме чином, як і будь-яка інша сторона у судовому процесі. Потрібно розуміти, що навіть під час розгляду приватної справи у суді може існувати публічний інтерес, який потребує захисту чи ствердження перед судом, і, принципово, не існує заперечення, аби цю функцію не міг виконувати обвинувач, за умови, якщо останнє слово залишається за судом.

78. У своєму Висновку № 3 (2008) щодо Ролі Служби обвинувачення поза сферою кримінального права, Консультативна Рада європейських обвинувачів, правильно зазначає, що *«[н]е існує спільних міжнародних правових норм та правил щодо завдань, функцій та організації служби обвинувачення поза сферою кримінального права»*. Висновок далі наполягає на тому, що *«визначати інституційні та правові процедури реалізації функцій щодо захисту прав людини та публічних інтересів є суверенним правом держави ...»*³¹.

79. У той час, коли Венеціанська комісія повністю погоджується з ключовою важливістю поваги до прав людини з боку обвинувачів, Висновок 3 натякає, що за певних обставин захист *«жінок та дітей»*³² може бути завданням не тільки для омбудсменів, але також і для обвинувачів.

80. У висновку щодо проекту закону про прокуратуру Молдови, Комісія мала можливість надати коментарі щодо повноваження обвинувачів *«ініціювати цивільний судовий розгляд для забезпечення захисту прав, свобод та інтересів неповнолітніх, людей похилого віку або інвалідів чи осіб, які через свій стан здоров'я не можуть приймати участь у судовій процедурі»*. Комісія виявила, що *«[з]а умови, якщо головним завданням обвинувача є представлення інтересів держави та загальних інтересів, також може виникнути питання: чи обвинувач дійсно є найбільш відповідною особою для виконання цієї функції»*³³.

81. Далі, у своєму Висновку щодо проекту Закону України про прокуратуру, Венеціанська комісія з'ясувала, що:

«Отже, Консультативна рада європейських обвинувачів стоїть на позиції, що конституційна історія та правові традиції кожної конкретної країни можуть виправдати виконання обвинувачами певних некарних функцій. Однак ця аргументація може застосовуватися лише до демократичних правових традицій, сумісних із цінностями Ради Європи. В Україні ж єдиною існуючою історичною моделлю є радянська (і царистська) модель прокуратури. Ця модель віддзеркалює недемократичне минуле і не є сумісною з європейськими стандартами та цінностями Ради Європи. Саме з цієї причини Україна при вступі до Ради Європи мала взяти на себе зобов'язання щодо перетворення прокуратури на орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи.

³¹ Пункт 31 (прим. документа).

³² Пункт 33 (прим. документа).

³³ CDL-AD(2008)019, пункт 30 (прим. документа).

17. [...] У цілому ж, загальний захист прав людини не є належною сферою діяльності для органів прокуратури; краще, коли цим займається не прокуратура, а омбудсмен»³⁴.

82. Це відповідає Рекомендації 1604 (2003) про роль служби публічних обвинувачів у демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права Парламентської Асамблеї Ради Європи, яка вказує на те, що різні відповідальності обвинувачів поза межами кримінального права «викликають занепокоєння щодо сумісності з базовими принципами Ради Європи» і що «важливо ... щоби повноваження і функції обвинувачів обмежувалися сферою обвинувачення у справах про кримінальні правопорушення, і вирішення загальних завдань із захисту інтересів держави через систему кримінальної юстиції, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розташовані та ефективні органи» (пункт 7).

83. Особливо, коли обвинувач повинен діяти проти держави, вимагаючи, наприклад, соціальної допомоги від імені відповідних уразливих осіб, він або вона опиняється у явній ситуації конфлікту інтересів з інтересами держави, яку обвинувач представляє, й інтересами особи, яку він або вона зобов'язаний захищати. Ця позиція Венеціанської комісії щодо обмеження завдання обвинувачів кримінальною сферою, проте не виключає інших повноважень обвинувача таких, як, наприклад, представлення фінансових інтересів держави, коли такий конфлікт інтересів не може очікуватися. Комітет Міністрів Ради Європи та його CDCJ³⁵ наразі працюють над підготовкою рекомендації щодо обмеження таких повноважень.

J. Висновок

84. Питання про незалежність суддів, яка обговорюється у Частині I цього звіту, є чітко зрозумілою. Розділення повноважень та право на справедливий суд є неможливими без незалежних суддів. Справа не є такою очевидною у випадку обвинувачів, особливо у світлі різноманітності систем, починаючи від незалежності до повної інтеграції у виконавчу владу.

85. Зважаючи на вищезгадану різноманітність, ця Частина II Звіту про Службу обвинувачення зосереджує увагу на гарантіях забезпечення служби обвинувачення від зовнішнього тиску. Особливо, коли існує підпорядкованість служби обвинувачення виконавчій гілці влади, такі гарантії необхідні для захисту служби обвинувачення від неправомірного політичного впливу останньої. Серед інших гарантій, які обговорюються у цьому звіті, часто використовується створення незалежної колегії обвинувачів або ради обвинувачів, яка займається призначеннями, просуненням по службі та дисциплінарними заходами.

³⁴ CDL-AD(2009)048, прийнятий Венеціанською комісією на своєму 79-му пленарному засіданні (Венеція, 12–13 липня 2009 року), додано курсив (прим. документа).

³⁵ Європейський Комітет правового співробітництва (прим. редактора).

86. «Незалежність» обвинувачів відрізняється за природою від незалежності суддів. Хоча існує загальна тенденція надавати більше незалежності системі обвинувачення, не існує спільного стандарту, який би вимагав цього. Незалежність або автономія не є самоціллю, і повинні виправдовуватися у кожному випадку відповідно до цілей, яких потрібно досягнути.

87. Для забезпечення гарантій невторчання, Венеціанська комісія рекомендує:

1. У рамках процедури призначення Генерального обвинувача, слід отримати консультації щодо професійної кваліфікації кандидатів від відповідних осіб, таких, як представники юридичної спільноти (у т. ч. обвинувачів) та громадянського суспільства.
2. У країнах, де Генеральний обвинувач обирається Парламентом, безпеку політизації процесу призначення можна зменшити шляхом забезпечення підготовки виборів парламентським комітетом.
3. Використання кваліфікованої більшості для виборів Генерального обвинувача може розглядатися як механізм сприяння широкого консенсусу стосовно таких призначень.
4. Генеральний обвинувач повинен призначатися на постійній основі або на відносно тривалий період без можливості переобрання наприкінці цього періоду. Період діяльності на посаді Генерального обвинувача не повинен збігатися з терміном роботи Парламенту.
5. Якщо повинні здійснюватися заходи щодо подальшого працевлаштування Генерального обвинувача (наприклад, суддею) після завершення терміну перебування на посаді, про це потрібно оголосити до призначення. З іншого боку, не має бути загальної заборони для Генерального обвинувача претендувати на отримання інших державних посад під час чи після закінчення терміну перебування на посаді.
6. Підстави для звільнення Генерального обвинувача повинні бути прописані у законі, і експертний орган повинен дати висновок про існування достатніх підстав для звільнення.
7. Генеральний обвинувач повинен мати право скористатися неупередженим розглядом справи про звільнення, у тому числі перед Парламентом.
8. Підзвітність Генерального обвинувача Парламенту в окремих випадках обвинувачення або необвинувачення повинна бути виключена. Рішення про обвинувачення чи необвинувачення повинно прийматися лише самою службою обвинувачення, а не виконавчою чи законодавчою владою. Проте, створення державної політики щодо обвинувачення здається питанням, де Законодавча влада, Міністерство юстиції або Уряд можуть належним чином мати вирішальну роль.

9. Як інструмент підзвітності від Генерального обвинувача можна вимагати подання публічного звіту до Парламенту. Коли це доречно, у таких звітах Генеральний обвинувач повинен надавати прозору доповідь щодо того, як виконувались будь-які загальні вказівки від виконавчої влади.
10. Найбільша проблема підзвітності (чи радше відсутності підзвітності) виникає, коли обвинувачі вирішують не починати процедуру обвинувачення. Якщо немає легального засобу запобігти цьому, наприклад, з боку приватних осіб – жертв кримінальних діянь, існує великий ризик відсутності підзвітності.
11. Для підготовки призначення кваліфікованих обвинувачів, окрім генерального обвинувача, був би корисним експертний внесок.
12. Обвинувачі, окрім Генерального обвинувача, повинні призначатися до виходу на пенсію.
13. У дисциплінарних випадках, відповідний обвинувач повинен мати право на проголошення власної позиції.
14. Слід забезпечити можливість оскарження дисциплінарних санкцій у суді.
15. Запобіжник, запроваджений у Рекомендації 2000 (19) проти нібито незаконних вказівок, не є відповідним і має далі розроблятися, оскільки він не запобігає наданню можливо незаконних вказівок. Будь-яка вказівка спрямована на зміну позиції підлеглого обвинувача повинна бути обґрунтована, й у випадку твердження, що вказівка є незаконною, суд чи незалежний орган, подібний до Ради обвинувачів, повинні приймати рішення щодо законності вказівки.
16. Погрози переміщень обвинувачів можуть використовуватись як засіб тиску на обвинувачів або «неслухняного» обвинувача можуть усунути від делікатних справ. Повинна бути забезпечена можливість апеляції до незалежного органу такого, як Рада обвинувачів чи подібного.
17. Обвинувачі не повинні користуватись загальним імунітетом.
18. Обвинувач не повинен займати посади в інших державних установах чи виконувати інші державні функції, які можуть вважатися неналежними для суддів. Обвинувачу слід уникати публічної діяльності, яка може конфліктувати з принципом їхньої неупередженості.
19. Там, де Ради обвинувачів існують, їхній склад повинен включати обвинувачів усіх рівнів, але також інших дієвих осіб, таких, як правники або вчені у галузі права. Якщо членів такої Ради було обрано Парламентом, краще, якщо це робиться кваліфікованою більшістю.
20. Якщо Рада обвинувачів та суддівська рада є єдиним органом, необхідно забезпечити, щоб судді та обвинувачі не могли впливати на призначення чи дисциплінарні дії один проти одного.

21. Оплата праці обвинувачів відповідно до важливості завдань, які вони виконують, є дуже важливою для ефективної та справедливої системи кримінальної юстиції.
22. Експертний орган, такий, як Рада обвинувачів, міг би відігравати важливу роль у визначенні навчальних програм.
23. Дії обвинувачів, які впливають на права людини, такі, як розшук чи затримання, повинні залишатися під контролем суддів.
24. У деяких країнах «упередження обвинувача», здається, веде до нібито автоматичного схвалення усіх подібних запитів від обвинувачів. Це становить небезпеку не тільки для прав людини, осіб, яких це стосується, але й також для незалежності судової системи в цілому.
25. Служба обвинувачення повинна у першу чергу зосереджувати увагу на сфері кримінального права.

**Висновок № 340/2005 Венеціанської комісії
щодо Федерального Закону
«Про прокуратуру Російської Федерації»³⁶,**

*затверджений на 63-му пленарному засіданні Венеціанської комісії
(Венеція, 10–11 червня 2005 року)*

*на основі коментарів пана Джеймса Гамільтона
(заступник члена комісії, Республіка Ірландія),
пані Ганни Сухоцької (член комісії, Республіка Польща)*

I. Вступ

1. У своєму листі від 27 квітня 2005 року Моніторинговий комітет Парламентської Асамблеї звернувся до Венеціанської комісії з проханням підготувати висновок стосовно того, чи відповідають функції та структура *Prokuratura(u)* Російської Федерації, передбачені Федеральним законом «Про прокуратуру», стандартам Ради Європи.

2. Підготувати висновок Комісія доручила пані Сухоцькій (Польща) та панові Гамільтону (Ірландія). Цей проект висновку підготовлений на основі їхніх зауважень. Його було ухвалено на 63-му пленарному засіданні Комісії 10–11 червня 2005 року у Венеції.

3. Федеральний закон (№ 2202-1) «Про *Prokuratura(y)* Російської Федерації» (CDL(2005)040) було ухвалено 17 січня 1992 року, проте пізніше Федеральними законами та рішеннями Конституційного Суду до нього було внесено низку змін. Протягом того ж періоду було прийнято декілька інших законів і, зокрема, Кримінально-процесуальний кодекс Російської Федерації, якими врегульовано деякі з основних повноважень прокуратури при проведенні розслідувань та участі у кримінальному провадженні.

У цьому висновку розглядається виключно сам Закон «Про *Prokuratura(y)*», і тому він дає лише часткове уявлення про діяльність цього органу. Однак, він має особливе значення, оскільки саме цей Закон, відповідно до статті 129.5 Конституції Російської Федерації, визначає повноваження, організацію та порядок діяльності прокуратури. Таким чином, всі інші пов'язані закони мають відповідати загальним принципам, визначеним цим Законом.

4. Наступні зауваження ґрунтуються виключно на ознайомленні з текстом закону. Аналіз не передбачав спілкування з юристами-практиками або представниками прокуратури, тому Комісія не в змозі оцінити практичний аспект застосування закону або можливі проблеми, що не є достатньо очевидними лише при ознайомленні з текстом закону.

³⁶ Переклад з англійської мови здійснено медіа-центром «Розмай» (Київ).

II. Історія питання

5. Історична роль *Prokuratura(u)* у Росії добре відома і була описана неодноразово. Її було створено за часів царювання Петра Великого, і в Царській Росії вона виконувала роль інструмента контролю, яка лише посилилася у радянські часи. Її функції у Радянському Союзі описувалися таким чином:

«Обвинувачення у кримінальних справах у суді є лише одним із аспектів діяльності прокуратури; протягом майже всієї радянської історії не менш важливим було виконання низки наглядових функцій. У загальних рисах, прокуратура відповідала за здійснення нагляду за законністю у сфері публічної адміністрації. У межах так званого «загального нагляду» завданням прокуратури було здійснювати контроль за законодавчими і нормативними актами, виданими урядовими органами нижчого рівня; розслідувати протиправні дії, вчинені будь-яким урядовим органом чи посадовою особою, а також опротестовувати їх; приймати і розглядати скарги з боку громадян на такі дії. Крім того, прокуратура здійснювала нагляд за роботою правоохоронних органів і тюрем та за досудовим слідством у кримінальних справах і, зокрема, ухваленням рішень з таких ключових питань, як досудове взяття під варту, здійснення обшуків і вилучень та прослуховування. Нарешті, прокуратура мала стежити за законністю судочинства. У межах здійснення нагляду за процесом судового розгляду прокурори різних рівнів отримували право перегляду законності будь-якого вироку, постанови або рішення, що вже набули чинності (після розгляду касаційних скарг), і вимагати шляхом подання протесту повторного розгляду справи у суді. Ситуація погіршувалася і тим, що у межах обов'язку здійснювати нагляд за законністю судочинства помічник прокурора, який виступав стороною обвинувачення у кримінальній справі, отримував додаткове завдання слідкувати за діями судді і заявляти протести. Такі повноваження у межах судового процесу ставили прокурора вище за адвоката та суддю, можливо, не лише у теорії, але й на практиці.

Водночас, протягом більшої частини радянського періоду історії прокуратура та прокурори мали вищий статус і більшу політичну вагу, ніж суди та судді. Керівники органів прокуратури у містах та областях належали до політичної еліти і зазвичай були членами відповідного комітету комуністичної партії чи навіть бюро (наприклад, міськкомбюро чи обкомбюро). Політичні керівники міст та областей були зацікавлені у співпраці з прокурорами і задовольняли всі їх потреби, особливо у питаннях боротьби зі злочинністю.

У свою чергу, місцеві судді не мали такого підвищеного статусу, до того ж, фінансове забезпечення судів, зокрема виплата премій, а також подальша кар'єра суддів залежали від тих самих партійних керівників – політики місцевого рівня мали вплив на повторне висування кандидатур суддів на чергових перевиборах та їх можливе відкликання»³⁷.

³⁷ Соломон та Фогльсонг «Прокуратура та суди у Росії: нова фаза взаємостосунків?», у журналі «Конституційне право: Східно-європейський огляд», т. 9, № 4, осінь 2000 р. (Solomon and Fogle-song. The Procuracy and the Courts in Russia: A New Relationship? In East European Constitutional Review Vol. 9 № 4 Fall 2000) (прим. документа).

6. Така сила *Prokuratura(u)* була пов'язана з принципами політичної системи, у якій керівна роль належала комуністичній партії. Ці принципи визначали стосунки між державними органами і лежали в основі всієї політичної системи. Прямим наслідком цього стала відмова від поділу державної влади та побудова цілої системи державних органів на основі концепції єдності влади. У рамках цієї єдиної системи розрізнялися чотири групи державних органів. Щоб уникнути вживання терміна «органи влади», для кожної з цих груп застосовувався термін «вертикаль» державних органів, оскільки єдина система виключала можливість існування кількох рівноправних органів влади. Таким чином, сам термін «вертикаль» вказував на головну особливість цієї системи – ієрархічну організацію управління, що передбачала повне підпорядкування органів нижчого рівня органам вищого рівня, а це означало міцну централізацію всієї влади. Одним із наріжних каменів у цій системі була «*Prokuratura*».

7. Така система існувала в усіх країнах, відомих як «народно-демократичні», тобто країнах Центральної та Східної Європи, до початку кардинальних політичних перетворень у 1989–1990 роках. У цей період окремі країни розпочали політичні реформи, що, як правило, означало відмову від принципу єдності державної влади та провідної ролі однієї партії. Це, у свою чергу, відкрило шлях для повернення політичної системи, що базувалася на поділі державної влади. Всі ці країни раніше чи пізніше стали членами Ради Європи, і саме цього вимагали Європейські стандарти. Відтак, кожна з цих країн отримала від Ради Європи рекомендації щодо конкретних дій з приведення їх політичних систем відповідно до європейських демократичних стандартів. Більшість із цих рекомендацій включали реформування Служби обвинувачів та судової системи. Це вимагало переоцінки самих основ чинної структури державних органів. Звичайно, найлегше було змінити конституцію та привести загальні принципи відповідно до вимог Ради Європи. Значно складніше було змінити конкретні законодавчі норми, що регулювали діяльність окремих державних органів. У результаті деякі країни втілили ці зміни на відносно ранньому етапі, тоді як інші мають проблеми з ними до цього дня.

8. Численні зміни, внесені до цього Закону, свідчать про те, що аналогічний процес реформ відбувся і в Російській Федерації. Метою цього висновку є дати оцінку: чи можна вважати цей процес переважно успішно завершеним, чи закон досі значною мірою є відображенням попередньої системи?

III. Європейські стандарти щодо Служби обвинувачення

9. Реформування служби публічних обвинувачів у країнах Центральної та Східної Європи було особливо складним через відсутність єдиної європейської моделі Служби обвинувачів. Європейські стандарти були покликані сприяти вирішенню проблем судівництва, проте не містили точних та чітко сформульованих принципів, що визначали би статус Служби обвинувачів, якого належало неухильно дотримуватися у демократичному суспільстві. Рекомендації, в яких наголошувалося на важливості

забезпечення незалежності Служби обвинувачів, з'явилися значно пізніше (Рекомендація (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи).

10. Окрім відомого розподілу по лінії між романо-германським та загальним правом, існує низка інших, не завжди пов'язаних з ним ключових відмінностей між системами Служби обвинувачення. Наприклад, є країни, де застосовується принцип «законності» обвинувачення, і такі, де обвинувачення має дискреційний характер. У деяких країнах обвинувач контролює хід розслідування, тоді як в інших обвинувач та слідчий є незалежними один від одного. У деяких політичних системах обвинувачі належать до судівництва, в інших – до виконавчої влади. Судові обвинувачі є незалежними за своєю природою, натомість обвинувачі, які належать до виконавчої влади, можуть бути як повністю незалежними від органів державної влади (як в Ірландії, Фінляндії, Новій Шотландії, Тасманії та невдовзі буде у Північній Ірландії), так і більшою чи меншою мірою підконтрольними Міністерству юстиції або Генеральному прокурору, чия посада є політичною. Контроль, якщо він наявний, може різнитися від загального нагляду (як в Англії) до постійного контролю за ухваленням щоденних поточних рішень або можливості видавати конкретні вказівки, які, втім, підлягають жорсткому контролю, зокрема у вигляді обґрунтування вказівок та повідомлення про них парламенту (Британська Колумбія). Служби обвинувачення можуть бути організовані за ієрархічним принципом або за принципом незалежності кожного обвинувача. Нарешті, у США посади обвинувачів є виборними, що є, можливо, найвищим проявом демократичного контролю.

11. Що стосується міжнародних стандартів, то вони, як правило, нічого не кажуть про організацію діяльності служби обвинувачення. Найважливішим інструментом є Рекомендація (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи від 6 жовтня 2000 року. Ця Рекомендація не має обов'язкової юридичної сили. У ній ідеться лише про роль служби публічного обвинувачення у системі кримінальної юстиції. Вона не торкається інших можливих функцій публічного обвинувача.

12. Нещодавно Конференція Генеральних обвинувачів країн – членів Ради Європи провела аналіз повноважень обвинувачів поза сферою кримінального права у державах – членах Ради Європи³⁸. Результати аналізу свідчать про те, що у більшості країн публічні обвинувачі виконують функції, що виходять за межі кримінального права. У більшості країн, що раніше входили до складу Радянського Союзу або Радянського блоку, прокуратура продовжує виконувати функції нагляду. Більше того, навіть якщо не брати до уваги ці країни, у багатьох країнах Західної Європи обвинувачі також виконують важливі функції, що виходять за межі кримінального обвину-

³⁸ Див.: Андраш Ж. Варга. Висновки за результатами аналізу повноважень обвинувачів поза сферою кримінального права у державах – членах Ради Європи (Andres Zs Vargas, Reflection Document on Prosecutors Competencies outside the Criminal Field in the member States of the Council of Europe), адреса у мережі Інтернет: <http://www.coe.int/prosecutor/> (прим. документа).

вачення³⁹. На думку автора, коментарів до результатів аналізу, правові підстави для втручання обвинувачів у процес розгляду цивільних та адміністративних справ поділяються на три категорії: захист державних інтересів, захист публічних інтересів та захист прав людини.

У Висновках, наданих Конференцією Генеральних обвинувачів держав – членів Ради Європи, було зазначено, що такі повноваження обвинувачів можуть вважатися законними і такими, що відповідають принципу верховенства права, за умови дотримання певних критеріїв: повноваження мають здійснюватися у такий спосіб, що забезпечуватиме дотримання принципу поділу державної влади, зокрема незалежність судів, змагальність сторін (рівність можливостей) та недопущення дискримінації. Стосовно поділу державної влади, окрім незалежності судів, у документі йдеться про необхідність забезпечення реалізації президентом своїх повноважень на ухвалення рішень та можливі проблеми у зв'язку з участю Генерального обвинувача у засіданнях Кабінету⁴⁰.

³⁹ Варто зазначити, що у країнах, що належать до системи загального права, публічні обвинувачі здебільшого не виконують інших функцій, окрім кримінального обвинувачення. Це переважно пояснюється сучасною тенденцією до передачі цих функцій спеціальним агенціям обвинувачення. Втім, історично у країнах загального права функцію обвинувачення виконував Генеральний аторней, який також відповідав за захист державних та публічних інтересів (прим. документа).

⁴⁰ На завершення автор документа пропонує такі п'ятнадцять тестів:

1. Окрім основної функції, яку виконують обвинувачі у системі кримінальної юстиції, у деяких державах – членах Ради Європи з історичних, практичних чи економічних міркувань допускається участь обвинувачів у розгляді цивільних або адміністративних справ, проте лише у виключних випадках (принцип винятковості).
2. Роль обвинувача у цивільних та адміністративних процедурах не повинна бути домінуючою; втручання обвинувача можливе винятково у випадку неможливості або складності вирішення справи в інший спосіб (принцип субсидіарності).
3. Участь обвинувача у цивільних та адміністративних справах має бути обмежена і завжди обумовлена обґрунтованою, зрозумілою метою (принцип спеціалізації).
4. Держава може доручити обвинувачу завдання захисту державних інтересів (принцип захисту державних інтересів).
5. Обвинувачі можуть мати право ініціювати провадження чи долучитися до провадження, що вже здійснюється, або використовувати інші правові інструменти для забезпечення законності (принцип законності).
6. Участь обвинувача може бути виправданою у випадках, коли йдеться про захист публічних інтересів та/або забезпечення законності ухвалених рішень, наприклад, у справах про захист навколишнього середовища, банкрутство тощо (принцип публічних інтересів).
7. Винятковою підставою для втручання обвинувача може бути необхідність забезпечення реалізації прав та інтересів незахищених верств населення (принцип захисту прав людини).
8. У випадку необхідності співпраці між службою обвинувачення та іншими суб'єктами публічного права (органами виконавчої, законодавчої та місцевої влад) держави-члени можуть дозволити Генеральним обвинувачам консультуватися з представниками зазначених органів (принцип консультаційної співпраці).
9. Дотримання принципу поділу державної влади має бути також забезпечене при виконанні обвинувачем своїх функцій поза кримінальною сферою (принцип поділу державної влади).

13. Таким чином, єдиних стандартів щодо повноважень та організації служби публічного обвинувачення не існує, хоча певні керівні принципи вже сформувалися. Отже, необхідно керуватися загальними демократичними принципами держави, яка керується правом. Передусім, це принцип поділу державної влади та похідні від нього принципи незалежності окремих гілок влади і рівноваги (балансу) ними. Це означає, що органи обвинувачення не можуть переступати за межі повноважень законодавчої, виконавчої чи судової влад. Відтак, ті функції Служби обвинувачів, що не відповідають цим принципам і становлять реальну загрозу для їх реалізації, мають бути ліквідовані.

IV. Основні особливості Закону

1. Загальні положення

14. У пункті 1 статті 1 закону чітко визначено основні принципи діяльності Російської прокуратури:

«Прокуратура Російської Федерації – єдина федеральна централізована система органів, які здійснюють від імені Російської Федерації нагляд за дотриманням Конституції Російської Федерації та виконанням законів, чинних на території Російської Федерації».

15. У пункті 2 статті 1 Закону визначено основні функції прокуратури, які можна сформулювати таким чином:

- а) нагляд за виконанням законів визначеними органами державної влади, перелік яких включає всі органи виконавчої влади за винятком самого Уряду, попри те, що включає окремі міністерства. Перелік включає органи законодавчої влади суб'єктів Російської Федерації, проте не включає Російський Парламент.

-
- 10. Діяльність обвинувачів поза межами кримінального права не повинна впливати на незалежність законодавчої влади (принцип незалежності законодавчої влади).
 - 11. Участь служби обвинувачення у процесі прийняття рішень органами виконавчої влади не передбачає відповідальності служби обвинувачення за рішення, ухвалені органами виконавчої влади (принцип відповідальності органів виконавчої влади).
 - 12. Участь служби обвинувачення у судових провадженнях не повинне впливати на незалежність судів (принцип незалежності судів).
 - 13. Обвинувачі не повинні мати жодних повноважень щодо прийняття рішень поза сферою кримінального права або більших прав у судовому процесі, ніж будь-яка інша сторона (принцип рівності процесуальних можливостей).
 - 14. Обвинувачі, здійснюючи захист прав осіб, не повинні проводити дискримінацію між такими особами і повинні втручатися лише за наявності обґрунтованих підстав (принцип недопущення дискримінації).
 - 15. Якщо обвинувач має право вживати заходи у сфері дії цивільного та адміністративного права, на нього поширюються ті самі права та гарантії, зазначені у Рекомендації 19 (2000) для кримінальної юрисдикції, зокрема обов'язок щодо виконання власних функцій у справедливий, безсторонній та об'єктивний спосіб (принцип безсторонності обвинувачів).

До переліку входять навіть керівники комерційних і некомерційних організацій, а також органи контролю. Не входять до переліку органи судової влади;

- б) нагляд за відповідністю законам правових актів, що видаються цими органами;
- с) нагляд за дотриманням цими органами прав і свобод людини;
- д) нагляд за здійсненням попереднього слідства, дізнання та розшукової діяльності;
- е) нагляд за виконанням законів судовими приставами;
- ф) нагляд за виконанням законів у тюрмах та місцях тримання під вартою;
- г) кримінальне обвинувачення;
- h) координація діяльності правоохоронних органів боротьби зі злочинністю.

16. Цікаво зазначити, що у переліку функцій нагляд зазначений перед кримінальним обвинуваченням, що наводить на думку, що саме він вважається першочерговим завданням прокуратури.

17. У пунктах 3–5 статті 1 визначено решту функцій прокуратури. У пункті 4 зазначено, що прокуратура бере участь у правотворчій діяльності. У пункті 3 зазначено таке:

«Прокурори відповідно до процесуального законодавства Російської Федерації беруть участь у розгляді справ судами, арбітражними судами (надалі – суди), опротестовують рішення, вироки та постанови судів, що суперечать закону».

2. Організація та основні завдання

18. У статті 4 визначено певні принципи організації та діяльності прокуратури. У пункті 1 викладено основний принцип організації:

«Прокуратура Російської Федерації є єдиною федеральною централізованою системою органів (надалі – органи прокуратури) та установ і діє на основі підпорядкування підлеглих прокурорів прокурорам вищого рангу та Генеральному прокурору Російської Федерації».

19. Цей принцип детально розкривається у розділі II Закону (статті 11–20). У загальних рисах, систему прокуратури утворюють прокуратури Федерації, прокуратури суб'єктів Федерації, військові та інші спеціалізовані прокуратури, наукові та освітні установи, редакції друкованих видань, що є юридичними особами, а також прокуратури міст і районів (стаття 11). Система є суто ієрархічною; згідно зі статтею 17, Генеральний прокурор видає «накази, вказівки, доручення, положення та інструкції», що є «обов'язковими для виконання всіма працівниками органів та установами прокуратури» (тобто всіх рівнів).

20. У статті 4 наведено декілька інших ключових принципів:

- i. Незалежність прокуратури від усіх інших органів державної влади;

- ii. Її обов'язок діяти згідно із законом;
 - iii. Обов'язок діяти відкрито у мірі, що не суперечить вимогам законодавства про захист прав і свобод громадян та про державну або іншу захищену законом таємницю;
 - iv. Обов'язок інформувати про стан законності;
 - v. Прокурори та слідчі не можуть бути членами органів виконавчої влади або публічних об'єднань, що переслідують політичні цілі;
 - vi. Робота у прокуратурі є основною діяльністю, що не може суміщатися з іншою діяльністю, за винятком викладацької, наукової або творчої діяльності.
21. Вплив будь-яких органів державної влади на прокуратуру заборонений статтею 5, згідно з якою прокурори також не зобов'язані надавати жодних пояснень або надавати будь-кому справи та матеріали, що знаходяться у їх провадженні.
22. Пункт 3 статті 11 надає прокуратурі монопольне право на здійснення прокурорських функцій.
23. Згідно зі статтею 7 Закону, Генеральний прокурор та деякі інші прокурори мають право бути присутніми на засіданнях Федерального Зібрання та Уряду, а також інших законодавчих та виконавчих органів. Згідно зі статтею 9, прокурори мають право законодавчої ініціативи.
24. У статті 8 розглядаються повноваження прокурорів з координації діяльності з боротьби зі злочинністю інших органів. Ці повноваження є доволі широкими і включають повноваження скликати координаційні наради, організовувати робочі групи та вимагати надати інформацію. Комісія не знайшла норм, згідно з якими прокурорам можуть бути надані додаткові повноваження. При цьому повноваження не поширюються на податкові органи або поліцію.
25. Стаття 10 присвячена системі розгляду звернень. Прокуратура зобов'язана розглядати звернення представників громадськості щодо порушення законів. Відповідь повинна бути вмотивованою, а прокурор зобов'язаний вжити заходів з притягнення правопорушників до відповідальності. Негативне рішення, ухвалене прокурором, не є перешкодою для звернення заявника до суду.
26. Стаття 12 присвячена процедурам призначення на посаду та звільнення з посади Генерального прокурора. Генеральний прокурор призначається Радою Федерації Федерального Зібрання за поданням Президента. Якщо запропонована Президентом кандидатура не отримує необхідну підтримку, Президент протягом 30 днів вносить іншу кандидатуру. Очевидно, принаймні в теорії, ця процедура може повторюватися декілька разів.
27. Генеральний прокурор звільняється з посади тим самим органом також за поданням Президента. Це означає, що він не може бути звільнений з посади за відсут-

ності відповідної ініціативи з боку Президента. Очевидно, Рада Федерації може заблокувати його звільнення. Не визначено жодних підстав для звільнення. Термін повноважень становить п'ять років. Повторне призначення на посаду не заборонене.

28. Згідно з ієрархічним принципом, Генеральний прокурор у свою чергу призначає прокурорів суб'єктів Федерації «за погодженням» з органами державної влади цих суб'єктів (стаття 13). Всі ці прокурори є підпорядкованими та підзвітними Генеральному прокурору і можуть бути звільнені ним з посади (Стаття 13(1). Генеральний прокурор також призначає на посади та звільняє з посад прокурорів міст і районів та прокурорів спеціалізованих прокуратур, які аналогічним чином є підпорядкованими та підзвітними йому (стаття 13(2)).

29. Генеральний прокурор має першого заступника та інших заступників, яких призначає на посади та звільняє з посад Рада Федерації Федерального Зібрання за поданням Генерального прокурора (стаття 14(2)). У статті 14 детально описана ієрархічна структура Генеральної прокуратури. Вона передбачає створення колегії у складі Генерального прокурора та прокурорських працівників вищого рівня. Функції колегії не визначені. Стаття 15 містить аналогічні норми щодо прокуратур нижчих рівнів.

3. Прокурорський нагляд

30. Мета і завдання прокурорського нагляду вже були розглянуті у пункті 15. Завдяки структурі тексту закону складається враження, що саме прокурорський нагляд вважається головною функцією прокуратури.

31. При здійсненні функцій нагляду за виконанням законів та дотриманням прав людини прокурор має такі права:

- a. Входити на територію та до приміщень будь-яких органів, що є об'єктом нагляду, і мати доступ до всіх їх документів і матеріалів (статті 22 та 27);
- b. Вимагати надання документів, матеріалів та інформації, викликати осіб для надання пояснень, та проводити перевірки. Повноваження викликати осіб для надання пояснень поширюється зокрема на громадян (статті 22 та 27).

Варто зазначити, що згідно зі статтею 6 такі вимоги мають обов'язкову юридичну силу і «підлягають беззастережному виконанню». Можливість втручання суду не передбачена.

32. У випадку виявлення фактів порушення закону прокурор має право вжити такі заходи:

- a. Розпочати кримінальне провадження;
- b. Розпочати адміністративне провадження;
- c. Вимагати притягнення до будь-якої іншої встановленої законом відповідальності;
- d. Робити попередження;

е. У випадку порушення прав людини прокурор має право порушити цивільне провадження, але виключно у випадку, коли постраждалий за віком, станом здоров'я або з інших причин не може особисто захищати у суді свої права, або коли було порушено права значної кількості громадян, або якщо порушення «набуло особливого соціального значення» (Статті 22(2), 27(2) і (3)).

33. У статті 21(2) зазначено, що при здійсненні нагляду за виконанням законів органи прокуратури не підміняють інші державні органи. Стаття 26(2) містить аналогічну норму стосовно контролю за дотриманням прав людини. Крім цього, в останньому випадку органи прокуратури не втручаються в оперативно-господарську діяльність організацій.

34. У випадку встановлення факту порушення закону прокурор може своєю постановою звільнити осіб, незаконно підданих адміністративному затриманню на підставі рішень несудових органів (Стаття 22(3)). Вимога щодо передачі такої справи до суду відсутня. Прокурор також може опротестовувати будь-які правові акти, що суперечать закону чи порушують права людини, або звернутися до суду з вимогою про визнання таких актів недійсними. Відповідно до статей 23 і 28 протест на такі акти подається до органів, які їх видали. Протест підлягає обов'язковому розгляду у десятиденний термін, а у випадку подання протесту на рішення законодавчого органу – на найближчому засіданні. Для Комісії залишилася незрозумілою дія цього механізму: чи має тлумачення закону прокурором юридичну силу під кутом зору відповідного органу? Чи існують будь-які інші умови, за яких справа може або обов'язково має бути передана до суду?

35. Згідно зі статтями 22 і 28, прокурор також має право вносити подання про усунення порушень закону. Відповідно до статті 24, такі подання вносяться до органу або посадовій особі, повноважним усунути порушення, і підлягають невідкладному розгляду. Заходи з усунення порушень закону мають бути вжиті протягом місяця. Знову-таки, Комісії незрозуміло, чи має подання прокурора обов'язкову юридичну силу для органу або посадової особи; текст закону наводить на думку, що саме так і є.

36. У статті 24(3) зазначено таке:

«У випадку невідповідності постанов Уряду Російської Федерації Конституції Російської Федерації і законам Російської Федерації Генеральний прокурор Російської Федерації інформує про це Президента Російської Федерації».

Комісії складно точно визначити сферу дії цієї норми, оскільки Уряд Російської Федерації не входить до наведеного у статтях 1(2) та 21(1) переліку органів, що підлягають прокурорському нагляду. Очевидно, за задумом ці норми не пов'язані між собою.

37. Згідно зі статтею 25, прокурор уповноважений виносити мотивовані постанови про початок кримінального або адміністративного провадження. Незрозуміло, чи має особа, проти якої розпочато провадження, будь-які інші права, окрім як підко-

рятися цьому рішенню? Чи має вона право оскаржити це рішення у суді, якщо не погоджується з мотивуванням прокурора?

38. Стаття 25(1) передбачає можливість застереження про недопустимість порушення закону. Знову залишається незрозумілим: чи мають такі застереження обов'язковий характер або чи можуть вони бути оскаржені до суду.

39. Що стосується нагляду за дотриманням прав людини, варто відзначити ще декілька особливостей. Так, прокурор зобов'язаний роз'яснювати постраждалим порядок захисту їх прав і свобод та здійснювати заходи з відшкодування збитків (Стаття 27(1)).

40. Статті 29–31 присвячені нагляду за здійсненням попереднього слідства та розшукової діяльності. Повноваження прокурора переслідують мету забезпечення дотримання прав і свобод людини та законності рішень. Вказівки є обов'язковими для виконання (стаття 30). Прокурор має право самостійно проводити розслідування або доручити його підлеглому йому прокурору (стаття 31).

41. Згідно зі статтями 32–34 прокурору надається право здійснювати нагляд за органами виконання покарань та установами тримання під вартою. Мета полягає у здійсненні нагляду як за законністю перебування особи під вартою, так і за дотриманням прав ув'язнених. Також предметом нагляду є виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі.

42. При здійсненні цих повноважень прокурор має право:

- а. Відвідувати у будь-який час місця тримання під вартою;
- б. Опитувати ув'язнених та затриманих;
- в. Знайомитися з документами;
- г. Вимагати від адміністрації забезпечити права ув'язнених та затриманих;
- д. Вимагати пояснень від посадових осіб;
- е. Вносити протести і подання;
- ж. Розпочинати кримінальні й адміністративні провадження;
- з. Скасовувати дисциплінарні стягнення, накладені з порушенням закону.

У випадку опротестування дія акта, який було опротестовано, зупиняється. Прокурор зобов'язаний негайно звільнити своєю постановою кожну особу, що утримується під вартою, без законних підстав. Постанови і вимоги прокурора підлягають обов'язковому виконанню.

43. У статтях 21(2) та 26(2) зазначено, що при здійсненні нагляду органи прокуратури не підміняють інші державні органи. З огляду на те, які широкі повноваження надані органам прокуратури і що судовий контроль за їх здійсненням не передбачений, практичний зміст цих норм залишається незрозумілим.

4. Участь у розгляді справ судами

44. Статті 35–39 присвячені участі прокурора у розгляді справ судами. Відповідно до статті 35 прокурору надається право брати участь у розгляді справ судами у випадках, передбачених законом. При здійсненні кримінального обвинувачення він виступає як публічний обвинувач. Він має право звернутися до суду із заявою або долучитися до розгляду справи на будь-якій стадії, якщо того вимагає захист прав громадян та інтересів суспільства або держави, що охороняються законом. Генеральний прокурор приймає участь у засіданнях Верховного Суду Російської Федерації та Вищого арбітражного суду. Він також має право звертатися до Конституційного Суду з питань порушення конституційних прав та процедури розгляду цивільної справи.

45. Стаття 36 передбачає право внести касацію, скаргу або скаргу у порядку нагляду на незаконне або необґрунтоване рішення суду. Прокурор має право витребувати будь-яку справу або категорію справ, рішення за якими набули чинності.

46. Це право неодноразово було предметом розгляду Європейським судом з прав людини, зокрема у справі *Ryabykh v. Russia* (52854/99, рішення від 24 липня 2003 року), а згодом у справах *Brumarescu v. Romania* (28342/95, рішення від 28 жовтня 1999 року) та *Nikitin v. Russia* (50178/99, рішення від 20 липня 2004 року). Внаслідок цих рішень та законодавчої реакції на них повноваження щодо перегляду судових рішень у порядку нагляду були значно обмежені. У кримінальних справах прокурор більше не має повноважень вимагати скасування виправданого вироку або посилення обвинувачувального вироку⁴¹. Як у цивільних, так і у кримінальних справах термін перегляду судових рішень у порядку нагляду обмежується 12 місяцями.

5. Служба

47. Закон містить детальні норми стосовно служби у прокуратурі (статті 40–45). Більшість із них не потребує жодних коментарів. Зупинимось лише на двох моментах.

48. Стаття 42(2) забороняє затримання, привід або обшук прокурора, його речей та транспорту, окрім як з метою забезпечення безпеки інших осіб, а також у випадку затримання при скоєнні злочину. Будь-яке інше розслідування щодо прокурорів є виключною компетенцією органів прокуратури.

49. Стаття 43 присвячена припиненню служби прокурорів. Звільнення з посади можливе у випадку «порушення Присяги прокурора, а також вчинення проступків, що ганьблять честь прокурорського працівника». Остання підстава здається визначеною доволі нечітко. Текст Присяги наведено у статті 40.4. Вона включає в себе клятву «дорожити професійною честю, бути зразком непідкупності, моральної

⁴¹ Рішення Конституційного Суду від 11 травня 2005 р. передбачає деякі винятки, див. виноску 7 (прим. документа).

чистоти, скромності, свято берегти та примножувати кращі традиції прокуратури». Деякі інші важливі механізми захисту особистих прав прокурорів, зокрема гарантії зайнятості, не передбачені.

6. Військова прокуратура та інші питання

50. Статті 46–50 присвячені органам військової прокуратури. Їх норми майже повторюють ті, що обговорювалися вище. У статтях 51–54 розглядаються такі питання, як: статистична звітність, фінансове забезпечення і печатка органів прокуратури, що не потребують коментарів.

V. Коментарі щодо Закону

1. Обов'язки та повноваження прокуратури

51. З описаних вище особливостей Закону очевидно, що Закон передбачає створення дуже потужної організації. Перше, що звертає на себе увагу, – це те, що кримінальне обвинувачення є не єдиною і, можливо, навіть не першочерговою функцією цієї організації. Основною ж її функцією є контроль за Державним апаратом. По мірі звуження сфери діяльності Держави зменшуватимуться і повноваження прокуратури, проте поки Держава залишатиметься потужною, настільки ж потужною залишатиметься і *Prokuratura*. Загальна структура прокуратури радянського періоду досі впізнається у тексті чинного Закону «Про прокуратуру» попри деякі зміни, які варто вітати, особливо обмеження повноважень зі здійснення нагляду за законністю судочинства та чітке закріплення остаточного рішення за судами.

52. Основною функцією прокуратури є здійснення загального нагляду. Такий підхід викликає занепокоєння. Настільки широкі повноваження із загального нагляду були логічними у системі єдиної державної влади, оскільки у такій системі були відсутні адміністративні і конституційні суди та інститут омбудсмена. Таким чином, функція загального нагляду прокурора об'єднувала в собі функції інших органів. Утім, такі широкі повноваження прокуратури не є виправданими за наявності інших інститутів, що забезпечують захист правопорядку та дотримання прав громадян. У демократичних державах, які керуються правом, забезпечення верховенства права є завданням незалежних судів. Це не знайшло відображення у цьому Законі.

53. Широко, у порівнянні з судами, повноваження прокуратури з нагляду над органами державної влади можуть стати перешкодою для судів у розробленні ними власних засобів правового захисту та гальмують розвиток адміністративного права. З іншого боку, механізм звернення до Генерального прокурора є ефективним та дешевим засобом проти правопорушень з боку державних посадовців. Таким чином, будь-яка реформа має передбачити забезпечення альтернативних засобів правового захисту для населення.

54. У розділі III Закону, що має назву «Прокурорський нагляд», детально описані засоби, за допомогою яких прокурор здійснює нагляд і реалізує свої широкі повно-

важення. У статті 22 описані конкретні механізми такого нагляду. З метою виконання власних функцій прокурор має право доступу до всіх документів і матеріалів відповідного органу і може вимагати від нього пояснень з приводу порушення закону. У пункті 4 тієї ж статті зазначено, що *«посадові особи органів, зазначених у пункті 1 статті 21 [...] зобов'язані приступити до виконання вимог прокурора або його заступника щодо здійснення перевірок негайно»*. У статті 6 закладено принцип, згідно з яким усі вимоги прокурора є обов'язковими для виконання. Це знову ж викликає питання: чи не порушується таким чином рівновага між гілками державної влади і сам принцип поділу влади, і чи не ставлять такі повноваження прокуратуру над усіма іншими органами?

55. Ці побоювання посилюються у зв'язку з тим фактом, що до переліку органів, які підлягають нагляду з боку прокуратури (стаття 21 Закону), окрім органів державної влади, також на рівних віднесені *«органи управління та керівники комерційних і некомерційних організацій»*.

56. У такому контексті Комісія пропонує застосувати зовсім інший підхід до визначення повноважень прокуратури на основі документа, ухваленого Парламентською Асамблеєю. Попри те, що цей документ не є обов'язковим для виконання державами-членами, Парламентська Асамблея Ради Європи у Рекомендації 1604 (2003) щодо ролі служби публічних обвинувачів у демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права, зазначивши у пункті 6, що здійснення публічними обвинувачами різноманітних функцій, які не стосуються сфери кримінального права, викликає *«занепокоєння щодо їх відповідності основним принципам»* Ради Європи, у пункті 7 висловила свою позицію:

«...необхідно, щоб... повноваження і функції обвинувачів обмежувалися сферою обвинувачення в справах про кримінальні правопорушення, і вирішення загальних завдань із захисту інтересів держави через систему кримінальної юстиції, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розташовані та ефективні органи».

57. Цей абзац відображає позицію Парламентської Асамблеї, проте не обов'язково практику, що існує у більшості держав – членів Ради Європи. Цілком очевидно, що Генеральна прокуратура Росії не відповідає необхідній, під кутом зору Парламентської Асамблеї, моделі. Крім того, домінуюча роль прокуратури у системі державного управління Росії, яку важко охарактеризувати як обмежену чи виняткову, не відповідає критеріям, запропонованим Варгою⁴².

58. Загалом, вирішення проблеми може полягати у відокремленні функції забезпечення виконання закону державними органами від функції кримінального обвинувачення. За чинного порядку напрошується висновок, що функція нагляду переважає над функцією кримінального обвинувачення.

⁴² Див. виноску 4 (прим. документа).

2. Відносини прокуратури з іншими державними органами

59. Згідно зі статтею 21, предметом нагляду є виконання законів «федеральними міністерствами, державними комітетами, службами та іншими федеральними органами виконавчої влади, представницькими (законодавчими) та виконавчими органами державної влади суб'єктів Російської Федерації, органами місцевого самоврядування, органами військового управління [...] та керівниками комерційних і некомерційних організацій». Це надзвичайно широке коло установ, що у такому вигляді охоплює органи законодавчої і виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також комерційні та некомерційні організації. У поєднанні з широкими повноваженнями прокуратури, зазначеними вище, цей факт викликає питання щодо сумісності наглядових функцій з системою стримувань і противаг, необхідною для існування демократії.

60. Якщо додати до широких повноважень той факт, що Генеральний прокурор є незалежним від будь-яких інших державних органів і не зобов'язаний давати пояснення або надавати документи, що він зобов'язаний звітувати лише про стан законності, що він уповноважений видавати накази, обов'язкові для виконання всіма органами прокуратури, що він призначає та звільняє ключових посадовців, що органи прокуратури утворюються навіть при наукових та освітніх установах і редакціях друкованих видань, а також те, що Генеральний прокурор не може бути звільнений з посади, окрім як з ініціативи Президента, а підстави для звільнення не визначені, повноваження Генерального прокурора виявляються справді дуже широкими. Крім цього, з огляду на стосунки між Прокуратурою та Президентом неважко зробити припущення, що Прокуратура може стати допоміжним інструментом у руках Президентської влади.

61. Також викликають занепокоєння норми статей 7 та 9, які надають Генеральному прокурору та іншим прокурорам право бути присутніми на засіданнях Федерального Зібрання, Уряду та інших законодавчих і виконавчих органів, а також право законодавчої ініціативи. Участь Генерального прокурора у засіданнях Уряду викликає питання щодо його реальної незалежності від Уряду, попри задекларовану у статті 4 незалежність прокуратури від усіх інших органів державної влади та заборону на втручання органів державної влади у діяльність прокуратури, передбачену статтею 5. Натомість, у пункті 12 Рекомендації (2000) 19 зазначено: «Публічні обвинувачі не втручаються у діяльність законодавчої та виконавчої влади». Крім того, згідно з пунктом 13 цієї Рекомендації, якщо прокуратура є частиною уряду або підпорядкована уряду, держава мусить ефективно забезпечувати прозоре здійснення урядом своїх повноважень щодо прокуратури. У випадку з Росією стосунки між Генеральним прокурором та Урядом до кінця незрозумілі. У випадку збереження чинного порядку існує потреба у їх більш чіткому врегулюванні.

62. Що стосується органів законодавчої влади, то принцип, закріплений у пункті 12 Рекомендації (2000) 19, згідно з яким «публічні обвинувачі не втручаються у діяльність законодавчої та виконавчої влади», суперечить нормі закону про те, що прокурор має право у будь-який час на власний розсуд, а не на розсуд парламенту, брати

участь у пленарних парламентських засіданнях («бути присутнім на засіданнях палат Федерального Зібрання Російської Федерації»), а також у засіданнях комісій і комітетів законодавчих та урядових органів, а також органів місцевого самоврядування. Ще менш сумісним з цією нормою є той факт, що прокуратура може навіть брати безпосередню участь у законодавчому процесі. У статті 9 чітко зазначено, що прокурор має право законодавчої ініціативи: «Прокурор [...] має право вносити до законодавчих органів і органів, що мають право законодавчої ініціативи, [...] пропозиції щодо внесення змін, доповнень, скасування або ухвалення законів та інших нормативних правових актів». Звичайно, прокурор може бути зацікавленим у тому, щоб висловити парламенту власну думку з приводу певного правового акта. За пропозицією органів законодавчої влади він може взяти участь у роботі над відповідним законопроектом у парламентському комітеті. Однак формально він не має права законодавчої ініціативи. Він може мати право зробити звернення або подати заяву до парламенту або уряду, які мають право законодавчої ініціативи. Участь у засіданнях парламенту має бути можливою лише на запрошення парламенту або парламентського комітету. Цього вимагає принцип рівноваги між гілками державної влади. З цієї причини стаття 9 потребує значних змін з метою обмеження повноважень прокурора.

3. Прокуратура і судові провадження

63. Генеральний прокурор зберігає за собою право у межах здійснення нагляду втручатися у судовий процес та вимагати перегляду судового рішення вищим судом, навіть якщо воно остаточне. Втім, це право було обмежено.

64. У справі *Brumarescu v Romania* (28342/95, рішення від 28 жовтня 1999 року) Європейський суд з прав людини постановив, що застосування аналогічного права Генеральним прокурором Румунії з метою анулювати судові рішення у цивільній справі, в якій держава Румунія не виступала стороною, суперечило пункту 1 статті 6 Європейської конвенції з прав людини. Суд зазначив:

*«Право на справедливий розгляд справи судом, гарантоване пунктом 1 статті 6 Конвенції, має тлумачитися у світлі Преамбули Конвенції, яка, поміж іншим, проголошує верховенство права спільним надбанням держав-учасниць Конвенції. Одним із основних аспектів верховенства права є принцип юридичної визначеності, який вимагає, *inter alia*, щоб при остаточному вирішенні справи судами їх постанови не переглядалися.*

У цій справі Суд відзначає, що у відповідний час Генеральний прокурор Румунії, який не брав участі у розгляді, мав право згідно зі статтею 330 Цивільного процесуального кодексу вимагати скасування остаточного судового рішення. Суд відзначає, що здійснення цього права Генеральним прокурором є необмеженим у часі і, таким чином, судові рішення можуть переглядатися нескінченно.

*Суд вказує на те, що, задовольняючи протест, поданий на підставі цієї правоздатності, Верховний Суд Юстиції повністю анулював судовий процес, який завершився, згідно з формулюванням Верховного Суду Юстиції, судовим рішенням, що «не підлягало скасуванню» і підпадало під дію принципу *res judicata*, і яке, тим більше, було виконано.*

Застосовуючи таким чином положення статті 330, Верховний Суд Юстиції порушив принцип юридичної визначеності. Виходячи з фактичних обставин даної справи, така дія порушує право заявника на справедливий розгляд згідно з пунктом 1 статті 6 Конвенції.

Відповідно, мало місце порушення цієї статті.»

65. Пізніше, у справі *Ryabykh v Russia* (52854/99, рішення від 24 липня 2003 року) Європейський суд з прав людини застосував той самий принцип у випадку, коли перегляд рішення у порядку нагляду ініціював Голова Вищого суду. Очевидно, той самий принцип мав би бути застосований у випадку аналогічного звернення з боку Генерального прокурора:

«Суд нагадав, що пункт 1 статті 6 закріплює за кожним у випадку спору з приводу його цивільних прав і обов'язків право на розгляд справи судом чи трибуналом. Таким чином, це положення закріплює «право на розгляд справи судом», у якому право на доступ до правосуддя, тобто право на подання до суду позову з цивільних справ, є лише одним із аспектів. Втім, це право було б ілюзорним, якби у правовій системі держави – учасниці Конвенції, було б закріплено, що остаточна судова постанова, яка має обов'язкову юридичну силу, могла би згодом бути визнаною нечинною на шкоду інтересам однієї зі сторін. Неможливо, щоб у пункті 1 статті 6 були б детально описані процесуальні гарантії, що надаються сторонам, а саме те, що процес має бути справедливим, публічним та невідкладним, і не був забезпечений процес приведення судових рішень до виконання; тлумачення статті 6 таким чином, наче вона регулює виключно доступ до правосуддя та процес судочинства, ймовірно, привело до ситуації, несумісної з принципом верховенства права, якого держави-учасниці Конвенції зобов'язалися дотримуватися, коли ратифікували Конвенцію (див.: *Hornsby v. Greece*, рішення від 19 березня 1997 року, *Reports 1997-II*, p. 510, 40).

Суд вважає, що право сторони у процесі на судовий розгляд також було б ілюзорним, якби у правовій системі держави – учасниці Конвенції, було б закріплено, що остаточна судова постанова, яка має обов'язкову юридичну силу, могла б бути скасована вищим судом за заявою посадової особи держави».

66. Строк для подання заяви про перегляд у порядку нагляду судових рішень у цивільних та кримінальних справах було скорочено до одного року (Цивільний процесуальний кодекс, стаття 396; Кримінальний процесуальний кодекс, стаття 371). Крім того, що є особливо важливим у контексті кримінального права, стаття 405 Кримінального процесуального кодексу обмежує можливість перегляду у порядку нагляду рішень суду, якщо він тягне за собою погіршення становища обвинуваченого⁴³.

⁴³ Згідно з рішенням Конституційного Суду від 11 травня 2005 року, як виняток, допускається перегляд у порядку нагляду судових рішень, що тягне за собою погіршення становища засудженого, у випадках надзвичайно грубих процесуальних порушень з боку суду, які можуть вважатися порушенням Європейської конвенції з прав людини. Такий виняток здається обґрунтованим (прим. документа).

Іншими словами, перегляд судового рішення у порядку нагляду не може слугувати підставою для скасування виправдального вироку, ухвалення рішення про припинення судового розгляду або для винесення суворішого покарання. Це важливі зміни, і їх варто вітати.

4. Організація прокуратури

67. Надзвичайно складно провести детальний аналіз всієї структури прокуратури, оскільки досі залишається відкритим питання, якою мірою ця структура в її теперішньому, централізованому і внутрішньосубординованому, вигляді пов'язана з необхідністю здійснення загального нагляду і наскільки вона нерозривно пов'язана з виконанням інших функцій прокуратури. Чи не порушує така субординація та централізація загальний принцип незалежності кожного окремого прокурора при виконанні конкретних функцій, у першу чергу, кримінального провадження?

68. Статус прокурорів щодо їх керівників є слабким і не відповідає Рекомендації (2000) 19. У пункті 5(d) Рекомендації (2000) 19 згадується строк перебування обвинувача на посаді. Пункт 5(e) містить вимогу щодо розгляду дисциплінарної відповідальності обвинувачів відповідно до закону, гарантій справедливої й об'єктивної оцінки та незалежного перегляду рішення. У статті 43 про припинення служби у прокуратурі немає жодних норм, які б відповідали цим вимогам. Насправді, виникає враження, що звільнення з посади відбувається за рішенням керівника, оскільки принаймні у цьому Законі немає норми про оскарження такого рішення.

69. Також є сумніви щодо відповідності Рекомендації (2000) 19 низки інших норм (посилання на пункти Рекомендації):

- a. У пункті 5(f) йдеться про належну процедуру оскарження. Законом така процедура не передбачена.
- b. Обвинувачам гарантується свобода вираження поглядів, об'єднання в асоціації, зібрання та публічного обговорення. Закон не містить жодних гарантій цих прав. Акцент на таємності служби та передбачена можливість звільнення на такій підставі, як «незгода з рішеннями або діями державного органа або вищого керівника», не свідчать про дотримання свободи вираження поглядів.
- c. Пункт 10 передбачає право обвинувача вимагати, щоб адресовані йому вказівки були надані у письмовій формі. У законі це право не реалізовано.

70. Крім усього, ієрархічна централізована структура прокуратури на всіх рівнях повною мірою не відповідає федеральному державному устрою. В інших федеральних державах, наприклад, у Канаді, Австралії та Німеччині, де кримінальне обвинувачення здійснюється як на рівні федерації, так і її суб'єктів, на кожному рівні існують відповідні служби обвинувачення, які є незалежними одна від одної. Якщо кримінальна юрисдикція належить суб'єктам федерації, федеральний обвинувач не має права давати вказівки обвинувачам Штату, провінції або землі. Натомість, попри те,

що управління Генеральної прокуратури Російської Федерації існують як на рівні Федерації, так і її суб'єктів, Генеральний прокурор уповноважений давати накази прокурорам суб'єктів Російської Федерації, призначати їх на посади та звільняти їх з посад, хоча призначення на посаду має бути «погоджене» з органами державної влади відповідного суб'єкта Федерації. Якщо врахувати, що нагляд за виконанням законів включає і нагляд за законодавчими органами суб'єктів Російської Федерації, стає очевидною роль Генерального прокурора як інструменту централізованого контролю. Втім, у випадку виникнення будь-яких питань з розмежування повноважень між Федерацією та її суб'єктами Генеральний прокурор підкоряється рішенням Конституційного Суду. Крім того, специфіка ситуації у Російській Федерації може вимагати рішень, що відрізнятимуться від інших федеральних систем.

5. Інші аспекти

71. У пункті 29 Рекомендації (2000) 19 зазначено таке: *«Публічні обвинувачі повинні забезпечувати принцип змагальності сторін, не розголошуючи, зокрема, іншим сторонам, крім як у випадках, установлених законом, будь-яку інформацію, яку вони мають і яка може вплинути на справедливість провадження»*. У цьому Законі цей принцип не реалізований. Враховуючи таємність навколо служби (на що, зокрема, вказує присяга прокурора, порушення якої є підставою для звільнення з посади), можна припустити, що ця проблема пояснюється культурними відмінностями.

72. Не можна вважати виправданим імунітет прокурорів від затримання, арешту або обшуку. Мають бути передбачені спеціальні процедури, що заборонятимуть прокурору засідати у суді при розгляді його власної справи. Прокурори не повинні бути над законом.

73. Також не передбачені незалежний моніторинг або контроль за діяльністю прокуратури.

Висновки

74. Безсумнівно, у системі прокуратури Росії відбулися певні реформи, зокрема, слід відзначити обмеження повноважень прокурора щодо перегляду у порядку нагляду судових рішень, передбачене Законом підпорядкування прокурора суду та обмеження втручання від імені громадян у хід судового розгляду виключно випадками, коли такі громадяни не можуть особисто захищати свої права, або коли було порушено права значної кількості громадян.

75. Тим не менш, загалом залишається враження, що ця організація є надто великою, надто потужною, здійснює свою діяльність в абсолютно непрозорий спосіб, виконує надто багато функцій, які здатні реально або потенційно перетинатися зі сферою повноважень інших державних установ, що її функції нагляду переважають над функціями кримінального обвинувачення, але вона, попри наявність таких повноважень, залишається залежною від президента та інших політичних сил.

Надзвичайно ієрархізована структура прокуратури з концентрацією влади у руках Генерального прокурора лише посилює такі побоювання. У теперішньому вигляді ця система не відповідає Рекомендації (2000)19 і викликає серйозні сумніви щодо сумісності з принципами демократії та верховенства права.

76. Таким чином, вкрай необхідне подальше реформування системи. Саме таким чином, на думку Комісії, існуюча система *Prokuratura(u)* Росії може бути приведена відповідно до Європейських стандартів служби публічних обвинувачів у державі, яка керується верховенством права. Має бути ухвалений новий комплексний правовий документ, що чітко визначатиме політичний курс відповідно до основних демократичних принципів. Це вимагатиме передання широких повноважень прокуратури у сфері загального нагляду судам різної юрисдикції (судам загальної юрисдикції, адміністративному та конституційному судам), а також омбудсмену. Венеціанська комісія пропонує рухатися у напрямі, чітко сформульованому у Рекомендації 1604 (2003) Парламентської Асамблеї, яка передбачає, щоб «повноваження і функції обвинувачів обмежувалися сферою обвинувачення в справах про кримінальні правопорушення, і вирішення загальних завдань із захисту інтересів держави через систему кримінальної юстиції, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розташовані та ефективні органи».

**Коментарі членів Венеціанської комісії
на проект Закону України
«Про прокуратуру»
від 21 червня 2004 року**

**Виклад пані Ганни Сухоцької
(Республіка Польща),
CDL (2004) 048**

1. Поданий проект Закону є іншою спробою виконати зобов'язання, які вказуються у Резолюції 1244 (2001) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про виконання Україною своїх зобов'язань». У резолюції безпосередньо звертається увага на необхідність реформувати функції та роль прокуратури, а також чітко характеризується це зобов'язання як зміна ролі прокуратури в порівнянні з тією роллю, яку вона відігравала за часів колишньої комуністичної держави.

Демократична держава вимагає іншу організацію та інше визначення взаємозв'язків між органами прокуратури різних країн, ніж ті, що існували в попередній системі. Тому потрібно щоб кожна частина проекту Закону «Про прокуратуру» була проаналізована у межах цього зобов'язання.

2. Проект закону, щодо якого надається висновок, також є іншою спробою підготувати новий Закон «Про прокуратуру». Попередній проект закону від 2000 року, метою якого було внесення змін до чинного Закону «Про прокуратуру», був поданий на розгляд до Венеціанської комісії. Висновки експертів, які були подані на той час, містили низку детальних критичних зауважень, які вказували загальний напрям, в якому повинні були б відбуватися зміни щодо реформування прокуратури.

3. Проте, таке враження, що в цьому проекті не вдалось застосувати багато з основоположних рекомендацій, які були подані на той час. Цей проект, по суті, не містить в собі фундаментальних змін по відношенню до аспектів попереднього проекту, що викликало найбільші сумніви та критику.

Коротко кажучи, зміни, які були внесені, можуть бути охарактеризовані як «косметичні зміни», оскільки вони лишили без змін основоположну модель прокуратури. Отже, зауваження, які були зроблені щодо попереднього проекту, залишаються доречними. У цьому випадку дуже важко уникнути повторень критичних зауважень, які були подані в той час (у 2001 році).

I. Загальні зауваження

4. Однак основним питанням залишається, до якої межі представлений проект віддалився від характеристик системи прокуратури комуністичного періоду? Та, як вимагається Радою Європи, чи існують в ньому головні характеристики щодо функціонування прокуратури в державі, яка дотримується права (демократична держава, яка керується правом)?

5. Ці питання викликають багато сумнівів. З одного боку, складається враження, що деякі основні принципи проекту закону відповідають характерним принципам демократичних держав. Це стосується положень, в яких чітко підкреслюється принцип незалежності (стаття 4, пункт 2 – незалежність та підкорення лише Конституції і законам України). Прийняття цього принципу очевидно вказує на вибір моделі, яка не об'єднує прокуратуру з виконавчою гілкою владою.

Обрана модель відокремлює прокуратуру від виконавчої гілки влади (уряду), що є більш поширеним вирішенням, ніж об'єднання функцій Генерального прокурора та Міністра юстиції. Проте, модель щодо об'єднання функцій ще трапляється в деяких демократичних країнах (наприклад, у США, Австрії, Польщі). Тому можна вважати, що, в принципі, це правильний напрям, в якому можна рухатися далі.

6. Водночас, я хочу ще раз згадати про те, що було вже зазначено мною в попередніх висновках, це стосується того, що лише відокремлення прокуратури від виконавчої влади не є достатньою гарантією створення дієвого, ефективного органу прокуратури, співвідносного із завданнями правової держави. Необхідно підкреслити (беручи до уваги велику кількість розходжень), що таке відокремлення, широкі повноваження та відсутність будь-якого нагляду перетворили прокуратуру в один із основних засобів репресій в комуністичних державах.

Аналіз тексту закону неминуче створює враження, що модель «кругом присутньої» домінуючої прокуратури постійно переслідує авторів даного проекту закону. Описуючи незалежну прокуратуру, вони оточують її інструментами, характерними для колишньої епохи. Задумана таким чином роль органів прокуратури не відповідає оголошеним принципам поділу влади. Отже, один принцип незалежності не є гарантом наявності демократичної системи прокуратури. Навпаки, це може призвести до створення всемогутньої прокуратури, що становитиме загрозу для інших демократичних державних структур, включаючи суди. Детальний аналіз положень підтверджує, що це побоювання не є безпідставним.

II. Детальні зауваження

7. Стаття 1 визначає завдання прокуратури. Оскільки ці визначення є дуже вирішальними, вони викликають багато сумнівів. Обсяг виконуваних обвинувачем функцій у світлі цієї статті значно перевищує обсяг виконуваних прокурором функцій у демократичній, правовій державі. Було б дуже важко більш детально розглядати пункти 1–4, оскільки вони майже повністю повторюють статтю 121 Конституції. У цьому відношенні, не дивлячись на побоювання щодо занадто широких повноважень прокурорів, особливо стосовно пункту 4, вони є виконавчими положеннями до Конституції.

8. Пункт 5, який не вводить в дію виконавче положення до Конституції, повністю неприйнятний. Навпаки, рекомендація щодо включення такого положення до Конституції викликала критику Конституційного Суду, який постановив, що обсяг

повноважень, наданих прокуророві тим положенням закону, далеко вийшов за межі розподілу влади. Те положення, яке надавало прокурору право нагляду за додержанням прав людини та громадян і додержанням законів до того ж органами державної влади, місцевими урядами, їх посадовими особами і представниками, ставить прокурора в межі колишньої моделі «procuratura». Таким чином, прерогативи прокурора переходять в обсяг повноважень інших державних органів. Прокуратура в демократичній державі не уповноважена виконувати загальний нагляд за додержанням прав людини іншими державними органами та посадовими особами. Те положення відповідно не може бути включене до нового Закону «Про прокуратуру», тому що, насамперед, воно суперечить зобов'язаній по праву конституції і, по-друге, порушує принцип розподілу влади, воно створює основу для створення всемогутньої прокуратури в системі державних органів.

9. Стаття 3 викликає аналогічні побоювання. Загальний захист норми права не входить до завдань прокуратури. Це було характерним для колишньої системи, що не входить в рамки функціонування прокуратури в демократичній державі. Це положення було сформульоване у витязі таким же способом, яким був викладений в законопроекті 2000 року.

10. Стаття 5: У цьому положенні стверджується, що законні постанови, видані прокурором, є обов'язковими для всіх органів, підприємств, установ, організацій, посадових осіб і громадян та мають виконуватися в установлений термін, який визначається законом. Це надзвичайно небезпечне положення. Обсяг документів, які доручені на виконання прокуратурі є надзвичайно великим. Постанови, видані прокурором, можуть не накладати зобов'язання на кожного, в загальному, та у кожній справі. Включаючи те, яким є це положення серед загальних принципів законопроекту, воно є надто загальним.

Не можливо точно встановити, в яких справах та в яких провадженнях такі постанови є обов'язковими. Такі далекосяжні зобов'язання не повинні накладатися на інші органи, підприємства і громадян у невизначених і необумовлених в законодавчому порядку справах і ситуаціях. У результаті надання таких повноважень, прокуратура стає органом надзвичайної влади. На моє переконання, стаття 5 в тому вигляді, в якому вона сформульована, повинна бути вилучена з закону про прокуратуру. Ситуації, в яких прокурорські рішення є обов'язковими, повинні виникати з законів, які стосуються конкретних судових проваджень і не мати такого всеосяжного, загального характеру.

11. Стаття 7 регламентує гарантії повної незалежності прокурора. При застосуванні моделі обвинувачення, яке відокремлене від виконавчої влади, гарантії незалежності є обов'язковими. В цій ситуації таке рішення виправдане. Проте ця стаття регламентує різні ситуації, кожна з яких викликає серйозні побоювання. Перш за все, гарантії сформульовані в дуже широкому розумінні. Приводом для тривоги є твердження, що «будь-яке втручання... засобів масової інформації... має бути заборонене».

Існує обґрунтований страх, що таке формулювання заважає свободі засобів масової інформації. Це може створити підґрунтя для занадто широкої інтерпретації, що могло б перешкоджати огляду мас-медійними засобами справ, які розглядає прокуратура. Підриив принципу свободи мас-медіа підрииває одну з найважливіших основ демократичної системи. Це формулювання вже викликало побоювання у попередньому проекті. Тому воно має бути змінене.

12. Інші рішення, що містяться у статті 7, також неприйнятні. Вони не тільки гарантують незалежність прокурора, але дозволяють йому втрутитись у сфери, відведені, відповідно до поділу повноважень, для інших органів. Це положення дає підстави переступити цей поділ. Прокурор може у будь-який час брати участь у засіданнях різних органів і комісій. («У випадках, коли прокурор вважає це доцільним, він бере участь у засіданнях цих органів»). Прокурор може брати участь не за запрошенням таких органів, а тільки керуючись власною волею і прерогативою.

Такі гарантії незалежності сприяють створенню органу особливих прокурорських повноважень на противагу іншим органам. Беручи до уваги неміцність і вразливість демократичної системи, яка ще потребує належного розвитку, прокурорська влада, що стане чимось на зразок над-органу в межах держави, представлятиме велику небезпеку для розвитку демократичної держави, в якій поважаються і дотримуються закони.

13. Стаття 10 викликає схожі занепокоєння. Генеральний прокурор бере участь у засіданнях Верховного Суду та інших спеціалізованих вищестоящих судів. Це положення є дуже загальним по своїй суті та не є правом, пов'язаним з конкретним судовим провадженням. Це додатково в односторонньому порядку надає прокурору повноваження брати участь у засіданнях іншого незалежного органу, суду.

14. Наслідком таким чином сформульованих загальних принципів, які містяться в розділі I, є положення, наведені в наступних главах закону. Вони здаються логічним продовженням положень, які надають прокуратурі роль над-органу.

15. Розділ II регламентує систему і організацію діяльності органів прокуратури. У цій главі містяться положення, що представляють собою розвиток принципу єдності та централізації, наведеного у статті 4. Структура органів прокуратури, відокремлених від інших органів, суворо централізована і тим самим створена за зразком колишньої «прокуратури».

Прерогативи Генерального прокурора, який очолює таку централізовану структуру, винятково широкі (стаття 15). Насправді, надзвичайно важко навіть порівняти її з тією моделлю, яка існує в демократичних державах, оскільки прерогативи Генерального прокурора і його установ до певної міри виходять за межі сфери повноважень, які мають органи прокуратури в демократичних державах, де діє принцип верховенства права.

16. Відокремлена військова прокуратура, яка викликала критику, була залишена.

17. Згідно з Конституцією, Генеральний прокурор призначений на п'ятирічний термін. Проте, в Конституції не зазначено, що інші прокурори мають бути призначені на обмежений термін, вона обмежує тільки строк повноважень Генерального прокурора до п'яти років. Але закон чітко обумовлює підстави, на яких повноваження Генерального прокурора можуть бути припинені достроково (стаття 16).

Ці підстави наводяться у методично пронумерованому порядку і мають бути позитивно оцінені, оскільки вони могли б запобігти достроковому припиненню повноважень з політичних мотивів. Також чітко і зрозуміло перелічені (стаття 17) підстави, за яких Верховна Рада України може висунути вотум недовіри Генеральному прокуророві, в результаті чого він повинен подати у відставку.

18. Закон точно не визначає термін, на який призначаються інші прокурори. Стаття 22 не містить конкретних положень щодо цього питання. Можна припустити, що вони призначаються на невизначений (необмежений) строк повноважень, оскільки, надаючи перелік підстав, за яких (будь-який) прокурор може бути звільнений, стаття 22 обумовлює, що «прокурор міг би бути звільнений з своєї посади...», тоді як стосовно Генерального прокурора, у статті 16 використовується термін «дострокове звільнення».

19. Коло прерогатив, наведене в наступних статтях, також викликає серйозне занепокоєння. Прокурор утримує всі свої попередні наглядові повноваження (статті 36–46). Сфера такого нагляду є неприйнятною. Прокурору надається дуже багато прерогатив, які дозволяють йому вживати запобіжних заходів, не пов'язаних з конкретним провадженням. Це стосується статей 43 і 45. Такі питання в демократичній країні вирішуються особою, уповноваженою на розгляд скарг, омбудсменом. Стаття 45 розвиває неконституційні положення пункту 5 статті 1 (зазначеного вище). Вона не повинна взагалі бути включеною до цього Закону.

Отже, низка засобів, якими може користуватися прокурор, здійснюючи нагляд, надзвичайно широкий і різноманітний, є неприйнятним (стаття 46). Прокурор має право будь-якого втручання, включаючи право порушувати банківську таємницю – не в рамках конкретного кримінального провадження, а як частина його права проводити загальний нагляд. Коло прерогатив, наведене у статті 46, виходить за межі прокурорських повноважень, які надаються в демократичних державах, де дотримуються вимоги закону.

20. У підсумку, необхідно зазначити, що представлений проект не відповідає вимогам, висунутим щодо України стосовно змін у структурі та роботі органів прокуратури. Всі прерогативи прокурора, які мали би тимчасовий характер, були встановлені у цьому законопроекті як прерогативи, якими прокурор має користуватись постійно. Запропонований проект справді увічніює стару модель прокуратури, породження іншої епохи.

Тому будь-яке обговорення окремих принципів і резолюцій недоречне, поки система основних принципів, за якими орган прокуратури повинен функціонувати,

потребує змін. Прокуратура має бути утворена таким чином, щоб дотримуватись принципу розподілу повноважень і пов'язаних з цим зобов'язань. Модель прокуратури попередньої епохи просто не може бути включена в систему, оснований на нових та інших політичних принципах.

**Виклад пана Джеймса Гамільтона
(Республіка Ірландія),
CDL (2004) 060**

Загальні висновки

1. Мене попросили написати свою думку щодо проекту закону, яким вносяться поправки до Закону України «Про прокуратуру». Чинний Закон разом з поправками, запропонованими тоді, коли вони ще не були затвердженими, стали предметом попередніх висновків, наданих мною (від 7 грудня 2001 року) та п. Сухоцькою (від 11 грудня 2001 року), які були прийняті Венеціанською комісією.

Чинний Закон

2. Чинний Закон «Про прокуратуру в Україні» передбачає дуже владну установу. По суті, він передбачає «prokuratura» радянського типу. Її функції, згідно з тим, як вони описані у статті 121 Конституції, прийнятої в 1996 році, є такими:

- a. Підтримання державного обвинувачення в суді;
- b. Представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;
- c. Нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання та досудове слідство;
- d. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

3. Конституція 1996 року також містить перехідні положення такого змісту:

«Прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів та функцію попереднього слідства – до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю над додержанням законів, та до сформування системи досудового слідства та введення в дію законів, які регулюють її функціонування» (розділ 15, пункт 9).

Таким чином передбачалося, коли Конституція 1996 року набувала чинності, що функції нагляду за дотриманням і застосуванням законів у цілому (крім випадків, на які дається посилання в статті 121 пункт (c) і (d) Конституції України) та функція попереднього слідства залишатиметься за прокуратурою на короткий період часу.

Оскільки перехідні положення зберігали тогочасну процедуру арешту, тримання під вартою та затримання підозрюваних, а також обшуку приміщень та іншого майна терміном на п'ять років (розділ 15, пункт 13), тому, як видається, не було наміру залишати ці повноваження за прокуратурою не більш ніж на п'ять років.

4. Загальні висновки щодо чинного закону, на мою думку (згідно з викладеним від 7 грудня 2001 року), є такими:

- (i) Закон зосереджує надто багато виконавчої влади в руках однієї установи і навіть через ієрархічність організації прокуратури – в одній особі – Генерального прокурора України.
- (ii) Закон порушує принцип поділу влади. Схоже, що повноваження Генерального прокурора тісно переплітаються з повноваженнями судової, виконавчої та законодавчої гілок влади.
- (iii) Закон в деяких аспектах наділяє такими повноваженнями прокуратуру, які більш належать до судової гілки влади, а навіть в деяких випадках уповноважує прокуратуру скасовувати судові рішення.
- (iv) Відносини між прокурором та виконавчою гілкою влади не є прозорими, а також не зрозуміло і те, чи є прокурор незалежним від виконавчої гілки влади.
- (v) Умови перебування прокурорів на посаді не дають їм відповідних гарантій незалежності від виконавчої та законодавчої гілок влади.
- (vi) Повноваження представляти інтереси громадян є занадто широкими.
- (vii) Стаття 7 представляє потенційну загрозу свободі преси.

1. Запропонований проект закону

5. Підставою для нового проекту залишається стаття 121 Конституції. Однак у доповнення до чотирьох функцій, викладених вище в пункті 2, тобто тих, що стосуються обвинувачення, представництва громадян або держави, нагляду за досудовим слідством та нагляду за винесенням рішень у кримінальних справах і заходів обмежуючих свободу, доповнюється п'ятою, яке читається так:

«наглядати за додержанням прав і свобод людини і громадян, а також за додержанням законів у цих справах органами державної влади, місцевого самоврядування, їх посадовими особами і службовцями».

6. Ця нова функція відображає пропозицію щодо внесення поправок до Конституції, яка була подана на розгляд Верховної Ради України в 2003 році, але відхилена нею. Незважаючи на це відхилення, пропонується у проекті закону наділити прокуратуру такою функцією. Якщо це виконується, тоді вона представлятиме створення постійно значущого елементу функції прокуратури, яка згідно з перехідними положеннями Конституції передбачалася тільки як тимчасова.

До того ж, оскільки перехідні положення передбачали, що Генеральний прокурор більше не буде проводити досудове слідство, а тільки наглядати за ним, то положення нового проекту передбачають контроль з боку Генеральної прокуратури над досудовим слідством, який виходить далеко за межі цього нагляду. Згідно зі статтями 37–39 пояснюється, що Генеральний прокурор може давати зобов'язуючі вказівки органам досудового слідства.

7. Новий проект закону, таким чином, не в змозі вирішити основну проблему раніше ототожнену з прокуратурою, що стосується перерозподілу влади в руках головного прокурора і його установою. В доповнення до повноваження з питань обвинувачення, повноваження представляти інтереси громадян або держави в конкретних справах, нагляду за додержанням законів слідчими органами і нагляду за виконанням судових рішень та за обмеженням особистої свободи громадянина, прокуратура продовжує застосовувати повноваження загального нагляду та ефективний контроль за виконанням функції попереднього слідства, які за умовами Конституції в редакції 1996 року були призначені залишитися за прокуратурою тільки після введення в дію законів щодо діяльності державних органів відносно контролю за додержанням законів та формування системи досудового слідства.

8. Крім того, проект закону все ще передбачає тісний зв'язок прокуратури як з гілкою виконавчої влади, так і законодавчою гілкою влади, а також виконання повноважень, які потрібно б залишити за судовою гілкою влади.

9. Стаття 10 законопроекту передбачає участь Генерального прокурора у засіданнях органів законодавчої, виконавчої та судової влади. Наскільки це стосується законодавства, Генеральний прокурор повинен брати участь у таких засіданнях на запрошення Верховної Ради чи її комітетів, але все ж таки було б бажано визначити межі, в яких така участь можлива, наприклад, з метою представлення доповідей або надання відповідей на запитання.

Проте, було б небажаним, щоб Генеральний прокурор мав право виступати з законодавчою ініціативою або брати участь у парламентських дебатах. Одночасно повинна бути визначена мета участі у пленарних судових засіданнях для роз'яснення того, що Генеральний прокурор не виконує будь-якої судової функції, припускаючи, що, фактично, це так.

10. Відносини між виконавчою гілкою влади і прокуратурою залишаються проблематичними. Генеральний прокурор повинен брати участь в засіданнях Кабінету Міністрів і органів місцевого самоврядування. Хоча, в принципі, в демократичній системі можливою є ситуація, коли прокуратура підпорядковується виконавчій владі, однак в такому випадку необхідними є адекватні гарантії забезпечення прозорості реалізації урядом прокурорських повноважень.

Пункт 13 Рекомендації Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи встановлює певні умови, які повинні бути додержані в такому випадку. Пункт 14 розглядає ситуацію, коли прокуратура незалежна від Уряду.

Однак незрозуміло, чи умови кожного з параграфів виконані. Зокрема, участь Генерального прокурора у засіданнях Кабінету Міністрів України, а також його повноваження давати вказівки прокурорам, що займають нижчі за рангом посади, призводить до ситуації, в якій можна стверджувати, що ця діяльність не є прозорою, і де незрозуміло, чи діяльність прокурора є незалежною, не зважаючи на гарантії незалежності прокуратури, які містяться в статті 4 цього законопроекту.

11. Варто зазначити, що Парламентська Асамблея Ради Європи в Рекомендації 1604 (2003) про роль служби публічних обвинувачів в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права, визначила такі положення щодо обов'язків прокурорів, які поза сферою кримінального права.

«При визначенні функцій, які не відносяться до сфери кримінального права, важливо забезпечити, щоб:

- a. Будь-які повноваження обвинувача щодо загального захисту прав людини не призводили до будь-яких конфліктів інтересів і не відштовхували осіб, які домагаються захисту своїх прав з боку держави;
- b. Ефективний розподіл влади між різними гілками державної влади дотримувався у випадках надання обвинувачам додаткових функцій при повній незалежності служби публічного обвинувачення від втручання на рівні індивідуальних справ з боку будь-якої гілки державної влади; і
- c. Повноваження і функції обвинувачів обмежувалися сферою обвинувачення в справах про кримінальні правопорушення, і вирішення загальних завдань із захисту інтересів держави через систему кримінальної юстиції, а для виконання будь-яких інших функцій були засновані окремі, належним чином розташовані та ефективні органи».

12. Проект закону передбачає, що за Прокуратурою залишаться закріпленою значна кількість широких повноважень, які повинні, як очікувалось би, бути закріплені більше за судом, ніж за прокурором, або, якщо виконуються прокурором, повинні підлягати нагляду і контролю суду. До них належать такі повноваження:

- (i) повноваження видавати постанови всім органам або особам в межах держави, включаючи постанову про те, щоб з'явитись до Генерального прокурора для надання пояснень у будь-якій справі, що підлягає прокурорському нагляду або розслідуванню. Прокурор має право наказати міліції прийняти до виконання таку постанову (стаття 5).
- (ii) Повноваження з розгляду заяв та скарг про порушення прав будь-якої фізичної або юридичної особи і прийняття відповідного рішення.
- (iii) Повноваження з нагляду за додержанням та застосуванням законів. Ці наглядові повноваження стосуються також відповідності актів, які видаються всіма органами, підприємствами, установами, організаціями та їх посадовими та службовими особами, вимогам Конституції України та чинним законам України (статті 45–46). Широке коло цих повноважень, очевидно, суперечить пункту 12

Рекомендації Рес (2000) 19, який передбачає, що публічні обвинувачі не повинні втручатись в повноваження законодавчої та виконавчої гілок влади.

- (iv) При здійсненні нагляду за додержанням і застосуванням законів Генеральний прокурор має право безперешкодного доступу у приміщення будь-якого державного органу, об'єднань громадян, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності. Прокурор може мати доступ до всіх документів і матеріалів, у тому числі й тих, що містять комерційну чи банківську інформацію, вимагати від керівників проведення перевірок та ревізій; може викликати посадових осіб і громадян та вимагати від них надання письмових та усних пояснень щодо порушень закону (стаття 46).
- (v) При здійсненні нагляду Генеральний прокурор може вимагати припинення незаконної діяльності (стаття 47). Але очевидно, що суду непотрібно втручатись, щоб надати цьому чинності.
- (vi) Прокурори також можуть мати повноваження з нагляду за додержанням законів в ході виконання рішень суду у кримінальних справах і в ході застосування інших примусових заходів, установлених судом. Прокурор може, крім інших повноважень, вивчати документи, які є підставою для затримання, арешту чи обвинувачення, та зобов'язаний звільнити незаконно затриманих осіб (стаття 44). Ці положення дають можливість прокурору фактично відмінити рішення суду у кримінальній справі.

13. Статті 33–35 цього Закону наділяють прокурора правом представляти інтереси громадян чи Держави в суді. Воно має дуже широке визначення: від неповнолітніх і недієздатних громадян, до всіх осіб, «які з деяких причин не можуть самостійно захистити свої права». З огляду на це прокурор має право брати участь в судових розглядах справ, в яких зачіпаються їх інтереси, та звертатися до суду, якщо необхідно, і оскаржувати судові рішення, а також викликати осіб, вимагати від них пояснень, вилучати документи та висувати проти них обвинувачення.

14. Звичайно, важливо, щоб будь-яка правова система мала механізм захисту інтересів держави, громадян та осіб, які є недієздатними, таких, як неповнолітніх чи психічно неповноцінних. Проте, статті 33–36 передбачають не лише це. Як прокоментували члени Венеціанської комісії у своєму висновку про «Законопроект Конституції України», прийнятому 17–18 травня 1996 року:

«Рекомендується обмежити таке представництво інтересів лише справами, де зачіпаються інтереси громадян і де не порушуються основні права та свободи осіб. Фізична особа самостійно повинна вирішити, чи звертатись за допомогою до Держави».

15. Стаття 7, яка відноситься до незалежності прокурора, забороняє «будь-яке втручання ... засобів масової інформації ... в прокурорську діяльність». На мою думку, це надто небезпечне положення. Необхідно звернути увагу на захист права засобів масової інформації критикувати прокурора у тих випадках, коли це переходить

межі того, що є законним, наприклад, спричиняючи збиток при майбутньому судовому розгляді. Це повинно вирішуватися тільки шляхом винесення судового рішення.

16. Незважаючи на загальне викладення принципів, положення в новому проекті не надають адекватної гарантії незалежності прокуратури. Стаття 4 наголошує, що це відомство є незалежним і підпорядковується тільки Конституції та законам. Прокуратура повинна здійснювати свою діяльність незалежно від інших органів державної влади (не дивлячись на тісні зв'язки з іншими органами, зв'язки яких є предметом вищенаданого протилежного коментарю. Прокурор не повинен втручатися в політику (стаття 4 і стаття 8)).

17. Генеральний прокурор повинен бути призначений і звільнений з посади Президентом України за згоди Верховної Ради. Підстави для звільнення прокурора повністю викладені у статтях 16 і 17. Вони надають кращі гарантії, ніж чинний закон, згідно з яким Верховна Рада може звільнити прокурора за будь-якої причини. Проте все ще не існує незалежного і неупередженого розгляду справ на суді стосовно звільнення Генерального прокурора, як зазначається у Рекомендації Рес (2000) 19 Ради Європи. 5-річний строк перебування на посаді Генерального прокурора, разом з можливістю, якщо він буде домагатися свого перепризначення, може зашкодити незалежній діяльності прокурора.

Підпорядковані прокурори також призначаються на термін, що становить п'ять років, і звільняються з посади Генеральним прокурором (стаття 15) за викладеними у статті 22 підставами. Але незрозуміло, чи ці підстави вичерпні. Також не існує положення про незалежний розгляд справ, який був би важливим, якби вимагався розгляд справи в результаті невиконання обов'язків, невідповідності вимогам, неправомірної поведінки, за станом здоров'я або за результатами атестації.

Поєднання ієрархічної системи з коротким п'ятирічним терміном і повноваженням призначати і звільняти з посади надає дуже велику владу Генеральному прокурору і позбавляє незалежності окремого прокурора. Пропозиції, які були висунуті в більш ранньому законопроекті 2001 року, щодо надання певної міри незалежності прокурорам, не знайшли свого відображення у новому законопроекті.

18. Прокурори не можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності чи арештовані без згоди Генерального прокурора (стаття 7). Хоча певний захист прокурорів від свавільних чи неправомірних заходів іншого органу, такого, як міліція, міг би бути бажаним, було би краще, якби будь-яке обмеження повноваження порушити кримінальне провадження підлягало судовому контролю. Незрозуміло, чи може бути порушене кримінальне провадження проти Генерального прокурора і яким чином, оскільки у законопроекті немає положень щодо такої можливості.

19. Законопроект не обумовлює незалежної перевірки роботи прокуратури та її керівництва. Стаття 26 забезпечує створення консультативних рад, але вони повністю складаються з представників прокуратури і виходить, що їх роль полягає у тому, щоб розглядати порушення законодавства іншими державними органами.

Висновок

20. На закінчення, у мене є такі висновки щодо законопроекту:

- (i) Незважаючи на незначне покращення чинного закону, цей законопроект не можна розглядати як фундаментальне реформування існуючої прокуратури.
- (ii) Законопроект продовжує надавати занадто багато повноважень прокуратурі та Генеральному прокурору, і, зокрема, не позбавляє прокуратуру функцій, які мали бути тільки тимчасовими.
- (iii) Законопроект продовжує порушувати принцип поділу повноважень. Прокурорські повноваження продовжують переплітатися з повноваженнями законодавчої, виконавчої і судової влади.
- (iv) Законопроект, очевидно, надає повноваження прокуратурі, які були би більш доречними для виконання судовою владою.
- (v) Відносини між прокурором і виконавчою владою залишаються складними і заплутаними, вони не є прозорими, а прокурор не може розглядатися як особа, незалежна від виконавчої влади.
- (vi) Положення статті 7 представляють потенційну загрозу свободі засобів масової інформації.
- (vii) Повноваження представляти державу і відстоювати права від її імені визначені занадто широко.
- (viii) Законопроект продовжує надавати повноваження і обов'язки прокурору, що виходять за межі функції обвинувачення у справах про кримінальні правопорушення і захисту державних інтересів за допомогою системи кримінальної юстиції, які недоцільно надавати прокурору.
- (ix) Гарантії незалежності прокурора недостатні та не відповідають вимогам Рекомендації Rec (2000) 19.
- (x) Відсутні положення щодо незалежної перевірки управління і керівництва прокуратурою.

**Висновок № 539/2009 Венеціанської комісії
щодо проекту Закону України
«Про прокуратуру»,**

*затверджений на 79-му пленарному засіданні Венеціанської комісії
(Венеція, 12–13 червня 2009 року)*

*на основі коментарів пана Джеймса Гамільтона
(заступник члена комісії, Республіка Ірландія),
пані Ганни Сухоцької (член комісії, Республіка Польща)*

I. Вступ

1. У листі, датованому 18 травня 2009 року, міністр юстиції України М. Оніщук звернувся до Венеціанської комісії з проханням дослідити проект Закону України «Про прокуратуру», ухвалений Верховною Радою України в першому читанні 14 березня 2009 року. Комісія отримала переклад законопроекту англійською мовою (CDL(2009)085) 26 травня 2009 року.

2. На своєму 79-му пленарному засіданні 12–13 червня 2009 року Комісія почала розгляд законопроекту у присутності міністра Оніщука. Комісією були висловлені критичні зауваження щодо законопроекту. Міністр Оніщук підкреслив, що законопроект не підтримується ані Міністерством юстиції, ані Президентом, і попросив Комісію представити її висновок якомога скоріше, у зв'язку із подальшим розглядом законопроекту Верховною Радою. Доповідачами були призначені пан Гамільтон і пані Сухоцька; Комісія доручила доповідачам надіслати Попередній висновок українським органам до наступного засідання Комісії 9–10 жовтня 2009 року.

3. Цей Попередній висновок спирається на коментарі пана Гамільтона (CDL(2009)106) і пані Сухоцької (CDL(2009)107). Додаткові коментарі надійдуть від експерта Генеральної дирекції з прав людини та правових питань Ради Європи сера Генрі Брука.

II. Загальні коментарі

4. Венеціанська комісія вже кілька разів висловлювала свої думки щодо чинного Закону України «Про прокуратуру». Закон від 5 листопада 1991 року і законопроект від 14 липня 2000 року коментувалися двома доповідачами Комісії (CDL(2001)128 і 134). По ще одному законопроекту Комісія затвердила свій висновок 8–9 жовтня 2004 року (CDL-AD(2004)038). Пропоновані поправки до Конституції стосовно органів прокуратури були досліджені у висновку Комісії, прийнятому 13–14 жовтня 2006 року (CDL-AD(2006)029).

5. У своїх попередніх висновках Венеціанська комісія вельми критично висловлювалася щодо закону про органи прокуратури в Україні. Комісія зазначила, що Закон

передбачає прокуратуру як «дуже потужний інститут, функції якого значно перевищують обсяг функцій, виконуваних прокурором у демократичній правовій державі». Цей інститут був названий прокуратурою радянського штибу (CDLAD(2006)029. пп. 3 і 4). Слід відзначити, що при приєднанні до Ради Європи Україна взяла на себе зобов'язання, згідно з яким «роль і функції прокуратури зміняться (зокрема щодо здійснення загального контролю за законністю), з перетворенням цього інституту на орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи».

6. Це зобов'язання змушує Україну відійти від радянської моделі прокуратури. Система органів прокуратури в радянський період була описана таким чином:

«Обвинувачення в кримінальних справах у суді становило лише один аспект діяльності прокуратури; не менш важливу роль відігравала низка наглядових функцій. Коротко кажучи, прокуратура несла відповідальність за нагляд над законністю державного управління. Завдяки повноваженню «загального нагляду» прокуратура мала відстежувати продукування законів і підзаконних актів на нижчих рівнях урядування, розслідувати протиправні дії будь-яких державних органів або посадовців (і подавати відповідні протести) та отримувати і розглядати скарги громадян на подібні дії. Крім того, прокуратура наглядала за роботою поліції та тюрем і здійснювала нагляд на досудовому етапі кримінального провадження, приймаючи, зокрема, рішення з таких ключових питань, як досудове ув'язнення, обшук, арешт і прослуховування. Нарешті, від прокуратури очікувалося дослідження додержання законності в судовому провадженні. Нагляд за судовими слуханнями давав прокурорам на різних щаблях службової ієрархії право перегляду законності будь-якого судового вердикту, вироку чи рішення, яке вже набуло законної сили (після розгляду в порядку касації), і право опротестувати таке рішення, що означало подальший перегляд справи судом. Ще більшим занепокоєнням було те, що функція нагляду за законністю судового процесу означала додатковий обов'язок помічника прокурора, який здійснював обвинувачення у кримінальній справі, стежити за поведінкою судді та подавати відповідні протести. Це повноваження ставило прокурора в залі суду і над захисником, і над суддею, – як у теорії, так і на практиці»⁴⁴.

7. У законопроекті зберігається характер прокуратури як органу, який переймає радянську модель прокуратури. В новому законопроекті зовсім не враховані основні критичні зауваги, висловлені Венеціанською комісією в її попередніх висновках 2001, 2004 і 2006 років. Відтак, автори цього висновку утрималися від детальних, постатейних коментарів до тексту законопроекту і зосередилися на низці основних проблемних питань.

⁴⁴ Див.: Solomon and Folksong The Procuracy and the Courts in Russia: A New Relationship? («Прокуратура і суди в Росії: Нові взаємини?») в періодичному виданні East European Constitutional Review, Vol 9, No 4, 2000; цитата наведена в документі CDL-AD(2005)014, п. 5 (прим. документа).

III. Функції органів прокуратури

8. Стаття 121 Конституції України, прийнятої в 1996 році, покладає на прокуратуру такі функції:

- a) підтримання державного обвинувачення в суді;
- b) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;
- c) нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- d) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян».

9. Конституція 1996 року також містила таке перехідне положення:

«Прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів та функцію попереднього слідства – до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів, та до сформування системи досудового слідства і введення в дію законів, що регулюють її функціонування». (Глава XV, п. 9)

10. Отже, при затвердженні Конституції 1996 року вважалося, що функції нагляду за додержанням і застосуванням закону та функція попереднього слідства зберігатимуться за прокуратурою протягом короткого часу. Оскільки перехідні положення зберігали існуючий порядок арешту, тримання під вартою і затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, а також порядок проведення огляду та обшуку житла чи іншого володіння особи тільки на п'ять років (Глава XV. п.13), видається, що згадані вище повноваження мали би залишатися в органів прокуратури теж не більше п'яти років.

11. У 2004 році до Статті 121 було додане положення, яке поклало на прокуратуру п'яту функцію:

«нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами».

12. У своєму висновку від 2004 року щодо відповідного положення закону про прокуратуру Венеціанська комісія зазначила таке:

«12. Ця функція ..., є неприйнятною. Вона віддзеркалює пропозицію щодо внесення поправки до Конституції, яку було подано до Верховної Ради в 2003 році і яка досі не зібрала потрібної більшості голосів. У Висновку щодо проекту поправок до Конституції (CDL-AD(2003)19) Венеціанська комісія закликала Верховну Раду не приймати цю поправку, а Конституційний Суд України поставив під сумнів відповідність цієї ж

пропонованої поправки принципу розподілу владних повноважень. Проте в законопроекті пропонується покласти цю функцію на прокуратуру. Якщо так станеться, це призведе до надання постійного характеру прокурорській функції, яка, відповідно до перехідних положень Конституції, замислювалася лише як тимчасова.

13. До того ж, хоча в перехідних положеннях передбачається, що генеральний прокурор надалі не здійснюватиме досудове слідство, а лише наглядатиме за ним, положення нового законопроекту передбачають такий контроль прокуратури над досудовим слідством, який іде значно далі, ніж звичайний нагляд. З тексту статей 37–39 законопроекту зрозуміло, що генеральний прокурор може давати органам досудового слідства інструкції, які є обов'язковими для виконання.

14. Отже, законопроект наділяє прокуратуру функціями, які перевищують функції, що передбачені Конституцією, і не може не розглядатись як спроба анулювати рішення зменшити повноваження прокуратури протягом п'ятирічного періоду, яке було прийняте з Конституцією 1996 року».

13. У нещодавньому президентському проекті закону щодо внесення поправок до Конституції України пропонується виключити зі статті 121 її п'ятий пункт, доданий у 2004 році. Венеціанська комісія схвально висловила свою думку щодо такої поправки до Конституції у Висновку, затвердженому 12–13 червня 2009 року (CDL-AD(2009)024). Венеціанська комісія, зокрема, зазначила (в п. 95):

«Особливо позитивною є пропозиція скасувати повноваження прокурора, яке завжди суворо критикувалося Венеціанською комісією, – повноваження здійснювати «нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами». Це положення є типовим прикладом, який нагадує стару систему радянської прокуратури. Отже, Комісія щиро вітає пропозиції щодо виключення цього положення з Конституції демократичної України і вважає таку пропозицію важливим кроком у напрямі виконання зобов'язання України перед Радою Європи, згідно з яким «роль і функції прокуратури зміняться (зокрема щодо здійснення загального контролю за законністю), з перетворенням цього інституту на орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи».

14. Попри запропоновану поправку до Конституції, проект Закону «Про прокуратуру» повертає в інший бік і прагне зберегти згадану вище п'яту функцію органів прокуратури. Із проекту закону видно, що така функція замислюється як постійне повноваження прокуратури, без будь-яких ознак тимчасовості цього повноваження. Увесь законопроект справляє враження документу, який акцентує це повноваження. Як приклад можна привести першу статтю закону, де засадна функція прокуратури сформульована так:

«Прокуратура України ... здійснює покладені на неї функції із захисту від неправомірних посягань прав і законних інтересів людини і громадянина та інтересів держави і суспільства».

15. Деякі представники України висувають аргумент, що такі широкі повноваження прокуратури виправдані слабкістю інших інститутів у захисті прав людини. Ця ситуація створює свого роду вакуум для тих осіб, які воліють захистити власні права. У Висновку № 3 (2008) Консультативної Ради європейських обвинувачів про «Роль Служб обвинувачення поза сферою кримінального права» не виключається можливість певної ролі прокуратури в царині прав людини. Зокрема, в цьому документі сказано, що *«роль Служб обвинувачення і обсяг їхніх повноважень, включаючи захист прав людини та інтересів суспільства, визначається внутрішнім законодавством держав-членів. Наявність або відсутність і обсяг некарних функцій обвинувачів глибоко коріняться в культурній спадщині, правових традиціях та конституційній історії націй»*.

16. Отже, Консультативна Рада європейських обвинувачів стоїть на позиції, що конституційна історія та правові традиції кожної конкретної країни можуть виправдати виконання обвинувачами певних некарних функцій. Однак ця аргументація може застосовуватися лише до демократичних правових традицій, сумісних із цінностями Ради Європи. В Україні ж єдиною існуючою історичною моделлю є радянська (і царистська) модель прокуратури. Ця модель віддзеркалює недемократичне минуле і не є сумісною з європейськими стандартами та цінностями Ради Європи. Саме з цієї причини Україна при вступі до Ради Європи мала взяти на себе зобов'язання щодо перетворення прокуратури на орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи.

17. Отже, Венеціанська комісія дотримується погляду, що роль прокурора в захисті прав і свобод людини і громадянина має обмежуватися конкретними та чітко й вузько визначеними випадками. У своєму Висновку щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» (CDL (2004) 038, п. 17) Венеціанська комісія зазначила таке: *«Рекомендується обмежити таке представництво випадками, коли зачеплені інтереси суспільства і коли не виникає конфлікт з основоположними правами і свободами конкретної людини. Така людина має сама визначати, просити її або не просити допомоги держави»*. Аналогічне «попередження» можна знайти в Рекомендації ПАРЕ 1604 (2003) про роль служби публічних обвинувачів в демократичному суспільстві: *«відносно функцій поза межами кримінального законодавства важливо, щоби будь-які повноваження обвинувача щодо загального захисту прав людини не приводили до будь-яких конфліктів інтересів і не відштовхували осіб, які домагаються захисту своїх прав з боку держави»*. В цілому ж загальний захист прав людини не є належною сферою діяльності для органів прокуратури; краще, коли цим займається не прокуратура, а омбудсмен⁴⁵.

18. Проте, уся Глава 13 законопроекту видається неприйнятною. Вона просто відбудовує стару систему наглядових функцій прокуратури з дуже широкими повноваженнями прокурорів. Згідно зі статтею 54, предметом нагляду є: *«1) відповід-*

⁴⁵ Також див. доповідь Varga (Варга) щодо ролі органів прокуратури поза сферою кримінальної юстиції, IV.3 (CCPE-Bu (2008)4 rev.) (прим. документу).

ність актів, які видаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, що стосуються прав і свобод людини і громадянина, вимогам Конституції та законів України; 2) додержання законів про недоторканність особи, соціально-економічні, політичні, трудові, особисті права та свободи людини і громадянина, захист їх честі і гідності». Такі функції прокурора є надто широкими.

IV. Інші проблемні питання

Роль прокуратури в системі державних органів

19. У статті 1 законопроекту прокуратура визначена як незалежний державний орган, що становить єдину централізовану систему. Прокуратура більше не перебуває ані в судовій системі, ані у виконавчій владі. Здається, що в ній убачатиметься щось на кшталт четвертої влади.

Ієрархія та статут органів прокуратури

20. Хоча стаття 6 бучімо має гарантувати незалежність кожного конкретного прокурора, стаття 19 законопроекту закладає відверто ієрархічну структуру, в якій Генеральний прокурор може видавати накази та інструкції й наділений повноваженнями призначати та звільняти прокурорів. За таких обставин важко уявити, як окремих прокурорів може вважатися справді незалежною фігурою. У статті 23, яка присвячена призначенню і звільненню прокурорів, не передбачається ніякий незалежний перегляд відповідного рішення, яке приймається Генеральним прокурором на власний розсуд. Такі процедури не відповідають положенням Рекомендації РЄ 2000(19) про роль органів прокуратури в системі кримінальної юстиції. По суті, всі ці функції зосереджені в руках Генерального прокурора.

21. У статті 17 і далі пропонується побудова системи прокуратури. Стаття 17 не лише зберігає сукупність органів військової прокуратури, але й відображає структуру державного врядування в цілому. Це є типовим підходом радянських часів, коли органи прокуратури передовсім опікувалися відстеженням дій адміністративних органів держави.

Повноваження органів прокуратури

22. В законопроекті за прокуратурою зберігаються всі ті широкі повноваження, які дозволяють діяти без санкції суду і які були піддані критиці в попередніх висновках Венеціанської комісії. Наприклад, відповідно до статті 9 вимоги прокурора є обов'язковими для всіх державних органів, а громадяни зобов'язані з'явитись до прокурора за його викликом і дати пояснення з обставин, що з'ясовуються. В разі ухилення від явки без поважних причин посадова особа або громадянин за постановою прокурора можуть бути доставлені до нього примусово органами міліції. Посадові особи та громадяни за ухилення від виконання законних вимог прокурора несуть передбачену законом відповідальність.

23. Стаття 56 дає прокуророві право входити у приміщення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, мати доступ до документів і матеріалів та вимагати їхнього подання. Прокурор наділяється правом вимагати для перевірки рішення, розпорядження, інструкції, накази та інші акти і документи, одержувати інформацію про стан законності і заходи щодо її забезпечення. Ці повноваження можуть застосовуватися при здійсненні прокурорського нагляду за додержанням і застосуванням законів. З огляду на всебічний характер повноваження здійснювати нагляд за додержанням законів перелічені вище права є справді надто далекосяжними.

Прокуратура і суди

24. Згідно зі статтею 39 представництво інтересів громадянина в суді залишається функцією прокурора. В минулому Венеціанська комісія вже відмічала, що ця функція може покладатися на прокурорів у випадках, коли громадяни самі не можуть відстоювати власні інтереси через неспроможність або інші подібні причини, і що ніколи не можна наділяти прокурорів такою функцією з унеможливленням права людини безпосередньо звернутися до суду.

25. Прокурори наділяються вельми широкими повноваженнями щодо судової системи. Наприклад, за статтею 41 прокурор може оскаржувати судові рішення навіть тоді, коли він не брав участь у розгляді справи. За статтею 36 прокурор має право витребувати матеріали справ із суду. В разі виявлення порушень прав громадян під час розгляду справи в суді прокурор має право вжити заходів для поновлення порушених прав. Це скоріше мало би бути функцією суду, а не прокурора.

Досудове слідство

26. Хоча за Конституцією прокурор має наглядати за діями з обшуку і слідства, по суті прокурор веде слідство, а не просто здійснюватиме нагляд за ним. Статті 48 і 49 наділяють слідчими повноваженнями Генерального прокурора.

Законотворчі аспекти

27. Пропонований законопроект не може бути прийнятий навіть із суто технічної точки зору. Статті 87 і 89 (аж три сторінки) є надто деталізованими для законодавчого акта.

Висновки

28. У підсумку, варто зазначити, що нинішній законопроект, який не підтримується ані міністром юстиції, ані Президентом країни, не має за мету реформування існуючої системи прокуратури, яку Україна успадкувала з радянських часів. Цей законопроект радше є спробою зберегти status quo і покласти край реформаторським діям, учиненим на основі Конституції України 1996 року.

29. При розробленні законопроекту не було взято до уваги жодної з основних критичних зауваг, висловлених Венеціанською комісією в її висновках від 2001, 2004 і 2006 роках. Законопроект зберігає ті риси, проти яких Венеціанська комісія заперечувала у своїх попередніх висновках. У разі прийняття закону прокуратура залишиться дуже потужним і надмірно централізованим інститутом, функції якого будуть значно ширшими за функції прокурорів у демократичному суспільстві. Законопроект не наближає Україну до виконання її зобов'язання перед РЄ, згідно з яким *«роль і функції прокуратури зміняться (зокрема щодо здійснення загального контролю за законністю), з перетворенням цього інституту на орган, який відповідатиме стандартам Ради Європи»*. Отже, законопроект треба відкликати.

30. Повноцінна реформа відповідно до зобов'язання України перед Радою Європи передовсім вимагатиме внесення до Конституції поправок на кшталт нещодавніх пропозицій Президента України, з подальшим прийняттям нового закону, абсолютно відмінного від проаналізованого законопроекту.

Висновок № 3(2008)

Консультативної Ради європейських обвинувачів (CCPE)

«Роль Служб обвинувачення поза сферою кримінального права»⁴⁶

Ухвалено CCPE на 3-му пленарному засіданні

(Страсбург, 15–17 жовтня 2008 року)

I. Вступ

1. Консультативна Рада європейських обвинувачів (CCPE) була створена Комітетом Міністрів Ради Європи 13 липня 2005 року для підготовки експертних висновків з питань, пов'язаних зі службою обвинувачення та для сприяння ефективному виконанню Рекомендації Rec (2000) 19 від 6 жовтня 2000 року «Про роль служб публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції» (далі – «Рекомендація»)⁴⁷.

2. Цей Висновок був підготовлений відповідно до Загального робочого плану дій CCPE, який був схвалений Комітетом Міністрів Ради Європи 29 листопада 2006 року⁴⁸, оскільки CCPE також отримала від Комітету Міністрів Ради Європи інструкції зібрати інформацію стосовно діяльності служб обвинувачення в Європі⁴⁹.

3. У Рекомендації чітко описана ситуація публічних обвинувачів та служб публічного обвинувачення в системі кримінальної юстиції та основні принципи їх діяльності, проте нічого не сказано про роль обвинувачів поза системою кримінальної юстиції. Однак у більшості держав-членів ця роль та обов'язки також охоплюють, у різному обсязі, компетенцію, правову та неправову, поза сферою кримінальної юстиції.

⁴⁶ Переклад з англійської мови здійснено медіа-центром «Розмай» (Київ).

⁴⁷ *Верховенство права та повага до прав людини є основними принципами діяльності публічних обвинувачів, оскільки «...це державний орган, який забезпечує застосування права від імені суспільства й у публічних інтересах, в разі якщо порушення закону тягне за собою кримінальне покарання, з урахуванням, з одного боку, прав особи, і з другого, потрібної дієвої системи кримінальної юстиції. В Рекомендації не йдеться безпосередньо про завдання обвинувачів у некарній сфері, проте стаття 1, як зазначено в пояснювальному меморандумі, беззастережно визнає, що «на обвинувачів можуть бути покладені такі функції», а також в пояснювальному меморандумі чітко встановлено, що «в деяких країнах на обвинувачів можуть бути покладені інші важливі завдання, наприклад в галузях комерційного й цивільного права» (прим. документа).*

⁴⁸ *У загальному плані дій CCPE зазначалась ця ситуація та було прийнято до уваги те, що «Функції публічних обвинувачів в Європі значною мірою відрізняються завдяки їх статусу та ролі в системах правосуддя держав – членів Ради Європи ... можливі функції публічних обвинувачів можна розглянути шляхом проведення дослідження або розгляду їх реалізації (повноваження та обмеження в законодавстві та на практиці) в державах – членах Ради Європи або шляхом розроблення висновку (наприклад, стосовно потреби у розробленні вказівок або стандартів щодо їх реалізації)»²» (прим. документа).*

⁴⁹ *Див.: CCPE(2006)05 rev final. Регламент CCPE на 2007–2008 рр., див.: CCPE (2006)04 rev final (прим. документа).*

4. В Європі розрізняється велика кількість систем стосовно ролі служб обвинувачення, в тому числі поза сферою кримінального права, що виникли в результаті різних правових та історичних традицій⁵⁰. Держави-члени самостійно визначають свої правові структури та їх функціонування, за умови, що вони повністю поважають права людини та основоположні свободи, принцип верховенства права та міжнародні зобов'язання, в тому числі ті, які вони прийняли на себе відповідно до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (надалі іменується як «Конвенція»). Роль служб публічного обвинувачення і обсяг її повноважень, включаючи захист прав людини та публічних інтересів, визначається внутрішнім законодавством держав-членів. Наявність або відсутність і обсяг некарних функцій публічних обвинувачів глибоко коріняться в культурній спадщині, правових традиціях та конституційній історії націй⁵¹.

5. Під час підготовки цього Висновку ССРЕ взяла за відправну точку практику Європейського суду з прав людини (надалі – «Суд») і присвятила особливу увагу цілям Ради Європи, принципу верховенства права та розвитку культурної самобутності та різноманітності Європи. Суд посиляється на порушення положень Конвенції стосовно некарних завдань обвинувачів та підкреслює вимогу для належних процедур⁵². Рекомендація 1604 (2003) Парламентської Асамблеї щодо ролі служби публічних обвинувачів в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права⁵³ та коментар Комітету міністрів щодо неї були також прийняті до уваги⁵⁴.

6. З самого початку Генеральні обвинувачі Європи вже знали, що *«втручання служб обвинувачення поза кримінальною сферою може бути виправданим лише з огляду на її загальні завдання діяти «від імені суспільства і в публічних інтересах, з метою застосування права»*, як це викладено в Рекомендації № R (2000) 19, і що *такі функції не можуть ставити під сумнів принцип розподілу влади на законодавчу, виконавчу та судову, або той факт, що лише компетентні суди мають право врегулювати конфлікт, заслухавши обидві сторони»*^{55,56}.

⁵⁰ Ibid. Див. також ССРЕ (2008)3 (прим. документа).

⁵¹ Конференція в Будапешті: «Конференція знову наголосила на різноманітності систем публічного обвинувачення у цій сфері, що обумовлено різними культурними традиціями Європи», див. CPGE (2005) Рішення (прим. документа).

⁵² Див., наприклад, справи Brumarescu v Romania (28342/95), Nikitin v Russia (50187/99), Grozdanoski v FYR Macedonia (21510/03), Rosca v Moldova (6267/02), LM v Portugal (15764/89), P. v Slovak Republic (10699/05) (прим. документа).

⁵³ Текст затверджений Постійною комісією, що діє від імені Асамблеї 27 травня 2003 року (прим. документа).

⁵⁴ Див. документ CM/AS(2004)Res1604 остаточний від 4 лютого 2004 року (прим. документа).

⁵⁵ ССРЕ також розглянула робочі документи та висновки кількох засідань Конференції Генеральних обвинувачів Європи (CPGE), такі як 4-та (Братислава, Республіка Словаччини, 1–3 червня 2003 року), під час якої вперше було запропоновано обговорити це питання на наступній конференції; 5-та (Целле, Нижня Саксонія, Німеччина, 23–24 травня 2004 року) проведення першого

7. Після завершення конференції у Братиславі для огляду некарних завдань обвинувачів, відправною точкою було визнання на конференції в Целле того, що «...в більшості правових систем на обвинувачів також покладаються обов'язки, інколи досить значні, в цивільних, комерційних, соціальних та адміністративних справах, а інколи навіть зобов'язання слідкувати за правомірністю Урядових рішень»⁵⁷. Однак під час цієї Конференції також була виявлена відсутність міжнародних керівних принципів у цій сфері та були надані вказівки відповідному комітету подати документ, що відображатиме ці положення, на наступному пленарному засіданні.

8. Зрештою, документ зі змінами, що був представлений на Конференції в Будапешті в 2005 році⁵⁸, в якому підсумовуються та оцінюються відповіді на питання, підготовлені Комітетом, був першим оглядом діяльності публічних обвинувачів поза сферою кримінального права, а висновки засідань CPGE, що ґрунтувалися на цьому документі, були першими, в яких обговорювалось це питання Європейськими представниками. На Конференції було «встановлено, що це важливе та складне питання потребує подальшого ширшого розгляду»⁵⁹.

9. На московській Конференції (в 2006 році) було встановлено, що «...передовий досвід, який обговорювали на Конференції щодо ефективного захисту осіб службами публічного обвинувачення...», що діють поза сферою кримінального права в межах своєї компетенції, можна розглядати з урахуванням можливого застосування такого позитивного досвіду державами-членами, в яких служби публічного обвинувачення мають такі повноваження»⁶⁰.

10. На Конференції Генеральних обвинувачів Європи (Санкт-Петербург, 2008 рік) було зазначено, що «зростає потреба в нашому суспільстві ефективного захисту прав соціально-вразливих груп населення, а саме дітей та молодих людей, свідків, жертв, осіб з фізичними вадами, а також соціальних та економічних прав населення вцілому. Була висловлена думка, що обвинувачі можуть відігравати вирішальну роль у вирішенні цього питання та, що зростаюче залучення держави до вирішення поточних проблем, таких як захист навколишнього середовища, захист прав споживачів або охорони здоров'я може призвести до розширення обсягу ролі служб обвинувачення»⁶¹.

розгляду теми; 6-та (Будапешт, Угорщина, 29–31 травня 2005 року), коли було обговорено перший звіт на цю тему, і питання було передано на подальший розгляд; 7-ма Конференція (Москва, Російська Федерація, 5–6 липня 2006 року) та Конференція Генеральних обвинувачів Європи (СРЕ), що проходила в Санкт-Петербурзі (Російська Федерація, 2–3 липня 2008 року) була повністю присвячена обговоренню цього питання (прим. документа).

⁵⁶ Конференція в Целле, див. CPGE (2008) Висновок (прим. документа).

⁵⁷ Див. документ CPGE (2004) Висновок (прим. документа).

⁵⁸ Див. документ CPGE (2005)02 (прим. документа).

⁵⁹ Див. CPGE (2005) Висновок (прим. документа).

⁶⁰ Див. документ CPGE (2006), від 6 липня 2006 року, пункт 7 (прим. документа).

⁶¹ Конференція у Санкт-Петербурзі, СРЕ (2008)3 (прим. документа).

11. Під час обговорень на Конференції Генеральних обвинувачів Європи брали участь представники ССРЕ. Протягом 3-го засідання в м. Попово (Польща, 4–5 червня 2007 року) Комітет ССРЕ вніс поправки до попереднього опитувальника з метою детального дослідження. На основі відповідей 43 держав-членів⁶² на опитувальник, до якого були внесені поправки в м. Попово (Польща, 4–5 червня 2007 року), на Конференції в Санкт-Петербурзі⁶³ був розроблений та представлений новий звіт. На цій Конференції були встановлені певні вимоги до компетенції⁶⁴ в некарній сфері, що викладені в цьому Висновку.

12. Крім того, під час підготовки цього Висновку були розглянуті деякі документи, прийняті іншими міжнародними органами та організаціями, в тому числі Організації Об'єднаних Націй⁶⁵ та Співдружності Незалежних Держав⁶⁶.

13. Мета цього Висновку, який базується на роботі засідань CPGE, CPE та ССРЕ полягає у визначенні статусу, повноважень, практики та плідного досвіду, яким володіє служба обвинувачення більшості держав – членів Ради Європи, що діють поза сферою кримінального права та спрямувати деякі висновки на розвиток та вдосконалення цієї діяльності. Під час підготовки проекту Висновку також була виявлена необхідність в майбутньому врахувати актуальність принципів Рекомендації для надання компетенції служб обвинувачення діяти поза кримінальною сферою.

II. Нинішня ситуація

14. Враховуючи відповіді на опитувальник та висновки, які були зроблені під час засідань CPGE та CPE, ССРЕ встановила, що нинішню ситуацію європейських систем обвинувачення щодо роботи у некарній сфері можна описати так.

15. Можна визначити дві основні групи серед держав-членів: ті держави, в яких органи служби обвинувачення не мають повноважень діяти поза сферою кримінального права та ті, в яких служби обвинувачення мають певні або широкі повноваження діяти поза сферою кримінального права.

⁶² В опитувальнику розглядаються типи компетенції у некарній сфері, підґрунтя, роль обвинувачів, ефективне застосування та найважливіші компетенції, розглянуті реформи, спеціальні служби обвинувачення, особливі повноваження та можлива роль обвинувачів у процесі прийняття рішення, відповідна практика Європейського Суду та конституційних судів держав-членів (прим. документа).

⁶³ Див. звіт професора Andras Zs.Varga у ССРЕ-Bu (2008) 4 rev (прим. документа).

⁶⁴ Див. документ CPE (2008)3, пункт 8 (прим. документа).

⁶⁵ Див. Резолюцію 17/2 «Про зміцнення верховенства права через покращення цілісності та компетенції служби обвинувачення», що була прийнята Комісією ООН із запобігання злочинності та кримінальної юстиції (UN doc. E/2008/30) та Стандарти професійної відповідальності та Виклад основних обов'язків та прав обвинувачів, прийнятий Міжнародною асоціацією обвинувачів у 1999 році та додатки до цієї Резолюції (прим. документа).

⁶⁶ Див. Типовий закон про прокуратуру, ухвалений Міжпарламентською асамблеєю держав – учасниць СНД 16 листопада 2006 року (прим. документа).

16. Служби обвинувачення більшості держав – членів Ради Європи мають щонайменше деякі завдання та функції поза сферою кримінального права⁶⁷. Сфери компетенції різняться та охоплюють, серед іншого, цивільне, сімейне, трудове, адміністративне, виборче право, а також захист навколишнього середовища, соціальні права вразливих груп населення, таких як малолітніх, інвалідів та осіб з наднизьким рівнем доходів. У деяких державах-членах завдання та робоча завантаженість обвинувачів у цій сфері може переважати над роллю служби публічного обвинувачення в системі кримінального правосуддя. З іншого боку, служба обвинувачення деяких держав оголосила про те, що їх компетенції в цій сфері не є надважливими або рідко здійснюються на практиці⁶⁸.

17. У деяких державах-членах, служба обвинувачення не має повноважень у некарній сфері⁶⁹.

18. Завдання цивільного права поширюються на різні сфери права, такі як цивільне, сімейне, трудове, комерційне, екологічне, соціальне право, в компетенцію якого входить, наприклад, анулювання шлюбу, оголошення про визнання смерті, спростування батьківства або скасування усиновлення, утримання осіб в медичних установах, обмеження правоздатності, захист прав дітей, позбавлення права директорів або закриття компаній, право власності держави, приватизація, компенсація за збитки, спричинені судовою владою, нагляд за етичною поведінкою деяких (урегульованих) професій⁷⁰, ліквідація цивільних асоціацій, оголошення про порушення норм трудового або соціального права, управління охороною навколишнього середовища. Крім того, в окремих державах обвинувачі можуть діяти як юридичний представник держави у процесі, наприклад, подання позову проти осіб, які завдали збитки державному майну.

19. У деяких державах-членах служба обвинувачення не лише захищає правові інтереси та права людини або осіб, але й протидіє порушенню прав людей. Така компетенція, як нагляд за застосуванням законів та законністю правових актів, виданих органами державної та місцевої влади, робить службу обвинувачення інструментом реального захисту прав та свобод широких груп окремих осіб або населення в цілому.

20. У діяльності, пов'язаній з публічним правом, можна виділити дві загальні особливості. В усіх тих країнах, де в компетенцію обвинувачів входить контроль за діяль-

⁶⁷ Албанія, Вірменія, Австрія, Азербайджан, Бельгія, Болгарія, Хорватія, Чехія, Кіпр, Данія, Франція, Македонія, Німеччина, Греція, Угорщина, Ірландія, Італія, Латвія, Ліхтенштейн, Литва, Люксембург, Молдова, Монако, Чорногорія, Нідерланди, Польща, Португалія, Румунія, Російська Федерація, Сан-Марино, Словацька Республіка, Словенія, Іспанія, Туреччина, Україна (прим. документа).

⁶⁸ Албанія, Австрія, Азербайджан, Данія, Німеччина, Греція, Ірландія, Італія, Ліхтенштейн, Люксембург, Молдова, Сан-Марино, Словенія (прим. документа).

⁶⁹ Естонія, Фінляндія, Грузія, Ісландія, Мальта, Норвегія, Швеція, Швейцарія та судова система Великобританії (прим. документа).

⁷⁰ Йде мова про професії адвокатів, нотаріусів, лікарів, аудиторів тощо (прим. редактора).

ністю адміністративних органів, обвинувачі також уповноважені розпочинати судові справи проти рішень таких органів. Деякі служби обвинувачення мають право формулювати висновки стосовно проекту закону про, наприклад, структуру судівництва, правила процедури або матеріальне право. Спеціальні компетенції були надані деяким службам обвинувачення, наприклад, стосовно прийняття адміністративних рішень: надання юридичних висновків щодо пропозицій до проектів законів, запиту на обов'язкове проведення медіації або позасудового врегулювання спорів перш ніж розпочинати будь-які інші судові дії проти держави, контроль за виконанням норм затримання, моніторинг або нагляд за впровадженням законодавства, попередження, протест або спір, з або без права відстрочення виконання рішення, проти рішення адміністративної влади, клопотання на основі заперечення неконституційності, позов про оскарження справедливості виборів або референдуму, відвідання засідань Кабінету міністрів та членство в парламентській слідчій комісії. У деяких країнах, публічні обвинувачі мають певні завдання консультативного характеру у сфері цивільного, адміністративного, трудового або соціального права; надання консультативних висновків може бути єдиними завданням, яке вони виконують.

21. Під кутом зору процедурного права деякі компетенції обмежуються розпочинанням судового процесу (характерно для завдань цивільного права, проте в деяких випадках також стосується компетенції публічного права), тоді коли інші компетенції, зазвичай ті, що пов'язані з публічним правом, передбачають здійснення прямих (позасудових) дій (*inter alia* протестів, попереджень, розслідувань) з можливістю залучених сторін звернутись до суду. В деяких країнах, для уникнення переваження судів, обвинувачі уповноважені приймати рішення щодо заяв поданих особами, з можливістю звернутись до суду пов'язаною стороною.

22. Діяльність суду, незалежно від процедурних норм, що регулюють їх (норми цивільного судочинства або спеціальні норми адміністративного права), пов'язана з судовим розглядом: обвинувачі виступають як сторони. Служба обвинувачення не надає жодних спеціальних повноважень або влади обвинувачам, коли вони приймають участь у цивільному процесі як позивачі, вони мають такі самі повноваження, як й інші сторони. Їхня позиція не є винятковою, судовий розгляд може бути розпочатий будь-якою заінтересованою особою. У таких випадках, обвинувачі однозначно не мають повноважень приймати рішення відносно судової справи, їх рішення стосуються лише ініціювання справи: подання позову до цивільного суду.

23. Майже у всіх країнах, де обвинувачі мають компетенцію поза кримінальною сферою, вони уповноважені подавати нові судові позови, застосовувати звичайні та виняткові засоби (апеляції), як сторони провадження. Однак можна визначити деякі норми (заборона надзвичайних апеляцій або заяви про повторне відкриття провадження; заборона врегулювання спору від імені сторони).

24. У деяких державах-членах, обвинувачі також мають певну компетенцію, таку як роль в адмініструванні та управлінні системою юстиції або виконання консультативних функцій для органів судової, виконавчої та законодавчої влади.

25. Цілі некарної діяльності обвинувачів, незалежно від їх матеріального чи процесуального характеру, є більш узгодженими: забезпечення верховенства права (непохитність демократичних рішень, законності, дотримання закону, заходи боротьби з порушенням закону), захист прав та свобод осіб (особливо тих, які нездатні захистити свої права, а саме, неповнолітні, особи без місця проживання, розумово недієздатні), захист активів та інтересів держави, захист публічних інтересів (або публічного порядку), узгодження юрисдикції судів (особливі заходи проти остаточних рішень судів, ухвалених в інтересах закону, дія як сторона такого судового процесу в судах вищих інстанцій).

26. Служби обвинувачення, які мають широку компетенцію поза сферою кримінального права, часто має спеціальні або змішані департаменти в рамках її організаційної структури, які займаються питаннями некарного характеру. Деякі держави-члени не мають спеціальних відділів, але ці завдання виконуються спеціально призначеними обвинувачами відповідно до потреб їх департаментів, залежно від числа справ, ці обвинувачі можуть бути виключені з кримінально-правового провадження.

27. З іншого боку, ССРЕ знає про факти здійснення недоречних дій публічних обвинувачів, які діють поза сферою кримінальної юстиції, визначені Судом або певними Конституційними судами⁷¹ або, що були розкритиковані іншими органами Ради Європи. Діями, які найбільше бентежать, були безпідставна відмова у клопотанні про подання позову у цивільному суді; втручання у судовий процес без обґрунтованого інтересу (держави, публічного інтересу або з метою захисту прав), порушуючи принцип рівності сторін; скасування остаточного рішення судів, порушуючи принцип юридичної визначеності (*res judicata*)⁷²; участь обвинувачів в числі присяжних верховних судів, змішуючи роль суддів із завданнями обвинувачів у процесі прийняття рішень; необмежене право порушувати судовий процес.

28. У багатьох державах-членах спостерігається сприяння обвинувачів у зміцненні практики судів. Роль обвинувачів у цьому відношенні не повинна надавати їм можливості надмірно впливати на процес прийняття остаточного рішення судами.

III. Висновки та рекомендації

29. Нині діяльність служби обвинувачення поза сферою кримінального права визначається, по-перше, потребою суспільства з метою належного забезпечення прав людини та публічних інтересів.

⁷¹ Див. ССРЕ-Ву (2008)4rev (прим. документа).

⁷² Принцип *res judicata* не є абсолютним, як зазначається в деяких рішеннях ЄСПЛ, існують певні виключення з цього принципу, передбачені законом (див. Справу Ryabykh v. Russia (Заява №52854/99), Pravednaya v. Russia (Заява № 69529/01), Sergey Pettrov v. Russia (Заява № 1861/05) (прим. документа).

30. Крім ролі судів та інших установ, таких як, омбудсмени, високо цінується роль служби публічного обвинувачення у захисті прав людини, визначеної національним законодавством у певних державах-членах⁷³.

31. Немає загальних міжнародних правових норм та правил, що стосуються завдань, функцій та організації служби обвинувачення поза сферою кримінального права. Водночас у всіх правових системах служба обвинувачення відіграє важливу роль у захисті прав людини, законності та верховенстві права, зміцненні громадянського суспільства. Різноманітні функції служби обвинувачення поза сферою кримінального права виникають унаслідок національних правових та історичних традицій. Визначати інституційні та процесуальні норми здійснення захисту прав людини та публічних інтересів, дотримання принципу верховенства права та міжнародних зобов'язань є суверенним правом держави. Узгодження різних систем «великої Європи» ґрунтується на положеннях Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, враховуючи практику Європейського суду з прав людини.

32. Завдання всіх держав Європи полягає у розвитку та зміцненні прав людини у всіх органах, в тому числі в судах та службі обвинувачення. Успішне здійснення функцій щодо захисту прав людини та основоположних свобод може бути досягнуто не шляхом послаблення деяких прав людини та норм для посилення інших, а шляхом їх одночасного розвитку. Всі вони мають одну мету – захист прав та свобод людей, інтересів суспільства та держави.

33. У багатьох європейських державах зростає роль омбудсмена (його загальна компетенція та спеціалізація у сфері захисту прав людей, наприклад, жінок та дітей). Важливо, щоб певні органи, організації та посадові особи вирішували питання щодо захисту прав та свобод людини. Люди повинні мати право вибирати офіційні та неофіційні методи захисту їх інтересів, в тому числі структури громадянського суспільства.

34. Обвинувачі у демократичній державі можуть мати або не мати компетенцію поза сферою кримінального судочинства. ССРЕ закликає держави-члени, в яких служба обвинувачення уповноважена діяти поза сферою кримінального права забезпечувати здійснення цих функцій відповідно до таких принципів:

- а. Необхідно дотримуватись принципу поділу влади відповідно до завдань та дій обвинувачів поза сферою кримінального права та ролі судів з метою захисту прав людини;
- б. Дії обвинувачів, які діють поза сферою кримінального права, повинні характеризуватись неупередженістю та справедливістю;

⁷³ Конференція у Санкт-Петербурзі, див. СРЕ (2008) 3, див. Також статті Генерального секретаря РЄ Террі Девіса та Комісара РЄ з прав людини Томаса Хаммарберга на цій Конференції (www.coe.int/ccpe) (прим. документа).

- c. Ці функції здійснюються «від імені суспільства та у публічних інтересах»⁷⁴, для забезпечення застосування закону, поважаючи основоположні права та свободи в межах компетенції, наданій обвинувачам законом, а також Конвенції та практики Суду;
- d. Такі компетенції обвинувачів повинні регулюватись законом якомога ретельніше;
- e. Жодного надмірного втручання в діяльність служб обвинувачення не повинно здійснюватись;
- f. Діючи поза сферою кримінального права, обвинувачі повинні мати такі ж самі права та обов'язки, як і інші сторони, та не мати переваги в судовому процесі (рівність процесуальних можливостей);
- g. Діяльність служби обвинувачення від імені суспільства з метою захисту публічних інтересів у некримінальних справах не повинні порушувати обов'язкового характеру остаточних рішень судів (*res judicata*), окрім винятків, установлених відповідно до міжнародних зобов'язань, в тому числі і практики Суду;
- h. Обов'язок обвинувачів аргументувати їх дії та доступність цих пояснень особам та інституціям, залученим або заінтересованим у справі, повинні передбачатись законом;
- i. Повинно забезпечуватись право осіб або інституцій, які беруть участь або заінтересовані у цивільних справах, подавати позов проти заходів або невиконання обов'язків обвинувачів;
- j. Зміни в судовій практиці Суду щодо діяльності служби обвинувачення поза сферою кримінального права повинні ретельно дотримуватись з метою забезпечення правової основи такої діяльності та відповідної практики згідно з відповідними рішеннями судів.

35. Залежно від кількості справ, службам обвинувачення, які діють поза сферою кримінального права, пропонується створити спеціальні відділи або, в разі можливості, обвинувачам у межах їх організаційної структури та належних кваліфікованих кадрів та фінансових ресурсів з метою вирішення справ некарного характеру.

36. Заінтересованим службам обвинувачення, які діють поза сферою кримінального права, пропонується встановити та розвивати, коли це необхідно, співпрацю або зв'язок з омбудсменом або схожими на нього інституціями, а також організаціями громадянського суспільства, в тому числі з мас-медіа.

37. Повинні бути видані проспекти або керівні принципи, в яких викладена передова практика та рекомендації спрямовані на узгодження, в разі необхідності, кожної системи, а також підхід до діяльності служби обвинувачення поза сферою кримінального права.

⁷⁴ Конференція в Санкт-Петербурзі, див. CPE(2008)3 (прим. документа).

38. Держави-учасниці або пов'язані служби обвинувачення повинні розробити процедури з метою навчання обвинувачів, які діють поза сферою кримінального права.

39. Держави-учасниці або пов'язані служби обвинувачення повинні обмінюватися досвідом, в тому числі передовою практикою, законодавчими та іншими нормативними актами.

40. ССРЕ радить Комітету міністрів розглянути питання щодо підготовки загальноєвропейських принципів щодо статусу, повноважень та практики обвинувачів поза сферою кримінального права. Це питання повинне бути розглянуте зважаючи на важливість захисту прав людини, фундаментальних свобод, демократичного принципу розподілу повноважень та рівності процесуальних можливостей.

**Роль публічного обвинувача⁷⁵
поза сферою кримінального права
у практиці Європейського суду з прав людини⁷⁶**

(Витяг)

*(Відділ досліджень Європейського суду з прав людини,
березень 2011 року)*

Вступ

1. Цей документ містить огляд практики Європейського суду (далі – Суд) з прав людини стосовно ролі публічних обвинувачів поза сферою кримінального права. У контексті практики, на основі якої було підготовлено першу редакцію цього звіту (від 9 червня 2008 року), складалось враження, що в Суду не було конкурентного підходу до діяльності публічних обвинувачів у цивільному чи адміністративному судочинстві. Так само Суд зазвичай не встановлював, що держави-члени, у яких обвинувачі мають право діяти поза межами кримінального законодавства, мають неналежну практику чи повинні розглянути можливість зміни своєї системи. Насправді, Суд, вірогідно застосував одні й ті самі загальні вимоги до верховенства права й Конвенції у випадках, коли публічні обвинувачі втручались у сферу некримінального права.

2. Однак починаючи з 2009 року, Суд ухвалив три рішення проти Росії у питанні ролі публічних обвинувачів у цивільному процесі. У двох із цих рішень Суд посилався на Висновок № 3 (2008), прийнятий Консультативною Радою європейських обвинувачів, задля якого і було розпочато підготовку цього звіту.

3. Ми будемо розрізняти різні матеріальні права, які можуть вступати у дію при втручанні публічних обвинувачів. Це права, передбачені статтею 6 Конвенції: право на рівність сторін; і право на доступ до суду. Принцип юридичної визначеності, закріплений у статті 6 Конвенції, також суттєво впливає на роль публічного обвинувача у контексті процедур наглядового провадження. Насамкінець, ми вивчимо роль публічних обвинувачів у специфічній сфері сімейного права: встановленні й відмові від батьківства.

I. Право на незалежний і безсторонній суд

4. Зазвичай Суд відмовлявся розглядати публічних обвинувачів як незалежний та безсторонній суд у контексті пункту 1 статті 6 Конвенції. На це були різні причини: їх втручання не має гарантій судової процедури (наприклад, участі відповідної особи чи проведення слухання); вони приймають рішення за власним судженням,

⁷⁵ В оригіналі «public prosecutor» (прим. редактора).

⁷⁶ Переклад з англійської мови здійснено за кошти Департаменту юстиції США – OPDAT.

оскільки зазвичай суд отримує повноваження на слухання справи, якщо таку справу до суду передає інша особа чи організація; вони мають широкий вибір способів дії; насамкінець, їх навряд чи можна вважати безсторонніми, оскільки вони згодом можуть виступати в суді проти відповідної особи. Можливість подання апеляцій на їх рішення до вищих інстанцій у Служби обвинувачення жодним чином не компенсує відсутності гарантій судового процесу, оскільки їх керівництво є частиною тієї самої централізованої системи, і на них також не поширюються процедурні засоби захисту. Суд вважає, що «сам факт того, що обвинувачі діяли як захисники інтересів держави, не може вважатись наданням їм юридичного статусу незалежних і безсторонніх учасників процесу» (справа *Zlinsat, spol. s r.o. v. Bulgaria*, № 57785/00, § 78, від 15 червня 2006 року).

5. Задля дотримання вимог статті 6 рішення обвинувачів повинен аналізувати судовий орган із повною юрисдикцією. Цього не було у справі *Zlinsat, spol. s r.o. v. Bulgaria*, у якій зупинення виконання контракту на приватизацію, якого добила прокуратура міста Софії на власний розсуд, не пройшло юридичний аналіз. У справі *Vasilescu v. Romania* (рішення від 22 травня 1998 року, *Reports of Judgments and Decisions 1998-III*) Суд визнав, що прийняття співробітником Генеральної служби публічного представництва одноосібного рішення за клопотанням про реституцію було порушенням положень статті 6 Конвенції.

6. Із тієї ж причини, утримання під вартою особи із психічним розладом на вимогу обвинувача, який згодом став стороною у справі проти тієї ж особи і вимагав помістити її у психіатричну лікарню, і наказ якого можна було оскаржити лише до вищого прокурора, було визнано порушенням положень пункту 5 статті 5 Конвенції (*Varbanov v. Bulgaria*, № 31365/96, ECHR 2000-X). Фактично, це положення гарантує кожній затриманій особі право звертатись до суду, і не лише у кримінальних справах (у цьому випадку рішення про затримання було прийнято на основі Закону про охорону громадського здоров'я).

7. Із практики Суду випливає, що обвинувачі у принципі не повинні мати права приймати рішення у випадках, які стосуються «цивільних прав та обов'язків», якщо тільки їх рішення не проходять повного юридичного аналізу.

II. Право на змагальний процес

8. Відповідно до тлумачення Суду, це право означає, що сторони мають можливість на судовий розгляд і знати й коментувати всі надані докази або висновки експертів «навіть незалежним представником національної юридичної служби» з метою впливу на рішення суду. Після застосування цих принципів у кримінальному процесі (роль Генерального представника в Касаційному суді у справі *Borgers v. Belgium*, рішення від 30 жовтня 1991 року, Серія А № 214-В), Суд висунув вимогу стосовно некримінального процесу (Державний представник у конституційному процесі у справі *Ruiz-Mateos v. Spain*, рішення від 23 червня 1993 року, А № 262); Генеральний публічний представник у Верховному суді у трудових спорах, справа *Lobo*

Machado v. Portugal, рішення від 20 лютого 1996 року, *Reports of Judgments and Decisions*, 1996-I; Генеральний представник у Касаційному суді у справі про банкрутство, *Vermeulen v. Belgium*, рішення від 20 лютого 1996 р., *Reports of Judgments and Decisions*, 1996-I; Генеральний представник у Касаційному суді у дисциплінарному провадженні, *Van Orshoven v. Belgium*, рішення від 25 червня 1997 року, *Reports of Judgments and Decisions*, 1997-III; Генеральний представник у Верховному Суді у цивільній справі, *K.D.B. v. the Netherlands*, рішення від 27 березня 1998 року, *Reports of Judgments and Decisions*, 1998-II; Урядовий уповноважений у Державній раді в адміністративній справі, *Kress v. France* [GC], № 39594/98, ECHR 2001-VI; публічний обвинувач у Касаційному суді у справі про відшкодування за незаконне затримання, *Göç v. Turkey* [GC], № 36590/97, ECHR 2002-V; публічний обвинувач у Державній раді в адміністративній справі про відмову реєструвати заявника студентом факультету, *Emine Araç v. Turkey*, № 9907/02, § 27, 23 вересня 2008 року; публічний обвинувач у Верховному військовому адміністративному суді у справі про виключення заявника з військової школи, *Miran v. Turkey*, № 43980/04, § 18, 21 квітня 2009 року).

9. У всіх цих справах суд перевіряв, чи повідомляв «незалежний представник національної юридичної служби» про свої вимоги заявнику/стороні, і чи могли сторони відповісти на них. Однак те, що юридичні представники сторін мають можливість просити «обвинувача» вказати загальну суть його вимог заздалегідь і відповісти йому у вигляді службової записки; чи можливість перенести слухання справи для того, щоб сторони мали можливість прокоментувати нові порушені питання «незалежним представником», може призвести до того, що Суд не побачить порушення принципу змагального процесу (див. справу *Kress v. France* [GC], § 76; *APBP v. France*, рішення від 21 березня 2002 року). Ситуація ускладнюється тим, що в суді не відбувається усних слухань (див., зокрема, справу *Göç v. Turkey*, § 56).

10. Для застосування цих принципів не має значення чи розглядається «незалежний представник національної юридичної служби» як «сторона». У більшості зазначених вище випадків обвинувач не обов'язково був стороною у справі, а *amicus curiae*⁷⁷, який діяв у публічних інтересах чи з метою забезпечення відповідності процесу прецедентній практиці.

III. Право рівності сторін

11. Застосовуючи «теорію підпорядкування юрисдикції суду» і зважаючи на роль, яку обвинувач/службовець фактично відігравав у процесі, Суд дійшов висновку про те, що службовець, який рекомендував, що апеляцію з питань права потрібно прийняти або відхилити, «об'єктивно кажучи, ставав союзником або противником сторін».

⁷⁷ Правовий інститут, який походить з римського права. Буквальний переклад з латинської мови означає – «друг суду» (прим. редактора).

Таким чином, його присутність під час обговорення «є ще однією можливістю наполягати на своїх вимогах, не боячись заперечень» (справа *Vermeulen*, § 34; *Lobo Machado*, § 32; *Kress*, § 82). Це може створити «відчуття нерівності» перед іншою стороною і має ознаки порушення § 1 статті 6 Конвенції (також див. справу *F. W. v. France*, № 61517/00, § 27, від 31 березня 2005 року). Суд пояснив, що сама присутність обвинувача/службовця під час обговорення, «активна» (наприклад, як консультанта) чи «пасивна» вважається порушенням цього положення (*Martinie*, § 53).

12. Крім того, Суд визнав, що розголошення заяв або інформації обвинувачеві або незалежному службовцю, а не сторонам, порушує принцип рівності сторін (див. довідку про передання звіту судді-доповідача Генеральному представнику в Касаційному суді без передання сторонам у кримінальній справі, *Reinhardt and Slimane-Kaïd v. France*, рішення від 31 березня 1998 року, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-II). Те саме стосується некримінальних проваджень (вирішення господарських спорів у Касаційному суді у справі *Lilly France v. France*, № 53892/00, § 25, від 14 жовтня 2003 року).

13. Суд враховує загальну позицію обвинувача у процесі, не лише під кутом зору його присутності під час обговорення чи факту його завчасного інформування про виступ судді-доповідача. Наприклад, у справі *Martinie v. France* Суд зазначив, що позиція Державного представника у процесі перед судом аудиторів створила «дисбаланс» між ним і стороною (відповідачем), оскільки, окрім усього іншого, Державний представник був присутнім під час слухань і повною мірою брав участь у процесі, висловлюючи вголос власну думку, не отримуючи заперечень з боку відповідача. У справі *Ruiz-Mateos v. Spain* Суд вирішив, що відсутність позивача на засіданнях Конституційного суду (суддя поставив на попередній розгляд питання конституційності закону, що впливало особисто на позивача), оскільки Державний представник мав змогу коментувати свої аргументи перед судом, має ознаки порушення § 1 статті 6. У справі *Yvon v. France* (рішення від 24 квітня 2003 року) Суд вирішив, що позиція Урядового уповноваженого стосовно позбавлення права власності на майно, який діяв як експерт і сторона цього процесу, створила дисбаланс, шкідливий для сторони, яку мали позбавити права власності. Такий дисбаланс не відповідав принципу рівності сторін.

14. Привілейована позиція публічного обвинувача стосовно відшкодування судових витрат може також викликати запитання у контексті права на справедливий суд. Не дивлячись на те, що такий привілей можна обґрунтувати як захист законності, «його не можна застосовувати у спосіб, який поставить сторону цивільного спору у невідгідну ситуацію порівняно з обвинуваченням» (див. невідшкодування судових витрат прокуратором у цивільній справі, яку було вирішено на користь відповідача, і яке суд розцінив як порушення статті 6 у справі *Stankiewicz v. Poland*, № 46917/99, ECHR 2006-VI).

15. Правило, згідно з яким час припиняє діяти проти держави (Державного юридичного радника) під час судових канікул у контексті позовної давності, оскільки він усе ще діє для цивільної сторони, також було визнане таким, що створює суттєвий дисбаланс, що не відповідає вимогам статті 6 (справа *Platakou v. Greece*, № 38460/97, ECHR 2001-I, і *Karapanagiotou and Others v. Greece*, № 1571/08, від 28 жовтня 2010 року).

16. Однак не кожен дисбаланс або нерівність між сторонами і публічним обвинувачем або Державним представником вважається таким, що не відповідає Конвенції. Наприклад, у кримінальних справах той факт, що термін позовної давності для апеляції є значно коротшим для приватних сторін, ніж для Головного державного представника, на думку Суду, не може ставити перших у «невигідну ситуацію» порівняно з останніми (справа *Guigüe and SGEN-CFDT v. France* (dec.), № 59821/00, від 6 січня 2004 року). Суд також дійшов висновку, що принцип рівності сторін не було порушено тим фактом, що для приватних сторін граничні терміни подання позову були меншими, ніж для Служби публічного представництва (*Ewert v. Luxembourg*, № 49375/07, § 98, від 22 липня 2010 року). В аналогічному контексті кримінального права те, що цивільна сторона не може звертатись до Касаційного суду, якщо клопотання не подає обвинувачення, не обов'язково є порушенням принципу рівності сторін, оскільки приватна сторона не може вважатись ані опонентом, ані причіпником обвинувачення (*Berger v. France*, № 48221/99, ECHR 2002-X). Те, що лише державний представник може подавати апеляцію щодо відсутності компетенції Конституційного суду Іспанії у провадженні щодо *amparo*, не є порушенням § 1 статті 6 Конвенції (*Blanco Callejas v. Spain* (dec.), № 64100/00, від 18 червня 2002 року).

17. Починаючи з 2009 року, Суд розробив спеціальну практику стосовно участі публічних обвинувачів у справах поза сферою кримінального права. У трьох рішеннях проти Росії він перевіряв чи порушувала принцип рівності сторін участь прокурора у цивільному процесі на стороні опонента позивача.

18. У справі *Menchinskaya v. Russia* (№ 42454/02, від 15 січня 2009 року), посилаючись на висновок Венеціанської комісії щодо Закону «Про прокуратуру» (2005 р.) і Резолюцію Парламентської Асамблеї 1604 (2003) щодо ролі служб публічних обвинувачів у демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права, Суд вирішив, що підтримання прокурором однієї зі сторін у цивільному процесі може бути виправдана за певних обставин: «наприклад, захист прав незахищених груп населення – дітей, інвалідів і т. д., які вважаються такими, що не здатні захистити власні інтереси самотійно; або у випадках, коли значна кількість громадян постраждала від правопорушення, яке розглядається; або якщо існує необхідність захистити державні інтереси» (§ 35). У цьому випадку прокурор подав апеляцію (протест) про те, що суд першої інстанції помилково застосував положення цивільного права до трудового законодавства, і тому незаконно присудив нарахування відсотків на здійсненні із запізненням виплати (допомога по безробіттю) на користь заявника.

Суд дійшов висновку про відсутність особливих обставин, які б обґрунтовували втручання прокурора. Він також вирішив, що втручання прокурора порушило принципи справедливого суду і рівності сторін (і встановив, що наявне порушення § 1 статті 6 Конвенції). Слід зазначити, що в цій справі, на відміну від інших справ, що вивчались (*Martinie, Lobo Machado*), прокурор не брав участі в обговоренні в апеляційному суді, і його *протест* передали заявнику, який скористався нагодою і відповів на аргументацію прокурора. Відповідно, Суд дійшов висновку, що само по собі втручання прокурора у цивільний процес на стороні опонента позивача (Центр зайнятості) порушило принцип рівності сторін.

19. У останній справі *Korolev v. Russia* (№2) (№ 5447/03 від 1 квітня 2010 року), Суд дійшов аналогічного висновку. Прокурор втрутився у розгляд апеляції, підтримуючи опонентів заявника, військове керівництво, у позові про виплату компенсації, поданому позивачем (офіцером у відпустці) стосовно відмови відшкодувати вартість квитка на літак. Єдина відмінність від попередньої справи полягає в тому, що позивачеві не дали можливості коментувати заяви прокурора наприкінці засідання. Суд послався на Висновок № 3 (2008) Консультативної ради європейських обвинувачів (див. відповідні документи Ради Європи, п. 18).

20. На відміну від цієї справи, у справі *Batsanina v. Russia* (№ 3932/02, від 26 травня 2009 року), Суд погодився на участь прокурора у судовому засіданні. Хоча обидва опоненти позивача (державна організація та приватна особа) були присутні на засіданні, Суд вирішив, що прокурор діяв у інтересах держави, коли порушив справу проти заявника. Прокурор, діючи від імені Інституту океанології Російської Академії Наук і приватної особи, порушив справу проти позивачки та її чоловіка, щоб виселити їх із наданої їм квартири. Чоловік позивачки, працівник Інституту, підписав угоду про обмін зі своїм роботодавцем для отримання більшої квартири від Інституту, згідно з якою позивачка повинна була передати право власності на свою квартиру Інституту. Згодом у Інституті з'ясували, що позивачка вже продала квартиру. Тому прокурор втрутився у справу для захисту державного майна, яке фігурувало у справі.

21. Ці справи свідчать, що Суд не вивчає *in abstracto* участь обвинувача у цивільних справах. Залежно від обставин, він з'ясовує, чи порушує участь обвинувача у процесі принцип рівності сторін.

IV. Право на доступ до суду

22. За певних обставин, публічного обвинувача можуть призначити як представника фізичної особи у національних судах. Тому спосіб виконання ним покладених на нього функцій може передбачати відповідальність держави у контексті Конвенції. Наприклад, ситуація, коли публічний обвинувач, який представляв позивача, повідомив останнього про рішення суду лише після того, як воно остаточно набуло чинності, і таким чином позбавив позивача можливості подати апеляцію, може

зашкодити праву позивача на доступ до суду, передбаченому статтею 6 Конвенції (*справа Ferreira Alves v. Portugal* (№3), № 25053/05 від 21 червня 2007 року).

23. У останній справі, в якій позивачі, які на той час були неповнолітніми, скаржились на невиконання Службою публічного представництва своїх зобов'язань за статтею 45 Румунського цивільного процесуального кодексу, відповідно до яких вона повинна була представляти їх інтереси у ході справи про виплату їм компенсації, Суд дійшов висновку, що відповідне положення передбачає, що у справах з неповнолітніми або особами, що втратили працездатність, Служба публічного представництва «може» подати цивільний позов, якщо вона вважає такий позов необхідним для захисту прав та інтересів неповнолітньої або такої, що втратила, працездатність, особи. Відповідно, Суд вирішив, що Служба публічного представництва не зобов'язана ініціювати судові справи для захисту всіх неповнолітніх та інвалідів у цілому. Просто існує законна можливість реалізувати таке право. У випадку позивачів Служба публічного представництва не вважала це за необхідне. Також Суд зазначив, що у всіх неповнолітніх були батьки або законні представники, які самі були стороною процесу чи могли представляти позивачів як сторони процесу, але які цього не зробили. Тому Суд не побачив обмеження права позивачів на доступ до суду (див. *Moldovan and Others v. Romania* (dec.), № 8229/04 та інші положення, § 153–155, від 15 лютого 2011 року).

V. Принцип юридичної визначеності

24. Перегляд у порядку нагляду, який існує в деяких країнах Східної Європи, таких як Росії, Молдови або України, викликав деякі питання, пов'язані з положеннями статті 6 Конвенції, і принципом юридичної визначеності (див. *справу Ryabykh v. Russia*, № 52854/99, ECHR 2003-IX). Суд вирішив, що відміна остаточних рішень у цих системах (не лише у кримінальному праві) порушує принципи *res judicata* і юридичної визначеності, а відповідно, і положення статті 6. Однак джерелом порушення є судові рішення, якими скасовують остаточні рішення, а не окрема позиція Генерального прокурора у цих справах. Фактично, процедура перегляду в порядку нагляду може розпочатись або прокурором, навіть якщо він не був стороною процесу, або головою чи заступником голови Верховного Суду (див. *справу Ryabykh v. Russia*). Схоже, що Суд не застосовував спеціальний підхід у справах, у яких процедуру було ініційовано Генеральною Службою публічного представництва (див. *справу Brumărescu v. Romania* [GC], № 28342/95, ECHR 1999-VII; *Roseltrans v. Russia*, № 60974/00, від 21 липня 2005 року; *Asito v. Moldova*, № 40663/98, від 8 листопада 2005 року).

25. Однак у справі, що розглядалась Великою Палатою стосовно справедливості кримінального переслідування, у якій Уряд Росії оскаржував статус жертви позивача після повторного відкриття справи, Суд зазначив, що у низці російських справ судові слухання у цивільних і кримінальних справах поновлювались не одразу після повідомлення Уряду про закриття справи, а через багато місяців або навіть років

після її закриття. Тому, Суд зазначив, що в одній справі (*Nurmagomedov v. Russia* (dec.), № 30138/02, від 16 вересня 2004 року) лише після втручання Суду прокурор подав клопотання про перегляд судового рішення в порядку нагляду, оскільки раніше цей самий прокурор відхиляв скарги позивача стосовно того, що в самому рішенні зазначалось, що воно було «обґрунтованим і законним». Також Суд звернув увагу, що у справі, яку він вивчав, спроби позивача добитись перегляду рішення у порядку нагляду були безуспішними доти, доки Генеральна прокуратура не була змушена втрутитись після того як дізналась, що позивач звернувся до цього суду для захисту своїх прав. Тому Суд вирішив, що повторні слухання були відкриті за наказом органів влади Росії після того як вони дізнались, що справу взяли на вивчення у Страсбург. Враховуючи легкість, із якою Уряд застосовує цю процедуру, Суд дійшов висновку про можливі зловживання. Тому Суд вирішив, що якщо він безумовно погодиться із тим, що сам факт повторного відкриття справи повинен автоматично призвести до позбавлення заявника статусу потерпілого, держава-відповідач буде мати можливість перешкоджати вивченню будь-якої майбутньої справи, знову повертаючись до перегляду в порядку нагляду замість усунення порушень шляхом забезпечення справедливого судового розгляду для заявника. Відповідно, Суд відхилив заперечення Уряду стосовно статусу потерпілого (див. *Sakhnovskiy v. Russia* [GC], № 21272/03, § 79–84, від 2 листопада 2010 року).

VI. Втручання публічних обвинувачів у сімейне право: встановлення батьківства і відмова від нього

26. Насамкінець, варто згадати деякі справи, у яких Суд вивчав роль публічного обвинувача у спорах, пов'язаних зі встановленням батьківства й відмовою від нього відповідно до положень статті 8 Конвенції (право на недоторканність приватного й сімейного життя). У цих справах публічний обвинувач діє в інтересах держави або інтересах дитини. Публічного обвинувача можуть наділити повноваженнями оскаржувати батьківство після закінчення відповідного періоду, протягом якого сам батько може ініціювати судовий розгляд. У цьому контексті публічний обвинувач зобов'язаний забезпечити баланс інтересів заявника (ймовірного батька) і суспільства, враховуючи такі обставини як вік, особисті обставини й відносини відповідних сторін. Наприклад, відмова державного представника ініціювати судовий розгляд з метою оскарження батьківства не може порушити права заявника на недоторканність приватного життя, якщо дитина ризикує програти позов проти заявника щодо виплати аліментів і встановлення особи її біологічного батька (*Yildirim v. Austria* (dec.), № 34308/96, від 19 жовтня 1999 року), або якщо заява позивача, де він відмовляється від батьківства, подана прокураторові, не підкріплена жодними свідченнями (*Darmon v. Poland* (dec.), № 7802/05, від 17 листопада 2009 року). На відміну від зазначених прикладів, у справі *Paulík v. Slovakia* (№ 10699/05, ECHR 2006-XI), відмова прокурора ініціювати судовий розгляд з метою оскарження батьківства порушила право позивача на недоторканність приватного життя, оскільки

його ймовірна донька мала майже 40 років, не залежала від нього матеріально і не заперечувала, щоб він відмовився від батьківства.

27. Крім того, у деяких системах прокуратори можуть ініціювати розслідування для встановлення батьківства від імені батька (див. справу *Róžański v. Poland*, № 55339/00, від 18 травня 2006 року)⁷⁸. У таких справах органи прокуратури повинні також врахувати інтереси позивача як біологічного батька, а також інтереси дітей і законної родини. Вони зобов'язані вивчати ці інтереси на фоні фактичної інформації, не відхиляючи автоматично запити позивача лише на тій підставі, що батьківство вже визнане третьою особою (*Róžański v. Poland*).

28. Хоч Суд не ставить під сумнів дискреційні повноваження, якими наділені обвинувачі у таких спорах, тим не менше, він вимагає, щоб обвинувачі, беручи участь у таких спорах, враховували різні інтереси і права згідно зі статтею 8 Конвенції.

⁷⁸ Цей механізм не доступний батькові у тому сенсі, що він не може запустити його самостійно (див. справу *Róžański*, п. 73) (прим. документа).

III. Законодавство окремих європейських держав

Законодавство окремих європейських держав «сталой» демократії

Закон ФРН «Про судовий устрій» від 12 вересня 1950 року⁷⁹

(Витяги)

Десята глава. Служба державного представництва⁸⁰

§ 141. (Місце знаходження)

При кожному суді повинна існувати служба державного представництва.

§ 142. (Підвідомчість)

(1) Служба державного представництва здійснюється:

1. При Федеральній судовій палаті⁸¹ через Генерального федерального представника та одним або декількома федеральними представниками;
2. При вищих судах Землі та судах Землі через одного або декількох державних представників;
3. При дільничному суді через одного або декількох державних представників або державних представників при дільничному суді.

(2) Повноваження державних представників при дільничних судах не поширюється на провадження дільничного судді з метою підготовки публічного обвинувачення у карних справах, які належать до повноважень інших, ніж дільничні суди.

(3) Референдарям⁸² може бути передано виконання завдань державного представника при дільничному суді, а в окремому випадку виконання завдань державного представника під його наглядом.

⁷⁹ Переклад з німецької мови здійснено Німецьким фондом міжнародного правового співробітництва (прим. редактора).

⁸⁰ Найменування органу публічного обвинувачення в Німеччині. В оригіналі – «Staatsanwaltschaft» (прим. редактора).

⁸¹ Найменування Верховного суду Німеччини. В оригіналі – «Bundesgerichtshof» (прим. редактора).

⁸² Найменування осіб, які відповідно до визначених законом етапів проходять юридичну підготовчу практику у проміжок часу після складання першого державного юридичного іспиту (і таким чином закінчення вивчення правознавства в університеті) та перед складанням другого державного юридичного іспиту (прим. редактора).

§ 142а. (Повноваження Генерального федерального представника)

(1) Генеральний федеральний представник здійснює у карних справах першої інстанції (абзаци 1 та 2 § 120), віднесених до компетенції вищих судів Землі, службу державного представництва також і при цих судах. Якщо в передбачених абзацом 1 § 120 випадках службовці служби державного представництва відповідної Землі та Генеральний федеральний представник не можуть дійти згоди з приводу того, хто з них повинен прийняти на себе переслідування, то рішення приймає Генеральний федеральний представник.

(2) Генеральний федеральний представник передає провадження перед внесенням обвинувачення або заяви (§ 440 Карного процесуального кодексу) до служби державного представництва Землі:

1. Якщо воно за свій предмет має такі карані діяння:
 - a) карані діяння згідно з § 82, абзацом 2 § 83, § 98, 99 або 102 Карного кодексу,
 - b) карані діяння згідно з § 105 або 106 Карного кодексу, якщо дія спрямована проти органу Землі або проти члена такого органу,
 - c) карані діяння згідно з § 138 Карного кодексу у поєднанні з однією із зазначених в пункті a) нормою або
 - d) карані діяння згідно з абзацом 2 § 52 Закону про патенти, згідно з абзацом 2 § 9 Закону про корисні моделі у поєднанні з абзацом 2 § 52 Закону про патенти або згідно з абзацом 4 § 4 Закону про напівпровідники у поєднанні з абзацом 2 § 9 Закону про корисні моделі та абзацом 2 § 52 Закону про патенти;
2. У справах з меншим значенням.

(3) Передання до служби державного представництва Землі не відбувається:

1. Якщо діяння в значному обсязі зачіпає інтереси Федерації або
2. Якщо в інтересах правової безпеки є необхідним, щоби діяння переслідувалося Генеральним федеральним представником.

(4) Генеральний федеральний представник знову передає справу, яку він прийняв згідно з пунктом 2 або 3 абзацу 2 § 120 або згідно з абзацом 2 § 74а, до служби державного представництва Землі, якщо справа більше не має особливого значення.

§ 143. (Територіальні повноваження)

(1) Територіальні повноваження службовців служби державного представництва визначаються територіальними повноваженнями суду, при якому вони призначені.

(2) Службовець служби державного представництва повинен здійснювати службові дії в його округові, на які він не уповноважений, якщо виникає загроза затримки.

(3) Якщо службовці служби державного представництва різних Земель не можуть дійти згоди, хто з них повинен здійснювати переслідування, то рішення приймає

спільний для них вищестоящий службовець служби державного представництва, в іншому випадку – Генеральний федеральний представник.

(4) Службовцям служби державного представництва можуть бути передані для декількох округів судів Земель та вищих судів Земель повноваження на переслідування певних видів карних справ, виконання покарань у цих справах, а також розгляд клопотань про надання правової допомоги від установ за межами дії цього Закону, якщо це вважається доцільним для підтримки руху справи або більш швидкого закінчення провадження. В таких випадках територіальні повноваження службовців служби державного представництва за переданими їм справами поширюється на всі суди тих округів, по яких їм передані ці справи.

(5) Уряди Земель уповноважуються повністю або частково передавати службі державного представництва шляхом прийняття постанови для округів декількох судів Земель та вищих судів Земель повноваження з виконання покарань та здійснення заходів виправлення та безпеки, якщо це вважається доцільним для підтримки ходу справи або більш швидкого закінчення провадження з виконання. Уряди Земель можуть передавати це уповноваження шляхом прийняття постанови органам управління юстицією Земель.

§ 144. (Організація)

Якщо служба державного представництва при суді складається з декількох службовців, то підпорядковані першому службовцю особи діють як його представники. Вони уповноважені, у разі якщо вони виступають від його імені, на здійснення всіх його службових дій без представлення особливого на це доручення.

§ 145. (Повноваження першого службовця)

(1) Перші службовці служби державного представництва при вищих судах Земель та судах Земель уповноважені при всіх судах їх округу здійснювати особисто всі службові дії державного представництва або уповноважувати на їх здійснення іншого службовця ніж того, який був компетентний спочатку.

(2) Державні представники при дільничному суді можуть здійснювати службу державного представництва тільки при дільничних судах.

§ 145a. (скасований)

§ 146. (Зв'язаність вказівками)

Службовці служби державного представництва повинні виконувати службові вказівки їх керівника.

§ 147. (Службовий нагляд)

Право нагляду та керівництва належить:

1. Федеральному міністру юстиції – відносно Генерального федерального представника та федеральних державних представників;

2. Органам управління юстицією Земель – відносно всіх службовців державного представництва відповідної Землі;

3. Першому службовцю державного представництва при вищих судах Земель та судах Земель – відносно всіх службовців державного представництва їх округу.

§ 148. (Федеральні представники)

Генеральний федеральний представник та федеральні представники є службовцями.

§ 149. (Призначення федеральних представників)

Генеральний федеральний представник та федеральні представники призначаються Федеральним президентом за пропозицією Федерального міністра юстиції, який має отримати згоду Бундесрату⁸³.

§ 150. (Незалежність від судів)

Служба державного представництва у своїй службовій діяльності є незалежною від судів.

§ 151. (Виключення від виконання суддівських функцій)

Державні представники не можуть виконувати суддівські функції. Їм також не може бути переданим службовий нагляд за суддями.

§ 152. (Допоміжні службовці⁸⁴ служби державного представництва)

(1) Допоміжні службовці служби державного представництва в цій властивості зобов'язані виконувати розпорядження служби державного представництва в їх окрузі та вищестоящих службовців.

(2) Уряди Земель уповноважуються шляхом прийняття постанови визначати відповідні групи чиновників та службовців, до яких застосовуватиметься ця норма. Службовці повинні перебувати на публічній службі, досягти 21 року і пропрацювати в зазначених групах чиновників або службовців не менше двох років. Уряди Земель можуть передати це уповноваження шляхом прийняття постанов органам управління юстицією Земель.

Одинадцята глава. Канцелярія

§ 153.

(1) У кожному суді та кожній службі державного представництва створюється канцелярія, в якій працює необхідна кількість керівних службовців судової канцелярії.

⁸³ Найменування верхньої палати парламенту ФРН. В оригіналі – «Bundesrat» (прим. редактора).

⁸⁴ Йде мова про службовців поліції, які за вказівкою та під керівництвом служби державного представництва здійснюють переважну кількість слідчих дій. В оригіналі – «Ermittlungspersonen» (прим. редактора).

(2) Завдання керівного службовця судової канцелярії можуть бути покладені на того, хто закінчив дворічну підготовчу службу і склав іспит для середнього рівня служби в органах юстиції або для середньої служби в судах трудового судочинства. Шість місяців підготовчої служби повинні припадати на фахове навчання.

(3) Завдання керівного службовця судової канцелярії можуть також бути покладені на того,

1. Хто склав іспит службовця судового відомства або іспит для служби підвищеного рангу в судах трудового судочинства,
2. Хто згідно з нормами про зміну кар'єрної служби отримав спроможність для проходження кар'єри в середній службі в органах юстиції,
3. Хто як інший кандидат (абзац 3 § 4 рамкового Закону про уніфікацію права службовців) був прийнятий відповідно з нормами права Землі для кар'єрної служби на рівні середньої служби в органах юстиції.

(4) Більш змістовне регулювання для реалізації абзаців 1 – 3 визначається Федерацією та Землями в їх галузях. Вони можуть також визначити, чи та наскільки можуть бути врахованими відрізки часу іншого навчання або діяльності, які сприятимуть цілям навчання на підготовчій службі.

(5) Федерація та Землі можуть також визначити, що завдання керівного службовця судової канцелярії може виконувати особа, яка доведе наявність у неї відповідних знань та керівних навичок для тієї галузі, яка їй передається, і ці знання прирівнюються до знань, які отримуються через навчання згідно з абзацом 2.

Карний процесуальний кодекс ФРН

від 12 вересня 1950 року⁸⁵

(Витяги)

Друга книга. Провадження в першій інстанції

Перший розділ. Публічне обвинувачення

§ 151. (Обвинувальний принцип)

Відкриття судового розгляду справи обумовлено висуненням обвинувачення.

§ 152. (Орган обвинувачення, принцип офіційності)

(1) На висунення публічного обвинувачення уповноважена служба державного представництва.

(2) Вона, якщо законом не передбачено іншого, зобов'язана діяти у зв'язку зі вчиненням будь-якого переслідуваного караного діяння, якщо наявні достатні фактичні підстави для цього.

...

§ 153. (Відмова від переслідування у зв'язку із недостатнім значенням)

(1) Якщо предметом провадження є проступок⁸⁶, то служба державного представництва зі згоди суду, компетентного на відкриття судового провадження, може відмовитись від переслідування, якщо вина особи, яка вчинила діяння, вважається незначною і не існує публічного інтересу на переслідування. Згода суду не потрібна відносно проступку, який не переслідується покаранням у встановленому мінімальному обсязі і наслідки його вчинення є мінімальними.

(2) Якщо обвинувачення висунуто, то суд на будь-якій стадії провадження та за наявності передбачених в абзаці 1 передумов може за згоди служби державного представництва та обвинувачуваного закрити провадження. Згода обвинувачуваного не потрібна, якщо судові засідання не може бути проведене у зв'язку з наведеними в § 205 підставами або здійснюється у передбачених в абзаці 1 § 231, § 232 і 233 випадках за його відсутності. Рішення приймається у вигляді постанови. Постанова оскарженню не підлягає.

§ 153а. (Закриття провадження у разі виконання зобов'язань та вказівок)

(1) Зі згоди компетентного на відкриття судового розгляду суду та обвинувачуваного служба державного представництва у разі проступку може тимчасово відмовитись

⁸⁵ Переклад з німецької мови здійснено Німецьким фондом міжнародного правового співробітництва (прим. редактора).

⁸⁶ Найменування легшого виду караного діяння, яке існує в кримінальному праві ФРН поряд зі злочиним. В оригіналі – «Vergehen» (прим. редактора).

від висунення публічного обвинувачення і одночасно покласти на обвинувачуваного обов'язки і вказівки, якщо вони здатні усунути публічний інтерес на переслідування і цьому не суперечить тяжкість вини. У вигляді обов'язків і вказівок зокрема визначаються,

1. Вчинення певних дій для відшкодування завданої шкоди,
2. Внесення грошової суми на користь суспільно-корисної організації або державного бюджету,
3. Вчинення інших суспільно-корисних дій,
4. Виконання обов'язків з надання утримання в певному обсязі,
5. Серйозні спроби досягти домовленості з потерпілим (домовленість злочинець-жертва) і при цьому відшкодування всіх наслідків діяння повністю або у значній мірі або спроби досягти їх відшкодування, або
6. Участь у вступному семінарі згідно з реченням 2 абзацу 2 § 2b або реченням 4 абзацу 8 § 4 Закону про дорожній рух.

Для виконання обов'язків і вказівок служба державного представництва встановлює обвинувачуваному строк, який у передбачених пунктах 1–3, 5 і 6 речення 2 випадках становить не більше шести місяців, а у передбачених пункту 4 речення 2 випадках – один рік. Служба державного представництва може пізніше скасувати обов'язки і вказівки та один раз продовжити строк на три місяці. Зі згоди обвинувачуваного вона може покладати і скасовувати обов'язки і вказівки також і пізніше. Якщо обвинувачуваний виконує обов'язки і вказівки, то діяння більше не може переслідуватись як проступок. Якщо обвинувачуваний не виконує обов'язки і вказівки, то заходи, які він здійснив для їх виконання, не відшкодовуються. Відповідно діє речення 2 абзацу 1 § 153 у передбачених пунктами 1–5 речення 2 випадках.

(2) Якщо обвинувачення вже висунуте, то суд зі згоди служби державного представництва і обвинувачуваного до закінчення судового розгляду, в межах якого останній раз можуть бути перевірені фактичні обставини справи, може тимчасово зупинити провадження і одночасно покласти на обвинувачуваного передбачені в реченнях 1 та 2 абзацу 1 обов'язки і вказівки. Відповідно діють речення 3–6 абзацу 1. Рішення у відповідності з реченням 1 приймається у вигляді постанови. Постанова оскарженню не підлягає. Речення 4 діє і щодо підтвердження того, що покладені згідно з реченням 1 обов'язки і вказівки є виконаними.

(3) Впродовж установленого на виконання обов'язків і вказівок строку перебіг строку давності зупиняється.

§ 153b. (Відмова від обвинувачення; зупинення провадження)

(1) Якщо існують передумови, за наявності яких суд може відмовитись від призначення покарання, то служба державного представництва зі згоди суду, який був би компетентний на проведення судового розгляду справи, може відмовитись від висунення публічного обвинувачення.

(2) Якщо обвинувачення висунуте, то суд до початку судового провадження може зі згоди служби державного представництва та обвинувачуваного закрити провадження.

...

§ 153d. (Відмова від переслідування політичних караних діянь)

(1) Федеральний генеральний представник може відмовитись від переслідування караних діянь, передбачених в пунктах 2–6 абзацу 1 § 74a та пунктах 2–7 абзацу § 120 Закону про судовий устрій, якщо провадження може створити загрозу виникнення істотної шкоди для Федеративної Республіки Німеччина або якщо переслідування заперечують інші більш важливі публічні інтереси.

(2) Якщо обвинувачення вже висунуте, то Федеральний генеральний представник за наявності передбачених в абзаці 1 передумов може відкликати обвинувачення і закрити провадження на будь-якій стадії провадження.

§ 153e. (Відмова від переслідування за дієвого каяття)

(1) Якщо провадження має своїм предметом карані діяння, передбачені в пунктах 2–6 абзацу 1 § 74a та пунктах 2–7 абзацу § 120 Закону про судовий устрій, то Федеральний генеральний представник зі згоди компетентного згідно з § 120 Закону про судовий устрій вищого суду Землі може відмовитись від переслідування такого діяння, якщо особа після діяння і до того моменту як їй стало відомо про його викриття, сприяла тому, щоби усунути загрозу для існування та безпеки Федеративної Республіки Німеччина або конституційного ладу. Те ж саме діє, якщо особа, яка вчинила діяння, зробила свій внесок у такий спосіб, що після вчинення діяння було розкрито відповідному органу дотичну до нього інформацію про спробу державної зради, створення загрози для демократичної правової держави або зради Батьківщини і створення загрози для зовнішньої безпеки.

(2) Якщо обвинувачення вже висунуте, то компетентний згідно з § 120 Закону про судоустрій вищий суд Землі зі згоди Федерального генерального представника може закрити провадження за наявності передбачених в абзаці 1 передумов.

...

§ 155. (Обсяг розслідування)

(1) Розслідування і відповідне рішення поширюється тільки на зазначене в обвинуваченні діяння та на зазначених в обвинуваченні осіб.

(2) У рамках цих меж суди мають право і зобов'язані на здійснення самостійних дій. Зокрема при застосуванні карного закону вони не зв'язані поданими клопотаннями.

...

§ 156. (Ніякого відкликання обвинувачення)

Публічне обвинувачення не може бути відкликано після відкриття судового розгляду.

...

Другий розділ. Підготовка публічного обвинувачення

§ 158. (Повідомлення про каране діяння; заява про приватне обвинувачення)

(1) Повідомлення про злочин та заява про приватне обвинувачення можуть бути подані до служби державного представництва, органів та службовців поліцейської служби та дільничних судів в усній або письмовій формі. Усне повідомлення документується.

(2) У разі вчинення караних діянь, переслідування яких розпочинається тільки на підставі поданої заяви, відповідна заява повинна бути подана до суду або служби державного представництва в письмовій формі або шляхом складання протоколу, а в інший орган – у письмовій формі.

...

§ 160. (Проведення дізнання)

(1) Як тільки служба державного представництва на підставі повідомлення або в інший спосіб отримує відомості про підозру у вчиненні караного діяння, вона повинна для прийняття рішення про те, чи існує потреба у висуненні публічного обвинувачення, дослідити обставини справи.

(2) Служба державного представництва повинна дослідити обставини, які слугують не тільки викриттю, але також і виправданню особи та дбати про отримання доказів, відносно яких існує загроза їх втрати.

(3) Дізнання служби державного представництва повинне поширюватись і на обставини, які мають значення для встановлення правових наслідків діяння. Для цього воно може послуговуватись допомогою суду.

(4) Не допускаються такі заходи, які заборонені спеціальними нормами федеральних законів або відповідних законів Земель.

...

§ 163. (Завдання поліції)

(1) Органи та службовці поліцейської служби зобов'язані розслідувати карані діяння і приймати всі невідкладні розпорядження з метою попередження перешкод у встановленні обставин справи. З цією метою вони уповноважені подавати клопотання до всіх органів про надання інформації, у разі загрози затримки – вимагати

надання інформації, а також здійснювати дізнання, якщо інші законодавчі норми не врегульовують їх повноваження спеціальним способом.

(2) Органи і службовці поліцейської служби негайно передають результати провадження до служби державного представництва. Якщо є потреба у невідкладних слідчих діях судді, то передання може здійснюватись безпосередньо до дільничного суду.

...

§ 170. (Висунення публічного обвинувачення; закриття провадження)

(1) Якщо дізнання надає достатньо підстав для висунення публічного обвинувачення, то служба державного представництва висуває його шляхом подання обвинувального акта до компетентного суду.

(2) В іншому випадку служба державного представництва закриває провадження. Про це вона повідомляє обвинувачуваного, якщо він в такій якості допитувався або щодо нього приймалась постанова про арешт; те ж саме діє, якщо він просив про таке повідомлення або якщо існує особливий інтерес на таке повідомлення.

§ 171. (Повідомлення заявника)

Якщо служба державного представництва не здійснює за заявою про висунення обвинувачення жодних дій або після дізнання приймає розпорядження про закриття провадження, то вона повинна повідомити про це заявника із зазначенням підстав. У повідомленні заявникові, який одночасно є потерпілим, повинні бути надані роз'яснення про порядок оскарження та про передбачений для цього строк (абзац 1 § 172).

...

Ордонанс Французької Республіки № 58-1270

від 22 грудня 1958 року

Про органічний закон стосовно статусу магістратури⁸⁷

(Зміст і Витяги)

Глава I: Загальні положення

Стаття 1

I. – Судовий корпус включає:

- 1° Судових магістратів і магістратів обвинувачення⁸⁸ при Касаційному суді, апеляційних судах і трибуналів першої інстанції⁸⁹, а також магістратів у кадрах центральної адміністрації міністерства юстиції;
- 2° Судових магістратів і магістратів обвинувачення відповідно при першому президентові і при генеральному прокурорі апеляційного суду, які мають якості, щоб виконувати функції відповідного рангу в апеляційному суді, до якого вони належать, та у трибуналах першої інстанції, що відносяться до згаданого суду;
- 3° Аудитори юстиції.

II. – Будь-який магістрат може бути призначеним протягом своєї кар'єри для виконання судових функцій або функцій обвинувачення.

Стаття 2

Ієрархія судового корпусу складається з двох рівнів. Перехід з другого до першого рівня повинен відповідати приписам таблиці щодо підвищення по службі.

Жоден магістрат не може бути підвищений до першого рівня в судовій установі, де він працює, швидше, ніж за п'ять років, за винятком Касаційного суду.

В середині кожного рівня встановлені списки вислуги.

Функції, які виконують магістрати кожного з рівнів, визначаються декретом Державної ради⁹⁰.

Жоден магістрат не може бути призначений на посаду, що відповідає функціям президента трибуналу вищої інстанції або трибуналу першої інстанції чи функціям

⁸⁷ Переклад з французької мови здійснено Ольгою Коцюбою та медіа-центром «Розмай» (Київ).

⁸⁸ В оригіналі – «magistrats du siège» і «magistrats du parquet». Буквальний переклад цих термінів означає – «магістрати, які сидять» і «магістрати, які стоять на паркеті» (прим. редактора).

⁸⁹ Назва судових органів першої інстанції у Французькій Республіці. В оригіналі – «tribunaux de première instance» (прим. редактора).

⁹⁰ Конституційний орган Французької Республіки, який одночасно виконує консультативні функції (консультації Уряду щодо проектів нормативних актів) і судові функції (вищий судовий орган у системі адміністративної юстиції). В оригіналі – «Conseil d'Etat» (прим. редактора).

прокурора Республіки в юрисдикції, до якої він належить. Проте це положення не стосується магістрату, який виконує одну з таких функцій у разі, коли відповідна посада піднесена до вищого ієрархічного рівня.

Стаття 3

Знаходяться поза межами ієрархії:

1° Магістрати Касаційного суду, за винятком радників членів суду-доповідачів і генеральних адвокатів-доповідачів;

2° Перші президенти апеляційних судів і генеральні прокурори при зазначених судах;

3° Президенти палат апеляційних судів та генеральні адвокати при зазначених судах.

Декрет Державної ради встановлює залежно від обсягів роботи зі здійснення функцій правосуддя, кількість магістратів і службовців судових служб і працівників, реєстр посад президента і першого віце-президента трибуналу вищої інстанції, а також посад прокурора Республіки та заступника прокурора Республіки, які виносяться за межі ієрархії.

Стаття 3-1

Магістрати, зазначені в підпункті 2° пункту I статті 1, викликаються для того, щоб тимчасово замінити магістратів їхнього рангу у трибуналі першої інстанції або апеляційному суді через неспроможність останніх виконувати свої функції, оскільки вони перебувають на лікарняному, у відпустці через тривалу хворобу, з причини народження дитини або усиновлення, або з приводу їх участі у курсах підвищення кваліфікації, або перебування у черговій щорічній відпустці.

Окрім того, вони можуть бути тимчасово призначені в цих установах правосуддя, щоб виконувати на період, що не може бути поновлений і не може перевищувати вісім місяців, службові обов'язки на вакантній посаді, що відноситься до їхнього рангу.

Нарешті, вони можуть на період, що не може бути поновлений і не може перевищувати вісім місяців, бути тимчасово призначені магістрами першого рангу як у трибунал першої інстанції, так і в апеляційний суд, для того, щоби збільшити ефективність установи правосуддя для забезпечення розгляду судових спорів протягом розумного строку.

Якщо йдеться про судових магістратів, то за винятком погодження з їхньої сторони на зміну призначення, вони залишаються при виконанні функцій аж до повернення магістрату, якого вони замінюють або до завершення строку їх тимчасового призначення на підставі ордонансу першого президента.

Призначення цих магістратів залежно від того, чи є вони судовими магістрами або магістрами обвинувачення, здійснюється ордонансом першого президента апеляційного суду або рішенням генерального прокурора, який уточнює мотив і тривалість заміни, яку необхідно здійснити, або тимчасового прикомандування.

При неможливості забезпечити заміну або бути тимчасово прикомандированим, на виконання зазначеного в попередніх абзацах, ці магістрати виконують функції судового магістрату або магістрату обвинувачення на тому ієрархічному рівні, до якого вони належать у трибуналі вищої інстанції місцезнаходження апеляційного суду, до якого вони належать або до трибуналу вищої інстанції, що є найголовнішим в департаменті⁹¹, де знаходиться вищезазначений суд.

Кількість цих магістратів не може перебільшувати, для кожного апеляційного суду, п'ятнадцяту частину посад магістратів апеляційного суду і трибуналів першої інстанції в межах його компетенції.

У разі потреби їх призначення може бути здійснене з перевищенням відповідної штатної кількості апеляційного суду в межах загальної бюджетної кількості посад їхнього рангу.

Після двох років виконання своїх службових функцій та на їх прохання ці магістрати призначаються у трибунал вищої інстанції за місцезнаходженням апеляційного суду, до якого вони належать або до трибуналу вищої інстанції, що є найголовнішим в департаменті, де знаходиться вищезазначений суд. Призначення відбувається на першу вакантну посаду відповідно до суду або органу обвинувачення того ієрархічного рівня, до якого належать указані особи і на який вони претендують як кандидати, за винятком посад шефа органу правосуддя, першого віце-президента, помічника віце-президента, заступника прокурора Республіки або першого віце-прокурора Республіки трибуналу вищої інстанції.

Ці магістрати у жодному разі не можуть виконувати службові функції, передбачені цією статтею протягом строку, що перевищує шість років. Після завершення цього періоду вони призначаються відповідно як судові магістрати або магістрати обвинувачення того ієрархічного рівня, до якого вони належать, в одну з двох юрисдикцій, указаних в попередньому абзаці, куди щонайпізніше за чотири місяці до закінчення шостого року виконання службових функцій, вони подали заяву про переведення. У разі відсутності можливості зробити свій вибір, вони призначаються у трибунал вищої інстанції, що є найголовнішим в департаменті, де знаходиться апеляційний суд, до якого вони прикомандировані. В разі необхідності призначення здійснюються з перевищенням штатного бюджетного розкладу того ієрархічного рівня, до якого вони належать і, якщо це відбувається, з перевищенням органічного штатного розкладу органу правосуддя. Перевищення кількості нормалізується при першій корисній вакансії, що з'являється у відповідному органі правосуддя.

Декрет Державної ради визначає умови застосування цієї статті тоді, коли в цьому виникає потреба.

⁹¹ *Департаменти* – другий, після комуни, рівень адміністративно-територіального устрою Французької Республіки (прим. редактора).

Стаття 4

Судові магістрати є незмінюваними.

У наслідок цього судовий магістрат без його згоди не може отримати нове призначення, навіть з підвищенням.

Стаття 5

Магістрати обвинувачення знаходяться під керівництвом і контролем своїх ієрархічних керівників та під керівництвом міністра юстиції. Під час судового засідання вони вільні у висловлюванні своєї думки.

Стаття 6

Кожен магістрат під час свого призначення на першу посаду і перед тим як приступити до виконання своїх функцій приймає присягу такого змісту:

«Присягаю чесно і сумлінно виконувати свої функції, свято зберігати таємницю прийняття судового рішення, поводити себе як гідний та законослухняний магістрат».

Він не може у жодному випадку бути звільненим від цієї присяги.

Присяга проголошується перед апеляційним судом. Що стосується магістратів, які прямо призначені до Касаційного суду, то вона проголошується перед цим органом правосуддя.

Магістрат, який залишав свою посаду, знову приймає присягу, якщо він повертається.

Стаття 7

Магістрати призначаються на посаду під час урочистого судового засідання того органу правосуддя, до якого вони призначені або належать.

У разі потреби магістрат може бути призначеним у письмовій формі після того, якщо це відбулося, як він проголосив присягу перед апеляційним судом за місцем свого постійного проживання.

Стаття 8

Виконання функцій магістрата є несумісним з виконанням будь-якої іншої публічної функції або будь-якої іншої професійної діяльності з отриманням за це винагороди.

Утім, індивідуальні послаблення можуть бути надані магістратам рішенням керівника суду для того, щоб провести навчання, зміст якого полягає у виконанні ними своїх функцій, або займатися діяльністю, яка за своїм характером не шкодить гідності магістратури чи її незалежності, за винятком діяльності щодо арбітражу, при умові, що певні випадки передбачені чинним законодавством.

Магістрати можуть без попереднього дозволу займатися науковою діяльністю, літературною або художньою творчістю.

Стаття 9

Виконання функцій магістрату є несумісним з мандатом депутата національного парламенту, Європейського парламенту або Економічної, соціальної і природоохоронної Ради, як і членством у конгресі або асамблеї провінції Нова Каледонія, з представництвом в асамблеї Французької Полінезії, членством в територіальній асамблеї островів Валіс і Футуна, з мандатом територіального радника островів Святого Варфоломія, територіального радника острова Сен-Мартен, генерального радника острова Майотта або територіального радника островів Сен-П'єр і Мікелон або з функціями члену уряду Нової Каледонії, або уряду Французької Полінезії.

Ніхто не може бути призначеним магістратом чи виконувати такі функції в органі правосуддя, у сфері діяльності якого перебуває весь департамент або його частина, де член його подружжя є депутатом або сенатором.

Виконання функцій магістрату є несумісною з діяльністю мандату регіонального радника, генерального радника, депутата муніципальної ради або районної ради, міської ради Парижа або члена Асамблеї острова Корсика в межах сфери діяльності органу правосуддя, до якого належить або прикомандирований магістрат.

Ніхто не може бути призначеним магістратом чи залишатись на такій посаді в органі правосуддя, в межах юрисдикції якого не менше ніж за п'ять років до цього він виконував публічні виборні функції, зазначені у цій статті або був кандидатом на отримання одного з цих мандатів, за винятком мандата представника Європейського парламенту – не менше ніж за три роки до цього.

Положення попередніх трьох абзаців не стосуються магістратів Касаційного суду.

Стаття 9-1

Чинні магістрати та у відставці не можуть здійснювати професійну діяльність адвоката, судового повіреного, нотаріуса, судового виконавця, секретаря в комерційному трибуналі, адміністратора правосуддя, уповноваженого представника кредиторів неплатоспроможної компанії або працювати задля когось із членів цих професій в межах юрисдикції органу правосуддя, де вони здійснювали свою професійну діяльність не менше ніж за п'ять років до цього.

Положення попереднього абзацу не стосуються магістратів Касаційного суду.

Стаття 9-1-1

Чинні магістрати та у відставці не можуть займати посад в органах самоврядування заморських територій островів Святого Варфоломія, Сен-Мартена, Майотти, Французької Полінезії та Сен-П'єра і Мікелона або в їх публічних установах, у разі коли вони здійснювали свої функції на території зацікавлених громад менше ніж за два роки до цього.

Стаття 9-2

Магістрат, який перебуває в резерві або звернувся з проханням отримати посаду, повинен у разі отримання пропозиції здійснювати приватну діяльність попередньо проінформувати про це міністра юстиції. Такий же обов'язок накладається протягом п'яти років на магістрата, який остаточно припинив виконувати свої функції.

Міністр юстиції може бути проти здійснення такої діяльності тоді, коли він вважає, що вона протирічить критеріям чесності та гідності або за своєю природою чи умовами, така діяльність могла б компрометувати нормальне функціонування юстиції або могла би дискредитувати виконання службових функцій магістратом.

У разі порушення заборони, передбаченої в цій статті, на магістрата, зарахованого в резерв, необхідно накласти дисциплінарні санкції за умов, передбачених розділом VII. Магістрат на пенсії може бути відповідно до формулювань, передбачених розділом VII, позбавлений статусу службовця на пенсії і, в разі потреби, позбавлений пенсійного забезпечення.

Умови застосування цієї статті передбачені декретом Державної ради.

Стаття 10

Будь-яка політична діяльність заборонена працівникам судового корпусу.

Будь-який прояв ворожості до принципу або форми урядування Республікою заборонений для магістратів, як і будь-які прояви політичного характеру, що є несумісними зі стриманістю, якої вимагає виконання своїх службових функцій.

Також є забороненими будь-які заздалегідь спрямовані дії на припинення функціонування органів правосуддя або перешкоджання їм.

Стаття 11

Незалежно від правил, установлених у Карному кодексі та спеціальних законах, магістрати є захищені від загроз, нападів будь-якого характеру, які можуть їм загрожувати під час виконання або з причини виконання службових функцій. Держава повинна відшкодувати прямі збитки внаслідок цього в усіх випадках, не передбачених пенсійним законодавством.

Стаття 11-1

Магістрати судового корпусу несуть відповідальність лише за свої персональні помилки.

Відповідальність магістратів, які зробили професійну помилку, що відноситься до публічної служби юстиції, може бути ініційована лише за регресним позовом Держави.

Цей регресний позов подається до цивільної палати Касаційного суду.

Стаття 12

Магістрати не можуть поза межами виконання своїх службових функцій бути залученими для інших публічних служб, а лише можуть залучатися до військової служби.

Будь-яке нове положення регламенту, що передбачає їх участь в роботах організацій або комісій поза межами системи правосуддя, буде потребувати контрасигнації міністром юстиції.

Жоден магістрат не може бути залучений до роботи в склад помічників міністра (в кабінет міністра), тимчасово відкомандированим службовцем, якщо він дійсно не відпрацював у складі судового корпусу щонайменше чотири роки з моменту входу до складу магістратури.

Стаття 12-1

Професійна діяльність кожного магістрата є об'єктом оцінювання кожні два роки. Оцінювання здійснюється у разі представлення до просування.

Цьому оцінюванню передую особиста співбесіда з керівником органу правосуддя, куди магістрат призначений чи прикомандирований, або ж з керівником служби, де він виконує свої службові функції. Коли йдеться про місцеві суди, оцінюванню передую співбесіда з судовим магістратом трибуналу вищої інстанції, уповноваженим здійснювати адміністрування трибуналу нижчої інстанції, в межах якої знаходиться цей трибунал. Магістрат, якого це стосується, повністю інформується про результати оцінювання.

Магістрат, який не згоден з результатами оцінювання своєї професійної діяльності, може звернутися до комісії з просування по службі. Після того, як вона отримає зауваження магістрату і зауваження керівництва, яке проводило оцінювання, комісія з просування по службі складає вмотивований висновок, який долучається до досьє відповідного магістрату.

Умови застосування цієї статті передбачені декретом Державної ради.

Стаття 12-2

Досьє магістрату повинно містити всі документи щодо його адміністративного положення, які мають бути зареєстрованими, пронумерованими та розташованими за класифікацією без розривів. Не може бути дана оцінка його поглядів чи політичних, профспілкових, релігійних чи філософських діяльності, ні жодним елементом щодо його приватного життя.

Кожен магістрат має доступ до свого досьє за умов, визначених законом.

Стаття 13

Магістрати зобов'язані проживати в межах розміщення органу правосуддя, до якого вони належать або відносяться.

Міністр юстиції на підставі сприятливого висновку керівника суду може їм зробити в індивідуальний і тимчасовий спосіб виключення з правил.

Глава I bis: Колегії магістратів
(статті 13-1–13-5)

Глава II: Набір і професійна підготовка магістратів
(стаття 14)

Розділ I: Доступ судового корпусу
до Національної школи магістратури
(статті 15–21-1)

Розділ II: Безпосередня інтеграція до судового корпусу
(статті 22–25-4)

Глава III: Магістрати першого і другого рівня
(статті 26–33)

Глава IV: Комісія з просування по службі

Стаття 34

Створено спеціальну комісію з підготовки та затвердження графіка виконання робіт та списків на просування по службі. Ця комісія є загальною для судових магістратів і магістратів обвинувачення.

Графік виконання робіт надається кожному компетентному зібранню при Вищій раді магістратури до їхнього підписання Президентом Республіки.

Комісія з виконання робіт готує щорічну доповідь, яка підлягає оприлюдненню.

...

(статті 35–36)

Глава V: Магістрати поза ієрархією
(статті 37–40)

Глава V bis: Радники і генеральні адвокати в Касаційному суді
(статті 40-1–40-7)

Глава V ter:
(статті 41–41-9)

Глава V quater: Тимчасове виконання повноважень магістрату
(статті 41-10–41-16)

Глава V quinquès:
(статті 41-17–41-24)

Глава VI: Оплата праці

Стаття 42

Оплата праці магістратів включає в себе заробітну плату та додаткові виплати.

Заробітна плата магістратів визначається відповідним декретом Ради міністрів.

Глава VII: Дисципліна

Розділ I: Загальні положення

Стаття 43

Будь-яке порушення магістратом своїх професійних обов'язків, недотримання норм честі, порядності та гідності є дисциплінарним проступком.

Серйозне та умисне порушення магістратом процедурних правил, що становлять основну гарантію прав сторін, проголошену остаточним рішенням органу юстиції, також вважається прямим порушенням його професійних обов'язків.

Вина членів органу обвинувачення та магістратів центральної адміністрації міністерства юстиції оцінюється з урахуванням зобов'язань, які залежать від їхньої ієрархічної субординації.

Стаття 44

Окрім дисциплінарних заходів, головний інспектор судових служб, перші президенти, генеральні прокурори та директори чи керівники служб у центральній адміністрації мають право оголошувати попередження магістратам, що їм підпорядковуються.

У разі, якщо жодне інше попередження або дисциплінарна санкція не були застосовані в цей період, попередження автоматично видаляється з досьє через три роки.

Стаття 45

Дисциплінарні санкції, що застосовуються до магістратів:

- 1° Догана із занесенням в досьє;
- 2° Переведення на іншу посаду;
- 3° Відсторонення від деяких службових функцій;
- 3° bis Заборона призначення на посаду судді строком до п'яти років;
- 4° Пониження у званні;
- 4° bis Тимчасове відсторонення від посади на період до одного року з повним або частковим позбавленням винагороди;
- 5° Пониження в посаді;

6° Звільнення на пенсію або рішення про припинення виконання службових функцій для магістратів, які не мають права на пенсійні виплати;

7° Звільнення.

...

Стаття 48

Дисциплінарні владні повноваження щодо судових магістратів виконує Вища рада магістратури, а стосовно магістратів обвинувачення чи службовців центральної адміністрації міністерства юстиції – міністр юстиції.

...

Стаття 48-1

Будь-яке остаточне рішення національного або міжнародного органу правосуддя про засудження Держави за неналежний стан юстиції доводиться до відома керівника відповідного апеляційного суду Міністром юстиції.

Магістрати повідомляються про це на тих самих умовах.

Притягнення до дисциплінарної відповідальності може бути ініційоване Міністром юстиції та керівниками відповідних апеляційних судів на умовах, передбачених у статтях 50-1, 50-2 та 63.

Розділ II: Дисципліна судових магістратів (статті 49–58)

Розділ III: Дисципліна магістратів обвинувачення

Стаття 58-1

Якщо Міністр юстиції отримав скаргу чи був проінформований про факти, які можуть призвести до дисциплінарної відповідальності магістрату обвинувачення, він може за необхідності після консультації з його безпосередніми керівниками та отримання думки Вищої ради магістратури заборонити магістрату обвинувачення, який фігурує в адміністративному чи карному розслідуванні, виконувати свої функції до остаточного рішення з дисциплінарних заходів. Якщо генеральні прокурори при апеляційних судах та прокурори Республіки при вищих апеляційних трибуналах отримали скаргу чи були проінформовані про факти, які можуть призвести до дисциплінарної відповідальності магістрату обвинувачення, вони можуть за необхідності ініціювати створення компетентного зібрання при Вищій раді для отримання їхнього висновку щодо рішення Міністра юстиції про заборону. Вища рада висловлює свою думку впродовж п'ятнадцяти днів з дня направлення.

Рішення про тимчасове відсторонення, прийняте у службових інтересах, не розголошується. Воно також не включає в себе позбавлення права на винагороду.

Якщо після закінчення двох місяців після оголошення міністром юстиції рішення про тимчасову заборону справа не була передана на розгляд до Вищої ради магіст-

ратури, як це зазначено у двох перших абзацах статті 63, дія тимчасової заборони автоматично припиняється.

Стаття 59

Будь-які санкції відносно магістрату обвинувачення не можуть бути застосовані без попереднього рішення Вищої ради магістратури.

Положення цієї статті застосовуються щодо службовців центральної адміністрації міністерства юстиції.

Статті 60–62 (скасовані)

Стаття 63

Міністр юстиції передає на розгляд Вищої ради магістратури повідомлення про вчинення вчинків, що призводять до дисциплінарної відповідальності.

Генеральні прокурори апеляційних судів, прокурори Республіки при вищих апеляційних трибуналах передають на розгляд Вищій раді магістратури повідомлення про вчинення вчинків, що призводять до дисциплінарної відповідальності.

Копії документів передаються міністру юстиції, який може вимагати проведення розслідування головною інспекцією судової служби.

Будь-яка сторона, яка вважає, що в ході судових процедур поведінка магістрату обвинувачення при здійсненні своїх функцій не відповідала дисциплінарним нормам, може подати скаргу до Вищої ради магістратури.

Скарга розглядається комісією з приймання скарг, яка складається з членів спеціальної групи магістратів обвинувачення як це передбачено статтею 18 органічного закону № 94-100 від 5 лютого 1994⁹².

Скарга не може бути прийнята, якщо вона:

- направлена проти магістрату, коли служба обвинувачення або генеральна служба обвинувачення, до якої він належить, як і раніше відповідальні за цю процедуру;
- подається більш ніж через рік після остаточного рішення про завершення процедури;
- не містить докладного викладу фактів та інформації про завдану шкоду;
- не підписана стороною та не містить його особистих даних, адреси та необхідної інформації для ідентифікації процедури, в якій вона фігурує.

Президент комісії з приймання скарг може відхилити очевидно необґрунтовані або недопустимі скарги. Після оголошення комісією з приймання скарг при Вищій раді магістратури скарги прийнятною, вона одразу ж повідомляє про це магістрату, проти якого висунуто обвинувачення.

⁹² Йде мова про Органічний закон стосовно Вищої ради магістратури (прим. редактора).

Комісія з приймання скарг надає свої зауваження та всю корисну інформацію генеральному прокурору апеляційного суду чи прокурору Республіки при вищому апеляційному трибуналі, яким підпорядковується магістрат, справа якого розглядається. Генеральний прокурор апеляційного суду чи прокурор Республіки при вищому апеляційному трибуналі запрошують магістрата для представлення йому зауважень. Упродовж двох місяців після запиту, поданого комісією з приймання скарг при Вищій раді, генеральний прокурор апеляційного суду чи прокурор Республіки при вищому апеляційному трибуналі надсилає усю інформацію та зауваження Вищій раді магістратури та міністру юстиції.

Комісія з приймання скарг може вислухати магістрата, справа якого розглядається, і в разі необхідності – сторони, яка подала скаргу.

Якщо комісія з приймання скарг вважає, що вчинені дії мають наслідком дисциплінарну відповідальність, вона надсилає матеріали розгляду скарги спеціальному дисциплінарному відділу щодо магістратів обвинувачення Вищої ради.

У разі відхилення скарги представники влади, згадані в перших двох абзацах цієї статті, зберігають за собою право передавати матеріали обвинувачення безпосередньо до Вищої ради магістратури.

Магістрат, проти якого подали скаргу, сторона, керівник суду, зазначений у другому абзаці, та міністр юстиції інформуються про відхилення скарги або про початок дисциплінарної процедури.

Рішення про відхилення скарги не підлягає оскарженню.

Керівник дисциплінарного відділу назначає доповідачем одного з членів відділу, який за необхідності проводитиме розслідування. Коли до Вищої ради магістратури надходить звернення сторони, призначення доповідача відбувається лише після розгляду скарги комісією з приймання скарг.

Стаття 64

Якщо розслідування було завершено, чи у його проведенні не було потреби, магістрат повинен постати перед компетентним зібранням Вищої ради.

Якщо звернення до Вищої ради відбулось за ініціативою сторони, слухання можуть розпочатись не раніше, ніж через три місяці після інформування про справу міністра юстиції.

Стаття 65

Якщо судовий магістрат не постає перед компетентним зібранням, то його присутність може бути проігнорована, якщо причиною відсутності були не форс-мажорні обставини. Слухання компетентного зібрання Вищої ради магістратури є відкритим. Однак якщо цього вимагає охорона громадського порядку або приватного життя або виникають особливі обставини, що можуть нанести шкоду інтересам юстиції, компетентне зібрання Вищої ради магістратури може повністю або частково закрити доступ до зали суду під час слухання.

Компетентне зібрання Вищої ради магістратури висловлює аргументовану думку про санкції, які можуть бути застосовані виходячи із обвинувачення, і передає її міністру юстиції.

Стаття 65-1

При вирішенні питання про наявність дисциплінарного проступку, у разі рівного поділу голосів компетентного зібрання Вищої ради, воно висловлюється проти застосування дисциплінарних санкцій.

Коли наявність дисциплінарного проступку підтверджується, рішення про застосування санкцій приймається більшістю голосів. У разі рівного поділу голосів при виборі санкцій, думка голови компетентного зібрання має переважне значення.

Стаття 66

Якщо міністр юстиції вважає за потрібне застосувати більш сувору санкцію, ніж та, що було запропоновано компетентним зібранням Вищої ради магістратури, він надає їй свій проект обґрунтованого рішення. Вислухавши доводи відповідного магістрату, зібрання приймає нове рішення, яке додається до його дос'є.

Рішення Міністра юстиції повідомляється відповідному магістрату в адміністративній формі. Воно набирає чинності з дня цього сповіщення.

Факт оскарження рішення компетентного зібрання не доводиться до відома заявника.

Глава VIII: Посади **(статті 67–72)**

Глава IX: Припинення повноважень

Стаття 73

Остаточне припинення повноважень, що спричиняє виключення з числа службовців та відповідно до положень статті 77 втрату статусу магістрату відбувається через:

- 1° Примусове звільнення зі служби чи подання у відставку за власним бажанням;
- 2° Вихід на пенсію або рішення залишити посаду через відсутність права на пенсію;
- 3° Звільнення із занесенням в особову справу;
- 4° Пряме призначення в одну з центральних адміністрацій Держави, підпорядковані їм децентралізовані служби або установи Держави відповідно до статті 76-2.

Стаття 74

Крім випадків примусового звільнення, відставка може здійснюватись тільки після відповідної письмової заяви особи. Вона дійсна лише тоді, коли приймається відповідним компетентним органом призначення і набуває чинності зі встановленої цим органом дати.

Стаття 75

Прийняття відставки робить її незворотною. У разі необхідності вона не є перешкодою для здійснення дисциплінарного стягнення навіть у зв'язку з фактами, які були виявлені після її прийняття.

Стаття 76

Граничний вік для роботи магістратів судової системи становить шістдесят сім років.

...

(статті 76-1–76-5)

Стаття 77

Всім магістратам, які мають право на пенсію, може відповідно до положень другого абзацу статті 46 надаватися почесне звання службовців. Проте вмотивованим рішенням органу, який відповідає за вихід на пенсію, після відповідного розпорядження компетентного зібрання при Вищій раді магістратури магістрату може бути відмовлено в наданні почесного звання.

Якщо під час виходу на пенсію магістрат підлягає дисциплінарному стягненню, він не може претендувати на почесне звання службовця до кінця дисциплінарного розгляду і йому може бути відмовлено в його наданні не пізніше ніж через два місяці після закінчення цієї процедури.

Стаття 78

Почесні маїстрати залишаються прикріпленими до органу правосуддя, до якого належали раніше.

Вони, як і раніше, користуються почесними і привілеями свого статусу і можуть у службовому вбранні брати участь в урочистих церемоніях органів правосуддя.

Стаття 79

Після виходу на пенсію почесні маїстрати зобов'язані притримуватись норм поведінки, які випливають з їхньої минулої посади.

Позбавити почесного звання можна через негідну поведінку маїстрату після його виходу на пенсію або діяння, що є дисциплінарними проступками, вчиненими під час роботи маїстратом, які стали відомі міністру юстиції лише після виходу на пенсію відповідної особи.

Особа може бути позбавлена почесного звання лише в порядку, передбаченому в розділі VII.

Розділ X: Різні положення і перехідні заходи
(статті 80–85)

**Федеральний Закон Австрійської Республіки
«Про Службу державного представництва»⁹³
від 1986 року, № 338/1986**

Розділ I – Служби державного представництва⁹⁴

§ 1. Завдання Служб державного представництва

Служби державного представництва при виконанні закріплених за ними в законодавстві завдань покликані до дотримання інтересів держави у сфері правосуддя, передусім у сфері кримінального правосуддя. При виконанні їх завдань в судах вони є незалежними.

§ 2. Побудова Служб державного представництва

(1) В місці знаходження кожного суду Землі, який розглядає кримінальні справи, діє служба державного представництва, в місці знаходження кожного Вищого суду Землі – діє Вище державне представництво, при Верховній судовій палаті⁹⁵ діє Генеральна прокуратура. Служби державного представництва безпосередньо підпорядковані і зв'язані вказівками вищих державних представництв, у свою чергу вони та Генеральна прокуратура – Федеральному міністру юстиції.

(2) Служби державних представництв, вищі державні представництва та Генеральну прокуратуру очолює керівник. Він представляє цю установу назовні, здійснює нагляд за діяльністю підлеглих йому органів і у разі необхідності дає їм вказівки. В окремих випадках він уповноважений брати на себе виконання службових дій усіх підпорядкованих йому органів або уповноважувати виконувати завдання Служби державного представництва, виходячи із надзвичайних підстав, іншого компетентного представника держави ніж того, який уповноважений на їх здійснення згідно з планом розподілу справ.

Антикорупційна Служба державного представництва

**§ 2а. Центральне державне представництво
з питань переслідування економічних злочинів та корупції**

(1) Для дієвого переслідування економічної злочинності, корупції та відповідних організованих деліктів (абз. 1 § 20а КПК) та для проведення великих та складних проваджень по справах про економічні кримінальні злочини та у зв'язку зі зловжи-

⁹³ Переклад з німецької мови здійснено Німецьким фондом міжнародного правового співробітництва.

⁹⁴ В оригіналі «Staatsanwaltschaften» (прим. редактора).

⁹⁵ Найменування Верховного суду Австрійської Республіки. В оригіналі «Obersten Gerichtshof» (прим. редактора).

ванням посадовими повноваженнями згідно з § 302 КК, а також з метою виконання центральних функцій у сфері правової допомоги в галузі юстиції та співробітництва із компетентними установами Європейського Союзу, а також органами юстиції держав – членів Європейського Союзу за такими караними діями, в місці знаходження Вищого державного представництва міста Відень діє для всієї території Федерації Центральне державне представництво під назвою «Центральне державне представництво з питань переслідування економічних злочинів та корупції» (WKStA).

(2) Сфера діяльності WKStA поширюється на територію всієї Федерації. Персональний склад WKStA повинен враховувати наявність пов'язаних з його завданнями необхідних правових, економічних та інших знань, здібностей та придатностей, а також наявність достатнього досвіду в цій сфері діяльності для цілеспрямованого проведення відповідних проваджень.

(3) WKStA повинно у передбачених законом випадках інформувати Вище державне представництво міста Відень. Відповідно застосовується перше речення абзацу 1 § 8 з тією умовою, що WKStA повинно робити повідомлення перед закінченням провадження з розслідування справи згідно з положеннями Глав 10–12 КПК. До цього моменту воно повинно подавати інформацію про важливі кроки в межах провадження після того, як про їх вчинення було прийнято розпорядження.

(4) WKStA на кінець квітня кожного року повинно інформувати Федерального міністра юстиції про закінчені за минулий календарний рік та ще про триваючі провадження у кримінальних справах. В такому повідомленні WKStA повинно представити його оцінку про стан та хід боротьби з економічною злочинністю, а також з корупційними та організованими деліктами, та про недоліки в законодавстві або в організації діяльності та, у разі необхідності, надати пропозиції щодо впровадження прийнятних змін.

(5) У прийнятний спосіб – у будь-якому випадку способом згідно з вимогами абз. 5а § 2 Закону про Агентство із забезпечення юстиції (JBA-G), – повинно бути забезпечено, що у розпорядженні WKStA знаходяться щонайменше п'ять експертів зі сфери фінансів та економіки.

Розділ II – Органи державного представництва

§ 3. Державні представники

(1) Служби державного представництва здійснюють закріплену за ними законодавством діяльність через державних представників, не зачіпаючи положень другого речення абзацу 1 § 4.

(2) Призначені в служби державного представництва і постійно діючі державні представники під час виконання ними завдань цих установ є органами правосуддя.

(3) Окрім державних представників, також і судді та кандидати на посаду судді після успішного складання ними іспиту на зайняття посади судді, які закріплені за службами державного представництва для діяльності в них, можуть діяти як їх органи.

§ 4. Органи державного представництва при окружних судах

(1) На Службу державного представництва в місці знаходження суду Землі, який розглядає кримінальні справи, покладається також і представлення в окружних судах на території округу цього суду Землі. Це завдання може здійснюватись також і окружними представниками, які перебувають під наглядом і керівництвом державних представників. Те ж саме стосується процедури розслідування кримінальних справ, в яких компетентним для розгляду справи по суті був би окружний суд, а також стосується заяв (абз. 2 § 101 КПК), розпоряджень (§ 102 КПК), розслідувань (абз. 2 § 103 КПК) та процесуальних дій урегульованих у главах 10 – 12 КПК.

(2) Окружні представники є чиновниками фахової служби або службовцями за договором, які мають схоже становище.

(3) Якщо окружний представник не може брати участі у розгляді справи по суті, то керівник Служби державного представництва може призначити представником також і іншу придатну особу за її згодою, яка перебуває у службових відносинах із Австрійською республікою у штатному розкладі органів юстиції в Землях або закінчує практику в суді.

(4) Державні представники та окружні представники мають право використовувати для своєї службової діяльності канцелярії в окружних судах.

Розділ III – Внутрішня побудова служб державного представництва. Звіти

§ 5. Відділи та групи

(1) Завдання Служби державного представництва, які випливають із закріплених в законі повноважень, розподіляються між відділами, які мають бути забезпечені необхідною кількістю державних представників.

(2) Відділи можуть бути створені тільки відповідно до систематизованого штатного розкладу посад державних представників (за винятком штатних посад зі спеціальним законодавчим цільовим призначенням). Власні відділи не можуть створюватись як для окружних державних представників, так і для державних представників, призначених на замінні штатні посади згідно із Загальною частиною щорічного Штатного розкладу державних представників.

(3) У службах державного представництва із чотирма або більше систематизованими штатними посадами державних представників, відділи об'єднуються у групи, якими керують керівник установи або перший заступник або відповідно призначений керівник групи. Кожний відділ може входити у склад тільки однієї групи.

Кількість груп не може перевищувати кількість систематизованих при Службі державного представництва штатних посад керівника, першого заступника(ів) та керівника(ів) групи.

(4) Керівнику групи державних представників належить, у межах здійснення ним нагляду за підлеглими йому державними представниками, зокрема право на перевірку доведення ними до кінця їхніх справ. Керівник Служби державного представництва може передавати державним представникам, які мають відповідні здібності та щонайменше один рік працювали як державні представники або судді, самостійне керівництво провадженням з розслідування, за винятком провадження в суді Землі як суду шеффенів⁹⁶ або суду присяжних. Державним представникам, які в цілому п'ять років працювали як державні представники або судді, керівник може додатково, залежно від їх особистих та фахових здібностей, передавати певні загально-визначені завдання та повноваження для повністю самостійного виконання. При цьому слід брати до уваги значення цих завдань та повноважень.

(5) Стосовно зупинення провадження щодо карних діянь, на розгляд якого по суті справи був би компетентний суд Землі як суд присяжних або шеффенів, та стосовно розгляду спрямованих на це клопотань (§ 108 КПК) або клопотань про продовження провадження щодо таких карних діянь у будь-якому разі передбачається проведення відповідної перевірки. Те ж саме стосується розпоряджень згідно з абз. 2 § 76а КПК.

(6) Об'єднання відділів у групи та передання певних завдань на самостійне виконання не позбавляють керівника установи від його обов'язків зі здійснення нагляду.

§ 6. Розподіл справ

(1) Керівники служб державного представництва повинні щороку здійснювати розподіл державних представників за окремими відділами та у разі необхідності таким чином об'єднувати їх у групи, щоби наскільки це можливо досягти рівномірного навантаження всіх державних представників. З цією метою у разі необхідності також і керівник установи, перший(і) заступник(и) та відповідні керівники груп повинні керувати власними відділами.

(2) Керівники служб державних представництв можуть в межах розподілу справ передавати частину їх повноважень (абз. 2 § 2) першому заступнику, якщо це необхідно для врівноваження навантаження.

(3) Із розподілом справ служби державного представництва заздалегідь ознайомлюють – бажано до набуття ними чинності – Вище державне представництво; з важливих причин керівник Вищого державного представництва може розпорядитись про зміну порядку розподілу справ.

⁹⁶ Найменування народних засідателів. В оригіналі «Schöffen» (прим. редактора).

(4) Вищі державні представництва та Генеральна прокуратура повинні ознайомити з їх порядком розподілу справ Федеральне міністерство юстиції.

(5) Протягом календарного року порядок розподілу справ може бути змінений тільки з надзвичайно важливих підстав.

(6) В будинку кожної служби державного представництва вивіщується огляд порядку розподілу справ.

§ 6а. Чергування за викликом та службове чергування

(1) За межами службових годин у службах державного представництва передбачається здійснення чергування за викликом. Чергування за викликом здійснюється необхідною кількістю державних представників, яка може бути потрібна для забезпечення своєчасного опрацювання невідкладних заяв та розпоряджень, але не менше як одним державним представником. У невеликих службах державного представництва чергування за викликом може здійснюватись також і державним представником сусідньої Служби державного представництва. Розподіл державних представників для несення чергування за викликом керівник Служби державного представництва повинен здійснювати таким чином, щоб забезпечити якомога рівномірне залучення державних представників. Якщо чергування за викликом здійснюється для двох служб державного представництва, то керівники цих служб державного представництва здійснюють розподіл за обопільним погодженням. Розподіл може бути одноголосно змінений державними представниками, яких він стосується, із попереднім повідомленням керівнику Служби державного представництва (керівникам служб державного представництва).

(2) Під час чергування за викликом державний представник повинен обирати таке своє місце перебування, щоби він завдяки застосуванню засобів технічної комунікації був досяжним у будь-який час і впродовж найкоротшого відрізка часу за межами службового часу міг би вчинити відповідні службові дії, здійснення яких не можна відкласти до початку наступного службового часу або наступного службового чергування.

(3) Федеральний міністр юстиції згідно з вимогами середнього навантаження невідкладними службовими діями може розпорядитись про запровадження в окремих службах державного представництва впродовж певних часових відрізків замість чергування за викликом службове чергування. Впродовж службового чергування державний представник, який був призначений здійснювати у відповідний день чергування за викликом, повинен бути присутнім у визначених службових приміщеннях Служби державного представництва, якщо тільки у зв'язку з його використанням в межах чергування за викликом або службового чергування він не має здійснювати службові дії за межами Служби державного представництва.

§ 7. Канцелярія

У службах державного представництва створюються канцелярії, в яких мають працювати необхідна кількість чиновників та службовців за договором.

§ 8. Звіти служб державного представництва

(1) Служби державного представництва повинні за власною ініціативою звітувати про карні провадження, відносно яких, у зв'язку зі значенням розкриття вчиненого карного діяння або особи підозрюваного, існує особливий публічний інтерес, або за якими повинні бути оцінені ще не повністю прояснені правові питання принципового значення, відповідно вищестоящому Вищому державному представництву із повідомленням про вже прийняті розпорядження і висловлювати їх позицію щодо запланованих подальших дій. Так само має повідомлятися про карні провадження проти членів загальних органів представництва, якщо тільки зв'язок із політичною діяльністю такого члена є відсутнім.

(2) Вищі державні представництва можуть з метою реалізації їх компетенції з нагляду та надання вказівок, зокрема з метою підтримання єдиного правозастосування, письмово розпоряджатись про те, що їм повинні повідомляти про певні групи карних справ. Вони можуть вимагати звітів також і щодо конкретних справ.

(3) Звіти згідно з абзацом 1 подаються відразу після першого розпорядження, а в сумнівних випадках ще до нього (звіт про навантаження). В інших випадках час та спосіб звітування про рух провадження визначається відповідно до спеціального розпорядження вищих державних представництв.

(4) Обов'язку про надання звітів стосовно запланованих розпоряджень або виконання справ не суперечать розпорядження та заяви, які приймаються (подаються) у зв'язку із загрозою затримки.

§ 8a. Накази та звіти вищих державних представництв

(1) Вищі державні представництва повинні перевіряти надані згідно з § 8 звіти та приймати у разі необхідності відповідні розпорядження.

(2) Якщо тільки не йдеться про карні справи із територіально обмеженим значенням, вищі державні представництва повинні подавати звіти згідно з абз. 1 § 8 разом з висновком, чи існують заперечення проти запланованих дій або виду заходів, поданих для отримання дозволу на їх здійснення, Федеральному міністру юстиції, який повинен діяти щодо Вищого державного представництва згідно з вимогами абзацу 1.

(3) При виконанні його повноваження щодо здійснення нагляду та надання вказівок (§ 29a), для підтримання єдиного правозастосування, а також для звітування перед законодавчими органами, їх органами та міжнародними організаціями, Федеральний міністр юстиції може діяти згідно з вимогами абз. 2 § 8. У таких випадках він може вимагати від вищих державних представництв також надання звітів про стан справ в окремих провадженнях. Це має бути відповідним чином відображено в журналі.

§ 9. Обов'язок звітування органів державного представництва при окружних судах

У зазначених в § 8 випадках органи державного представництва при окружних судах повинні за власною ініціативою звітувати Службі державного представництва та – за винятком випадків загрози затримання – чекати на його вказівки.

§ 10. Щомісячні та щорічні звіти

(1) (Скасований)

(2) Кожного року служби державного представництва мають подавати до Вищого державного представництва звіт про проведені у зв'язку із висуненням публічного обвинувачення карні провадження та пояснення щодо подальшого розвитку в їх діяльності. Вищі державні представництва мають перевірити ці звіти, а у разі необхідності вимагати їх виправлення або приймати інші необхідні розпорядження. Вони повинні готувати загальний огляд, який має містити статистику про підлегли їм служби державного представництва.

(3) Із закінченням кожного року вищі державні представництва та Генеральна прокуратура повинні звітувати Федеральному міністерству юстиції про закінчені впродовж року та про ще триваючі карні справи. Вищі державні представництва повинні також передавати огляди про дисциплінарні справи проти суддів та нотаріусів.

(4) Кожного року служби державного представництва повинні передавати вищим державним представництвам, а вони та Генеральна прокуратура – Федеральному міністерству юстиції, їх спостереження про стан та хід правозастосування, а також про недоліки законодавства або їх діяльності і в разі необхідності робити прийнятні пропозиції про внесення змін.

(5) Служби державного представництва та вищі державні представництва повинні брати участь, не порушуючи обов'язків згідно з абзацом 2, у підготовці статистики та автоматизованих інформаційних систем у сфері діяльності органів юстиції шляхом надання даних та документів. Також і Генеральна прокуратура повинна у разі необхідності робити її внесок до статистики та інформаційних систем.

§ 10а. Звіти про спеціальні слідчі заходи

(1) Служби державного представництва повинні звітувати Вищим державним представництвам про заплановані розпорядження про оптичне або акустичне спостереження за особами відповідно до пунктів 2 та 3 абз. 1 § 136 КПК або про автоматизоване зіставлення даних згідно з абз. 2 та 3 § 141 КПК. Відповідно застосовується абз. 4 § 8.

(2) Служби державного представництва повинні щорічно подавати Вищим державним представництвам спеціальні звіти про карні справи, щодо яких були прийняті розпорядження про оптичне або акустичне спостереження за особами згідно з § 136 КПК або про автоматизоване зіставлення даних згідно з § 141 КПК, а у передбачених абз. 1 випадках додавати примірники відповідних розпоряджень разом із судовим дозволом. Звіти мають зокрема містити інформацію про:

1. Кількість випадків, у яких були прийняті розпорядження про оптичне або акустичне спостереження за особами або про автоматизоване зіставлення даних, а також про кількість осіб, яких стосувалося спостереження або дослідження за допомогою зіставлення даних,

2. Тривалість окремих заходів спостереження,

3. Кількість випадків, у яких зазначені в абз. 2 спеціальні слідчі заходи, завершилися успішно.

(3) Вищі державні представництва повинні перевіряти ці звіти та, у разі необхідності, надати можливість їх виправити або прийняти інші необхідні розпорядження. Вони повинні передавати Федеральному міністерству юстиції загальний огляд про спеціальні слідчі заходи разом із примірниками погоджених розпоряджень у розумінні абз. 1.

(4) Федеральний міністр юстиції на основі звітів служб державного представництва та звіту Уповноваженого із захисту прав повинен щорічно представляти Національній Раді⁹⁷, Раді із захисту даних⁹⁸ та Комісії із захисту даних⁹⁹ загальний огляд про застосування спеціальних слідчих заходів, якщо вони були проведені з дозволу суду.

Розділ V – Вказівки

§ 29. Вказівки Вищих державних представництв

(1) Вказівки Вищих державних представництв стосовно опрацювання справи в межах певного провадження повинні надаватись службам державного представництва в письмовому вигляді із посиланням на цю норму Закону та обґрунтовуватись. Якщо це є неможливим у зв'язку із певними обставинами, зокрема у зв'язку із загрозою затримки, то надана усно вказівка повинна бути письмово підтверджена якомога швидше.

(2) Якщо опрацювання справи в межах певного провадження обговорюється усно, то Служба державного представництва повинна закріпити результат такого обговорення в протоколі, в якому зокрема має бути зазначено, чи була досягнута узгоджена правова позиція або ж Вище державне представництво надало певну вказівку.

(3) Служба державного представництва повинна додати вказівку або протокол до журналу. Примірник вказівки або протоколу вона повинна додати під час провадження з розслідування до матеріалів слідчої справи (§ 34с), впродовж розгляду справи по суті та розгляду засобів правового оскарження – до клопотання, яке спрямоване на ухвалення судового рішення.

§ 29а. Вказівки Вищому державному представництву

(1) Вказівки Федерального міністра юстиції стосовно опрацювання справи в межах певного провадження надаються Вищому державному представництву письмово із посиланням на цю норму Закону та обґрунтовуються. Після цього Вищі державні представництва мають діяти згідно з § 29.

⁹⁷ Нижня палата парламенту Австрійської Республіки. В оригіналі «Nationalrat» (прим. редактора).

⁹⁸ Дорадчий орган при Федеральному канцлері Австрійської Республіки (прим. редактора).

⁹⁹ Адміністративний орган у сфері захисту даних (прим. редактора).

(2) Для усного обговорення ходу опрацювання справи в межах певного провадження відповідно застосовується абз. 2 § 29. При цьому Вище державне представництво повинне скласти протокол, якщо Служба державного представництва не брала участі в усному обговоренні.

(3) Федеральний міністр юстиції повинен щорічно звітувати Національній Раді та Федеральній Раді¹⁰⁰ про надані ним вказівки, після того як було закінчене провадження, в межах якого надавалась вказівка.

§ 30. Вказівки всередині служб державного представництва

(1) Державний представник, який вважає надану йому вказівку щодо опрацювання справи в межах певного провадження протиправною, повинен повідомити цю його позицію керівнику, а саме перед виконанням вказівки, якщо тільки не йдеться про невідкладний захід у зв'язку із загрозою затримки. Якщо державний представник має інші сумніви щодо вказівки, то він повинен повідомити про них керівника.

(2) Якщо державний представник вважає вказівку протиправною або вимагає надання вказівки в письмовому вигляді, то керівник повинен надати вказівку письмово або повторити її в письмовому вигляді, в іншому випадку вона вважається відкликаною.

(3) Якщо державний представник переконаний у протиправності або неприйнятності поведінки, яка від нього вимагається, або існують інші варті уваги підстави, то керівник установи повинен на підставі поданої ним письмової та достатньо обґрунтованої вимоги звільнити його від подальшого опрацювання справи, якщо тільки у зв'язку із загрозою затримки не йдеться про невідкладний захід.

§ 31. Оприлюднення вказівок

Щодо вказівок, виконання яких спрямоване на закінчення провадження з розслідування або на отримання судового рішення, до часу закінчення розслідування або перед судовим рішенням повідомлення можуть робити тільки керівник Служби державного представництва або вищестоящі щодо нього установи. Після правочинного закінчення провадження з розслідування або після судового рішення просте повідомлення про те, від якої установи та у якому напрямі була надана вказівка стосовно опрацювання справи, не порушує обов'язку щодо дотримання службової таємниці. Те ж саме діє щодо усного обговорення опрацювання справи згідно з абз. 2 § 29 та абз. 2 § 29а.

Розділ IV – Порядок діяльності служб державного представництва

§ 32. Дії в суді

(1) Державні представники подають клопотання під час розгляду та на засіданнях усно або, як правило, письмово. Так само вони подають їх пояснення до клопотань учасників провадження або запитів суду.

¹⁰⁰ Верхня палата парламенту Австрійської Республіки. В оригіналі – «Bundesrat» (прим. редактора).

(2) Представлення обвинувачення при розгляді справи по суті, якщо це є в інтересах доцільного карного переслідування, передається за можливістю тому державному представнику, який і до цього часу переважно займався цією справою.

(3) Представлення обвинувачення при розгляді справи по суті в окружному суді або одноособовим суддею суду Землі, а також представництво в межах провадження із розгляду засобів правового оскарження в суді Землі може бути передано також і кандидатам на посаду судді, які ще не склали іспит для зайняття посади судді. Кандидатам на посаду судді після успішного складання іспиту на зайняття посади судді може бути також передане обвинувачення в суді Землі як суді шеффенів, а також представництво в межах провадження із розгляду засобів правового оскарження у Вищому суді Землі.

§ 33. Ознайомлення з матеріалами судової справи

Всі установи державного представництва мають право з метою виконання їх завдань ознайомлюватись із матеріалами судової справи і отримувати довідки про їх зміст. Але із протоколами обговорення можна ознайомлюватись тільки у тому випадку, якщо це необхідно для перевірки порушення Закону, про яке стверджується.

§ 34. Журнал

(1) Для кожної карної справи у службах державного представництва з моменту висунення обвинувачення відповідно до вимог § 34а повинен бути заведений журнал. Але керівник у певних випадках може розпорядитись, що журнали повинні вестись також у межах провадження із розслідування.

(2) До журналу повинні заноситись підстави для зупинення, припинення та подальшого ведення провадження з розслідування, для вирішення справи в інший спосіб, відкликання заяви про відкриття кримінальної справи, обвинувачення, а також заяви про поміщення в установу для психічно ненормальних правопорушників.

(3) До журналу додаються оригінали заяв про карні справи, обвинувачення, заяв про поміщення до установи для психічно ненормальних правопорушників та засоби правового оскарження, а зі звітів та розпоряджень про примусові заходи додаються їх копії. Результати розгляду справи по суті, а також різноманітні заяви щодо засобів правового оскарження реєструються в журналі.

(4) У разі подання заяви про відкриття карної справи, мають в загальному плані реєструватись обставини, які є важливими для доказування та визначення міри покарання.

§ 34а. Реєстр, інші допоміжні засоби діяльності та електронний правовий обіг

(1) При кожній службі державного представництва ведеться реєстр та інші допоміжні засоби діяльності з тим, щоби мати огляд загального стану триваючих справ, спрощувати їх пошук та розуміння стану окремих справ, отримувати необхідне

уявлення стосовно опрацювання окремої карної справи і одночасно забезпечити необхідні основні дані для спостереження за всією діяльністю та виконанням окремих розпоряджень Служби державного представництва, клопотань, вказівок та завдань.

(2) До реєстрів, інших допоміжних заходів, а також журналів та слідчих матеріалів повинні заноситись тільки такі дані, які є необхідними для виконання мети реєстру, допоміжного заходу або слідчої справи. Ведення реєстрів, журналів, слідчих матеріалів та інших допоміжних засобів, а також запис змісту слідчих матеріалів, складових частин матеріалів, журналів служб державного представництва, допоміжних засобів та інших документів має здійснюватись відповідно до технічних можливостей та можливостей персоналу за допомогою процедур автоматизації в галузі юстиції (VJ). Дані реєстрів та інших допоміжних засобів не можуть відхилятися від змісту слідчих справ або відповідно журналів та інших допоміжних засобів діяльності.

(3) Федеральний міністр юстиції повинен постановою врегулювати, які реєстри та допоміжні засоби повинні вестись в органах державного представництва, а також які види справ туди повинні заноситись, які органи повинні їх вести і як довго вони повинні зберігатись або бути доступними для використання. Форма та побудова реєстрів та допоміжних засобів, а також детальний порядок дій при їх веденні, врегульовується в онлайнному довіднику VJ або інших документах. Онлайнний довідник VJ повинен бути доступний в актуальній редакції на домашній сторінці Інтернету органів юстиції. Також мають бути розміщені й інші відповідні документи.

(4) Якщо органи або учасники мають право на ознайомлення із матеріалами розслідування або журналом, вони відповідно до наявних технічних можливостей також мають право отримувати фотокопії або роздруківки документів або частини документів, які стосуються їх справи. Зазначеним особам, із урахуванням можливостей простого та ощадливого управління, а також із забезпеченням достатнього рівня попередження зловживанням з боку третіх осіб, може бути надана можливість також і електронного ознайомлення зі всіма доступними згідно з нормами КПК або цього Закону даними, які них стосуються, і які записані в автоматизованих даних органів юстиції.

(5) До електронного правового обігу зі службами державного представництва відповідно застосовуються § 89a–89g Закону про організацію судів.

§ 34b. Матеріальна відповідальність за застосування ІТ

(1) За матеріальну шкоду, яка виникла у зв'язку із застосуванням інформаційної та комунікаційної техніки і пов'язана із помилками при здійсненні діяльності служби державного представництва, включаючи сферу діяльності органів юстиції, а також необхідні для цього реєстри та інші допоміжні засоби діяльності та публічний реєстр, відповідальність несе Федерація. Відповідальність виключається, якщо шкода завдана невідворотною подією, яка не пов'язана ні з помилкою властивостей, ані з відмовою засобів автоматизованої обробки даних. В іншому застосовується Закон про відповідальність держави за заподіяну шкоду, № 20/1949.

(2) При електронному переданні даних та даних про виконані справи Федерація відповідає згідно з абз. 1, якщо виникла помилка:

1. Стосовно даних, які були передані Службі державного представництва – з моменту їх надходження до Федерального серверу GmbH¹⁰¹;
2. Стосовно даних, які повинні передаватись Службі державного представництва – до їх надходження до сфери розпорядження отримувача.

§ 34с. Слідча справа

(1) Як тільки в межах провадження з розслідування Служба державного представництва отримала повідомлення згідно з § 100 КПК, Служба державного представництва має завести слідчу справу згідно з положеннями Службового розпорядження до Закону про державне представництво (DV-StAG), якщо тільки провадження не було без подальшого розслідування негайно припинено згідно з абз. 2 або 2а § 197 КПК або зупинено згідно з § 190–192 КПК. Ця слідча справа передається до суду у випадку наявності заяв згідно з абз. 2 § 101 КПК, висновків у рамках провадження за скаргами (§ 88 та 89 КПК), на підставі заперечення у зв'язку із порушенням права (§ 106 КПК), у зв'язку із зупиненням провадження (§ 108 КПК) або у зв'язку із продовженням провадження (§ 195 КПК), а також із висуненням обвинувачення.

(2) У провадженнях з розслідування у зв'язку з кримінальними діями, на розгляд яких по суті може бути компетентним окружний суд, від ведення слідчої справи можна відмовитись. Слідча справа все ж може бути заведена, як тільки до суду подана заява або передане обвинувачення (заява про покарання).

§ 35. Установи

(1) Право на ознайомлення з журналом належить, не зачіпаючи наступних за цим положень, тільки службам державного представництва та Федеральному міністерству юстиції, а також у необхідному обсязі тим установам, які займаються кримінальним та дисциплінарним провадженням проти Служби державного представництва або провадженням згідно із Законом про відповідальність держави за заподіяну шкоду, № 20/1949, проти Федерації у зв'язку із твердженням про порушення права з боку органу державного представництва.

(2) Норми закону, відповідно з якими Законодавчому органу або Народному представнику¹⁰² належить право на ознайомлення із журналами, не зачіпаються.

(3) Поряд з цим, Федеральне міністерство юстиції або Вище державне представництво з метою наукових досліджень або з інших схожих важливих причин може

¹⁰¹ *Абревіатура* товариства з обмеженою відповідальністю. Німецькою мовою – «Gesellschaft mit beschränkter Haftung» (прим. редактора).

¹⁰² *Найменування* парламентського уповноваженого із захисту прав людини (омбудсмена) в Австрійській Республіці. В оригіналі «Volksanwaltschaft» (прим. редактора).

дозволити ознайомлення з журналами. В такому випадку право ознайомлення не надається до закінчення десятирічного строку з часу повернення заяви або іншого способу закінчення провадження.

(4) Ознайомлення зі слідчою справою Служби державного представництва та доданими до неї звітами про кримінально-поліцейські та інші слідчі дії та збір доказів відбувається виключно із нормами КПК.

(5) Зазначені вище норми не суперечать обов'язкам на пояснення згідно з § 195 КПК, якщо є наявним обґрунтований правовий інтерес на отримання довідки.

§ 35a.

Відповідно до вимог персональних і технічних передумов положення Федерального Закону про Верховну судову палату, № 328/1968, та Закону про судову організацію, № 217/1896, стосовно загальної доступності рішень відповідно застосовуються також і до рішень служб державного представництва про зупинення провадження із розслідування згідно з главами 10 та 11 КПК, якщо вони мають особливий публічний інтерес або містять особливо важливі для оцінки схожих проваджень правові формулювання. Опублікування має відбуватись в банку даних едиктів із прийняттям розпорядження про це Вищим державним представництвом.

Розділ VII – Право нагляду

§ 36. Службовий нагляд

(1) Вищі державні представництва на виконання їх права на здійснення нагляду повинні регулярно перевіряти хід справ у підпорядкованих їм службах державного представництва шляхом здійснення прийнятих заходів і щонайменше кожні чотири роки шляхом безпосереднього ознайомлення.

(2) Службовий нагляд Федерального міністерства юстиції щодо установ державного представництва здійснюється згідно з вимогами абз. 1 та 2 § 4 Закону про федеральні міністерства від 1986 року.

§ 37. Скарги з вимогою проведення нагляду

(1) Скарги проти державного представника у зв'язку з його службовою діяльністю можуть бути подані до будь-якої вищестоящої над ним установи. Якщо скарга подається до установи, яка не є безпосередньо вищестоящою установою щодо відповідного державного представника, то вона, як правило, має бути передана саме такій для здійснення службових дій, якщо необхідно – із покладенням обов'язку надати звіт.

(2) Про всі скарги, які не є явно необґрунтованими, повідомляється відповідному державному представнику з вимогою задовольнити скаргу впродовж певного строку і прозвітувати про це або повідомити про перешкоди, які цьому заважають.

Розділ VIII – Співучасть служб державного представництва у цивільних справах

§ 38.

(1) Якщо на служби державного представництва покладені завдання пов'язані із цивільними справами, відповідно застосовуються норми цього Закону. На окружних представників діяльність у цивільних справах не покладається.

(2) Представництво Служби державного представництва у провадженні в окружному суді може здійснюватись також і через кандидата на посаду судді.

Розділ X – Рівноправність

§ 40. Рівноправність

Використані в цьому Федеральному Законі формулювання, спрямовані фізичним особам, рівнозначно включають в себе жінок і чоловіків.

Розділ XI. Прикінцеві положення

§ 41. Посилання на інші федеральні закони

Якщо в цьому Федеральному Законі робиться відсилання до інших федеральних законів, то вони застосовуються у відповідно чинній редакції.

§ 42. Набрання чинності

(1) Цей Федеральний Закон набирає чинності 1 липня 1986 року.

§ 43. Виконання

(1) На виконання цього Федерального Закону уповноважується Федеральний міністр юстиції.

(2) Федеральний міністр юстиції повинен на виконання цього Федерального Закону прийняти шляхом постанови необхідні норми, зокрема про внутрішню організацію та ведення справ установами державного представництва, про діяльність комісій з питань персоналу, а також про забезпечення, носіння та тривалість використання службового одягу державними представниками.

**Закон Королівства Іспанії
50/1981 від 30 грудня, який врегульовує
Статут Служби державного представництва¹⁰³**

ТИТУЛ І. Служба державного представництва¹⁰⁴ та її функції

Глава І. Служба державного представництва

Стаття 1

Місією Служби державного представництва є сприяння відправленню правосуддя на захист законності, прав осіб та публічних інтересів, які визначені законом, за власною ініціативою або за зверненнями зацікавлених сторін, а також забезпечення незалежності судів та задоволення суспільних інтересів у цих судах.

Стаття 2

1. Служба державного представництва є конституційним органом, що має власну юридичну особу, є наділеним функціональною самостійністю у межах судової влади, а також який здійснює свою місію силами своїх органів згідно з принципами єдності дій та структурної ієрархії з обов'язковим дотриманням засад законності та безсторонності.
2. Наведене визначення стосується Служби державного представництва в ексклюзивному порядку.

Глава ІІ. Функції Служби державного представництва

Стаття 3

Для виконання завдань, визначених у статті 1, Служба державного представництва:

1. Забезпечує ефективне виконання передбачених законом функцій згідно із законодавством, його нормами та положеннями, виконуючи в усіх необхідних випадках визначені для цього дії та застосовуючи свої ресурси і повноваження.
2. Виконує всі передбачені законом функції для захисту незалежності суддів та судів.
3. Забезпечує повагу до конституційних органів і до фундаментальних прав та свобод осіб, використовуючи для цього всі засоби, які є необхідними.
4. Веде карні та цивільні провадження у зв'язку зі злочинами та проступками або здійснює переслідування осіб, які їх учинили, у встановленому порядку.

¹⁰³ Переклад з іспанської мови здійснено Сергієм Колесником.

¹⁰⁴ В оригіналі – «del Ministerio Fiscal». При цьому, латинське слово «ministrare» перекладається як «служити» (прим. редактора).

5. Виступає у кримінальному процесі, підтримуючи перед судовими органами клопотання про застосування необхідних запобіжних заходів і сприяючи заходам з дослідження фактів або ж надаючи прямі вказівки у процесі розслідувань у рамках положень Органічного закону, що врегульовує питання кримінальної відповідальності неповнолітніх, включаючи право віддавати судовій поліції вказівки на здійснення тих кроків, які Служба вважатиме за потрібні.
6. У цілях захисту законності та публічних інтересів суспільства бере участь у провадженнях стосовно цивільного стану, а також в інших провадженнях, визначених законом.
7. Виступає стороною у цивільних провадженнях, установлених законом, у випадках, коли зачіпаються інтереси суспільства, або, коли провадження може стосуватися неповнолітніх, недієздатних осіб або інвалідів; Служба забезпечує законні механізми представництва їхніх інтересів.
8. Забезпечує недоторканність юрисдикції і компетенції суддів та судів, розв'язуючи колізії юрисдикцій, а у належних випадках – питання повноважень, що з таких колізій випливають, а також вирішує такі питання за зверненням інших сторін.
9. Дбає про виконання судових рішень, які позначаються на публічних і суспільних інтересах.
10. Дбає про процесуальний захист потерпілих, а також про захист свідків та експертів, забезпечуючи дію механізмів, передбачених для надання дієвої допомоги і захисту зазначених осіб.
11. Виступає у судових процесах щодо конституційної скарги¹⁰⁵, а також щодо питань конституційності у випадках та у спосіб, передбачених Органічним законом про Конституційний трибунал¹⁰⁶.
12. У передбачений законом спосіб подає звернення щодо конституційної скарги, а також виступає у справах, які слухає Конституційний трибунал щодо захисту законності.
13. У питаннях кримінальної відповідальності неповнолітніх виконує функції, які передбачаються для нього спеціальним законодавством, маючи при цьому обов'язок спрямовувати свої дії на забезпечення вищих інтересів неповнолітнього.
14. Виступає, на правових засадах та у спосіб, які передбачені законом, у провадженнях Рахункового трибуналу¹⁰⁷. Так само, забезпечує захист законності у судово-адміністративних та трудових процесах у випадках, коли його участь передбачається.

¹⁰⁵ В оригіналі «amparo» (прим. редактора).

¹⁰⁶ В оригіналі «Tribunal Constitucional» (прим. редактора).

¹⁰⁷ В оригіналі «Tribunal de Cuentas» – орган, який поєднує в собі повноваження, що є аналогічні повноваженням Рахункової палати України, і повноваження судової установи (прим. редактора).

15. Забезпечує надання, а у разі необхідності – безпосередньо надає міжнародну юридичну допомогу, яка передбачається законами, угодами та міжнародними конвенціями.

16. Виконує інші функції, які визначені для нього відповідними юридичними нормами держави.

У загальному плані, участь державних представників у провадженнях може здійснюватися або у письмовій формі, або ж у формі особистого з'явлення. Крім того, вона може реалізовуватися за допомогою технічних засобів, за умови, що при цьому забезпечується адекватне виконання їхніх функцій, а також надаються чітко визначені процесуальні гарантії дій, про які йдеться. Участь державних представників у провадженнях, інших, аніж карні, може допускатися у крайніх випадках, за винятком ситуацій, коли закон передбачає інше, або ж коли державний представник виступає як позивач.

Стаття 4.

Служба державного представництва, з метою здійснення своїх функцій, має право:

Перше. Витребувати відомості про будь-яке судове рішення та інформацію про стан провадження із правом вимагати надання огляду проваджень, незалежно від їхнього стану, або ж надання копії будь-якого документа з метою забезпечення чіткого виконання вимог законів, дотримання їхніх умов і строків, а також, у необхідних випадках – внесення відповідних поправок. Так само має право витребувати відомості про факти, на підставі яких було розпочате провадження, незалежно від типу цього провадження, у разі, якщо існують розумні підстави вважати, що дослідження цих фактів відноситься до повноважень іншого органу, аніж той, який веде провадження. Крім того, має право прямого доступу до даних офіційних реєстрів, доступ до яких є необмеженим для органів судового контролю.

Друге. У будь-який момент відвідувати заклади або установи тримання осіб під вартою, пенітенціарні заклади або заклади обмеження волі будь-якого типу в межах своєї територіальної юрисдикції, знайомитися зі справами ув'язнених та витребувати будь-яку інформацію, яку вважає необхідною.

Третє. Звертатися по допомогу до будь-яких органів влади та до їхніх представників.

Четверте. Віддавати всім посадовим особам, які входять до складу судової поліції, правомірні накази та розпорядження стосовно конкретних справ.

П'яте. Інформувати громадськість про події, що відбуваються, у межах своєї компетенції із дотриманням таємниці слідства, а також інших обов'язків щодо збереження та захисту таємниці, які є притаманними відповідним посадам і правам зацікавлених сторін.

Структури, посадові особи, органи або конкретні особи, уповноважені Службою державного представництва, у ході здійснення своїх повноважень, що перелічуються у цій та наступних статтях, мають неухильно дотримуватися встановлених законом меж. Така само, у тих самих межах вони повинні з'являтися до служби державного представництва за її викликом.

Шосте. Створює у Провінціях, а також на територіях, де вважає це за потрібне, свої публічні представництва, центри стосунків з потерпілими та постраждалими внаслідок кримінальних правопорушень, які були вчинені у межах відповідних юрисдикцій, і які передбачають притягнення винних до відповідальності судами або трибуналами даної території з метою визначення завданої потерпілим шкоди, а також дослідження документів та інших доказів, які є наявними для підтвердження характеру та тяжкості злочину.

Стаття 5.

Перше. Державний представник отримує заяви та передає їх до судового органу або ж, якщо він/вона не бачить підстав для відкриття провадження, залишає їх без розгляду, повідомляючи про таке рішення заявника.

Друге. Так само, з метою перевірки фактів, визначених у заяві, або ж зазначених у справі, яку державний представник веде, державний представник має право провести або віддати розпорядження про проведення тих слідчих дій, які визначені Кримінальним процедурним законом, і які не передбачають вжиття заходів запобіжного, або такого, що обмежує права особи, характеру. Втім, державний представник має право віддати розпорядження про застосування запобіжного заходу у вигляді взяття особи під варту.

Усі процесуальні дії, які проводяться Службою державного представництва або під його керівництвом, спираються на принцип презумпції автентичності.

Такі процесуальні дії також мають скеровуватися принципами тлумачення суперечностей на користь підозрюваного, пропорційності та можливості захисту.

З цієї метою державний представник повинен отримати від підозрюваного, який при цьому використовує допомогу адвоката, свідчення, а також дослідити зміст виконаних процесуальних дій. Тривалість таких дій повинна бути пропорційною характеру факту, який досліджується, але не більше шести місяців, за винятком випадків, коли цей термін був продовжений на основі вмотивованого рішення Генерального державного представника. Однак процесуальні слідчі дії стосовно злочинів, про які йдеться у четвертому абзаці статті 19 цього Закону, не можуть тривати довше дванадцяти місяців, за винятком випадків, коли цей термін був продовжений на основі вмотивованого рішення Генерального державного представника.

Третє. Після закінчення відповідного терміну, якщо слідству вдалося зібрати докази щодо дій кримінального характеру, і незалежно від стану процесуальних дій, державний представник повинен передати справу до суду разом з відповідним обвинувальним актом, за винятком випадків, коли справа була закрита.

Крім того, державний представник має право розпочати попереднє провадження, призначене для забезпечення виконання інших функцій, на які державний представник має повноваження згідно з нормативними актами.

Глава III. Принципи законності та неупередженості

Стаття 6.

Принцип законності передбачає, що Служба державного представництва повинна діяти відповідно до вимог Конституції, законів та інших норм, які складають чинне законодавство, вживаючи відповідні заходи у належних випадках та повідомляючи про них, або оскаржуючи незаконно вжиті заходи тією мірою і в тій формі, які встановлені відповідними законами.

Якщо державний представник вважає доручені йому дії або заходи протизаконними, він повинен скористатися повноваженнями, якими його наділяє стаття 27 цього Статуту.

Стаття 7.

Принцип неупередженості вимагає від Служби державного представництва діяти з повною об'єктивністю та неупередженістю в інтересах дорученого йому захисту відповідних інтересів.

Глава IV. Відносини Служби державного представництва з іншими публічними органами

Стаття 8.

1. Уряд має право вимагати від Служби державного представництва звернення до судів з позовами щодо захисту публічних інтересів, які Службі доручено обстоювати.

2. Комунікація Уряду зі Службою державного представництва здійснюється під керівництвом Міністра юстиції через Генеральну службу державного представництва. Президент Уряду має право звертатися напряду у випадках, коли він вважає це за доцільне.

Генеральний державний представник, заслухавши думку Колегії державних представників при палаті Верховного трибуналу¹⁰⁸, приймає рішення про доцільність або правомірність заходів, які від нього вимагаються, та повідомляє про нього Уряд з наведенням відповідних аргументів. В усіх випадках зміст прийнятого рішення доводиться до відома сторони, яка ініціювала запит.

Стаття 9.

1. Генеральний державний представник спрямовує до Уряду річний звіт про свою діяльність, стан злочинності, стан попередження злочинів та про реформи, що є доцільними для підвищення ефективності юстиції. Цей звіт базується на змісті

¹⁰⁸ Верховний суд Королівства Іспанії. В оригіналі «Tribunal Supremo» (прим. редактора).

меморандумів, які, у свою чергу, мають надавати Генеральному державному представнику державні представники різних органів у формі та у строки, які визначаються законом. Копія цього звіту направляється до Генеральних Кортесів¹⁰⁹ та до Генеральної ради судової влади. В усіх випадках Генеральний державний представник має виступити з доповіддю щодо зазначеного звіту перед Генеральними Кортесами протягом періоду сесійних засідань, який є найближчим до терміну його оприлюднення.

2. Генеральний державний представник, за вимогою Уряду і в разі, якщо не вбачає для цього легальних перешкод, надає Уряду відомості про будь-яке питання, яке веде Служба державного представництва, а також про загальну роботу системи відправлення правосуддя у цілому. У виняткових випадках йому може бути запропоновано виступити з повідомленням перед Радою міністрів¹¹⁰.

Стаття 10.

Служба державного представництва має співпрацювати з Генеральними Кортесами за їхніми запитами і за відсутності юридичних перешкод для цього, включаючи виступи перед ними з метою інформування про конкретні питання, щодо яких представник Служби був запрошений. Листування Генеральних Кортесів зі Службою державного представництва здійснюється через посередництво Президентів палат.

Стаття 11.

Перше. У межах своєї компетенції, а також у разі, коли втручання Служби державного представництва для захисту інтересів вимагають Урядові органи Автономних Спільнот¹¹¹ шляхом звернення до Міністерства юстиції через Головного державного представника Автономної Спільноти, який доводить таке звернення до відома Колегії державних представників, Генеральний державний представник приймає відповідне рішення, керуючись в усіх випадках принципом законності. Незалежно від змісту прийнятого рішення, воно доводиться до відома особи, яка ініціювала запит.

Друге. Головні державні представники Автономних Спільнот готують звіт про діяльність Служб державного представництва у межах своєї територіальної юрисдикції, який подається до Генерального державного представника. Так само, копії цього звіту подаються до Уряду, Ради юстиції та Законодавчої асамблеї Спільноти. Головні державні представники повинні виступити з доповіддю про цей звіт перед Законодавчою асамблеєю протягом шести місяців після оприлюднення цього звіту.

¹⁰⁹ Найменування парламенту Королівства Іспанії (прим. редактора).

¹¹⁰ Найменування уряду Королівства Іспанії (прим. редактора).

¹¹¹ Органи регіонального самоврядування. В оригіналі «de las Comunidades Autónomas» (прим. редактора).

Головні державні представники Автономних Спільнот повинні співпрацювати із Законодавчою асамблеєю Автономної Спільноти на тих самих засадах та умовах, які визначені у попередній статті щодо стосунків між Генеральним державним представником та Генеральними Кортесами.

Третє. Представники Служби державного представництва повинні співпрацювати з Автономними Спільнотами, які наділені повноваженнями у сфері юстиції, з метою підвищення ефективності реалізації функцій, якими вони наділені у галузі матеріального та кадрового забезпечення системи відправлення правосуддя; крім того, представники Служби повинні брати участь у роботі органів співпраці у територіальних межах Автономної Спільноти з метою проведення аналізу, обговорення та реалізації висновків у сфері системи відправлення правосуддя. Представники Служби мають право укладати угоди з Автономними Спільнотами за умови попереднього узгодження з боку Генерального державного представника.

ТИТУЛ II. Органи Служби державного представництва та принципи їх формування

Глава I. Організація, компетенція, кадри

Стаття 12.

Органами Служби державного представництва є:

- a. Генеральний державний представник.
- b. Рада державного представництва.
- c. Колегія державних представників.
- d. Колегія Головних державних представників Автономних Спільнот.
- e. Служба державного представництва при Верховному трибуналі.
- f. Служба державного представництва при Конституційному трибуналі.
- g. Служба державного представництва при Національному суді¹¹².
- h. Спеціалізовані служби державного представництва.
- i. Служба державного представництва при Рахунковому трибуналі, діяльність якого врегульовується нормами Органічного закону про зазначений трибунал.
- j. Військова служба державного представництва.
- k. Служби державного представництва Автономних Спільнот.
- l. Служби державного представництва Провінцій.
- m. Служби державного представництва Регіонів.

¹¹² Спеціальний вищий суд Іспанії. В оригіналі «La Audiencia Nacional» (прим. редактора).

Стаття 13.

Перше. Генеральний державний представник керує роботою Генеральної служби державного представництва держави, до складу якої входять Інспекція, Технічний секретаріат, Підрозділ забезпечення, а також державні представники палат, визначені у штатному розкладі.

Окрім виконання інших завдань, визначених в інших розділах цього Статуту, Генеральний державний представник вносить до Уряду подання щодо підвищень у посадах та призначень на посади, попередньо узгоджені з Радою державного представництва, та з урахуванням думки Головного державного представника відповідної Автономної Спільноти у разі, коли йдеться про призначення на посади у службі державного представництва відповідної територіальної підпорядкованості.

Друге. Робота Інспекції Генеральної служби державного представництва скеровується Старшим інспектором-державним представником, а до її складу входять Заступник старшого інспектора-державного представника, а також інспектори-державні представники згідно зі штатним розкладом. Інспекція на постійній основі виконує свої функції за дорученнями Генерального державного представника у порядку, встановленому відповідним положенням, але без звуження інспекторських функцій, які належать Старшому державному представнику кожної Служби державного представництва щодо підпорядкованих йому посадових осіб. В усіх випадках проведення чергових перевірок Служб державного представництва, що належать до території певної Автономної Спільноти, є завданням Головного державного представника Автономної Спільноти.

При Інспекції створюється Постійний відділ оцінювання, завданням якого є зосередження усіх відомостей щодо заслуг та характеристик державних представників з метою надання допомоги Раді державного представництва у питаннях інформаційної підтримки пропозицій про дискреційні призначення на посади у корпусі державних представників.

Третє. Діяльність Технічного секретаріату Генеральної служби державного представництва держави скеровується її Старшим державним представником, а до її складу входять Заступник старшого державного представника та державні представники, визначені у штатному розкладі, які здійснюють підготовчу роботу у тих питаннях, у яких Рада державного представництва повинна забезпечувати роботу Генерального державного представника, а також ведуть усі інші дослідження, розслідування та готують довідки, які Генеральний державний представник вважає необхідними.

Так само, Технічний секретаріат долучається до планування заходів навчання членів корпусу державних представників, організація якої покладена на Центр юридичних студій.

Технічний секретаріат бере на себе виконання інших функцій, які визначені законами для Служби державного представництва у питаннях міжнародної юридичної

співпраці, у межах зовнішньої політики, визначеної Урядом. Така діяльність не тягне за собою звуження повноважень, наданих іншим органам влади.

Четверте. Робота Підрозділу забезпечення скеровується його Керівником-державним представником, а до його складу входять державні представники згідно зі штатним розкладом. Для виконання функцій Підрозділу забезпечення до нього можуть відряджатися службовці Генеральної адміністрації держави¹¹³ та Адміністрації юстиції¹¹⁴ у кількості, яка також визначається штатним розкладом, за якими при цьому зберігаються посади за місцем їхньої основної роботи. Їхнім завданням є надання допомоги Генеральній службі державного представництва у таких питаннях:

- a. Представництво інституції та стосунки з публічними органами.
- b. Зв'язки з громадськістю, медіа та робота зі зверненнями громадян.
- c. Аналіз та оцінка пропозицій стосовно потреб та організації роботи Служби державного представництва у питаннях статистики, інформатики, персоналу, матеріальних засобів, інформації та документації.
- d. Взагалі – ті функції допомоги або підтримки роботи Генерального державного представника, державних представників палати, відряджених до Генеральної служби державного представництва, Ради державного представництва та Колегії державних представників, які не належать Інспекції або Технічному секретаріату.

П'яте. Державні представники палат, які входять до складу Генеральної служби державного представництва, працюють за підтримки відряджених державних представників, склад яких визначається штатним розкладом.

Порядок призначення та завершення відрядження таких державних представників палати відповідає положенням абзацу першого статті 36 та абзацу 1 статті 41 цього Статуту.

Порядок призначення та завершення відрядження державних представників, відряджених до складу державних представників палати відповідає положенням абзацу третього статті 36.

Стаття 14.

Перше. До складу Ради державного представництва, у якій головує Генеральний державний представник, входять Заступник старшого державного представника при Верховному трибуналі, Старший державний представник Інспекції і дев'ять державних представників будь-якої з існуючих категорій. Усі члени Ради державного представництва, за винятком Генерального державного представника, Заступника старшого державного представника при Верховному трибуналі та Старшого

¹¹³ Найменування системи центральних органів виконавчої влади Королівства Іспанії. В оригіналі «la Administración General del Estado» (прим. редактора).

¹¹⁴ Найменування системи органів забезпечення судової влади. В оригіналі «la Administración de Justicia» (прим. редактора).

державного представника-інспектора обираються на термін чотирьох років дійсними посадовими особами Служби державного представництва, які входять до складу виборчої колегії, створеної відповідно до норм законодавства.

Друге. До складу Ради державного представництва не можуть обиратися державні представники, які працюють у Інспекції, Підрозділі забезпечення та Технічному секретаріаті Генеральної служби державного представництва.

Третє. Рада державного представництва може працювати у пленарному режимі та у складі Постійної комісії, а її рішення приймаються простою більшістю голосів, при цьому у разі рівного розподілу голосів право вирішального голосу належить Президенту Ради.

Четверте. Рада державного представництва:

- a. Розробляє загальні критерії з метою забезпечення єдності діяльності Служби державного представництва у тому, що стосується складу та роботи його органів.
- b. Здійснює дорадчу діяльність для Генерального державного представника у питаннях, які ставить Генеральний державний представник.
- c. Інформує про подання стосовно призначень на різні посади.
- d. Готує інформаційні документи щодо підвищень у посадах членів корпусу державних представників.
- e. Приймає рішення у дисциплінарних справах, а також у справах з оцінки заслуг посадових осіб у рамках своєї компетенції, а також виявляє можливі факти посадової несумісності, про які йдеться у цьому Статуті.
- f. Приймає рішення за позовами, поданими проти рішень, ухвалених у дисциплінарних справах Старшими державними представниками різних органів Служби державного представництва.
- g. Забезпечує реформи, що проводяться в цілях удосконалення служби та роботи ланки державних представників.
- h. Розглядає річні плани роботи Інспекції.
- i. Розглядає та реалізує плани освітніх заходів та відбору державних представників.
- j. Реалізує проекти законів або законодавчих норм, які мають відношення до структури, організації та функцій Служби державного представництва. З цією метою Рада державного представництва повинна видавати відповідний звіт протягом тридцяти робочих днів. У разі, коли порядок ведення справ вимагає подання невідкладного звіту, цей термін становить п'ятнадцять робочих днів.
- k. Направляє Генеральному державному представнику звернення та клопотання, що стосуються його компетенції і вважаються належними.

При Раді державного представництва має бути створена Комісія рівності прав, яка займається питаннями поліпшення рівності прав членів корпусу державних представників. Склад такої комісії визначається нормами, які врегульовують створення та роботу Ради державного представництва.

Стаття 15.

Колегія державних представників, яку очолює Генеральний державний представник, має у своєму складі Заступника державного представника при Верховному трибуналі та державних представників палати. Функції секретаря виконує Голова Технічного секретаріату.

Колегія надає Генеральному державному представнику допомогу у питаннях теорії та практики шляхом формування загальних критеріїв тлумачення і застосування законів, проведення консультацій, розробки доповідних записок та циркулярів, підготовки проектів та звітів, які повинні подаватися до Уряду, а також інших документів аналогічного характеру, які Генеральний державний представник вважає необхідними для ознайомлення та вивчення, а крім того – справ, передбачених статтею 25 цього Статуту.

Стаття 16.

Колегія Головних державних представників Автономних Спільнот, у якій головує Генеральний державний представник, має у своєму складі Заступника старшого державного представника при Верховному трибуналі, зазначених Головних державних представників, а також Керівника Технічного секретаріату, який виконує функції секретаря. Її завданням є забезпечення єдності та координації діяльності та роботи служб державного представництва на всій території держави без звуження повноважень, якими цей закон наділяє Раду державного представництва.

Для розгляду конкретних питань Колегія має право викликати будь-якого представника Служби державного представництва.

Стаття 17.

Служба державного представництва при Верховному трибуналі, яку очолює Генеральний державний представник, має у своєму складі, окрім нього, Заступника Генерального державного представника, державних представників палат та державних представників при Верховному трибуналі згідно зі штатним розкладом, які мають належати до другої категорії.

Заступник державного представника при Верховному трибуналі, без звуження інших функцій, якими його наділяє цей закон або положення, яке буде розроблене, або ж які можуть бути делегованими йому Генеральним державним представником, виконує такі функції:

- а. Заміщує Генерального державного представника у разі його відсутності, непрацездатності, або коли ця посада є вакантною.
- б. За дорученням Генерального державного представника скеровує та координує поточну діяльність Служби державного представництва при Верховному трибуналі.

Державні представники при Верховному трибуналі виконують свої функції у межах цього трибуналу і, відповідно, мають право на ставлення, поведження та розміри винагород, що відповідають важливості їхньої місії, рангу та характеру зазначеного органу.

Стаття 18.

Служби державного представництва створюються та організуються згідно з такими правилами:

Перше. Служба державного представництва при Конституційному трибуналі, Служба державного представництва при Рахунковому трибуналі, Служба державного представництва при Національному суді та Спеціалізовані служби державного представництва мають у своєму складі по одному державному представнику при палаті, по одному заступнику державного представника та державних представників згідно зі штатним розкладом, які мають належати до другої категорії.

Робота Служби державного представництва при Рахунковому трибуналі скеровується згідно з нормами Органічного закону про зазначений Трибунал.

Друге. До складу Військової служби державного представництва входять Служба державного представництва при Центральному військовому трибуналі та Служба державного представництва при Територіальних військових трибуналах. Військова служба державного представництва очолюється Головним державним представником і має у своєму складі, як мінімум, одного Генерального аудитора та одного державного представника при палаті, що є членом корпусу державних представників і призначається згідно з положеннями статті 13 цього Статуту. Служба державного представництва Центрального військового трибуналу та служби державного представництва Територіальних військових трибуналів формуються та організуються згідно з нормами Органічного закону про повноваження та структуру військової юрисдикції.

Третє. Служби державного представництва Автономних Спільнот та Служби державного представництва Провінцій очолюються відповідними Старшими державними представниками і мають у своєму складі Заступника старшого державного представника, державних представників-деканів¹¹⁵, необхідних для належної роботи Служб державного представництва з огляду на навантаження та обсяги роботи, а також інших державних представників згідно зі штатним розкладом. В Автономних Спільнотах, які мають повноваження з відправлення правосуддя, можливе створення підрозділів забезпечення роботи Головного державного представника Автономної Спільноти, до складу яких можуть включатися посадові особи Автономної Спільноти у кількості, яка визначається штатним розкладом, для виконання роботи із забезпечення та допомоги у питаннях статистики, інформатики, перекладу з іноземних мов, управління кадрами та в інших питаннях, за умови,

¹¹⁵ Найменування державних представників, які очолюють відділи (прим. редактора).

що такі питання не відносяться нормами цього закону до завдань державних представників. Головний державний представник Автономної Спільноти має повідомляти Уряд Автономної Спільноти про потреби організаційного та робочого характеру служб державного представництва, що належать до відповідної територіальної юрисдикції, у галузях засобів інформатики, нових технологій та інших матеріальних засобів.

У складі таких служб державного представництва можуть існувати відділи, що спеціалізуються на питаннях, визначених законами або регламентами, або ж на таких питаннях, які через свою специфіку або через обсяг необхідних заходів вимагають існування окремої структури. Ці відділи, якщо це вважається доцільним для їхньої належної роботи з огляду на чисельність, можуть створюватися під керівництвом державного представника-декана, при цьому до них призначаються один або більше державних представників зі штатного складу служби державного представництва, переважно – з-поміж тих, хто отримав спеціалізацію у відповідній галузі, або виконуючи такі функції раніше, або прослухавши відповідний курс навчання. Проте ці державні представники можуть працювати і в інших напрямках або питаннях, коли цього вимагають робочі обставини.

Відділи виконують функції, які визначаються для них відповідними Старшими державними представниками у межах своєї відповідної спеціалізації згідно з положеннями цього Статуту, регламенту, яке буде розроблене, а також Інструкцій Генерального державного представника. Крім того, коли виникають обставини, визначені у статті 19 цього Закону, до складу цих відділів включаються уповноважені державні представники спеціалізованих служб державного представництва. Завдання, які ставляться перед спеціалізованими відділами різних служб державного представництва, якщо такі завдання охоплюють певну територіальну юрисдикцію, мають доводитися до відома Головного державного представника відповідної Автономної Спільноти.

Утім, у Службі державного представництва при Національному суді та у Службах державного представництва Провінцій в обов'язковому порядку має існувати відділ у справах неповнолітніх, наділений функціями та повноваженнями, які визначає для Служби державного представництва Органічний закон про карну відповідальність неповнолітніх. Такі ж відділи можуть створюватись у складі служб державного представництва Автономних Спільнот, якщо це вимагається з огляду на їхні повноваження, робоче навантаження або міркування підвищення якості їхньої організації та роботи. Так само, у службах державного представництва Провінцій має існувати відділ протидії насильству над жінками, який здійснює координацію або ж безпосередньо долучається до дій Служби державного представництва у карних та цивільних провадженнях, які покликані вести Суди з питань насильства над жінками. У відділі протидії насильству над жінками має вестись реєстр проваджень, які стосуються зазначених фактів; такий реєстр слугуватиме довідковим документом для державних представників, які займаються провадженнями у межах наданих

їм повноважень, стосовно кожної конкретної справи. Такі ж відділи можуть створюватися у службах державного представництва Автономних Спільнот, коли це вимагається з огляду на їхні повноваження, робоче навантаження або міркування поліпшення якості організації та роботи.

У разі, коли з огляду на кількість заходів, пов'язаних з розглядом справ щодо безпеки руху або пенсійного забезпечення, вимагається існування окремої структури, можуть створюватися відділи відповідної спеціалізації.

Крім того, повинен існувати відділ екології, який спеціалізується на злочинах, пов'язаних з устроєм території, захистом історичної спадщини, природних ресурсів та довкілля, захистом флори, фауни та домашніх тварин, а також з боротьбою з лісовими пожежами. Такі відділи можуть створюватися у службах державного представництва Автономних Спільнот, якщо це вимагається з огляду на їхні повноваження, робоче навантаження та міркування поліпшення якості організації та роботи.

Четверте. У разі, коли це необхідно з огляду на обсяги справ, кількість судових органів у межах однієї Провінції або створення відділу Суду Провінції за межами столиці Провінції, Генеральний держаний представник, заслухавши думку Ради державного представництва та Головного державного представника відповідної Спільноти, може запропонувати Міністерству юстиції створення Регіональних служб державного представництва, які будуть керуватися Старшим державним представником і мати у своєму складі державних представників згідно зі штатним розкладом. Регіональна служба державного представництва повинна створюватися у всіх місцевостях, де існує відділ, розташований у населеному пункті, іншому, аніж місце розташування Суду Провінції; такий відділ матиме назву за назвою населеного пункту. Регіональні служби державного представництва повинні взяти на себе вирішення питань, що належать до територіальної юрисдикції, визначеної у нормах про створення цих Регіональних служб державного представництва. При цьому до складу такої юрисдикції можуть входити один або декілька судових округів.

У разі, коли зазначені у попередньому абзаці обставини відсутні, але існують вимоги, пов'язані з географічною розсіяністю судових органів або ж з поліпшенням якості надання судових послуг, Генеральний держаний представник, заслухавши думку Ради державного представництва та Головного державного представника відповідної Спільноти, може запропонувати Міністерству юстиції створення Територіальних відділів Служби державного представництва Провінції, які будуть обслуговувати судові органи одного або кількох округів однієї Провінції. У складі таких відділів перебуватимуть державні представники згідно зі штатним розкладом, а керівництво ними здійснюватиме державний представник-декан, який призначається та виконує свої функції відповідно до положень цього Статуту.

З огляду на ті ж самі обставини, визначені у попередніх абзацах, Головний державний представник Автономної Спільноти, заслухавши думки відповідних старших

державних представників Провінцій, може запропонувати Генеральному державному представнику держави створення Регіональних служб державного представництва та Територіальних відділів у службах державного представництва даної територіальної юрисдикції.

П'ять. Кількість служб державного представництва або ж, у відповідних випадках, Територіальних відділів, а також їхні штатні розклади будуть визначатися на основі критеріїв, визначених у попередніх абзацах, на основі Королівського декрету за пропозицією Міністра юстиції, який попередньо має узгодити своє рішення з Генеральним державним представником і заслухати думку Ради державного представництва.

В усіх випадках такий штатний розклад матиме обмеження, що випливають з належних бюджетних статей, і піддаватиметься перегляду не рідше ніж один раз на п'ять років з метою його адаптації до нових потреб.

Шосте. Рішення, що стосуються питань, про які йдеться в абзацах номер три, чотири та п'ять цієї статті, повинні прийматися з урахуванням попереднього повідомлення від органу Автономної Спільноти, який має компетенцію у сфері кадрових і матеріальних ресурсів Адміністрації юстиції.

Статті 18-біс – 18-quinquies (вилучені)

Стаття 19.

Перше. Служба державного представництва при Національному суді має повноваження на дослідження питань, які розглядає цей судовий орган, за винятком тих, які мають передаватися до іншої Спеціалізованої служби державного представництва згідно з нормами цього Статуту.

Друге. Спеціалізованими службами державного представництва є Служба державного представництва з протидії обігу наркотиків та Служба державного представництва з протидії корупції та організованій злочинності.

Третє. Служба державного представництва з протидії обігу наркотиків виконує такі функції:

- a. Безпосередньо долучається до проваджень, пов'язаних з обігом наркотиків, снотворних та психотропних речовин або ж відмиванням коштів, отриманих від такого обігу, що включені до проваджень, які належать до компетенції Національного суду та Центрального слідчого суду¹¹⁶ згідно зі статтями 65 та 88 Органічного закону про судову владу.
- b. Згідно з положеннями статті 5, розслідує факти, які мають ознаки одного із злочинів, згаданих у попередньому абзаці.

¹¹⁶ В оригіналі «Juzgados Centrales de Instrucción» (прим. редактора).

- c. Координує дії різних Служб державного представництва, спрямовані на запобігання та припинення обігу наркотиків та відмивання коштів, отриманих від такого обігу. Служби державного представництва військових трибуналів співпрацюють зі Службою державного представництва з протидії обігу наркотиків стосовно справ про вчинення таких злочинів у військових частинах, центрах і базах.
- d. Співпрацює із судовими органами у питаннях контролю лікування тих наркозалежних, до яких був застосований захід у вигляді умовного звільнення, отримуючи точну інформацію від акредитованих закладів, які беруть участь у такому лікуванні.

Четверте. Служба державного представництва з протидії корупції та організований злочинності здійснює дії, про які йдеться у статті 5 цього Закону, і бере безпосередню участь у карному процесі. В обох випадках провадження повинно стосуватися справ особливої ваги, за визначенням Генерального державного представника, щодо:

- a. Злочинів проти державної власності, соціального добробуту, а також злочинів, пов'язаних з контрабандою.
- b. Посадових злочинів.
- c. Злочинів, пов'язаних з розкриттям або неналежним використанням таємної інформації.
- d. Розкрадання державного майна.
- e. Шахрайства та незаконного привласнення коштів.
- f. Злочинів, пов'язаних з торгівлею впливом.
- g. Злочинів, пов'язаних з хабарництвом.
- h. Вступу посадових осіб у незаконні переговори.
- i. Ухиляння від сплати податків.
- j. Банкрутства, що карається.
- k. Цінових змов у ході державних тендерів та закупівель.
- l. Злочинів, пов'язаних з інтелектуальною та промисловою власністю, ринком та споживачами.
- m. Корпоративних злочинів.
- n. Відмивання коштів та дій із зберігання викраденого, за винятком випадків, коли розслідування таких дій належить іншим Спеціалізованим службам державного представництва з огляду на те, що ці дії мають відношення до злочинів з обігу наркотиків або до тероризму.
- ñ. Корупційних діянь у міжнародних комерційних трансакціях.
- o. Корупційних злочинів у приватному секторі.
- q. Розслідувань усіх видів юридичних угод, трансакцій або передання майна, активів або капіталів, грошових потоків або спадщини, які мають ознаки пов'язаності з діяльністю організованих злочинних груп або з економічним забезпеченням

злочинної діяльності, а також зі злочинами, пов'язаними або предикативними стосовно зазначеної діяльності. Винятком з цього правила є випадок, коли такі дії належить розслідувати Службі державного представництва з протидії обігу наркотиків або Службі державного представництва при Національному суді через її відношення до обігу наркотиків або до тероризму.

П'яте. У разі, коли цього вимагає кількість справ, Генеральний державний представник має право призначити до будь-якої служби державного представництва одного або кількох уповноважених державних представників-представників Спеціалізованих служб державного представництва, які будуть прикріплені до такої Служби державного представництва. Таке призначення здійснюється після заслуховування думки Ради державного представництва, за умови попереднього узгодження зі Старшими державними представниками Спеціалізованої служби державного представництва та відповідної Територіальної служби державного представництва з-поміж штатних державних представників цієї Служби державного представництва, які звертаються з клопотанням про таке призначення, після підтвердження їхньої спеціалізації у відповідній дисципліні на умовах, що визначені законом. Якщо у Територіальній службі державного представництва існує спеціалізований відділ, створений відповідно до положень попередньої статті, а сфера її діяльності повністю або частково збігається з питаннями, у яких компетенцію має Спеціалізована служба державного представництва, до складу такого відділу призначається Уповноважений державний представник.

Старший державний представник Спеціалізованої служби державного представництва має щодо призначених таким чином державних представників і тільки у межах їхньої конкретної компетенції ті ж самі повноваження та обов'язки, які належать Старшим державним представникам інших органів Служби державного представництва. У постанові про їхнє призначення, без звуження дії тих вказівок, які може віддати Генеральний державний представник, конкретизуються функції та межі діяльності Уповноважених державних представників, а також межа, якою вони повинні опікуватися питаннями у компетенції Спеціалізованої служби державного представництва. В усіх випадках Уповноважені державні представники мають інформувати про справи, які вони розслідують саме як Уповноважені державні представники, Старшого державного представника органу, у якому вони здійснюють свої функції.

Шосте. Для забезпечення належної роботи Спеціалізованим службам державного представництва можуть надаватися підрозділи судової поліції, а також та кількість експертів та спеціалістів, яка є необхідною для забезпечення їхньої діяльності на постійній або тимчасовій основі.

Стаття 20.

Перше. У складі Генеральної служби державного представництва повинна існувати посада Державного представника з протидії насильству над жінками, яка належить до категорії державних представників при палаті та виконує такі функції:

- а Здійснює процесуальні дії, про які йдеться у статті 5 Органічного закону про Службу державного представництва і бере безпосередню участь у карних процесах, які, за визначенням Генерального державного представника, мають особливу вагу і стосуються злочинів, пов'язаних із гендерним насильством, які включені до абзацу 1 статті 87-ter Органічного закону про судову владу.
- б. За дорученням Генерального державного представника бере участь у цивільних процесах, включених у абзац 2 статті 87-ter Органічного закону про судову владу.
- в. Забезпечує нагляд і координацію діяльності відділів з протидії насильству над жінками, одержує від них звіти, зміст яких доводить до відома Старших державних представників Служб державного представництва, у складі яких працюють зазначені відділи.
- г. Координує критерії діяльності різних Служб державного представництва у питаннях гендерного насильства, і з цією метою може пропонувати Генеральному державному представнику держави видання відповідних настанов.
- д. Кожного року розробляє і подає Генеральному державному представнику для передання Колегії державних представників при палаті Верховного трибуналу та Раді державного представництва звіт про провадження, розпочаті Службою державного представництва та вчинені ним дії у сфері гендерного насильства.

Для забезпечення діяльності у його розпорядження можуть надаватися ті спеціалісти та експерти, які є необхідними для надання допомоги на тимчасовій або постійній основі.

Друге. У складі Генеральної служби державного представництва існує посада державного представника з протидії злочинам, пов'язаним з устроєм території та захистом історичної спадщини, довкілля, а також боротьби з лісовими пожежами, який має категорію державного представника при палаті та виконує такі функції:

- а. Здійснює процесуальні дії, про які йдеться у статті 5, долучаючись або безпосередньо, або через вказівки, що надаються його уповноваженим представникам, до карних процесів, які визначаються Генеральним державним представником як особливо важливі і стосуються злочинів, пов'язаних з устроєм територій, захистом історичної спадщини, природних ресурсів та довкілля, захистом флори, фауни та домашніх тварин, а також з боротьбою з лісовими пожежами.
- б. Здійснює карне переслідування у всіх видах проваджень, безпосередньо або через вказівки, які він віддає своїм уповноваженим представникам, якщо таке переслідування передбачене законами та нормами про охорону екології, у цілях притягнення винних до визначеної законом відповідальності.
- в. Здійснює нагляд і координацію діяльності відділів, що спеціалізуються на захисті довкілля та отримує від них звіти, керуючи, за дорученням Генерального державного представника, діяльністю мережі екологічних державних представників.

- d. Координує роботу Служб державного представництва у сфері захисту довкілля шляхом узагальнення критеріїв такої діяльності. З цією метою він має право запропонувати Генеральному державному представнику видання відповідних вказівок, а також скликання, у належних випадках, нарад державних представників, які належать до спеціалізованих відділів.
- e. Розробляє та подає Генеральному державному представнику річний звіт про провадження, розпочаті Службою державного представництва та про вжиті ним заходи у сфері захисту довкілля. Цей звіт додається до річного звіту, який подає Генеральний державний представник.

Для забезпечення діяльності, у його розпорядження надається підрозділ служби захисту природи Цивільної гвардії, а також, за необхідності, необхідні сили решти Сил та корпусів безпеки, які наділені повноваженнями екологічного захисту згідно з Органічним законом 2/1986 від 13 березня про Сили та Корпуси безпеки. Так само, у його розпорядження можуть надаватися технічні спеціалісти та експерти, необхідні для надання допомоги на постійній або періодичній основі. Служба державного представництва має право звертатися за допомогою до фахівців служб лісництва або екології відповідних публічних адміністрацій у частині функцій, якими наділяє такі структури закон.

Третє. Так само, у складі Генеральної служби державного представництва повинні існувати посади державних представників палати-спеціалістів, які відповідають за координацію та керівництво діяльності Служби державного представництва у сфері захисту прав та перевиховання неповнолітніх, а також у тих інших сферах, стосовно яких Уряд визнав за необхідне створити відповідні посади за пропозицією Міністерства юстиції після заслуховування думки Генерального державного представника і з обов'язковим попереднім узгодженням з Радою державного представництва. Зазначені державні представники при палаті повинні мати повноваження та здійснювати функції, що є аналогічними повноваженням і функціям, передбаченим у попередніх абзацах цієї статті у межах своєї відповідної спеціалізації, а також ті повноваження та функції, які за необхідності можуть бути делеговані їм Генеральним державним представником держави. При цьому у жодному разі не можуть звужуватися повноваження Старших державних представників відповідних територіальних органів.

Стаття 21.

Перше. Служби державного представництва при Верховному трибуналі, Конституційному трибуналі, Рахунковому трибуналі, Військова служба державного представництва, Служби державного представництва при Національному суді та Спеціалізовані служби державного представництва знаходяться у Мадриді, а їхні функції у питаннях, віднесених до їхніх повноважень, здійснюються по всій території держави. Служба державного представництва при Центральному військовому трибуналі¹¹⁷

¹¹⁷ *Найменування військового суду вищої інстанції. В оригіналі «Tribunal Militar Central» (прим. редактора).*

також знаходиться у столиці Іспанії і виконує свої функції при зазначеному трибуналі та при Центральному військовому суді¹¹⁸. Служби державного представництва Територіальних військових трибуналів знаходяться за місцем перебування відповідного Територіального військового трибуналу та здійснюють свої функції у межах повноважень такого трибуналу.

Друге. Служби державного представництва Автономних Спільнот знаходяться за місцем перебування відповідних Вищих трибуналів юстиції¹¹⁹ та здійснюють свої функції у межах його повноважень.

У випадках, коли за пропозицією або за попереднім узгодженням Головного державного представника Автономної Спільноти, Генерального державного представника з урахуванням думки Ради державного представництва в одній або у кількох провінціях Автономної Спільноти існують або створюються палати Вищих трибуналів юстиції з обмеженою юрисдикцією, Міністерство юстиції може запропонувати створення за місцем їхнього знаходження територіального відділу Головної служби державного представництва Автономної Спільноти. Така пропозиція доводиться до відома Автономної Спільноти, що має та здійснює повноваження у сфері правосуддя.

Третє. Служби державного представництва провінцій знаходяться за місцем перебування Суду Провінції¹²⁰, а їхні повноваження поширюються на всі судові органи провінції, за винятком, коли норми цього закону визначають компетенцію іншого органу Служби державного представництва. Крім того, за рішенням Генерального державного представника з урахуванням думок Ради державного представництва та Головного державного представника Автономної Спільноти такі служби державного представництва можуть долучатися до вирішення питань, що знаходяться у компетенції одноосібних судових органів, юрисдикція яких є ширшою, аніж територіальна юрисдикція окремої провінції.

У разі, коли Автономна Спільнота знаходиться у межах однієї провінції, Уряд, з огляду на обсяг робочого навантаження, за пропозицією Генерального державного представника, з урахуванням думки Ради державного представництва та Головного державного представника Автономної Спільноти може прийняти рішення про передання Службі державного представництва Автономної Спільноти також і функцій Служби державного представництва Провінції.

Четверте. Регіональні служби державного представництва виконують свої функції у межах юрисдикцій, менших, аніж провінція, у випадках коли такі служби державного представництва створені з огляду на кількість справ, кількість судових органів

¹¹⁸ Найменування військового суду першої інстанції. В оригіналі «Juzgados Togados Militares Centrales» (прим. редактора).

¹¹⁹ Найменування Вищого суду Автономної Спільноти. В оригіналі «Tribunales Superiores de Justicia» (прим. редактора).

¹²⁰ Найменування Вищого суду Провінції. В оригіналі «Audiencia Provincial» (прим. редактора).

або на існування відділу Суду Провінції за межами столиці цієї провінції. При цьому такі служби державного представництва можуть діяти в інтересах одного або кількох судових структур зазначеної провінції, а місце їхнього знаходження визначається у нормативному акті, на підставі якого ці служби державного представництва створюються.

П'ять. Посадові особи Служби державного представництва мають право діяти та виконувати свої функції у будь-якому пункті території своєї служби державного представництва.

Проте, коли цього вимагає обсяг або складність справ, Генеральний державний представник, за власною ініціативою або за пропозицією Головного державного представника Автономної Спільноти, заслухавши думки Ради державного представництва та Старших державних представників органів, яких це стосується, має право прийняти рішення про тимчасове надання одного або кількох державних представників у розпорядження певної служби державного представництва. Так само, з дозволу Генерального державного представника, будь-який державний представник має право діяти у будь-якому пункті території держави.

Шосте. Положення цієї статті повинні розумітися без звуження права Служби державного представництва здійснювати свої повноваження при судовому органі, місце знаходження якого є відмінним від місця знаходження відповідної служби державного представництва у випадках, коли суди та трибунали здійснюють свої повноваження не за місцем свого офіційного знаходження, або коли це необхідно для реалізації їхніх повноважень.

Глава II. Єдність та організація Служби державного представництва

Стаття 22.

1. Служба державного представництва є єдиним органом для всієї держави.
2. Генеральний державний представник є головним очільником Служби державного представництва та його представником на всій іспанській території. На нього покладається видання наказів і розпоряджень, що стосуються роботи та внутрішнього розпорядку установи, а також керування Службою державного представництва і контроль його роботи.
3. Генеральний державний представник має право делегувати державному представнику Палати виконання функцій, пов'язаних із предметом його компетенції. Уповноважені державні представники Палати приймають на себе виконання таких функцій на умовах та з обмеженнями, які визначаються у наказі про делегування повноважень, який може бути відкликаний у будь-який момент, і дія якого закінчується в обов'язковому порядку у разі відставки Генерального державного представника. У встановлених межах державні представники Палати можуть пропонувати Гене-

ральному державному представнику проекти циркулярів і настанов, які вони вважають необхідними, брати участь у визначенні критеріїв підготовки спеціалізованих державних представників та координувати на державному рівні роботу Служб державного представництва без звуження повноважень відповідних Старших державних представників територіальних органів.

4. Головні державні представники Автономних Спільнот, окрім здійснення керівництва своїми Службами державного представництва, діють по всій території відповідних Автономних Спільнот, здійснюють представницькі та управлінські функції від імені Служби державного представництва без звуження відповідних повноважень Генерального державного представника. Відтак, вони головуєть у Колегії Старших державних представників своєї території та виконують у її межах функції, передбачені статтями 11, 21, 25 та 26 цього Статуту, функції, що делегуються їм Генеральним державним представником, а також функції, які, згідно з цим законом або з положенням, яке буде розроблене, належать їм у дисциплінарних питаннях. Для випадку Автономних Спільнот, які територіально розташовані у межах однієї провінції, згаданих в абзаці третьому статті 21, Головний державний представник бере на себе виконання функцій, які, згідно з цим Статутом і з положеннями, які будуть розроблені, належать Старшому державному представнику Служби державного представництва Провінції.

5. Старший державний представник кожного органу здійснює керівництво таким органом та діє як представник Служби державного представництва у підпорядкуванні своєму керівництву за ієрархією та Генеральному державному представнику держави.

Старшим державним представникам усіх органів належить:

- a. Організовувати діяльність та розподіл робочого навантаження між штатними державними представниками, а також відрядження представників Відділу із справ неповнолітніх після заслуховування думки Колегії служби державного представництва.
- b. Надавати дозволи та санкції у межах своєї компетенції.
- c. Здійснювати дисциплінарні повноваження згідно з вимогами, встановленими цим Статутом та відповідним положенням.
- d. Надавати пропозиції щодо виплати винагород, оцінки заслуг та надання почесних звань за належністю.
- e. Здійснювати інші повноваження, якими вони наділяються нормами цього Статуту або іншими положеннями.

Норми цього абзацу мають розумітися без звуження повноважень, якими стаття 92 Органічного закону № 4/1987 від 15 липня про Компетенцію та організацію військової юрисдикції наділяє Міністра оборони.

6. У тих службах державного представництва, де існує посада Заступника старшого державного представника, ця особа бере на себе керівні або координаційні функції, які їй делегуються Старшим державним представником, а також заміщує Старшого державного представника у разі його відсутності, відпустки або непрацездатності.

7. Старші державні представники служб державного представництва Провінцій за ієрархією підпорядковуються Головному державному представнику Автономної Спільноти і входять до складу Колегії Старших державних представників Автономної Спільноти, яку цей Головний державний представник очолює.

8. Старші державні представники Регіональних служб державного представництва за ієрархією підпорядковуються Старшим державним представникам Служб державного представництва Провінцій. У разі їхньої відсутності, відпустки або непрацездатності вони заміщуються державним представником-деканом з найбільшим стажем роботи Регіональної служби державного представництва, самим Старшим державним представником Служби державного представництва Провінції або ж особою, яку призначить Старший державний представник на термін існування ситуації, коли таке заміщення є необхідним.

9. Державні представники-декани здійснюють керування та координацію діяльності відділів Служби державного представництва відповідно до вказівок Старшого державного представника Провінції або ж, у разі необхідності, Головного державного представника Автономної Спільноти та за їхніми дорученнями.

10. Заступники старшого державного представника Служби державного представництва Провінції, Старші державні представники регіональної служби державного представництва та державні представники-декани входять до складу Координаційної ради служби державного представництва Провінції, засідання якої скликаються періодично і проводяться під головуванням Старшого державного представника Провінції з метою узгодження дій Служби державного представництва у межах своєї території.

Стаття 23.

Посадові особи Служби державного представництва є представниками влади в усіх відношеннях і завжди діють як представники цієї установи. У будь-який момент діяльності, яку здійснює державний представник на виконання своїх функцій або до початку виконання завдань, призначених йому за системою розподілу справ між посадовими особами служби державного представництва, безпосередній керівник такого державного представника за ієрархією має право на основі своєї обґрунтованої постанови перебрати ведення справи на себе або призначити для її ведення іншого державного представника. У разі виникнення колізії, питання розв'язується керівником, який за ієрархією є керівником обох державних представників. Завжди про такі випадки інформується Рада державного представництва, яка має право висловити свою позицію з цього приводу.

Стаття 24.

Перше. Для забезпечення єдності критеріїв, вивчення питань особливої важливості або складності або визначення позиції стосовно певних аспектів своєї функціональної діяльності кожна служба державного представництва повинна періодично проводити наради за участю всіх її посадових осіб. На наради Спеціалізованих служб державного представництва можуть запрошуватись відповідні Заступники старших державних представників.

Прийняті більшістю рішення мають інформативний характер, а остаточний критерій, після вільного обговорення, встановлюється Старшим державним представником. Утім, якщо його думка суперечить позиції, висловленій більшістю учасників наради, обидві позиції повинні бути поданими на розгляд старшого за ієрархією керівника. До прийняття старшим за ієрархією керівником рішення, якого вимагає тема, що обговорюється, виконуватися повинен критерій, установлений Старшим державним представником, якщо ситуація цього нагально потребує.

Друге. У цілях, визначених у попередньому абзаці, державні представники, приписані до різних відділів у складі Служби державного представництва при Верховному трибуналі, проводять наради відділів, на яких головує відповідний державний представник при палаті. У разі, коли визначений Старшим державним представником критерій є відмінним від думки більшості учасників наради, остаточне рішення приймається Генеральним державним представником після заслуховування думки Ради державного представництва або Колегії державних представників у межах визначених для цих органів функцій.

Ті відділи Служби державного представництва при Верховному трибуналі, керівництво яких складається з двох або більше державних представників при палаті, можуть проводити наради за участю державних представників, розподілених по різних організаційних підрозділах у складі кожного відділу. Проте питання особливої важливості або складності або ж такі питання, які позначаються на єдності думок, мають обговорюватися на нараді відділу, де головує найстарший за стажем державний представник при палаті. У цілях, визначених першим пунктом цього абзацу, для проведення такої наради досить, щоб відмінною від позиції більшості була думка навіть одного державного представника при палаті, який входить до складу відділу.

З метою ведення статистичного обліку щодо роботи різних відділів, а також для вирішення тих питань, які можуть позначитися на організації різних робіт загального характеру, державні представники проводять нараду державних представників при Верховному трибуналі. На таких нарадах головує Генеральний державний представник, якого у цій функції може заміщувати Заступник старшого державного представника при Верховному трибуналі.

Третє. Без будь-якого звуження повноважень нарад державних представників, передбачених абзацом першим цієї статті, Старші державні представники Провінцій

можуть скликати координаційні наради, передбачені змістом статті двадцять другої з метою вирішення питань, пов'язаних з управлінням та координацією різних напрямів діяльності, але такі наради функціонально у жодному разі не можуть замінювати собою загальні збори.

Так само, для забезпечення єдності критеріїв та визначення позицій стосовно різних аспектів свого функціонування Головні державні представники Автономних Спільнот можуть скликати – як вищі за ієрархією керівники – нараду державних представників, у якій беруть участь особи, які здійснюють керівництво Службою державного представництвами Провінцій у відповідних територіальних межах.

Четверте. Наради державних представників можуть бути черговими та позачерговими. Чергові наради проводяться не рідше одного разу на рік. Їхній порядок денний визначається Старшим державним представником, при цьому до нього повинні включатися інші питання або теми за пропозиціями, поданими у письмовій формі до початку наради, як мінімум, однією п'ятою державних представників, призначених до Служб державного представництва. Крім того, поза межами порядку денного можуть обговорюватися ті питання, які висуваються будь-яким з учасників наради, і які виставляє для обговорення Старший державний представник.

Позачергові наради скликаються для обговорення питань, вирішення яких, у силу їхньої невідкладності або складності, не доцільно переносити на строк проведення чергової наради. Скликання наради оголошується, разом з її порядком денним, Старшим державним представником, як за його власною ініціативою, так і за клопотанням, підписаним однією третьою державних представників, призначених до цієї Служби державного представництва.

Участь у нарадах є обов'язковою для всіх державних представників, що входять до штату. Вони мають право бути відсутніми тільки через причини, визнані поважними Старшим державним представником. Заступники державних представників, у разі їх запрошення Старшим державним представником, беруть участь у нарадах з правом дорадчого голосу.

Стаття 25.

Генеральний державний представник має право віддавати своїм підлеглим накази та розпорядження, які відповідають інтересам та виконанню функцій Служби державного представництва, як загального характеру, так і стосовно конкретних питань. У разі, коли такі розпорядження стосуються питань, які безпосередньо зачіпають будь-кого з членів Уряду, Генеральний державний представник має попередньо заслухати думку Колегії державних представників.

Посадові особи Служби державного представництва доводять до відома Генерального державного представника ті дотичні до їхньої роботи факти, які мають йому бути відомими з огляду на їхню важливість або значущість. Накази, розпорядження та повідомлення, про які йдеться у цьому та попередньому абзацах, передаються

через старшого за ієрархією керівника, за винятком випадків, коли обставини вимагають прямого віддання розпорядження. У цьому разі старший керівник повідомляється про відданий наказ або розпорядження пізніше.

Аналогічними повноваженнями наділяються Головні державні представники Автономних Спільнот щодо Старших державних представників їхньої територіальної підлеглості, при цьому і Головні, і Старші державні представники мають такі повноваження щодо підпорядкованих їм посадових осіб Служби.

Державний представник, який одержує наказ або розпорядження стосовно конкретних питань своєї роботи та виконання своїх функцій, повинен дотримуватися одержаних вказівок у своїх висновках, але при цьому має право висловлювати свою окрему думку в усних виступах, якщо, він вважає, що це відповідає інтересам правосуддя.

Стаття 26.

Генеральний державний представник має право викликати до себе будь-яку посадову особу Служби державного представництва для безпосереднього заслуховування його думки або для віддання йому вказівок, які він вважає за доцільні, з подальшим доведенням таких вказівок до відома відповідного Старшого державного представника. Генеральний державний представник має право призначити будь-яку посадову особу Служби державного представництва для проведення дій у конкретній справі при будь-якому судовому органі, до роботи якого Служби державного представництва може долучатися на законних підставах, з урахуванням думки Ради державного представництва.

Стаття 27.

1. У разі одержання державним представником наказу або розпорядження, яке, на його думку, суперечить закону, або яке він вважає некоректним з будь-яких інших причин, йому належить довести таку ситуацію до свого Старшого державного представника у формі обґрунтованої доповідної записки. Якщо такий наказ або розпорядження віддане Старшим державним представником, а підпорядкований державний представник не вважає задовільними наведені аргументи, він ставить це питання перед Колегією служби державного представництва, якій належить винести остаточне рішення щодо перегляду або затвердження такого наказу або розпорядження. У разі отримання такого наказу або розпорядження від вищого керівника, державний представник повинен подати відповідну доповідну записку до цього керівника, який, у разі своєї незгоди з наведеними аргументами, приймає остаточне рішення, попередньо заслухавши Колегію служби державного представництва. Якщо такий наказ був відданий Генеральним державним представником, остаточне рішення приймається на основі думки Колегії державних представників.

2. Якщо вищий керівник підтверджує свої вказівки, він має зробити це у письмовій формі з належним обґрунтуванням і з окремим висвітленням відповідальності,

яку може тягнути за собою виконання таких вказівок, або ж доручає вирішення зазначеного питання іншому державному представнику.

Стаття 28.

Посадові особи Служби державного представництва не можуть підлягати відводу. Їм належить утримуватись від участі у судових процесах або справах у разі, коли існують будь-які з причин для самовідводу, визначені для суддів і магістратів у Органічному законі про судову владу, якщо такі причин є до них застосовними. Сторони, які виступають у зазначених судових процесах або справах, мають право звернутися до старшого за ієрархією керівника цього державного представника з клопотанням про віддання йому наказу про самовідвід у процесі.

Коли така ситуація стосується Генерального державного представника, питання вирішується Колегією державних представників, на засіданні якої головує Заступник старшого державного представника при Верховному трибуналі.

**ТИТУЛ III. Генеральний державний представник,
Головні державні представники Автономних Спільнот
і корпус державних представників**

Глава I. Генеральний державний представник

Стаття 29.

Перше. Генеральний державний представник призначається на посаду Королем за поданням Уряду з попереднім заслуховуванням думки Генеральної ради судової влади, сформованої з числа визнаних іспанських юристів, які мають стаж роботи у сфері юриспруденції більше п'ятнадцяти років.

Друге. Після одержання звіту від Генеральної ради судової влади Уряд доводить свою пропозицію до відома парламенту для того, щоб обрана особа постала перед відповідним комітетом палати парламенту відповідно до вимог парламентського регламенту з метою оцінки заслуг та придатності запропонованого кандидата для роботи на цій посаді.

Третє. Після призначення Генеральний державний представник приймає перед Королем присягу або клятву, що передбачається законом, та вступає у посаду перед Пленумом Верховного трибуналу.

Стаття 30.

Генеральний державний представник є представником влади на всій іспанській території із забезпеченням поваги та почесностей, які відповідають його високій посаді. На офіційних заходах він знаходиться безпосередньо біля Президента Верховного трибуналу.

Стаття 31.

Перше. Генеральний державний представник призначається на термін у чотири роки. До закінчення цього терміну його відставка можлива тільки через такі причини:

- а. За його власною заявою,
- б. Через невідповідність посадовим вимогам або порушення заборон, визначених законом,
- с. У разі настання непрацездатності або хвороби, які позбавляють його можливості виконувати посадові обов'язки,
- д. За тяжке або повторне порушення своїх службових обов'язків,
- е. У разі відставки Уряду, який запропонував його кандидатуру.

Друге. Одна і та ж сама особа не може призначатися на посаду Генерального державного представника повторно, за винятком випадків, коли така особа перебувала на цій посаді протягом терміну, меншого ніж два роки.

Третє. Наявність причин для відставки, про які йдеться у параграфах а, б, с та д попереднього абзацу, має підтверджуватися висновком Ради Міністрів.

Четверте. До Генерального державного представника застосовуються вимоги щодо посадової несумісності, встановлені для решти посадових осіб Служби державного представництва без звуження повноважень або функцій, якими вони наділені з огляду на інші норми аналогічного рівня.

П'яте. Розмір його посадової винагороди є аналогічним розміру винагороди Президента Верховного трибуналу.

Шосте. Якщо на посаду Генерального державного представника призначається член корпусу держаних представників, за ним зберігається статус посадової особи спеціальних служб.

Глава II. Корпус державних представників, категорії, які в ньому існують, порядок призначень у його межах

Стаття 32.

До складу корпусу держаних представників входять різні категорії державних представників, які становлять єдину структуру з ієрархічною організацією.

Стаття 33.

1. За пільгами, категоріями та розміром винагороди члени корпусу держаних представників є прирівняними до членів суддівського корпусу.
2. На офіційних заходах, у яких беруть участь посадові особи Служби державного представництва, вони розташовуються безпосередньо поруч з представниками судової гілки влади.

У разі своєї участі у нарадах органів суддівського врядування вони розташовуються безпосередньо поруч з головуючим.

Стаття 34.

Існують такі категорії членів корпусу держаних представників:

1. Державні представники при палаті Верховного трибуналу, які прирівняні до магістратів Верховного трибуналу. Заступник старшого державного представника при Верховному трибуналі за посадою прирівнюється до Президента палати.
2. Державні представники, прирівняні до магістратів.
3. Адвокати-державні представники, прирівняні до суддів.

Стаття 35.

Перше. Державний представник повинен належати до першої категорії для того, щоб мати змогу обіймати такі посади:

- a. Заступник старшого державного представника при Верховному трибуналі, який, крім того, повинен мати стаж роботи у цій категорії не менше трьох років.
- b. Старший інспектор-державний представник.
- c. Старший державний представник-керівник Технічного секретаріату.
- d. Старший державний представник-керівник Підрозділу забезпечення.
- e. Старший державний представник при Національному суді.
- f. Старший державний представник Спеціалізованої служби державного представництва.
- g. Старший державний представник служби державного представництва при Конституційному трибуналі.
- h. Старший державний представник при Рахунковому трибуналі.
- i. Державний представник при палаті Верховного трибуналу.
- j. Державний представник Військової служби державного представництва.
- k. Інші посади державних представників палати, які визначаються у штатному розкладі відповідно до положень цього Статуту.

Друге. Головні державні представники Автономних Спільнот та Старші державні представники Служб державного представництва Провінцій належать до категорії, прирівняної до категорії Президентів Вищих трибуналів юстиції та Президентів Судів Провінцій відповідно.

Третє. Державний представник повинен належати до другої категорії для того, щоб мати можливість обіймати решту посад у Службах державного представництва при Верховному трибуналі, Конституційному трибуналі, у Службі державного представництва при Національному суді, Спеціалізованих службах державного представ-

ництва, Службі державного представництва при Рахунковому трибуналі, в Інспекції, Підрозділі забезпечення та у Технічному секретаріаті. Крім того, до другої категорії необхідно належати для того, щоб працювати на посаді Старшого державного представника і Заступника старшого державного представника.

Четверте. Категорії, необхідні для зайняття решти посад державних представників у межах другої і третьої категорій, визначаються у штатному розкладі.

Стаття 36.

Перше. Без будь-якого звуження дії положень абзацу третього цієї статті, призначення, що відповідають першій категорії, призначення на посади державних представників при Верховному трибуналі, Головних державних представників Автономних Спільнот, а також Старших державних представників здійснюються Урядом за поданням Генерального державного представника згідно з положеннями статті 13 цього Статуту. Таким самим чином призначаються Заступники старших державних представників Служб державного представництва Автономних Спільнот та державні представники, які входять до штату тих органів, керівники яких належать до першої категорії. У разі, коли Статут Автономії передбачають існування Ради юстиції Автономної Спільноти, призначення Головного державного представника Автономної Спільноти здійснюється після обов'язкового заслуховування думки цієї Ради.

Після одержання думки Ради юстиції Автономної Спільноти кандидатура на посаду повідомляється відповідній Законодавчій асамблеї автономії, для того, щоб запропонована кандидатура постала перед відповідним комітетом палати згідно з її регламентом, який здійснює оцінку заслуг і придатності для роботи запропонованого кандидата.

Що стосується посад державного представника при Верховному трибуналі, Головного державного представника Автономної Спільноти, державного представника при Конституційному трибуналі, державного представника при Рахунковому трибуналі та інспектора-державного представника, кандидати на ці посади повинні мати стаж роботи у корпусі державних представників не менше 15 років і належати до другої категорії. Такий самий стаж вимагається для кандидатів на посади державних представників Спеціалізованих служб державного представництва, а також Заступника старшого державного представника Технічного секретаріату.

Що стосується посад державних представників, включених у число державних представників при палатах, переданих у розпорядження Генеральної служби державного представництва, такі кандидати повинні мати стаж роботи у корпусі державних представників не менше десяти років, належати до другої категорії і мати мінімально необхідну для акредитації спеціалізацію за тим фахом, до роботи за яким вони призначаються.

Кандидат на посаду Старшого державного представника регіону має належати до другої категорії.

Друге. Заступник старшого інспектора-державного представника та державні представники Інспекції призначаються на термін не більше 10 років. Після завершення терміну перебування на посаді вони, за їхнім вибором, переходять у розпорядження Служби державного представництва, до якої вони належали до вступу на посаду в Інспекції, або Служби державного представництва Автономної Спільноти або Провінції Мадрид на період, доки вони не обіймуть постійну посаду.

Третє. Старший державний представник, Заступник старшого державного представника та державні представники Технічного секретаріату, державні представники Підрозділу забезпечення та державні представники, призначені як державні представники при палаті до Генеральної служби державного представництва, призначаються та звільняються з посад безпосередньо Генеральним державним представником держави. При цьому вони продовжують виконання своїх обов'язків до моменту звільнення з посади або затвердження на існуючій посаді новим Генеральним державним представником. Про факти призначень, які є предметом цього абзацу, а також, у відповідних випадках, факти переходу до першої категорії кандидатом на посаду Старшого державного представника Технічного секретаріату доводяться Генеральним державним представником до відома Ради державного представництва перед тим, як він подає відповідну пропозицію до Уряду. При цьому положення статті 13 та першого абзацу цієї статті не застосовуються.

Після звільнення з посади або припинення повноважень Заступник старшого державного представника Технічного секретаріату та державні представники, про яких йдеться у попередньому абзаці, передаються у розпорядження до моменту обіймання постійної посади, за їхнім вибором, Служби державного представництва Автономної Спільноти або Провінції Мадрид або ж Служби державного представництва, у якій вони працювали до зайняття посади у Технічному секретаріаті, у Підрозділі забезпечення, або ж до призначення до складу державних представників при палаті, переданих до Генеральної служби державного представництва.

Четверте. Державні представники-декани відділів Служб державного представництва, де такі відділи існують, призначаються на посади або звільнюються з посад рішенням Генерального державного представника за обґрунтованою пропозицією відповідного Старшого державного представника.

У штатному розкладі визначається максимальна кількість державних представників-деканів, які можуть бути призначені у межах кожної служби державного представництва з огляду на її організаційні потреби. Для заповнення таких посад, перш ніж відповідний Старший державний представник подасть свою пропозицію, в обов'язковому порядку збирається нарада штатних державних представників організації. До пропозиції додається список тих державних представників, які висловили своє бажання зайняти цю посаду з відповідним переліком їхніх заслуг.

П'яте. Призначення на решту посад державних представників здійснюються шляхом проведення конкурсу між посадовими особами відповідної категорії, і посада

обіймається особою, яка посіла перше місце у рейтингу. Для того, щоб мати право клопотати про нове призначення, особа повинна відпрацювати не менше двох років на попередній посаді, на яку вона обов'язково була призначена за її власним клопотанням. Винятком з цього правила є перше призначення для тих державних представників, які вступили до корпусу державних представників після проходження конкурсного відбору: такі особи повинні відпрацювати на попередній посаді не менше одного року.

Посади, які залишилися вакантними, заповнюються тими державними представниками, які здобувають необхідну категорію.

Шосте. Для здобуття посад у Службах державного представництва, розташованих в Автономних Спільнотах, які мають другу офіційну мову, визначальною заслугою у цілях призначення буде знання такої мови відповідно до визначених положеннями вимог.

Іншою перевагою у цілях призначення є знання внутрішнього права Автономної Спільноти, яке перевіряється відповідно до визначених законами критеріїв.

Сьоме. Призначення на посади у Військовій службі державного представництва здійснюються відповідно до положень Органічного закону, який врегульовує компетенцію та організацію Військової юрисдикції.

Стаття 37.

1. Вакантні посади, які виникають для першої категорії державних представників, заповнюються шляхом конкурсного переведення до цієї категорії державних представників, які мають не менше 20 років стажу роботи у корпусі державних представників і належать до другої категорії.
2. Вакантні посади, що виникають для другої категорії державних представників, заповнюються на засадах відпрацьованого стажу державного представника, який належать до третьої категорії.

Стаття 38.

1. Державні представники перших двох категорій призначаються на посади Королівським декретом. Інші призначення здійснюються наказами Міністерства юстиції.
2. Адміністративний статус державних представників, незалежно від їхніх категорій, проголошується наказами Міністерства юстиції.

Стаття 39.

Переведення посадових осіб Служби державного представництва допускаються:

1. За їхнім власним клопотанням відповідно до норм цього Статуту.
2. Для зайняття посади, яка відповідає категорії, до якої вони були переведені.
3. Для усунення ситуації посадової несумісності, як це визначено у цьому законі.

Стаття 40.

Крім того, переведення можливе:

1. У разі серйозних розбіжностей думок зі Старшим державним представником стосовно обставин, за яких можливе застосування санкцій.
2. У разі, коли стосовно таких самих обставин, за яких можливе застосування санкцій, державні представники мали серйозні суперечки із судом.

Рішення про примусове переведення приймається органом, який дав згоду на призначення державного представника, у межах змагального процесу за умови попередньої схвальної думки з цього приводу з боку Ради державного представництва.

Стаття 41.

Перше. Заступник старшого державного представника при Верховному трибуналі, державні представники при палатах, про які йдеться у статті 20 і підпункті «k» пункту першого статті 35 цього Статуту, а також інші державні представники, що належать до першої категорії, призначаються на посади на термін п'ять років, після закінчення якого вони залишають свої посади, за винятком випадків їхнього повторного призначення на ці керівні посади на наступні періоди такої ж тривалості. Після закінчення визначеного законом терміну, якщо їхнє повторне призначення або призначення на іншу керівну посаду не підтверджується, вони залишаються у розпорядженні Служби державного представництва при Верховному трибуналі, або ж будь-якої іншої служби державного представництва, керівник якої належить до першої категорії; при цьому вони не втрачають своєї категорії.

Положення попереднього абзацу поширюються на Старших державних представників, які очолюють різні відділи Служби державного представництва при Верховному трибуналі.

Друге. Призначення на посаду та звільнення з посади Старшого державного представника Технічного секретаріату здійснюються згідно зі статтею 36. Після складання повноважень така особа має такий самий статус, який передбачається у попередньому абзаці.

Третє. Старші державні представники, які належать до другої категорії, Заступники Старших державних представників Служб державного представництва, керівники яких належать до першої категорії, а також Заступники старших державних представників Служб державного представництва Автономних Спільнот призначаються на термін п'ять років, після закінчення якого вони залишають свої посади, за винятком випадків їх призначення на ту ж саму посаду на наступні періоди такої ж тривалості.

Четверте. Головні державні представники Автономних Спільнот, Старші державні представники, які належать до другої категорії, та Заступники старших державних представників, згадані в абзаці третьому цієї статті, після складання своїх повнова-

жень або звільнення з посади, або ж у випадку добровільної відставки, прийнятої Генеральним державним представником держави, залишаються, до призначення на постійну посаду і за їхнім вибором, у розпорядженні Служби державного представництва, де вони обіймали посади керівника або заступника керівника, або ж Служби державного представництва, у якій вони працювали до призначення на керівну посаду.

П'ять. Без звуження дії попередніх положень, Старші державні представники відповідних органів та Заступники старших державних представників, згадані в абзаці третьому цієї статті, можуть бути усунуті з посад Урядом за пропозицією Генерального державного представника, який попередньо має заслухати думку Ради державних представників і зацікавленої сторони, а також, у відповідних випадках – думку Старшого державного представника Автономної Спільноти. Головні державні представники Автономних Спільнот також можуть звертатися до Генерального державного представника з пропозиціями про усунення Урядом з посад Старших державних представників органів, що належать до їхньої територіальної юрисдикції.

Глава III. Набуття і втрата статусу державного представника

Стаття 42.

Вступ до корпусу державних представників відбувається на основі конкурсу, який проводиться серед осіб, що відповідають умовам, визначеним у цьому законі. Такий конкурс проводиться спільно з конкурсом на вступ до суддівського конкурсу за правилами, визначеними у Органічному законі про судову владу.

Стаття 43.

Особа, яка претендує на набуття статусу посадової особи Служби державного представництва, повинна бути громадянином Іспанії віком від вісімнадцяти років, ліцензіатом права і не мати жодних з характеристик, які за цим законом унеможливають їх роботу на посаді.

Стаття 44.

Особами, які не відповідають вимогам для виконання функцій представників держави, є:

1. Особи, які не мають необхідних фізичних або розумових даних.
2. Особи, які були засуджені за вчинення навмисного злочину з незнятою судимістю. У тих випадках, коли покарання за злочин полягало у позбавленні волі на строк не більше шести місяців, Генеральний державний представник на належних підставах і на основі вивчення суті вчиненого злочину має право замінити позбавлення статусу державного представника тимчасовим відстороненням від виконання обов'язків державного представника на термін до трьох років.

3. Визнані неспроможними боржники, якщо рішення про фінансову неспроможність не було скасоване.

4. Особи, які втратили іспанське громадянство.

Стаття 45.

Перше. Статус представника Служби державного представництва набувається після виконання передбачених законом процедур призначення шляхом прийняття присяги або клятви та вступу на посаду.

Друге. Представники Служби державного представництва до вступу на свою першу посаду за призначенням повинні скласти присягу або клятву про дотримання і контроль за дотриманням положень Конституції і законів і самовіддане виконання функцій державного представника з вірністю Королю. Така присяга або клятва приноситься перед Керівною палатою Вищого трибуналу юстиції, у межах території якого працюватиме державний представник, при цьому поруч з Президентом цієї палати має знаходитись Головний державний представник Автономної Спільноти.

Так само приймають присягу або приносять клятву державні представники при палаті, коли вони набувають першу категорію у корпусі державних представників. Цей акт відбувається перед Керівною палатою Верховного трибуналу, при цьому поруч з її Президентом знаходиться Генеральний державний представник.

Третє. Головні державні представники Автономних Спільнот вступають на посаду у місці розташування своєї Служби державного представництва у ході акту, де головує Генеральний державний представник.

Старші державні представники Служб державного представництва Провінцій та Регіональних служб державного представництва вступають на посаду за місцем знаходження своєї Служби державного представництва у ході акту, на якому головує Головний державний представник Автономної Спільноти, за винятком випадків присутності Генерального державного представника, який і головує на зазначеному акті.

Решта державних представників вступають на посаду перед Старшим державним представником Служби державного представництва, до якої вони призначені, за винятком випадків присутності Генерального державного представника або іншої посадової особи вищого рангу за ієрархією Служби державного представництва, який і головує на зазначеному акті.

В усіх випадках, передбачених цим абзацом, у президії під час урочистого акту вступу на посаду знаходяться на місці, яке відповідає їхній посаді, Президент Вищого трибуналу юстиції або, у відповідних випадках, Президент відповідного Суду Провінції.

Четверте. Вступ на посаду повинен відбутися протягом двадцяти календарних днів після публікації оголошення про призначення особи на відповідну посаду або ж протягом довшого періоду, який надається у разі виникнення поважних обставин Старшим державним представником Служби державного представництва або ж особою, що виконує його функції.

Стаття 46.

1. Статус державного представника може бути втрачений через одну з таких обставин:
 - a. Відставка за власним бажанням.
 - b. Втрата іспанського громадянства.
 - c. Застосування дисциплінарної санкції, пов'язаної зі звільненням з роботи.
 - d. Вирок, який за своїм основним змістом або опосередковано передбачає неможливість займати публічні посади.
 - e. Настання однієї з обставин, що унеможливають роботу особи на посаді державного представника.
2. Крім того, робота на дійсній службі у Службі державного представництва може припинятися з огляду на примусовий або добровільний вихід на пенсію, рішення про який приймається Урядом у тих випадках та на умовах, які визначені у Органічному законі про судову владу щодо суддів та магістратів.

Глава IV. Посади у корпусі державних представників

Стаття 47.

Адміністративні посади у межах корпусу державних представників обіймаються відповідно до положень Органічного закону про судову владу щодо суддів і магістратів, і просування цими посадами відбувається на основі закону.

**Глава V. Права і обов'язки представників
Служби державного представництва**

Стаття 48.

Головним обов'язком представників Служби державного представництва є самовіддане виконання обов'язків за посадою з ефективним та оперативним виконанням відповідних функцій на основі принципів ієрархічної єдності та підпорядкованості і з дотриманням засад законності і безсторонності в усіх випадках.

Стаття 49.

Представники Служби державного представництва повинні мешкати у населеному пункті за місцем своєї основної роботи. Винятки з цього правила допускаються тільки з дозволу вищих керівників за ієрархією.

Так само, їм належить присвячувати необхідний час, згідно із вказівками Старшого державного представника Служби державного представництва, роботі у цій Службі державного представництва та у відповідних судах.

Стаття 50.

Представники Служби державного представництва повинні зберігати таємницю щодо питань, про які їм стало відомо внаслідок їхньої посади.

Стаття 51.

Представники Служби державного представництва мають право на обіймання посади та підвищення у межах корпусу державних представників на визначених законом умовах. Для посад у Службі державного представництва діють почесті, які визначені для таких посад законом.

Стаття 52.

Представникам Служби державного представництва належать право на відпочинок, відпустку та винагороду, визначені у законах, на основі положень Органічного закону про судову владу щодо суддів і магістратів.

Стаття 53.

Порядок виплати винагород представникам Служби державного представництва регулюється Законом. При цьому рівень цих винагород є аналогічним рівню винагород для представників суддівського корпусу.

Так само, згідно із законом, для них діють належні правила соціального забезпечення і страхування.

Стаття 54.

Згідно з положеннями статті 127 Конституції, за державними представниками визнається право на створення професійного об'єднання. Воно повинно вільно реалізовуватися у світлі статті 22 Конституції з дотриманням таких правил:

1. Професійні об'єднання державних представників мають юридичну особу та всі можливості для досягнення своїх цілей.

Їхніми законними цілями можуть бути захист професійних інтересів своїх членів в усіх аспектах, а також проведення досліджень і заходів у сфері правосуддя у цілому.

2. До зазначених об'єднань можуть належати тільки ті особи, які мають статус державних представників, при цьому до них не можуть належати представники інших професійних корпусів.

3. Державні представники мають право на власний вибір приєднуватись або не приєднуватись до професійних об'єднань. Такі об'єднання мусять бути відкритими для вступу для будь-якого члена корпусу державних представників.

4. Професійні об'єднання вважаються офіційно створеними з моменту їхньої державної реєстрації у реєстрі, який ведеться Міністерством юстиції. Така реєстрація здійснюється за заявою будь-якого із засновників, до якої повинні бути додані тексти Статуту та списки членів об'єднання.

5. У Статуті мають бути зазначені, як мінімум, такі положення:

1. Назва об'єднання, яке не повинне мати натяки на політичні уподобання.
 2. Конкретні цілі.
 3. Організація та представницькі органи об'єднання. Його внутрішня структура та порядок роботи повинні відповідати принципам демократії.
 4. Порядок набуття членства.
 5. Джерела матеріального забезпечення та порядок збирання внесків.
 6. Порядок виборів керівних осіб об'єднання.
6. У разі, якщо професійні об'єднання удаються до дій, що суперечать закону, або виходять за межі діяльності, визначені у їхніх Статутах, Генеральний державний представник має право у порядку звичайного деклараторного рішення розпустити таке об'єднання. Повноваження на ухвалення такого рішення належать Першій палаті Верховного трибуналу, яка як превентивний захід може прийняти рішення про тимчасове припинення діяльності такого об'єднання.

Стаття 55.

Від жодного представника Служби державного представництва не може вимагатися постання перед адміністративними органами у зв'язку з його посадою або функціями. Одночасно ця вимога не може тягнути за собою звуження повноважень надання взаємної допомоги та підтримки державних органів.

Також, накази або розпорядження стосовно виконання будь-яким представником Служби державного представництва його функцій можуть віддаватися такому представнику виключно його вищими керівниками за службовою ієрархією.

До Генерального державного представника застосовуються положення статті 8 і подальших статей.

Стаття 56.

Представники корпусу державних представників на дійсній службі можуть бути затримані тільки з дозволу їхніх вищих керівників, яким вони підпорядковані, або ж за постановою компетентного судового органу, або ж у разі їх затримання на місці вчинення злочину. В останньому із зазначених випадків затриманий має бути поставлений перед найближчим судовим органом, а про факт його затримання в обох випадках має бути повідомлений його безпосередній старший керівник.

Глава VI. Посадова несумісність і заборона обіймати посаду

Стаття 57.

Перебування на посадах корпусу державних представників є несумісним з:

1. Виконанням посадових обов'язків судді або магістрату, а також посадової особи будь-якої категорії судів і трибуналів будь-якої юрисдикції.
 2. Виконанням посадових обов'язків будь-якої іншої юрисдикції, а також з участю у роботі або структурах арбітражних органів.
 3. Виконанням посадових обов'язків на будь-якій виборній або політичній державній посаді в органах Автономних Спільнот, Провінцій та інших місцевих органах і структурах, які їм підпорядковані.
 4. Виконанням обов'язків на посадах, робота на яких оплачується коштом Державної Адміністрації, Генеральними Кортесами, Королівською Фамілією, автономними спільнотами, провінціями, муніципалітетами і будь-якими іншими структурами, органами та підприємствами під контролем зазначених органів.
 5. Виконанням обов'язків на будь-якій посаді або за сумісництвом, за винятком науково-викладацької роботи, літературної, творчої та науково-технічної діяльності з належним повідомленням про таку діяльність безпосереднього керівництва, за умови відповідності публікацій, що з'являються за результатами такої діяльності, вимогам законів про види діяльності, несумісні з перебуванням на службі у публічній адміністрації.
 6. Здійсненням адвокатської діяльності, за винятком випадків, коли предметом такої діяльності є особисті справи державного представника, його/її чоловіка/дружини або особи, з якою державний представник має постійні стосунки аналогічного рівня пов'язаності, дітей на утриманні державного представника або осіб, які перебувають під його/її опікою, несумісним із здійсненням юридичної роботи, так само як з наданням юридичних консультацій на оплатній або безоплатній основі.
- В усіх випадках несумісність з адвокатською діяльністю поширюється на всі випадки ведення – прямого або через посередників – тих справ, у яких особа виступала або виступає у ролі державного представника, навіть коли йдеться про справи, термін давності яких сплив. Для таких випадків діє режим дисциплінарної відповідальності, передбачений у Генеральному статуті адвокатури для осіб, які виконують адвокатські функції, порушуючи вимоги щодо несумісності.
7. Із здійсненням – прямим або через посередництво інших осіб – будь-якої комерційної діяльності. Винятком з цього правила є ділові угоди щодо активів або продаж активів, одержаних від власного майна. Такі операції можуть реалізовуватися виключно без створення відкритого для загалу підприємства.
 8. Виконанням функцій директора, керівника, адміністратора, радника, партнера або будь-яких інших функцій, які передбачають пряму участь адміністративного

або господарського характеру, у комерційних товариствах або будь-якого типу підприємствах, як державних, так і приватних.

Стаття 58.

Не допускається виконання представниками Служби державного представництва посадових обов'язків:

Перше. У службах державного представництва, територіальна компетенція яких охоплює територію або групу населення, де дружина/чоловік державного представника, або особа, пов'язана з ним/нею аналогічними стосунками, здійснює промислову або комерційну діяльність, яка, на думку Ради державного представництва перешкоджає безсторонній реалізації державним представником своїх функцій.

Друге. У тій Службі державного представництва або у її відділі, де родичі державного представника другого ступеня споріднення або пов'язаності, або ж його/її чоловік/дружина, або ж особа, з якою державний представник перебуває в аналогічних постійних стосунках пов'язаності, виконують посадові обов'язки державного представника, у разі, якщо між державним представником та зазначеними особами існує пряма ієрархічна підпорядкованість.

У цілях цього абзацу під ієрархічною підпорядкованістю розуміються робочі стосунки між Старшим державним представником Служби державного представництва та Заступником старшого державного представника та деканом кожного відділу, а також між останнім та державними представниками, які належать до цього відділу.

У цих цілях розуміється, що ієрархічна підпорядкованість існує між Старшим державним представником Автономної Спільноти та Старшими державними представниками Служб державного представництва Провінцій тієї самої Спільноти, а також між Старшим державним представником Служби державного представництва Провінції та регіональними державними представниками тієї ж самої Провінції.

Третє. У випадках, коли посадова несумісність між представниками суддівського корпусу та корпусу державних представників визначена Органічним законом про судову владу.

Четверте. Старших державних представників Служб державного представництва, де, як правило, виконують адвокатські функції чоловік/дружина державного представника, або ж особа, з якою державний представник знаходиться в аналогічних постійних стосунках пов'язаності, або ж родич другого ступеня кровної або шлюбної спорідненості, за винятком територіальних округів, де мешкає більше ніж п'ятсот тисяч мешканців, і без звуження обов'язку самовідводу у відповідних випадках.

П'яте. У Службі державного представництва, на території якої державний представник виконував обов'язки адвоката або юридичного консультанта протягом останніх двох років.

Стаття 59.

Представники Служби державного представництва не мають права належати до політичних партій або професійних спілок, або ж обіймати посади у них, скеровувати дії публічних органів або публічних службовців, або ж офіційно зареєстрованих корпорацій, підтримувати або забороняти такі дії своїми рішеннями, брати самим офіційно участь у будь-яких публічних заходах або зібраннях, якщо це не пов'язано з виконанням їхніх посадових функцій. Так само, вони мають право брати участь у виборах до законодавчих органів держави, автономій або місцевого рівня виключно шляхом віддання свого голосу на виборах.

**Глава VII. Відповідальність представників
Служби державного представництва**

Стаття 60.

Застосування вимог щодо цивільної та карної відповідальності представників Служби державного представництва та позови проти них з боку Державної адміністрації у кожному випадку врегульовуються застосовними положеннями Органічного закону про судову владу щодо суддів і магістратів.

Стаття 61.

Представники Служби державного представництва притягуються до дисциплінарної відповідальності у разі вчинення ними одного з порушень, передбачених цим законом.

Порушення, вчинені представниками Служби державного представництва, можуть бути незначними, тяжкими і особливо тяжкими.

Стаття 62.

До особливо тяжких порушень належать:

Перше. Послідовне порушення обов'язку вірності Конституції, встановленого у статті 45 цього закону, якщо факт такого порушення встановлений остаточним вироком суду.

Друге. Невиконання конкретних наказів та особистих завдань, які поставлені у формі, визначеній у цьому Статуті, якщо таке невиконання потягнуло за собою значне порушення нормальної внутрішньої роботи Служби державного представництва або завдало їй шкоди.

Третє. Членство у політичних партіях або профспілках або ж виконання посадових обов'язків у їхніх структурах.

Четверте. Повторне тяжке порушення вимог органів влади територіального округу, у якому державний представник здійснює свої посадові обов'язки у питаннях, які не належать до здійснення функцій державного представника.

П'яте. Дії та бездіяльність, які, за остаточним вироком суду, тягнуть за собою цивільну відповідальність у зв'язку зі службовою недбалістю або тяжким проступком, як це визначено у статті 60 цього закону.

Шосте. Здійснення будь-яких дій, які є несумісними з посадою державного представника і визначені у статті 57 цього закону, за винятком випадків, коли такі дії можуть становити тяжке порушення згідно з положеннями статті 63.

Сьоме. Клопотання про своє призначення до будь-якої Служби державного представництва, коли кандидат на посаду перебуває у ситуації посадової несумісності або заборони, передбаченої у статті 58 цього закону, або ж продовження виконання своїх посадових обов'язків у зазначених органах без повідомлення Генеральної служби державного представництва про обставини, які вимагають примусового переведення, передбаченого у пункті третьому статті 39.

Восьме. Свідоме невиконання обов'язку самовідводу у випадках, передбачених законом.

Дев'яте. Недбалість або невинуваті і постійні затримки у веденні справ або у здійсненні будь-яких інших доручених державному представнику функцій.

Десяте. Неявка на роботу або відсутність без поважних причин протягом семи календарних днів або більше в установі Служби державного представництва, до якої державний представник призначений.

Одинадцять. Подання неправдивих відомостей у запитах про надання дозволів, санкцій, у заявах про посадову сумісність, заявах про нарахування добох та матеріальної допомоги.

Дванадцять. Розголошення державним представником фактів або даних, які стали йому відомі у ході виконання своїх функцій або у зв'язку з ними, якщо таке розголошення призвело до завдання шкоди веденню справи або будь-якій особі.

Тринадцять. Зловживання статусом державного представника для одержання невинуватеного сприятливого ставлення з боку органів влади, посадових або службових осіб.

Чотирнадцять. Вчинення тяжкого порушення, якщо до такого державного представника раніше були застосовані санкції, що набули законної сили, за інші два тяжких порушення, якщо такі санкції не були зняті або не була розпочата процедура їх скасування згідно з положеннями статті 69 цього закону.

П'ятнадцять. Недопустима некомпетентність у виконанні своїх обов'язків.

Шістнадцять. Абсолютна та очевидна відсутність мотивування у звітах та постановках, які вимагають такого мотивування згідно з вказівками Генеральної служби державного представництва.

Стаття 63.

До тяжких порушень належать:

Перше. Неповага до керівників за ієрархічною структурою, висловлена у їхній присутності, письмово або публічно.

Друге. Невиконання наказів або розпоряджень, отриманих у формі, визначеній у цьому Статуті.

Третє. Перевищення своїх повноважень або зловживання ними або ж тяжке порушення вимоги поваги до громадян, інституцій, суддів і магістратів, державних представників, секретарів, судових медичних експертів, посадових осіб служб судового управління, ведення справ та судового апарату, до адвокатів і юридичних консультантів, соціальних працівників та посадових осіб судової поліції та до інших осіб, які працюють у сфері правосуддя або надають послуги Службі державного представництва.

Четверте. Невиконання вимоги притягнення до дисциплінарної відповідальності секретарів та підпорядкованого допоміжного персоналу у випадках, коли державному представнику було відомо або мало бути відомо про порушення ними визначених для таких осіб обов'язків.

П'яте. Оприлюднення фактів або даних, які стали відомі державному представнику під час виконання його функцій або у зв'язку з ним, якщо таке оприлюднення не становить особливо тяжкого порушення згідно з пунктом дванадцятим статті 62 цього закону.

Шосте. Відсутність протягом більше трьох календарних днів і менше семи календарних днів на робочому місці у Службі державного представництва, до якої державний представник призначений.

Сьоме. Невиправдане невиконання процесуальних дій у судовому провадженні, які були призначені та визначені у передбаченій законом формі, якщо таке невиконання не становить особливо тяжкого порушення.

Восьме. Невиправдані затримки у веденні справ у віданні державного представника відповідно до його функцій, якщо такі затримки не становлять особливо тяжкого порушення.

Дев'яте. Ведення будь-якої діяльності, яка вимагає попередньої заяви про дотримання правил сумісності, без отримання належного дозволу або з отриманням такого дозволу шляхом подання неправдивих відомостей у відповідному запиті.

Десяте. Вчинення порушення незначного характеру у разі, якщо до державного представника раніше були застосовані санкції за остаточним рішенням через вчинення ним інших незначних порушень, у разі, якщо такі санкції не були зняті, або якщо не було розпочато процедуру їхнього зняття згідно з положеннями закону.

Одинадцятьте. Інші порушення обов'язків, пов'язаних із статусом державного представника, та визначених у цьому законі, якщо такі порушення можуть кваліфікуватися як тяжкі з огляду на їхній навмисний характер, завдання шкоди Адміністрації юстиції, а також шкоди авторитету служби державного представництва.

Дванадцятьте. Скерування дій органів влади або публічних службовців, або ж офіційно зареєстрованих корпорацій, підтримка або заборона таких дій своїми рішеннями з використанням статусу державного представника або ж із посиланням на нього. Якщо такі дії були вчинені колегією державних представників, відповідальними за них вважаються усі члени колегії, які брали участь у голосуванні, за винятком тих, які не віддали свій голос за таке рішення.

Стаття 64.

До незначних порушень належать:

Перше. Неповага до старших за ієрархією керівників за обставин, коли такі дії не можуть кваліфікуватися як тяжке порушення.

Друге. Нехтування думкою рівних або молодших за ієрархічним статусом посадових осіб і неповажне ставлення до них, до громадян, інституцій, суддів і магістратів, державних представників, секретарів, судових медичних експертів, посадових осіб служб судового управління, ведення справ і апарату судів, адвокатів та захисників, соціальних працівників, посадових осіб судової поліції та до іншого персоналу, який працює у сфері правосуддя, та до іншого персоналу, який надає послуги у службі державного представництва, якщо з огляду на обставини такі дії не можуть кваліфікуватися як тяжке порушення.

Третє. Недотримання без поважних причин або підстав строків, установлених законом для завершення доручених державному представнику справ.

Четверте. Невиправдана та безперервна відсутність протягом від одного до трьох днів на робочому місці у Службі державного представництва, до якої призначений державний представник.

П'яте. Прості поради щодо будь-якої зі справ у віданні судів та трибуналів.

Шосте. Неуважне ставлення до наказів, розпоряджень або усних вимог, отриманих від свого керівництва, за винятком випадків, коли такі дії становлять тяжке порушення згідно з положеннями попередніх статей.

Сьоме. Неуважне та недбале ставлення до громадян, інституцій, суддів і магістратів у разі їхніх неофіційних прохань про втручання у тих випадках, коли для такого втручання існують достатні та належні підстави.

Стаття 65.

1. Термін давності для особливо тяжких порушень становить два роки, для тяжких – один рік, і для незначних – термін, передбачений Карним кодексом щодо давності проступків.

Відлік терміну давності починається від дня вчинення порушення. Проте у випадках, передбачених у статті 62.5 цього Закону, відлік терміну давності починається від набуття чинності вироком, який установає цивільну відповідальність державного представника.

2. Відлік терміну давності переривається від дати повідомлення про постанову щодо відкриття дисциплінарного провадження або ж, відповідно, процесуальних дій, пов'язаних з дослідженням поведінки державного представника.

Відлік терміну давності поновлюється, якщо слідчі дії або провадження не проводяться протягом шести місяців, через обставини, у яких не може обвинувачуватися державний представник, щодо якого відкрите дисциплінарне провадження.

Стаття 66.

1. Санкціями, які можуть бути застосовані до державних представників за порушення, вчинені ними у ході виконання посадових функцій, є:

- a. Попередження.
- b. Штраф у розмірі до трьох тисяч євро.
- c. Примусове переведення до Служби державного представництва, яка розташована на відстані не менше ста кілометрів від Служби державного представництва попереднього призначення державного представника.
- d. Відсторонення від виконання обов'язків на термін до трьох років.
- e. Звільнення.

Державний представник, до якого застосована санкція у вигляді примусового переведення, не має права брати участь у конкурсі на зміщення посад строком від одного до трьох років. Тривалість терміну дії заборони на участь у конкурсах в обов'язковому порядку зазначається у заключному рішенні за дисциплінарним провадженням.

Старший державний представник, до якого санкції застосовані у зв'язку з тяжким або особливо тяжким порушенням, може бути зміщений з керівної посади за пропозицією Генерального державного представника з урахуванням думки Ради державного представництва.

2. Санкції за незначні порушення можуть бути виключно у вигляді попередження або штрафу у розмірі до трьохсот євро, або ж і того, і іншого; за тяжкі порушення – у вигляді штрафу від трьохсот до трьох тисяч євро, а за особливо тяжкі порушення – у вигляді відсторонення від виконання посадових обов'язків, примусового переведення або звільнення.

3. Застосування санкцій повинно відбуватися з урахуванням принципів поступовості та пропорційності покарання, яке може бути більшим або меншим залежно від обставин справи та характеристик презюмованого порушника.

4. Санкції, накладені за особливо тяжкі порушення, втрачають силу через два роки; санкції за тяжкі порушення – через один рік, а за незначні порушення – через період часу, передбачений Карним кодексом як термін давності для проступків. Відлік зазначених термінів починається від дня, наступного після дня набуття чинності рішенням про застосування санкції.

Стаття 67.

Повноваження накладати санкції мають:

1. У вигляді попередження – відповідний Старший державний представник.
2. Від попередження до відсторонення – Генеральний державний представник.
3. У вигляді звільнення зі служби – Міністр юстиції за поданням Генерального державного представника і за згоди Ради державного представництва.

Рішення Старшого державного представника можуть бути оскаржені перед Радою державного представництва.

Рішення Генерального державного представника можуть бути оскаржені шляхом подання скарги до Міністра юстиції.

Рішення Ради державного представництва та Міністра юстиції, якими завершується адміністративне провадження, можуть бути оскаржені шляхом подання апеляції до відповідної палати Національного суду.

Стаття 68.

Санкція у вигляді попередження може накладатися безпосередньо після заслуховування зацікавленої сторони. Застосування решти санкцій вимагає проведення дослідження справи із заслуховуванням думки зацікавленої сторони.

Стаття 69.

Дисциплінарні санкції, які набули чинності, фіксуються в особовій справі відповідної особи органом, який застосував санкцію.

Санкції знімаються за згодою Генерального державного представника після того, як санкція була виконана, і після того, як спливе термін у шість місяців, два роки або чотири роки після її застосування, відповідно, для незначних, тяжких або особливо тяжких порушень, якщо протягом цього періоду часу посадова особа не вчинила дій, що тягнуть за собою покарання. Зняття санкцій, накладених за незначні порушення відбувається автоматично. Інші санкції знімаються після розгляду справи, яка порушується за запитом зацікавленої особи, з інформуванням Ради державного представництва.

Зняття санкції тягне за собою її погашення в усіх аспектах, включаючи факт повторного або неодноразового вчинення порушення.

Стаття 70.

Відновлення на службі державних представників, які були звільнені за дисциплінарною санкцією, врегульовується, у разі застосовності, положеннями Органічного закону про судову владу щодо суддів і магістратів.

ТИТУЛ IV. Персонал і матеріальні засоби

Єдина Глава

Стаття 71.

Органи служби державного представництва мають у своєму розпорядженні технічний та допоміжний персонал, необхідний для забезпечення їхньої роботи, який підпорядковується відповідним Старшим державним представникам без звуження повноважень, які належать іншим органам у частині, що їх стосується.

Стаття 72.

Перше. В усіх випадках Служби державного представництва мають адекватні приміщення за місцем розташування відповідних трибуналів та судів, а крім того, вони мають право на власні приміщення за межами зазначених установ, якщо цього вимагає покращення якості їхньої роботи.

Друге. Для структур Служби державного представництва виділяються необхідні кошти, які призначаються у Законах про бюджет.

Третє. У загальнодержавному бюджеті та у бюджетах Автономних Спільнот, які забезпечують потреби у галузі правосуддя, у відповідному розділі передбачаються відповідні бюджетні призначення у формі, яка є достатньо деталізованою для їх виконання, у відповідному розділі бюджету, після попереднього зважування робочих потреб Служби державного представництва, які подаються Генеральним державним представником з урахуванням думок Автономних Спільнот, які наділені повноваженнями у сфері правосуддя.

В усіх випадках, одне з таких призначень підлягає контролю з боку Підрозділу забезпечення Генерального державного представника і покриває робочі витрати управління Генеральної служби державного представництва.

Перша додаткова норма

У питаннях набуття та втрати статусу члена корпусу державних представників, їхньої непрацездатності, адміністративного регулювання, прав та обов'язків, посадової несумісності і заборони та відповідальності диспозитивне застосування матимуть положення Органічного закону про судову владу щодо суддів і магістратів.

Друга додаткова норма

1. Служба державного представництва має у своєму розпорядженні повністю інтегровані інформаційну систему та мережу електронного зв'язку, за допомогою яких ефективно забезпечується єдність його діяльності згідно з вимогами статті 124 Конституції.

2. Інформаційна система та автоматична система електронного зв'язку Служби державного представництва визначаються та управляються уповноваженими органами Генеральної служби державного представництва. З цією метою вони повинні спиратися на адміністративне і технічне забезпечення Міністерства юстиції.

Автономні Спільноти, які набули повноважень у сфері Адміністрації юстиції, разом з Міністерством юстиції беруть участь у розподілі інформаційних засобів Служби державного представництва з дотриманням вимог цього Органічного закону, а також постанов та резолюцій, прийнятих Національною комісією з інформатики та електронного зв'язку Служби державного представництва.

3. Автоматизована мережа зв'язку Служби державного представництва забезпечує:

- a. Єдину систему ідентифікації та кодифікації проваджень та дій, у яких виступає Служба державного представництва.
- b. Одержання без затримок актуалізованих та точних статистичних даних. З цією метою має існувати централізована база даних справ, що знаходяться у провадженні Служби державного представництва.
- c. Дистанційний доступ всіх Служб державного представництва до реєстрів, баз даних інформаційних систем та інформаційних програм національного рівня, які управляються Міністерством юстиції.
- d. Постійний телекомунікаційний зв'язок Генерального державного представника та решти центральних органів Служби державного представництва з усіма службами державного представництва та членами корпусу державних представників, а також зв'язок зазначених осіб та органів між собою. З цією метою має бути запроваджена єдина система ідентифікації та електронного зв'язку.

4. Національна комісія з інформатики та електронного зв'язку Служби державного представництва, яку очолює Генеральний державний представник, визначає обов'язкові для виконання всіма службами державного представництва інструкції та критерії щодо запровадження, використання, управління та експлуатації всіх інформаційних систем та систем електронного зв'язку. Структура, склад та функції цієї Національної комісії, так само як організація, робота та технічні характеристики автоматизованої мережі електронного зв'язку Служби державного представництва встановлюються нормами Королівського декрету.

Третя додаткова норма.**Заслужені державні представники при Верховному трибуналі**

Державні представники при палаті Верховного трибуналу після виходу на пенсію і за поданням Генерального державного представника з урахуванням думки Ради державного представництва щорічно призначаються до складу Заслужених магістратів Верховного трибуналу з огляду на потреби у підсиленні Служби державного представництва при Верховному трибуналі Керівним органом заслужених державних представників при палаті Верховного трибуналу за заявами кандидатів і за умови, що кандидати відповідають вимогам, визначеним у Органічному законі 6/1985 від 1 липня про судову владу.

Четверта додаткова норма

1. Члени корпусу державних представників можуть замінювати один одного згідно з положеннями цього Статуту, підзаконних актів у його розвиток та вказівок загального характеру, які видаються Генеральним державним представником.
2. У разі, коли використати систему звичайних заміщень неможливо, у виняткових випадках можливе призначення виконуючих обов'язки державних представників у разі існування вакансії, на період відпустки, відрядження або за існування інших причин, що виправдовуються такий крок.
3. Юридичний статус виконуючих обов'язки державних представників повинен бути врегульований нормативними актами у спосіб, подібний до врегулювання статусу кандидатів у магістрати та виконуючих обов'язки суддів у Органічному законі про судову владу, який у цій сфері є застосовним як диспозитивна норма.

Перше–шосте перехідні положення (виключені)**Сьоме перехідне положення**

Відлік максимального терміну у десять років, передбачений другим абзацом статті 36, на який державні представники призначаються до Інспекції, починається для осіб, які фактично до неї призначені, від дня набуття чинності цим законом.

Восьме перехідне положення

Протягом одного року після набуття цим законом чинності, згідно з положеннями статті 21, повинні бути створені Служби державного представництва в Автономних Спільнотах. Після їх створення особи, які обіймають посади Старших державних представників Вищих трибуналів юстиції, автоматично йменуватимуться Старшими державними представниками Автономних Спільнот, зберігаючи за собою цю посаду до завершення терміну у п'ять років, на який вони були свого часу призначені, без звуження можливостей їх подальшого поновлення на посаді згідно з положеннями третього абзацу статті 41. Так само, Заступники старших державних представ-

ників Вищих трибуналів юстиції перейдуть на посади Заступників старших державних представників Головних служб державного представництва Автономних Спільнот на період часу, який залишається до кінця їхнього мандату. Цей залишок терміну розраховується згідно з положеннями третього абзацу статті 41 та цієї перехідної норми, так само, без звуження можливостей їх подальшого поновлення на посаді.

З цією метою, після визначення штатних розкладів Головних служб державного представництва Автономних Спільнот, у межах зазначеного терміну повинен бути оголошений конкурс згідно з положеннями п'ятого абзацу статті 36 цього Органічного Статуту. Після підведення підсумків конкурсу ті державні представники, які на момент його проведення мали призначення до Служб державного представництва Вищих трибуналів юстиції, але не здобули посаду у нових Головних службах державного представництва, автоматично переводяться до складу Служб державного представництва Провінцій.

Протягом такого ж терміну в один рік повинні бути створені Регіональні служби державного представництва, для чого Уряд, на основі звіту Генерального державного представника і з урахуванням думки Ради державного представництва та Старших державних представників територій, яких це стосується, видасть необхідні розпорядження, зокрема ті, що стосуються відкриття вакансій на посади Старших державних представників у таких службах державного представництва. Постійні філії, які не створювались як Регіональні служби державного представництва, шляхом процедур, передбачених у цьому положенні, автоматично трансформуються у Територіальні відділи Служб державного представництва Провінцій на умовах, передбачених у другому параграфі четвертого абзацу та п'ятого абзацу статті 18 цього закону.

Після набуття чинності цим законом буде зупинений мандат Заступників старших державних представників, про яких йдеться у абзаці третьому статті 41, якщо вони перебували на цій посаді більше ніж п'ять років. Відкриті внаслідок цього вакансії будуть пропонуватися для заповнення згідно з правилами, встановленими цим законом, при цьому у конкурсі на їх заповнення мають право брати участь особи, на яких поширюється дія цього положення, і які в усіх випадках продовжуватимуть виконання своїх функцій доти, доки на їхні посади не будуть призначені нові особи. Особи, які були призначені на ці посади до набуття чинності цим законом, і які перебували на них менше п'яти років, завершать свій мандат після завершення згаданого терміну, відлік якого починається з дати їхнього призначення.

Дев'яте перехідне положення

Особа, яка виконує обов'язки Генерального державного представника на момент набуття цим законом чинності, продовжуватиме роботу на цій посаді до моменту припинення її повноважень, яке може відбутися виключно у разі настання обставин, передбачених пунктами «а», «b», «с», «d» та «e» пункту першого статті 31 Органічного Статуту про Службу державного представництва.

Особи, які перебували на посаді Генерального державного представника до набуття чинності цим законом, з огляду на цей факт не можуть бути позбавлені можливості стати кандидатами, яких на цю посаду пропонує Уряд згідно зі статтею 29 Органічного Статуту про Службу державного представництва.

Перше прикінцеве положення

Уряду доручається:

- а. Протягом терміну в один рік, на основі пропозицій Міністерства юстиції, прийняти Положення на виконання цього закону.
- б. Здійснити перерозподіл штатів між різними Службами державного представництва щодо державних представників, які у них працюють, так і до працівників апарату за умови, що такий перерозподіл не призведе до збільшення бюджетів утримання відповідних штатів.

Друге прикінцеве положення

Статут про Службу державного представництва від 21 червня 1926 року скасовується. До моменту прийняття Положення, про яке йдеться у попередній нормі, повинне застосовуватися Положення, що діє на поточний час у частині, яка не суперечить цьому Закону.

Відтак наказую усім іспанським громадянам, приватним особам і органам влади дотримуватись цього закону та забезпечувати його виконання.

**Закон Португальської Республіки
№ 47/86 від 15 жовтня 1986 року
«Статут Служби публічного представництва»¹²¹**

ЧАСТИНА І. Служба публічного представництва¹²²

ТИТУЛ І. Структура, функції та режим діяльності

Глава І. Структура і функції

Стаття 1. Визначення

Служба публічного представництва представляє Державу, захищає визначені законом інтереси, бере участь у реалізації політики боротьби зі злочинністю, визначеною верховними органами влади, здійснює карне переслідування на основі принципу законності, а також захищає демократичну законність відповідно до положень Конституції, цього Статуту і законів.

Стаття 2. Статус

1 – Служба публічного представництва є автономним органом щодо інших центральних, регіональних та місцевих органів влади у розумінні положень цього закону.

2 – Автономність Служби публічного представництва характеризується тим, що воно діє на засадах законності та об'єктивності, а також тим, що магістрати Служби публічного представництва діють виключно відповідно до директив, наказів та інструкцій, які визначені у цьому законі.

Стаття 3. Повноваження

1 – Повноваження Служби публічного представництва включають у себе, зокрема, таке:

- a) Представництво Держави, автономних регіонів, місцевих органів урядування, неієздатних, відсутніх з невідомих причин та таких, які зникли без вісті, осіб;
- b) Участь у реалізації політики боротьби зі злочинністю, визначеної органами верховної влади;
- c) Карне переслідування на основі принципу законності;
- d) Офіційна опіка над працівниками та членами їхніх сімей для захисту їхніх соціальних прав;
- e) У випадках, передбачених законом – захист колективних інтересів та інтересів невизначеного кола осіб;

¹²¹ Переклад з португальської мови здійснено Сергієм Колесником.

¹²² В оригіналі – «Ministério Público». При цьому, латинське слово «ministrare» означає «служити» (прим. редактора).

- f) Захист незалежності трибуналів¹²³ у галузі їхніх повноважень, а також забезпечення реалізації судових функцій відповідно до Конституції і законів;
- g) Забезпечення виконання рішень трибуналів та набрання ними законної сили;
- h) Спрямування кримінальних розслідувань, навіть коли вони проводяться іншими структурами;
- i) Забезпечення та реалізація заходів з попередження злочинності;
- j) Перевірка нормативних актів на їхню відповідність Конституції;
- l) Участь у процедурах банкрутства та проголошення неплатоспроможності, а також в усіх процесах, що зачіпають публічні інтереси;
- m) Здійснення консультативних функцій у відповідності до положень цього закону;
- n) Перевірка процесуальних дій органів кримінальної поліції;
- o) Оскарження всіх рішень, які були прийняті у змові сторін у цілях обходження закону або з очевидним порушенням закону;
- p) Виконання інших функцій, що покладаються на Службу законом.

2 – Під повноваженням, зазначеним в підпункті f) попереднього пункту, розуміється обов'язкове подання позову у випадках та на умовах, передбачених у Законі про організацію, функціонування та процес Конституційного трибуналу¹²⁴.

3 – У виконанні своїх функцій Служба публічного представництва спирається на допомогу співробітників юстиції та органів кримінальної поліції, а також користується послугами радників та консультантів.

Глава II. Порядок діяльності

Стаття 4. Представництво Служби публічного представництва

1 – Представниками Служби публічного представництва у судах є:

- a) У Верховному трибуналі юстиції¹²⁵, у Конституційному трибуналі, у Верховному адміністративному трибуналі¹²⁶, у Верховному військовому трибуналі¹²⁷, у Рахунковому трибуналі¹²⁸ – Генеральний прокуратор Республіки¹²⁹;

¹²³ Найменування судових органів в Португальській Республіці. В оригіналі – «tribunais» (прим. редактора).

¹²⁴ Найменування Конституційного суду Португальської республіки. В оригіналі «Tribunal Constitucional» (прим. редактора).

¹²⁵ Найменування Верховного суду Португальської Республіки. В оригіналі – «Supremo Tribunal de Justiça» (прим. редактора).

¹²⁶ В оригіналі – «Supremo Tribunal Administrativo» (прим. редактора).

¹²⁷ В оригіналі – «Supremo Tribunal Militar» (прим. редактора).

¹²⁸ В оригіналі «Tribunal de Contas» – орган, який поєднує в собі повноваження, що є аналогічні повноваженням Рахунковою палати України, і повноваження судової установи (прим. редактора).

¹²⁹ В оригіналі – «Procurador-Geral da República» (прим. редактора).

- б) В апеляційних трибуналах Центрального адміністративного трибуналу – помічники генерального прокуратора;
 - с) У трибуналах 1-ої інстанції – прокуратори Республіки та помічники прокуратора.
- 2 – В інших трибуналах представництво Служби публічних представників здійснюється згідно із законом.
- 3 – Заміщення магістратів Служби публічних представників здійснюється згідно з положеннями цього закону.

Стаття 5. Участь у головній та допоміжній ролі

- 1 – Служба публічного представництва виступає у головній ролі у таких процесах:
- а) У разі, якщо воно представляє Державу;
 - б) У разі, якщо воно представляє автономні округи та місцеві органи влади;
 - с) У разі, якщо воно представляє недієздатних, відсутніх з невідомих причин та тих, які зникли без вісті, осіб;
 - д) У разі, коли воно здійснює офіційну опіку над працівниками та членами їхніх сімей для захисту їхніх соціальних прав;
 - е) У разі, якщо воно представляє колективні інтереси або інтереси невизначеного кола осіб;
 - ф) У інвентаризаціях, які вимагаються законом;
 - г) В усіх інших випадках, коли закон наділяє Службу повноваженнями виступати у зазначеній ролі.
- 2 – У випадках представництва автономного регіону або місцевих органів влади діяльність у головній ролі припиняється після того, як зазначена одиниця створила власний представницький орган.
- 3 – У випадках представництва недієздатних або зниклих без вісті діяльність у головній ролі припиняється у разі, якщо юридичні представники такої особи протестують проти такої ролі Служби через відповідне офіційне клопотання.
- 4 – Служба публічних представників виступає у допоміжній ролі:
- а. У разі, якщо ситуація не підпадає під обставини пункту 1, але інтерес у справі мають автономні регіони, місцеві органи влади, інші публічні колективні особи, публічно корисні колективні особи, недієздатні або відсутні особи, або ж якщо справа стосується реалізації колективних інтересів або інтересів невизначеного кола осіб;
 - б. В інших випадках, передбачених законом.

Стаття 6. Участь у допоміжній ролі

- 1 – Виступаючи у допоміжній ролі, Служба публічного представництва дбає про доручені їй інтереси у випадках, коли цього вимагають норми, або коли Служба вважає це доцільним.
- 2 – Умови діяльності Служби передбачаються у процесуальному законі.

ТИТУЛ II. Органи і службовці Служби публічного представництва

Глава I. Загальні положення

Стаття 7. Органи

Органами Служби публічного представництва є:

- а) Генеральна прокуратура Республіки¹³⁰;
- б) Окружні генеральні прокуратури¹³¹;
- с) Прокуратури Республіки¹³².

Стаття 8. Службовці Служби публічного представництва

1 – Службовцями Служби публічного представництва є:

- а) Генеральний прокурор Республіки;
- б) Заступник Генерального прокурора Республіки;
- с) Помічники генерального прокурора;
- д) Прокурори Республіки;
- е) Помічники прокурорів.

2 – Службовці Служби публічного представництва можуть мати своїх асистентів відповідно до вимог закону.

Глава II. Генеральна прокуратура Республіки

Розділ I. Структура і компетенція

Стаття 9. Структура

1 – Вищим органом Служби публічного представництва є Генеральна прокуратура Республіки.

2 – До складу Генеральної прокуратури Республіки входять Генеральний прокурор Республіки, Вища рада Служби публічного представництва, Консультативна рада Генеральної прокуратури Республіки, юридичні аудитори, а також служби адміністративного та технічного забезпечення.

3 – У підпорядкуванні Генеральної прокуратури Республіки діють Центральний департамент карних розслідувань та переслідувань, Кабінет документації та порівняльного права та Осередок технічної допомоги.

4 – Організація, штат та порядок найму і роботи персоналу Кабінету документації та порівняльного права та Осередку технічної допомоги визначаються відповідними положеннями.

¹³⁰ В оригіналі – «Procuradoria-Geral da República» (прим. редактора).

¹³¹ В оригіналі – «Procuradorias-Gerais Distritais» (прим. редактора).

¹³² В оригіналі – «Procuradorias da República» (прим. редактора).

Стаття 10. Компетенція

Генеральна прокуратура Республіки має такі повноваження:

- а) Забезпечувати захист демократичної законності;
- б) Пропонувати кандидатури, призначати, переводити, підвищувати у посадах, звільняти магістратів Служби публічного представництва, здійснювати оцінку їхніх професійних заслуг, застосовувати дисциплінарні заходи і взагалі вживати всі дії аналогічного характеру стосовно них, за винятком Генерального прокуратора Республіки;
- в) Скерувувати, координувати і контролювати діяльність Служби публічного представництва та видавати директиви, накази й інструкції, яким має бути підпорядкована діяльність магістратів Служби публічних представників у ході виконання їхніх відповідних функцій;
- г) Висловлювати свою думку щодо правових контрактів, що є предметом інтересів Держави, якщо така дія вимагається законом або виконується на прохання Уряду;
- д) Висловлювати свою думку у разі надання консультацій, які передбачаються законом або проводяться за запитом Президента Асамблеї Республіки¹³³ або Уряду;
- е) Пропонувати Міністерству юстиції проекти законодавчих норм, спрямованих на підвищення ефективності роботи Служби публічного представництва та удосконалення інститутів судівництва;
- ж) Через посередництво Міністра юстиції інформувати Асамблею Республіки та Уряд про будь-які незрозумілості, недоліки або суперечності у текстах законів;
- з) Здійснювати керівний нагляд за процесуальними діями органів кримінальної поліції;
- и) Виконувати інші функції, передбачені законом.

Стаття 11. Голова

Головою Генеральної прокуратури Республіки є Генеральний прокуратор Республіки.

Розділ II. Генеральний прокуратор Республіки

Стаття 12. Компетенція

1 – Генеральний прокуратор Республіки уповноважений:

- а) Очолювати Генеральну прокуратуру Республіки;
- б) Представляти Службу публічного представництва у судах, зазначених у підпункті а) пункту 1 статті 4;

¹³³ Найменування парламенту в Португальській Республіці. В оригіналі – «Assembleia da República» (прим. редактора).

- с) Вимагати від Конституційного трибуналу в обов'язковому порядку проголошення будь-якої норми неконституційною або незаконною.

2 – Генеральному прокуратору Республіки, як голові Генеральної прокуратури Республіки, належить:

- а) Забезпечувати захист демократичної законності;
- б) Скерувувати, координувати і контролювати діяльність Служби публічного представництва та видавати директиви, накази й інструкції, яким має бути підпорядкована діяльність його магістратів у ході виконання їхніх відповідних функцій;
- с) Скликати засідання Верховної ради Служби публічного представництва та Консультативної ради Генеральної прокуратури Республіки та головувати на таких засіданнях;
- д) Інформувати Міністра юстиції про необхідність вжиття законодавчих заходів, націлених на забезпечення дотримання конституційних вимог;
- е) Здійснювати керівний нагляд за процесуальними діями органів кримінальної поліції;
- ф) Проводити або забезпечувати проведення перевірок служб Служби публічного представництва та приймати постанови про проведення дізнання, розслідування щодо дій його магістратів, а також про їх притягнення до кримінальної або дисциплінарної відповідальності;
- г) Пропонувати Міністру юстиції проекти законодавчих положень, спрямованих на підвищення ефективності роботи Служби публічного представництва та удосконалення інститутів судівництва або ж на припинення дії протиправних рішень трибуналів або органів Публічної адміністрації;
- h) У випадках, коли цього вимагає закон, втручатися у контракти, де Держава виступає замовником;
- і) Здійснювати нагляд за службами інспектування Служби публічного представництва;
- j) Призначати на посади Заступника Генерального прокуратора Республіки та помічників генерального прокуратора та інспекторів Служби публічних представників;
- l) Реалізовувати стосовно працівників служб технічного та адміністративного забезпечення Генеральної прокуратури Республіки та підпорядкованих їй служб повноваження, які належать міністрам, за винятком права призначати на посади.
- m) Виконувати інші функції, якими його наділяє закон.

3 – Директиви, про які йдеться у підпункті b) попереднього пункту, і які містять тлумачення норм закону, публікуються у 2-й серії Бюлетеню «*Diário da República*».

4 – Генеральному прокуратору Республіки у виконанні його функцій надає підтримку його кабінет.

5 – Структура і склад кабінету Генерального прокуратора Республіки визначаються відповідним положенням.

Стаття 13. Помічники та виконуючі обов'язки

1 – Допомогу Генеральному прокуратору Республіки надає Заступник Генерального прокуратора Республіки, який також може тимчасово виконувати його обов'язки.

2 – У трибуналах, зазначених у підпункті а) пункту 1 статті 4, функції заступника та виконуючого обов'язки можуть покладатися на помічників генерального прокуратора, склад яких у постійній кількості визначається Міністерством юстиції за поданням Вищої ради Служби публічного представництва.

3 – Генеральний прокуратор Республіки кожні два роки призначає помічника генерального прокуратора, відповідального за координацію діяльності Служби публічного представництва у кожному із трибуналів, зазначених у попередньому пункті.

Стаття 14. Виконуючий обов'язки Заступника Генерального прокуратора Республіки

За обставин, коли Заступник Генерального прокуратора Республіки відсутній або не може виконувати свої обов'язки, такі обов'язки виконуються виконуючим обов'язки помічником генерального прокуратора, якого призначив Генеральний прокуратор Республіки, або, якщо таке призначення не було зроблене – особою з числа помічників генерального прокуратора, яка виконує свої функції у Лісабоні і має найбільший стаж роботи на такій посаді.

Розділ III. Вища рада Служби публічного представництва

Підрозділ I. Організація і функціонування

Стаття 15. Склад

1 – Генеральна прокураторія Республіки здійснює свої повноваження щодо кадрів Служби публічних представників у питаннях притягнення до дисциплінарної відповідальності та управління через Вищу раду Служби публічного представництва.

2 – До складу Вищої ради Служби публічного представництва входять:

- а) Генеральний прокуратор Республіки;
- б) Генеральні прокуратори округів;
- в) Один помічник генерального прокуратора, який обирається з числа помічників генерального прокуратора самими помічниками;
- г) Два прокуратори Республіки, які обираються з числа прокураторів Республіки самими прокураторами;

- е) Чотири помічники прокураторів, які обираються з числа помічників прокураторів самими помічниками прокураторів таким чином, щоб кожний судовий округ був представлений одним помічником прокуратора;
- ф) П'ять членів, які обираються Асамблеєю Республіки;
- г) Два діячі з визнаними заслугами, яких призначає Міністр юстиції.

3 – Магістрати Служби публічного представництва не мають права відмовлятися від посади члена Вищої ради Служби публічного представництва.

Стаття 16. Засади виборів

1 – Магістрати, про яких йде мова у підпунктах с), d) та е) пункту 2 попередньої статті, обираються шляхом загального таємного голосування, при цьому для кожної категорії формується виборча колегія з числа відповідних магістратів за функціональним принципом.

2 – Формування списків магістратів офіційно організується Генеральною прокураторією Республіки.

3 – Виборцям надається право заочного голосування.

Стаття 17. Право обирати та бути обраним

Право обирати та бути обраними мають магістрати, які належать до кожної категорії за функціональним принципом у Службі публічного представництва.

Стаття 18. Дата виборів

1 – Вибори проводяться протягом або 30 днів, які передують даті закінчення мандатів, або протягом 60 днів після дати відкриття вакансій.

2 – Генеральний прокуратор Республіки оголошує дату виборів не пізніше, ніж за 45 днів шляхом публікації відповідного оголошення у бюлетені «*Diário da República*».

Стаття 19. Особлива форма виборів

1 – Члени Вищої ради Служби публічного представництва, зазначені у підпунктах d) та е) пункту 2 статті 15, обираються через списки, на яких мають стояти підписи, як мінімум, двадцяти і сорока виборців відповідно.

2 – Магістрати, про яких йде мова у попередньому пункті, обираються за принципом пропорційного представництва і за методом визначення найбільшого середнього арифметичного з дотриманням таких правил:

- а) Кількість голосів, отриманих за кожний список, підраховується окремо;
- б) Кількість голосів ділиться послідовно на 1, 2, 3 та 4, а отримані та округлені до десятої частки результати розташовуються у порядку зменшення величини у формі рядів, кількість членів яких відповідає кількості мандатів, наданих відповідному органу;

- с) Мандати належать до тих списків, які відповідають членам ряду, створеного відповідно до попереднього правила, при цьому кожний зі списків отримує кількість мандатів, яка відповідає кількості членів у ряді;
 - d) У разі, якщо нерозподіленим залишиться один або більше мандатів, а наступні члени рядів будуть рівними і належатимуть до різних списків, такий мандат або мандати мають бути віднесеними до списку або списків, які отримали найбільшу кількість голосів. Якщо однакоvu кількість голосів мають два або більше списків, розподіл мандатів не здійснюється, а вибори проводяться повторно.
- 3 – До списків включаються по дві резервні кандидатури на кожного дійсного кандидата.
- 4 – Одна й та сама кандидатура може бути включена тільки до одного списку.
- 5 – За браком кандидатів вибори проводяться за списком, сформованим Вищою радою Служби публічного представництва.

Стаття 20. Розподіл місць

- 1 – Розподіл місць здійснюється згідно з порядком перетворення голосів на мандати.
- 2 – Розподіл, який стосується помічників прокураторів, здійснюється за такими правилами:
- 1-й мандат: помічник прокуратора, запропонований судовим округом Лісабона;
 - 2-й мандат: помічник прокуратора, запропонований судовим округом Порту;
 - 3-й мандат: помічник прокуратора, запропонований судовим округом Коїмбра;
 - 4-й мандат: помічник прокуратора, запропонований судовим округом Евора.

Стаття 21. Виборча комісія

- 1 – Перевірка правильності складення виборчих документів та остаточний підрахунок голосів здійснюються виборчою комісією.
- 2 – До складу виборчої комісії входять Генеральний прокуратор Республіки та члени, зазначені в підпункті b) пункту 2 статті 15.
- 3 – До складу виборчої комісії можуть бути включеними по одному представнику від кожного списку, які виставляються на вибори.
- 4 – Функції президента комісії покладаються на Генерального прокуратора Республіки, її рішення приймаються більшістю голосів, при цьому президент комісії має вирішальний голос.

Стаття 22. Повноваження виборчої комісії

Повноваження комісії включають у себе, зокрема, розв'язання питань, що виникають стосовно тлумачення положення про вибори, а також прийняття рішень за скаргами, які подаються у ході виборів.

Стаття 23. Оскарження результатів виборів

Позови про оскарження результатів виборів подаються протягом 48 годин до Верховного адміністративного трибуналу.

Стаття 24. Нормативні положення

Ті процедури виборчого процесу, які не були включені до змісту попередніх статей, врегульовуються положенням, яке має бути опубліковане у бюлетені «*Diário da República*».

Стаття 25. Перебування на посадах

1 – Члени комісії, про яких ідеться в підпунктах с), d) та е) пункту 2 статті 15, перебувають на своїх посадах протягом трьох років з можливістю повторного переобрання на один наступний період такої ж тривалості.

2 – У тих випадках, коли під час перебування на посаді магістрат позбавляється своєї початкової категорії або рангу, або ж для такої особи настають обставини посадової несумісності, для виконання її посадових обов'язків запрошується перша за списком особа з резерву, а за її відсутності – друга резервна кандидатура; за відсутності останньої, посада оголошується вакантною і заповнюється шляхом проведення нових виборів відповідно до положень попередніх статей.

3 – Особи, призначені з резерву або обрані у позачерговому порядку, перебувають на своїх відповідних посадах до завершення терміну, на який відбулося початкове обрання на цю посаду.

4 – Дія мандату членів комісії, обраних Асамблеєю Республіки, закінчується з початком першого засідання новообраної Асамблеї.

5 – Дія мандатів членів, призначених Міністром юстиції, закінчується зі вступом на посаду нового міністра, який має або затвердити подальше перебування цих членів на своїх посадах, або призначити на ці посади інших осіб.

6 – Незалежно від припинення дії відповідних мандатів, обрані або призначені члени комісії продовжують виконання своїх обов'язків до вступу на посаду нових членів.

7 – Обставини, за яких член ради перебуває на цій посаді без суміщення посад, або ж коли такий член повинен суміщати роботу на посаді члена ради та на своїй основній посаді, визначаються Вищою радою Служби публічного представництва.

8 – Члени Вищої ради Служби публічного представництва, які працюють на цій посаді без сумісництва, отримують винагороду у розмірі, який відповідає розміру винагороди за їхньою основною посадою, якщо вона належить до публічної служби, або ж у розмірі, що відповідає розміру винагороди генерального директора.

9 – Членам ради належить додаткова винагорода або доплата на умовах та у розмірі, які визначаються Міністерством юстиції, а у разі, коли місце їхнього постійного проживання знаходиться поза межами Лісабону, їм також виплачуються добові.

Стаття 26. Склад

1 – Вища рада Служби публічного представництва працює у режимі пленарних засідань або сесій.

2 – У пленарному засіданні беруть участь усі члени Ради.

Стаття 27. Повноваження

Вища рада Служби публічного представництва уповноважена:

- a) Подавати кандидатури, призначати, переводити, підвищувати у посаді, звільняти, оцінювати професійні заслуги, здійснювати дисциплінарні провадження, а також взагалі усі дії аналогічного характеру щодо магістратів Служби публічного представництва, за винятком Генерального прокуратора Республіки;
- b) Ухвалювати регламент проведення виборів Ради, внутрішній регламент Генеральної прокуратури Республіки, положення, передбачене пунктом 4 статті 134, а також бюджетну пропозицію Генеральної прокуратури Республіки;
- c) Розглядати питання та видавати директиви у питаннях внутрішньої організації та управління кадрами;
- d) Пропонувати Генеральному прокуратору Республіки видання директив, якими повинні керуватися у своїй діяльності маїстрати Служби публічного представництва;
- e) Через Генерального прокуратора Республіки пропонувати Міністерству юстиції проекти законодавчих положень, спрямованих на підвищення ефективності роботи Служби публічного представництва та удосконалення інститутів судівництва;
- f) Здійснювати розгляд скарг, передбачених цим законом;
- g) Ухвалювати річний план перевірок та визначати порядок проведення перевірок, дізнань та розслідувань;
- h) Надавати свої висновки стосовно організації судівництва та управління юстицією взагалі;
- i) Виконувати інші функції, якими вона наділена законом.

Стаття 28. Функціонування

1 – Чергові засідання Вищої ради Служби публічних представників проводяться один раз на два місяці, а позачергові – за скликанням Генерального прокуратора Республіки за його ініціативою або на вимогу, як мінімум, семи членів Ради.

2 – Рішення приймаються більшістю голосів, при цьому Генеральний прокуратор Республіки має право вирішального голосу.

3 – Для набуття рішеннями чинності вимагається присутність, як мінімум, 13 членів Ради або, якщо засідання ведеться у секційному режимі, не менше семи членів.

4 – Секретарем Ради є секретар Генеральної прокуратури Республіки.

Стаття 29. Секції

1 – Коли розглядаються питання оцінки професійних заслуг посадових осіб, Вища рада Служби публічних представників може працювати у секційному режимі, згідно з порядком, що визначається внутрішнім регламентом Генеральної прокуратури Республіки.

2 – Питання, які стосуються вжиття дисциплінарних заходів, входять до компетенції дисциплінарної секції.

3 – До складу дисциплінарної секції входять Генеральний прокуратор Республіки та такі члени Ради:

- a) П'ятеро осіб з числа членів Ради, про яких йдеться у підпунктах b), d) та e) пункту 2 статті 15, обраних їхніми рівними колегами у кількості, що забезпечує пропорційне представництво;
- b) Помічник генерального прокуратора, про якого йдеться у підпункті c) пункту 2 статті 15;
- c) Троє осіб з числа тих, про які йдеться у підпункті f) пункту 2 статті 15, які обираються з числа зазначених осіб на періоди по 18 місяців;
- d) Одна з осіб, про які йдеться у підпункті g) пункту 2 статті 15, яка визначається жеребкуванням і призначається на періоди по 18 місяців за принципом ротації.

4 – У разі, коли вибори провести неможливо, або ж у випадку рівного розподілу голосів, членів Ради, яких не вдалося обрати, призначає Генеральний прокуратор Республіки згідно з положеннями заключної частини підпункту a) попереднього пункту.

5 – Рішення секцій можуть оскаржуватися перед пленарним засіданням Ради.

Стаття 30. Розподіл справ

1 – Розподіл справ відбувається шляхом жеребкування між членами Ради згідно з положеннями внутрішнього регламенту.

2 – Член Ради, який отримав справу у результаті розподілу, є доповідачем за цією справою.

3 – У разі, якщо до пленуму Ради надійшла скарга про незадоволення ходом розгляду, відповідна справа перерозподіляється до іншого доповідача.

4 – Доповідач має право витребувати документи, справи та матеріали розслідувань, які він вважає необхідними, при цьому документи надаються доповідачеві на необхідний період часу на умовах збереження таємниці юстиції і незавдання шкоди сторонам справи.

5 – У разі, якщо термін повноважень доповідача закінчується, рішення у справі готує член Ради, якого призначає її президент.

6 – Якщо питання є очевидно простим, доповідач має право розглянути його без опитування думок інших.

7 – Рішення, яким ухвалюються міркування та пропозиції або тільки міркування інспектора або слідчого у справі, може прийматися на основі узгодженої спільної думки без зачитування доповіді.

Стаття 31. Делегування повноважень

Вища рада Служби публічного представництва може делегувати Генеральному прокуратору Республіки виконання дій, які, з огляду на їхній характер, не вимагають проведення засідання Ради.

Стаття 32. Присутність Міністра юстиції

Міністр юстиції є присутнім на засіданнях Вищої ради Служби публічного представництва, коли вважає це за доцільне, з метою надання повідомлень та пояснень, а також з метою отримання пояснень.

Стаття 33. Порядок оскарження рішень Ради

Рішення Вищої ради Служби публічного представництва можуть бути оскарженими шляхом відповідного подання, яке надається згідно з умовами і правилами оскарження актів Уряду.

Підрозділ II. Інспекторські служби

Стаття 34. Склад

1 – При Вищій раді Служби публічного представництва діє Інспекція Служби публічного представництва.

2 – До складу Інспекції Служби публічного представництва входить постійна кількість інспекторів та секретарів Інспекції згідно зі штатним розкладом, затвердженим Міністром юстиції на основі подання Вищої ради Служби публічного представництва.

3 – Інспекція призначена для збирання відомостей про роботу і заслуги магістратів, при цьому дисциплінарні розслідування і провадження не можуть проводитись інспекторами, категорія або стаж роботи яких є меншим, ніж категорія або стаж магістратів, які інспектуються.

4 – Секретарі інспекції відбираються з числа співробітників юстиції та призначаються як відряджені особи.

5 – Секретарі інспекції, якщо вони належать до судових або технічних секретарів мають кваліфікаційну оцінку «*дуже добре*», мають право на заробітну платню у розмірі, який відповідає розміру заробітної платні секретаря вищого трибуналу.

Стаття 35. Компетенція

1 – Інспекція Служби публічного представництва уповноважена проводити, згідно з вимогами закону, інспекції, перевірки та аналіз роботи органів Служби публічного представництва, а також розслідування у дисциплінарних процесах згідно з рішеннями Вищої ради Служби публічного представництва або ж за ініціативою Генерального прокуратора Республіки.

2 – Крім того, служби інспекції мають завдання збирати відомості щодо роботи та заслуг магістратів Служби публічного представництва.

Розділ IV. Консультативна рада Генеральної прокуратури Республіки

Стаття 36. Склад

1 – Генеральна прокуратура Республіки виконує свої консультативні функції через посередництво своєї Консультативної ради.

2 – До складу Консультативної ради Генеральної прокуратури Республіки входять Генеральний прокуратор Республіки, а також постійна кількість помічників генерального прокуратора відповідно до штатного розкладу, що затверджується Міністром юстиції за поданням Вищої ради Служби публічного представництва.

Стаття 37. Компетенція

Консультативна рада Генеральної прокуратури Республіки уповноважена:

- a) Надавати свої висновки виключно з питань законності у випадках надання консультацій, передбачених законом, або за запитом Президента Асамблеї Республіки або Уряду;
- b) За запитами Уряду давати свої висновки стосовно формулювань та юридичного змісту проектів законодавчих актів;
- c) Давати свої висновки стосовно контрактів, в укладанні яких є інтерес Держави, у разі, якщо такі висновки мають надаватися згідно із законом або за запитом Уряду;
- d) Через посередництво Міністра юстиції інформувати Уряд щодо непорозумінь, недоліків або суперечностей у текстах законів та пропонувати необхідні зміни до них;
- e) Висловлювати свої висновки стосовно питань, які пропонуються на її розгляд Генеральним прокуратором Республіки у ході виконання своїх функцій;
- f) Ухвалювати внутрішні правила роботи.

Стаття 38. Функціонування

- 1 – Розподіл питань для підготовки здійснюється шляхом жеребкування у порядку старшинства помічників генерального прокуратора, які залучаються до такого розподілу.
- 2 – Без звуження дії положення попереднього пункту, Генеральний прокуратор Республіки має право прийняти рішення про розподіл питань за критерієм спеціалізації помічників генерального прокуратора.
- 3 – Консультативна рада може працювати тільки за наявності не менше ніж половини її членів.

Стаття 39. Строки надання висновків

- 1 – Висновки повинні бути підготовлені протягом 60 днів, за винятком випадків, коли, з огляду на складність питання, потрібен більший строк. При цьому про ймовірну затримку має бути заздалегідь повідомлений орган, який звернувся із запитом.
- 2 – Висновки, запити щодо яких надсилаються у невідкладному порядку, мають перевагу над іншими запитами.

Стаття 40. Засідання

- 1 – Консультативна рада проводить свої чергові засідання один раз на два тижні, а позачергові – за скликанням Генерального прокуратора Республіки.
- 2 – Під час літніх судових канікул проводиться одне засідання для розгляду невідкладних питань.
- 3 – На засіданнях Консультативної ради головує секретар Генеральної прокуратури Республіки.

Стаття 41. Голосування

- 1 – Рішення Консультативної ради приймаються більшістю голосів, а ухвалені висновки підписуються помічниками генерального прокуратора, які беруть участь у голосуванні, і які мають право висловити свою окрему думку.
- 2 – Генеральний прокуратор Республіки має право вирішального голосу і підписує висновки.

Стаття 42. Сила дії висновків

- 1 – Генеральний прокуратор Республіки, користуючись повноваженнями, які йому надаються підпунктом б) пункту 2 статті 12, має право вимагати дотримання та виконання положень висновків Консультативної ради магістратами Служби публічного представництва.
- 2 – Висновки, про які йдеться у попередньому пункті, розсилаються циркуляром усім магістратам Служби публічного представництва та публікуються у другій серії

бюлетеню «*Diário da República*» із зазначенням постанови, яка надає їм обов'язкову силу.

3 – Генеральний прокуратор Республіки має право подати питання для повторної оцінки з метою можливого перегляду ухваленого змісту висновків за власною ініціативою або за обґрунтованою вимогою будь-якого магістрата Служби публічного представництва.

Стаття 43. Узгодження висновків та їхня дія

1 – Після узгодження висновків тими структурами, які зверталися із запитом щодо їх отримання, або ж до яких має відношення розглянуте питання, висновки Консультативної ради щодо норм загального порядку публікуються у 2-й серії бюлетеню «*Diário da República*» і після цього набувають для відповідних служб ваги офіційного тлумачення питань, які цими висновками роз'яснюються.

2 – Якщо предмет консультації входить до кола інтересів двох або більше Міністерств, які не згодні з наданим висновком, остаточне рішення залишається за Прем'єр-міністром.

Розділ V. Юридичні аудитори

Стаття 44. Юридичні аудитори

1 – При Асамблеї Республіки, при кожному Міністерстві та при Міністрах республіки з питань автономних регіонів може існувати посада помічника прокуратора, який має категорію юридичного аудитора.

2 – Юридичні аудитори призначаються як особи, відряджені до певної служби.

3 – Юридичні аудитори можуть поєднувати свої функції з тими, які визначаються для них Генеральним прокуратором Республіки у межах тих повноважень Служби публічного представництва, які за законом не належать таким органам.

4 – Виконання юридичними аудиторами їхніх обов'язків забезпечується відповідними статтями бюджету Міністерства юстиції.

Стаття 45. Компетенція

1 – Юридичні аудитори виконують функції юридичних консультантів та радників за запитами Президента Асамблеї Республіки, членів Уряду або Міністрів Республіки, у розпорядження яких вони призначені.

2 – Юридичні аудитори повинні пропонувати Генеральному прокуратору Республіки подавати до Генеральної прокуратури Республіки ті питання, стосовно яких у них виникають обґрунтовані сумніви, які вимагають колективного обговорення з огляду їхньої складності, або ж які стосуються аспектів діяльності кількох Міністерств одночасно.

3 – У разі, якщо органи, які звернулися за консультацією, не погоджуються з рішеннями, запропонованими юридичними аудиторами, або ж мають сумніви щодо позиції, яку обстоюють аудитори, такі органи можуть передати питання на розгляд Консультативної ради Генеральної прокуратури Республіки.

4 – Коли йдеться про консультації для Асамблеї Республіки або для Міністерств, у яких юридичні аудитори виконують свої функції, вони беруть участь у сесіях Консультативної ради Генеральної прокуратури Республіки з правом голосу.

Розділ VI. Центральний департамент карних розслідувань і проваджень

Стаття 46. Визначення та склад

1 – Центральний департамент карних розслідувань і проваджень є органом координації та спрямування розслідувань та попередження кримінальних порушень, пов'язаних з насильством, організованими групами або особливої складності.

2 – До складу Центрального департаменту карних розслідувань і проваджень входять помічник генерального прокуратора, який є його керівником, та прокуратори Республіки у постійній кількості згідно зі штатним розкладом, затвердженим Міністерством юстиції з урахуванням думки Вищої ради Служби публічного представництва.

Стаття 47. Компетенція

1 – До повноважень Центрального департаменту карних розслідувань і проваджень входять координація та спрямування розслідувань таких злочинів:

- a) Проти миру та людства;
- b) Організації терористичних груп і терористичних актів;
- c) Проти безпеки Держави, за винятком злочинів у сфері виборів;
- d) Торгівлі наркотиками, психотропними речовинами та прекурсорами, за винятком ситуацій прямого постачання споживачам, а також діяльності угруповань, створених з метою такої торгівлі;
- e) Відмивання грошей;
- f) Корупції, розкрадання коштів та незаконної матеріальної участі у бізнесі;
- g) Шахрайське банкрутство;
- h) Шкідливе управління суб'єктом економічної діяльності державного сектору;
- i) Шахрайство з метою одержання субсидії, субвенції або кредиту, або ж незаконне отримання таких інструментів;
- j) Економіко-фінансові порушення, вчинені організованою групою, зокрема, із застосуванням інформаційних технологій;
- l) Економіко-фінансові порушення міжнародного або транскордонного масштабу.

2 – Координаційні функції, які виконує Центральний департамент карних розслідувань і проваджень, включають у себе таке:

- а) Аналіз та застосування форм взаємодії з іншими департаментами та службами, зокрема, кримінальної поліції, з метою спрощення, удосконалення та підвищення ефективності проваджень;
- б) У співпраці з Департаментами карних розслідувань і проваджень у судових округах – проведення досліджень стосовно характеру, обсягу та тенденцій еволюції криміналітету та результатів її попередження, викриття та контролю.

3 – Центральний департамент карних розслідувань і проваджень уповноважений проводити розслідування та здійснювати карне переслідування:

- а) У зв'язку зі злочинами, зазначеними у пункті 1, якщо кримінальна діяльність має місце у комарках¹³⁴, що належать до різних судових округів;
- б) За рішенням Генерального прокуратора Республіки, за обставин, коли зосередження керівництва розслідуванням у єдиному центрі є виправданим з огляду на особливу тяжкість або складність, або територіальне розмаїття кримінальної діяльності.

4 – Центральний департамент карних розслідувань і проваджень уповноважений вживати передбачені у законі профілактичні заходи стосовно таких злочинів:

- а) Відмивання грошей;
- б) Корупція, розкрадання та незаконна участь у бізнесі;
- в) Шкідливе управління суб'єктом економічної діяльності публічного сектору;
- г) Шахрайські дії з метою отримання або незаконного заволодіння субсидіями, субвенціями або кредитами;
- д) Фінансово-економічні злочини, що вчиняються у складі організованої групи із застосуванням інформаційних технологій;
- е) Фінансово-економічні злочини міжнародного або транскордонного масштабу.

Розділ VII. Кабінет документації та порівняльного права

Стаття 48. Компетенція

1 – Кабінет документації та порівняльного права уповноважений:

- а) Надавати юридичну допомогу, збирати, обробляти та розповсюджувати юридичну інформацію, особливо у галузях права ЄС, права інших держав та міжнародного права, а також проводити дослідження та розповсюджувати інформацію стосовно порівняльних систем права без звуження обсягу функцій інших служб Міністерства юстиції;

¹³⁴ Найменування округу судів першої інстанції в Республіці Португалії. В оригіналі – «comarca» (прим. редактора).

- b) Співпрацювати в організації та обробці документації, що випускається міжнародними організаціями;
- c) Підтримувати Службу публічного представництва у сфері міжнародної юридичної та судової співпраці;
- d) Брати участь у міжнародних заходах через представництво магістратів або співробітників, які призначаються з цією метою, забезпечувати роботу експертів, призначених для участі у цих заходах та співробітництво з представниками країни у міжнародних організаціях;
- e) Готувати, редагувати та розповсюджувати публікації, що здійснюються під контролем або керуванням Генеральної прокуратури Республіки або Генерального прокурора Республіки;
- f) Брати участь у поширенні за кордоном знань щодо юридичної системи Португалії, зокрема, у державах-членах Співдружності країн португальської мови;
- g) Розробляти проекти поширення та контролю правової інформації у межах функцій Генеральної прокуратури Республіки згідно з планами, ухваленими Міністерством юстиції;
- h) Виконувати інші функції, визначені у сфері документації та юридичної інформації.

2 – Організація, штат та режим роботи персоналу Кабінету документації та порівняльного права визначаються у відповідному документі.

Розділ VIII. Осередок технічної допомоги

Стаття 49. Компетенція

1 – Осередок технічної допомоги уповноважений забезпечувати технічну допомогу та консультації Генеральній прокуратурі Республіки та Службі публічного представництва у цілому у питаннях економіки, фінансів, банківської діяльності, бухгалтерського обліку та ринку рухомого майна.

2 – Застосовними положеннями є норми пункту 2 попередньої статті.

Розділ IX. Служби технічно-адміністративного забезпечення Генеральної прокуратури Республіки

Стаття 50. Склад, штати та режим роботи

Склад, штати та режим роботи персоналу служб технічно-адміністративного забезпечення Генеральної прокуратури Республіки визначаються окремим декретом-законом з урахуванням думки Генеральної прокуратури Республіки.

Глава III. Служба консультантів Держави

Стаття 51. Департаменти служби консультантів Держави

- 1 – Можливе створення департаментів служби консультантів Держави.
- 2 – Департаменти служби консультантів Держави мають компетенцію у сфері цивільного, адміністративного або у сфері поєднання цивільного і адміністративного права.
- 3 – Департаменти служби консультантів Держави створюються Міністром юстиції за пропозицією Вищої ради Служби публічного представництва.
- 4 – У циркулярі Міністерства юстиції визначаються межі територіальної компетенції департаментів служби консультантів Держави, встановлюється відповідний штат магістратів, а також врегульовуються структури забезпечення їхньої роботи згідно зі статтею 215.
- 5 Департаменти служби консультантів Держави організуються при Генеральній прокуратурі Республіки або окружних генеральних прокуратурах залежно від того, виходить чи не виходить зона їхньої територіальної відповідальності за межі судового округу.

Стаття 52. Склад

- 1 – Робота департаментів служби консультантів Держави скеровується помічниками генерального прокуратора.
- 2 – У складі департаментів служби консультантів Держави виконують свої функції прокуратори Республіки та помічники прокураторів.

Стаття 53. Компетенція

Повноваження Департаментів державної служби юридичних консультантів включають у себе таке:

- а) Представництво Держави у судах на захист її майнових інтересів;
- б) Підготовка, аналіз та супроводження процедур позасудового вирішення конфліктів, у яких зачіпаються інтереси Держави.

Глава IV. Доступ до інформації

Стаття 54. Інформація

- 1 – Доступ широкого загалу та засобів масової інформації до інформації, яка стосується діяльності Служби публічного представництва, є гарантованим згідно із законом.
- 2 – У цілях забезпечення виконання положень попереднього пункту при Генеральній прокуратурі Республіки або при окружних генеральних прокуратурах можуть організовуватися прес-кабінети, які діють під керівництвом Генерального прокуратора Республіки або генеральних прокураторів округів.

Глава V. Окружні генеральні прокурадорії

Розділ I. Окружна генеральна прокурадорія

Стаття 55. Структура

1 – За місцем розташування кожного судового округу існує Окружна генеральна прокурадорія.

2 – У Окружній генеральній прокурадорії виконують свої функції помічники генерального прокурадора.

Стаття 56. Компетенція

Окружна генеральна прокурадорія уповноважена:

- a) Сприяти захисту демократичної законності;
- b) Скерувувати, координувати та контролювати діяльність Служби публічного представництва у судовому окрузі та видання наказів та інструкцій, які є обов'язковими для дотримання магістратами у ході виконання своїх службових функцій;
- c) Надавати Генеральному прокурадору Республіки пропозиції щодо директив, націлених на уніфікацію діяльності Служби публічного представництва;
- d) Координувати діяльність органів кримінальної поліції;
- e) Перевіряти процесуальні дії кримінальної поліції;
- f) Перевіряти дотримання законів у ході виконання покарань та заходів безпеки¹³⁵, а також у ході реалізації будь-яких заходів обмеження волі або примусового лікування, отримання необхідних пояснень та надання пропозицій щодо проведення перевірок, які вважаються доцільними;
- g) Досліджувати тенденції, пов'язані з правовою доктриною та юриспруденцією з метою забезпечення єдності правозастосування та принципу рівності громадян перед законом;
- h) У взаємодії з органами кримінальної поліції – проводити дослідження чинників та тенденцій еволюції криміналітету;
- i) Готувати річні звіти та звіти про свою діяльність, які визнані доцільними або за запитом визначених вищих органів;
- j) Виконувати інші функції, визначені законом.

¹³⁵ Інститут карного права Португалії, який є одним із наслідків відповідальності, поряд з покараннями. В оригіналі – «medidas de segurança» (прим. редактора).

Розділ II. Окружні генеральні прокуратори

Стаття 57. Статус

1 – Окружна генеральна прокуратурія очолюється помічником генерального прокуратора, якого призначає окружний генеральний прокуратор.

2 – За відсутності окружного генерального прокуратора його заміщує помічник генерального прокуратора за рішенням відповідного керівника або той помічник генерального прокуратора, який має найбільший стаж роботи.

3 – Норми цього розділу застосовуються, з необхідними поправками, до магістратів, які виконують свої функції у Центральному адміністративному трибуналі.

4 – Окружний генеральний прокуратор може запропонувати кандидатуру з числа співробітників служб Міністерства юстиції для виконання функцій його секретаря на засадах відрядження.

Стаття 58. Компетенція

1 – Окружний генеральний прокуратор уповноважений:

- a) Скерувати та координувати діяльність Служби публічного представництва у судовому окрузі і видавати накази та інструкції;
- b) Представляти Службу публічного представництва в апеляційному трибуналі;
- c) Надавати Генеральному прокуратору Республіки пропозиції щодо прийняття директив, націлених на забезпечення єдності процедур Служби публічного представництва;
- d) Координувати діяльність органів кримінальної поліції;
- e) Перевіряти виконання своїх функцій Службою публічного представництва та процесуальної діяльності органів кримінальної поліції з інформуванням про їхні результати Генерального прокуратора Республіки;
- f) Контролювати законність застосування заходів обмеження волі та примусової госпіталізації або лікування, а також надання пропозицій про проведення перевірок відповідних установ або служб із вжиттям дисциплінарних або кримінальних заходів, які вимагаються за результатами перевірок;
- g) Керувати роботою помічників генерального прокуратора з функціями управління та координації у комарках, що належать до відповідного округу;
- h) Забезпечувати розподіл робочого навантаження між помічниками генерального прокуратора та прокураторами Республіки, які виконують свої функції в окружній генеральній прокуратурі або в Апеляційних трибуналах відповідного судового округу без звуження дії положень процесуального законодавства;
- i) Виконувати інші функції, передбачені законом.

2 – Окружний генеральний прокуратор може делегувати іншим помічникам генерального прокуратора функції нагляду та координації у межах судового округу відповідно до напрямів діяльності Служби публічного представництва.

3 – Окружному генеральному прокуратору та помічникам генерального прокуратора можуть надавати допомогу у роботі публічні представники Республіки.

Стаття 59. Помічники генерального прокуратора

Помічники генерального прокуратора Окружної генеральної прокуратури уповноважені:

- а) За розпорядженням окружного генерального прокуратора – брати на себе функції представництва Служби публічного представництва в апеляційному трибуналі;
- б) Здійснювати контроль та координацію на тих напрямках своєї діяльності, які їм були делеговані.

Глава VI. Прокуратури Республіки

Розділ I. Прокуратури Республіки

Стаття 60. Структура

1 – За місцем розташування комарок існують прокуратури Республіки, які очолюються помічником генерального прокуратора, який призначається на підставах відрадження Вищою радою Служби публічного представництва з числа трьох кандидатур, запропонованих окружним генеральним прокуратором.

2 – У комарках за місцем розташування судового округу можуть існувати кілька прокуратур Республіки.

3 – До складу прокуратур Республіки входять помічники генерального прокуратора, прокуратори Республіки та помічники прокураторів.

4 – Прокуратури Республіки мають власні структури адміністративного забезпечення.

Стаття 61. Компетенція

Повноваження прокуратур Республіки включають у себе керування, координацію та контроль діяльності Служби публічного представництва у межах відповідної комарки або у трибуналах та департаментах, переданих під їхній нагляд.

Стаття 62. Управління¹³⁶

1 – Прокураторія Республіки комарки очолюється помічником генерального прокуратора.

2 – Зазначений у попередньому пункті помічник генерального прокуратора здійснює управління та координацію діяльністю Служби публічного представництва у комарці шляхом видання наказів та інструкцій, а також здійснення таких повноважень:

¹³⁶ Стаття 90 Закону № 52/2008 від 28 серпня (яким затверджується Закон про організацію та роботу Судових трибуналів) визначає повноваження помічника генерального прокуратора комарки, про які йдеться у пункті 1 цієї статті 62, таким чином:

Стаття 90. Магістрат-координатор Служби публічного представництва

1 – У кожній комарці існує помічник генерального прокуратора, який скеровує роботу Служби публічного представництва і призначається на посаду відрадженою Вищою радою Служби публічного представництва з числа трьох кандидатур, запропонованих окружним генеральним прокуратором.

2 – У комарці за місцем розташування округу функції управління та координації можуть здійснюватися кількома помічниками генерального прокуратора.

3 – Магістрат-координатор Служби публічного представництва – скеровує та координує діяльність Служби публічного представництва у комарці шляхом видання наказів та інструкцій та здійснення таких повноважень:

- a) Супроводження процесуального руху справ з визначенням тих справ, які залишаються без розгляду протягом часу, що вважається надмірним, або ж рішення за якими не було прийняте протягом строку, що вважається розумним, з наданням відповідної інформації окружній генеральній прокураторії;
- b) Супроводження виконання завдань, поставлених перед службами Служби публічного представництва, з боку прокураторів співробітників;
- c) Розподіл робочого навантаження між прокураторами Республіки однієї комарки або поміж помічниками прокураторів без звуження дії норм закону;
- d) Організація нарад з планування або оцінки результатів роботи трибуналу за участю прокураторів та співробітників;
- e) Визначення або пропонування компетентним підрозділам заходів спрощення обігу документів, процедур, використання інформаційних технологій та підвищення прозорості системи юстиції;
- f) Виступи на Вищій раді Служби публічного представництва у випадках, коли розглядаються питання проведення позачергових перевірок або розслідувань у комарці;
- g) Розробка графіків та черговості відпусток прокураторів, а також затвердження графіків відпусток співробітників;
- h) Вжиття дисциплінарних заходів до співробітників служб Служби публічного представництва, якщо такий захід є меншим, аніж накладення штрафу, а в інших випадках – початок дисциплінарного провадження, якщо порушення мало місце у відповідному суді;
- i) Визначення методів роботи та конкретних завдань з вимірюваними результатами для кожного структурного підрозділу без звуження повноважень та функцій у цій сфері, що належать Вищій раді Служби публічного представництва;
- j) Визначення заходів спрощення та удосконалення процесуальних дій;
- l) Застосування заходів стимулювання співробітників у межах відповідної комарки у межах, визначених законом.

4 – Магістрат-координатор Служби публічного представництва проходить курс навчання, про який йдеться у статті 92, і має право на представницькі видатки згідно з нормами пункту 3 статті 91 та на службовий транспорт (прим. закону).

- а) Супроводження процесуального руху справ з визначенням тих справ, які залишаються без розгляду протягом часу, що вважається надмірним, або ж рішення за якими не було прийняте протягом строку, що вважається розумним, з наданням відповідної інформації окружній генеральній прокуратурі;
 - б) Супроводження виконання завдань, поставлених перед службами Служби публічного представництва, з боку прокураторів співробітників;
 - с) Розподіл робочого навантаження між прокураторами Республіки однієї комарки або поміж помічниками прокураторів без звуження дії норм закону;
 - д) Організація нарад з планування або оцінки результатів роботи трибуналу за участю прокураторів та співробітників;
 - е) Визначення або пропонування компетентним підрозділам заходів спрощення обігу документів, процедур, використання інформаційних технологій та підвищення прозорості системи юстиції;
 - ф) Виступи на Вищій раді Служби публічного представництва у випадках, коли розглядаються питання проведення позачергових перевірок або розслідувань у комарці;
 - г) Розробка графіків та черговості відпусток прокураторів, а також затвердження графіків відпусток співробітників;
 - h) Вжиття дисциплінарних заходів до співробітників органів Служби публічного представництва, якщо такий захід є меншим, аніж накладення штрафу, а в інших випадках – початок дисциплінарного провадження, якщо порушення мало місце у відповідному суді;
 - i) Визначення методів роботи та конкретних завдань з вимірюваними результатами для кожного структурного підрозділу без звуження повноважень та функцій у цій сфері, що належать Вищій раді Служби публічного представництва;
 - j) Визначення заходів спрощення та удосконалення процесуальних дій;
- l) Застосування заходів стимулювання співробітників у межах відповідної комарки у межах, визначених законом.

3 – Зазначений у попередньому пункті помічник генерального прокуратора може отримувати допомогу у роботі з боку прокураторів Республіки комарки, яким він може делегувати повноваження управління та координації робіт, призначаючи таким прокураторам Республіки функції координаторів.

4 – Зазначений у пункті 1 помічник генерального прокуратора за його відсутності заміщується визначеним ним прокуратором Республіки, або ж, якщо призначення не було здійснено, прокуратором Республіки з найбільшим стажем роботи.

5 – У комарці за місцем розташування округу функції управління та координації можуть здійснюватися кількома помічниками генерального прокуратора, призначеними згідно з нормами пункту 1 статті 60.

Розділ II. Прокуратори Республіки

Стаття 63. Компетенція

1 – Прокуратори Республіки, без звуження повноважень помічника генерального прокуратора комарки та прокураторів Республіки-координаторів, уповноважені:

- a) Представляти Службу публічного представництва у трибуналах 1-ї інстанції, виконуючи таке представництво особисто, якщо цього вимагають тяжкість порушення, складність процесу або особливі інтереси, які необхідно обстоювати на слуханнях, які проводяться колегією суддів або присяжних, а також коли йдеться про засідання спеціалізованих колегій суддів, передбачені у статті 45 Статуту судових магістратів;
- b) Скерувувати та перевіряти виконання функцій Служби публічного представництва та надавати відповідну інформацію окружному генеральному прокуратору, який виконує функції управління та координації у комарці;
- c) Видавати накази та інструкції;
- d) Призначати на посаду помічників прокураторів;
- e) Приймати постанови, передбачені процесуальним законодавством;
- f) Визначати форми взаємодії з органами кримінальної поліції, соціальної реабілітації та установами супроводу звільнених з ув'язнення, лікування та опіки;
- g) Здійснювати інші функції, визначені законом.

2 – Помічники прокураторів, які виконують свої функції у спеціалізованих судах, передбачених статтею 45 Статуту судових магістратів, прирівнюються у цілях визначення їхньої винагороди до суддів, призначених до спеціалізованих судів.

3 – Прокуратор Республіки-координатор реалізує повноваження, делеговані йому помічником генерального прокуратора згідно з пунктом 3 статті 62, а крім того:

- a) Пропонує помічнику генерального прокуратора критерії управління роботою;
- b) Пропонує помічнику генерального прокуратора норми процедури з метою їх стандартизації, конкретизації та раціоналізації;
- c) Забезпечує збирання та обробку статистичної та процедурної інформації, яка стосується діяльності Служби публічного представництва та її передання помічнику генерального прокуратора, наділеного функціями управління та координації у комарці;
- d) Пропонує механізми взаємодії із структурами Служби публічного представництва, які виступають на інших ділянках або на інших стадіях процесу з метою підвищення оперативності та ефективності роботи;

- e) Надає помічнику генерального прокуратора комарки допомогу у питаннях взаємодії з органами кримінальної поліції, соціальної реабілітації та установами супроводу звільнених ув'язнених, лікування та опіки;
- f) Приймає рішення про заміщення прокураторів Республіки у разі їхньої відсутності, яка має наслідком неможливість вчасного надання інформації помічнику генерального прокуратора комарки;
- g) Приймає постанови щодо врегулювання внутрішніх конфліктів повноважень;
- h) Забезпечує представництво прокураторії у стосунках із зовнішніми органами шляхом делегування повноважень або заміщення помічника генерального прокуратора;
- i) Здійснює інші повноваження, передбачені законом.

4 – Прокуратори Республіки-координатори можуть суміщати функції управління та координації з керуванням провадженнями або керівництвом групами розслідування або робочими групами.

5 – У разі суміщення посад, відкриття вакансії або неможливості виконання посадових обов'язків відповідною посадовою особою протягом періоду більше 15 днів, окружний генеральний прокуратор має право призначати, за пропозицією помічника генерального прокуратора комарки та з попереднім інформуванням Вищої ради Служби публічного представництва прокураторів Республіки для роботи в інших трибуналах або департаментах.

6 – Передбачене попереднім пунктом рішення є чинним протягом шести місяців, при цьому воно не може бути прийняте повторно стосовно того ж самого прокуратора Республіки без його згоди, раніше ніж через три роки після його першої реалізації.

7 – Прокуратори Республіки, які суміщають різні функції протягом періоду більше 30 днів, мають право на винагороду, розмір якої встановлюється Міністром юстиції з урахуванням думки Вищої ради Служби публічного представництва у межах від двадцяти до ста відсотків від загального розміру їхньої винагороди.

8 – Прокуратори Республіки, про яких ідеться у пункті 3, а також прокуратори Республіки у департаментах карних розслідувань і проваджень комарки за місцем розташування округу проходять відповідний курс навчання згідно з циркуляром члена Уряду, відповідального за галузь юстиції.

Розділ III. Помічники прокураторів

Стаття 64. Помічники прокураторів

1 – Помічники прокураторів виконують свої функції у комарках відповідно до штатних розкладів, установлених законами про організацію судівництва.

2 – Помічники прокураторів уповноважені представляти Службу публічного представництва у трибуналах 1-ї інстанції без звуження норм підпункту а) пункту 1 попередньої статті.

3 – Розподіл робочого навантаження між помічниками прокураторів здійснюється розпорядженнями компетентного прокуратора Республіки без звуження дії вказівок відповідного окружного генерального прокуратора.

4 – На помічників прокураторів поширюється дія норм, викладених у пунктах 4–6 попередньої статті з відповідними адаптаціями.

Стаття 65. Заміщення помічників прокураторів

1 – У комарках, де існує два або більше помічників прокураторів, зазначені посадові особи заміщують одна одну згідно з порядком, установленим прокуратором Республіки.

2 – Якщо зазначена посадова особа відсутня протягом періоду не більше 15 днів, прокуратор Республіки-координатор може визначити для заміщення іншого помічника прокуратора тієї ж комарки, суду або відділу.

3 – Крім того, прокуратор Республіки може призначити для заміщення іншу придатну особу, яка бажано повинна мати ступінь ліценціата права.

4 – Без обмеження дії норм, викладених у попередніх пунктах, помічники прокураторів у разі їхньої відсутності заміщуються муніципальним нотаріусом за місцем розташування трибуналу.

5 – Якщо наявні декілька нотаріусів, заміщення доручається тому, який буде визначений прокуратором Республіки.

6 – Виконуючі обов'язки особи, які не є магістратами і виконують зазначені функції протягом періоду більше 15 днів, мають право на винагороду, яка встановлюється Міністром юстиції з урахуванням думки Вищої ради Служби публічного представництва у межах від однієї третини до ста відсотків від розміру їхньої винагороди.

Стаття 66. Заміщення за невідкладних обставин

У разі, коли існують невідкладні обставини, а заміщення неможливо провести у спосіб, визначений у попередніх статтях, суддя призначає у кожній конкретній справі придатну особу, бажано, із ступенем ліценціата права.

Стаття 67. Представництво Держави у цивільних справах

Без звуження дії норм статті 51, у цивільних справах, де стороною виступає Держава, Генеральний прокуратор Республіки, заслухавши думку окружного генерального прокуратора, може призначити будь-якого магістрата Служби публічного представництва для надання допомоги або заміщення магістрата, якому належить здійснювати представництво.

Стаття 68. Представництво у кримінальних процесах

1 – У кримінальних процесах, без звуження дії норм підпункту b) пункту 3 статті 47, та підпункту c) пункту 1 статті 73, Генеральний прокуратор Республіки може призначити будь-якого магістрату Служби публічного представництва для надання допомоги або заміщення іншого магістрату, якому був доручений цей процес, за умови, коли цього вимагають поважні причини, пов'язані зі складністю процесу або великого суспільного інтересу до нього.

2 – На основі процесуальних міркувань окружний генеральний прокуратор може прийняти рішення про вступ до процесу на його подальших стадіях магістрату Служби публічного представництва, який очолював розслідування.

Стаття 69. Спеціальне представництво Служби публічного представництва

1 – У випадках колізії між підрозділами, особами або інтересами, яким належить представляти Службу публічного представництва, прокуратор Республіки звертається до Об'єднання адвокатів¹³⁷ з клопотанням про призначення адвоката для представництва однієї зі сторін.

2 – За невідкладних обставин, коли передбачене попереднім пунктом призначення здійснити неможливо, суддя призначає адвоката для здійснення процесуальних дій.

3 – Виплата гонорарів за згадану у попередніх пунктах участь у процесі відноситься на видатки Держави.

Глава VII. Департаменти карних розслідувань і проваджень

Стаття 70. Місце розташування судового округу

У комарках за місцем розташування кожного судового округу існує департамент карних розслідувань і проваджень.

Стаття 71. Комарки

1 – Допускається створення департаментів карних розслідувань і проваджень у комарках з великим обсягом справ.

2 – У цілях виконання норми попереднього пункту комарками з великим обсягом процесів вважаються ті, у яких реєструється відкриття більше ніж 5000 розслідувань на рік протягом, як мінімум, трьох останніх судових років.

3 – Департаменти карних розслідувань і проваджень створюються Міністерством юстиції з урахуванням думки Вищої ради Служби публічного представництва.

¹³⁷ Найменування органу професійного самоврядування адвокатів у Португальській Республіці. В оригіналі – «Ordem dos Advogados» (прим. редактора).

Стаття 72. Структура

1 – Організаційна структура департаментів карних розслідувань і проваджень може складатися з відділів залежно від характеристик криміналітету. Ці відділи, своєю чергою, створюють цільові підрозділи або групи розслідування за рішеннями окружного генерального прокуратора.

2 – Департаменти карних розслідувань і проваджень у комарках за місцем розташування судових округів очолюються помічниками генерального прокуратора, наділених повноваженнями, передбаченими пунктом 2 статті 62.

3 – Департаменти карних розслідувань і проваджень комарок очолюються прокураторами Республіки.

4 – У разі, коли департаменти карних розслідувань і проваджень поділені на відділи, ці відділи очолюються прокураторами Республіки.

5 – Без звуження дії попередніх пунктів, у департаментах карних розслідувань і проваджень працюють прокуратори Республіки та помічники прокураторів у кількості, що визначається Міністром юстиції на основі пропозицій Вищої ради Служби публічного представництва.

Стаття 73. Компетенція

1 – Департаменти карних розслідувань і проваджень у комарках за місцем розташування судових округів уповноважені:

- a) Керувати розслідуванням та здійснювати карне переслідування за злочини, вчинені на території комарки;
- b) Керувати розслідуванням та здійснювати карне переслідування у зв'язку зі злочинами, зазначеними у пункті 1 статті 47, якщо кримінальна діяльність має місце у комарках, що належать до одного судового округу;
- c) За розпорядженнями окружного генерального прокуратора – керувати розслідуваннями та здійснювати карне переслідування у випадках, коли очевидний тяжкий характер злочинів, складність або територіальна розпорошеність кримінальної діяльності вимагають зосередження керування розслідуванням у єдиному осередку.

2 – Департаменти карних розслідувань і проваджень комарок, про які йде мова у статті 71, уповноважені вести розслідування та здійснювати карне переслідування стосовно злочинів, вчинених у межах комарки.

ЧАСТИНА II. Магістратура Служби публічного представництва

Єдиний титул. Магістратура Служби публічного представництва

Глава I. Організація і статус

Стаття 74. Застосовне законодавство

1 – На магістратів Служби публічного представництва поширюється дія положень цього закону, незалежно від їхньої посади.

2 – Положення цього закону також поширюються з відповідними адаптаціями на осіб, які заміщують магістратів Служби публічного представництва під час виконання їхніх функцій.

Стаття 75. Рівність із судовими магістратами

1 – Посадові особи Служби публічного представництва є рівними за статусом із суддями Магістрату і незалежними від них.

2 – На офіційних заходах під головуванням судових магістратів магістрати Міністерства публічного представництва, які працюють у тому ж самому трибуналі, займають місце праворуч від судових магістратів.

Стаття 76. Статус

1 – Магістрати Служби публічного представництва наділені відповідальністю та мають ієрархічну підпорядкованість.

2 – Їхня відповідальність полягає у тому, що вони відповідають, згідно із законом, за виконання своїх обов'язків і за дотримання директив, наказів та інструкцій, які вони отримують.

3 – Ієрархія полягає у підпорядкованості магістратів посадовим особам вищого ступеня відповідно до цього закону, що тягне за собою обов'язковість виконання ними отриманих директив, наказів та інструкцій без звуження змісту норм статей 79 та 80.

Стаття 77. Притягнення до відповідальності

За винятком випадків, коли діяння посадової особи є злочином, така особа може бути притягнута тільки до цивільної відповідальності шляхом подання регресного позову з боку Держави у разі, коли дії такої особи завдали великої шкоди або були тяжким порушенням.

Стаття 78. Непорушність статусу

Магістрати Служби публічного представництва можуть переводитися, тимчасово відсторонюватися від виконання службових обов'язків, підвищуватися у посаді, відправлятися на пенсію або змінювати свій статус у будь-який інший спосіб виключно у випадках, передбачених цим законом.

Стаття 79. Межі директивних повноважень

1 – Магістрати Служби публічного представництва мають право вимагати від старших за ієрархією посадових осіб віддання наказу або інструкції у письмовій формі, а у випадках, коли така дія має на меті створення певних наслідків у конкретній справі, письмова форма є обов'язковою.

2 – Магістрати Служби публічного представництва повинні відмовлятися від виконання незаконних директив, наказів та інструкцій і мають право це робити з посиланням на повну невідповідність таких вказівок їхньому юридичному розумінню.

3 – Зазначена відмова заявляється у письмовій формі із зазначенням її причин.

4 – У випадках, передбачених попередніми пунктами, магістрат, який видав директиву, наказ або інструкцію, має право передати справу на розгляд вищих посадових осіб або ж призначити іншого магістрата для роботи з нею.

5 – Не допускається відмова від виконання:

- a) Рішень, прийнятих за службовою ієрархією відповідно до процесуального законодавства;
- b) Директив, наказів та інструкцій, прийнятих Генеральним прокуратором Республіки, за винятком, коли відмова ґрунтується на незаконності таких вказівок.

6 – Необґрунтоване використання права на відмову від виконання має наслідком застосування дисциплінарних заходів.

Стаття 80. Повноваження Міністра юстиції

Міністр юстиції уповноважений:

- a) Передавати через Генерального прокуратора Республіки інструкції конкретного характеру щодо цивільних проваджень та справ, які мають потенціал позасудового врегулювання конфліктів, у яких існують інтереси Держави;
- b) Надавати Службі публічного представництва, після заслуховування думки державного департаменту нагляду, повноваження визнавати факти, укладати контракти або відмовлятися від них, де стороною є Держава;
- c) Вимагати через Генерального прокуратора Республіки від будь-якого магістрату або службовця Служби публічного представництва надання звітів та відомостей робочого характеру;
- d) Звертатися до Вищої ради Служби публічного представництва з клопотаннями про надання відомостей та пояснень, а також робити перед нею заяви, які вважаються доцільними;
- e) Звертатися до Генерального прокуратора Республіки з клопотаннями про проведення перевірок, дізнань та розслідувань, зокрема, стосовно органів кримінальної поліції.

Глава II. Посадова несумісність, обов'язки та права магістратів

Стаття 81. Посадова несумісність¹³⁸

1 – Статус магістрату Служби публічного представництва є несумісним з виконанням будь-яких інших публічних або приватних функцій професійного характеру, за винятком викладацької або наукової діяльності у юридичній сфері або керівних функцій в організаціях професійного представництва магістратів Служби публічного представництва.

2 – Здійснення викладацької або наукової діяльності у юридичній сфері є допустимим у разі, якщо така робота не оплачується і не завдає шкоди основним робочим обов'язкам.

3 – Виконанням функцій Служби публічного представництва вважається робота магістрату на посаді члена Вищої ради Служби публічного представництва без сумісництва, члена Кабінету Генерального прокуратора Республіки, на керівних або викладацьких посадах у Центрі суддівських студій, а також на посаді відповідального за підготовку та розгляд юридичних документів у межах Міністерства юстиції.

Стаття 82. Участь у політичних партіях

1 – Магістратам Служби публічного представництва на дійсній службі забороняється брати участь у роботі або заходах публічного характеру політичних партій.

2 – Магістрати Служби публічного представництва на дійсній службі не мають права обіймати політичні посади, за винятком посади Президента Республіки та члена Уряду або Державної ради¹³⁹.

Стаття 83. Несумісність

1 – Магістрати Служби публічного представництва не мають права працювати у трибуналі чи суді, у якому виконують свої функції судові магістрати або магістрати Служби публічного представництва або співробітники юстиції, з якими вони

¹³⁸ І – Пункт 1 статті 4 Закону № 143/99 від 31 серпня (шоста редакція Статуту про судових магістратів) встановив щодо предмету цих норм таке:

І – На магістратів Служби публічного представництва поширюється, з необхідними поправками, дія норм пункту 3 статті 13 Закону № 21/85 від 30 липня у редакції цього закону.

ІІ – Редакція, яка була запроваджена Законом № 143/99 від 31 серпня для пункту 3 статті 13 Закону № 21/85 від 30 липня, є такою:

Стаття 13.

[...]

3 – Судові магістрати, які виконують функції у виконавчому органі професійного об'єднання судових магістратів, мають права, передбачені застосовним законодавством про профспілки, а крім того мають право вимагати через Вищу раду магістратури зменшення робочого навантаження за основною посадою (прим. закону).

¹³⁹ Найменування консультативного органу Президента Португальської Республіки. В оригіналі – «Conselho de Estado» (прим. редактора).

зв'язані стосунками шлюбу або цивільного шлюбу, стосунками сімейної спорідненості за прямою лінією будь-якого ступеня або непрямыми сімейними стосунками другого ступеня спорідненості.

2 – Магістратам Служби публічного представництва забороняється працювати у трибуналі або департаменті, що належить до комарки, у межах якої протягом останніх п'яти років вони здійснювали адвокатські функції.

Стаття 84. Обов'язок збереження таємниці

1 – Магістрати Служби публічного представництва не мають права робити заяви або коментарі щодо ходу процесів, за винятком ситуацій, коли їм були надані відповідні повноваження їхнім керівництвом з метою захисту честі або для обстоювання інших легітимних інтересів.

2 – Під обов'язок збереження таємниці не підпадають відомості, які пов'язані зі здійсненням легітимних прав або інтересів, як-то, права на доступ до інформації і не становлять таємниці судочинства або професійної таємниці.

Стаття 85. Необхідне місце проживання

1 – Магістрати Служби публічного представництва забезпечуються необхідним місцем проживання за місцем розташування трибуналу або їхньої роботи, зберігаючи при цьому право мешкати у будь-якому пункті даної місцевості, якщо це не завдає шкоди виконанню їхніх функцій.

2 – У разі, коли цього вимагають обставини, і це не перешкоджає виконанню їхніх функцій, магістрати Служби публічного представництва можуть отримати дозвіл на проживання у місцевості, іншій, ніж та, що визначена у попередньому пункті.

Стаття 86. Відсутність на місці

1 – Магістрати Служби публічного представництва можуть бути відсутніми у своєму судовому окрузі протягом узгодженого періоду відпустки, а також через причини, пов'язані з виконанням їхніх службових обов'язків, а також у разі наданого відгулу, так само як по суботах, неділях та святкових днях.

2 – Відсутність протягом узгодженого періоду відпустки, відгулів, по суботах, неділях та по святкових днях не повинна перешкоджати виконанню невідкладної роботи, у зв'язку з чим може організовуватися змінний графік.

3 – Відсутність без поважних причин тягне за собою дисциплінарну відповідальність, а також втрату винагороди за період, протягом якого особа була відсутня.

Стаття 87. Нез'явлення на роботу

1 – За наявності поважних причин магістрати Служби публічного представництва можуть бути відсутні в окрузі протягом не більше трьох днів на місяць і не більше 10 днів на рік, за умови отримання попереднього дозволу від безпосереднього

керівника або ж, якщо отримати такий дозвіл не було можливості, з повідомленням причин відсутності негайно після свого повернення.

2 – Нез'явленням не вважається відсутність особи у робочі дні у неробочий час органу, якщо така відсутність не має наслідком нез'явлення для виконання дій за службовими обов'язками або завдання шкоди таким діям.

3 – До наведених вище фактів відсутності прирівнюється відсутність протягом не більше чотирьох днів протягом одного місяця, яка пов'язана з виконанням керівних функцій в організаціях професійного представництва магістратів Служби публічного представництва.

4 – У разі своєї відсутності магістрати Служби публічного представництва повинні повідомляти про місце свого знаходження.

Стаття 88. Тимчасове увільнення від роботи¹⁴⁰

1 – У разі, якщо це не перешкоджає роботі, Вища рада Служби публічного представництва або окружний генеральний прокуратор, уповноважений Радою, може надавати магістратам Служби публічного представництва увільнення від роботи для участі у з'їздах, симпозіумах, курсах, семінарах, нарадах або в інших заходах, які відбуваються у країні або за кордоном і є пов'язаними з їхньою професійною діяльністю.

2 – Крім того, допускається надання увільнення від роботи незалежно від його підстав, а також у разі, якщо таке увільнення не перешкоджає роботі, на загальний період шість днів на рік, але не більше ніж на два дні поспіль, які не включаються до переліку відгулів або періоду відпустки.

3 – На магістратів Служби публічного представництва поширюється, з необхідними адаптаціями, дія норм Декрету-закону № 272/88 від 3 серпня у частині, що стосується участі у робочих або навчальних програмах, а також відвідання курсів або стажування, які незаперечно відповідають публічним інтересам.

4 – Клопотання, яких стосується попередній пункт, подаються за розпорядженнями Міністра юстиції, за пропозицією Вищої ради Служби публічного представництва, із зазначенням тривалості, умов та строків програм та стажувань.

¹⁴⁰ I – Пунктом 1 статті 4 Закону № 143/99 від 31 серпня (шоста редакція Статуту про судових магістратів) визначені такі положення стосовно наведених питань:

1 – На магістратів Служби публічного представництва поширюється, з необхідними адаптаціями, дія норм пункту 3 статті 10-А Закону № 21/85 від 30 липня у редакції цього закону (...).

II – Редакція, яка була надана Законами № 143/99 від 31 серпня, № 42/2005 від 29 серпня, статті 10-А Закону № 21/85 від 30 липня, є такою:

Стаття 10-А. Увільнення від роботи

[...]

3 – Крім того, на судових магістратів поширюється, з відповідним адаптаціями, дія норм загального закону про статус стипендіатів усередині країни та поза її межами у частині, яка стосується виконання робочих і навчальних програм, а також відвідання курсів і стажувань, що незаперечно відповідають публічним інтересам (прим. закону).

Стаття 88-А. Безперервна підготовка

1 – Магістрати, які виконують свої функції, мають право і обов'язок брати участь у заходах безперервної підготовки, які організуються Центром суддівських студій у співпраці з Вищою радою Служби публічного представництва.

2 – Магістрати, які виконують свої функції, зобов'язані взяти участь щонайменше у двох заходах безперервної підготовки протягом року.

3 – Частота участі та активність магістратів у заходах безперервної підготовки беруться до уваги у цілях реалізації положень пункту 1 статті 113.

4 – Участь магістратів у заходах безперервної підготовки за межами комарки свого призначення надає їм право на одержання добових, а також, коли йдеться про магістратів, які працюють в автономних регіонах та мають з цією метою переїздити на континентальну частину, на відшкодування витрат на авіаквитки відповідно до положень закону.

5 – Права, передбачені у попередньому пункті, надаються у межах кількості заходів, передбаченої у пункті 2, а також якщо заходи, що відвідуються, не можуть бути забезпеченими за допомогою технічних заходів шляхом дистанційного навчання.

Стаття 89. Магістрати у тривалій відпустці без постійного утримання

Магістрати Служби публічного представництва, які перебувають у відпустці без постійного утримання, не мають права посилатися на свій статус у будь-яких посвідченнях, пов'язаних з їхньою професійною діяльністю.

Стаття 90. Титули, почесні та форма

1 – Генеральний прокуратор Республіки має категорію, титул та почесні, аналогічні тим, що має Президент Верховного трибуналу юстиції та носить відповідну форму.

2 – Заступник Генерального прокуратора Республіки має категорію, титули та почесні, аналогічні тим, що мають судді Верховного трибуналу юстиції та носить відповідну форму.

3 – Помічники генерального прокуратора мають категорії, титули та почесні, аналогічні тим, що мають судді апеляційних судів, та носять відповідну форму.

4 – Прокуратори Республіки та помічники прокураторів мають категорії, титули та почесні, аналогічні тим, що мають судді тих трибуналів, при яких вони виконують свої функції, та носять відповідну форму.

Стаття 91. Превентивне ув'язнення

1 – Магістрати Служби публічного представництва не можуть бути заарештовані або затримані до винесення постанови, де визначається дата судового розгляду стосовно обвинувачення, що їм висувається, за винятком випадків затримання

на місці злочину, покарання за який передбачає позбавлення волі на термін більше трьох років.

2 – У разі затримання чи арешту, магістрат повинен негайно постати перед компетентним судовим органом.

3 – Магістрати Служби публічного представництва відбувають попереднє ув'язнення та покарання у вигляді позбавлення волі у загальному пенітенціарному закладі, але тримаються окремо від решти затриманих або арештованих.

4 – У разі виникнення необхідності проведення обшуку в особистому помешканні або службовому приміщенні магістрату Міністерства публічного представництва, групою обшуку керує компетентний суддя, який попередньо повідомляє про такі дії Вищу раду Міністерства публічного представництва для того, щоб під час обшуку був присутній призначений Радою її член. В іншому разі результати обшуку не матимуть доказової ваги.

Стаття 92.

Трибунал, який має компетенцію вести дізнання, розслідування та судове провадження стосовно магістратів Служби публічного представництва у зв'язку з кримінальними порушеннями, а також із засобами оскарження у справах про порушення порядку, має належати до категорії, яка є на один ступінь вище категорії, до якої належить такий магістрат. У разі, якщо провадження стосується Генерального прокуратора Республіки, заступника Генерального прокуратора та помічників генерального прокуратора, належним є Верховний трибунал юстиції.

Стаття 93. Адвокатська практика

Магістрати Служби публічного представництва мають право здійснювати адвокатський захист самих себе, своєї дружини/чоловіка або своїх дітей.

Стаття 94. Стосунки між магістратами

Магістрати Служби публічного представництва мають між собою стосунки старшинства відповідно до категорії, а у разі рівності категорій – відповідно до стажу.

Стаття 95. Складові системи оплати праці

1 – Система оплати праці магістратів Служби публічного представництва складається з:

- а) Базової ставки;
- б) Додаткових виплат.

2 – Не допускається нарахування будь-яких видів виплат, які виходять за межі визначених у попередньому пункті складових, але без звуження дії статті 98.

Стаття 96. Базова ставка і додаткові виплати¹⁴¹

1 – Структура базової ставки, що підлягає щомісячному нарахуванню магістратам Служби публічного представництва, розробляється за індикативною шкалою, яка додається до цього закону і є його невід'ємною частиною.

2 – Базові ставки щорічно переглядаються шляхом нарахування відповідних відсотків.

3 – Починаючи з 1 січня 1991 коригування, зазначене у попередньому пункті відбувається автоматично згідно з положеннями статті 2 Закону № 26/84 від 31 липня у редакції, яка передбачена статтею 1 Закону № 102/88 від 25 серпня.

4 – Додатковими виплатами є компенсації, про які йдеться у статтях 97–100 цього закону.

Стаття 97. Надбавки за місце роботи

Заслухавши думку Вищої ради Служби публічного представництва та представницьких організацій магістратів, Міністр юстиції може встановити надбавку за місце роботи для тих магістратів, які працюють в автономних регіонах.

Стаття 98. Доплати на представницькі видатки¹⁴²

1 – Генеральний прокуратор Республіки має право на доплату у розмірі 20% від його винагороди для покриття його представницьких видатків.

2 – Заступник Генерального прокуратора Республіки та окружні генеральні прокуратори мають право на доплату у розмірі 10% їхньої винагороди для покриття їхніх представницьких видатків.

¹⁴¹ I – Пункт 1 статті 4 Закону № 143/99 від 31 серпня (шоста редакція Статуту про судових магістратів) установлює в цих питаннях таке:

1 – На магістратів Служби публічного представництва поширюється, з необхідними адаптаціями, дія статті 23-А Закону № 21/85 від 30 липня у редакції цього закону.

II – Редакція яка була надана Законом № 143/99 від 31 серпня статті 23-А Закону № 21/85, є такою:

Стаття 23-А. Компенсація за змінну роботу

Додаткова винагорода, яка щоденно нараховується магістратам за виконання невідкладних робіт, які мали бути виконані по суботах, святкових днях, що випали на понеділок та на другий святковий день, якщо між святковими днями немає перерви, виплачується згідно з нормами загального законодавства за ставками звичайної погодинної оплати з поправкою на відсотки, що встановлюються шкалою заробітної плати (прим. закону).

¹⁴² I – Згідно зі статтею 2 Закону № 143/99 від 31 серпня (шоста редакція Статуту про судових магістратів), «помічники генерального прокуратора, про яких йде мова у пункті 2 статті 49 Закону № 3/99 від 13 січня – Закон про організацію та роботу трибуналів юстиції – мають право на виплату, яка дорівнює виплаті окружним генеральним прокураторам згідно з пунктом 2 статті 98 Закону № 60/98 від 27 серпня».

II – Пункт 2 статті 49 Закону № 3/99 від 13 січня стосується представництва Служби публічного представництва в апеляційних трибуналах, які розташовані в іншому судовому окрузі.

Стаття 99. Видатки на переміщення

1 – Магістрати Служби публічного представництва мають право на відшкодування, якщо вони не зажадали попередньої виплати, видатків, пов'язаних з їхнім переїздом та переїздом їхньої родини, а також, у межах, що встановлюються спільним розпорядженням Міністра фінансів та юстиції, з перевезенням їхнього особистого майна, незалежно від виду використаного для цього транспорту, у разі їхнього підвищення у посаді, переведення або призначення на іншу посаду через причини, які не пов'язані з дисциплінарними заходами.

2 – Таке відшкодування не є належним, якщо зміна місця роботи відбувається на прохання самого магістрату, за винятком таких випадків:

- а) Коли йдеться про переміщення між континентальною частиною та автономними регіонами;
- б) Коли у разі клопотання про переведення виникає ситуація, передбачена пунктом 1 статті 137, або ж таке переведення відбувається через два роки дійсної служби на попередньому місці.

Стаття 100. Добові

Добові є належними в усіх випадках, коли магістрат виїздить у службових справах за межі комарки, де знаходиться місце його роботи.

Стаття 101. Розповсюдження офіційних публікацій

1 – Генеральний прокуратор Республіки, Заступник Генерального прокуратора Республіки та помічники генерального прокуратора мають право на безоплатне отримання 1-ї та 2-ї серій видання «*Diário da República*», 1-ї та 2-ї серій «*Diário da Assembleia da República*», «Бюлетеню Міністерства юстиції» та «Бюлетеню роботи і працевлаштування».

2 – Прокуратори Республіки та помічники прокураторів мають право на безоплатне отримання 1-ї серії видання «*Diário da República*» у друкованому або електронному вигляді на їхній вибір, «Бюлетеню Міністерства юстиції», а також, на їхнє прохання, інших публікацій, зазначених у попередньому пункті.

Стаття 102. Житлове приміщення

1 – У тих населених пунктах, де це є необхідним, Міністерство юстиції передає у розпорядження магістратів Служби публічного представництва, на період виконання ними їхніх функцій, умебльоване житлове приміщення шляхом оплати щомісячної орендної ставки, розмір якої визначається Міністром юстиції і не може перевищувати однієї десятої від розміру належних такій особі винагород.

2 – Ті магістрати, які не мають у своєму розпорядженні житлового приміщення згідно з нормами попереднього пункту або ж не мешкають у ньому відповідно до заключної частини пункту 2 статті 85, мають право на компенсацію, розмір

якої встановлює Міністр юстиції з урахуванням думки Вищої ради Служби публічного представництва та представницьких організацій магістратів, а також з урахуванням поточних місцевих ринкових розцінок на житлові приміщення.

Стаття 103. Відповідальність за виплату оренди

Виплата орендної плати є належною з дня публікації рішення про призначення і до дати публікації про зміну призначення магістрату, навіть якщо така особа не проживає у цьому приміщенні.

Стаття 104. Відповідальність за меблі

1 – Магістрат, який буде мешкати у приміщенні, приймає за інвентарним переліком, який він підписує, меблі та інше наявне обладнання. При цьому складається акт про виявлені ушкодження майна.

2 – Такою самою є процедура виїзду магістрату з приміщення.

3 – Магістрат відповідає за підтримання прийнятих меблів та обладнання у належному стані та зобов'язаний повідомляти про всі випадки їхнього ушкодження із внесенням відповідних поправок до інвентарного списку.

4 – Магістрат має право вимагати заміни або ремонту меблів або обладнання, які виходять із стану, необхідного для їх нормального використання, відповідно до положення, яке має розробити Міністерство юстиції з урахуванням думки Вищої ради Служби публічного представництва.

Стаття 105. Відпустки та увільнення від роботи

1 – Магістрати Служби публічного представництва йдуть у відпустки переважно протягом судових канікул без зміни графіку змінної роботи, до якого їх внесено, а також графіку роботи, який повинен розроблятися на період відпусток згідно із законом.

2 – Крім того, магістрати Служби публічного представництва можуть мати відпустки у період між 15 та 31 липня.

3 – З огляду на потреби публічної служби, з поважних причин, а також через причини, передбачені законом, магістрати Служби публічного представництва можуть перебувати у відпустці у періоди, які є іншими, аніж визначені у попередніх пунктах.

4 – Дані про період перебування у відпустці та місце її проведення магістрати мають повідомлятися їхньому безпосередньому керівнику.

5 – Безпосередній керівник магістрату може визначати дату її повернення до роботи з огляду на поважні причини, пов'язані з невідкладними завданнями, без обмежень права магістрату використовувати кожного року для відпустки ту кількість робочих днів, яка є визначена законом для публічних службовців.

6 – Магістрати, які працюють в автономних регіонах, мають право проводити літню відпустку на континентальній частині країни у супроводі членів своєї родини, при цьому видатки на їхній переїзд покриваються Державою.

7 – У випадках, коли, перебуваючи у відпустці згідно з нормами попереднього пункту, магістрат має виїхати до автономного регіону для відбуття чергової робочої зміни за графіком, видатки на переїзд покриваються Державою.

Стаття 105-А. Графіки відпусток

1 – У кожному судовому окрузі або районі юрисдикції апеляційного трибуналу розробляється графік річних відпусток магістратів Служби публічного представництва під керівництвом відповідного окружного генерального прокуратора або, якщо відповідна юрисдикція розташована не у центрі судового округу, на основі пропозицій на під контролем зацікавлених осіб.

2 – З метою забезпечення регулярної роботи служб Служби публічного представництва, графік відпусток затверджується окружним генеральним прокуратором або помічником генерального прокуратора з обов'язковим узгодженням такого графіку із графіком відпусток, запропонованим для судових магістратів та співробітників юстиції у відповідному судовому окрузі.

3 – Графік відпусток затверджується не пізніше, ніж за тридцять днів до вербної неділі та негайно передається для ознайомлення у повній або скороченій формі до трибуналів та служб Служби публічного представництва.

4 – Графік, про який іде мова у цій статті, розробляється за формою, визначеною та затвердженою Вищою радою Служби публічного представництва, для кожного магістрату, структурного підрозділу, де така особа працює або для періоду або періодів відпусток, передбачених законом.

5 – Коли йдеться про Верховний трибунал юстиції або про інші не передбачені тут випадки, узгодження та затвердження відповідного графіку відпусток магістратів Служби публічного представництва при цьому трибуналі є завданням Генерального прокуратора Республіки або особи, якій це буде доручено організацією.

Стаття 106. Черговість відпусток та невідкладна робота

1 – Генеральний прокуратор Республіки організує черговість виконання невідкладних завдань під час періоду судових канікул або ж за обставин, коли цього потребують інтереси служби, за участю помічників генерального прокуратора.

2 – Магістрати Служби публічного представництва забезпечують виконання невідкладних завдань згідно з нормами закону.

Стаття 107. Особливі права

1 – Магістрати Служби публічного представництва мають особливі права на:

а) Звільнення від будь-яких зборів, що встановлюються місцевими органами влади;

- b) Використання, носіння та безоплатну реєстрацію зброї для самозахисту та на придбання відповідних набоїв без отримання ліцензій або членства у належних асоціаціях; звернення щодо набуття зброї та набоїв направляються до служб Міністерства юстиції через Генеральну прокуратуру Республіки;
 - c) Вхід та безперешкодне пересування приміщеннями вокзалів, портів та аеропортів на основі пред'явлення службового посвідчення;
 - d) Під час виконання своїх службових обов'язків у межах свого округу – на безперешкодний доступ на кораблі на причалах у портах, до культурно-розважальних закладів, центрів відпочинку та взагалі – до всіх місць, де відбуваються публічні зібрання або ж до яких загал допускається у разі оплати входу або покупки квитка, який може придбати будь-яка особа;
 - e) Безкоштовне використання колективного наземного та річкового транспорту у спосіб, який визначає циркуляр посадової особи, яка відповідає за даний округ юстиції округу, де вони здійснюють свої функції, або ж під час виконання своїх службових обов'язків та в обставинах, що передбачаються заключною частиною пункту 2 статті 85, між вказаним пунктом та місцем свого проживання;
 - f) Безоплатне використання повітряного транспорту для переміщень між автономними регіонами та континентальною частиною Португалії у спосіб, який установлюється циркуляром, зазначеним у попередньому пункті, у разі, якщо вони мають узгоджене місце проживання у цих регіонах та виконують свої функції у вищих трибуналах, незалежно від юрисдикції;
 - g) На безоплатний доступ по всій території держави до колективного наземного, річкового та морського транспорту у разі знаходження у відрядженні як представник судової влади у межах кримінальних розслідувань і за умови відповідного представлення своєї особи;
 - h) Телефон із захищеним каналом зв'язку, якщо на це була отримана згода Вищої ради Служби публічного представництва;
 - i) Безоплатний доступ, відповідно до конституції і законів, до бібліотек та публічних баз документів, зокрема, до таких баз, що належать вищим трибуналам, Конституційному трибуналу та Генеральній прокуратурі Республіки;
 - j) На організацію охорони своєї особи, членів своєї родини та майна за запитом Вищої ради Служби публічного представництва або окружного генерального прокуратора, за його дорученням або, у невідкладних випадках, магістрату шляхом віддання наказу силам поліції за місцем її помешкання, за умови що це є необхідним через міркування безпеки;
 - l) Звільнення від зборів у будь-якому провадженні, де вони виступають основною або допоміжною стороною з огляду на виконання своїх функцій.
- 2 – Службове посвідчення видається Вищою радою Служби публічного представництва та поновлюється у разі зміни статусу. У посвідченні зазначаються посада особи і права та регалії, які ця посада передбачає.

3 – Генеральний прокуратор Республіки та заступник Генерального прокуратора Республіки мають право на дипломатичний паспорт, а помічники генерального прокуратора – на службовий паспорт. При цьому службовий паспорт може видаватися прокураторам Республіки та помічникам прокураторів у разі службового відрядження за кордон.

4 – Права, передбачені у підпунктах е) та г) пункту 1, у пункті 2 та 3 стосовно службового паспорта поширюються на всіх членів Вищої ради Служби публічного представництва.

Стаття 108. Положення субсидіарності

Норми щодо посадової несумісності, прав та обов'язків, а також щодо статусу, які діють для публічних службовців, застосовуються як субсидіарні до магістратів Служби публічного представництва.

Стаття 108-А. Зменшення розміру винагороди

1 – Складові системи виплати винагород магістратам, передбачені у статті 95, підлягають зменшенню згідно з нормами Закону про бюджет Держави.

2 – Виплати на проживання та компенсації, передбачені статтями 97 та 102 відповідно, які в усіх відношеннях прирівнюються до добових, зменшуються на 20%.

Глава III. Оцінювання

Стаття 109. Оцінювання магістратів Служби публічного представництва

Прокуратори Республіки та помічники прокураторів проходять оцінювання Вищою радою Служби публічного представництва, та отримують, відповідно до ефективності своєї роботи, оцінки *дуже добре, добре з відзнакою, добре, задовільно та посередньо*.

Стаття 110. Критерії та наслідки оцінювання

1 – Оцінювання повинно враховувати якість виконання магістратами своїх функцій, обсяг та складнощі роботи на відповідній посаді, умови роботи, технічне забезпечення, інтелектуальну категорію, публікації на юридичну тематику та громадянську відповідальність.

2 – Отримання оцінки *посередньо* має наслідком тимчасове відсторонення особи від виконання своїх обов'язків та проведення перевірки її відповідності посаді, яку вона обіймає.

3 – Якщо у ході дисциплінарного процесу, розпочатого за результатами такої перевірки, встановлюється посадова невідповідність магістрату, але визначається її здатність і далі працювати на публічній службі, заходи у вигляді примусового виходу у відставку або звільнення з публічної служби можуть бути замінені, на прохання такої особи, заходу у вигляді звільнення з цієї посади.

4 – У випадку, передбаченому у попередньому пункті, справа особи, до якої додається обґрунтований висновок, передається до Міністерства юстиції для визначення рівня зацікавленої особи та її призначення на посаду, яка відповідає її здібностям.

5 – Узгодження висновків Міністром юстиції надає зацікавленій особі можливість поступити на роботу, що відповідає її рівню, у службах, підпорядкованих Міністерству.

Стаття 111. Оцінювання магістратів, які мають статус відряджених

Магістрати у статусі відряджених осіб оцінюються Вищою радою Служби публічного представництва у разі, якщо вона має у своєму розпорядженні достатні матеріали або може їх отримати шляхом проведення необхідних перевірок. В іншому разі актуальною оцінкою вважається оцінка, одержана особою під час останнього оцінювання.

Стаття 112. Періодичність оцінювання

1 – Оцінка прокураторів Республіки та помічників прокураторів проводиться не рідше одного разу на чотири роки.

2 – Оцінки, виставлені у ході останнього оцінювання, яке проводилося більше ніж чотири роки тому, вважаються недійсними, за винятком випадків, якщо таке скасування не може застосовуватися до магістрату, або ж ця особа підпадає під дію норм статті 111.

3 – У разі, якщо, на підставі встановлених норм, оцінювання магістрату є неможливим, їй умовно виставляється оцінка *добре*, за винятком випадків, коли такий магістрат сам вимагає проведення її перевірки, яка у такому разі проводиться в обов'язковому порядку.

4 – Оцінка, отримана за результатами службової роботи, виконаної пізніше, скасовує оцінку, отриману за результатами попередньої роботи.

Стаття 113. Чинники, які повинні братися до уваги

1 – Протягом оцінювання до уваги беруться результати перевірок, дізнань, розслідувань або дисциплінарних процесів, що проводилися раніше, стаж роботи, річні звіти, а також всі додаткові чинники, про які відомо Вищій раді Служби публічного представництва.

2 – Крім того, до уваги береться робоче навантаження на цій посаді, умови роботи, а також, коли йдеться про магістратів зі стажем роботи менше п'яти років – факт того, що робота, яка оцінюється, виконувалась у комарці або у місці першого призначення.

3 – Думка магістрату щодо результатів оцінювання повинна заслуховуватися в обов'язковому порядку, при цьому магістрат має право висловити ті свої зауваження, які він вважає доцільними.

4 – Ті міркування, які можуть виникнути у інспектора після заслуховування думки перевіреного магістрату, не можуть пов'язуватися зі встановленням нових фактів, які свідчать не на користь особи, але такі міркування доводяться до відома особи, яка перевіряється.

Глава IV. Порядок призначень

Розділ I. Набір на роботу та умови прийняття

Підрозділ I. Загальні положення

Стаття 114. Вимоги до осіб, які призначаються магістратами Служби публічного представництва

Особи, які прагнуть набуття статусу магістрату Служби публічного представництва, повинні відповідати таким вимогам:

- а) Мати португальське громадянство;
- б) Мати можливість повною мірою користуватися своїми цивільними та політичними правами;
- в) Мати диплом ліценціата права, виданий португальським університетом, або іншим, дипломи якого визнаються у Португалії;
- г) Успішно пройти навчальні курси або стажування, але без звуження дії норм статті 128;
- д) Відповідати іншим вимогам, визначеним у законі про призначення на службу Державі.

Стаття 115. Навчальні курси та стажування

Навчальні курси та стажування відбуваються у Центрі суддівських студій відповідно до функцій, покладених на цей центр.

Стаття 116. Прийняття на посади

1 – Особи приймаються на керівні посади Служби публічного представництва шляхом їх підвищення по службі.

2 – Магістрати Служби публічного представництва просуваються по службі на основі своїх заслуг і стажу роботи.

3 – На основі заслуг і стажу роботи здійснюється підвищення до категорії прокуратора Республіки, а на основі заслуг – просування до категорії помічника генерального прокуратора.

Стаття 117. Загальні умови прийняття на посаду

1 – Передумовою службового просування на основі стажу роботи є наявність у магістрату результату оцінювання не нижче *добре*.

2 – Передумовою службового просування на основі заслуг є наявність у магістрату результату оцінювання не нижче *дуже добре* або *добре з відзнакою*.

3 – Якщо вимогам службового просування на основі заслуг відповідають кілька магістратів, вакантні посади заповнюються послідовно з розрахунку три магістрати з оцінкою *дуже добре* на одну особу з оцінкою *добре з відзнакою*, а у разі однакових оцінок у всіх кандидатів перевага надається особі, яка має більший стаж роботи.

Стаття 118. Відмова

1 – Магістрати Служби публічного представництва, які підлягають службовому просуванню з огляду на встановлені правила, мають право подати заяву про відмову від призначення.

2 – Магістрат, який подав заяву про відмову від призначення, не може просуватися по службі на основі стажу роботи протягом наступних двох років.

3 – Заяви про відмову від призначення подаються до Вищої ради Служби публічного представництва згідно з вимогами пункту 3 статті 134.

4 – У разі, якщо інших кандидатур на просування за встановленими критеріями немає, заява про відмову від призначення залишається без розгляду.

Підрозділ II. Спеціальні положення

Стаття 119. Помічники прокураторів

1 – При збереженні повної чинності норм статті 128, перше призначення прокуратора Служби публічного представництва відбувається за категорією помічника прокуратора у комарках або в установах першого призначення на публічній службі.

2 – Призначення здійснюються у порядку, що відповідає результатам проходження навчальних курсів або стажування.

Стаття 120. Помічник прокуратора у Департаментах карних розслідувань і проваджень

1 – Призначення на посади помічника прокуратора у департаментах карних розслідувань і проваджень у комарках за місцем розташування судових округів здійснюються з числа помічників прокураторів, які мають робочий стаж не менше семи років, з урахуванням таких чинників:

- a) Оцінка успішності роботи;
- b) Досвід у галузі кримінального права, зокрема керівництва розслідуваннями, пов'язаними з насильством або організованою злочинністю, або ж участь у таких розслідуваннях;
- c) Наявність спеціальної освіти або участь у слідчих діях у галузі криміналістики.

2 – Якщо у департаменті існують кілька відділів, розподіл робочого навантаження між помічниками прокураторів здійснюється за рішеннями помічника генерального прокуратора, який керує департаментом, і який, ураховуючи тип злочинів, якими опікується кожний з відділів, має брати до уваги такі дотичні чинники:

- а) Оцінка на основі заслуг та стажу;
- б) Досвід у сфері кримінального права, продемонстрований у цьому департаменті або у департаментах, або трибуналах іншої комарки, зокрема досвід з ефективного керування дізнаннями, за результатами яких розпочиналися справи, активної участі цього магістрату, використання спеціальних засобів розслідування, або ж участь у дізнаннях, які характеризувалися значною технічною складністю, пов'язаною зі складністю самого розслідування або дотичних юридичних питань;
- с) Наявність спеціальної освіти або досвіду виконання слідчих дій за кримінальною спеціалізацією цього відділу.

3 – У цілях призначень на посади помічника прокуратора у решті департаментів карних розслідувань і проваджень дотичними чинниками є оцінка заслуг магістрату, його досвід у сфері кримінального права, зокрема керівництва розслідуваннями, пов'язаними з насильством або організованою злочинністю, або ж участь у таких розслідуваннях, а також наявність спеціальної освіти або досвіду слідчих дій у галузі криміналістики із застосуванням положень, визначених у пункті 2.

4 – Помічники прокураторів призначаються до відділів на період у три роки з можливістю повторного призначення.

Стаття 121. Прокуратор Республіки

1 – Призначення на вакантні посади прокураторів Республіки здійснюється шляхом переведення або службового просування з числа помічників прокураторів.

2 – Ті посади, які не були заповнені шляхом переведення, заповнюються способом службового просування.

3 – Службові просування здійснюються або шляхом конкурсного відбору, або у порядку призначення кандидатур за їхнім стажем.

4 – Просування шляхом конкурсного відбору можуть здійснюватися виключно для помічників прокураторів, які мають стаж роботи не менше 10 років.

5 – Вакантні посади заповнюються послідовно у порядку їхнього відкриття у пропорції трьох призначень шляхом конкурсного відбору та двох – на основі стажу роботи.

6 – Ті маїстрати, які є кандидатами для конкурсного відбору, але не отримали призначення таким шляхом, можуть бути підвищені у посаді шляхом призначення за стажем, за умови, що вони не подали заяви про відмову від призначення.

7 – У разі просування шляхом конкурсного відбору підвищення дістає той магістрат, який має найкращу оцінку, у разі рівності оцінок – особа, яка має більший стаж.

8 – На кожний конкурс виставляється тільки одна вакансія, і якщо щодо неї відсутні конкуренти, просування здійснюється у порядку тривалості стажу кандидатів.

9 – Якщо обставини вимагають просування на основі стажу, вакансії заповнюються послідовно з розрахунку трьох призначень на основі заслуг та одного – на основі стажу.

Стаття 122. Прокуратор Республіки у департаментах карних розслідувань і проваджень та у спеціалізованих інстанціях

1 – Вакансії прокуратора Республіки у департаментах карних розслідувань і проваджень у комарках за місцем розташування судових округів заповнюються у порядку відрядження за призначенням Вищої ради Служби публічного представництва за поданням окружного генерального прокуратора з огляду на такі дотичні чинники:

- a) Досвід у сфері кримінального права, зокрема у керівництві розслідуваннями, пов'язаними з насильством або організованою злочинністю або участь у них;
- b) Досвід керування згідно з даними автобіографії;
- c) Наявність спеціальної освіти або досвіду слідчих дій у галузі криміналістики;
- d) Оцінка, отримана кандидатом у статусі прокуратора Республіки або за результатами останнього оцінювання на посаді помічника прокуратора.

2 – Посади прокуратора Республіки у решті департаментів карних розслідувань і проваджень та спеціалізованих інстанцій, про які йдеться у статті 45 Статуту про судових магістратів, заповнюються особами з числа прокураторів Республіки, з урахуванням таких дотичних чинників:

- a) Оцінка заслуг кандидата;
- b) Досвід кандидата у відповідній сфері;
- c) Наявність спеціальної освіти або досвіду слідчих дій на відповідному напрямі роботи.

3 – Прокуратори Республіки мають право приймати на себе виключно функції керування дізнаннями або керівника слідчих груп, робочих груп, а також надавати допомогу помічнику генерального прокуратора в управлінні департаментом карних розслідувань і проваджень.

4 – Обов'язки за посадами, згаданими у попередніх пунктах, виконуються в режимі відрядження протягом трьох років з можливим повторним призначенням на основі схвальної думки директора департаменту.

5 – Після завершення відрядження магістратів, зазначених у пункті 1, вони мають право отримати призначення до комарки за місцем розташування судового округу.

Стаття 123. Прокуратор Республіки у Центральному департаменті карних розслідувань і проваджень

1 – Особи призначаються на посади прокуратор Республіки у Центральному департаменті карних розслідувань і проваджень (ЦДКРП) з числа трьох кандидатур, запропонованих помічником генерального прокуратора з функціями управління та координації з числа прокураторів Республіки, які пройшли оцінювання, на основі таких дотичних чинників:

- а) Досвід у сфері кримінального права, зокрема, стосовно аналізу або керування розслідуваннями, пов'язаними з насильством або високоорганізованою злочинністю;
- б) Спеціальна освіта або досвід розслідувань, застосований у сфері криміналістики.

2 – Обов'язки за посадою, про яку йдеться у попередньому пункті, виконуються на засадах відрядження протягом трьох років з можливістю повторного призначення за наявності схвальної думки з цього приводу директора Департаменту.

Стаття 123-А. Прокуратор Республіки-координатор

1 – Функції прокуратора Республіки-координатора виконуються прокураторами Республіки, які пройшли оцінювання та були призначені Вищою радою Служби публічного представництва з числа трьох кандидатур, запропонованих окружним генеральним прокуратором, успішно пройшли відповідний курс навчання згідно з циркулярним листом члена Уряду, відповідального за цей округ юстиції.

2 – У разі, коли виконати вимоги попереднього пункту неможливо, призначення на посаду прокуратора Республіки-координатора здійснюється з числа трьох кандидатур, запропонованих окружним генеральним прокуратором з числа прокураторів Республіки, які пройшли оцінювання.

3 – Обов'язки за посадою, про яку йдеться у попередніх пунктах, виконуються на засадах відрядження.

Стаття 124. Юридичні аудитори

Юридичні аудитори призначаються з числа помічників генерального прокуратора або, шляхом службового просування, з числа прокураторів Республіки.

Стаття 125. Помічники генерального прокуратора у вищих та апеляційних трибуналах

1 – Особи призначаються на посади помічника генерального прокуратора у Верховному трибуналі юстиції, у Конституційному трибуналі, у Верховному адміністративному трибуналі, у Рахунковому трибуналі та у Верховному військовому трибуналі з числа помічників генерального прокуратора або шляхом службового просування – з числа прокураторів Республіки, результат оцінювання яких є *дуже добре*.

2 – Призначення відбувається за пропозицією Генерального прокуратора Республіки при цьому для кожної вакантної посади Вища рада Служби публічного представництва має право заветувати не більше двох кандидатур.

3 – Обов'язки за посадами, про які йдеться у пункті 1, а також за посадами помічника генерального прокуратора в апеляційних трибуналах, виконуються на засадах відрядження.

Стаття 126. Окружні генеральні прокуратори та прирівняні до них особи

1 – Особи призначаються на посади окружного генерального прокуратора та помічника генерального прокуратора у Центральному адміністративному трибуналі з числа помічників генерального прокуратора або шляхом службового просування – з числа прокураторів Республіки, результат оцінювання яких є *дуже добре*.

2 – Число кандидатур на кожну посаду має бути не менше трьох, з яких дві кандидатури пропонує Вища рада Служби публічного представництва.

3 – Застосовними є норми пункту 3 попередньої статті.

Стаття 127. Помічник генерального прокуратора у ЦДКРП, у Центральному департаменті захисту Держави та у департаментах карних розслідувань і проваджень

1 – Особи призначаються на посади помічника генерального прокуратора у ЦДКРП, у Центральному департаменті захисту Держави та у департаментах карних розслідувань і проваджень у комарках за місцем розташування судового округу за поданням Генерального прокуратора Республіки з числа помічників генерального прокуратора, при цьому Вища рада Служби публічного представництва має право заветувати не більше двох кандидатур на одну посаду.

2 – Обов'язки за посадами, зазначеними у пункті 1, виконуються на засадах відрядження.

Стаття 128. Члени Консультативної ради

1 – Посади членів Консультативної ради Генеральної прокураторії Республіки заповнюються помічниками генерального прокуратора, а також судовими магістра-

тами та магістратами Служби публічного представництва та іншими юристами, які претендують на ці посади. При цьому кількість перших має становити менше двох третин від загальної кількості членів Ради.

2 – Вимогами до кандидатів є:

- а) Для всіх членів Ради – визнані наукові заслуги та підтверджена спроможність вести дослідження у сфері юриспруденції;
- б) Для судових магістратів та магістратів Служби публічного представництва – дванадцять років стажу роботи у будь-якій магістратурі, а для тих магістратів, які підлягають оцінюванню – службова оцінка *дуже добре*;
- в) Для решти юристів – цивільна правоздатність, професійний стаж роботи не менше дванадцяти років у сфері юриспруденції та вік не більше 60 років.

3 – Призначення відбуваються за поданням Генерального прокуратора Республіки. При цьому Вища рада Служби публічного представництва не має права заветувати більше двох кандидатур на кожну посаду.

4 – Призначення здійснюється на засадах відрядження на визначені періоди з можливістю повторного призначення.

Стаття 129. Призначення на посаду та звільнення з посади заступника Генерального прокуратора Республіки

1 – Заступник Генерального прокуратора Республіки призначається на посаду за поданням Генерального прокуратора Республіки з числа помічників генерального прокуратора та виконує свої відповідні функції на засадах відрядження.

2 – Для цього призначення є застосовними норми пункту 2 статті 125.

3 – Призначення Заступника Генерального прокуратора Республіки на посаду судді Верховного трибуналу юстиції не має наслідком припинення його відрядження та не перешкоджає його продовженню.

4 – Заступник Генерального прокуратора Республіки припиняє виконання своїх обов'язків після вступу на посаду нового Генерального прокуратора Республіки.

Стаття 130. Призначення на посаду судді

Магістрати Служби публічного представництва можуть призначатися на посади суддів відповідно до статуту кожної категорії трибуналів.

Стаття 131. Призначення на посаду та звільнення з посади Генерального прокуратора Республіки

1 – Генеральний прокуратор Республіки призначається на посаду та звільняється з посади згідно з нормами Конституції.

2 – Мандат Генерального прокуратора Республіки має тривалість у шість років без звуження норм, викладених у підпункті m) статті 133 Конституції.

3 – У разі, якщо на цю посаду призначається особа з числа судових магістратів або магістратів Служби публічного представництва або службовців Держави, таке призначення має наслідком звільнення призначеної особи з попередньої посади.

4 – Після закінчення виконання своїх функцій Генеральний прокуратор Республіки, призначений згідно з нормами попереднього пункту, має право повернутися на свою попередню посаду без втрати стажу та права на службове просування. На Генерального прокуратора Республіки, який не є судовим магістратом, магістратом Служби публічного представництва або службовцем Держави, поширюється дія норм статей 24–31 Закону № 4/85 від 9 квітня¹⁴³.

5 – Якщо Генеральний прокуратор Республіки є магістратом, період його роботи на цій посаді повністю ураховується у його стаж так само, якби він працював у складі магістрату на посаді, яка йому належала б, якби він не переривав виконання своїх функцій, без будь-якого звуження прав на підвищення та призначення, які належали б йому на цій службі.

6 – У разі, якщо до Верховного трибуналу юстиції були призначені магістрати із стажем, що є меншим, ніж той, що має Генеральний прокуратор Республіки, Вища рада магістратури повторно проголошує конкурс у якому, згідно з нормами попереднього пункту міг би брати участь Генеральний прокуратор Республіки, та надає йому відповідний рейтинг.

7 – В усіх випадках, коли до Верховного трибуналу юстиції були призначені магістрати зі стажем, який є меншим від стажу, що має Генеральний прокуратор Республіки, він і надалі має право на винагороду, яка була йому належною на дату припинення його функцій, за винятком субсидії, про яку йде мова у статті 98.

Розділ II. Інспектори

Стаття 132. Приймання на роботу

1 – Інспектори призначаються на засадах відрядження з числа магістратів категорії, не нижчої від категорії прокуратора Республіки, які мають загальний стаж не менше 10 років, а також, коли йдеться про магістратів, які підлягають оцінюванню, які мають оцінку *дуже добре*.

2 – Інспектори мають право на винагороду у розмірі, що відповідає категорії помічника генерального прокуратора.

¹⁴³ Йде мова про Статут про винагороду осіб політичних на політичних посадах (прим. редактора).

Розділ III. Посадові переміщення

Стаття 133. Посадові переміщення

- 1 – Посадові переміщення здійснюються у травні і грудні.
- 2 – В інші періоди посадові переміщення допускаються тільки у разі, коли вони вимагаються надзвичайними дисциплінарними обставинами або невідкладним заповненням вакансій.

Стаття 134. Підготовка посадових переміщень

- 1 – Магістрати, які через своє призначення, переведення, просування, термін виконання посадових обов'язків або повернення до дійсної служби претендують на зайняття будь-якої посади, мають надіслати свої заяви до Генеральної прокуратури Республіки.
- 2 – Такі заяви реєструються у секретаріаті і втрачають свою чинність після здійснення переміщення.
- 3 – У цілях кожного посадового переміщення до уваги беруться заяви, які були зареєстровані не пізніше, аніж за 15 днів до проведення засідання Вищої ради Служби публічного представництва.
- 4 – Вища рада Служби публічного представництва затверджує необхідні правила проведення конкурсів з метою призначення на посади, передбачені цим законом.

Стаття 135. Переведення та обміни

- 1 – Магістрати Служби публічного представництва можуть переводитися з посади на посаду раніше, аніж через рік після початку виконання своїх функцій на посаді, тільки через дисциплінарні мотиви.
- 2 – Магістрати Служби публічного представництва переводяться з посади на посаду за їхнім проханням або у результаті дисциплінарних рішень.
- 3 – Допускається переведення магістратів Служби публічного представництва на їхнє прохання після того, як від дати публікації рішення про їхнє призначення на попередню посаду минув один рік або два роки. Термін у два роки вимагається, якщо попереднє призначення було здійснене на прохання особи.
- 4 – Якщо переведення на прохання особи здійснюється з посади у коментарі або з місця першого призначення для виконання функцій, термін, зазначений у попередньому пункті, становить три роки та відраховується від дати першого призначення.
- 5 – (Відкликаний).
- 6 – Обмін посадами допускається, якщо при цьому не порушуються вимоги попередніх пунктів і права третіх осіб.

Стаття 136. Правила призначення на посади та надання переваг

1 – Магістрати Служби публічного представництва призначаються на посади з переважним урахуванням потреб служби і таким чином, щоб особисте та сімейне життя заінтересованих осіб могло гармонійно поєднуватись із їхньою професійною кар'єрою.

2 – У цілях призначень на посади у спеціалізованих трибуналах до уваги береться наявність у претендентів спеціальної освіти.

3 – Якщо спеціальна освіта має своєю основою виконання обов'язків у спеціалізованому трибуналі, необхідною умовою є виконання цих обов'язків протягом двох років.

4 – Без звуження дії положень попередніх пунктів, чинниками, що беруться до уваги у цілях призначень є, у порядку зменшення їхньої ваги, оцінка службової роботи та стаж.

Стаття 137. Призначення

1 – Помічники прокураторів не мають права відмовлятися від першого призначення після того, як вони виконували свої функції у комарці або установі першого призначення, або за місцем першого призначення на посади публічної служби.

2 – Помічники прокураторів, які мають стаж дійсної служби більше п'яти років, не мають права вимагати свого призначення у комарках або установах першого призначення, якщо вони вже були призначені до комарок або установ першого призначення, так само як і призначення у комарках або установах першого призначення, якщо вони призначені до комарок або на посаду після завершення випробувального строку.

3 – Помічники прокураторів не можуть призначатися до комарок або на посади остаточного призначення, не пропрацювавши до цього у комарках або установах першого призначення, так само як і у разі, якщо вони не виконували до цього функцій у комарках або на посадах першого призначення на публічну службу.

Стаття 138. Виконуючі обов'язки магістратів

1 – Виходячи з потреб служби, Вища рада Служби публічного представництва має право призначати на тимчасовій основі до трибуналів або служб виконуючих обов'язки магістратів.

2 – Такі тимчасові призначення можуть здійснюватись у разі наявності попереднього циркуляру Міністра юстиції стосовно наявності коштів, а їхня дія припиняється наприкінці року з можливістю повторних аналогічних призначень на аналогічні терміни.

3 – Вища рада Служби публічного представництва може прийняти рішення про те, що внаслідок висування на посаду, про яке йдеться у пункті 1, відбувається відкриття вакантної посади.

Розділ IV. Відрядження

Стаття 139. Відрядження

1 – Призначення магістратів Служби публічного представництва на засадах відрядження може відбуватися за згоди Вищої ради Служби публічного представництва.

2 – Така згода може бути надана стосовно магістратів, які пропрацювали у магістратурі принаймні п'ять років.

3 – Так само, згода Вищої ради Служби публічного представництва вимагається у разі, якщо магістрат працюватиме у міжнародних інституціях та організаціях, членом яких є Португалія, якщо це вимагає проживання особи за кордоном, при цьому магістрати вважаються такими, що перебувають у відрядженні, протягом усього часу такої їхньої діяльності.

Стаття 140. Строки відряджень

1 – За відсутності окремого розпорядження, відрядження тривають три роки з можливістю повторного призначення особи у відрядження на такий самий термін.

2 – Також може надаватися згода на тимчасові відрядження на період до одного року з можливістю повторного відрядження особи на такий самий термін.

3 – Тимчасові відрядження не мають своїм наслідком відкриття вакансій.

4 – Також вакансії не відкриваються внаслідок відряджень, передбачених у пункті 3 статті 81 та пункті 3 попередньої статті, а також тих відряджень, які пов'язані з виконанням особами функцій у межах міжнародного співробітництва, зокрема, з державами-членами Співдружності держав португальської мови.

5 – Відлік часу перебування у відрядженні в усіх цілях здійснюється протягом фактичного виконання функцій особою у відрядженні.

Розділ V. Вступ на посаду

Стаття 141. Вимоги та терміни вступу на посаду

1 – Особа повинна здійснювати вступ на посаду особисто і за місцем, де цей магістрат буде виконувати свої функції.

2 – У разі, коли конкретний термін не визначений, термін вступу на посаду становить 30 днів, відлік яких починається з дня, наступного за днем публікації про призначення у бюлетені «*Diário da República*».

3 – За наявності поважних причин, Вища рада Служби публічного представництва має право подовжити термін вступу на посаду або дати дозвіл на вступ на посаду за місцем, іншим, ніж визначене у пункті 1.

Стаття 142. Орган, який засвідчує вступ на посаду

Магістрати Служби публічного представництва вступають на посади:

- a) Генеральний прокуратор Республіки – перед Президентом Республіки;
- b) Заступник Генерального прокуратора Республіки та помічники генерального прокуратора – перед Генеральним прокуратором Республіки;
- c) Прокуратори Республіки – перед окружним генеральним прокуратором відповідного судового округу;
- d) Помічники прокураторів – перед відповідним прокуратором Республіки або перед окружним генеральним прокуратором у комарках за місцем розташування судових округів, які мають більше одного прокуратора Республіки;
- e) За поважних причин Вища рада Служби публічного представництва має право дати дозвіл магістратам, зазначеним в підпунктах c) та d) вступити на посаду перед іншим органом.

Стаття 143. Нездійснення вступу на посаду

1 – У випадках, коли йдеться про перше призначення, нездійснення вступу на посаду без поважних причин протягом установленого строку має наслідком скасування призначення та позбавлення винної особи права бути призначеною на таку ж посаду протягом двох років без необхідності виконання будь-яких формальностей.

2 – У решті випадків, нездійснення вступу на посаду без поважних причин прирівнюється до прогулу.

3 – Повідомлення причин відсутності повинно відбутися протягом 10 днів з моменту припинення дії обставин, які вважаються причинами відсутності.

Стаття 144. Вступ на посаду магістратів у відрядженні

Ті магістрати, які отримують підвищення у посаді, знаходячись у відрядженні, переходять до наступної категорії незалежно від акту вступу на посаду з моменту публікації повідомлення про відповідне призначення.

Глава V. Звільнення у відставку, припинення та призупинення виконання функцій

Розділ I. Звільнення у відставку

Стаття 145. Звільнення у відставку або на пенсію за власним бажанням

Заяви про вихід у відставку або на пенсію спрямовуються до Генеральної прокуратури Республіки, яка передає їх до компетентного органу соціального забезпечення.

Стаття 146. Непрацездатність

1 – У відставку у зв'язку з непрацездатністю або на пенсію за інвалідністю відправляються магістрати, які через послаблення або порушення своїх фізичних або психічних можливостей, що проявляється у ході виконання ними своїх функцій, не можуть продовжувати роботу без завдання серйозної шкоди юстиції або роботі відповідних служб.

2 – Магістрати, які перебувають у стані, визначеному у попередньому пункті, повідомляють про такі обставини, якщо мають можливість, протягом 30 днів:

- а) Подати заяву про вихід у відставку або на пенсію, або;
- б) Надати у письмовій формі ті коментарі, які вони вважають належними.

3 – У випадку, передбаченому у пункті 1, Вища рада Служби публічного представництва має право прийняти рішення про призупинення виконання функцій посадовою особою, непрацездатність якої цього вимагає.

4 – Передбачене цією статтею призупинення функцій повинно здійснюватися у такий спосіб, який забезпечить збереження престижу посади та гідності маїстрату, а також не позначиться на розмірі належної особі винагороди.

Стаття 147. Пенсія за непрацездатністю

Маїстрат, відправлений у відставку за непрацездатністю або на пенсію за інвалідністю, має право на те, щоб розмір його пенсії розраховувався на основі робочого стажу, який відповідає повній тривалості служби цієї особи.

Стаття 148. Вихід на пенсію за віком

1 – Такими, що вийшли на пенсію за віком, вважаються ті маїстрати Служби публічного представництва, які виходять у відставку або на пенсію через причини, не пов'язані з дисциплінарними мотивами, маючи вік та стаж, передбачені у додатку II цього закону, а також стаж не менше 25 років роботи у маїстратурі, 5 останніх років з яких особа безперервно працювала протягом періоду, що передуює виходу на пенсію за віком, за винятком випадків, коли перериви у роботі були пов'язані зі станом здоров'я або ж з виконанням публічних функцій у відрядженні.

2 – Магістрати на пенсії за віком і далі мають передбачені законом зобов'язання стосовно трибуналу або служби, до якої вони належали, використовують свої титули, ступені, регалії та імунітети, відповідні їхній категорії, а також мають право бути присутніми у своїй формі на урочистих церемоніях, які проводяться у зазначеному трибуналі або службі, перебуваючи праворуч від магістратів на дійсній службі.

3 – На магістратів, які перебувають на пенсії за віком, поширюється дія норм пунктів 1 та 2 статті 95 та підпунктів а), b), c), e), g) та h) пункту 1 та пункту 2 статті 107, а також пункту 2 статті 102.

4 – Розмір пенсії розраховується відповідно до всіх винагород, з яких здійснювалися відрахування, але при цьому розмір пенсії магістрату на пенсії не може бути ані більшим, ані меншим від розміру винагороди магістрату аналогічної категорії на дійсній службі.

5 – Розміри пенсій за віком магістратів підлягають автоматичному коригуванню у тій самій пропорції, що й винагороди магістратів тієї категорії та ешелону, до яких належав пенсіонер перед виходом на пенсію за віком.

6 – До остаточного встановлення розміру пенсії, магістрати на пенсії за віком мають право на отримання тимчасової пенсії, яка розраховується та нараховується згідно із законом управлінням бухгалтерського обліку.

7 – На магістратів на пенсії за віком поширюється обов'язкова дія застережень, яких вимагає їхній стан.

8 – Статус пенсіонера за віком може бути скасований шляхом дисциплінарного провадження.

9 – Магістрати мають право відмовитися від статусу пенсіонера за віком, і у такому разі на них буде поширюватися загальний режим відставки публічних службовців.

10 – На магістратів, яким на дату прийняття до Центру суддівських студій виповнилося 40 років, не поширюється дія вимоги щодо 25-літнього стажу роботи у магістратурі, зазначеного у пункті 1.

Стаття 149. Вихід у відставку і на пенсію

Розмір утримання магістратів у відставці або на пенсії розраховується за такою формулою:

$$R \times T1/C,$$

де:

R – розмір місячної винагороди, як він розуміється у Статуті про пенсії, який виводиться з відсотку ставки виплат у пенсійний фонд відповідно до правил Генеральної пенсійної каси;

T1 – кількість відпрацьованих місяців, виражена у роках з максимальним порогом, що дорівнює C; a

C – це константа, наведена у додатку III.

Стаття 150. Принципи субсидіарності

Питання, які не є одночасно врегульовані у цьому Статуті, зокрема умови виходу у відставку магістратів Служби публічного представництва та пенсійна програма, до якої вони мають належати, врегульовуються у порядку субсидіарності нормами, встановленими для публічної служби, зокрема у Статуті про пенсії, у Законах № 60/2005 від 20 грудня, 52/2007 від 31 серпня, 11/2008 від 20 лютого та 3-B/2010 від 28 квітня.

Розділ II. Припинення та призупинення виконання функцій

Стаття 151. Припинення виконання функцій

Магістрати Служби публічного представництва припиняють свої функції:

- a) У день досягнення ними віку, який передбачається законом для виходу службовців Держави у відставку;
- b) У день публікації рішення про їхнє відсторонення від служби;
- c) У день доставки до комарки або місця їхньої служби примірника бюлетеню «*Diário da República*» з публікацією про зміну їхнього статусу.

Стаття 152. Призупинення функцій

Магістрати Служби публічного представництва призупиняють свої відповідні функції:

- a) У день їх повідомлення про рішення, яким визначається день судових слухань стосовно висунених проти них обвинувачень у вчиненні тяжкого злочину;
- b) У день їх повідомлення про застосування превентивного тимчасового відсторонення з огляду на проведення дисциплінарного провадження, яке потягне за собою покарання у вигляді відсторонення від служби;
- c) У день їх повідомлення про призупинення їхніх функцій, передбачене пунктом 3 статті 146.

Глава VI. Стаж роботи

Стаття 153. Стаж перебування у штаті та категоріях

1 – Стаж перебування магістратів Служби публічного представництва у штаті та своїх категоріях віраховується від дати публікації оголошення про їхнє призначення у бюлетені «*Diário da República*».

2 – Публікації про призначення мають здійснюватися у порядку, який відповідає рейтингу, наданому Вищою радою Служби публічного представництва.

3 – Для помічників генерального прокуратора, призначених до Консультативної ради Генеральної прокуратури Республіки з числа осіб, які не є магістратами, стаж перебування у штаті визначається рівним стажу перебування у штаті того помічника генерального прокуратора, який на дату публікації рішення про призначення мав менший стаж.

Стаття 154. Час роботи, який зараховується до стажу

1 – У цілях розрахунку стажу, в обов'язковому порядку враховується:

- a) Час виконання функцій на посадах Президента Республіки та члена Уряду;
- b) Час превентивного тимчасового відсторонення від роботи під час дисциплінарного процесу або за постановою суду у кримінальному процесі, коли розгляд зазначених справ завершився закриттям справи або виправдальним вироком;
- c) Час тимчасового відсторонення від служби за рішенням, прийнятим відповідно до пункту 3 статті 146;
- d) Час попереднього ув'язнення, відбутий у кримінальному процесі, коли розгляд справи завершився її закриттям або виправдальним вироком;
- e) Час проходження обов'язкової військової служби;
- f) Періоди відсутності на роботі через хворобу, тривалість яких не перевищує 90 днів кожного року;
- g) Нез'явлення на роботу у випадках, про які йде мова у статті 87.

2 – У цілях виходу у відставку час роботи в автономних регіонах та у Макау збільшується на одну чверть.

Стаття 155. Час роботи, який не зараховується для розрахунку стажу

До розрахунку стажу не зараховується:

- a) Час, протягом якого особа не працювала або перебувала в увільненні від роботи без збереження винагороди на тривалий час;
- b) Час, який згідно з положеннями про дисциплінарне провадження, вважається втраченим;
- c) Час відсутності на роботі без поважних причин.

Стаття 156. Розрахунок стажу

У разі, коли декілька магістратів отримали призначення рішенням, опублікованим в один день, діють такі правила:

- a) Якщо призначенню передувало проходження навчальних курсів, після закінчення яких розроблялися рейтингові списки – стаж визначається у порядку, в якому розташовані особи у такому рейтингу;
- b) Якщо підвищення у посаді здійснювались на основі заслуг, стаж визначається порядком, у якому особи приймалися на службу;

- с) Якщо призначення здійснювались дискреційно, діють правила, визначені попереднім підпунктом;
- д) В усіх інших випадках стаж визначається тривалістю роботи на попередній посаді.

Стаття 157. Переліки стажу

- 1 – Переліки стажу магістратів Служби публічного представництва щорічно публікуються Міністерством юстиції у відповідному бюлетені або у додатку до нього.
- 2 – Магістрати розташовуються у списку за категоріями відповідно до часу їхньої роботи із зазначенням дати народження, поточної посади або функції, дати першого призначення та комарки.
- 3 – Примірники кожного видання Бюлетеню відсилаються до Генеральної прокуратури Республіки.
- 4 – Дата розповсюдження Бюлетеню або додатку до нього, зазначених у пункті 1, оголошується у Бюлетені «*Diário da República*».

Стаття 158. Оскарження

- 1 – Магістрати, які вважають несправедливим своє місце у рейтингу списків стажу, мають право подати скаргу протягом 60 днів від дати, зазначеної у пункті 4 попередньої статті, до Вищої ради Служби публічного представництва у кількості примірників, яка відповідає кількості магістратів, на статусі яких може позначитися рішення за скаргою.
- 2 – Ті магістрати, статус яких може постраждати, повинні бути зазначені у скарзі та повідомленні про неї з можливістю надання відповіді протягом 15 днів.
- 3 – Після отримання відповідей або після закінчення визначеного для їх подання терміну, Вища рада Служби публічного представництва приймає своє рішення протягом 30 днів.

Стаття 159. Наслідки оскарження посадових переміщень, які вже були здійснені

Провадження за скаргою має наслідком призначення скажника до місця роботи, яке не було йому надано внаслідок помилки, з усіма відповідними юридичними наслідками.

Стаття 160. Офіційне виправлення істотних помилок

- 1 – У разі, коли Вища рада Служби публічного представництва переконується у наявності істотної помилки у рейтингу, вона має право у будь-який час прийняти постанову про введення необхідних поправок.
- 2 – На поправки, зазначені у попередньому пункті, відразу після їхньої публікації у списку стажу, поширюється дія статей 157 та 158.

Глава VII. Готовність до призначення

Стаття 161. Готовність до призначення

1 – Такими, що перебувають у стані готовності до призначення, вважаються ті магістрати Служби публічного представництва, які очікують призначення на вакантну посаду своєї категорії:

- a) У зв'язку із закінченням відрядження, в якому вони перебували;
- b) У зв'язку з поверненням до роботи після виконання заходу або покарання;
- c) У зв'язку зі скасуванням посад, на яких вони перебували;
- d) У зв'язку із завершенням обов'язкової військової служби;
- e) В інших випадках, передбачених законом.

2 – Перебування у стані готовності до призначення не є наслідком втрати стажу або заробітної платні або винагороди.

Глава VIII. Дисциплінарне провадження

Розділ I. Загальні положення

Стаття 162. Дисциплінарна відповідальність

Магістрати Служби публічного представництва притягуються до дисциплінарної відповідальності згідно з нормами наступних статей.

Стаття 163. Дисциплінарне порушення

Дисциплінарними порушеннями вважаються дії, які вважаються самі по собі порушеннями і були вчинені магістрами Служби публічного представництва з порушенням своїх професійних обов'язків, а також їхні дії або бездіяльність у публічному житті, або ж такі, що мають наслідки у їхньому публічному житті, і які є несумісними зі статусом та гідністю, що є невід'ємними частинами їхніх функцій.

Стаття 164. Застосовність дисциплінарних заходів

1 – Увільнення від роботи або зміна місця роботи не є перешкодами для покарання особи за порушення, вчинені нею у ході виконання своїх функцій.

2 – У разі увільнення від роботи магістрат підлягає санкціям після повернення до роботи.

Стаття 165. Автономія дисциплінарної юрисдикції

1 – Дисциплінарне провадження є незалежним від кримінального провадження.

2 – Якщо у ході дисциплінарного провадження відкривається наявність кримінального порушення, цей факт негайно доводиться до відома Генеральної прокуратури Республіки.

Розділ II. Покарання

Підрозділ I. Види покарань

Стаття 166. Шкала покарань

1 – До магістратів Служби публічного представництва можуть застосовуватись такі покарання:

- а) Попередження;
- б) Штраф;
- в) Переведення;
- г) Тимчасове відсторонення від обов'язків;
- д) Відсторонення від роботи;
- е) Примусова відставка;
- ж) Звільнення.

2 – Без звуження дії норм пункту 4, застосовані покарання в усіх випадках реєструються.

3 – Амністія не є наслідком ліквідації наслідків, що виникають через застосування покарань, які мають бути зазначені в особовій справі посадовця.

4 – Покарання, передбачене підпунктом а) пункту 1, може бути застосоване без провадження, за умови, що обвинувачуваному була надана можливість виступити на розгляді справи на свій захист. Це покарання не підлягає реєстрації.

Стаття 167. Покарання у вигляді попередження

Покарання у вигляді попередження є простим виправленням вчиненого порушення або зауваження, спрямоване на те, щоб попередити магістрата про те, що його дії або бездіяльність можуть перешкоджати належному виконанню його функцій або позначитися на ньому у спосіб, несумісний з гідністю, яку повинна мати така особа.

Стаття 168. Покарання у вигляді штрафу

Покарання у вигляді штрафу визначається у днях – не менше п'яти і не більше 30.

Стаття 169. Покарання у вигляді переведення

Покарання у вигляді переведення полягає у призначенні магістрата на посаду такої ж категорії за межами округу або служби, де ця особа виконувала свої функції раніше.

Стаття 170. Покарання у вигляді призупинення виконання функцій та відсторонення від роботи

1 – Покарання у вигляді тимчасового призупинення функцій та відсторонення від роботи полягають у повному відстороненні від служби на період дії покарання.

2 – Покарання у вигляді призупинення виконання функцій може тривати від 20 до 240 днів.

3 – Покарання у вигляді відсторонення від роботи не може бути меншим від одного року або більшим двох років.

Стаття 171. Покарання у вигляді примусової відставки та звільнення

1 – Покарання у вигляді примусової відставки полягає у примусовому виході у відставку.

2 – Покарання у вигляді звільнення полягає в остаточному усуненні особи від служби у магістратурі з повним розривом будь-яких зв'язків з відповідними функціями.

Підрозділ II. Наслідки покарань

Стаття 172. Наслідки покарань

Дисциплінарні покарання є наслідком, на додаток до притаманних їм наслідків, також і наслідки, зазначені у наступних статтях.

Стаття 173. Покарання у вигляді штрафу

Покарання у вигляді штрафу є наслідком зменшення винагороди магістрата на суму, що відповідає кількості визначених санкцією днів.

Стаття 174. Покарання у вигляді переведення

Покарання у вигляді переведення є наслідком втрати 60 днів стажу.

Стаття 175. Покарання у вигляді призупинення виконання функцій

1 – Покарання у вигляді призупинення виконання функцій є наслідком втрати часу, що відповідає тривалості санкції, у цілях нарахування винагороди, стажу та пенсії.

2 – Якщо покарання у вигляді призупинення виконання функцій триває 120 або більше днів, на додаток до наслідків, зазначених у попередньому пункті, вона має наслідки, передбачені підпунктом b) пункту 3, коли магістрат не може знаходитися у середовищі виконання своїх функцій без порушення престижу, який від неї вимагається, що зазначається у дисциплінарному рішенні.

3 – Якщо покарання у вигляді призупинення виконання функцій застосована на термін більше 120 днів, вона також, на додаток до наслідків, передбачених у пункті 1, може мати наслідок:

- a) Неможливість службового підвищення або надання такої нагоди протягом одного року, рахуючи від строку виконання покарання;
- b) Переведення на ідентичну посаду у трибуналі або службі, іншій, ніж та, де магістрат виконував свої функції у день вчинення порушення.

4 – Застосування покарання у вигляді призупинення виконання функцій не позначається на праві магістрата на отримання допомоги, на яку він мав право, а також на отримання коштів на утримання родини та додаткових виплат.

Стаття 176. Покарання у вигляді відсторонення від роботи

1 – Покарання у вигляді відсторонення від роботи має наслідки, зазначені у пунктах 1 та 3 попередньої статті, але тривалість періоду неможливості посадового підвищення збільшується до двох років.

2 – На покарання у вигляді відсторонення від роботи поширюється дія норм пункту 4 попередньої статті.

Стаття 177. Покарання у вигляді примусової відставки

Покарання у вигляді примусової відставки тягне за собою негайне відсторонення від служби та втрату прав та регалій, наданих у силу посадового статусу без звуження прав на пенсію, встановлену законом.

Стаття 178. Покарання у вигляді звільнення

1 – Покарання у вигляді звільнення є наслідком втрати статусу магістрата, який надається у силу цього закону, а також відповідних прав.

2 – Це ж саме покарання не є наслідком втрати права на відставку згідно з умовами і правилами, визначеними законом, а також не позбавляє магістрата можливості бути призначеною на публічні або інші посади, які не вимагають від особи відповідності особливим умовам гідності та довіри, дотримання яких було обов'язковим для посади, з якої він звільнений.

Стаття 179. Службове просування обвинувачуваних магістратів

1 – До того часу, поки кримінальний або дисциплінарний процес не завершений, магістрат включається до рейтингу претендентів на підвищення, але рішення про підвищення відкладається до остаточного рішення у провадженні зі збереженням відповідної вакантної посади.

2 – У разі, якщо справа була закрита, обвинувальний вирок був відкликаний або було застосоване покарання, яке не перешкоджає просуванню або участі у конкурсі, магістрат підвищується у посаді або призначається на посаду та займає своє місце у списках стажу з правом на відшкодування втрачених сум винагороди, або ж процес просування на вакантну посаду, яка зберігалася за магістратом, завершується призначенням.

Підрозділ III. Застосування покарань

Стаття 180. Покарання у вигляді попередження

Покарання у вигляді попередження застосовується за незначні порушення, які не можуть бути не поміченими.

Стаття 181. Покарання у вигляді штрафу

Покарання у вигляді штрафу застосовується до випадків недбалості або байдужості у ході виконання посадових обов'язків.

Стаття 182. Покарання у вигляді переведення

Покарання у вигляді переведення застосовується до порушень, які мають наслідок завдання шкоди престижу магістрата, яка не дає такій особі можливості продовжувати працювати у середовищі, де вона виконує свої функції.

Стаття 183. Покарання у вигляді призупинення виконання функцій та відсторонення від роботи

1 – Покарання у вигляді призупинення виконання функцій та відсторонення від роботи застосовуються у випадках серйозної недбалості або байдужості у ході виконання професійних обов'язків, або ж у разі, якщо магістрат засуджується до позбавлення волі, за винятком випадків, коли вирок передбачає застосування покарання у вигляді звільнення.

2 – Час, відбутий в ув'язненні, не враховується у цілях відліку терміну дії дисциплінарного покарання.

Стаття 184. Покарання у вигляді примусової відставки та звільнення

1 – Покарання у вигляді примусової відставки та звільнення застосовуються у випадках, коли магістрат:

- a) Демонструє абсолютно нездатність пристосування до вимог своєї посади;
- b) Демонструє брак доброчесності, очевидне небажання виконувати накази і розпорядження або аморальну або нечесну поведінку;
- c) Проявляє професійну непридатність;
- d) Був засуджений за злочин, під час вчинення якого схоплений на гарячому, з тяжким зловживанням своєї посади або ж з явним і тяжким порушенням обов'язків за посадою.

2 – За вчинки, пов'язані із залишенням робочого місця, завжди застосовується покарання у вигляді звільнення.

Стаття 185. Міра застосування покарання

Під час вирішення питання про міру покарання, до уваги беруться тяжкість діяння, провина виконавця, його особисті характеристики та обставини, які діють на його користь або проти нього.

Стаття 186. Спеціальне пом'якшення покарання

Покарання може бути пом'якшене за спеціальних обставин, які виникли до порушення або після нього або одночасно з ним і значно зменшують тяжкість діяння або провину виконавця.

Стаття 187. Повторність

1 – Порушення вважається вчиненим повторно у разі, якщо воно вчиняється раніше ніж через три роки після того, як магістрат вчинив попереднє порушення, за яке до нього було застосовано покарання, тяжче, ніж попередження, і яке було повністю або частково виконане, якщо обставини справи вказують на запобіжну неефективність попереднього покарання.

2 – Якщо застосоване покарання відноситься до одного з передбачених підпунктами b), d) та e) пункту 1 статті 166, у разі повторного порушення мінімальна межа покарання становитиме третину, чверть або дві третини максимальної межі відповідно.

3 – Якщо йде мова про покарання інші, ніж зазначені у попередньому пункті, допускається застосування покарання наступного ступеня суворості.

Стаття 188. Поглинання одних порушень іншими

1 – Одні порушення поглинаються іншими у разі, коли магістрат вчиняє два або більше порушень до закінчення терміну давності для будь-якого з них.

2 – У разі поглинання одного порушення іншим застосовується єдине покарання, а якщо порушення мають наслідком різні санкції, застосовується найбільш сувора з них за найбільшою мірою, якщо міра покарання може обиратись.

Стаття 189. Заміна покарань, застосованих до магістратів у відставці

Для магістратів, які є у відставці або не працюють з інших причин, покарання у вигляді штрафу, призупинення виконання функцій або відсторонення від роботи замінюються не виплатою пенсії або винагороди будь-якого характеру протягом відповідного терміну.

Підрозділ IV. Термін дії покарань

Стаття 190. Термін дії покарань

Дисциплінарні покарання зберігають силу протягом наступних строків, відлік яких починається від дня прийняття остаточного рішення у провадженні:

- a) Шість місяців – для покарань у вигляді попередження і штрафу;
- b) Один рік – для покарань у вигляді переведення;
- c) Три роки – для покарань у вигляді призупинення виконання функцій та відсторонення від роботи;
- d) П'ять років – для покарань у вигляді примусової відставки та звільнення.

Розділ III. Дисциплінарний процес

Підрозділ I. Процесуальні норми

Стаття 191. Дисциплінарний процес

- 1 – Дисциплінарний процес – це засіб реалізації дисциплінарної відповідальності.
- 2 – Дисциплінарний процес є зафіксованим письмово, але не залежить від конкретних формальних заходів, за винятком слухання справи з гарантіями захисту обвинувачуваного.
- 3 – Слідчий повинен відмовлятися від розслідувань, які вочевидь не дадуть результату і вимагатимуть багато часу, надавши обґрунтування такої відмови.

Стаття 192. Постійне та тимчасове відсторонення від справи

Вимоги щодо постійного та тимчасового відсторонення карного процесу застосовуються у дисциплінарному процесі з необхідними адаптаціями.

Стаття 193. Конфіденційний характер дисциплінарного процесу

- 1 – Дисциплінарний процес є таємним до моменту ухвалення остаточного рішення.
- 2 – За обґрунтованим запитом обвинувачуваного допускається надання копій матеріалів справи, якщо вони призначаються для захисту легітимних інтересів.

Стаття 194. Термін розслідування

- 1 – Розслідування у дисциплінарному процесі повинно бути завершеним протягом 90 днів.
- 2 – Зазначений у попередньому пункті термін може бути продовжений за наявності поважних підстав.
- 3 – Слідчий повинен повідомити Вищу раду Служби публічного представництва про дату, коли починається розслідування справи.

Стаття 195. Кількість свідків на етапі розслідування

- 1 – На стадії розслідування кількість свідків є необмеженою.
- 2 – Слідчий має право відмовити задовольнити клопотання про заслуховування свідків, якщо вважає надані докази достатніми.

Стаття 196. Попереднє тимчасове відсторонення обвинувачуваного від виконання обов'язків

- 1 – Магістрат, який обвинувачується у дисциплінарному процесі, може бути підданий превентивному тимчасовому відстороненню від виконання своїх обов'язків за клопотанням слідчого за умови, коли існують чіткі ознаки того, що порушення є наслідком, як мінімум, покарання у вигляді переведення, а продовження діяльності

обвинувачуваного на службі буде перешкоджати провадженню або самій службі або престижу та гідності магістрату.

2 – Превентивне тимчасове відсторонення виконується у спосіб, який забезпечить повагу до особистої та професійної гідності магістрата.

3 – Превентивне тимчасове відсторонення не може тривати більше 180 днів з можливим подовженням цього терміну ще на 60 днів за наявності поважних причин для цього, а також не має наслідків, визначених у статті 175.

Стаття 197. Обвинувачення

1 – Після завершення розслідування, на основі дисциплінарної справи обвинувачуваного слідчий висуває протягом 10 днів обвинувачення з чітким визначенням фактів, що є ознаками дисциплінарного порушення, а також фактів, що становлять обтяжуючі або пом'якшуючі обставини дисциплінарного порушення з посиланням на норми закону, застосовні до даної справи.

2 – Якщо факти є недостатніми для того, щоб вбачати в них ознаки порушення або провини обвинувачуваного, або ж у разі закриття дисциплінарного провадження, слідчий готує протягом 10 днів відповідний звіт згідно із застосовними нормами.

Стаття 198. Повідомлення обвинувачуваного

1 – Обвинувачуваному вручається або надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення копія обвинувачення, де зазначається термін від 10 до 30 днів, установлений для надання аргументів на свій захист.

2 – Якщо місце проживання обвинувачуваного не встановлене, він повідомляється через оголошення.

Стаття 199. Призначення захисника

1 – Якщо обвинувачуваний не спроможний підготувати свій захист через свою відсутність, захворювання, психічне відхилення або фізичну неспроможність, слідчий призначає для нього захисника.

2 – Якщо захисник призначається після дати надання повідомлення, про яке йдеться у попередній статті, відлік терміну, відведеного для підготовки захисту, починається з початку.

Стаття 200. Ознайомлення зі справою

Протягом терміну, встановленого для підготовки захисту, обвинувачуваний, призначений захисник або повірена особа мають право на ознайомлення з матеріалами справи за місцем її зберігання.

Стаття 201. Захист обвинувачуваного

1 – У цілях захисту обвинувачуваний має право вказувати на свідків, збирати документи або вимагати проведення перевірок.

2 – За одним епізодом не допускається надання більше ніж трьох свідків.

Стаття 202. Звіт

Коли збирання доказів завершено, слідчий протягом 15 днів готує звіт, у якому він зазначає факти, які вважає доведеними, свою кваліфікацію цих фактів та застосовне покарання.

Стаття 203. Повідомлення про рішення

Остаточне рішення разом з копією звіту, про який ідеться у попередній статті, передаються обвинувачуваному з дотриманням вимог, зазначених у статті 198.

Стаття 204. Визнання рішення недійсним та процесуальні порушення

1 – Рішення у справі беззаперечно визнається недійсним у разі, якщо обвинувачуваний не був заслуханий з можливістю свого захисту, а також не були проведенні дізнання, суттєві для встановлення обставин, які могли би бути повноцінно проведені.

2 – Інші порушення вважаються виправленими, якщо вони не були згадані у цілях захисту обвинувачуваного або ж були оскаржені із запізненням, протягом більше ніж 5 днів з дня, коли про них стало відомо.

Підрозділ II. Залишення робочого місця

Стаття 205. Протокол про факт нез'явлення

Якщо магістрат не з'являється на роботі протягом 10 днів з очевидною демонстрацією наміру залишити роботу або ж відсутній на роботі протягом 30 робочих днів поспіль без поважної причини, складається протокол про факт нез'явлення на роботу.

Стаття 206. Презумпція наміру залишити роботу

1 – Відсутність на робочому місці протягом 30 робочих днів поспіль без поважних причин призводить до презумпції наміру залишити роботу.

2 – Презумпція, зазначена у попередньому пункті, може бути оскаржена у ході дисциплінарного процесу будь-якими засобами доведення.

Розділ IV. Перегляд дисциплінарних рішень

Стаття 207. Перегляд

1 – Обвинувальні рішення, постановлені у дисциплінарному процесі, можуть бути переглянутими у будь-який час, якщо відкриваються обставини або докази, які

дають можливість спростувати факти, які були визначальними для визначення покарання і які не могли бути належним чином використані обвинувачуваним.

2 – Перегляд справи у жодному разі не може призводити до збільшення покарання.

Стаття 208. Процес

1 – Перегляд проводиться за клопотанням зацікавленої сторони, яке подається до Вищої ради Служби публічного представництва.

2 – Таке клопотання, що оформлюється як додаток до дисциплінарної справи, повинне містити обґрунтування та зазначення доказів, що будуть надані, а також перелік документів, які вдалося одержати зацікавленій стороні.

Стаття 209. Послідовність дій у процесі перегляду

1 – Після одержання клопотання Вища рада Служби публічного представництва протягом 30 днів приймає рішення про те, чи існують підстави для перегляду.

2 – Якщо прийняте рішення на користь перегляду, у процесі призначається новий слідчий.

Стаття 210. Обґрунтованість перегляду

1 – Якщо клопотання про перегляд було визнане обґрунтованим, рішення прийняте за справою, що переглядається, відкликається або змінюється.

2 – Без звуження інших передбачених законом прав, зацікавленій стороні виплачується компенсація за виплати, які вона не отримала через чинність переглянутого рішення.

Глава IX. Перевірки і дослідження

Стаття 211. Перевірки і дослідження

1 – Перевірки мають своєю метою перевірку визначених фактів.

2 – Дослідження проводиться у разі, якщо отримане повідомлення про факти, які потребують загальної перевірки під кутом зору роботи служб.

Стаття 212. Розслідування

Розслідування проводиться за процедурами, застосовними для перевірок та досліджень з необхідними адаптаціями, а також нормами, що стосуються дисциплінарного процесу.

Стаття 213. Звіт

Після завершення розслідування дізнавач або слідчий готують звіт із пропозиціями щодо закриття справи або початку дисциплінарного провадження відповідно до обставин.

Стаття 214. Перехід до дисциплінарного процесу

1 – Якщо наявність порушення підтверджена, Вища рада Служби публічного представництва може прийняти рішення про те, що перевірка або дослідження, у межах яких був заслуханий обвинувачуваний, становить складову розслідування дисциплінарного процесу.

2 – У випадку, передбаченому попереднім пунктом, повідомлення обвинувачуваного про рішення Вищої ради Служби публічного представництва є початком дисциплінарного провадження.

Глава X. Допоміжні органи

Стаття 215. Секретаріати та функціонери

1 – Без звуження обсягів підтримки та допомоги, які надаються судовими відділами та секретаріатами, Служба публічного представництва має у своєму розпорядженні свої власні технічно-адміністративні служби.

2 – Техніко-адміністративні служби забезпечують підтримку у таких конкретних сферах:

- a) Превенція і кримінальні розслідування;
- b) Міжнародне судове співробітництво;
- c) Взаємодія з органами кримінальної поліції та установами лікування, реабілітації та соціальної реінтеграції;
- d) Управління кадрами та господарськими питаннями;
- e) Ведення та аналіз статистики;
- f) Зв'язок та інформаційне забезпечення.

3 – У департаменті консультантів Держави функції допомоги також можуть доручатися функціонерам Публічної адміністрації, які відряджаються або виділяються департаментам, а також експертами та юристами, найнятими у цих цілях.

Глава XI. Прикінцеві та перехідні положення

Стаття 216. Субсидіарні положення

Положення Дисциплінарного Статуту цивільних службовців Держави, Карного кодексу та Карного процесуального кодексу у частині, яка не суперечить цьому Закону, мають субсидіарну дію.

Стаття 217. Прокуратори Республіки за місцем розташування судових округів

До прокураторів Республіки, які виконують свої функції за місцем розташування судових округів на дату набрання чинності цим Законом, і далі застосовується принцип допоміжної роботи, визначений у пункті 2 статті 45 попередньої редакції.

Стаття 218. Застосування пункту 3 статті 153

Принцип визначення стажу, визначений у пункті 3 статті 153, є застосовним до помічників генерального прокуратора, зазначених у цьому пункті, які працюють за отриманими призначеннями на дату набрання чинності цим Законом.

Стаття 219. Стаж

1 – Робочий стаж магістратів Служби публічного представництва включає у себе час роботи судовим магістратом на посадах другого заступника прокуратора Республіки з юридичною освітою та постійного заступника.

2 – За відповідними постійними посадами, зазначеними в останньому остаточному списку стажу, зберігаються їхні місця у списку, які вони мали до набрання чинності цим Законом.

Стаття 220. Застереження

1 – У силі залишаються норми пункту 1 статті 224 Закону № 39/78 від 5 липня¹⁴⁴.

2 – Норми пункту 4 статті 102 та пункту 3 статті 101 попередньої редакції цього Закону не позначаються на правах, набутих через остаточне призначення.

Стаття 221. Фінансово-бюджетні положення

1 – Генеральна прокуратура Республіки звільняється від сплати гербового збору, а також від усіх податків, нарахувань, відрахувань або відсотків стосовно рахунків, зберігання, переказів та зняття коштів, які здійснюються у Генеральній скарбниці.

2 – Уряд уповноважений на прийняття бюджетних пропозицій, необхідних для виконання цього Закону.

¹⁴⁴ *Іде мова про нечинну редакцію Органічного Закону про Службу публічного представництва (прим. редактора).*

Таблиця-додаток*до положень пункту 1 статті 96*

Категорія/ешелон	Шкала коефіцієнтів
Генеральний прокуратор Республіки	260
Заступник Генерального прокуратора Республіки	260
Помічник генерального прокуратора зі стажем роботи на посаді 5 років	250
Помічник генерального прокуратора	240
Прокуратор Республіки	220
Помічник прокуратора:	
Зі стажем роботи на посаді 18 років	200
Зі стажем роботи на посаді 15 років	190
Зі стажем роботи на посаді 11 років	175
Зі стажем роботи на посаді 7 років	155
Зі стажем роботи на посаді 3 роки	135
Перше призначення до магістрату	100

Додаток II*(посилання пункту 1 статті 148)*

Починаючи з 1 січня 2011 – вік 60 років та 6 місяців і стаж 36 років та 6 місяців (36,5).

Починаючи з 1 січня 2012 – вік 61 рік і стаж 37 років (37).

Починаючи з 1 січня 2013 – вік 61 рік та 6 місяців і стаж 37 років та 6 місяців (37,5).

Починаючи з 1 січня 2014 – вік 62 роки і стаж 38 років (38).

Починаючи з 1 січня 2015 – вік 62 роки та 6 місяців і стаж 38 років та 6 місяців (38,5).

Починаючи з 1 січня 2016 – вік 63 роки і стаж 39 років (39).

Починаючи з 1 січня 2017 – вік 63 роки та 6 місяців і стаж 39 років та 6 місяців (39,5).

Починаючи з 1 січня 2018 – вік 64 роки і стаж 40 років (40).

Починаючи з 1 січня 2019 – вік 64 років та 6 місяців і стаж 40 років (40).

2020 рік і далі – вік 65 років і стаж 40 років (40).

Додаток III*(посилання статті 149)*

Рік	Стаж служби
2011	38 років та 6 місяців (38,5)
2012	39 років (39)
2013	39 років та 6 місяців (39,5)
2014 і далі	40 років (40)

Законодавство окремих європейських держав «молодої» демократії

Закон Республіки Польща «Про прокуратуру»¹⁴⁵ від 20 червня 1985 року

Розділ 1. Загальні приписи

Ст. 1.

1. До складу прокуратури входять Генеральний прокуратор¹⁴⁶ та підлеглі йому прокуратори загальних і військових організаційних підрозділів прокуратури та прокуратори Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу.

2. Генеральний прокуратор є головним органом прокуратури.

3. Прокуратура є органом правового захисту.

Ст. 2.

Завданням прокуратури є охорона правопорядку та забезпечення переслідування злочинів.

Ст. 3.

1. Встановлені у ст. 2 завдання Генеральний прокуратор та підлеглі йому прокуратори виконують шляхом:

- 1) здійснення або нагляд за підготовчим провадженням¹⁴⁷ у карних справах та виконання функцій державного обвинувача у судах;
- 2) пред'явлення позовів у карних та цивільних справах, а також подання клопотань і участі в судовому розгляді у цивільних справах, справах у сфері трудових відносин і соціального страхування, якщо того вимагає охорона правопорядку, громадських інтересів, власності або прав громадян;
- 3) використання передбачених законом засобів, націлених на правильне та узгоджене використання закону в судовому, адміністративному провадженні, у справах про правопорушення та у випадку інших проваджень;
- 4) здійснення нагляду за виконанням постанов про тимчасовий арешт та інших рішень щодо позбавлення волі;

¹⁴⁵ Переклад з польської мови здійснено Зоряною Черненко.

¹⁴⁶ Найменування керівника органів прокуратури Республіки Польща. В оригіналі – «Prokurator Generalny» (прим. редактора).

¹⁴⁷ Найменування досудового провадження у Республіці Польща. В оригіналі – «postępowania przygotowawcze» (прим. редактора).

- 5) у співпраці з науковими організаціями проведення досліджень в галузі проблематики злочинності та боротьби з нею і запобігання їй;
 - 5a) збирання, перетворення і аналізу в інформаційних системах даних, у т. ч. особистих даних, які отримують у ході процесуальних дій, здійснення або нагляд за якими передбачено законом, або в результаті участі в судовому, адміністративному провадженні, у справах про правопорушення чи інших процесуальних діях, переданні даних і результатів аналізів компетентним органам, у т. ч. органам іншої держави, якщо це передбачено законом або міжнародним договором, ратифікованим Республікою Польщею; адміністратором цих даних, згідно із положеннями законодавства про охорону особистих даних, які збирають і перетворюють у національних інформативних системах прокуратури, є Генеральний прокуратор;
 - 6) оскарження в суді адміністративних рішень, які не відповідають праву, та участь у судовому провадженні щодо питань відповідності таких рішень праву;
 - 7) координування діяльності щодо переслідування злочинів, яка здійснюється іншими державними органами;
 - 7a) нагляд за дотриманням під час оперативно-розшукових дій, ініційованих і здійснюваних органами переслідування, вимог права, передбачених законом, який регулює організацію і діяльність цих органів;
 - 8) співпраця з державними органами, державними організаціями та громадськими організаціями в запобіганні злочинності та іншим порушенням права;
 - 8a) співпраця з шефом Національного центру кримінальної інформації в обсязі, необхідному для виконання його завдань згідно із законом;
 - 8b) співпраця та участь у діях, здійснюваних міжнародними або міждержавними організаціями, а також міжнародними об'єднаннями, які діють на підставі міжнародних договорів, у т. ч. договорів, якими встановлюються міжнародні організації, ратифікованих Республікою Польщею;
 - 9) підготовка висновків на проекти нормативних актів;
 - 10) виконання інших визначених у законах дій.
2. Стосовно питань, які належать до сфери діяльності військових судів або інших військових органів, дії, про які йдеться у ст. 1, виконують прокуратори військових організаційних підрозділів прокуратури та прокуратори загальних організаційних підрозділів прокуратури, яких відрядили виконувати дії у військових організаційних підрозділах прокуратури.

Ст. 4. (вилучена)

Ст. 5.

Якщо постанова органу територіального самоврядування або розпорядження воєводи не відповідають праву, тоді прокурор звертається до органу, який їх видав,

стосовно їх зміни або скасування, чи направляє клопотання про їхнє скасування до відповідного наглядового органу; у випадку постанови органу територіального самоврядування прокуратор також може звернутися щодо підтвердження її недійсності до адміністративного суду.

Ст. 6.

1. Прокураторами загальних організаційних підрозділів прокуратури є прокурори Генеральної прокуратури, апеляційних прокуратур, окружних і районних прокуратур.

2. Прокураторами військових організаційних підрозділів прокуратури є прокуратори Головної військової прокуратури, військових окружних прокуратур та військових гарнізонних прокуратур.

3. Прокураторами Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу є прокуратори Головної комісії з переслідування злочинів проти польського народу, прокуратори відділових комісій з переслідування злочинів проти польського народу, прокуратори Люстраційного бюро та прокуратори відділових люстраційних бюро.

Ст. 7.

Прокурор зобов'язаний виконувати передбачені законом дії на принципах неупередженості та рівного ставлення до всіх громадян.

Ст. 8.

1. Прокурор при виконанні встановлених законом дій є незалежним, із застереженням частини 2 та статтями 8а і 8б.

2. Прокурор зобов'язаний виконувати розпорядження, вказівки та накази вищестоящого прокурора. Розпорядження, вказівки та накази не можуть стосуватися змісту процесуальних дій.

3. Розпорядження і вказівки, які стосуються конкретно визначеної справи, та накази долучаються до актів справи.

4–5. (вилучені)

6. У разі, коли в судовому провадженні з'являються нові обставини, прокуратор самостійно приймає рішення, пов'язані з подальшим ходом цього провадження.

7. Вищестоящий прокуратор у випадку підтвердження очевидного порушення права при провадженні справи виносить, незалежно від інших повноважень, відповідному прокурору догану за порушення, попередньо вимагаючи від нього – у разі потреби – надання пояснень. Підтвердження та винесення догани не впливає на вирішення справи. Відповідно застосовується частиною 1 ст. 68.

7а. Прокуратор, якому винесено догану за порушення, може протягом семи днів подати в письмовому вигляді заперечення вищестоящому прокуратору, який виніс догану за порушення. У разі винесення заперечення вищестоящий прокуратор скасовує догану або передає справу для вирішення дисциплінарним судом.

7b. У передбаченому в частині 7а випадку дисциплінарний суд приймає рішення після заслуховування дисциплінарного представника та прокуратора, якому винесено догану, крім випадків, коли це неможливо. Прокуратор має право оскарження рішення про відмову взяти до уваги заперечення. Оскарження розглядає той самий дисциплінарний суд в іншому рівнозначному складі.

7с. Копія правомочного рішення про догану у випадку, передбаченому частиною 7, долучається до особової справи прокуратора, якому винесено догану. До особової справи також долучається внесене заперечення.

7d. Після спливу трьох років від дня набрання чинності рішенням про догану вищестоящий прокуратор за зверненням прокуратора, якому оголошено догану, розпоряджається про вилучення з особової справи документів, передбачених частиною 7с, якщо протягом цього часу прокуратору не оголошено іншу догану.

8. У разі підтвердження очевидного і грубого порушення права, вищестоящий прокуратор зобов'язаний вимагати розпочати дисциплінарне провадження проти прокуратора, який допустив це порушення.

Ст. 8а.

1. Прокуратор, який є безпосереднім керівником, має право змінити або скасувати рішення підлеглого прокуратора. Зміна або скасування рішення вимагає письмової форми і включення до матеріалів справи.

2. Зміна або скасування рішення, врученого сторонам, їхнім довіреним особам чи захисникам або іншим уповноваженим особам, може відбутися виключно у спосіб і відповідно до визначених у законі принципів.

Ст. 8b.

1. Вищестоящий прокуратор може доручити підлеглим прокураторам виконувати повноваження, які належать до його обсягу діяльності, якщо тільки закон не залишає зазначену діяльність у його винятковій компетенції.

2. Вищестоящий прокуратор може забирати собі справи, які ведуть його підлеглі прокуратори, та виконувати їхні повноваження, якщо тільки в положеннях закону не передбачене інше.

Ст. 9.

1. Органи територіального самоврядування та органи урядової адміністрації, а також інші державні організації, кооперативи та їхні союзи, професійні організації,

самостійні та інші громадські організації надають Генеральному прокуратору та підлеглим йому прокураторам допомогу в реалізації їхніх завдань.

2. Окружний або районний прокурор з власної ініціативи або на клопотання органів територіального самоврядування чи відповідного воєводи надає їм інформацію про стан злочинності та боротьби з нею у воєводстві, повіті або гміні¹⁴⁸ (місті, дільниці).

Розділ 2. Організація прокуратури

Ст. 10.

1. Генеральний прокуратор керує роботою прокуратури особисто або через заступників Генерального прокуратора, видаючи розпорядження, вказівки та накази.

2. Акти, про які йдеться в частині 1, не можуть стосуватися змісту процесуальних дій.

2а. Генеральний прокуратор, а також в межах своїх повноважень апеляційний прокуратор, окружний і військовий окружний прокуратор, можуть відвідувати організаційні підрозділи прокуратури у цілях контролю за реалізацією цими підрозділами завдань у певній сфері, визначених законом.

2b. Повноваження Генерального прокуратора, які випливають із закону, може також виконувати уповноважений ним заступник Генерального прокуратора.

3. (вилучена)

Ст. 10а.

1. Генерального прокуратора призначає Президент Республіки Польща не пізніше ніж протягом трьох місяців перед завершенням каденції Генерального прокуратора або протягом трьох місяців після завершення відбору кандидатів, визначених Національною радою судівництва і Національною радою прокуратури.

2. Національна рада судівництва і Національна рада прокуратури пропонує по одному кандидату на Генерального прокуратора не пізніше ніж за чотири місяці до завершення каденції Генерального прокуратора або протягом двох місяців після її завершення.

3. На посаду Генерального прокуратора може бути призначена особа, яка дійсним прокуратором загального або військового організаційного підрозділу прокуратури, Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу і має не менше десяти років стажу на посаді прокуратора, дійсним суддею Карної палати або Військової палати Верховного Суду і має не менше десяти років суддівського стажу в карних справах.

¹⁴⁸ Гміна – базова одиниця територіального самоврядування в Республіці Польща. В оригіналі – «gmina» (прим. редактора).

4. Перед вступом до виконання обов'язків Генерального прокуратора складається перед Президентом Республіки Польща присяга такого змісту:

«Обіймаючи посаду Генерального прокуратора, урочисто присягаю стояти на сторожі Конституції Республіки Польща і права, охороняти правопорядок, а надані мені обов'язки виконувати сумлінно».

Присяга може бути складена із додаванням слів: «Нехай допоможе мені Бог».

5. Каденція Генерального прокуратора триває шість років від дня складення присяги. Після завершення каденції Генеральний прокуратор виконує обов'язки до часу обіймання посади нового призначеного Генерального прокуратора.

6. Генеральний прокуратор після завершення каденції не може бути знову призначений на цю посаду.

7. Після завершення каденції Генеральний прокуратор може звільнитися незалежно від досягнутого віку.

8. Досягнення Генеральним прокуратором віку виходу у відставку не є наслідком завершення його каденції.

Ст. 10b.

1. Генеральний прокуратор не може перебувати в інших службових відносинах або трудових відносинах, а також займати інші посади, за винятком науково-дослідних посад або наукових у вищій школі, Польській Академії Наук, науково-дослідних інститутах або інших наукових установах, та отримувати інші підприємницькі доходи.

2. Генеральний прокуратор не може належати до політичної партії, професійної спілки або здійснювати публічну діяльність, яка не відповідає його посаді.

Ст. 10c.

1. Генеральний прокуратор не може бути без попередньої згоди дисциплінарного суду притягнутий до карної відповідальності чи позбавлений волі. Генеральний прокуратор не може бути затриманий або арештований, за винятком виявлення його на «гарячому» при вчиненні злочину, якщо його затримання необхідне для забезпечення справедливості провадження. Про затримання повідомляється Президент Республіки Польща, який може наказати звільнити затриманого.

2. За зловживання свободою слова при виконанні службових обов'язків, яке становить предмет приватного оскарження, а також за порушення¹⁴⁹ Генеральний прокуратор несе тільки дисциплінарну відповідальність.

¹⁴⁹ Вид протиправних діянь, які передбачені Кодексом про порушення від 20 травня 1971 року. В оригіналі – «wykroczenie» (прим. редактора).

3. Зі зверненням до дисциплінарного суду про дозвіл на притягнення Генерального прокуратора до карної відповідальності або дисциплінарної відповідальності може виступати Національна рада прокуратури або Міністр справедливості.

4. Перед дисциплінарним судом під час провадження, передбаченого частинами 2 і 3, обов'язки дисциплінарного представника виконує член Національної ради прокуратури, який склав звернення, або представник Міністра справедливості.

Ст. 10d.

1. Каденція Генерального прокуратора завершується в разі його смерті або звільнення.

2. Президент Республіки Польща звільняє Генерального прокуратора до завершення каденції, якщо він:

- 1) відмовився від посади;
- 2) не здатний тривалий час виконувати обов'язки Генерального прокуратора внаслідок хвороби або недуги, якщо підтверджено лікарським висновком;
- 3) визнаний винуватим правомочним вироком суду за вчинення злочину або фінансового злочину¹⁵⁰ або повідомив неправдиві люстраційні відомості, що підтверджено правомочним рішенням суду;
- 4) визнаний винуватим правомочним рішенням про дисциплінарне покарання, про яке йдеться в пунктах 2–5 частини 1 ст. 67.

3. У випадку, передбаченому п. 2 частини 2, звільнення відбувається на підставі подання Голови Ради Міністрів або Національної ради прокуратури.

4. Перед внесенням подання, про яке йдеться в частині 3, Голова Ради Міністрів звертається за висновком до Національної ради прокуратури, який повинен бути наданий протягом двох місяців. Наданий висновок додається до подання. Відсутність висновку протягом цього терміну означає відмову від права на його надання.

5. У випадку звільнення Генерального прокуратора перед завершенням каденції, а також у разі його смерті, його обов'язки виконує перший заступник Генерального прокуратора до часу зайняття посади новопризначеним Генеральним прокуратором.

Ст. 10e.

1. Генеральний прокуратор надає Голові Ради Міністрів не пізніше ніж до кінця першого кварталу наступного року річний звіт про діяльність прокуратури.

2. Міністр справедливості представляє свою письмову позицію щодо звіту Генерального прокуратора.

¹⁵⁰ Вид протиправних діянь, які передбачені Карним фінансовим кодексом від 15 жовтня 1999 року. В оригіналі – «przestępstwa skarbowe» (прим. редактора).

3. Голова Ради Міністрів може в будь-який час, незалежно від річного звітування, вимагати від Генерального прокуратора надання інформації на визначену тему, пов'язану з охороною правопорядку або забезпеченням переслідування злочинів. Ця вимога не може стосуватися надання інформації про перебіг провадження в конкретній справі. Припис частини 2 застосовується відповідно.

4. Голова Ради Міністрів може вимагати від Генерального прокуратора доповнення наданої інформації протягом трьох місяців.

5. Голова Ради міністрів приймає або відхиляє звіт, про який йдеться в частині 1, з урахуванням порядку реалізації завдань Генеральним прокуратором у сфері охорони правопорядку і забезпечення переслідування злочинів.

6. У випадку відхилення звіту Генерального прокуратора, Голова Ради Міністрів може внести до Сейму подання про звільнення Генерального прокуратора до закінчення каденції. Сейм звільняє Генерального прокуратора більшістю у двох третіх голосів, якщо присутні не менше половини представників¹⁵¹.

7. Перед внесенням подання, про яке йдеться в частині 6, Голова Ради Міністрів звертається за висновком до Національної ради прокуратури, який повинен бути наданий протягом двох місяців. Наданий висновок додається до подання. Відсутність висновку протягом цього терміну означає відмову від права на його надання.

Ст. 10ea.

1. Генеральний прокуратор подає публічно Сейму і Сенату щорічну інформацію про кількість осіб, щодо яких було внесено подання про здійснення контролю і перехоплення розмов чи подання про здійснення оперативного контролю із вказівкою про кількість осіб, щодо яких:

- 1) суд дозволив контроль і перехоплення розмов або оперативний контроль;
- 2) суд відмовив здійснювати контроль і перехоплення розмов або оперативний контроль;
- 3) подання про оперативний контроль не погоджені прокураторами, із зазначенням кількості осіб у зазначених категоріях, про оперативний контроль, щодо яких клопотав орган поліції.

2. Інформація, про яку йдеться в частині 1, повинна бути надана Сейму і Сенату до 30 червня наступного року.

Ст. 10f.

1. У випадку, якщо Генеральний прокуратор не дотримався складеної присяги, Голова Ради Міністрів може внести до Сейму подання про звільнення Генерального прокуратора до закінчення каденції. Сейм звільняє Генерального прокуратора більшістю у двох третіх голосів, якщо присутні не менше половини представників.

¹⁵¹ Назва членів парламенту в Республіці Польща. В оригіналі – «posłowie» (прим. редактора).

2. Перед внесенням подання, про яке йдеться в частині 1, Голова Ради Міністрів звертається за висновком до Національної ради прокуратури, який повинен бути наданий протягом двох місяців. Наданий висновок додається до подання. Відсутність висновку протягом цього терміну означає відмову від права на його надання.

Ст. 11.

1. Загальних прокураторів організаційних підрозділів прокуратури і прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури призначає Генеральний прокуратор за поданням Національної ради прокуратури.

2. Кандидат на посаду прокуратора надає інформацію з Національного кримінального реєстру про свою особу та довідку, яка підтверджує, що він здатний з огляду на стан здоров'я виконувати обов'язки прокуратора, із застереженням частини 4. Видання довідки та вивчення кандидатури на посаду прокуратора відбувається відповідно до положень, які стосуються кандидатів на суддівські посади.

2а. Кандидат на посаду прокуратора, який народився до 1 серпня 1972 р., також подає заяву, про яку йдеться в частині 1 ст. 7 Закону від 18 жовтня 2006 року «Про оприлюднення інформації про документи органів державної безпеки за роки 1944–1990 та змісту цих документів» або інформацію, про яку йдеться в частині 3а ст. 7 зазначеного Закону.

3. Генеральний прокуратор вимагає у відповідного воєводського (столичного) коменданта поліції інформацію про кандидатів на зайняття посади прокуратора, які повідомили про це Національну раду прокуратури, із застереженням частини 4. Інформацію про кандидатів на зайняття посади прокуратора отримують та готують на засадах, визначених для інформації про кандидатів на отримання посади судді.

4. Надання інформації та довідки, про які йдеться в частині 2, а також звертання з вимогою надання інформації, про яке йдеться в частині 3, не стосується кандидатів, які займають посаду прокуратора або посаду судді загального, адміністративного або військового суду.

5. Подаючи інформацію, про яку йдеться в частині 3, воєводський (столичний) комендант поліції передає Генеральному прокуратору всі зібрані матеріали, які послужили для підготовки інформації.

6. Генеральний прокуратор перед розглядом кандидатури повідомляє кандидата на посаду прокуратора про зміст інформації, отриманої від воєводського (столичного) коменданта поліції.

Ст. 11а. (вилучена)

Ст. 12.

1. Першого заступника Генерального прокуратора та інших заступників Генерального прокуратора призначає з числа прокураторів Генеральної прокуратури та звільняє з цих посад Президент Республіки Польща за поданням Генерального прокуратора.

2. Заступником Генерального прокуратора є Головний військовий прокуратор, якого призначає з числа прокураторів Головної військової прокуратури та звільняє Президент Республіки Польща за поданням Генерального прокуратора, внесеним за узгодженням з Міністром народної оборони. Головний військовий прокуратор керує як заступник Генерального прокуратора діяльністю військових організаційних підрозділів прокуратури.

3. Заступником Генерального прокуратора є Директор Головної комісії з переслідування злочинів проти польського народу, якого призначає з числа прокураторів Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу та звільняє Президент Республіки Польща за поданням Генерального прокуратора, внесеним за узгодженням з Головою Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу. Директор Головної комісії з переслідування злочинів проти польського народу керує Головною комісією з переслідування злочинів проти польського народу.

4. Кількість інших заступників Генерального прокуратора визначає за поданням Генерального прокуратора Міністр справедливості розпорядженням, про яке йдеться в частині 1 ст. 18, маючи на увазі необхідність забезпечення реалізації завдань Генерального прокуратора.

Ст. 13.

1. Апеляційного прокуратора призначає Генеральний прокуратор з числа прокураторів, після надання висновку зборів прокураторів апеляційної прокуратури.

2. Кандидата на апеляційного прокуратора зборам прокураторів представляє Генеральний прокуратор з метою отримання їх висновку.

3. У разі надання негативного висновку щодо кандидата, збори прокураторів можуть представити Генеральному прокуратору власного кандидата на апеляційного прокуратора.

4. Після отримання висновку щодо кандидата Генеральний прокуратор приймає рішення про призначення його для виконання функцій апеляційного прокуратора або про призначення для виконання функцій кандидата, представленого ним зборам прокураторів.

5. У випадку не призначення для виконання функцій апеляційного прокуратора жодного з кандидатів, про яких йдеться в частині 4, Генеральний прокуратор представляє зборам прокураторів нового кандидата на апеляційного прокуратора. Приписи частин 3 і 4 застосовуються відповідно.

6. Заступника апеляційного прокуратора призначає Генеральний прокуратор з числа прокураторів за поданням апеляційного прокуратора, після надання висновку колегії цієї прокуратури.

7. Апеляційний прокуратор і заступник апеляційного прокуратора призначаються строком на шість років і не можуть бути знову призначені безпосередньо після завершення цієї каденції для виконання тих самих функцій.

Ст. 13а.

1. Окружного прокуратора призначає Генеральний прокуратор з числа прокураторів за поданням апеляційного прокуратора після надання висновку зборів прокураторів апеляційної прокуратури.
2. Кандидата на окружного прокуратора зборам прокураторів представляє Генеральний прокуратор з метою отримання їх висновку.
3. У разі надання негативного висновку щодо кандидата, збори прокураторів можуть представити Генеральному прокуратору власного кандидата на окружного прокуратора.
4. Після отримання висновку щодо кандидата Генеральний прокуратор приймає рішення про призначення його для виконання функції окружного прокуратора або про призначення для виконання функцій кандидата, представленого ним зборам прокураторів.
5. У випадку не призначення для виконання функцій окружного прокуратора жодного з кандидатів, про яких йдеться в частині 4, Генеральний прокуратор представляє зборам прокураторів нового кандидата на окружного прокуратора. Приписи частин 3 і 4 застосовуються відповідно.
6. Заступника окружного прокуратора призначає Генеральний прокуратор з числа прокураторів за поданням окружного прокуратора, після надання висновку колегії апеляційної прокуратури.
7. Окружний прокуратор і заступник окружного прокуратора призначаються строком на шість років і не можуть знову бути призначені безпосередньо після завершення цієї каденції для виконання тих самих функцій.

Ст. 13б.

1. Районного прокуратора призначає Генеральний прокуратор з числа прокураторів за поданням апеляційного прокуратора, після надання висновку зборів прокураторів апеляційної прокуратури.
2. Кандидата на районного прокуратора зборам прокураторів представляє Генеральний прокуратор з метою отримання їх висновку.
3. У разі надання негативного висновку щодо кандидата, збори прокураторів можуть представити Генеральному прокуратору власного кандидата на районного прокуратора.
4. Після отримання висновку щодо кандидата Генеральний прокуратор приймає рішення про призначення його для виконання функції районного прокуратора або про призначення для виконання функцій кандидата, представленого ним зборам прокураторів.

5. У випадку не призначення для виконання функцій районного прокуратора жодного з кандидатів, про яких йдеться в частині 4, Генеральний прокуратор представляє зборам прокураторів нового кандидата на районного прокуратора. Приписи частин 3 і 4 застосовуються відповідно.

6. Заступника районного прокуратора призначає Генеральний прокуратор з числа прокураторів за поданням районного прокуратора, після надання висновку колегії окружної прокуратури.

7. Каденція районного прокуратора і заступника районного прокуратора становить чотири роки.

Ст. 13с.

1. Генеральний прокуратор може звільнити апеляційного прокуратора або заступника апеляційного прокуратора до завершення каденції, якщо він:

- 1) відмовився від виконання функції;
- 2) не здатний тривалий час виконувати функції внаслідок хвороби або недуги, що підтверджено лікарським висновком;
- 3) визнаний винуватим правомочним вироком суду за вчинення злочину або фінансового злочину або повідомив неправдиві люстраційні відомості, що підтверджено правомочним рішенням суду;
- 4) неналежно виконує службові обов'язки.

2. Генеральний прокуратор самостійно або за поданням відповідного апеляційного прокуратора, може звільнити окружного прокуратора, районного прокуратора або їх заступників з причин, зазначених в частині 1, до завершення каденції.

3. Звільнення апеляційного прокуратора, окружного прокуратора і районного прокуратора а також їх заступників у випадку, про який йдеться в пункті 4 частини 1, настає після рішення Національної ради прокуратури про дозвіл на звільнення.

Ст. 13d.

1. Для виконання інших функцій у прокуратурі, з урахуванням пунктів 2–4, а також ст. 111, Генеральний прокуратор призначає осіб з числа прокураторів і звільняє від виконання цих функцій.

2. Генеральний прокуратор може своїм розпорядженням визначити функції в апеляційних, окружних і районних прокураторах, до виконання яких апеляційний прокуратор призначає прокураторів і звільняє від їх виконання.

3. Генеральний прокуратор за погодженням Міністра народної оборони призначає з числа прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, заступників Головного військового прокуратора, військового окружного прокуратора і військового прокуратора гарнізону, а також їх заступників, а також визначає інші

функції у військових організаційних підрозділах прокуратури та звільняє їх від виконання цих функцій.

4. Генеральний прокуратор за погодженням Міністра народної оборони може своїм розпорядженням визначити функції у військових окружних прокуратурах і військових гарнізонних прокуратурах, до виконання яких Головний військовий прокуратор призначає прокураторів і звільняє від їх виконання.

Ст. 14.

1. Прокуратором може бути призначений той, хто:

- 1) має польське громадянство та користується всіма цивільними і громадянськими правами;
- 2) має бездоганну репутацію;
- 3) закінчив вищу правничу освіту в Польщі і отримав титул магістра або закордонний аналог, який визнається в Польщі;
- 4) здатний за станом здоров'я виконувати обов'язки прокуратора;
- 5) має 26 років;
- 6) склав прокураторський або суддівський екзамен;
- 7) працював як помічник прокуратора або судді як мінімум рік або провів у військових організаційних підрозділах прокуратури період служби, передбачений у приписах про військову службу професійних військових.

2. Прокуратором військових організаційних підрозділів прокуратури може бути призначений професійний офіцер, офіцер строкової служби (надалі – «офіцер») або прокуратор загального організаційного підрозділу прокуратури.

3. Вимоги, про які йдеться в пунктах 6 і 7 частини 1, не стосуються:

- 1) осіб, які працювали у польській вищій школі, Польській Академії Наук та в науково-дослідних інститутах та інших наукових закладах і має науковий титул професора або науковий ступінь габілітованого доктора правничих наук;
- 2) суддів;
- 3) адвокатів, правових радників, а також голови, заступника голови, старших радників і радників Генеральної прокуратури державних фінансів¹⁵², які працювали за цією спеціальністю або займали таку посаду як мінімум протягом трьох років.

4. Вимоги, про які йдеться в пунктах 6 і 7 частини 1, не стосуються нотаріусів.

5–7. (вилучені)

¹⁵² Назва органів прокуратури, які створені для захисту прав та інтересів державних фінансів. В оригіналі – «Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa» (прим. редактора).

Ст. 14a.

1. На посаду прокуратора Генеральної прокуратури може бути призначений той, хто відповідає вимогам для заняття посади прокуратора загальної прокуратури та має як мінімум десятирічний стаж роботи на посаді прокуратора або судді, у т. ч. як мінімум шестирічний досвід роботи на посаді прокуратора Національної прокуратури¹⁵³, апеляційної або окружної прокуратури, Головної військової прокуратури, прокуратора військової прокуратури або прокуратора Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу, судді апеляційного або окружного суду чи військового окружного суду, або ж як мінімум протягом дванадцяти років до моменту призначення пропрацював адвокатом, правовим радником, нотаріусом, займав посаду голови, заступника голови, старших радників і радників Генеральної прокуратури державних фінансів.

2. На посаду прокуратора апеляційної прокуратури може бути призначений той, хто відповідає вимогам для заняття посади прокуратора загальної прокуратури та має як мінімум шестирічний досвід роботи на посаді прокуратора або судді, у т. ч. як мінімум трирічний досвід роботи на посаді прокуратора окружної прокуратури, прокуратора військової окружної прокуратури або прокуратора Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу, судді апеляційного або військового окружного суду, або як мінімум протягом восьми років до моменту призначення пропрацював адвокатом, правовим радником, нотаріусом, займав посаду голови, заступника голови, старших радників і радників Генеральної прокуратури державних фінансів.

3. На посаду прокуратора окружної прокуратури може бути призначений той, хто відповідає вимогам для заняття посади прокуратора загальної прокуратури та має як мінімум чотирирічний досвід роботи на посаді прокуратора районної прокуратури, прокуратора військової гарнізонної прокуратури, прокуратора Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу, судді загального або військового суду, або ж як мінімум протягом шести років до моменту призначення пропрацював адвокатом, правовим радником, нотаріусом, займав посаду голови, заступника голови, старших радників і радників Генеральної прокуратури державних фінансів.

4. Необхідний стаж, про який іде мова в частинах 1–3, не стосується осіб, зазначених у пункті 1 частини 3 ст. 14.

Ст. 14b.

1. У разі створення посади прокуратора або звільнення цієї посади Генеральний прокуратор негайно повідомляє про вільну посаду прокуратора в Урядовому віснику Республіки Польща «Monitor Polski», якщо тільки займання цієї посади не здійс-

¹⁵³ Колишня назва Генеральної прокуратури, яка існувала до 2010 року. В оригіналі – «Prokuratura Krajowa» (прим. редактора).

нюються в порядку службового переведення прокуратора до рівнозначної прокуратури.

2. Кожен, хто відповідає вимогам до зайняття посади прокуратора, може подати свою кандидатуру на одну посаду прокуратора протягом місяця з моменту оголошення, про яке йдеться в частині 1.

3. Кандидатури подаються: окружному прокураторові – якщо оголошення стосується посади прокуратора районної прокуратури, апеляційному прокураторові – якщо оголошення стосується посади прокуратора окружної прокуратури або прокуратора апеляційної прокуратури, Генеральному прокураторові – якщо оголошення стосується посади прокуратора Генеральної прокуратури, Міністрові народної оборони – якщо оголошення стосується посади прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури, а також Голові Інституту народної пам'яті – якщо оголошення стосується посади прокуратора Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу.

4. Якщо свою кандидатуру подала особа, яка не відповідає вимогам до зайняття посади прокуратора, про які йдеться в пунктах 3–7 частини 1 ст. 12 або частини 2 ст. 14 або подання було здійснено після спливу строку, про який ідеться в частині 2 або не виконані формальні вимоги, передбачені частинами 2 і 2а ст. 11, відповідний прокуратор, Міністр народної оборони або Голова Інституту народної пам'яті повідомляє особу про залишення подання без розгляду з обґрунтуванням причин. Особа, подання якої залишене без розгляду, може протягом 7 днів подати письмове заперечення, якщо відповідний прокуратор, Міністр народної оборони або Голова Інституту народної пам'яті не розгляне заперечення, воно разом із поданням направляється до Національної ради прокуратури. У справі про залишення без розгляду подання рішення приймає Національна рада прокуратури.

5. Окружний прокуратор після підтвердження виконання формальних вимог до внесеного вчасно подання або підтвердження відповідності кандидата вимогам до зайняття посади прокуратора районної прокуратури представляє його кандидатуру колегії окружної прокуратури одночасно з оцінкою кваліфікації, підготовленою візитатором¹⁵⁴ окружної прокуратури.

6. Апеляційний прокуратор після підтвердження виконання формальних вимог до внесеного вчасно подання або підтвердження відповідності кандидата вимогам до зайняття посади прокуратора районної прокуратури або прокуратора апеляційної прокуратури представляє його кандидатуру колегії апеляційної прокуратури одночасно з оцінкою кваліфікації, підготовленою візитатором апеляційної прокуратури.

7. Генеральний прокуратор після підтвердження виконання формальних вимог до внесеного вчасно подання або підтвердження відповідності кандидата вимогам

¹⁵⁴ Назва особи, яка здійснює функції перевіряльника. В оригіналі – «wizytator» (прим. редактора).

до зайняття посади прокуратора Генеральної прокуратури приймає рішення на основі оцінки кваліфікації, підготовленої візитатором Генеральної прокуратури.

8. Міністр народної оборони після підтвердження виконання формальних вимог до внесеного вчасно подання або підтвердження відповідності кандидата вимогам до зайняття посади прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури приймає рішення на основі оцінки кваліфікації, підготовленої візитатором Головної військової прокуратури.

9. Голова Інституту народної пам'яті після підтвердження виконання формальних вимог до внесеного вчасно подання або підтвердження відповідності кандидата вимогам до зайняття посади прокуратора Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу приймає рішення на основі оцінки кваліфікації, підготовленої візитатором Інституту народної пам'яті.

10. Окружний прокуратор або апеляційний прокуратор представляє Національній раді прокуратори подання кандидатів на посади відповідно прокураторів районної прокуратури або окружної чи апеляційної прокуратури одночасно з висновком відповідної колегії окружної прокуратури або колегії апеляційної прокуратури та оцінкою, підготовленою візитатором.

11. Генеральний прокуратор, Міністр народної оборони, Голова Інституту народної пам'яті представляє Національній раді прокуратори подання кандидатів на посади відповідно прокураторів Генеральної прокуратури, прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури, прокуратора Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу одночасно з власним висновком та оцінкою, підготовленою візитатором.

Ст. 14с.

1. Кандидат на вільну посаду прокуратора, який обіймає посаду прокуратора чи помічника прокуратури, до подання долучає копії підписаних актів у ста справах, де він здійснював або наглядав за підготовчим провадженням, готував акти оскарження або засоби оскарження, виступав перед судом або складав процесуальні документи або виконував інші дії, передбачені частиною 1 ст. 3, а у випадку меншої кількості таких справ – копії підписаних актів у всіх таких справах.

2. Кандидат на вільну посаду прокуратора, який обіймає посаду судді, до подання долучає копії підписаних актів у ста судових справах різних категорій, в яких брав участь, а у випадку меншої кількості таких справ – копії підписаних актів у всіх таких справах.

3. Кандидат на вільну посаду прокуратора, який виконував обов'язки адвоката або правового радника або обіймав посаду старшого радника чи радника Генеральної прокуратури державних фінансів, до подання долучає копії підписаних актів у ста судових справах різних категорій, в яких виступав у ролі процесуального представ-

ника, а якщо виступав у меншій кількості таких справ – копії підписаних актів у всіх таких справах з указанням судів, в яких брав участь, або копії всіх, однак не більше ніж сто, правових висновків і інших документів, пов'язаних із застосуванням або створенням права. Старші радники і радники Генеральної прокуратури державних фінансів долучають додатково висновок керівника.

4. Кандидат на вільну посаду прокуратора, який виконував обов'язки нотаріуса, до подання долучає копії ста нотаріальних актів, які охоплюють різні категорії справ, а якщо підготовлена менша їх кількість – копії всіх таких актів.

5. Кандидат на вільну посаду прокуратора, який має науковий титул професора або науковий ступінь габілітованого доктора правничих наук, до подання долучає копії публікацій разом з висновками рецензентів, якщо були підготовлені, копії підготовлених правових висновків або характеристик досягнень у процесі підготовки кадрів або наукової роботи.

6. Кандидат на вільну посаду прокуратора, який обіймає посаду прокуратора або судді і до моменту оголошення був делегований для виконання адміністративних повноважень в Міністерство справедливості або інші організаційні підрозділи, які підпорядковуються або перебувають під наглядом Міністра справедливості, до подання долучає також опис діяльності, яка виконується в ході делегування, разом з висновком керівника.

7. Приписи частини 6 застосовуються також відповідно у випадках делегування:

- 1) до викладання у Національній школі судівництва і прокуратури;
- 2) до виконання обов'язків в неурядовій міжнародній організації прокураторів і суддів;
- 3) до виконання обов'язків або визначеної функції за кордонами держави в межах діяльності міжнародних або міждержавних організацій і міжнародних органів, які діють на основі міжнародних угод, в тому числі угод про створення міжнародних організацій, ратифікованих Республікою Польщею.

8. Керівником, про якого йдеться в частині 6, є особа, яка керує підрозділом, до якого здійснено делегування, а у випадку поділу такого підрозділу на департаменти, бюро або інші рівнозначні організаційні відділи – особа, яка керує такими відділами. Щодо осіб, які керують такими підрозділами або організаційними відділами, їх керівником вважається особа, яка виконує функції нагляду.

9. До кандидата на вільну посаду прокуратора, який обіймає посаду голови або заступника голови Генеральної прокуратури державних фінансів, застосовуються відповідно приписи частин 1–6 щодо виконуваної діяльності перед призначенням на цю посаду.

10. До кандидата на вільну посаду прокуратора, який виконував більше одного виду діяльності, передбаченої частинами 1–5, застосовуються приписи частин 1–6 з тією

особливістю, що загальна кількість копій підписаних актів у справах або копій правових висновків та інших документів, про які йдеться в цих приписах, не може бути більшою двохсот.

11. До подання кандидат може долучити також інші документи, які підтримують його кандидатуру, зокрема висновки і рекомендації.

Ст. 14d.

1. Оцінку кваліфікації на вільну посаду прокуратор не може здійснювати візитатор, який є подружжям, родичем чи членом сім'ї кандидата або перебуває в таких правових чи фактичних відносинах, що можуть викликати обґрунтовані сумніви щодо безсторонності візитатора.

2. Якщо на одну вільну посаду прокуратора подалося більше одного кандидата, то оцінку кваліфікації цих кандидатів здійснює один візитатор, якщо тільки це є неможливим з огляду на відносини з кандидатами або з інших важливих причин. Оцінку кваліфікації жодного з кандидатів не може здійснювати візитатор, який є подружжям, родичем чи членом сім'ї хоча б одного з кандидатів або перебуває в таких правових чи фактичних відносинах хоча б з одним із кандидатів, що можуть викликати обґрунтовані сумніви щодо безсторонності візитатора.

3. Генеральний прокуратор, Міністр народної оборони, Голова Інституту народної пам'яті, апеляційний або окружний прокуратор, якому внесено подання, знайомить кандидата з оцінкою кваліфікації. Кандидат протягом 14 днів від дати ознайомлення має право подати письмове зауваження до оцінки кваліфікації.

4. Зауваження, подані після закінчення термінів, залишаються без розгляду із зазначенням причин залишення зауважень без розгляду. Кандидат, зауваження якого залишено без розгляду, протягом тижня може подати письмові застереження.

5. Якщо Генеральний прокуратор, Міністр народної оборони, Голова Інституту народної пам'яті, апеляційний або окружний прокуратор не задовольнить застереження, надсилає його разом із зауваженням до Національної ради прокуратури, яка остаточно вирішує питання про залишення зауваження без розгляду.

6. Після встановлення того, що зауваження подано правильно, Генеральний прокуратор, Міністр народної оборони, Голова Інституту народної пам'яті, апеляційний або окружний прокуратор негайно організовує його розгляд трьома візитаторами, які визначаються на засадах, зазначених в частині 2. При розгляді зауважень не брав участь візитатор, який здійснював оцінку кваліфікації. Візитатори розглядають зауваження у строк, не довше тридцяти днів.

7. Візитатори після розгляду зауважень підтримує оцінку кваліфікації кандидата, до якої подавалося зауваження, або готує іншу оцінку. Позиція візитаторів готується у письмовій формі з обґрунтуванням і повідомляється кандидатові.

Ст. 14е.

1. Оцінка кваліфікації кандидата, який обіймає посаду прокуратора або помічника прокуратури, охоплює точність і рівень знань, а також ефективність виконання наданих службових обов'язків, з урахуванням ступеня складності виконуваних завдань та підвищення кваліфікації й особисту культуру.
2. Оцінка кваліфікації, про яку йдеться в частині 1, виконується на основі вивчення щонайменше п'ятдесяти актів у справах різної категорії, випадково вибраних серед тих, про які йдеться в частині 1 ст. 14с, а також на основі документальних даних у прокуратурах, у тому числі статистиці.
3. До оцінки кваліфікації кандидата, про яку йдеться в частині 1, долучаються копії знайдених в особистих справах прокуратора правомочних вироків щодо призначення дисциплінарних покарань або правомочних рішень про призначення дисциплінарного покарання у вигляді догани, а також копії правомочних рішень керівного прокуратора, які вказують на недоліки у разі очевидного порушення права.

Ст. 14f.

1. Оцінка кваліфікації кандидата, який обіймає посаду судді, охоплює аналіз результативності й ефективності здійснення діяльності і керування провадженням, особисту культуру, здатність ясно і цілісно формулювати думку під час мотивування й обґрунтування рішень, підвищення професійної кваліфікації.
2. Оцінка кваліфікації, про яку йдеться в частині 1, виконується на основі вивчення щонайменше п'ятдесяти актів у справах різної категорії, випадково вибраних серед тих, про які йдеться в частині 2 ст. 14с, а також на основі документальних даних в судах, у тому числі судовій статистиці.
3. До оцінки кваліфікації кандидата, про яку йдеться в частині 1, долучаються копії знайдених в особистих справах правомочних вироків щодо призначення дисциплінарних покарань або рішень про недоліки.

Ст. 14g.

1. Якщо з огляду на особливості сфери діяльності прокуратора або судді або з інших причин подання переліку справ, указаних в частині 2 ст. 14е та частині 2 ст. 14f не є можливим, обґрунтовуються причини цього і подається інший перелік справ.
2. Візитатор, який здійснює оцінку кваліфікації кандидата, який обіймає посаду прокуратора, помічника прокуратури або судді, може охопити дослідженням також акти справ, яких не має списку або звернутися до голови суду чи керівника організаційного підрозділу прокуратури про визначення копій і надання актів з таких справ.

Ст. 14h.

1. Оцінка кваліфікації кандидата, який виконує обов'язки адвоката, правового радника, нотаріуса або обіймає посаду старшого радника або радника Генеральної

прокуратурії державних фінансів виконується на основі рівня знань, кваліфікованості, рішучості і терміновості здійснюваної діяльності, а також рівень знань і рішучість при підготовці правових висновків і інших документів, які готуються у зв'язку із застосуванням або створенням права, а також підвищення службової кваліфікації і культури врядування, які охоплюють особисту культуру та поведінку щодо учасників провадження і співробітників.

2. Оцінка кваліфікації кандидата, який виконує обов'язки адвоката, правового радника, нотаріуса або обіймає посаду старшого радника або радника Генеральної прокуратурії державних фінансів виконується на основі вивчення щонайменше п'ятдесяти актів у справах різної категорії або правових висновків і інших документів, які готуються у зв'язку із застосуванням або створенням права, випадково вибраних серед тих, про які йдеться в частині 3 ст. 14с. Припис частини 1 ст. 14g застосовується відповідно. Візитатор, готуючи оцінку кваліфікації, може також охопити вивченням акти у судових справах, в яких кандидат виступав як процесуальний представник і яких не має у списку, а також звертатися до голів судів про визначення копій і надання актів з таких справ.

3. Оцінка кваліфікації кандидата, який виконує обов'язки нотаріуса, виконується на основі вивчення щонайменше п'ятдесяти нотаріальних актів, які стосуються різних категорій прав, випадково вибраних серед тих, про які йдеться в частині 4 ст. 14с. Припис частини 1 ст. 14g застосовується відповідно. Суддя-візитатор, готуючи оцінку кваліфікації, може також охопити не враховані у списку нотаріальні акти або акти судових справ, в яких були засоби оскарження на відмову вчинення дій або відмову здійснення діяльності, а також звертатися до голів судів про визначення копій і надання актів з таких справ.

4. До оцінки кваліфікації кандидата, який виконує обов'язки адвоката, правового радника або нотаріуса, долучаються копії правомочних рішень щодо призначення дисциплінарних покарань.

5. До оцінки кваліфікації кандидата, який виконує обов'язки адвоката або правового радника, долучаються також копії попереджень, винесених відповідними органами професійного самоврядування або повідомлення про порушення процесуальних обов'язків, зроблене судом чи прокуратором.

6. До оцінки кваліфікації кандидата, який обіймає посаду старшого радника або радника Генеральної прокуратурії державних фінансів, долучаються протоколи періодичних оцінок кваліфікації, про які йдеться в ст. 42 Закону від 8 липня 2005 року про Генеральну прокуратуру державних фінансів, та копії правомочних рішень щодо призначення дисциплінарних покарань, навіть якщо покарання не є чинним.

7. До оцінки кваліфікації кандидата, який виконує обов'язки адвоката, правового радника або нотаріуса, долучаються протоколи визитів, контролю або оцінки, які здійснюються відповідно до ст. 36 Закону від 26 травня 1982 року «Право про адвокатуру» або § 2 ст. 44 Закону від 14 лютого 1991 року «Право про нотаріат».

8. Оцінка кваліфікації кандидата, який має науковий титул професора або науковий ступінь габілітованого доктора правничих наук, здійснюється з огляду на наукові досягнення, характер і якість публікацій, висновки рецензентів, якість і обґрунтованість правових висновків і інших документів, підготовлених у зв'язку із застосуванням або створенням права.

9. До оцінки кваліфікації кандидата, про якого йдеться в частині 8, долучаються копії правомочних рішень про призначення дисциплінарного покарання, навіть якщо чинність покарання спливла.

Ст. 14і.

До оцінки кандидата, який обіймає посаду голови або заступника голови Генеральної прокуратури державних фінансів, застосовуються відповідно приписи статей 14е–14h, які застосовуються до професії, якою займався до призначення на цю посаду.

Ст. 14j.

1. При оцінці кваліфікації кандидата на вільну посаду прокуратора беруться до уваги особисті якості кандидата на посаду прокуратора, в тому числі здатність приймати рішення і співпрацювати, міцність до стресів і дотримання засад етики при здійсненні діяльності.

2. Міністр справедливості визначає в окремому розпорядженні загальні вимоги і спосіб здійснення оцінки кваліфікації на вільну посаду прокуратора, передбачаючи необхідність дотримання методики щодо займання посади або потреби її застосування до завдань і критеріїв, указаних в законі, дотримання єдиних критеріїв для кандидатів, які зголосились на одноманітні посади в загальних і військових організаційних підрозділах прокуратури, а також Інституті народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу, беручи до уваги різноманітність кваліфікації, необхідної для належного виконання завдань на різних посадах і організаційних рівнях.

Ст. 15. (втратила чинність)

Ст. 16.

1. Генеральний прокуратор може звільнити прокуратора організаційного підрозділу прокуратури, якщо прокуратор, незважаючи на дворазове покарання дисциплінарним судом покаранням, зазначеним у пунктах 2–4 частини 1 ст. 67 або пунктах 2–4 ст. 113, вчинив службовий проступок, у т. ч. здійснив очевидне порушення права або наніс образу гідності прокураторської служби. Перед прийняттям рішення Генеральний прокуратор заслуховує пояснення прокуратора, якщо це можливо, та відповідно з'ясовує думку зборів прокураторів Генеральної прокуратури або Головної військової прокуратури або думку відповідних зборів прокураторів в апеляційній прокуратурі.

2. Генеральний прокуратор може звільнити прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури на клопотання Міністра народної оборони у випадках, коли приписи про військову службу передбачають звільнення з професійної військової служби.

3. Генеральний прокуратор звільняє прокуратора організаційного підрозділу прокуратури, який відмовився від посади прокуратора.

3а. На клопотання прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури, який не є офіцером, який відмовився від посади прокуратора, Генеральний прокуратор призначає його на рівнозначну посаду в загальному організаційному підрозділі прокуратури, незалежно від кількості прокураторських посад, якщо тільки він відповідає умовам, необхідним для призначення на посаду прокуратора.

3b. У разі відмови від призначення, про яке йдеться в частині 3а, заінтересована особа має право оскарження до Верховного Суду.

4. Службові відносини прокуратора закінчуються через три місяці після вручення повідомлення про звільнення, якщо тільки на клопотання зацікавленого прокуратора не встановлено коротший строк.

4а. Правомочне рішення дисциплінарного суду про звільнення із прокураторської служби або правомочне рішення суду про застосування до прокуратора покарання у вигляді позбавлення публічних прав, заборони зайняття посади прокуратора, звільнення із професійної військової служби, є наслідком відповідно до права втрати посади прокуратора. Службові відносини прокуратора закінчуються з набранням чинності рішенням.

4b. У випадку скасування рішення дисциплінарного суду про звільнення із прокураторської служби Верховним Судом в результаті касації, про яку йдеться в частині 2 ст. 83, прокуратор зачислюється на службу на колишню посаду із зарахуванням службового стажу і з правом винагороди за час, фактично проведений поза службою.

4с. У випадку скасування, передбаченого частиною 4b, рішення дисциплінарного суду про звільнення із прокураторської служби прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури, який є офіцером, зарахування на цю службу здійснюється на рівнозначну посаду для осіб, які не є офіцерами.

5. *(втратила чинність)*

5а. Службові відносини прокуратора закінчуються з моменту втрати ним польського громадянства.

6. *(вилучена)*

Ст. 16а.

1. Переведення прокуратора в інше місце служби може відбутися тільки за його згодою.

2. Згода прокуратора на переведення до іншого місця служби не вимагається у випадках:

- 1) скасування посади у зв'язку із змінами в організації прокуратури або ліквідацією цього організаційного підрозділу прокуратури чи перенесення його місцезнаходження;
- 2) переведення внаслідок дисциплінарного покарання.

3. Щодо переведення, про яке йдеться в частинах 1 і 2, застосовуються відповідно приписи частини 1 ст. 11.

Ст. 17.

1. Загальними організаційними підрозділами прокуратури є: Генеральна прокуратура та апеляційні, окружні і районні прокуратури.

2. Генеральна прокуратура здійснює забезпечення діяльності Генерального прокуратора, зокрема виконання його завдання в провадженнях, здійснюваних на підставі закону. До основних завдань Генеральної прокуратури належить забезпечення участі прокуратури в провадженнях у Конституційному трибуналі¹⁵⁵, Верховному Суді, Вищому адміністративному суді, здійснення інстанційного і службового нагляду за провадженнями, здійснюваними в апеляційних прокуратурах і координація службового нагляду за підготовчим провадженням, здійснюваним іншими організаційними підрозділами прокуратури, здійснення візитації апеляційних прокуратур та забезпечення діяльності у сфері правового співробітництва із закордоном.

3. Генеральною прокуратурою керує Генеральний прокуратор, який є керівним прокуратором щодо прокураторів загальних і військових організаційних підрозділів прокуратури та прокураторів Інституту народної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу.

4. До основних завдань апеляційної прокуратури належить забезпечення участі прокуратури в провадженнях, здійснюваних на підставі закону в апеляційному суді і воеводському адміністративному суді, здійснення і нагляд за підготовчим провадженням у справах про переслідування організованої злочинності і корупції, здійснення інстанційного і службового нагляду за провадженнями, здійснюваними в окружних прокуратурах, а також здійснення візитації окружних і районних прокуратур.

5. Апеляційною прокуратурою керує апеляційний прокуратор, який є керівним прокуратором щодо прокураторів апеляційної прокуратури, прокураторів окружних прокуратур та прокураторів районних прокуратур на території діяльності апеляційної прокуратури.

¹⁵⁵ Назва Конституційного суду Республіки Польща. В оригіналі – «Trybunał Konstytucyjny» (прим. редактора).

6. До основних завдань окружної прокуратури належить забезпечення участі прокуратура в провадженнях, здійснюваних на підставі закону в окружному суді, здійснення і нагляд за підготовчим провадженням у справах про тяжкі злочини – кримінальні та господарчі, здійснення інстанційного і службового нагляду за провадженнями, здійснюваними в районних прокуратурах, а також здійснення візитації районних прокуратур.

7. Окружною прокуратурою керує окружний прокуратор. Окружний прокуратор є керівним прокуратором для прокураторів окружної прокуратури та районних прокураторів, прокураторів районних прокуратур на території діяльності окружної прокуратури.

8. До основних завдань районної прокуратури належить забезпечення участі прокуратора в провадженнях, здійснюваних на підставі закону у районному суді, а також здійснення і нагляд за підготовчим провадженням, за винятком питань, зазначених в частинах 4 і 6.

9. Районною прокуратурою керує районний прокуратор. Районний прокуратор є керівним прокуратором для прокураторів, які здійснюють повноваження в районній прокуратурі.

10. Заступник апеляційного прокуратора керує апеляційною прокуратурою в обсязі, визначеному апеляційним прокуратором, і в цьому обсязі є керівним для прокураторів апеляційної прокуратури, прокураторів окружних прокуратур та прокураторів районних прокуратур на території діяльності апеляційної прокуратури.

11. Приписи частини 10 застосовуються відповідно до заступника окружного прокуратора і заступника районного прокуратора – на відповідній території діяльності окружної прокуратури чи районної прокуратури.

12. Апеляційну прокуратуру створюють для території діяльності принаймні двох окружних прокуратур, що відповідає території діяльності відповідного апеляційного суду. Окружну прокуратуру створюють для території діяльності принаймні двох районних прокуратур. Районну прокуратуру створюють для однієї або декількох гмін. В обґрунтованих випадках може бути утворена більше ніж одна районна прокуратура в межах однієї гміни.

13. Міністр справедливості після консультації з Генеральним прокуратором шляхом видання розпорядження створює і ліквідує апеляційні, окружні і районні прокуратури, а також визначає їх місцезнаходження та територію діяльності, маючи на меті забезпечення належного функціонування цих підрозділів.

14. Міністр справедливості після консультації з Генеральним прокуратором шляхом видання розпорядження визначає територію діяльності загальних організаційних підрозділів прокуратури в справах щодо загальних видів злочинів, незалежно від місця їх вчинення, а також в цивільних, адміністративних справах і справах про порушення, а також в інших провадженнях, здійснюваних на підставі закону, маючи

на меті успішну боротьбу зі злочинністю і забезпечення ефективності проваджень – незалежно від загальної території діяльності загальних організаційних підрозділів прокуратури.

15. Міністр справедливості після консультації з Генеральним прокуратором шляхом видання розпорядження створює і ліквідовує додаткові осередки окружних або районних прокуратур поза межами місцезнаходжень прокуратури, маючи на меті забезпечення належного функціонування цих підрозділів.

16. Працівники ліквідованого додаткового осередку переводяться до прокуратури, осередок якої був ліквідований.

17. У Генеральній прокуратурі створюються, залежно від потреб, департаменти і бюро. В межах департаментів і бюро можуть створюватися відділи або інші організаційні підрозділи. В апеляційних та окружних прокуратурах можуть бути, з урахуванням винятків, зазначених у частині 18, створені відділи і – незалежні або включені до відділів – підвідділи. В районних прокуратурах можуть створюватись підвідділи або секції.

18. В апеляційних прокуратурах створюються відділи судового провадження, відділи у справах візитації та періодичної оцінки прокураторів, а також відділи з питань організованої злочинності та корупції.

19. Департаментами та бюро Генеральної прокуратури керують директори, відділами департаментів та управлінь Генеральної прокуратури, а також відділами в апеляційних та окружних прокуратурах – начальники, а підвідділами в апеляційних, окружних, районних прокуратурах, секціями в районних прокуратурах, а також додатковими осередками окружних та районних прокуратур – керівники. Залежно від потреб, директори департаментів та бюро Генерального прокуратора можуть мати заступників. У районних прокуратурах при штатному розписі не більше шести прокураторів, організаційними одиницями керують безпосередньо районний прокуратор або його заступник.

20. Військовими організаційними підрозділами прокуратури є: Головна військова прокуратура, окружні військові прокуратури та гарнізонні військові прокуратури.

21. Головною військовою прокуратурою керує Головний військовий прокуратор. Головний військовий прокуратор є керівним прокуратором для прокураторів Головної військової прокуратури та прокураторів інших військових організаційних підрозділів прокуратури.

22. Окружною військовою прокуратурою керує окружний військовий прокуратор. Окружний військовий прокуратор є керівним прокуратором для прокураторів окружної військової прокуратури та гарнізонної військової прокуратури та військових прокураторів гарнізонних прокуратур на території діяльності окружної військової прокуратури.

23. Гарнізонною військовою прокуратурою керує гарнізонний військовий прокуратор. Гарнізонний військовий прокуратор є керівним прокуратором для прокураторів гарнізонної військової прокуратури.

24. Заступник головного військового прокуратора, окружного військового прокуратора, гарнізонного військового прокуратора і керівника іншого військового організаційного підрозділу прокуратури керує цією одиницею у визначеному її керівником обсязі і в цьому ж обсязі є керівним прокуратором для прокураторів цього військового організаційного підрозділу прокуратури, а також військових прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури нижчого рівня на території діяльності цієї одиниці.

25. Міністр народної оборони за погодженням з Міністром справедливості шляхом видання розпорядження створює та ліквідовує військові організаційні підрозділи прокуратури, а також визначає їх місцезнаходження та територію діяльності, маючи на меті забезпечення належного функціонування цих підрозділів.

Ст. 17а.

1–2. (вилучені)

3. Безпосередніми керівними прокураторами є:

- 1) Генеральний прокуратор – щодо їх заступників, прокураторів Генеральної прокуратури й апеляційних прокураторів;
- 2) (вилучений)
- 3) заступник Генерального прокуратора, за винятком Головного військового прокуратора і директора Головної комісії з розслідування злочинів проти польського народу – Інституту національної пам'яті нації, в обсязі доручених повноважень – щодо прокураторів Генеральної прокуратури й апеляційних прокураторів;
- 4) Головний військовий прокуратор, а також в обсязі доручених повноважень його заступник – щодо прокураторів Головної військової прокуратури і прокураторів окружних військових прокуратур і керівників інших рівнозначних військових організаційних підрозділів прокуратури;
- 5) апеляційні прокуратори, окружні прокуратори й окружні військові прокуратори, а також в обсязі доручених повноважень їх заступники – щодо прокураторів, які працюють в цій одиниці, і щодо керівників організаційних підрозділів прокуратури безпосередньо нижчого рівня на території діяльності цієї одиниці, з урахуванням пункту 6;
- 6) керівники додаткових осередків окружних прокуратур, а також в обсязі доручених повноважень їх заступники – щодо прокураторів цього осередку, а також районних прокураторів на території діяльності цього додаткового осередку окружної прокуратури;

- 7) районні прокуратори і гарнізонні військові прокуратори, а також в обсязі доручених повноважень їх заступники – щодо прокураторів відповідно до районної прокуратури або гарнізонної військової прокуратури;
 - 8) керівники додаткових осередків районних прокуратур – щодо прокураторів, які виконують повноваження в цьому осередку.
4. Прокуратор, який керує організаційною структурою в цій прокуратурі, є службовим керівником щодо прокураторів, які виконують повноваження в цій структурі.

Ст. 17б.

1. До приміщень організаційних підрозділів прокуратури заборонено заносити зброю або боєприпаси, вибухові речовини та інші небезпечні засоби. Ця заборона не поширюється на осіб, які виконують в цих приміщеннях службові обов'язки, що вимагають зберігання зброї.
2. Апеляційний прокуратор і відповідно окружний прокуратор може прийняти рішення щодо застосування захисних заходів у приміщеннях підлеглих йому організаційних підрозділів прокуратури, а також попередження порушення заборони, зазначеної у частині 1. У цьому випадку для захисту тих приміщень і осіб, які перебувають в них, застосовуються положення про охорону осіб і майна.

Ст. 18.

1. Міністр справедливості після консультації з Генеральним прокуратором визначає шляхом видання розпорядження правила внутрішнього управління загальних організаційних підрозділів прокуратури, визначаючи:
 - 1) внутрішню організаційну структуру і завдання Генеральної прокуратури, апеляційних прокуратур та інших загальних організаційних підрозділів прокуратури, а також кількість заступників Генерального прокуратора, про яких ідеться в частині 4 ст. 12;
 - 2) роботи і способи управління роботою;
 - 3) адміністраторів бюджетних коштів;
 - 4) форми і способи здійснення службового нагляду, в тому числі шляхом візитації та люстрації;
 - 5) способи вирішення особистих питань;
 - 6) організацію роботи колегіальних органів;
 - 7) детальний порядок виконання прокуратором повноважень в кримінальних справах;
 - 8) спосіб реалізації завдань, пов'язаних з участю прокуратора у цивільних, сімейних, опікунських, трудових справах;
 - 9) детальний порядок виконання прокуратором повноважень в адміністративних провадженнях і провадженнях в адміністративних судах;

- 10) спосіб діяльності прокуратора з метою запобігання порушень права;
- 11) спосіб діяльності щодо скарг і запитів, беручи до уваги необхідність забезпечення ефективності та належності провадження в усіх видах випадків, що ведуться прокуратором або за його участі, в тому числі швидкість і ефективність діяльності, з урахуванням функціональності і раціональності діяльності прокуратора.

2. Генеральний прокуратор визначає шляхом видання наказу організацію та обсяг діяльності секретаріатів та інших відділів адміністрації в загальних організаційних підрозділах прокуратури з урахуванням специфіки завдань одиниць різного ступеня і необхідності забезпечення раціонального функціонування прокуратури.

2а. Положення розпорядження, згаданого в пункті 1, застосовується відповідно до внутрішнього управління Головної комісії з розслідування злочинів проти польського народу і відділень комісій переслідування злочинів проти польського народу.

3. Міністр справедливості за погодженням з Міністром народної оборони визначає шляхом видання розпорядження внутрішні правила управління військовими організаційними підрозділами прокуратури та внутрішню організацію цих підрозділів. Розпорядження визначає структуру військових організаційних підрозділів прокуратури, організацію їх роботи, спосіб управління цими прокуратурами, в тому числі форми і способу здійснення службового нагляду керівними прокураторами, а також детальний порядок виконання військовими прокураторами повноважень у карному провадженні, а також – в обсязі не врегульованих окремими нормами – інші види діяльності віднесені законом до повноважень військових прокураторів. При виданні розпорядження слід врахувати специфіку організації та функціонування польських Збройних сил, що спирається на службове підпорядкування, а також потребу в забезпеченні ефективності і раціональності дій прокуратури у військових структурах.

3а. Генеральний прокуратор за погодженням з Міністром народної оборони визначає шляхом видання наказу організацію й обсяг діяльності секретаріатів, а також інших підвідділів адміністрації у військових організаційних підрозділах прокуратури, враховуючи специфіку завдань одиниць різного рівня і необхідність забезпечення раціональності функціонування прокуратури.

4. Міністр справедливості шляхом видання розпорядження визначає офіційний одяг прокураторів, які беруть участь у судових засіданнях, враховуючи урочистий характер одягу, що відповідає повазі до суду і сталій традиції.

5. Міністр справедливості після консультації з Генеральним прокуратором шляхом видання розпорядження визначає спосіб реалізації компетенції прокуратора у сфері нагляду за оперативно-розшуковими діями з метою забезпечення методичного та ефективного контролю фактичних підстав заявлених дій.

6. Міністр справедливості після консультації з Генеральним прокуратором визначає шляхом видання розпорядження спосіб реалізації завдань, пов'язаних із співпрацею прокуратури з міжнародними або міждержавними організаціями, що діють на основі міжнародних угод, включаючи угоди, які створюють міжнародні організації, ратифіковані Республікою Польща, маючи на меті необхідність правильної реалізації обов'язків, що виникають згідно з цими актами, або правових актів виданих міжнародною організацією, створеною для боротьби зі злочинністю, зокрема визначення способу обміну інформацією між державами-членами цих організацій і органів цих організацій реалізації заяв про правову допомогу, захисту використовуваних особистих даних і безпеки даних, що використовуються.

Ст. 19.

1. В апеляційній прокуратурі існують збори прокураторів, які складаються з прокураторів апеляційної прокуратури та делегатів окружних і районних прокуратур, які працюють на території діяльності апеляційної прокуратури. Делегатів прокураторів окружних і районних прокуратур у кількості, що відповідає кількості прокураторів апеляційної прокуратури, вибирають на два роки: по-половині – зібрання прокураторів окружних прокуратур та зібрання прокураторів районних прокуратур. Генеральний прокуратор визначає правила виборів делегатів.

2. Головою зборів прокураторів є апеляційний прокуратор.

3. Збори прокураторів скликає апеляційний прокуратор із власної ініціативи або ініціативи Генерального прокуратора, колеги апеляційної прокуратури або одної п'ятої частини від кількості членів зборів.

Ст. 20.

Збори прокураторів:

- 1) заслуховують інформацію апеляційного прокуратора про діяльність апеляційної прокуратури, а також окружних та районних прокуратор з території діяльності цієї одиниці, а також висловлює оцінку з цього питання;
- 2) визначають кількість і вибирають дві третини членів колегії апеляційної прокуратури;
- 3) обирають представника до Національної ради прокуратури;
- 4) обирають членів дисциплінарних судів;
- 5) розглядають звіти щодо діяльності колегії апеляційної прокуратури і річні звіти щодо діяльності дисциплінарного представника апеляційного прокуратора;
- 6) висловлювати оцінку про кандидатів на посаду апеляційного прокуратора, окружних та районних прокураторів;
- 7) висловлює думку в інших справах, представлених апеляційним прокуратором чи колегією апеляційної прокуратури.

Ст. 21.

1. Колегія апеляційної прокуратури обирається у складі від чотирьох до десяти членів, з яких: дві третіх обираються зборами прокураторів, а одна третя призначається апеляційним прокуратором з-поміж прокураторів. Головою колегії апеляційної прокуратури є апеляційний прокуратор.

2. Каденція колегії апеляційної прокуратури триває два роки.

3. Збори колегії апеляційної прокуратури скликаються апеляційним прокуратором за власною ініціативою або на вимогу однієї третини членів колегії.

Ст. 22.

Колегія апеляційної прокуратури:

- 1) розглядає заяви, що виникають з візитації та люстрації прокуратур;
- 2) висловлює оцінку щодо кандидатів на посаду прокуратора апеляційної прокуратури і прокуратора окружної прокуратури;
- 3) висловлює оцінку щодо кандидатів на виконання функції заступників апеляційного прокуратора і заступника окружного прокуратора;
- 4) висловлює оцінку щодо кандидата на виконання функції дисциплінарного представника апеляційного прокуратора;
- 5) висловлює оцінку щодо підстави відкликання з посади прокуратора апеляційної прокуратури і прокуратора окружної прокуратури;
- 6) подає апеляційному прокураторові рішення про скликання зборів прокураторів;
- 7) висловлює оцінку з інших питань, представлених апеляційним прокуратором.

Ст. 22а.

1. Колегія окружної прокуратури складається з шести членів, четверо з яких обираються зборами прокураторів окружної прокуратури і делегатів районних прокуратур, а також окружного прокуратора і призначеного ним прокуратора. Головою колегії окружної прокуратури є окружний прокуратор.

2. Каденція колегії окружної прокуратури триває два роки.

3. Засідання колегії окружної прокуратури скликає окружний прокуратор з власної ініціативи або на вимогу однієї третини членів колегії.

Ст. 22б.

Колегія окружної прокуратури:

- 1) розглядає заяви, що виникають з візитації та люстрації прокуратур;
- 2) висловлює думку щодо кандидатів на прокураторських помічників;

- 3) висловлює думку щодо кандидатів на посади прокураторів районних прокуратур;
- 4) висловлює думку про кандидата на виконання функції заступника районного прокуратора;
- 5) висловлює думку щодо зняття з посади прокуратора районної прокуратури;
- 6) звертається до апеляційного прокуратора щодо скликання зборів прокураторів;
- 7) висловлює думку з інших питань, представлених окружним прокуратором.

Ст. 23.

1. Національна рада прокураторів складається з двадцяти п'яти членів. До її складу входять: Міністр справедливості, Генеральний прокуратор, представник Президента Республіки Польща, чотирьох представників, двох сенаторів, прокуратора, обраного на зборах прокураторів Головної військової прокуратури, прокуратора, обраного на зборах прокураторів Інституту національної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу, трьох прокураторів, обраних зборами прокураторів Генеральної прокуратури, а також одинадцять прокураторів, обраних зборами прокураторів в апеляційних прокуратурах.

2. Каденція Національної ради прокуратури триває 4 роки.

3. Національна рада прокуратури працює на підставі ухваленою нею регламенту.

4. Особа, призначена Президентом Республіки Польща, займає посаду у Національній раді прокуратури без визначення терміну повноважень і може бути відкликана в будь-який час.

5. Сейм Республіки Польща вибирає з-поміж представників чотирьох членів Національної ради прокуратури на період терміну своєї каденції. Сенат Республіки Польща обирає з-поміж сенаторів двох членів Національної ради прокуратури на період терміну своєї каденції.

6. Прокуратор може виконувати функції обраного члена Національної ради прокуратури лише дві каденції.

Ст. 23а.

1. Мандат обраного члена Національної ради прокуратури закінчується до закінчення строку, у випадку:

- 1) смерті;
- 2) відмови від мандату;
- 3) подання неправдивих відомостей в люстраційній заяві, що визнано правомочним рішенням суду;
- 4) відкликання органом, який обрав;

- 5) втрата повноважень представника чи сенатора;
- 6) закінчення терміну повноважень або припинення службових відносин прокуратора;
- 7) вихід прокуратора на відпочинок.

2. Мандат членів Національної ради прокуратури, які є послами або сенаторами, в разі завершення каденції Сейму і Сенату закінчуються з обранням членів Національної ради прокуратури з наступної каденції Сейму і Сенату.

3. Відмова від мандата Національної ради прокуратури набирає чинності з моменту повідомлення в письмовій формі Голови Національної ради прокуратури.

Ст. 24.

Національна рада прокуратури, зокрема:

- 1) гарантує незалежність прокураторів;
- 2) надає висновки щодо проектів нормативних актів, що стосуються прокуратури;
- 3) заслуховує інформацію Генерального прокуратора про діяльність прокуратури та висловлює свою думку щодо цього;
- 4) обирає кандидата на посаду Генерального прокуратора;
- 5) звертається з заявою до Президента Республіки Польща щодо зняття з посади Генерального прокуратора у випадку, зазначеному в пункті 2 частини 2 ст. 10d;
- 6) висловлює думку щодо подання Голови Ради Міністрів про звільнення Генерального прокуратора до закінчення терміну його повноважень у випадках, зазначених у пункті 2 частини 2 ст. 10d, частини 6 ст. 10e, а також частини 1 ст. 10f;
- 7) звертається до дисциплінарного суду про притягнення Генерального прокуратора до дисциплінарної відповідальності, а також призначає свого представника для участі в провадженні дисциплінарного суду;
- 8) розглядає щорічні доповіді про діяльність Дисциплінарного представника Генерального прокуратора;
- 9) розглядає й оцінює кандидатів для роботи на посадах прокураторів, а також вносить Генеральному прокураторові подання на призначення прокураторів загальних організаційних підрозділів прокуратури, прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, а також прокураторів Інституту національної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу;
- 10) приймає рішення щодо надання згоди на звільнення від виконання повноважень апеляційного прокуратора, окружного прокуратора і районного прокуратора, а також їх заступників з причин, визначених у пункті 4 частини 1 ст. 13c;
- 11) розглядає заяви про надання згоди на продовження зайняття посади прокуратора після досягнення прокуратором 65-річного віку;

- 12) надає висновок щодо заяви прокураторів, які знаходяться у відставці, щодо повернення на посаду прокуратора;
- 13) надає свій висновок щодо принципів оцінки роботи прокураторських помічників;
- 14) висловлює позицію з питань, пов'язаних з прокуратурами і прокураторами, що розглядаються Національною радою прокуратури за поданням Президента Республіки Польща, а також інших публічних органів і колегіальних органів прокуратури;
- 15) приймає звіт засад професійної етики прокураторів і наглядає за їх дотриманням;
- 16) надає висновки щодо проектів керівних принципів і розпоряджень Генерального прокуратора;
- 17) висловлює своє бачення щодо стану і розвитку кадрового забезпечення прокуратури, а також про напрями навчання прокураторів, помічників та аплікантів;
- 18) висловлює позицію щодо періодичних оцінок реалізації завдань прокуратури;
- 19) висловлює своє бачення щодо напрямів діяльності, які слід вчиняти з метою вдосконалення професійної кваліфікації прокураторів, а також рівня їх роботи;
- 20) надає свій висновок щодо кандидата на директора Національної школи судівництва і прокуратури;
- 21) подає трьох членів Програмної ради Національної школи судівництва і прокуратури;
- 22) встановлює загальну кількість членів дисциплінарних судів, а також вказує кількість членів дисциплінарних судів, що обираються зібранням прокураторів Генеральної прокуратури і зборами прокураторів апеляційних прокуратур.

Ст. 24а.

1. Національна рада прокуратури призначає і звільняє з власного складу Голову, двох заступників і секретаря. Голова та заступник голови не можуть виконувати свої функції довше, ніж дві каденції підряд.

2. Національна рада прокуратури працює у формі засідань. Засідання Національної ради прокураторів скликає Голова Ради з власної ініціативи принаймні раз на два місяці або на вимогу однієї третини її членів, або на прохання Генерального прокуратора.

Ст. 24b.

Фінансово-адміністративне і канцелярське забезпечення Національної ради прокуратури здійснює Генеральна прокуратура.

Глава 3. Діяльність прокуратури

Підготовче провадження

Ст. 25.

1. Прокуратор, відповідно до приписів законів, розпочинає і веде підготовче провадження або доручає початок або ведення такого провадження іншому уповноваженому органу.
2. У ході підготовчого провадження прокуратор застосовує у випадках, передбачених законами, запобіжні заходи щодо підозрюваних.
3. (вилучена)

Ст. 26.

1. Прокуратор здійснює нагляд над підготовчим провадженням, що ведеться іншим уповноваженим органом. Розпорядження прокуратора в підготовчому провадженні є обов'язковими.
2. У разі невиконання розпорядження, згаданого в частині 1, на вимогу прокуратора, керівна особа винного функціонера ініціює щодо нього службове або дисциплінарне провадження.

Ст. 27.

1. У випадку, якщо під час підготовчого процесу стане відомо про існування обставин, що сприяють здійсненню злочинів або ускладнюють їх виявлення, прокуратор направляє звернення до відповідного органу.
2. У своєму зверненні прокуратор може також вимагати проведення перевірки, а також ініціювання щодо винних осіб провадження з дисциплінарної відповідальності, службової, матеріальної або іншої, передбачених приписами про трудові відносини.
3. Орган, до якого звернувся прокуратор, зобов'язаний протягом 30 днів з дня отримання звернення повідомити прокуратора про вжиті заходи або прийняте рішення чи про спосіб закінчення перевірки або провадження.

Ст. 28.

1. У разі припинення підготовчого провадження прокуратор, залежно від обставин, може передати справу до відповідного компетентного органу з метою ініціювання службового, дисциплінарного провадження або провадження про порушення чи з метою розгляду справи відповідною громадською або професійною організацією.
2. Приписи частини 1 застосовуються також у разі відмови почати підготовче провадження, а також у разі направлення справи до суду з обвинувальним актом.

Ст. 29.

1. Рішення Генерального прокуратора щодо підготовчого провадження є обов'язковими для всіх органів, уповноважених вести підготовче провадження.
2. Видання міністрами нормативних актів, що стосуються підготовчого провадження, потребують попереднього погодження з Генеральним прокуратором, а ті, що видаються воєводою, – попереднього погодження з окружним прокуратором.
3. Міністри, які здійснюють нагляд за веденням підготовчого провадження, зобов'язані надавати Генеральному прокураторові щорічну інформацію про діяльність цих органів у сфері підготовчого провадження.
4. Воєводи зобов'язані подавати інформацію, зазначену в частині 3, відповідним окружним прокураторам.
5. Інформація, про яку йде мова в частинах 3 і 4, повинна надаватися до кінця січня наступного року.

Ст. 30.

1. Генеральний прокуратор може звернутися до вищих та центральних органів державної адміністрації щодо вжиття заходів з метою вдосконалення діяльності підпорядкованих їм органів у межах підготовчого провадження.
2. Повноваженнями, зазначеними в частині 1, наділяються також окружні та районні прокуратори щодо воєвод та органів територіального самоврядування.
3. Орган, до якого звернувся прокуратор, зобов'язаний протягом тридцяти днів з моменту отримання повідомлення повідомити прокуратора про вжиті заходи, про які йдеться в частині 1.

Ст. 31.

У справах, що належать до сфери діяльності військових судів, повноваження, передбачені в частинах 1 і 2 ст. 29 та ст. 30 належать також Головному військовому прокураторові та, відповідно, підпорядкованим йому військовим прокураторам.

Участь прокуратора в судовому провадженні

Ст. 32.

1. Прокуратор виконує функцію публічного обвинувачення в усіх судах. Також може виконувати ці функції у справах, поданих до суду іншими обвинувачами.
2. У разі, якщо результати судового провадження не підтверджують вимог обвинувачення, прокуратор відмовляється від обвинувачення.
3. Прокуратор подає у випадках, передбачених законами, засоби оскарження на судові рішення.

Статті 33, 34. (вилучені)

Нагляд за виконанням рішення про позбавлення волі

Ст. 35.

Прокуратор в межах, передбачених законами, здійснює нагляд за виконанням постанови про тимчасовий арешт та рішень про позбавлення волі.

Статті 36–38. (втратили чинність)

Ст. 39.

1. Генеральний прокуратор надає Президенту подання про помилування осіб, засуджених судами.
2. Подання про помилування осіб, засуджених військовими судами, згадане в частині 1, надає Головний військовий прокуратор.

Дослідження проблематики злочинності та діяльності щодо її подолання і запобігання

Ст. 40.

1. Якщо результати досліджень дають достатньо підстав, Генеральний прокуратор робить запит до уповноважених органів щодо вжиття відповідних заходів, включаючи видання або внесення змін до визначених приписів, з метою подолання злочинності.
2. Завдання, зазначене в частині 1, виконують також окружні та районні прокуратори щодо воєвод та територіальних органів адміністрації і інших органів про територіальну реалізацію певної діяльності.
3. Орган, до якого прокуратор звернувся, зобов'язаний протягом тридцяти днів з дня отримання запиту, повідомити прокуратора про вжиті заходи, про які йде мова в частині 1.

Ст. 41.

1. Щодо злочинів, що входять у сферу діяльності військових судів, дії, зазначені у частині 1 ст. 40, також може здійснювати Головний військовий прокуратор.
2. Заходи, зазначені в ст. 40, можуть також здійснювати в межах сфери їх діяльності військові прокуратори окружних та гарнізонних військових прокуратур.

Участь прокуратора в інших провадженнях

Ст. 42.

Участь прокуратора у цивільному, адміністративному провадженні, у справах про порушення та інших провадженнях визначаються окремими законами.

Ст. 42а.

1. Дані для надання цифрового підпису в межах електронних процедур нагадування надаються прокураторам за заявою за посередництвом відповідного уповноваженого апеляційного прокуратора чи Генерального прокуратора.
2. Допускається також спілкування прокуратора з судом в межах електронних процедур нагадування з використанням безпечного електронного підпису, що перевіряється за допомогою дійсного кваліфікованого сертифіката.
3. Запити прокураторів щодо надання даних, зазначених у частині 1, подані до відповідного апеляційного прокуратора або Генерального прокуратора надсилаються відповідному суду разом з підтвердженням зайнятості прокуратора у відповідній прокуратурі, підпорядкованій апеляційному прокураторові або Генеральній прокуратурі. Особи, які бажають спілкуватися з судом у порядку, зазначеному в частині 2, повідомляється про це суд за допомогою відповідного належного апеляційного прокуратора або Генерального прокуратора, надаючи для підтвердження електронний підпис.
4. Інформацію, про яку йдеться в частині 3, надсилає до суду відповідний належний апеляційний прокуратор чи Генеральний прокуратор протягом чотирнадцяти днів з дати подання заяви.

Ст. 43.

1. У разі необхідності охорони правопорядку в питаннях, про які йдеться у ст. 42, прокуратор може вимагати надіслання або надання актів та документів і письмових пояснень, заслуховувати свідків і експертів, а також провести візуальний огляд з метою з'ясування питання.
2. До діяльності, зазначеної в частині 1, застосовуються відповідно положення Кодексу адміністративного провадження.

Розділ 4. Прокуратори

Обов'язки і права

Ст. 44.

1. Прокуратор зобов'язаний діяти згідно з присягою прокуратора.
2. Прокуратор повинен під час служби і поза нею охороняти повагу для реалізованої влади та уникати всього, що може дискредитувати гідність прокуратора або послабити довіру до його неупередженості.
3. Під час зайняття посади прокуратор не може належати до будь-якої політичної партії чи займатися будь-якою політичною діяльністю.
4. Прокуратору, який балотується на представника чи сенатора, депутата ради надається неоплачувана відпустка на час виборчої кампанії.

Ст. 44a.

Прокуратор зобов'язаний постійно підвищувати свою професійну кваліфікацію, в тому числі брати участь у навчаннях та інших формах професійного удосконалення, організацію яких визначає окремий закон.

Ст. 44b.

1. Уповноважений окружний прокуратор веде для кожного прокуратора районної та окружної прокуратури окремий службовий список, який містить основні дані про його службові та особисті відносини, які можуть впливати на виконання повноважень прокуратора, а також дані про пройдені навчання та форми професійного удосконалення, а також інших обставин, що вказують на спеціалізацію в конкретних галузях права або веденні окремих видів справ. Уповноважений апеляційний прокуратор веде такий список для прокураторів апеляційної прокуратури.

2. Генеральний прокуратор веде список, про який ідеться в частині 1, для прокураторів Генеральної прокуратури, Головний військовий прокуратор – для прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, Голова Інституту національної пам'яті – для прокураторів Головної Комісії з переслідування злочинів проти польського народу, прокураторів відділень комісії переслідування злочинів проти польського народу, прокураторів Люстраційного бюро, а також прокураторів відділень Люстраційного бюро.

3. Генеральний прокуратор затверджує шляхом видання розпорядження зразок списків, а також спосіб їх ведення на підставі особових актів, що ведуться для прокуратора, документів, а також іншої інформації, що підтверджують зазначені у списку дані.

Ст. 45.

1. Службові відносини прокуратора починаються в момент вручення повідомлення про призначення.

2. Прокуратор повинен звернутися з метою заняття посади протягом чотирнадцяти днів з моменту отримання повідомлення про призначення, якщо інший термін невизначений.

3. У разі необґрунтованого незаяття посади протягом строку, зазначеного в частині 2, призначення втрачає силу. Цей факт підтверджує Генеральний прокуратор.

4. При призначенні прокуратор складає присягу Генеральному прокуратору відповідно до такого тексту:

«Я урочисто клянусь на дорученій мені посаді прокуратора вірно служити Республіці Польща, стояти на охороні права та правопорядку, сумлінно виконувати обов'язки мого органу, дотримуватись таємниці, що охороняється законом, а в діяльності керуватися принципами гідності і сумлінності». Особа, яка складає Присягу, може додати в кінці фразу: «Нехай допоможе мені в цьому Бог».

Прокуратор призначений на наступну прокураторську посаду присягу не складає.

Ст. 46.

Робочий час прокуратора обмежується обсягом його завдань.

Ст. 46а.

1. Прокуратор отримує службове посвідчення, де зазначається займана ним посада.
2. Приписи частини 1 застосовуються відповідно до прокуратора у відставці.
3. Міністр справедливості визначає шляхом видання окремого розпорядження зразок службового посвідчення прокуратора.

Ст. 47.

1. Запити, подання та скарги щодо питань, що стосуються його посади, прокуратор може надавати лише в службовому порядку. З таких справ прокуратор не може звертатися до сторонніх інституцій і осіб або надавати ці справи до публічного ознайомлення.
2. Щодо трудових скарг прокуратор повинен звертатись до суду.
3. Прокуратор повинен негайно повідомити керівника про поточне судове провадження, в якому він є стороною або учасником провадження.

Ст. 48.

1. Прокуратор зобов'язаний зберігати в таємниці обставини справи, які стали йому відомі згідно з виконанням ним службових обов'язків під час підготовчого провадження, а також поза відкритим судовим розглядом.
2. Зобов'язання дотримання конфіденційності зберігається навіть після припинення службових відносин.
3. Зобов'язання дотримання конфіденційності припиняється, коли прокуратор свідчить як свідок у підготовчому провадженні чи судовому розгляді за винятком, коли розголошення загрожує інтересам Держави або такому важливому приватному інтересу, який не суперечить цілям правосуддя. У таких випадках прокуратора від зобов'язання щодо збереження таємниці може звільнити Генеральний прокуратор.

Ст. 49.

1. Прокуратор не може бути додатково працевлаштований, крім заняття викладацьких, науково-викладацьких, наукових посад, що в сумарній кількості не перевищує повний обсяг часу роботи працівників на цих посадах і якщо його додаткова робота не перешкоджає виконанню ним обов'язків прокуратора.
2. Прокуратор не може також виконувати інші види діяльності, які можуть перешкоджати у виконанні ним обов'язків прокуратора, що може зменшити довіру до його неупередженості або завдати шкоду гідності установі прокуратура.

3. Прокуратор не має права:

- 1) бути членом правління, наглядової ради або ревізійної комісії комерційного товариства;
- 2) бути членом правління, наглядової ради або ревізійної комісії кооперативу;
- 3) бути членом правління Фонду, який здійснює підприємницьку діяльність;
- 4) володіти в комерційному товаристві більше ніж 10% акцій або часткою більше 10% статутного капіталу;
- 5) вести господарську діяльність самостійно або спільно з іншими, а також керувати такою діяльністю чи бути представником або уповноваженим, у веденні такої діяльності.

4. Про намір оформити додаткове працевлаштування, про яке йдеться в частині 1, а також зайнятися іншою діяльністю, прокуратор апеляційної прокуратури, а також прокуратор окружної прокуратури повідомляє відповідного апеляційного або окружного прокуратора, а прокуратори Генеральної прокуратури, апеляційні прокуратори і окружні прокуратори – Генерального прокуратора. Прокуратор районної прокуратури направляє повідомлення, про яке йдеться в першому реченні, до відповідного окружного прокуратора.

5. Відповідний апеляційний чи окружний прокуратор щодо свого підлеглого прокуратора, а Генеральний прокуратор – щодо прокуратора Генеральної прокуратури, апеляційного прокуратора і окружного прокуратора видає рішення про невідтримання наміру додаткового працевлаштування на викладацьку, науково-викладацьку чи наукову посаду у вищій школі, якщо дізнається, що воно перешкоджатиме повноцінному виконанню обов'язків прокуратора, а також щодо прийняття або продовження іншого заняття, яке перешкоджає виконанню обов'язків прокуратора або дискредитує прокуратуру або підриває довіру до його неупередженості.

6. Прокуратори Інституту національної пам'яті – Комісії з переслідування злочинів проти польського народу направляють повідомлення, зазначене в першому реченні частини 4:

- 1) прокуратори відділів комісії з переслідування за злочини проти польського народу (далі – «відділ комісії») до Директора Головної комісії з переслідування злочинів проти польського народу (далі – «Головна комісія»);
- 1а) прокуратори відділень Люстраційного бюро – до Директора Люстраційного бюро;
- 2) Директор Головної комісії, прокуратори Головної комісії і керівники відділень комісії – до Генерального прокуратора;
- 3) Директор Люстраційного бюро, прокуратори Люстраційного бюро і керівники відділень Люстраційного бюро – до Генерального прокуратора.

7. Повноваження, про які йдеться в частині 5, застосовуються:

- 1) Директором Головної комісії – щодо прокураторів відділень комісії;
- 1а) Директором Люстраційного бюро – щодо прокураторів відділень люстраційного бюро;
- 2) Генеральним прокуратором – щодо директора Головної комісії, директора Люстраційного бюро, прокураторів Головної комісії, прокураторів Люстраційного бюро, керівників відділень Комісії і керівників відділень Люстраційних бюро;

8. Повідомлення, про які йдеться в частині 4, прокуратор військового організаційного підрозділу прокуратури направляє до Головного військового прокуратора, а Головний військовий прокуратор – до Генерального прокуратора. Повноваження, передбачені частиною 5, щодо прокураторів військової організаційної одиниці прокуратури застосовуються Головним військовим прокуратором, а щодо Головного військового прокуратора – Генеральному прокураторові.

Ст. 49а.

1. Прокуратори зобов'язані надавати заяву про свій майновий стан. Заява про майновий стан охоплює майно як відокремлене, так і спільне, набуте в подружжі. Заява повинна містити детальну інформацію про наявні грошові ресурси, нерухомість, акції та частки у комерційних товариствах, а також про набуте цією особою або її другим з подружжя від Державного бюджету, інших державних юридичних осіб, гміни чи об'єднання кількох гмін майна, яке підлягало продажу шляхом конкурсу.

1а. Заява, про яку йдеться в частині 1, складається у двох примірниках.

2. Заяви, про які йдеться в частині 1, прокуратори подають відповідному апеляційному прокураторові, окружному військовому прокураторові, керівнику відділення комісії або керівнику відділення Люстраційних бюро, які здійснюють аналіз даних, що містяться в заявах, до 30 червня кожного року.

3. Головний військовий прокуратор, директор Головної комісії, директор Люстраційного бюро, прокуратори, Генеральної прокуратури, прокуратори Головної військової прокуратури, прокуратори Головної комісії, прокуратори Люстраційного бюро, апеляційні прокуратори, окружні військові прокуратори та керівники відділень комісії і керівники відділень Люстраційних бюро подають заяву, про яку йдеться в частині 1, до Генерального прокуратора, який аналізує дані, що містяться в заявах, до 30 червня кожного року.

4. Заяви, про які йдеться в частині 1, подається до призначення на посаду і кожний наступний рік, до 31 березня, за станом на 31 грудня попереднього року, а також при звільненні з посади прокуратора.

5. Інформація, що міститься в заяві про майновий стан, є таємницею, що охороняється правом і підлягає охороні як конфіденційна інформація під «обмеженням» грифом як вони визначені в приписах про захист секретної інформації за винятком,

якщо прокуратор, який подав заяву, висловив письмову згоду на таке розкриття. В особливо обґрунтованих випадках, особа, уповноважена прийняти заяву, відповідно до частин 2 або 3, може розкрити інформацію без дозволу особи, яка подавала заяву. Заява зберігається протягом 6 років.

6. Один примірник заяви про майновий стан, особа, уповноважена прийняти заяву відповідно до частини 2 або 3, направляє до відповідного податкового органу за місцем проживання прокуратора. Відповідно податковий орган уповноважений аналізувати дані, вказані в заяві, зокрема порівняння його змісту зі змістом попередньо поданих заяв, а також річних податкових декларацій. Якщо результат аналізу змушує засумніватися в легальності походження майна зазначеного в заяві, податковий орган направляє справу до відповідного провадження, що здійснюються відповідно до окремих приписів.

Ст. 49b.

Щоб зробити заяву, про яку йдеться в частині 1 ст. 49а, застосовується форма, визначена приписами, виданими на підставі ст. 11 Закону від 21 серпня 1997 року про обмеження ведення господарської діяльності особами, які виконують публічні функції, щодо заяви, про яку йдеться в частині 1 ст. 10 цього ж Закону.

Ст. 49с.

Приписи ст. 49 застосовуються відповідно до прокураторів у відставці.

Ст. 50.

1. Генеральний прокуратор може делегувати прокуратора загального організаційного підрозділу прокуратури, а прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури за погодженням з Міністром народної оборони до іншого організаційного підрозділу прокуратури, а за поданням Міністра справедливості також до Міністерства справедливості або іншого організаційного підрозділу, що підпорядкований або під наглядом Міністра справедливості, відповідно до кваліфікацій прокуратора. Генеральний прокуратор за погодженням з Міністром народної оборони може також делегувати прокуратора загального організаційного підрозділу прокуратури до військового організаційного підрозділу прокуратури. Делегування на термін довший, ніж шість місяців протягом року може мати місце лише за згодою прокуратора.

1а. (вилучена)

1b. До Міністерства справедливості або Національної школи судівництва і прокуратури може бути делегований тільки прокуратор, який вирізняється високим рівнем правових знань, а також володіє проблематикою в обсягах обов'язків, які на нього покладаються.

2. Про делегування на строк до двох місяців протягом року може прийняти рішення також апеляційний та окружний прокуратор.

2а. Генеральний прокуратор може делегувати прокуратора загального організаційного підрозділу прокуратури, а прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури – за погодженням з Міністром народної оборони, за його згоди для виконання службових обов'язків або виконання визначеної функції за межами держави в межах заходів, що проводяться міжнародними та міждержавними організаціями, а також міжнародними об'єднаннями, що діють на підставі міжнародних угод, включаючи угоди, які створюють міжнародні організації, ратифіковані Республікою Польща відповідно до кваліфікації прокуратора на визначений строк (не більше чотирьох років) з можливістю повторного делегування на наступний термін, що не перевищує чотирьох років.

2b. До строку делегування, про який йдеться в частинах 1, 1а і 2, не включають періоди, протягом яких прокуратор не виконував службові обов'язки через хворобу.

3. Прокуратор, делегований на підставі частини 1 на невизначений строк або відповідно до частини 2а на строк більше одного року, може бути відкликаний з делегації в результаті його відмови, про що він повинен попередити за три місяці. Прокуратор, делегований згідно з частиною 2а на термін не більше року, може відмовитися від делегації, про що він повинен попередити за місяць.

3а. Прокуратор може делегувати прокуратора за його згодою для виконання функцій в Програмній раді Національної школи судівництва і прокуратури або проведення навчальних занять в цій школі.

3b. Генеральний прокуратор відкликає делегованого прокуратора до закінчення визначеного строку відповідно до частини 2а у випадку:

- 1) коли стан його здоров'я перешкоджає подальшому виконанню обов'язків або функцій;
- 2) подання заяви уповноваженого органу організації або об'єднання, зазначених в частині 2а;
- 3) якщо подальше делегування не має значення;
- 4) наявність інших, ніж зазначені у пунктах 1–3, поважних причин, якщо подальше делегування прокуратора не гарантує належне виконання ним покладених на нього обов'язків чи функцій.

4. Прокуратор, делегований до іншого організаційного підрозділу прокуратури, за винятком Генеральної прокуратури, після шести місяців делегування отримує на строк делегації, що залишився, право на базову винагороду за основною ставкою, передбаченою для прокуратора цієї одиниці.

4а. (вилучена)

4b. В разі делегування прокуратора за його згодою на невизначений період до рівнозначної прокуратури, що знаходиться поза місцем проживання делегованого,

а також місцем роботи, прокуратор має право на додавання йому функції візитатора окружної прокуратури.

5. Якщо делегують до іншої місцевості, ніж місцезнаходження організаційного підрозділу прокуратури, в якій служить прокуратор і не є його місцем проживання, делегованому прокураторові на час делегування як співробітнику у відрядження належать наступні кошти, компенсації незручностей, що виникають при делегуванні поза його постійним місцем служби:

- 1) право на безкоштовне житло, в умовах, що відповідають гідності служби або відшкодування проживання у місці делегування, в одній з таких форм:
 - а) відшкодування фактичних витрат – в сумі, зазначеній в рахунку-фактурі;
 - б) щомісячної одноразової суми – у розмірі не більше 78% від бази для визначення базового окладу прокуратора, про який йдеться у ст. 61а;
- 2) відшкодування коштів першого переїзду з місця постійного проживання до місця делегування, відшкодування останнього переїзду до місця постійного проживання, а також відшкодування дорожніх витрат (не більше ніж один раз на тиждень) до місця постійного проживання та назад – в сумі, що не перевищує еквівалента ціни проїзду залізничним транспортом, з урахуванням пільги делегованого прокуратора на проїзд цим транспортним засобом, незалежно від того, на підставі чого ця пільга належить;
- 3) одноразова виплата для покриття дорожніх витрат на місцеві перевезення, передбачених приписами щодо розміру та умов надання коштів, що належать працівникам, які працюють в державних або самоврядних установах бюджетної сфери для службових поїздок на території держави;
- 4) добові, про які йдеться в приписах щодо розміру та умов надання коштів, що належать працівникам, які працюють в державних або самоврядних установах бюджетної сфери для службових поїздок на території держави;
- 5) відшкодування витрат, понесених в результаті використання транспортних засобів, що належать працівнику, для ділових цілей, про які йдеться у приписах щодо умов визначення та способу здійснення компенсацій за використання для службових цілей особистих автомобілів, мотоциклів та мотоболосипедів, що не є власністю працедавця;
- 6) відшкодування витрат на щоденні поїздки до місцевості делегування, про які йдеться в частині 5b.

5a. Допомоги та кошти, зазначені в пунктах 1 і 2 частини 5, не належать надавати у випадках, коли відстань від місцевості постійного місця проживання делегованого прокуратора до місцевості делегування не перевищує 60 км, хіба що відповідальний за керівництво підрозділу, до якої делегується прокуратор, вважатиме недоцільним щоденний доїзд до місцевості делегування делегованого прокуратора.

5b. Делегований прокуратор, про якого йдеться в частині 5a, який не має права на пільги та кошти, зазначені в пунктах 1 і 2 частини 5, має право на відшкодування щоденних поїздок до місця делегування в розмірі не вище, ніж еквівалентна ціна проїзду Польською державною залізницею, або інших засобів публічного транспорту з рахуванням належної делегованому прокураторові пільги на даний засіб транспорту, незалежно від підстави її отримання.

6. Прокуратору, делегованому до Міністерства справедливості, можуть бути доручені урядові обов'язки, за винятком посади генерального директора урядового органу.

6a. Обов'язки, про які йдеться в частині 6, можуть бути покладені на прокуратора, делегованого для служби в Національній школі судівництва і прокуратури.

6b. Делегований прокуратор до Міністерства справедливості або Генеральної прокуратури має право на основну винагороду відповідно до посади, яку він займає, та додатку за тривалу працю. Під час делегування прокуратор отримує функціональну доплату, визначену розпорядженням, виданим відповідно до частини 2 ст. 62.

7. Прокуратор, делегований для виконання адміністративних функцій в Міністерстві справедливості або Національній школі судівництва і прокуратури, а також для проведення навчальних занять у Національній школі судівництва і прокуратури має право на основну винагороду відповідно до посади, яку він займає, та додатку за тривалу працю. Під час делегування прокуратор отримує функціональну доплату, визначену розпорядженням, виданим відповідно до частини 2 ст. 62.

8. Під час делегування, про яке йдеться в частинах 6b і 7, враховуючи характер праці та обсяг робіт, прокуратору може бути наданий відповідно Міністром справедливості або Генеральним прокуратором спеціальна доплата у розмірі, що не перевищує 40% від загального базового окладу та функціональної доплати. Доплата надається на визначений строк, а в окремих випадках – навіть на невизначений строк.

9. В особливо обґрунтованих випадках доплата, про яку йдеться в частині 8, може перевищувати суму, зазначену в цій частині.

10. Міністр справедливості шляхом видання розпорядження визначає способи та детальні умови для делегування прокураторів для виконання обов'язків в Генеральній прокуратурі або Міністерстві справедливості, а також виконання адміністративних дій або проведення навчальних занять в Національній школі судівництва і прокуратури, а також способи і детальні умови реалізації права на безкоштовне надання помешкання та повернення коштів проживання в місці делегування, зокрема максимальна величина компенсації фактичних витрат, а також розмір місячної виплати, з урахуванням можливості диференціювання її розміру залежно від місцевості делегування, а також способи, детальні умови та обсяг інших послуг, враховуючи обсяг допомоги, які належать працівникам, які перебувають у відрядженнях та тимчасово переведеним, а також необхідність забезпечення умов належного виконання обов'язків та покладеної на прокуратора функції.

Ст. 50а.

1. Прокуратор, делегований на підставі частини 2а ст. 50, має право на основну винагороду або ставку прокуратора, визначену відповідно до частин 4–6 ст. 116, що належить йому згідно із займаною посадою та доплату за тривалу працю, а також компенсації за нещасні випадки на роботі та професійних захворювань, якщо події, що викликали право на цю допомогу, сталися при виконанні обов'язків або функцій за межами країни. На період делегування прокуратор, делегований на виконання функції, одержує функціональну доплату, зазначену в розпорядженні, виданому відповідно до частини 2 ст. 62.

2. Делегований прокуратор при виконанні обов'язків або функцій за межами країни мають право на виплату в польській або іноземній валюті:

- 1) закордонної доплати на покриття збільшених витрат, пов'язаних з виконанням обов'язків або функцій за межами країни, визначається відповідно до умов і обсягу їх виконання;
- 2) в разі доручення виконання обов'язків або функцій, що тягне за собою зміну місця проживання тривалістю не менше року:
 - а) одноразова адаптаційна доплата;
 - б) покриття транспортних витрат щодо переселення делегованого прокуратора та кожного члена його родини, який переселяється, в тому числі перевезення їх майна, незалежно від строків їх фактичного переселення;
 - в) покриття раз на два роки витрат на проїзд делегованого прокуратора та членів його родини, які проживають разом з ним постійно за межами країни, з місця делегації на місце постійного проживання на відпустку та назад;
- 3) відшкодування дорожніх витрат у зв'язку з початком та закінченням виконання обов'язків або функцій за межами країни, відрядження на територію іноземної держави поза місцем делегування, проїзду з місця делегування до країни та назад для обґрунтованих відряджень або форс-мажорних випадків;
- 4) відшкодування медичних витрат при делегуванні до країни, яка не є членом Європейського Союзу;
- 5) витрати на проживання у місці делегування на суму документально підтверджених витрат, що не перевищують установлену межу.

3. Сума коштів, про які йдеться в частині 2, зменшується на суму грошових коштів, отриманих делегованим прокуратором від іноземної сторони на покриття коштів, пов'язаних з виконанням обов'язків або функцій за межами країни. Кошти також не виплачуються, якщо делегований прокуратор не несе витрат на делегування, для покриття якої вони призначені.

4. Витрати, пов'язані з делегуванням прокураторів до військових організаційних підрозділів прокуратури, відшкодовуються відокремленими бюджетними коштами Міністерства народної оборони.

5. Витрати, про які йдеться в частині 4, можуть бути відшкодовані повністю або частково за рахунок коштів, виділених для цієї мети міжнародною організацією, користування якими доручено відповідно Міністру справедливості чи Міністру народної оборони.

6. До витрат, про які йдеться в частині 4, не включені основна заробітна плата або винагорода прокуратора, а також доплата за тривалу працю, що належать згідно з посадою прокуратора, на які прокуратор зберігає право на час делегування для виконання службових обов'язків або функцій за межами країни.

7. Міністр справедливості за погодженням з Міністром народної оборони визначають шляхом видання розпорядження способи, розміри і детальні умови для призначення і виплати коштів, про які йдеться в частині 2, ліміти до розміру яких відшкодується вартість проживання, а також валюта, в якій кошти виплачуються, з урахуванням обсягу їх надання залежно від місця виконання обов'язків і довіреної прокураторові функції, а також необхідність забезпечення належних умов для їх належного здійснення, а також необхідність для покриття зростаючих витрат, пов'язані з виконанням цих обов'язків або функцій за межами країни і з окремими ситуаціями, у тому числі форс-мажорні обставини.

Ст. 50b.

У випадках, про які йдеться в частинах 1–1b, 3а ст. 50, делегованому прокуратору для виконання службових обов'язків у іншій місцевості, ніж місцезнаходження організаційного підрозділу прокуратури, в якій прокуратор служить, або місцевість делегування, належать кошти, визначені приписами щодо розміру та умов визначення коштів, що належать працівнику державної та самоврядної установи бюджетної сфери з метою відрядження на території країни.

Ст. 51.

1. Під час відсутності на роботі через хворобу, прокуратор отримує винагороду, але не більше ніж один рік.

2. У разі неможливості виконання робіт з інших причин, що надають право на отримання допомог, визначених у приписах про грошові допомоги соціального страхування, прокуратор має право на винагороду у розмірі грошової допомоги соціального страхування, на період, зазначений у цих приписах.

3. За іншу обґрунтовану відсутність на роботі прокуратор має право на винагороду.

4. У випадках, коли працівники, які підлягають соціальному страхуванню, мають право на виплати незалежно від права на винагороду, прокуратор має право на грошову допомогу в розмірі виплати соціального страхування.

Ст. 51a.

1. До прокураторів застосовуються відповідно, з урахуванням частини 2, положення статей 94a і 94b Закону, про яку йдеться в частині 1 ст. 62a.

2. Одноразове відшкодування задовольняє чи відхиляє, а також визначає її розмір шляхом видання рішення та виплачує допомогу:

- 1) відповідний окружний прокуратор – за нещасні випадки на виробництві або професійне захворювання прокуратора районної та окружної прокуратури;
- 2) відповідний апеляційний прокуратор – за нещасні випадки на виробництві або професійне захворювання прокуратора апеляційної прокуратури та окружного прокуратора;
- 3) Директор Головної комісії – за нещасні випадки на виробництві або професійне захворювання прокуратора Інституту національної пам'яті – Комісія з переслідування злочинів проти польського народу;
- 3а) Директор Люстраційного бюро – за нещасні випадки на виробництві або професійне захворювання прокуратора Люстраційного бюро та прокуратора відділу Люстраційного бюро;
- 4) Генеральний прокуратор – за нещасні випадки на виробництві або професійне захворювання апеляційного прокуратора, прокуратора Генеральної прокуратури, директора Головної комісії, директора Люстраційного бюро, прокуратора, делегованого до виконання обов'язків в Міністерстві справедливості або Генеральній прокуратурі та Головного військового прокуратора, в ситуації коли останній не має прав на відповідне відшкодування як військовослужбовець;
- 5) Головний військовий прокуратор – за нещасні випадки на виробництві або професійне захворювання прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури, який не є офіцером.

Ст. 51b.

1. Керівний прокуратор, а також відповідно до його заяви Фонд соціального страхування має право контролювати правильність використання прокуратором відпустки через хворобу відповідно до її мети.

2. На прохання керівного прокуратора Фонд соціального страхування має право контролювати правильність і обґрунтованість надання прокураторам відпустки через хворобу.

3. Прокуратор, який під час дії рішення про непрацездатність, здійснює діяльність, в тому числі в порядку, встановленому в частинах 1 і 2 ст. 49, або використовує відпустки через хворобу не відповідно до її мети, втрачає право на винагороду за весь період такого звільнення.

4. Прокуратор втрачає право на винагороду у разі відмови пройти контрольне медичне обстеження або у разі ненадання медичної документації лікарю-експерту Фонду соціального страхування від дня наступного після закінчення визначеного строку обстеження або після закінчення визначеного терміну для надання медичної документації. Втрату винагороди визначає керівний прокуратор.

5. Вартість контрольного провадження відшкодовує Державний бюджет з ресурсів, наявних у розпорядженні Міністра справедливості.

6. Щодо питань контролю правильності використання відпустки через хворобу, контролю правильності відпустки через хворобу, підстав втрати права на винагороду, про яку йдеться в частинах 1, 2 і 4, застосовується положення про грошові допомоги соціального страхування на випадок хвороби і материнства.

Ст. 52.

1. Прокуратор має право на додаткову щорічну відпустку у розмірі:

- 1) шість робочих днів – після десяти років роботи;
- 2) дванадцять робочих днів – після п'ятнадцяти років роботи.

2. До періоду роботи, від якої залежить розмір додаткової відпустки, включають усі періоди роботи в прокуратурі або суді, на посадах: судді і прокуратора, помічника прокуратури, в Генеральній прокуратурі державних фінансів, як: голова, заступник голови, старший радник або радник Генеральної прокуратури державних фінансів, а також періоди виконання обов'язків адвоката, правового радника або зайняття самостійної посади в органах публічної влади, яка була пов'язана з правничою практикою, та інші періоди роботи за наймом, на яких вони мали право на збільшену відпустку.

3. Прокуратор має право на ювілейну премію у розмірі:

- 1) після двадцяти років роботи – 100% винагороди;
- 2) після двадцяти п'яти років роботи – 150% винагороди;
- 3) після тридцяти років роботи – 200% винагороди;
- 4) після тридцяти п'яти років роботи – 250% винагороди;
- 5) після сорока років роботи – 350% винагороди;
- 6) після сорока п'яти років роботи – 400% винагороди.

4. До періоду роботи, що дає право на ювілейну премію, включаються всі попередні закінчені періоди роботи та інші періоди роботи за наймом, якщо за окремими приписами вони включаються до періоду роботи, від якого залежать права працівника.

5. Для обчислення і сплати ювілейної премії застосовуються відповідні приписи щодо ювілейних нагород, про які йдеться у приписах про співробітників державних органів.

Ст. 53.

1. Прокуратору може бути надана оплачувана відпустка за станом здоров'я.

2. Відпустка за станом здоров'я не може перевищувати шести місяців і не може бути надана, якщо прокуратор не виконував свої повноваження протягом року внаслідок хвороби.

3. Відпустка за станом здоров'я надається Генеральним прокуратором, прокуратору військового організаційного підрозділу прокуратури – Головний військовий прокуратор.

Ст. 54.

1. Прокуратор не може бути притягнутий до карної відповідальності або тимчасово арештований без дозволу дисциплінарного суду, а затриманий – без згоди дисциплінарного керівника. Це не стосується затримання на «гарячому». До видання дозволу на притягнення до карної відповідальності прокуратора можна вчиняти тільки термінові заходи, невідкладно повідомивши про це керівного прокуратора.

2. До часу розгляду подання про притягнення прокуратора до карної відповідальності або об'єднаного подання про видання дозволу на притягнення прокуратора до карної відповідальності та про тимчасовий арешт прокуратора, дисциплінарний суд може рекомендувати негайне звільнення прокуратора, затриманого на «гарячому».

3. Подання про видання дозволу про притягнення прокуратора до карної відповідальності, якщо воно подається не прокуратором, повинно бути оформлене та підписане адвокатом чи правовим радником, який є представником.

4. Якщо подання про видання дозволу на притягнення прокуратора до карної відповідальності або подання про видання дозволу на тимчасовий арешт прокуратора не відповідає формальним вимогам процесуального діловодства, визначених Кодексом карного провадження, голова дисциплінарного суду відмовляє у його прийнятті. Рішення про відмову у прийнятті подання може бути оскаржене до дисциплінарного суду протягом семи днів після його отримання.

5. Рішення, що дозволяє притягнути прокуратора до карної відповідальності, і рішення, що дозволяє тимчасовий арешт прокуратора, приймається якщо є достатньо обґрунтовані підозри у вчиненні ним злочину. Дисциплінарний суд розглядає подання на засідання протягом чотирнадцяти днів після його отримання.

6. Дисциплінарний суд приймає рішення виключно на підставі змісту подання та доказів, доданих заявником. Дисциплінарний суд просить прокуратора, щодо якого подане подання, надати письмове пояснення або з'явитися особисто, щоб отримати від нього усні пояснення.

7. Прокуратор, якого стосується провадження, має право ознайомитися з документами, які були додані до подання. Якщо прокуратор, направляючи запит до дисциплінарного суду, застеріг, що всі документи або їх частина не можуть бути надані з причини належності підготовчого провадження, дисциплінарний суд приймає рішення щодо такого застереження. Рішення Дисциплінарного суду є остаточним.

8. Розглядаючи одночасно з поданням про видання дозволу про притягнення прокуратора до карної відповідальності, подання про дозвіл на тимчасовий арешт прокуратора чи застереження, згадані в другому реченні частини 7, дисциплінарний суд

приймає рішення більшістю голосів. Рішення містить резолютивну та мотивувальну частину.

9. Рішення невідкладно доставляється заявнику, прокуратору, якого стосується подання, і дисциплінарному представнику.

10. Протягом семи днів з дня отримання рішення про відмову в дозволі про притягнення прокуратора до карної відповідальності або застосування тимчасового арешту, заявник та дисциплінарний представник, може звернутися до Апеляційного дисциплінарного суду, а щодо прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури – до Дисциплінарного суду Головної військової прокуратури як другої інстанції. У цей же період прокуратор може оскаржити рішення, що дозволяє притягнення до карної відповідальності або застосування щодо нього тимчасового арешту.

11. Голова Апеляційного дисциплінарного суду чи дисциплінарного суду Головної військової прокуратури у другій інстанції направляє копії скарг іншим учасникам провадження, які мають право на письмову відповідь на скаргу протягом семи днів з дня їх отримання.

12. Апеляційний дисциплінарний суд або дисциплінарний суд Головної військової прокуратури у другій інстанції приймає рішення на слуханні у присутності заявника, прокуратора, якого стосується подання, і дисциплінарного представника. Нез'явлення не перешкоджає проведенню слухання, якщо тільки Апеляційний дисциплінарний суд або дисциплінарний суд Головної військової прокуратури у другій інстанції не прийме іншого рішення.

13. Щодо питань не врегульованих цією статтею, провадження у дисциплінарному суді та Апеляційному дисциплінарному суді або дисциплінарному суді Головної військової прокуратури в другій інстанції щодо дозволу про притягнення до карної відповідальності, а також дозволу на тимчасовий арешт або рішення щодо застереження, про яке йде мова в частині 7, застосовуються приписи про дисциплінарне провадження.

Ст. 54а.

За порушення¹⁵⁶ прокуратор несе лише дисциплінарну відповідальність.

Статті 54b–54с. (вилучені)

Ст. 55.

Підготовче провадження щодо прокуратора відкриває та веде тільки прокуратор.

¹⁵⁶ Вид протиправних діянь, які передбачені Кодексом про порушення від 20 травня 1971 року. В оригіналі – «wykroczenie» (прим. редактора).

Ст. 56.

1. Прокуратор повинен проживати в місцевості, де знаходиться організаційний підрозділ прокуратури, в якій він здійснює службу.
2. Керівний прокуратор за обґрунтованих підстав може надати згоду на проживання прокуратора в іншій місцевості.
3. В разі отримання згоди, про яку йдеться в частині 2, прокуратор має право на відшкодування дорожніх витрат з дому до організаційного підрозділу прокуратури, визначених на основі нормативів при визначенні розміру коштів, на які має право працівник за службові поїздки всередині країни. Відшкодування не надається, якщо зміна місця служби настала внаслідок дисциплінарного покарання, зазначеного в пункті 4 частини 1 ст. 67.

Ст. 57. (вилучена)

Ст. 58.

1. Прокуратору може бути надана як позика фінансова допомога для задоволення його потреб у житлі.
2. Кошти на фінансову допомогу, про яку йдеться в частині 1, становлять 6% від річного фонду винагород особового складу прокураторів.
3. Міністр справедливості за погодженням з відповідним міністром, відповідальним за державні фінанси, визначає шляхом видання розпорядження спосіб планування та використання коштів на задоволення потреб у житлі прокуратурів та умови надання допомоги, про яку йдеться в частині 1, включаючи залучення власних коштів прокуратора, участі колегій прокураторів в процесі надання допомоги, а також основи раціональності управління коштами, з прийняттям принципу, що у разі закінчення службових відносин, про які йдеться у ст. 16, позичка підлягає поверненню разом з відсотками у розмірі, що діють у публічно доступних банківських кредитах.
4. Приписи частин 1–3 не застосовуються до прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, які не є офіцерами.

Статті 59–61. (вилучені)

Ст. 61a.

1. Підставою встановлення базової винагороди прокуратора в поточному році є середня винагорода у другому кварталі минулого року, оприлюднена в Урядовому віснику Республіки Польща «Monitor Polski» головою Головного статистичного органу на підставі пункту 2 ст. 20 Закону від 17 грудня 1998 року про пенсії та виплати з Фонду соціального страхування, з урахуванням частини 2.
2. Якщо середня винагорода, про яку йдеться в частині 1, є нижчою, ніж винагорода, оголошена за другий квартал попереднього року – основою для визначення базової винагороди прокуратора приймається чинний розмір.

Ст. 62.

1. Базова винагорода прокураторів, які займають рівнозначні посади, є рівною. Розмір винагороди прокураторів, які займають рівнозначні посади, відрізняється залежно від стажу роботи та функцій, які виконуються. Базова винагорода прокураторів дорівнює базовій винагороді суддів у таких самих організаційних підрозділах загальних судів. Базова винагорода Генерального прокуратора і прокураторів Генеральної прокуратури дорівнює базовій винагороді суддів Верховного Суду. Ставки функціональних доплат Генерального прокуратора і його заступників є тотожними з функціональними доплатами відповідно до Першого Голови Верховного Суду і Голови Верховного Суду.

1а. Базова винагорода прокуратора визначається в ставках, розмір яких визначається із застосуванням множників для визначення базової винагороди, про які йдеться у ст. 61а.

1б. *(вилучена)*

1ба. Прокуратор, який обіймає посаду в районній прокуратурі, має право на базову винагороду – першу ставку. Прокуратор, який обіймає посаду в окружній прокуратурі, має право на базову винагороду – четверту ставку, а якщо на нижчій посаді отримував вже винагороду у розмірі четвертої або п'ятої ставки – тоді має право на винагороду у розмірі відповідно п'ятої або шостої ставки. Прокуратор, який обіймає посаду в апеляційній прокуратурі, має право на базову винагороду у розмірі сьомої ставки, а якщо на нижчій посаді отримував уже винагороду у розмірі сьомої або восьмої ставки – тоді має право на винагороду у розмірі відповідно восьмої або дев'ятої ставки.

1с–1е. *(вилучені)*

1еа. Якщо до вступу на посаду прокуратор займав інші відповідно рівнозначні посади прокуратора або судді, на посаді він має право на базову винагороду у розмірі, не нижче від ставки, яка йому належала на попередній роботі.

1еб. Базова винагорода прокуратора визначається у розмірі наступної вищої ставки після закінчення наступних п'яти років роботи на цій прокураторській посаді.

1ес. До періоду роботи прокуратором районної прокуратури зараховується період виконання прокураторських функцій на посаді помічника прокуратора.

1ед. Прокуратору, який після вступу на посаду в окружній прокуратурі, має право на базову винагороду у розмірі четвертої або п'ятої ставки, а також прокуратору, який з моменту заняття посади в апеляційній прокуратурі має право на базову винагороду у розмірі сьомої або восьмої ставки, до періоду, необхідного для отримання винагороди в розмірі безпосередньо вищої ставки, зараховується період роботи на посаді безпосередньо нижчій, під час якої прокуратор мав право на базову винагороду в розмірі відповідно третьої або четвертої, шостої або сьомої ставки.

1ee. Період роботи, про який ідеться в частині 1eb, продовжується на три роки у випадку дисциплінарного покарання прокуратора або дворазового винесення догани, про які йдеться в частині 7 ст. 8.

1f. У зв'язку з виконуваною функцією прокуратор має право на функціональну доплату.

1g. Прокуратор має право на доплату за тривалу роботу у розмірі, починаючи з шостого року роботи, 5% реальної отримуваної базової винагороди і зростає після кожного наступного року на 1% такої винагороди, аж до досягнення 20% від базової винагороди. Після 20 років роботи така доплата виплачується незалежно від стажу понад цей період у розмірі 20% реально отримуваної базової винагороди прокуратора.

1h. З винагороди прокураторів не відраховуються внески на соціальне страхування.

1i. В разі припинення службових відносин з причин, про які йдеться у ст. 16, від виплаченої винагороди за весь термін його служби, з якої не здійснювались відрахування внесків на соціальне страхування, перераховуються до Фонду соціального страхування внесок, передбачений за цей період приписами про соціальне страхування.

1j. Внесок на соціальне страхування, про який ідеться в частині 1i, підлягає коригуванню:

- 1) на період до 31 грудня 1998 року – індексація зросту оплат, що виникає зі зросту прогнозованої середньої винагороди, що визначається щороку в законі про бюджет, яка була підставою для визначення коштів та обмежень на винагороду суддів;
- 2) за період з 1 січня 1999 року – індексація ставки внесків визначається приписами про пенсії та пенсійні виплати з Фонду соціального страхування.

1k. При розрахунку розміру відповідного внеску, індексованих на підставі пункту 2 частини 1j, застосовуються відповідно до частини 1 ст. 19 Закону від 13 жовтня 1998 року про систему соціального страхування.

1l. Положення частин 1a, 1ba, а також частини 1ea–1ee не поширюється на прокураторів Генеральної прокуратури.

2. Рада Міністрів визначає шляхом прийняття розпорядження:

- 1) ставки базової винагороди на окремих посадах прокураторів, а також коефіцієнти для визначення розміру базової винагороди прокураторів в кожній ставці з урахуванням принципів з частини 1 ст. 62;
- 2) розмір функціональних доплат, на які мають право прокуратори, а також спосіб їх надання, враховуючи тип функції, розмір організаційного підрозділу та сферу відповідальності.

3. Положення частин 1–2 поширюються на прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, які не є офіцерами.

Ст. 62а.

1. До прокураторів застосовується відповідно з врахуванням частин 2–5, положення статей 69–71, 73 і 74, 76, § 4 ст. 85, статей 99–102 і 104 Закону від 27 липня 2001 р. про устрій загальних судів. Якщо положення цього Закону не визначають інше, передбачені у законі про устрій загальних судів, права Національної ради судівництва і Міністра справедливості належать відповідно Національній раді прокураторів і Генеральному прокуратору, а права колегій і голів відповідних судів – відповідним керівним прокураторам.

2. Прокуратор може продовжувати займати посаду, якщо Генеральний прокуратор на подання прокуратора за поданням довідки про те, що він здатний за станом здоров'я виконувати обов'язки прокуратора, і після консультацій з відповідним керівним прокуратором, надає згоду на продовження перебування на посаді.

3. Подання та довідка, про які йдеться в частині 2, подаються Генеральному прокуратору принаймні за шість місяців до досягнення 65 років. У разі не завершення розгляду подання прокуратор залишається на службі до закінчення розгляду, в тому числі розгляду у Верховному Суді.

3а. Рішення Генерального прокуратора щодо питання, про яке йдеться у частині 2, може бути оскаржене до Верховного Суду.

4. Прокуратор військового організаційного підрозділу прокуратури, який є офіцером, йде у відставку з досягненням шістдесяти років, за винятком:

- 1) подання Генеральному прокуратору не пізніше ніж за шість місяців до досягнення віку шістдесяти років звернення про готовність надалі займати посаду, після звільнення з професійної військової служби та надати довідку про те, що він здатний за станом здоров'я виконувати обов'язки прокуратора, видану відповідно до умов для кандидата на посаду прокуратора, або
- 2) коли він був призначений на посаду прокуратора загального організаційного підрозділу прокуратури.

4а. Прокуратор військового організаційного підрозділу прокуратури, який не є офіцером, йде у відставку при досягненні шістдесяти п'яти років.

5. У разі одночасного існування в особи права на отримання виплати для тих, хто у відставці, та права на пенсію або військову пенсію, виплачується виключно вища за розміром допомога або вибрана особою.

6. Прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури, який є офіцером, і службові відносини були припинені на підставі закону через досягнення ним шістдесяти років або були припинені через:

- 1) визнання рішенням військової лікарської комісії непридатним для професійної військової служби,
- 2) звільнення за ініціативою військової установи, якщо військовий організаційний підрозділ прокуратури, в якій ніс військову службу, підлягає розформуванню або зменшенню штату і немає ніякої можливості влаштувати його на іншу службову посаду – відповідно до його подання, внесене протягом шести місяців з дня припинення роботи, Генеральний прокуратор призначає на аналогічну посаду або з його згоди на нижчу посаду прокуратора загального організаційного підрозділу прокуратури, за відсутності інших правових перешкод.

7. Прокуратор військового організаційного підрозділу прокуратури, який не є офіцером, у разі розформування або зменшення штату військового організаційного підрозділу прокуратури, відповідно до внесеного подання призначається Генеральним прокуратором на аналогічну посаду або за його згодою на нижчу позицію прокуратора загального організаційного підрозділу прокуратури за відсутності інших правових перешкод.

Ст. 62b.

Міністр справедливості за погодженням з відповідним міністром, уповноваженим у питаннях праці, визначає шляхом видання розпорядження детальні підстави та способи визначення та надання виплат та сімейних виплат прокураторам у відставці та членам їхніх родин, а також строки переказу до Фонду соціального страхування внесків, про які йдеться в частинах 1i та 1j ст. 62, з урахуванням, зокрема необхідності забезпечення особам права на безперервність джерел утримання, а також погодження в отриманні виплат та сімейних виплат.

Ст. 62с.

1. Виплата прокураторам у відставці військових організаційних підрозділів прокуратури та сімейна виплата членів їхніх сімей визначає Головний військовий прокуратор, а виплачує військовий пенсійний орган.

2. Міністр народної оборони за погодженням з Міністром справедливості визначає шляхом видання розпорядження детальні підстави та способи визначення та надання виплат та сімейних виплат, про які йдеться в частині 1, з урахуванням, зокрема необхідності забезпечення особам права на безперервність джерел утримання, а також погодження в отриманні виплат та сімейних виплат.

Ст. 62d.

У разі втрати права на отримання виплат у відставці та виплат у випадках, про які йдеться у § 5 ст. 104 Закону, зазначеного у частині 1 ст. 62а, застосовується відповідно положення частин 1i та 1j ст. 62, а також положення прийняті на підставі ст. 62b, а для прокураторів у відставці військових організаційних підрозділів проку-

ратури положення закону від 10 грудня 1993 року про пенсійне забезпечення професійних солдатів і їх родин.

Ст. 63. (закінчилася чинність)

Ст. 64.

Приписи частин 1–3 ст. 45, статей 46, 47, частин 4, 7–9 ст. 50, статей 51, 51а, 56 і 58 не застосовуються до прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, які є офіцерами. В разі виникнення одночасного права на відпустку, про яке йдеться у ст. 52, з правом на додаткову відпустку, передбаченого законом про військову службу професійних солдатів, надається одна відпустка найбільшої тривалості.

Ст. 65.

1. У разі призначення прокуратора для непрофесійної військової служби його службові права та обов'язки призупиняються на весь строк служби. Прокуратор водночас зберігає свою посаду і право на винагороду, а термін військової служби враховується до періоду служби на посаді прокуратора.
2. Інші конкретні повноваження, пов'язані зі службовими відносинами прокуратора, призначеного на дійсну військову службу і звільненого з такої служби регулюються приписами про загальний військовий обов'язок або приписами про військову службу професійних солдатів.
3. Прокуратор, призначений на непрофесійну військову службу, здійснює її у військовому судівництві, військових організаційних підрозділах прокуратури або військових органах правового обслуговування.
4. Приписи частини 3 не стосуються підготовки для призначення на посади офіцера першого рангу.

Ст. 65а.

1. Висунутий, призначений або вибраний прокуратор для виконання функцій в державних органах, органах територіального самоврядування, дипломатичної та консульської служби, або в органах міжнародних та міждержавних організацій, що діють відповідно до міжнародних договорів, ратифікованих Республікою Польща, зобов'язаний звільнитися з посади, за винятком виходу у відставку.
2. Прокуратор, який звільнився з посади відповідно до частини 1, може повернутися на попередньо займану посаду прокуратора, якщо перерва у виконанні обов'язків прокуратора не перевищує 9 років, якщо тільки він виконував функції суддів і прокураторів у міжнародних або міждержавних судових органах.
3. У випадку, передбаченому частиною 2, Генеральний прокуратор на подання прокуратора, який звільнився з посади, призначає його на посаду, яку він раніше обіймав, незалежно від кількості посад прокураторів у цьому загальному організаційному

підрозділі прокуратури за винятком випадків, коли він не відповідає вимогам, які необхідні для призначення на посаду прокуратора.

4. У разі відмови в призначенні, про яке йдеться в частині 3, зацікавлені особи мають право оскаржити до Верховного Суду.

5. Приписи частин 1–4 застосовуються відповідно до прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури.

Дисциплінарна відповідальність

Ст. 66.

1. Прокуратор несе дисциплінарну відповідальність за службові порушення, у тому числі за очевидні та кричущі порушення правових приписів і гідності прокураторської служби.

1а. Прокуратор також несе дисциплінарну відповідальність за свою поведінку перед призначенням, якщо він порушив гідність державної служби або виявився негідним прокураторської служби.

2. За зловживання свободою слова при виконанні службових обов'язків, яке може бути оскаржене за зневагу сторони, її представника або захисника, куратора, свідка, експерта або перекладача, прокуратор несе лише дисциплінарну відповідальність.

Ст. 67.

1. Дисциплінарними покараннями є:

- 1) попередження;
- 2) догана;
- 3) усунення із займаної посади;
- 4) переведення в інше місце служби;
- 5) звільнення зі служби прокураторської.

2. Застосування покарання, визначеного пунктами 2–4 частини 1, є наслідком позбавлення можливості для службового просування протягом трьох років, а також нездатність брати участь протягом цього часу в колегії окружної прокуратури, в колегії апеляційної прокуратури і в загальних зборах прокураторів, в Національній раді прокуратури та в Дисциплінарному суді.

Ст. 68.

1. Після закінчення трьох років із дня вчинення порушення не можна ініціювати дисциплінарне провадження, а в разі його відкриття воно підлягає закриттю.

2. Проте, якщо справа містить ознаки злочину, давність дисциплінарного правопорушення не може настати раніше, ніж давність, передбачена у Карному кодексі.

3. У разі відкриття дисциплінарного провадження перед закінченням строку, про який ідеться в частині 1, давність застосовується протягом п'яти років з моменту вчинення порушення.

Ст. 69.

Дисциплінарним керівником щодо прокураторів загальних організаційних підрозділів прокуратури є Генеральний прокуратор, а також апеляційний прокуратор – щодо прокураторів апеляційної прокуратури, прокураторів окружних та районних прокуратур на території діяльності апеляційної прокуратури, а також окружний прокуратор – щодо прокураторів окружної прокуратури і прокураторів районних прокуратур на території діяльності окружної прокуратури. Щодо прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури дисциплінарним керівником є Головний військовий прокуратор.

Ст. 70.

1. Дисциплінарні суди приймають рішення в дисциплінарних справах:

- 1) щодо прокураторів загальних організаційних підрозділів прокуратури, які працюють при Генеральному прокураторі:
 - а) у першій інстанції – Дисциплінарний суд;
 - б) у другій інстанції – Апеляційний дисциплінарний суд;
- 2) щодо прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури – Дисциплінарний суд Головної військової прокуратури.

1а. Дисциплінарні суди також компетентні ухвалювати рішення з питань, про які йдеться в частині 7а ст. 8 та статей 54 і 54а.

2. Дисциплінарні суди, про які йдеться в пункті 1 частини 1, зі свого складу обирає голів та заступників голів дисциплінарних судів. Термін повноважень дисциплінарного суду становить чотири роки.

3. Голову, заступника голови та чотирнадцять членів Дисциплінарного суду в Головній військовій прокуратурі призначає на чотири роки Генеральний прокуратор за погодженням з Міністром народної оборони з числа кандидатів, відібраних прокураторами військовими організаційних підрозділів прокуратури.

4. Члени дисциплінарних судів під час прийняття рішень є незалежними і підкоряються лише законам.

Ст. 71.

1. Повноваження прокуратора можуть бути зупинені, якщо з урахуванням характеру порушення невідкладним є негайне відсторонення від виконання ним своїх обов'язків.

2. Право на зупинення повноважень мають дисциплінарні керівники. Рішення дисциплінарного керівника про зупинення повноважень може бути оскаржене до керів-

ного прокуратора над тим прокуратором, який прийняв рішення, за винятком коли його прийняв Генеральний прокуратор.

2а. Зупинення повноважень прокуратора в обґрунтованих випадках може бути продовжене під час розгляду, про який ідеться в частині 1 ст. 77, за поданням апеляційного прокуратора, дисциплінарним судом на наступні три місяці. Рішення суду про продовження терміну зупинення повноважень може бути оскаржене до дисциплінарного суду другої інстанції на загальних засадах.

3. Зупинення повноважень закінчується відповідно до вимог права, якщо протягом шести місяців з дати зупинення не розпочато щодо прокуратора дисциплінарне провадження, а також, з урахуванням частин 5 і 6, з моменту правомочного закінчення провадження.

4. У ході дисциплінарного провадження Дисциплінарний суд може в будь-який час скасувати зупинення повноважень.

5. Дисциплінарний суд другої інстанції, приймаючи дисциплінарне рішення, може прийняти рішення про залишення в силі зупинення повноважень до дня подання касації, про яку йдеться в частині 2 ст. 83, або до закінчення строку її подання.

6. У разі подання касації зупинення повноважень залишається в силі до часу її розгляду, за винятком якщо Верховний Суд скасує її раніше.

7. Дисциплінарний керівник може в будь-який час скасувати зупинення повноважень, у тому числі у випадках, про які йдеться в частинах 5 і 6.

Ст. 71а.

1. У випадку зупинення повноважень прокуратора Дисциплінарний суд за поданням дисциплінарного керівника може зменшити до 50% розмір його винагороди на весь час такого зупинення.

2. Якщо дисциплінарне провадження не було розпочате протягом шести місяців з дня зупинення повноважень або було припинене або закінчилося виправданням, прокуратору виплачують утриману винагороду.

Ст. 72.

1. За незначні дисциплінарні порушення, які не дають можливості почати дисциплінарне провадження, керівний прокуратор виносить підлеглим прокураторам покарання у вигляді попередження.

2. Покарання може протягом 7 днів з дати вручення йому попередження, про яке йдеться в частині 1, подати заперечення до керівного прокуратора над прокуратором, який виніс таке покарання.

3. У випадку подання заперечення керівний прокуратор, про якого йдеться в частині 2, скасовує покарання у вигляді попередження або передає справу до дисциплінарного представника з вимогою, про яку йдеться в частині 1 ст. 77.

Ст. 73.

1. Дисциплінарний суд приймає рішення у складі трьох членів, а Апеляційний дисциплінарний суд – у складі п'яти членів.
2. Дисциплінарний суд Головної військової прокуратури приймає рішення в першій інстанції у складі трьох членів, а в другій інстанції – у складі п'яти членів. У складі, що приймає рішення в другій інстанції, не може брати участь член Дисциплінарного суду, який брав участь прийнятті оскаржуваного рішення.
3. Склад, що приймає рішення, визначає голова або заступник голови Дисциплінарного суду.

Ст. 74.

1. Дисциплінарного представника призначає з-поміж прокураторів Генеральний прокуратор.
2. Дисциплінарний представник зобов'язаний виконувати вказівки органу, який його призначив.

Ст. 75.

Обвинувачений може встановити захисника тільки з-поміж прокураторів чи адвокатів.

Ст. 76.

1. Дисциплінарне провадження здійснюється у закритому режимі. На слуханнях можуть бути присутні прокуратори і помічники, які виконують прокураторську діяльність.
2. Дисциплінарне рішення можна надати для оприлюднення після того, як воно стане правочинним відповідно до рішення Дисциплінарного суду.
3. Секретарем, який веде протокол, може бути прокуратор або асесор призначений головою Дисциплінарного суду.

Ст. 77.

1. Дисциплінарний представник направляє запит про відкриття дисциплінарного провадження на вимогу дисциплінарних керівників після первинного з'ясування обставин, необхідних для встановлення складових елементів порушення і подання пояснень обвинуваченим, за винятком коли подання таких пояснень не є можливе.
- 1а. З метою скорочення кількості осіб, які підозрюються у вчиненні порушення, що містить ознаки злочину про розкриття інформації, яка є секретною інформацією з грифом «таємно» або «цілком таємно», дисциплінарний представник в ході попереднього з'ясування обставин, про які йдеться у частині 1, може доручити експерту застосувати щодо прокуратора, який має доступ до цієї інформації, за його

згодою, технічні засоби, які мають на меті контроль несвідомих реакції організму цієї особи.

1b. Якщо прокуратор виражає згоду на застосування засобів, про які йдеться у частині 1a, необхідною також є згода Генерального прокуратора.

2. В ході дисциплінарного провадження у суді дисциплінарний представник виконує функцію обвинувачення, а також подає та підтримує скаргу.

Ст. 78.

1. Після отримання подання про відкриття дисциплінарного провадження голова Дисциплінарного суду призначає дату слухання та повідомляє про нього дисциплінарного представника, а також обвинуваченого та захисника, а за необхідності викликає свідків і експертів.

2. Дисциплінарне провадження в першій інстанції повинно бути завершено протягом одного місяця з дня отримання подання.

3. Відсутність без поважної причини дисциплінарного представника, обвинуваченого або його захисника не перешкоджає розгляду справи.

Ст. 79.

Якщо в ході розгляду стане відомо про інше порушення, крім охопленого поданням, дисциплінарний суд може ухвалити щодо цього порушення рішення лише за згодою дисциплінарного представника та обвинуваченого або його захисника. В разі відсутності згоди дисциплінарний керівник може зажадати внесення окремого подання про відкриття дисциплінарного провадження.

Ст. 80.

У разі припинення службових відносин з прокуратором під час дисциплінарного провадження, провадження не припиняється.

Ст. 81.

1. Якщо правопорушення містить ознаки злочину, Дисциплінарний суд видає дозвіл, про який йдеться у частині 1 ст. 54, що не зупиняє дисциплінарне провадження.

2. Після правомочного завершення карного провадження щодо прокуратора, суд або прокуратор направляє матеріали справи відповідному Дисциплінарному суду.

Ст. 82.

1. Обґрунтування рішення Дисциплінарного суду оформляється у письмовій формі протягом семи днів з дня оголошення рішення.

2. Рішення разом з обґрунтуванням вручається дисциплінарному представнику та обвинуваченому.

Ст. 83.

1. Скарга на рішення Дисциплінарного суду, ухвалене в першій інстанції, може бути подана обвинуваченим і Дисциплінарним представником. Скарга повинна бути розглянута протягом 7 днів з дня його отримання Апеляційним дисциплінарним судом.
2. Скарга на рішення Дисциплінарного суду, ухвалене в другій інстанції, може бути подане сторонами та Генеральним прокуратором шляхом подання касації до Верховного Суду.
3. Касація може бути подана через грубе порушення законодавства або значної невідповідності дисциплінарного покарання.
4. Термін для подання касації:
 - 1) для сторони – 30 днів;
 - 2) для Генерального прокуратора – 3 місяці від дати вручення рішення із обґрунтуванням, відповідно стороні або Генеральному прокуратору.
5. Сторона подає касацію через Дисциплінарний суд, який ухвалив рішення, що оскаржується.
6. Генеральний прокуратор подає касацію безпосередньо до Верховного Суду.

Ст. 83а.

Верховний Суд розглядає касацію, про яку йдеться в частині 2 ст. 83, під час засідання у складі з трьох суддів.

Ст. 84.

Витрати дисциплінарного провадження покриває Державний бюджет.

Ст. 85.

1. Голова дисциплінарного суду направляє копію правомочного рішення з обґрунтуванням Генеральному прокуратору з метою виконання рішення.
2. Дисциплінарне рішення, на яке сторона може подати касацію, підлягає виконанню, але Генеральний прокуратор може зупинити його виконання.

3–5. (вилучені)

Ст. 86.

1. Копію правомочного рішення, яке встановлює дисциплінарне покарання, додається до особової справи обвинуваченого.
2. Після закінчення трьох років з дня набрання чинності обвинувальним рішенням щодо покарання, передбачених пунктами 1–4 частини 1 ст. 67, після п'яти років з дня набрання чинності обвинувального рішення щодо покарання, передбаченого

пунктом 5 частини 1 ст. 67, Генеральний прокуратор за поданням покараного приймає рішення про видалення копії рішення з особової справи, якщо протягом цього строку не було ухвалено проти покараного інше обвинувальне рішення.

3. Копію остаточного рішення про оголошення попередження, передбаченого частиною 1 ст. 72, додається до особової справи покараного.

4. Через рік після набуття чинності рішенням, про яке йдеться в частині 3, дисциплінарний керівник відповідно до подання покараного, приймає рішення про видалення копії рішення з особової справи, якщо протягом цього строку не було застосоване щодо покараного інше попередження або не було ухвалено щодо нього обвинувального дисциплінарного рішення.

Ст. 87. (вилучена)

Ст. 88.

1. Генеральний прокуратор може наглядати за діяльністю дисциплінарних судів, звертати увагу на допущені помилки, вимагати пояснень та усунення наслідків помилок. Такі дії не можуть втручатися у сферу, в якій члени дисциплінарних судів є незалежними.

2. Повноваження, про які йдеться в частині 1, належать також Головному військовому прокуратору щодо Дисциплінарного суду Головної військової прокуратури.

Ст. 89.

З питань, не визначених цим Законом:

- 1) щодо дисциплінарного провадження застосовуються відповідно положення Кодексу кримінального провадження;
- 2) щодо розгляду касації, про яку йдеться в частині 2 ст. 83, застосовуються відповідно положення Кодексу кримінального провадження про касацію, за винятком статей 521, 524, § 5 ст. 526 і § 2 і 3 ст. 530.

Глава 5. Помічники прокуратури

Статті 90–97. (вилучені)

Ст. 98.

1. Помічників загальних організаційних підрозділів прокуратури призначає і звільняє Генеральний прокуратор, а помічників військових організаційних підрозділів прокуратури – Головний військовий прокуратор.

2. Генеральний прокуратор подає запити щодо інформації про кожного кандидата на посаду помічника прокуратури до відповідного коменданта поліції воеводства (Столиці). Інформація про кандидата на цю посаду отримується та оформляється на підставі даних, що знаходяться в інформаційних системах поліції.

Ст. 99.

1. Генеральний прокуратор може доручити помічнику загального організаційного підрозділу прокуратури, а Головний військовий прокуратор – помічнику військового організаційного підрозділу прокуратури на певний строк, що не перевищує трьох років, виконувати прокураторську діяльність, але без права:

- 1) брати участь у провадженні в апеляційному та окружному суді;
- 2) підготовки засобів оскаржень та подань до Верховного Суду і участь у розгляді цим судом.

1а. Постанова про зупинення провадження, постанова про припинення попереднього провадження, акти обвинувачення і засоби оскарження, підготовлені помічником підлягають затвердженню безпосереднім керівним прокуратором. Затвердження полягає у прийнятті проекту рішення.

2. Помічник прокуратури, який не має дозволу на виконання прокураторських функцій, може виступати як публічний обвинувач у справах спрощеного провадження.

Ст. 100.

1. До помічників загальних організаційних підрозділів прокуратури застосовуються відповідно приписи щодо прокураторів цих прокуратур, а до військових помічників – приписи щодо прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, за винятком частин 2а, 3, 4 ст. 50, ст. 51а, частин 1а–1ба, 1еа–1еє, 1h–1k ст. 62, частин 1 ст. 62а – відповідно до статей 69–71, 73, 74, 99–102 і 104 Закону, про який ідеться в частині 1 ст. 62а – також частини 2–5 ст. 62а, статей 62b, 62с і 65а.

1а. Розмір базової винагороди помічника прокуратури становить 80% від базової винагороди прокуратора районної прокуратури в першій ставці, збільшеного на розмір внеску на соціальне страхування.

2. Генеральний прокуратор може з дотриманням тримісячного строку попередження звільнити помічника загального організаційного підрозділу прокуратури зі служби. Положення частини 3 ст. 16 застосовуються відповідно.

3. Головний військовий прокуратор звільняє помічника військового організаційного підрозділу прокуратури зі служби у військових організаційних підрозділах прокуратури, якщо він не був призначений на посаду прокуратора протягом шести місяців з дати закінчення строку, на який помічнику було доручено виконувати прокураторські функції. У цьому випадку помічник передається під розпорядження Міністра народної оборони або визначеного ним органу.

4. До помічників прокуратури застосовуються відповідно положення ст. 44а.

Глава 5а. Помічники прокураторів

Ст. 100а.

1. У загальних організаційних підрозділах прокуратури можуть бути працевлаштовані помічники прокураторів.

2. Помічник прокуратора, як заступник і на підставі письмового уповноваження прокуратора, має право:

- 1) здійснювати поточні дії щодо нагляду за діяльністю;
- 2) проводити в межах підготовчого провадження процесуальні дії:
 - a) заслуховування свідка;
 - b) вилучення речей і обшук;
 - c) огляд;
 - d) експеримент.

3. Помічник прокуратора виконує самостійно адміністративні дії, пов'язані з веденням та наглядом підготовчих проваджень та підготовки рішення для закінчення цих проваджень.

4. Помічник прокуратора в Генеральній прокуратурі також здійснює інші види діяльності, доручені керівником.

5. На посаду помічника прокуратора може бути прийнятий той, хто:

- 1) є громадянином Республіки Польщі та користується всіма цивільними і громадянськими правами;
- 2) має бездоганний характер;
- 3) закінчив вищу правничу освіту в Республіці Польща та отримав титул магістра або закордонний аналог, який визнається в Республіці Польща;
- 4) досяг 24 років;
- 5) закінчив аплікацію прокураторську або загальну аплікацію в Національній школі судівництва і прокуратури.

6. До прийому на роботу помічником прокуратора керівник даного організаційного підрозділу прокуратури запитує інформацію про кандидата з Національного кримінального реєстру.

7. (вилучена)

8. Помічник прокуратора має право на базову винагороду. Крім базової винагороди, помічник прокуратора має право на доплату за тривалу працю, ювілейні премії, одноразову виплату вихідної допомоги у разі звільнення у зв'язку з переходом на пенсію з непрацездатності або виходу на пенсію на умовах, зазначених у приписах про працівників судів і прокураторів.

9. Міністр справедливості визначає шляхом видання розпорядження детальний обсяг та спосіб здійснення діяльності помічниками прокураторів, беручи до уваги принципи ефективності, раціональності, економічних і швидких дій, забезпечуючи надійне виконання довірених завдань.

10. Міністр справедливості визначає шляхом видання розпорядження розмір базової винагороди помічників прокураторів, враховуючи рівень винагороди прокураторів та працівників прокуратур та вид завдань, які виконуються помічником прокуратора.

11. Помічник прокуратора, який закінчив вищу правничу освіту і отримав титул магістра, після завершення роботи протягом шести років на цій посаді може звернутися до апеляційного прокуратора щодо бажання скласти прокураторський екзаме́н. У цьому випадку помічник прокуратора допускається до прокураторського екзаме́ну протягом найкоротшого строку, передбаченого для аплікантів на прокуратора.

12. Для помічників прокураторів приписи ст. 44а застосовуються відповідно.

13. Помічники прокуратора в Генеральній прокуратурі працюють відповідно до положень пункту 2 частини 1 ст. 47-1 закону від 16 вересня 1982 про працівників державних органів.

Ст. 100b.

1. Помічники прокураторів підлягають періодичному кваліфікаційному оцінюванню, що здійснюється керівником організаційного підрозділу прокуратури, зокрема яка охоплює якість та своєчасність виконання завдань, дотримання трудової дисципліни, ефективність використання часу роботи та реалізацію професійного вдосконалення.

2. Міністр справедливості може визначити шляхом видання розпорядження детальні засади та порядок проведення періодичних кваліфікаційних оцінювань помічників прокураторів. Розпорядження повинно визначати строки проведення оцінювання, спосіб їх проведення і надання інформації особами, які оцінюють, а також передбачити право осіб, які оцінюються ставити під сумнів отримані оцінки.

Ст. 100с.

1. Уповноважений прокуратор, визначений у ст. 5 Закону від 18 грудня 1998 року про працівників судів і прокуратури (далі – «прокуратор»), організовує шляхом проведення конкурсу набір кандидатів на посаду помічника прокуратора.

2. Прокуратор повідомляє про конкурс шляхом розміщення оголошення у загальнодоступному місці в приміщенні прокуратури, у відповідному за місцезнаходженням прокуратури управлінні праці, в Бюлетені публічної інформації, а також може інформувати в інший спосіб, зокрема розміщувати оголошення у друкованих засобах масової інформації.

3. Конкурс проводиться конкурсною комісією, яка створюється прокуратором.
4. Метою конкурсу є перевірка знань, умінь, схильностей та загальних здібностей кандидатів, що необхідні для виконання обов'язків помічника прокуратора.
5. Конкурсна комісія після конкурсу на основі його результатів може скласти список резервних кандидатів на випадок появи можливості працевлаштування більшої кількості осіб або відмови кандидата від посади.
6. Умовою подання кандидатури на роботу в прокуратурі є подання заяви особою, яка має намір зайняти посаду помічника прокуратора, про відсутність щодо неї кримінальних проваджень або проваджень за фінансові злочини.
7. Міністр справедливості визначає шляхом видання розпорядження детальні спосіб та порядок проведення конкурсів на посаду помічника прокуратора, зокрема, склад конкурсної комісії, спосіб та порядок її діяльності, етапи і перебіг конкурсу, а також обсяг і порядок надання інформації кандидату, враховуючи необхідність належного відбору кадрів на помічників у прокуратурі.
8. Міністр справедливості за погодженням міністром, уповноваженим у внутрішніх справах, визначає детальний спосіб та порядок отримання інформації від воєводського коменданта поліції про особу, яка подалася на посаду асистента прокуратора, а також зразок інформаційного запиту, враховуючи характер та місце роботи, правильність отримання інформації, повагу до особистих прав кандидатів і їх права і свободи, що захищені конституцією.

Розділ 6. Службовці та інші працівники

Ст. 101.

1. У загальних організаційних підрозділах прокуратури зайняті службовці та інші працівники.
2. Правила набору службовців та інших працівників, а також їх обов'язки і права визначають окремі приписи.

Розділ 6а. Використання особистих даних

Ст. 101а.

1. Генеральний прокуратор використовує особисті дані прокураторів та помічників загальних організаційних підрозділів прокуратури.
2. Для використання особистих даних, про які йдеться в частині 1, положення пункту 4 частини 1 ст. 43 Закону від 29 серпня 1997 року про захист особистих даних застосовуються відповідно.

Розділ 6б. Бюджет загальних організаційних підрозділів прокуратури

Ст. 101б.

1. Доходи і видатки загальних організаційних підрозділів прокуратури визначаються окремою частиною Державного бюджету з урахуванням частини 5.
2. Витрати на навчання та підвищення кваліфікації персоналу загальних організаційних підрозділів прокуратури здійснюються Національною школою судівництва і прокуратури та покриваються з Державного бюджету в частині, яка знаходиться у віданні Міністра справедливості.

Ст. 101с.

Розпорядником бюджетної частини, що стосується прокуратури, є Генеральний прокуратор з урахуванням частини 1а ст. 108 цього Закону та частини 2 ст. 139 Закону від 27 серпня 2009 року на публічні фінанси.

Розділ 7. (вилучений)

Глава 8. Окремі приписи, що стосуються військових прокураторів та військових організаційних підрозділів прокуратури

Ст. 108.

1. Військові організаційні підрозділи прокуратури входять до складу Збройних сил Республіки Польща.
- 1а. Діяльність військових організаційних підрозділів прокуратур фінансується з відокремлених бюджетних коштів Міністерства народної оборони.
2. Під кутом зору військової служби, Головний військовий прокуратор підпорядковується Міністру національної оборони, а інші військові прокуратори – відповідним керівним прокураторам.
3. Міністр народної оборони за погодженням з Міністром справедливості визначає шляхом видання розпорядження кількість посад прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратур для осіб, які не є офіцерами, враховуючи потреби Збройних сил.

Ст. 109.

1. Головний військовий прокуратор подає Генеральному прокуратору і Міністру народної оборони звіт про діяльність військових прокураторів та поточно інформує про роботу військових організаційних підрозділів прокуратур.
2. Міністр народної оборони за погодженням з Генеральним прокуратором може визначити завдання військових прокураторів у галузі запобігання злочинності та зміцненню дисципліни і порядку у війську.

Ст. 110.

1. Звільнення помічника зі служби у військових організаційних підрозділах прокуратури можливе у випадках, зазначених у частині 3 ст. 100, а також у випадку, коли приписи про військову службу передбачають звільнення від професійної або тимчасової військової служби.

2. Прокуратора або помічника військового організаційного підрозділу прокуратури не можна звільнити з професійної військової служби до звільнення його з посади прокуратора або помічника за винятком випадків, коли він іде у відставку, або виникла ситуація, зазначена у частині 4 ст. 62а.

Ст. 111.

1. Прокуратори військових організаційних підрозділів прокуратур, які є офіцерами, призначає на службові посади, переводить та звільняє Міністр народної оборони за поданням Головного військового прокуратора, в порядку, передбаченому положеннями про військову службу професійних солдатів. Помічників військових організаційних одиниць прокуратур призначає на службову посаду, переводить та звільняє Головний військовий прокуратор.

2. (вилучена)

3. Головний військовий прокуратор може делегувати прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури на строк, що не перевищує шести місяців протягом календарного року, до іншого військового організаційного підрозділу прокуратури. За згодою прокуратора тривалість делегування може тривати довше, ніж шість місяців.

4. Військовий окружний прокуратор може делегувати прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури на строк, що не перевищує двох місяців протягом календарного року, до іншого військового організаційного підрозділу прокуратури.

Ст. 112.

1. Прокуратор військового організаційного підрозділу прокуратури не може бути притягнутий до карної відповідальності без дозволу Дисциплінарного суду Головної військової прокуратури, а також не може бути затриманий без згоди Головного військового прокуратора. Це не стосується затримання на «гарячому». До видання дозволу на притягнення прокуратора військового організаційного підрозділу прокуратури до карної відповідальності можна вжити лише термінові заходи, про що негайно повідомити керівного прокуратора. Приписи частин 2–3 ст. 54 застосовуються відповідно.

2. (вилучена)

Ст. 113.

За вчинення дисциплінарних порушень і порушень¹⁵⁷ прокураторові військового організаційного підрозділу прокуратури можуть бути призначені дисциплінарні покарання:

- 1) попередження;
- 2) догана;
- 3) попередження про неповну відповідність займаній посаді;
- 4) переведення на нижчу посаду;
- 5) звільнення з прокуратурської служби.

Ст. 114.

1. Дисциплінарний суд, приймаючи рішення про звільнення з прокуратурської служби, звертається з поданням до Міністра народної оборони про звільнення покараного з професійної військової служби. Відповідно до Закону від 11 вересня 2003 року про військову службу професійних солдатів таке звільнення прирівнюється до звільнення в результаті набуття чинності рішення про дисциплінарне покарання у вигляді відсторонення від професійної військової служби.

2. Передбачене у ст. 71 зупинення службової діяльності прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, які є офіцерами, є наслідком зупинення, передбачені положеннями Закону від 9 жовтня 2009 року про військову дисципліну і Закону від 11 вересня 2003 року про військову службу професійних солдатів.

Ст. 115.

1. Військовий прокуратор у разі порушення військовим органом приписів права, розпоряджень чи наказів загального характеру Міністра народної оборони, а також з'ясування обставин, що негативно впливають на стан військової дисципліни і військовий порядок, виносить, після з'ясування обставин справи, протест або звертається до відповідного військового органу.

2. Про спосіб вирішення протесту або звернення негайно повідомляють військового прокуратора, який виніс протест або звернення.

3. Військовий прокуратор може провести проблемну або комплексну перевірку дотримання приписів права органами та представниками організаційних підрозділів, що входять до складу Збройних сил або підпорядковуються Міністру народної оборони, за винятком військових судів.

4. Військовий прокуратор при виконанні перевірки може на додаток до повноважень, перелічених у частині 1 ст. 43, вчиняти дії в приміщенні органів або установ,

¹⁵⁷ Вид протиправних діянь, які передбачені Кодексом про порушення від 20 травня 1971 року. В оригіналі – «wykroczenie» (прим. редактора).

що перевіряються, ознайомлюватися в необхідному обсязі для з'ясування справи з різними військовими завданнями та звертатися до відповідних командирів (шефів) для проведення дослідження або детальної перевірки діяльності військових органів.

5. Міністр справедливості за погодженням з Міністром народної оборони шляхом видання розпорядження визначають детальний спосіб та порядок провадження військовими прокураторами у справах, зазначених у частинах 1–4. Розпорядження повинно, зокрема, визначати відповідність, детальні повноваження та дії військових прокураторів у таких справах, спосіб та форму подання протестів і звернень, а також спосіб документування проведеної перевірки та її результатів.

Ст. 116.

1. До прокураторів і помічників військових організаційних підрозділів прокуратури, які є офіцерами, застосовуються щодо питань, не визначених цим Законом, приписи про професійних солдатів та їх службу, з урахуванням частин 4 і 5.

2. Рівнозначними посадами прокураторів в загальних та військових організаційних підрозділах прокуратури є відповідно посади в:

- 1) Генеральній прокуратурі і Головній військовій прокуратурі;
- 2) окружній прокуратурі і військовій окружній прокуратурі;
- 3) районній прокуратурі і військовій гарнізонній прокуратурі.

3. Період служби чи роботи на посаді прокуратора Головної військової прокуратури є рівнозначний періоду роботи на посаді прокуратора Генеральної прокуратури або прокуратора Національної прокуратури і обраховується від дати призначення на посаду прокуратора Головної військової прокуратури.

4. Виплати прокураторам та помічникам військових організаційних підрозділів прокуратури визначаються положеннями про виплати солдатам.

5. Виплати, про які йдеться в частині 4, а також винагорода прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, які не є офіцерами, рівнозначні винагороді прокураторів, а також помічників загальних організаційних підрозділів прокуратури.

6. Рада Міністрів визначає шляхом видання розпорядження детальний перелік посад і функцій прокураторів і помічників військових організаційних одиниць прокуратури, рівнозначних з погляду зарплати та виплат до посад та функцій прокураторів та помічників загальних організаційних підрозділів прокуратури, з урахуванням обсягу службової діяльності, що здійснюється прокураторами та помічниками.

Глава 9. Зміни до чинних приписів та перехідні і прикінцеві приписи

Ст. 117.

Приписи статей 57 і 60 застосовуються також до прокураторів, які вийшли на пенсію до набрання чинності цим Законом.

Ст. 118.

У випадках, не врегульованих цим Законом або приписами щодо прокураторів загальних організаційних підрозділів прокуратури і прокураторів військових організаційних підрозділів прокуратури, які не є офіцерами, застосовуються відповідно приписи Закону від 16 вересня 1982 року про працівників державних органів, а щодо справ неврегульованих і цим Законом, також – приписи Кодексу праці.

Ст. 119.

У кожному випадку, коли в законі йдеться про міністрів, під цим поняттям також розуміються голови комісій і комітетів, які виконують функції керівних органів державної адміністрації, а також керівники центральних установ.

Ст. 120.

1. Втрачає чинність Закон 14 квітня 1967 року про прокуратуру Польської Народної Республіки від.
2. До видання приписів, передбачених цим Законом, зберігають правову чинність попередні приписи, якщо вони не суперечать цьому Закону.

**Закон Естонської Республіки
«Про прокуратуру»¹⁵⁸
від 22 квітня 1998 року**

Розділ 1. Загальні положення

§ 1. Прокуратура

(1) Прокуратура є урядовим органом у сфері управління Міністерства юстиції, який бере участь у плануванні необхідної діяльності з попередження і виявлення злочинів, спрямовує досудове кримінальне провадження і забезпечує його законність та ефективність, представляє державне обвинувачення в суді та виконує інші обов'язки, покладені законом на прокуратуру.

(1-1) Прокуратура є незалежною, здійснює свою діяльність відповідно до цього Закону, інших законів і законодавчих актів.

(2) Прокуратура складається з Державної прокуратури і окружних прокуратур, які їй підпорядковуються.

§ 2. Прокурор

(1) Прокурорами є прокурори Державної прокуратури і прокурори окружних прокуратур.

(2) Прокурор незалежний під час виконання своїх обов'язків і діє тільки на підставі закону і керується своїми переконаннями.

Розділ 2. Система і організація прокуратури

§ 3. Державний головний прокурор

(1) Державний головний прокурор керує прокуратурою і виконує інші покладені на нього законом обов'язки.

(2) У разі тимчасової неможливості виконання державним головним прокурором своїх обов'язків через хворобу або з іншої причини міністр юстиції призначає його заступника з числа прокурорів Державної прокуратури.

§ 4. Державна прокуратура

(1) Прокурори Державної прокуратури забезпечують законність і ефективність досудового карного провадження, представляють державне обвинувачення в суді, а також виконують інші покладені на них законом обов'язки.

(2) Прокурорами Державної прокуратури є державний головний прокурор, старші державні прокурори, державні прокурори і помічники прокурорів.

¹⁵⁸ Переклад здійснено Центром політико-правових реформ.

(3) Державна прокуратура може поділятися на відділи, що затверджуються міністром юстиції. Державні прокурори, які керують відділами, і прокурори, які входять до складу відділів, призначаються Державним головним прокурором.

§ 4-1. Старший державний прокурор

(1) Старший державний прокурор керує відділом Державної прокуратури і виконує інші обов'язки, покладені на нього законом.

(2) Крім виконання їхніх обов'язків, старші державні прокурори мають право видавати накази в окружній прокуратурі.

(3) Державний головний прокурор призначає заступника старшого державного прокурора Державної прокуратури у тих випадках, коли старший державний прокурор не може тимчасово виконувати обов'язки через хворобу або з інших причин.

§ 5. Окружна прокуратура

(1) Прокурори окружних прокуратур забезпечують законність і ефективність досудового кримінального провадження, представляють державне обвинувачення в судах, а також виконують інші обов'язки, покладені на них законом.

(2) Прокурорами окружних прокуратур є старші прокурори, спеціалізовані прокурори, керівні прокурори, окружні прокурори і помічники прокурора.

(3) Розміщення і територіальна юрисдикція окружних прокуратур затверджується Урядом¹⁵⁹.

(4) Окружні прокуратури можуть поділятися на відділи, які затверджуються міністром юстиції. Спеціалізовані прокурори, окружні прокурори і помічники прокурора призначаються старшим прокурором. Старший прокурор має право без конкурсу перемістити прокурора окружної прокуратури з однієї окружної прокуратури в іншу за його згодою.

§ 5-1. Кількість прокурорів

(1) Кількість прокурорів Державної прокуратури і прокурорів окружних прокуратур визначається міністром юстиції.

§ 5-2. Старший прокурор

(1) Старший прокурор керує окружною прокуратурою і виконує інші обов'язки, покладені на нього законом.

(2) Державний головний прокурор призначає заступника старшого прокурора окружної прокуратури у тих випадках, коли старший прокурор не може тимчасово виконувати обов'язки через хворобу або з інших причин.

¹⁵⁹ Найменування Уряду Естонської Республіки. В оригіналі – «Vabariigi Valitsus» (прим. редактора).

§ 6. Керівний прокурор

- (1) Керівний прокурор керує відділом окружної прокуратури і виконує інші обов'язки, покладені на нього законом.
- (2) У разі тимчасової неможливості виконання старшим прокурором своїх обов'язків через хворобу або з іншої причини міністр юстиції призначає його заступника з числа окружних прокурорів.
- (3) Старший прокурор призначає заступника керівника прокурора окружної прокуратури у тих випадках, коли керівний прокурор не може тимчасово виконувати обов'язки через хворобу або з іншої причини.

§ 7. Помічник прокурора

- (1) Помічник прокурора діє під керівництвом державного головного прокурора, старшого державного прокурора, старшого прокурора, державного прокурора, керівного прокурора, спеціального прокурора або окружного прокурора.
- (2) Помічник прокурора має право виконувати прокурорські повноваження під час судового кримінального провадження у випадку отримання дозволу для конкретного кримінального провадження від керівного прокурора.
- (3) Помічник прокурора не може бути членом конкурсної-атестаційної комісії прокурорів, а також дисциплінарної комісії прокурорів.

§ 8. План розподілу службових обов'язків

- (1) Державний головний прокурор, заслухавши думку прокурорів Державної прокуратури, визначає їх службові обов'язки. Службові обов'язки прокурорів окружних прокуратур розподіляють старші прокурори, заслухавши думку прокурорів окружних прокуратур.
- (2) Розподіл службових обов'язків здійснюється виходячи з видів, суб'єктів злочинів або інших загальних критеріїв. Планом розподілу службових обов'язків визначається також порядок заміщення прокурорів.
- (3) План розподілу службових обов'язків може змінюватися тільки з поважних причин.

§ 9. Службовий нагляд

- (1) Службовий нагляд за прокуратурою здійснює Міністерство юстиції. Здійснюваний Міністерством юстиції службовий нагляд за прокуратурою не поширюється на дії прокуратури з планування заходів щодо нагляду, спрямування досудового кримінального провадження, представлення державного обвинувачення в суді.
- (2) Службовий нагляд в прокуратурі здійснює державний головний прокурор, в окружних прокуратурах – старший прокурор.
- (3) Особа, яка здійснює службовий нагляд, має право вимагати від піднаглядних йому прокурорів подання роз'яснень та відомостей.

§ 10. Службове замісництво

Державний головний прокурор або старший прокурор може за наявності поважної причини замінити в кримінальному провадженні нижчестоящего прокурора або поставити це в обов'язок іншому нижчестоящому прокурору, який не повинен бути нижчим щодо прокурора, якого заміщають. Розпорядження про замісництво видається у письмовому вигляді із зазначенням обсягу функцій щодо замісництва та обґрунтуванням необхідності замісництва.

§ 11. Звітність

(1) Державний головний прокурор щорічно подає міністру юстиції зведений звіт про діяльність прокуратур. Термін подання та вимоги до звіту встановлюються наказом міністра юстиції.

(2) Державний головний прокурор звітує щороку протягом весняної сесії Рійгікогу¹⁶⁰ перед конституційною комісією Рійгікогу про виконання визначених законом обов'язків прокуратури за попередній календарний рік.

(3) Державний головний прокурор може додатково до випадків подання регулярних звітів до конституційної комісії Рійгікогу, визначених абзацами 1 і 2, звітувати про важливі справи у прокуратурі, іншу діяльність або актуальні проблеми, що потребують вирішення.

§ 11-1. Службовий відділ

(1) Для забезпечення діяльності прокуратури створюється службовий відділ у порядку, визначеному міністром юстиції.

(2) Службовий відділ очолюється директором.

§ 12. Положення про прокуратуру

Положення про прокуратуру затверджує міністр юстиції.

Розділ 3. Збори прокурорів

§ 13. Збори прокурорів

(1) Збори прокурорів – зібрання всіх прокурорів, яке скликається не рідше одного разу на рік.

(2) Збори прокурорів:

- 1) вибирає двох прокурорів окружної прокуратури і одного прокурора Державної прокуратури членами конкурсної комісії прокурорів;

¹⁶⁰ Найменування парламенту Естонської Республіки. В оригіналі «Riigikogu» (прим. редактора).

- 2) вибирає двох прокурорів окружної прокуратури і одного прокурора Державної прокуратури членами дисциплінарної комісії;
 - 2-1) вибирає одного державного прокурора членом кваліфікаційної комісії Естонської Адвокатури;
 - 3) затверджує регламент роботи зборів прокурорів;
 - 4) заслуховує доповіді міністра юстиції і державного головного прокурора про діяльність прокуратури;
 - 5) обговорює питання діяльності прокуратур і прокурорської служби і вносить пропозиції щодо їх вирішення.
- (3) Збори прокурорів скликає і їх роботою керує державний головний прокурор.

Розділ 4. Прокурорська служба

Глава 1. Загальні положення

§ 14. Дія Закону про публічну службу щодо прокурорів

До прокурорської служби застосовується Закон про публічну службу, якщо інше не випливає з цього Закону.

Глава 2. Призначення на посаду

§ 15. Вимоги, які висуваються до прокурора

(1) Державним головним прокурором, старшим державним прокурором, старшим прокурором, державним прокурором, спеціалізованим прокурором, керівним прокурором, окружним прокурором може бути дієздатний громадянин Естонії, який досягнув 21 року і:

- 1) отримав ступінь магістра у галузі права або його еквівалент в Естонській Республіці відповідно до абзацу 22 § 28 закону про освіту чи його еквівалент, отриманий за кордоном;
- 2) володіє естонською мовою на рівні C1 або іншому відповідному рівні, передбаченому законом про мови;
- 3) має високі моральні якості;
- 4) має необхідні для роботи прокурором здібності і особисті якості.

(1-1) Помічником прокурора може бути призначений дієздатний громадянин Естонії, який досягнув 21 року, має вищу освіту, володіє естонською мовою на рівні, встановленому законом, має високі моральні якості і необхідні здібності та особисті якості.

(2) Прокурором не може бути призначена особа:

- 1) щодо якої набрав законної сили обвинувальний вирок суду за умисно вчинений злочин;
- 2) звільнена з публічної служби за вчинення дисциплінарного проступку;
- 3) виключена з Естонської адвокатури або відсторонена від посади нотаріуса;
- 4) яка знаходиться в близькій спорідненості (батьки, брати, сестри, діти) чи свояцтві (подружжя, батьки, брати, сестри, діти подружжя) з прокурором, в безпосередньому підпорядкуванні якого вона перебуває;
- 5) яка за станом здоров'я не може працювати прокурором. У разі виникнення сумнівів з цього приводу стан здоров'я особи визначає медична комісія.

(3) Окружним прокурором може бути призначена особа, яка працювала протягом одного року прокурором або протягом трьох років суддею, офіцером поліції, адвокатом, старшим адвокатом чи на іншій посаді, яка вимагає глибокого знання кримінального і процесуального права.

(4) Спеціалізованим прокурором може бути призначена особа, яка працювала до призначення на посаді прокурора, за винятком посади помічника прокурора.

(5) Старшим прокурором або керівним прокурором може бути призначена особа, яка працювала протягом трьох років суддею, офіцером поліції, адвокатом або старшим адвокатом. Випробувальний строк на посаді прокурора чи строк роботи службовцем не включається до строку перебування на посаді прокурора.

(6) Старшим державним прокурором і державним прокурором може бути призначена особа, яка працювала не менше двох років на посаді, яка потребує високої юридичної кваліфікації.

(7) *Вилучений*

(8) Державним головним прокурором може бути призначена особа, яка є досвідченим і відомим юристом.

§ 15-1. Перевірка даних про особу, яка претендує на заняття посади прокурора

(1) Особи, які претендують на заняття посади прокурора, надають конкурсно-атестаційній комісії прокурорів:

- 1) анкету з персональними даними;
- 2) передбачену для надання посадовими особами декларацію про майно, зобов'язання і доходи станом на перше число місяця, який передував зверненню з клопотанням про призначення на посаду.

(2) Претенденти вказують в анкеті з персональними даними також імена і прізвища своїх родичів і свояків (батьки, брати, сестри, діти, чоловік, колишній чоловік),

а також постійного співмешканця, особистий код (при відсутності особистого коду – дату і місце народження) і контактні дані.

(3) Форму анкети осіб, які претендують на заняття посади прокурора, затверджує міністр юстиції.

(4) Для перевірки даних, указаних в анкеті і декларації майно, зобов'язання і доходи осіб, які претендують на заняття посади прокурора, державний головний прокурор, а також уповноважені ним чиновники прокуратури мають право:

- 1) звертатися до державних і муніципальних установ і їх посадових осіб, а також до фізичних і юридичних осіб із запитами для уточнення персональних даних осіб, які претендують на заняття посади прокурора;
- 2) проводити співбесіди з особами, вказаними в анкеті з персональними даними, а також із представниками роботодавців і навчальних закладів і іншими особами з метою виявлення моральних і інших особистих якостей претендентів, а при необхідності і зі згоди опитуваних осіб запитувати у них письмові пояснення;
- 3) перевіряти, чи є вказані в абзаці 2 цього параграфу особи підозрюваними або обвинувачуваними у кримінальному провадженні.

(5) Установи і особи, які отримали вказані в цьому параграфі запити, відповідають на них негайно.

(6) Конкурсно-атестаційна комісія прокурорів негайно повідомляє осіб, які претендують на заняття посади прокурора, про проведену перевірку їх персональних даних і дозволяє їм ознайомитися з матеріалами, зібраними в ході перевірки.

(7) Якщо особа, яка претендує на заняття посади прокурора, надала конкурсно-атестаційній комісії прокурорів завідомо неправдиві дані або приховав суттєву інформацію, то такий претендент за рішенням конкурсно-атестаційної комісії прокурорів вилучається з числа учасників конкурсу.

§ 16. Призначення прокурора на посаду

(1) Державний головний прокурор призначається на посаду Урядом за пропозицією міністра юстиції і з урахуванням думки конституційної комісії Рійгікогу.

(2) Старші державні прокурори, державні прокурори, а також старші прокурори призначаються на посаду міністром юстиції за пропозицією державного головного прокурора.

(3) Керівні прокурори призначаються на посаду державним головним прокурором за пропозицією старшого прокурора.

(4) Вилучений

(5) Спеціалізовані прокурори, окружні прокури, а також помічники прокурорів призначаються на посаду державним головним прокурором за пропозицією конкурсно-атестаційної комісії прокурорів.

(6) Особа може бути призначена на посаду державного головного прокурора або старшого прокурора, якщо вона дасть письмову згоду на таке призначення.

(7) Особа не може бути призначена прокурором, якщо вона не відповідає вимогам до прокурорів. Рішення про відмову в призначенні повинно бути обґрунтованим.

§ 16-1. Переведення прокурорів

(1) Міністр юстиції має право перевести без проведення відкритого конкурсу старшого державного прокурора, старшого прокурора чи державного прокурора на підставі його письмової заяви на нижчестоящу посаду, яка заповнюється зазвичай шляхом відкритого конкурсу.

(2) Державний головний прокурор має право перевести без проведення відкритого конкурсу керівного прокурора, спеціалізованого прокурора чи окружного прокурора на підставі його письмової заяви на нижчестоящу посаду, яка заповнюється зазвичай шляхом відкритого конкурсу.

(3) Державний головний прокурор має право перевести без проведення відкритого конкурсу спеціалізованого прокурора, окружного прокурора або помічника прокурора на таку ж посаду в іншій прокуратурі на підставі його згоди.

(4) Якщо прокурор переводиться з одного регіону в інший, витрати, пов'язані зі зміною місця проживання, можуть бути компенсовані прокурору протягом двох місяців після переїзду в інший регіон.

(5) Порядок відшкодування витрат, зазначених у абзаці 4, встановлюється постановою міністра юстиції.

§ 17. Строк повноважень прокурора

(1) Державний головний прокурор і старший прокурор призначаються строком на п'ять років.

(2) Старші державні прокурори, державні прокурори, керівні прокурори, спеціалізовані прокурори, окружні прокурори та помічники прокурорів призначаються на невизначений строк.

(3) Переведені державні прокурори, спеціалізовані прокурори, окружні прокурори і помічники прокурорів призначаються на певний строк до моменту повернення особи, яка була переведена. Переведені державні прокурори, спеціалізовані прокурори, окружні прокурори і помічники прокурорів можуть за їх згодою бути призначені на вільну посаду того ж чи нижчого рівня на невизначений строк без відкритого конкурсу в період тривання переведення і після завершення одного року перебування на посаді в порядку переведення.

§ 18. Відкритий конкурс

(1) Спеціалізовані прокурори, окружні прокурори і помічники прокурорів призначаються на посаду в порядку відкритого конкурсу.

(2) Відкритий конкурс на заняття вакантної посади спеціалізованого прокурора, окружного прокурора і помічника прокурора оголошується в «Ametlikud Teadaanded». Кандидати повинні подати заяви не пізніше двохтижневого строку з дня опублікування оголошення.

(3) Відкритий конкурс може оголошуватися державним головним прокурором, старшим державним прокурором, державним прокурором, старшим прокурором і керівним прокурором.

§ 19. Оцінка учасників відкритого конкурсу

(1) Відповідність кандидата посаді оцінює конкурсно-атестаційна комісія прокурорів.

(2) Якщо на вакантну посаду претендує прокурор, то прокурор, в безпосередньому підпорядкуванні якого він перебуває, подає в конкурсно-атестаційну комісію прокурорів обґрунтовану думку про претендента.

§ 20, 21 (вилучені)

Глава 3. Посадові привілеї і гарантії незалежності

§ 22. Винагорода

(1) Коефіцієнти ставок винагороди відповідають посадам прокурорів таким чином:

- 1) державний головний прокурор – 8 коефіцієнт;
- 2) старший державний прокурор – 7 коефіцієнт;
- 3) старший прокурор – 6 коефіцієнт;
- 4) державний прокурор – 5 коефіцієнт;
- 5) керівний прокурор – 4 коефіцієнт;
- 6) спеціалізований прокурор – 3 коефіцієнт;
- 7) окружний прокурор – 2 коефіцієнт;
- 8) помічник прокурора – 1 коефіцієнт.

(2) Прокурорська винагорода встановлюється на строк не менше одного року.

(3) Мінімальна прокурорська винагорода визначається виходячи з коефіцієнтів ставок і виконання додаткових обов'язків та збільшення продуктивності роботи на підставі абзацу 3 § 9 закону про публічну службу постановою Уряду з урахуванням закону про винагороду вищих державних службовців і принципів визначення суддівської винагороди.

(3-1) Диференціація ставок прокурорської винагороди може бути встановлена в межах відповідних коефіцієнтів для посад прокурорів, які працюють в певних місце-

востях. Диференціація ставок прокурорської винагороди, її підстави, особливості застосування визначаються постановою Уряду.

(3-2) Винагорода державного головного прокурора не може бути вище місячної ставки, визначеної абзацом 1 § 2 закону про винагороду вищих державних службовців, а винагорода, визначена в абзаці 2 шляхом множення на коефіцієнт 0,65.

(4) Підстави формування прокурорської винагороди визначаються керівництвом щодо прокурорської винагороди. Керівництво щодо прокурорської винагороди затверджується наказом міністра юстиції.

(5) Прокурорам не виплачується додаткова винагорода, встановлена законом про публічну службу, за винятком передбаченої абзацом 3 § 9 зазначеного закону винагороди за виконання додаткових обов'язків або збільшення продуктивності роботи.

§ 22-1. Прокурорська відпустка

(1) Прокурори мають право на одержання щорічної відпустки.

(2) Тривалість відпустки становить для помічника прокурора – 42 календарних днів, а для прокурора – 49 календарних днів.

(3) Прокурори не мають права на одержання додаткової відпустки за вислугу років, передбаченої законом про публічну службу.

(4) Графік відпусток у Державній прокуратурі затверджує державний головний прокурор, а графік відпусток у окружній прокуратурі – старший прокурор.

(5) Державний головний прокурор або старший прокурор може, виходячи з інтересів служби, встановити обмеження на тривалість відпустки і час виходу у відпустку. У цьому випадку тривалість однієї безперервної частини відпустки повинна бути не менше 14 календарних днів, а на прохання прокурора – 21 календарний день. Тривалість інших частин відпустки може бути коротшою.

§ 22-2. Чергування

(1) Чергування – це час, коли прокурор повинен бути доступний в неробочі години для виконання непередбачених або термінових завдань служби.

(2) Чергування, передбачене абзацом 1, може відбуватися під час відпустки. На час чергування прокурорів не поширюються положення § 48 закону про працю.

(3) За чергування здійснюється додаткова виплата в розмірі десяти відсотків прокурорської винагороди. Додаткова виплата здійснюється в порядку, встановленому міністром юстиції.

(4) Тривалість чергування без згоди прокурора не повинна перевищувати 250 годин на місяць.

(5) Чергування, протягом якого прокурор виконував свої обов'язки, вважаються робочим часом. У цьому випадку на прокурорів не поширюється положення § 51 і 52 закону про працю щодо наступного відпочинку.

§ 23 (вилучений)

§ 23-1. Застосування заохочення

Заохочення прокурора застосовуються державним головним прокурором.

§ 24. Відшкодування майнової шкоди

Майнова шкода, завдана прокурору або членам його сім'ї у зв'язку з виконанням службових функцій, відшкодовується державою.

§ 25. Прокурорська пенсія за віком

(1) Прокурор, який має стаж роботи прокурором не менше 25 років, після досягнення пенсійного віку має право на отримання прокурорської пенсії за віком, за винятком випадку засудження за вчинення умисного злочину.

(2) Право на отримання прокурорської пенсії за віком має також особа, яка має стаж роботи прокурором не менше 15 років, а до того не менш 10 років стажу роботи суддею, за винятком випадку засудження за вчинення умисного злочину.

(3) Розмір прокурорської пенсії за віком становить 65 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої постановою Уряду і яка відповідає винагороді на останній посаді, без урахування підвищення винагороди за роботу в окремих місцевостях.

(4) У разі зміни винагороди, передбаченої для тієї посади прокурора, на якій працювала особа, яка отримує прокурорську пенсію за віком, проводиться перерахунок цієї пенсії. У такому випадку пенсія у зміненому розмірі виплачується з першого числа наступного місяця.

(5) Частина прокурорської пенсії за віком, що перевищує розмір загальної пенсії за віком, виплачується за рахунок коштів державного бюджету.

(6) Прокурорська пенсія за віком не виплачується в період роботи прокурором. Якщо відставний прокурор працює в іншому місці, він отримує прокурорську пенсію за віком в повному обсязі незалежно від розміру доходу.

(7) Особи, засуджені за вчинення злочинів, передбачених розділом 15¹⁶¹ або главою 2 розділу 17¹⁶² Карного кодексу і встановлюють покарання у виді позбавлення волі на строк не менше п'яти років, втрачає право, визначене цим параграфом, на прокурорську пенсію.

¹⁶¹ Розділ називається «Винні діяння проти держави» (прим. редактора).

¹⁶² Глава називається «Порушення обов'язку працювати чесно». Глава розміщується у розділі під назвою «Посадові винні діяння» (прим. редактора).

(8) Якщо особа, зазначена у цьому параграфі, втрачає право на прокурорську пенсію, пенсійні виплати припиняються з першого числа наступного місяця після виконання вироку. Коли передбачена цим параграфом прокурорська пенсія за віком втрачається, за особою залишається право виходу на пенсію на загальних підставах.

(9) Суд зобов'язаний протягом 10 робочих днів після набрання чинності судовим рішенням письмово повідомити орган соціального захисту про те, що особа втратила право на отримання прокурорської пенсії, передбаченої цим параграфом.

(10) Для цілей цього параграфу щодо прокурорської пенсії за віком застосовується закон про пенсійне забезпечення, якщо цей Закон не передбачає іншого.

§ 26. Прокурорська пенсія по непрацездатності

(1) Право на отримання прокурорської пенсії по непрацездатності має особа, яка стала інвалідом протягом роботи прокурором і мала не менше 15 років прокурорського стажу.

(2) Якщо прокурор став інвалідом в результаті посягання, вчиненого на нього у зв'язку з виконанням службових повноважень або внаслідок припинення ним злочину, то він має право на пенсію по непрацездатності незалежно від стажу.

(3) Розмір прокурорської пенсії по непрацездатності становить:

- 1) при 100-відсотковій втраті працездатності – 65 відсотків від мінімальної заробітної плати, встановленої постановою Уряду і яка відповідає винагороді на останній посаді, без урахування підвищення винагороди за роботу в окремих місцевостях;
- 2) при 80–90-відсотковій втраті працездатності – 50 відсотків від мінімальної заробітної плати, встановленої постановою Уряду і яка відповідає винагороді на останній посаді, без урахування підвищення винагороди за роботу в окремих місцевостях;
- 3) при 40–70-відсотковій втраті працездатності – 30 відсотків від мінімальної заробітної плати, встановленої постановою Уряду і яка відповідає винагороді на останній посаді, без урахування підвищення винагороди за роботу в окремих місцевостях.

(4) У разі зміни групи непрацездатності або винагороди, передбаченої для тієї посади прокурора, на якій працювала особа, яка отримує прокурорську пенсію по непрацездатності, проводиться перерахунок цієї пенсії. У такому випадку пенсія у зміненому розмірі виплачується з першого числа наступного місяця.

(5) Частина прокурорської пенсії по непрацездатності, що перевищує розмір загальної пенсії по непрацездатності, виплачується за рахунок коштів державного бюджету.

§ 26-1. Допомога при посяганні на прокурора

(1) Якщо прокурор помирає внаслідок посягання, вчиненого на нього у зв'язку з виконанням службових обов'язків, держава виплачує членам сім'ї та особам, які залишилися без опіки, одноразову допомогу в сумі, яка дорівнює десятирічній винагороді померлого.

(2) Витрати на похорони прокурора, який помер з причин, пов'язаних із виконанням службових обов'язків, несе держава.

(3) Якщо прокурор заявив про втрату працездатності з причин, пов'язаних із виконанням службових обов'язків, йому виплачується одноразова допомога:

- 1) у випадках, що призвели до часткової втрати працездатності, яка не має наслідком звільнення зі служби – у розмірі однорічної винагороди;
- 2) у випадках, що призвели до часткової втрати працездатності – у розмірі дворічної винагороди;
- 3) у випадках повної втрати працездатності – у розмірі семирічної винагороди.

(4) Прокурор, якому у зв'язку із виконання службових обов'язків завдана шкода здоров'ю, яка не призводить до постійної непрацездатності, виплачується одноразова допомога в розмірі одномісячної винагороди.

(5) Вартість медичного обстеження, лікування і лікарських препаратів для прокурора, який захворів чи здоров'ю якого завдано шкоди у зв'язку із виконання службових обов'язків, відшкодовується державою.

(6) Передбачені цим параграфом допомоги і витрати здійснюються в розмірах і порядку, передбаченому постановою Уряду.

§ 27 (вилучений)

Глава 4. Службові обов'язки

§ 28. Обов'язки зберігання службової таємниці

Прокурор не має права розголошувати обставини, що стали йому відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, якщо це може завдати шкоди інтересам правосуддя. Обов'язок зберігання службової таємниці є безстроковою.

§ 29. Обов'язок керівництва

(1) Прокурор зобов'язаний за розпорядженням державного головного прокурора або старшого прокурора керувати практикантом, який проходить стажування.

(2) Прокурор не зобов'язаний одночасно керувати більш ніж одним практикантом.

§ 30. Службові обмеження

- (1) Прокурор не має права суміщати свої службові обов'язки з іншою діяльністю, крім викладацької або наукової.
- (2) Прокурор не може бути засновником комерційного товариства, його учасником, який має право на здійснення управління, або членом його правління чи ради, керівником філії іноземного комерційного товариства, а також членом політичної партії.

Глава 5. Дисциплінарна відповідальність

§ 31. Дисциплінарні проступки і дисциплінарні стягнення

- (1) За дисциплінарний проступок на прокурора може бути накладено дисциплінарне стягнення.
- (2) Дисциплінарними проступками є:
- 1) неправомірні невиконання обов'язків або неналежне їх виконання;
 - 2) непристойний вчинок – протиправне діяння, яке йде врозріз із загальноприйнятими моральними нормами або дискредитує прокурора або прокуратуру, незалежно від того, чи це діяння вчинене під час виконання своїх обов'язків або поза цим часом.
- (3) Дисциплінарні стягнення:
- 1) догана;
 - 2) штраф у розмірі до одної місячної винагороди;
 - 3) зменшення розміру винагороди до 25% на строк до одного року;
 - 4) звільнення зі служби.

§ 32. Початок дисциплінарного провадження

- (1) Дисциплінарне провадження розпочинається, якщо є докази дисциплінарного проступку. Дисциплінарне провадження може розпочинатися на підставі заяви зацікавленої особи. Заява про початок дисциплінарного провадження повинна бути подана не пізніше шести місяців після дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про факти, які є підставою для заяви.
- (2) Дисциплінарне провадження розпочинається на підставі заяви зацікавленої особи або з власної ініціативи:
- 1) міністром юстиції щодо державного головного прокурора, старшого державного прокурора або старшого прокурора;
 - 2) державним головним прокурором щодо всіх прокурорів;
 - 3) старшим прокурором щодо підлеглих прокурорів окружної прокуратури.

(3) У випадку початку дисциплінарного провадження міністром юстиції відповідно до пункту 1 абзацу 2 цього параграфа, дисциплінарний проступок розглядається міністром юстиції.

§ 33. Попереднє встановлення обставин дисциплінарного проступку

(1) Попереднє встановлення обставин дисциплінарного проступку здійснюється після початку дисциплінарного провадження. Міністр юстиції може прийняти до розгляду дисциплінарне провадження від державного головного прокурора, в якому попередньо встановлені обставини щодо старшого державного прокурора або старшого прокурора.

(2) Протягом попереднього встановлення обставин дисциплінарного проступку можуть збиратися докази і вимагатися пояснення. Вимога пояснень від прокурора, щодо якого розпочате дисциплінарне провадження, є обов'язковою для виконання.

(3) Збирати докази і вимагати пояснень протягом попереднього встановлення обставин дисциплінарного проступку можна зобов'язати прокурора. Це завдання не може покладатися на прокурора, який є членом дисциплінарної комісії, прокурора, який розпочав дисциплінарне провадження, або нижчестоящого прокурора.

§ 34. Відсторонення прокурора від посади

Особа, яка почала дисциплінарне провадження, може на час попереднього встановлення обставин дисциплінарного проступку відсторонити прокурора від посади. На час відсторонення від посади за прокурором зберігаються винагорода та надбавки до неї.

§ 35. Дисциплінарне обвинувачення

(1) Якщо під час попереднього встановлення обставин дисциплінарного проступку зібрані достатні докази і витребувані пояснення, прокурор, який почав дисциплінарне провадження, висуває дисциплінарне обвинувачення.

(2) Дисциплінарне обвинувачення є письмовим документом, в якому вказуються:

- 1) ім'я, прізвище і посада прокурора, який підлягає дисциплінарному обвинуваченню;
- 2) опис проступку і час його вчинення;
- 3) докази, які підтверджують вчинення проступку;
- 4) прізвище і посада особи, яка почала дисциплінарне провадження;
- 5) дата і місце складення обвинувачення.

(3) Особа, яка почала дисциплінарне провадження, передає дисциплінарне обвинувачення до дисциплінарної комісії або міністру юстиції у випадку, передбаченому абзацом 3 § 32.

(4) Дисциплінарне обвинувачення не може висуватися і дисциплінарне провадження підлягає закриттю, якщо з часу вчинення дисциплінарного проступку пройшло більше одного року.

§ 36. Розгляд дисциплінарного обвинувачення

(1) Розгляд дисциплінарного обвинувачення прокурора здійснює дисциплінарна комісія або міністр юстиції у випадку, передбаченому абзацом 3 § 32.

(2) Якщо недостатньо поданих доказів, розгляд дисциплінарного обвинувачення зупиняється або відкладається, а особі, яка почала дисциплінарне провадження, вказується час і місце нового розгляду і необхідні докази, або обвинувачення закривається.

(3) До складу дисциплінарної комісії входять два прокурори Державної прокуратури, два прокурори окружних прокуратур і один суддя, вибраний представницькими зборами суддів. Дисциплінарна комісія вибирається строком на три роки. Голова дисциплінарної комісії обирається дисциплінарною комісією з числа її членів-прокурорів.

(4) Правила процедури дисциплінарної комісії встановлюються міністром юстиції.

§ 37. Підготовка до засідання дисциплінарної комісії

(1) Час і місце проведення засідання дисциплінарної комісії визначає її голова або міністр юстиції у випадку, передбаченому абзацом 3 § 32.

(2) На засідання запрошується особа, яка почала дисциплінарне провадження, і прокурор, якому висунуте дисциплінарне обвинувачення. Якщо дисциплінарне обвинувачення висунуте помічнику прокурора, на засідання дисциплінарної комісії запрошується також прокурор, який є його керівником.

§ 38. Право на ознайомлення з матеріалами обвинуваченого у вчиненні дисциплінарного проступку

(1) Прокурору, якому висунуте дисциплінарне обвинувачення, дисциплінарне обвинувачення вручається не пізніше ніж за три дні до засідання дисциплінарної комісії.

(2) Прокурор, якому висунуте дисциплінарне обвинувачення, має право на ознайомлення з матеріалами дисциплінарного обвинувачення. З матеріалами дисциплінарного обвинувачення помічника прокурора може знайомитися також прокурор, який є його керівником.

§ 39. Засідання дисциплінарної комісії

(1) Дисциплінарна комісія розглядає дисциплінарне обвинувачення в закритому засіданні.

(2) Дисциплінарна комісія уповноважена приймати рішення, якщо в засіданні беруть участь не менше трьох членів комісії, в тому числі її голова.

(3) Засіданням дисциплінарної комісії керує її голова.

(4) Як член дисциплінарної комісії особа не може брати участь у розгляді висунутого їй дисциплінарного обвинувачення.

**§ 40. Рішення дисциплінарної комісії
за наслідками розгляду дисциплінарного обвинувачення**

(1) Рішенням дисциплінарної комісії вноситься пропозиція міністру юстиції або державному головному прокурору про накладення або ненакладення дисциплінарного стягнення або припиняється дисциплінарне обвинувачення, якщо відсутні ознаки дисциплінарного проступку.

(2) Дисциплінарна комісія приймає рішення простою більшістю голосів членів дисциплінарної комісії, які беруть участь у засіданні. У разі розподілу голосів порівну вирішальним є голос голови дисциплінарної комісії.

**§ 41 Рішення міністра юстиції
за наслідками розгляду дисциплінарного обвинувачення**

(1) У випадку, передбаченому абзацом 3 § 32, міністр юстиції приймає рішення про накладення або ненакладення дисциплінарного стягнення або про зупинення дисциплінарного обвинувачення, якщо відсутні ознаки дисциплінарного проступку. Державний головний прокурор звільняється з посади Урядом за пропозицією міністра юстиції, який також має право застосувати самостійно дисциплінарне стягнення.

(2) Пропозиція вноситься тільки міністром юстиції.

§ 42. Накладення дисциплінарного стягнення і його оскарження

(1) Дисциплінарні стягнення накладаються:

- 1) Урядом за пропозицією міністра юстиції або самостійно міністром юстиції – на прокурорів, яких вони призначають;
- 2) державним головним прокурором – на всіх прокурорів на підставі пропозиції дисциплінарної комісії прокурорів.

(2) Державний головний прокурор не має права звільняти зі служби прокурорів, які призначені міністром юстиції.

(3) Застосування дисциплінарного стягнення або внесення пропозиції, передбаченої абзацом 2 § 41 цього Закону, відбувається протягом одного місяця з моменту прийняття рішення.

(4) Рішення про звільнення зі служби як дисциплінарне стягнення, що накладається на державного головного прокурора, приймає Уряд за пропозицією міністра юстиції протягом одного місяця, вислухавши позицію конституційної комісії Рійгікогу.

(5) Застосування дисциплінарного стягнення може бути оскаржене в адміністративний суд.

Глава 6. Атестація

§ 43. Конкурсно-атестаційна комісія прокурорів

(1) Конкурсно-атестаційна комісія прокурорів атестує осіб, які претендують на посаду прокурора, якщо заміщення вакантної посади прокурора здійснюється в порядку відкритого конкурсу.

(2) До складу конкурсно-атестаційної комісії прокурорів входять: державний головний прокурор, один прокурор Державної прокуратури, два прокурора з окружних прокуратур, один суддя, вибраний представницькими зборами суддів, правник, призначений деканом юридичного факультету Тартуського університету, і призначений міністром юстиції службовець Міністерства юстиції. Строк повноважень членів конкурсно-атестаційної комісії, за винятком державного головного прокурора і службовця Міністерства юстиції, становить три роки.

(3) Головою конкурсно-атестаційної комісії прокурорів є державний головний прокурор.

(4) Конкурсно-атестаційна комісія прокурорів уповноважена приймати рішення, якщо в засіданні беруть участь не менше п'яти членів комісії, в тому числі її голова.

(5) Діловодство конкурсно-атестаційної комісії прокурорів організовує Державна прокуратура.

§ 44. Вимоги і спосіб атестації

Вимоги, які висуваються до прокурорів під час атестації, і спосіб атестації встановлюються міністром юстиції.

Глава 7. Звільнення зі служби

§ 45. Звільнення зі служби за власним бажанням

Прокурор може бути звільнений зі служби за його власним бажанням.

§ 46 (вилучений)

§ 47. Звільнення зі служби за віком

Прокурор може бути звільнений зі служби після досягнення 65 років.

§ 48. Звільнення зі служби у випадку банкрутства

Прокурора звільняють зі служби у випадку оголошення його банкрутом.

§ 49. Звільнення зі служби за вчинення дисциплінарного проступку

Прокурора звільняють зі служби за вчинення дисциплінарного проступку в порядку, встановленому главою 5 цього Закону.

**§ 50. Звільнення зі служби державного головного прокурора
і старших прокурорів у зв'язку зі спливом строку повноважень**

(1) Зі спливом строку повноважень міністр юстиції звільняє з посади державного головного прокурора або старшого прокурора і призначає його без проведення конкурсу державним прокурором, спеціалізованим прокурором або окружним прокурором.

(2) Державний головний прокурор і старші прокурори можуть бути знову призначені на попередню посаду на новий термін повноважень.

(3) Державний головний прокурор і старші прокурори можуть бути призначені на посаду, зазначену в абзаці першому цього параграфа, або знову призначені на попередню посаду за їх письмовою згодою.

(4) У разі незгоди державного головного прокурора або старшого прокурора з призначенням на посаду, зазначену в абзаці першому цього параграфа, або відсутності вакантної посади він звільняється зі служби.

§ 51 (вилучений)

**Глава 8. Залучення прокурорів
до виконання адміністративних функцій
і до освітньої діяльності в закладах з підвищення кваліфікації**

**§ 52. Призначення прокурорів на посади службовців
у Державну прокуратуру або Міністерство юстиції**

(1) Державний головний прокурор може призначити прокурора за його згодою на посаду службовця в Державну прокуратуру для виконання завдань у сфері міжнародної судової співпраці.

(2) Заслухавши думку державного головного прокурора, міністр юстиції може призначити прокурора за його згодою на посаду службовця Міністерства юстиції для виконання завдань з управління прокуратурами або у сфері міжнародної судової співпраці.

(3) У разі призначення прокурора на посаду службовця Міністерства юстиції або Державної прокуратури, за ним зберігаються передбачені для прокурорів посадові привілеї.

(4) Прокурор, який на підставі, зазначеній в абзаці 1 або 2 цього параграфа, працював в Міністерстві юстиції або Державній прокуратурі не менше двох років, знову за його бажання призначається прокурором без проведення відкритого конкурсу. У такому разі державний головний прокурор при наявності вакантної посади прокурора не має права відмовляти у призначенні знову на посаду прокурора.

(5) Період служби в Міністерстві юстиції або Державній прокуратурі зараховується до стажу служби на тій посаді, на якій прокурор працював до призначення його на посаду службовця.

**§ 52-1. Залучення прокурора до освітньої діяльності
в закладах з підвищення кваліфікації**

На час залучення прокурора до освітньої діяльності в закладах з підвищення кваліфікації як викладачем або вчителем зупиняється виконання ним прокурорських повноважень. Період роботи викладачем зараховується у стаж попередньої служби. Якщо період роботи викладачем завершується, прокурор має право повернутися на попередню посаду.

**§ 52-2. Призначення прокурора до міжнародної організації
або експертом міжнародної цивільної місії**

(1) За згодою державного головного прокурора прокурор може бути призначений співробітником міжнародної організації для виконання завдань у сфері міжнародної судової співпраці або експертом міжнародної цивільної місії. На час призначення прокурора до міжнародної організації або експертом міжнародної цивільної місії зупиняється виконання ним прокурорських повноважень.

(2) Протягом чотирьох років після звільнення з посади прокурор має право повернутися на неї без проведення відкритого конкурсу.

(3) Період роботи в міжнародній організації або експертом міжнародної цивільної місії зараховується у стаж попередньої служби прокурора.

Розділ 5. Перехідні положення

§ 53–66

§ 67. Набрання чинності Законом

(1) Цей Закон набирає чинності на наступний день після опублікування в «Riigi Teataja».

(2) *вилучений*

(3) Прокурори прокуратур повітів і міст приступають до виконання своїх функцій, які до набрання чинності цим Законом виконували прокурори, які обіймають в Державній прокуратурі, протягом року після набрання чинності цим Законом.

Закон Республіки Словенія
«Про службу державного обвинувачення»¹⁶³
від 12 липня 2011 року

Розділ перший. Основні положення

Стаття 1. Зміст закону

Цей Закон визначає службу державного обвинувачення¹⁶⁴, повноваження та службову невідповідність державного обвинувача, організацію та сферу відповідальності служб державного обвинувачення, управління службою державного обвинувачення та правосуддям, склад, повноваження та функціонування Ради служби державного обвинувачення, взаємини між службами державного обвинувачення, а також інші питання, що стосуються діяльності державних обвинувачів та служб державного обвинувачення.

Стаття 2. Службові відносини

(1) Державна обвинувачка або державний обвинувач (далі – державний обвинувач) є службовою особою, яка перебуває у службових відносинах з Республікою Словенією (далі – служба державного обвинувачення).

(2) Державний обвинувач у правах та обов'язках, які впливають з його службових відносин з Республікою Словенією, прирівняний до судді, якщо цим Законом не встановлено інакше.

Стаття 3. Незалежність державних обвинувачів

(1) Державний обвинувач під час виконання служби державного обвинувача є незалежним і зв'язаним тільки Конституцією та законом. Відповідно до Конституції, він також зв'язаний загальними принципами міжнародного права, а також ратифікованими та оприлюдненими міжнародними договорами.

(2) Не дозволено втручатися в рішення державного обвинувача у конкретних справах, за винятком загальних настанов та перейняття справ у спосіб, визначений цим Законом.

(3) Державний обвинувач, який вважає, що його незалежність було порушено, звертається до Ради служби державних обвинувачів з поданням про захист від порушення незалежності. Якщо Рада визнає, що таке подання є обґрунтованим, то усуває таке порушення у власний спосіб, або пропонує чи вимагає його усунення, а при потребі оприлюднює свої висновки.

¹⁶³ Переклад зі словенської мови здійснено Андрієм Поритком.

¹⁶⁴ В оригіналі «državnotožilska služba» (прим. редактора).

Стаття 4. Служба державного обвинувачення

- (1) Державний обвинувач виконує завдання державного обвинувачення у службі державного обвинувачення, в яку він призначений, переведений або направлений відповідно до цього Закону.
- (2) Права та обов'язки державного обвинувача у зв'язку зі службою державного обвинувачення, які не врегульовані цим Законом, установлюються суддею відповідно до положень цього Закону.

Стаття 5. Сталість посади державного обвинувача

- (1) Посада державного обвинувача є сталою.
- (2) Державний обвинувач перестає виконувати функції або звільняється з посади у випадках та за умов, визначених цим Законом.
- (3) Державний обвинувач не може виконувати функції або вчиняти дії, які відповідно до Конституції або цього Закону є несумісними з посадою державного обвинувача.

Стаття 6. Права державних обвинувачів

- (1) Державному обвинувачеві гарантуються права на просування по службі, на навчання, на оплату праці та інші права, які випливають зі служби державного обвинувача, і їх ніхто не може обмежити, крім як у випадках та у порядку, що визначені законом.
- (2) Оплата праці державних обвинувачів встановлюється законом.

Стаття 7. Повноваження та обов'язки державного обвинувача

- (1) Повноваження державного обвинувача встановлюються Конституцією та законом.
- (2) Державний обвинувач під час виконання своїх посадових обов'язків повинен діяти неупереджено, захищати конституційний порядок та законність, принципи правової держави, права людини та основоположні свободи.
- (3) Державний обвинувач повинен законно, професійно та своєчасно виконувати службу державного обвинувачення та захищати її репутацію.
- (4) Державний обвинувач повинен без зайвого зволікання вирішувати справи, які йому передані в роботу.

Стаття 8. Відповідальність державного обвинувача

- (1) Державний обвинувач несе відповідальність за порушення під час виконання служби державного обвинувачення відповідно до цього Закону.
- (2) Державний обвинувач не може бути звинувачений дисциплінарним судом за думку, висловлену ним під час виконання служби державного обвинувачення.

(3) У дисциплінарних справах проти державного обвинувача рішення приймають дисциплінарні суди відповідно до цього Закону.

Стаття 9. Переведення та направлення

(1) Державний обвинувач за своєю письмовою згодою може бути постійно переведений в іншу службу державного обвинувачення (переведення) або тимчасово направлений в іншу службу державного обвинувачення або в інший орган (направлення).

(2) Переведення та направлення не впливають на посаду та платню державного обвинувача, які державний обвинувач має на місці, на яке він призначений.

(3) Переведення або направлення без згоди державного обвинувача допускаються виключно у випадках та за умов, визначених цим Законом.

Стаття 10. Служби державного обвинувачення

(1) Служби державного обвинувачення як частина судової системи є самостійними державними органами.

(2) Спосіб забезпечення єдиної політики карного переслідування та виконання інших завдань служб державного обвинувачення визначається законом.

(3) Кадрові, організаційні та наглядові повноваження у питаннях управління службою державного обвинувачення та правосуддям стосовно служб державного обвинувачення та власне державних обвинувачів виконує Уряд Республіки Словенії згідно з положеннями цього Закону безпосередньо або через міністерство, яке відповідає за правосуддя (далі – міністерство).

(4) Державні збори Республіки Словенії¹⁶⁵ користуються щодо служби державного обвинувачення повноваженнями, наданими їм законом.

Стаття 11. Персонал служби державного обвинувачення

(1) Повноваження та обов'язки публічних службовців служби державного обвинувачення (далі – персонал служби державного обвинувачення) визначає закон та Положення про службу державного обвинувачення.

(2) До персоналу служби державного обвинувачення застосовуються приписи, які регулюють статус та права публічних службовців, якщо цим Законом не визначено інакше.

Стаття 12. Адміністрація служби державного обвинувачення

(1) Адміністрацію служби державного обвинувачення очолює голова служби державного обвинувачення.

¹⁶⁵ Назва парламенту Республіки Словенія. В оригіналі – «Državni zbor Republike Slovenije» (прим. редактора).

(2) Головою служби державного обвинувачення може бути призначений тільки державний обвинувач.

Стаття 13. Управління у сфері правосуддя

Справами управління у сфері правосуддя щодо служби державного обвинувачення займається міністерство.

Стаття 14. Організація та загальні повноваження

(1) Організацію, взаємовідносини та загальні повноваження служб державного обвинувачення врегульовує цей Закон.

(2) Кошти на діяльність служб державного обвинувачення передбачаються в бюджеті Республіки Словенії. Служби державного обвинувачення як безпосередні користувачі бюджетних коштів співпрацюють під час підготовки своїх кошторисів відповідно до закону.

Стаття 15. Офіційна мова

(1) Служби державного обвинувачення ведуть справи словенською мовою.

(2) На територіях, де проживають автохтонні італійська та угорська національні громади, служби державного обвинувачення ведуть справи також італійською або угорською мовою, якщо сторона, яка проживає на цій території, користується цією мовою.

(3) Витрати, пов'язані з використанням мови представників італійської та угорської національностей при виконанні обов'язків служб державного обвинувачення, оплачуються з робочого бюджету служби державного обвинувачення.

Стаття 16. Взаємодопомога

(1) Служби державного обвинувачення під час виконання завдань у рамках своїх повноважень надають одна одній правову та іншу допомогу.

(2) Служби державного обвинувачення надсилають запити про надання правової допомоги закордонним або міжнародним службам обвинувачення та іншим органам, з якими вони співпрацюють під час виконання повноваження, через міністерство, якщо тільки міжнародним договором або іншим законом не встановлено інакше.

(3) Державні органи, органи самоврядних місцевих громад та носії владних повноважень повинні на вимогу служби державного обвинувачення надати їй допомогу, необхідну для виконання її повноважень, якщо законом не визначено інакше.

(4) Допомога, про яку йдеться в попередніх абзацах, надається службі державного обвинувачення безоплатно.

Стаття 17. Положення про службу державного обвинувачення

(1) Діяльність служб державного обвинувачення регулюється законом та Положенням про службу державного обвинувачення.

(2) Положення про службу державного обвинувачення визначає внутрішню організацію служб державного обвинувачення, призначення, відкликання та перейняття справ державним обвинувачем, правила діловодства, зміст реєстрів, списків та досьє та їх ведення, зразки робочих форм, вигляд та зміст штампів, печатки та знаків служби державного обвинувачення, вигляд та зміст службових посвідчень, докладні правила оприлюднення, контактів з представниками національних меншин, вирішення адміністративних питань служби державного обвинувачення, правила здійснення професійного нагляду, забезпечення безпеки осіб, документації та майна, інформування міністерства, рамкові правила внутрішнього розпорядку та стандарти приміщень та оснащення служб державного обвинувачення, правила доступу до документів і їх копіювання, правила розпорядження майном та фінансами та нагляду за таким розпорядженням, правила поточного ведення справ та звітування, розпорядок робочих годин та роботи зі сторонами, правила ведення статистики та інші правила, що стосуються роботи служб державного обвинувачення.

(3) Положення про службу державного обвинувачення видає міністерша або міністр, який відповідає за правосуддя (далі – міністр), після попередньої оцінки генеральною державною обвинувачкою Республіки Словенії або генеральним державним обвинувачем Республіки Словенії (далі – генеральний державний обвинувач) та Радою служби державного обвинувачення.

(4) Якщо міністр при виданні Положення про службу державного обвинувачення повністю або частково не враховує попередню оцінку, про яку йдеться в попередньому абзаці, він повинен обґрунтувати свою позицію та ознайомити з цим обґрунтуванням генерального державного обвинувача та Раду служби державного обвинувачення.

(5) Положення про службу державного обвинувачення публікується в Офіційному Віснику Республіки Словенії.

Стаття 18. Рада служби державного обвинувачення

(1) Рада служби державного обвинувачення є самостійним державним органом, який виконує обов'язки самоврядування служби державного обвинувачення та адміністративні обов'язки, визначені цим Законом, а також бере участь у забезпеченні однаковості здійснення переслідування та захищає незалежність державних обвинувачів.

(2) Рада служби державного обвинувачення відповідає за призначення на посаду та звільнення з посади голів окружних служб державного обвинувачення, оцінювання та підвищення, переведення, направлення та участь у процедурі призначення державних обвинувачів, висловлення думки стосовно політики у сфері кримінального пере-

слідкування, оцінку успішності та ефективності діяльності служб державного обвинувачення, захист незалежності у діяльності служби державного обвинувачення та вирішення інших питань відповідно до цього Закону.

Розділ другий. Служба державного обвинувачення

Глава перша. Загальна відповідальність та повноваження

Стаття 19. Повноваження державних обвинувачів

(1) Державний обвинувач у рамках своєї функції висунення та представлення кримінального обвинувачення уповноважений виконувати всі процесуальні дії законного обвинувача, скеровувати поліцію та інші відповідні органи, застосовувати відкладення покарання та примирення, а також виконувати інші обов'язки згідно із законом, який регулює кримінальне провадження.

(2) Державний обвинувач вносить правові засоби¹⁶⁶ у справах про проступки, якщо це передбачено законом.

(3) Державний обвинувач вносить процесуальні акти, а також виконує інші обов'язки в цивільному та інших судових провадженнях, а також в адміністративних провадженнях, якщо це передбачено законом.

Стаття 20. Відкладення або зупинення виконання рішення

(1) Якщо державний обвинувач вирішить, що у зв'язку з порушенням Конституції, закону або міжнародного договору є підстава для подання апеляції проти примусового судового рішення або рішення, виданого в адміністративному чи будь-якому іншому провадженні, він може вимагати, щоб виконання такого рішення було відкладено або зупинено, якщо його виконання тягне за собою настання невиправних негативних наслідків.

(2) Вимогу про відкладення або зупинення виконання рішення, про яку згадується в попередньому абзаці, вносить державний обвинувач, який уповноважений вносити правовий засіб проти такого рішення, до суду або іншого органу, відповідального за передання рішення до виконання, а якщо воно вже виконується, то до органу, який його виконує.

(3) Орган, відповідальний для передання рішення до виконання або для виконання рішення, може відкласти передання рішення до виконання або зупинити виконання до прийняття рішення про правовий засіб державного обвинувача.

(4) Рішення про відкладення або зупинення виконання припиняє дію, якщо державний обвинувач протягом 30 днів від прийняття рішення не внесе правовий засіб.

¹⁶⁶ Назва апеляційних і касаційних скарг до суду. В оригіналі – «pravna sredstva» (прим. редактора).

Стаття 21. Звернення до судів

- (1) До районних судів мають право звертатися державні обвинувачі, які мають звання не менш, ніж районного державного обвинувача.
- (2) До окружних судів мають право звертатися державні обвинувачі, які мають звання не менш, ніж окружного державного обвинувача.
- (3) До вищих судів мають право звертатися державні обвинувачі, які мають звання не менш, ніж вищого державного обвинувача.
- (4) До Верховного суду Республіки Словенії (далі – Верховний суд) мають право звертатися тільки верховні державні обвинувачі.
- (5) Незважаючи на другий абзац цієї статті, до окружних судів звертаються також районні державні обвинувачі, але тільки в межах повноважень, якими їх для певного виду справ, для окремої справи, для певного виду процесуальних дій або для окремої процесуальної дії наділяє голова служби державного обвинувачення. На виконання окремої процесуальної дії в окружному суді районного державного обвинувача може уповноважити також відповідний державний обвинувач.

Глава друга. Служба державного обвинувачення

ЧАСТИНА 1. Загальні положення

Стаття 22. Посади, звання та становища державних обвинувачів

- (1) Службу державного обвинувачення на посадах державного обвинувачення виконують: районний державний обвинувач, окружний державний обвинувач, вищий державний обвинувач, верховний державний обвинувач та відповідно на посадах: районний державний обвинувач-радник, окружний державний обвинувач-радник, вищий державний обвинувач-радник та верховний державний обвинувач-радник.
- (2) З призначенням на посаду державного обвинувача у званні районного державного обвинувача в окружній службі державного обвинувачення, державний обвинувач отримує звання районного державного обвинувача.
- (3) З призначенням на посаду державного обвинувача у званні окружного державного обвинувача в окружній службі державного обвинувачення, державний обвинувач отримує звання окружного державного обвинувача.
- (4) З призначенням на посаду державного обвинувача в окружній або Верховній службі державного обвинувачення у званні вищого державного обвинувача, державний обвинувач отримує звання вищого державного обвинувача.
- (5) З призначенням на посаду державного обвинувача у Верховній службі державного обвинувачення у званні верховного державного обвинувача, державний обвинувач отримує звання верховного державного обвинувача.

ЧАСТИНА 2. Умови призначення

Стаття 23. Загальні та особливі умови

(1) Державним обвинувачем може бути призначена особа, яка відповідає загальним умовам обрання на посаду в судовій системі за законом, який регулює судову систему (далі – загальні умови), а також особливим умовам призначення на посаду державного обвинувача, визначеним цим Законом.

(2) Для призначення державного обвинувача, який має виконувати службу державного обвинувачення на посаді, для якої відповідно до положення про кількість посад державних обвинувачів у штатному розписі вимагається знання італійської або угорської мови, поряд з умовами з попереднього абзацу додається також умова щодо рівня знання цієї мови.

Стаття 24. Районний державний обвинувач

Особа, яка відповідає загальним умовам, може бути призначена на посаду районного державного обвинувача, якщо вона відповідає особливим умовам щодо обрання на посаду судді в районному суді (районний суддя) за законом, який регулює судову систему.

Стаття 25. Окружний державний обвинувач

Особа, яка відповідає загальним умовам, може бути призначена на посаду у службі державного обвинувачення у званні окружного державного обвинувача, якщо вона:

- відповідає особливим умовам щодо обрання на посаду судді в окружному суді (окружний суддя) за законом, який регулює судову систему, або
- не менше ніж три роки виконувала повноваження державного обвинувачення у званні районного державного обвинувача.

Стаття 26. Вищий державний обвинувач

Особа, яка відповідає загальним умовам, може бути призначена на посаду у службі державного обвинувачення у званні вищого державного обвинувача, якщо вона:

- відповідає особливим умовам щодо обрання на посаду судді у вищому суді (вищий суддя) за законом, який регулює судову систему, або
- не менше ніж п'ять років успішно виконувала повноваження державного обвинувачення у званні окружного державного обвинувача.

Стаття 27. Верховний державний обвинувач

Особа, яка відповідає загальним умовам, може бути призначена на посаду у службі державного обвинувачення у званні верховного державного обвинувача, якщо вона:

- відповідає особливим умовам щодо обрання на посаду судді у верховному суді (верховний суддя) за законом, який регулює судову систему, або

- не менше ніж п'ять років успішно виконувала повноваження державного обвинувачення у званні вищого державного обвинувача, або
- не менше ніж десять років успішно виконувала повноваження державного обвинувачення у званні окружного державного обвинувача.

ЧАСТИНА 3. Процедура призначення

Стаття 28. Процедурні правила

Якщо цим Законом не визначено інакше, для оцінювання та висунення державних обвинувачів застосовуються відповідні положення закону, який регулює процедуру обрання або призначення суддів.

Стаття 29. Оголошення вакансії

(1) Вакансію на посаду державного обвинувача оголошує міністерство за поданням голови служби державного обвинувачення з попередньою згодою генерального державного обвинувача.

(2) Оголошення вакансії публікується в Офіційному Віснику Республіки Словенії. Строк складання подань не може бути коротшим ніж 15 днів.

(3) Щодо неповних або несвоєчасно складених подань застосовується процедура, визначена відповідними положеннями закону, який регулює процедуру обрання або призначення суддів.

Стаття 30. Конкурсні матеріали

(1) Міністерство не пізніше ніж протягом п'яти днів від отримання подань, про які йдеться в наступному абзаці, направляє голові служби державного обвинувачення, в якій відкрита вакансія, всі не відхилені ним подання (конкурсні матеріали).

(2) До подань кандидатів міністерство додає також відомості про підготовку, роботу, оцінювання, службу, відзначення або можливі правомірно накладені дисциплінарні стягнення кандидатів:

- стажування, якщо воно проводилося в галузі правосуддя;
- державний правничий іспит;
- з особових справ та особистих досьє кандидатів, які вже виконували службу або роботу в службі державного обвинувачення, суді або державній адвокатурі;
- для кандидата, який виконував обов'язки адвоката, нотаріуса, судового виконавця або зовнішнього управляючого, або ж для кандидата, який був публічним службовцем, відомості, наведені в попередніх рядках, з особових справ, які ведуться у відповідних органах.

(3) Державні органи, органи самоврядних місцевих громад та суб'єкти владних повноважень на вимогу міністерства повинні безоплатно надати відомості про кан-

дидатів, зазначені в попередньому абзаці, за умови, що такі відомості є в їхньому розпорядженні.

(4) Відомості, які неможливо отримати у спосіб, визначений у попередніх абзацах, кандидат надає особисто не пізніше ніж протягом 15 днів від отримання запиту міністерства.

(5) Міністерство збирає відомості, про які йдеться в попередніх абзацах, з метою формування думки про відповідність кандидатів на вакантну посаду.

Стаття 31. Думка голови служби державного обвинувачення

(1) Голова служби державного обвинувачення не пізніше ніж протягом 20 днів з дня отримання ним конкурсних матеріалів, після попередньої наради з колегією служби державного обвинувачення, видає обґрунтовану думку про відповідність кожного з кандидатів, причому він повинен керуватися критеріями закону, який застосовується до обрання та службового підвищення державного обвинувача. Ця думка надається кандидату, який має право подати до неї обґрунтовані зауваження протягом восьми днів від отримання думки.

(2) Не пізніше ніж протягом восьми днів після отримання зауважень або ж протягом строку, зазначеного в попередньому абзаці, голова служби державного обвинувачення формує остаточну думку, яку разом з конкурсними матеріалами та можливими зауваженнями кандидата надсилає Раді служби державного обвинувачення.

(3) Обґрунтування думки голови про відповідність кандидатів має містити особові дані кандидатів, а також відомості та оцінку їх професійних знань, інші знання та досвід, які необхідні для виконання роботи у службі державного обвинувачення (далі – професійна компетентність).

(4) Голова служби державного обвинувачення може окремо визначити, які кандидати є найвідповіднішими для зайняття вакантної посади, та обґрунтувати це.

Стаття 32. Думка Ради служби державного обвинувачення

(1) Неповні подання, не відхилені міністерством, та подання кандидатів, які не відповідають загальним або особливим умовам на зайняття вакантного місця державного обвинувача, повертає або відхиляє Рада служби державного обвинувачення відповідною ухвалою.

(2) Рада служби державного обвинувачення протягом провадження висловлює думки, не будучи зв'язаною думкою голови служби державного обвинувачення щодо відповідності кандидата.

(3) Рада служби державного обвинувачення викликає оголошених кандидатів на співбесіду.

(4) На підставі висновків, які ґрунтуються на конкурсних матеріалах та думці голови служби державного обвинувачення, а також на підставі співбесіди з кандидатами

Рада служби державного обвинувачення формує думку щодо пропозиції призначення. У думці вона класифікує кандидатів залежно від оцінки відповідності для призначення та обґрунтовує підстави для такої класифікації.

(5) Рада служби державного обвинувачення вручає думку, про яку говориться в попередньому абзаці, кандидату та голові служби державного обвинувачення, де є відкрита вакансія. Кандидат та голова служби державного обвинувачення можуть надати обґрунтовані зауваження до думки протягом восьми днів від її прийняття.

Стаття 33. Остаточна думка Ради служби державного обвинувачення

(1) Протягом восьми днів після прийняття зауважень або закінчення строку, про який говориться в останньому абзаці попередньої статті, Рада служби державного обвинувачення формує остаточну думку, які разом з конкурсними матеріалами та можливими зауваженнями кандидата чи голови служби державного обвинувачення надсилає міністру.

(2) Якщо міністр не згоден з остаточною думкою, він може протягом 15 днів після її отримання висунути обґрунтовану вимогу, щоб Рада служби державного обвинувачення при потребі здобула і взяла до уваги також додаткові відомості або докази, або щоб доповнила обґрунтування, або щоб згідно з положеннями попередньої статті сформувала нову остаточну думку.

(3) Якщо Рада служби державного обвинувачення під час поновленого розгляду, про який іде мова в попередньому абзаці, прийме рішення більшістю у дві третини голосів усіх своїх членів, міністр повинен внести пропозицію відповідно до ухваленій таким чином остаточної думки.

(4) Якщо Рада служби державного обвинувачення під час поновленого розгляду, про який іде мова в попередньому абзаці, не прийме рішення більшістю у дві третини голосів усіх своїх членів, конкурс на зайняття вакантної посади вважається невдалим.

Стаття 34. Призначення

(1) Державного обвинувача призначає Уряд Республіки Словенії на пропозицію міністра.

(2) Уряд Республіки Словенії надає рішення про призначення всім кандидатам, які складали подання на зайняття вакантної посади державного обвинувача і чиї подання в конкурсній процедурі не були повернуті або відхилені. У разі виникнення адміністративного спору відповідний суд повинен прийняти рішення щодо нього не пізніше ніж протягом 30 днів.

(3) Акти про призначення оприлюднюються в Офіційному Віснику Республіки Словенії у скороченій формі з поданням таких складових акта: вступна частина (назва органу, який видав акт, а також визначення його повноважень), назва акта,

основна частина (ім'я особи, за наявності – також професійне або наукове звання, дата народження, посада у службі державного обвинувачення, на яку призначається особа, а також назва служби державного обвинувачення, де призначається особа), номер, дата та місце видання, а також відомості про видавця акта.

Стаття 35. Присяга

(1) Державний обвинувач розпочинає свою службу у день, коли він перед Головою Уряду Республіки Словенії виголосить таку присягу: «Присягаю, що виконуватиму службу державного обвинувачення старанно, незалежно та згідно з Конституцією та законами».

(2) З уповноваження Голови Уряду Республіки Словенії державні обвинувачі можуть виголошувати присягу перед міністром.

(3) У разі підвищення державний обвинувач не виголошує нової присяги.

(4) Генеральний державний обвинувач починає виконання своєї функції, коли перед Головою Державних зборів Республіки Словенії, а голова окружної служби державного обвинувачення – перед головою або заступником голови Ради служби державного обвинувачення, виголосить таку присягу: «Присягаю, що виконуватиму свою функцію старанно, незалежно та згідно з Конституцією та законами».

Стаття 36. Невдалий конкурс

(1) Якщо конкурс на зайняття вакантної посади державного обвинувача виявився невдалим, міністерство повинно повідомити про це голову служби державного обвинувачення, який на підставі попередньої згоди генерального державного обвинувача протягом 30 днів від отримання повідомлення має запропонувати новий конкурс.

(2) Конкурс вважається невдалим, якщо на нього не вніс подання жоден кандидат або якщо всі подання були повернуті або відхилені, або якщо міністр не пропонує на призначення жодного кандидата, або якщо запропонований кандидат не призначений.

ЧАСТИНА 4. Підвищення державних обвинувачів

Стаття 37. Підвищення

(1) Зі вступом на службу державний обвинувач набуває право на службове підвищення відповідно до умов, визначених цим Законом.

(2) Підвищення є можливим:

- у тарифних класах у межах тарифних класів відповідного звання державного обвинувача;
- до вищого звання державного обвинувача;

- на вищу посаду у службі державного обвинувачення;
- на посаду радника.

(3) Рішення про підвищення в тарифних класах, на посаду радника, до звання окружного та вищого державного обвинувача приймає Рада служби державного обвинувачення.

(4) Рішення про підвищення до звання верховного державного обвинувача приймає Уряд Республіки Словенії на пропозицію Ради служби державного обвинувачення.

(5) Рішення про підвищення приймається після процедури визначення успішності, якості та своєчасності виконання державним обвинувачем своїх службових обов'язків на пропозицію державного обвинувача або відповідного голови служби державного обвинувачення.

(6) Підвищення на вищу посаду у службі державного обвинувачення відбувається відповідно до положень попередньої частини цього Закону.

(7) Давати оцінку службі державного обвинувача уповноважена Рада служби державного обвинувачення.

(8) Якщо цим Законом не встановлено інакше, в питаннях підвищення державних обвинувачів, критеріїв вибору та підвищення, а також оцінки служби державних обвинувачів застосовуються відповідні положення закону, який регулює судову систему.

ЧАСТИНА 5. Обов'язки державного обвинувача та невідповідність функції державного обвинувача

Стаття 38. Захист репутації

(1) Державний обвинувач повинен завжди поводитися так, щоб захищати незалежність, репутацію та гідність своєї служби.

(2) Державний обвинувач не має права перешкоджати роботі служби державного обвинувачення задля розширення своїх прав.

(3) Державний обвинувач не повинен використовувати своє службове становище або репутацію служби державного обвинувачення задля розширення своїх прав або користі.

Стаття 39. Своєчасність виконання служби

(1) Державний обвинувач має вирішувати справу без зайвого зволікання. Якщо очікуваний час не встановлено законом, для типових процесуальних дій застосовуються критерії якості роботи державних обвинувачів, прийняті Радою служби державного обвинувачення. Разом із критеріями також приймаються обставини, за яких строки можуть бути подовжені.

(2) Якщо державний обвинувач не вирішує справу в очікуваний строк, він повинен письмово повідомити голову служби державного обвинувачення про причини цього.

(3) Рішення про те, чи причини перевищення очікуваного часу є поважними та про заходи для забезпечення своєчасності виконання служби приймає голова служби державного обвинувачення.

(4) Державний обвинувач у своїй роботі повинен вживати всіх доступних йому пришвидшувальних правових засобів, за допомогою яких він може дієво впливати на те, щоб провадження у суді або інших державних органах не тривало нерозумно довго. Про застосування пришвидшувального правового засобу повідомляється голова служби державного обвинувачення.

Стаття 40. Необхідність повідомлення

(1) Державний обвинувач повинен негайно повідомити голову служби державного обвинувачення про питання особливо тяжких карних діяннях, про справи, які становлять загальнопублічний інтерес, які мають особливий резонанс, або про особливо складні правові питання, важливі для практики державного обвинувачення та судочинства, а також регулярно інформувати його про стан цих справ та плановані заходи.

(2) Докладніші правила стосовно інформування та порядку дій у питаннях, про які говориться в попередньому абзаці, мають бути встановлені Положенням про службу державного обвинувачення та загальними інструкціями.

Стаття 41. Збереження таємності відомостей

(1) Державний обвинувач повинен зберігати як таємницю те, що в межах виконання службових обов'язків довідався про сторони та про їх правові та фактичні відносини, а також зберігати таємність або конфіденційність усіх персональних або інших даних, закритих для публіки. Від обов'язку збереження таємниці, про який йдеться в попередньому реченні, він може відступити виключно в межах виконання своїх повноважень, про які йдеться в першому абзаці статті 19 цього Закону згідно із законами, які регулюють судові та інші провадження.

(2) Обов'язок, про який говориться в попередньому абзаці, стосується також технічних працівників та інших публічних службовців служб державного обвинувачення.

(3) Обов'язок, про який говориться в попередніх абзацах, зберігається і після припинення службових або трудових відносин.

Стаття 42. Заборона на приймання подарунків

Державний обвинувач не має права приймати подарунки або інші вигоди у зв'язку зі своєю службою. Так само не має права приймати подарунки або інші вигоди

у зв'язку з його службою його чоловік (дружина) або партнер у зв'язку, що прирівнюється до подружжя, а також інші члени сім'ї, родичі та особи, які живуть з державним обвинувачем в одному домогосподарстві.

Стаття 43. Наставницькі обов'язки

Наставницькі обов'язки згідно із законом, який регулює державний правничий іспит та навчання для служби державного обвинувачення, є невід'ємною частиною обов'язків державного обвинувача.

Стаття 44. Виконання та облік служби

(1) Державні обвинувачі виконують повноваження у робочі години служби державного обвинувачення, визначені в Положенні про службу державного обвинувачення, на чергуванні та в готовності.

(2) У виняткових випадках державний обвинувач може видати письмову згоду на перевищення тривалості служби понад обмеження, які впливають з права на щоденний та щотижневий відпочинок.

(3) Служба державного обвинувачення веде окремий облік готовності та чергування, а також облік робочого часу державних обвинувачів, які дали згоду, про яку говориться в попередньому абзаці.

(4) Обліковий запис готовності та чергування містить прізвище державного обвинувача, тривалість готовності або чергування, виконану дію або керування. Обліковий запис робочого часу державних обвинувачів, які дали згоду, містить прізвище державного обвинувача та зміст згоди.

(5) Голова служби державного обвинувачення повинен надати облікові записи генеральному державному обвинувачеві або міністерству на їх вимогу.

Стаття 45. Готовність та чергування

(1) У режимі готовності та чергування поза межами робочого часу служби державного обвинувачення забезпечується виконання невідкладних процесуальних дій, визначених законом, а також керування поліцією та іншими відповідними органами в досудовому карному провадженні (керування).

(2) Готовність означає доступність державного обвинувача по телефону або з використанням інших засобів при потребі виконання невідкладних процесуальних дій або керування. Години готовності не враховуються в робочий час.

(3) Під час чергування державний обвинувач виконує невідкладні процесуальні дії або керування на робочому місці або в іншому місці, де це потрібно. Години чергування враховуються в робочий час.

(4) Голова служби державного обвинувачення у випадках частих невідкладних процесуальних дій може розпорядитися про їх виконання або керування виключно

в рамках чергування. План виконання чергування повинен попередньо схвалити генеральний державний обвинувач на підставі обґрунтованого письмового подання голови служби державного обвинувачення та повідомити про це міністерство.

(5) Якщо державний обвинувач під час чергування не виконує невідкладних процесуальних дій, він повинен бути доступним на робочому місці.

(6) Здійснення готовності та чергування, умови та способи їх установаження докладніше визначаються Положенням про службу державного обвинувачення.

Стаття 46. Зупинення виконання функції

(1) Якщо державний обвинувач обраний президентом республіки, депутатом Державних зборів Республіки Словенії, суддею конституційного суду, суддею міжнародного суду або на іншу міжнародну судову посаду, головою Уряду Республіки Словенії, уповноваженим з прав людини або його заступником, призначений міністром або державним секретарем міністерства, головою або заступником голови по боротьбі з корупцією, його функція державного обвинувача та всі права й обов'язки, пов'язані зі службою державного обвинувачення, зупиняються.

(2) Положення попереднього абзацу застосовується, якщо державний обвинувач обраний депутатом Європейського парламенту або Європейським уповноваженим з прав людини, або призначений членом Європейської комісії або міжнародної цивільної місії.

Стаття 47. Несумісність із функцією

(1) Державний обвинувач не повинен виконувати функції, які згідно з вимогами конституції є несумісними з функцією державного обвинувача, а також не повинен здійснювати діяльність або приймати посаду або роботу, які згідно з вимогами конституції та закону не має права здійснювати або приймати суддя.

(2) Рішення про несумісність функції, діяльності, прийняття посади або роботи з функцією державного обвинувача приймає Рада служби державного обвинувачення і повідомляє про своє рішення генерального державного обвинувача та міністра.

Стаття 48. Обмеження права на страйк

Державний обвинувач під час страйку повинен виконувати обов'язки державного обвинувачення в обсязі, який забезпечує безперешкодне функціонування служби державного обвинувачення у питаннях, які за своєю природою є першочерговими, невідкладними, терміновими, пов'язаними з правовими або іншими строками або з роботою інших органів, а також інші обов'язки, виконання яких запобігає заподіяню шкоди для проваджень, у яких бере участь або співучасть служба державного обвинувачення.

ЧАСТИНА 6. Права державних обвинувачів

Стаття 49. Право на оплату

(1) Платня державного обвинувача визначається на тих самих підставах, з такими самими доплатами та в такий самий спосіб, як і платня судді відповідного звання або посади.

(2) Рішення про встановлення тарифних класів приймає Рада служби державного обвинувачення. Це встановлення тарифних класів не публікується в Офіційному Віснику Республіки Словенії.

Стаття 50. Доплата за готовність та за роботу понад повний робочий час

(1) За години готовності державному обвинувачеві належить здійснювати доплату за готовність у розмірі, визначеному законом, який регулює систему оплати в публічному секторі.

(2) Якщо державний обвинувач під час готовності займається виконанням невідкладних процесуальних дій або керуванням, цей час обліковується та оцінюється як години чергування.

(3) За години чергування, які перевищують повний робочий час, державному обвинувачеві належить здійснювати доплату за роботу понад повний робочий час згідно із законом, який регулює систему оплати в публічному секторі.

Стаття 51. Зменшення платні

Платня державного обвинувача може бути зменшена тільки на підставі правомочної ухвали дисциплінарного суду або рішення відповідного органу за час, коли державний обвинувач тимчасово усунений від служби державного обвинувачення або взятий під арешт.

Стаття 52. Права на компенсацію платні

(1) Державний обвинувач має право на компенсацію платні за час щорічної відпустки та позачергової оплачуваної відпустки у розмірі 100% платні за попередній місяць за повний робочий час.

(2) Державному обвинувачеві за відсутність на роботі внаслідок хвороби або травми, не пов'язаної з роботою, виплачується компенсація платні у розмірі 80% платні державного обвинувача за попередній місяць, а також до 30 робочих днів за особисту відсутність на роботі, але не більше ніж за 120 робочих днів за календарний рік.

Стаття 53. Права на відпочинок

(1) Державний обвинувач має право на щоденний відпочинок неперервної тривалості не менше 12 годин та на щотижневий відпочинок неперервної тривалості 24 години.

(2) Державний обвинувач, який перебуває на чергуванні на роботі у вихідні дні, має право на щотижневий відпочинок будь-якого іншого дня тижня.

Стаття 54. Приписи про страхування

(1) Приписи щодо пенсійного та інвалідного, а також медичного та іншого соціального страхування, які застосовуються до осіб у трудових відносинах, застосовуються також і до державного обвинувача, якщо законом не встановлено інакше.

(2) Служба державного обвинувачення зараховується у трудовий стаж.

Стаття 55. Інші права державного обвинувача

(1) Якщо цим Законом не встановлено інше, державний обвинувач має поряд з правом на платню також право на винагороди, доплати, оплати, компенсації та відшкодування у тих самих випадках та в тому самому розмірі, що й суддя відповідного звання або посади.

(2) Якщо цим Законом не встановлено інше, для прийняття рішення стосовно прав, про які йдеться в попередньому абзаці, застосовуються за аналогією положення закону, який регулює судову систему.

Стаття 56. Уповноваження на прийняття рішень

(1) Рішення про доплати та виплати державному обвинувачеві в окружній службі державного обвинувачення приймає голова цієї служби державного обвинувачення, а державному обвинувачеві у Верховній службі державного обвинувачення – генеральний державний обвинувач.

(2) Рішення про доплати та виплати головам окружних служб державного обвинувачення приймає генеральний державний обвинувач.

(3) Рішення про доплати та виплати генеральному державному обвинувачеві приймає Рада служби державного обвинувачення.

Стаття 57. Право на відпустку

(1) Державний обвинувач має право на щорічну відпустку тривалістю не менше ніж 30, але не більше ніж 40 робочих днів.

(2) Державний обвинувач має право на позачергову оплачувану відпустку тривалістю до семи робочих днів того самого календарного року з особистих підстав.

(3) Якщо державний обвинувач виступає кандидатом у депутати або на президента республіки, від дня підтвердження кандидатури він має право на позачергову оплачувану відпустку тривалістю 30 робочих днів для підготовки до виборів.

(4) В інших особливих випадках державному обвинувачеві може бути надано позачергову неоплачувану відпустку тривалістю до 30 днів у календарному році.

(5) Критерії тривалості відпустки, а також випадки та умови, про які йдеться в попередніх абзацах, визначає міністр за узгодженням з Радою служби державного обвинувачення.

Стаття 58. Службовий одяг

(1) Державному обвинувачеві належить службовий одяг, тобто тога державного обвинувача¹⁶⁷.

(2) Види службового одягу для державного обвинувача кожного окремого звання та для голови служб державного обвинувачення, а також його носіння встановлює міністр.

Стаття 59. Навчання державних обвинувачів

(1) Стосовно навчання, підвищення кваліфікації та стажування державних обвинувачів застосовуються за аналогією положення закону, який регулює навчання суддів.

(2) Стосовно стипендій державних обвинувачів застосовуються за аналогією положення закону, який регулює стипендії суддів.

(3) Педагогічна робота в освітній діяльності Центру освіти у сфері правосуддя або служби державного обвинувачення, які виконує державний обвинувач, враховується як додатковий робочий обов'язок державного обвинувача в його робочий час, якщо це не перешкоджає виконанню служби державного обвинувачення і якщо про це попередньо письмово повідомлений голова служби державного обвинувачення.

ЧАСТИНА 7. Переведення та направлення державного обвинувача

Стаття 60. Переведення

(1) Державний обвинувач може бути за своєю попередньою письмовою згодою переведений в іншу службу державного обвинувачення на підставі пропозиції генерального державного обвинувача та за згодою голів обох служб державного обвинувачення.

(2) У виняткових випадках державний обвинувач може бути переведений в іншу службу державного обвинувачення без своєї згоди:

1. У разі ліквідації служби державного обвинувачення, в якій він виконує службові повноваження державного обвинувача;
2. Якщо значною мірою та протягом тривалого часу зменшується обсяг роботи служби державного обвинувачення або у зв'язку зі зменшенням обсягу роботи скорочується кількість посад державних обвинувачів у службі державного обвинувачення, де він виконує службові повноваження державного обвинувача;
3. У разі зміни організації служб державного обвинувачення;
4. В інших випадках, визначених законом.

¹⁶⁷ Найменування службового одягу обвинувачів. В оригіналі «toga» (прим. редактора).

(3) У випадках, про які йдеться в попередньому абзаці, державному обвинувачеві має бути забезпечено таку саму посаду та такий самий тарифний клас, які він мав до переведення. Якщо це неможливо, а державний обвинувач переведений в іншу службу державного обвинувачення, то він має право залишити за собою своє попереднє звання та посаду, а також свій попередній тарифний клас, якщо вони були вищі, та право на підвищення, яке він мав до переведення.

(4) Про переведення державного обвинувача згідно з положеннями попередніх абзаців цієї статті приймає рішення або, у випадку згаданої дисциплінарної санкції, проводить його Рада служби державного обвинувачення без конкурсу.

(5) Вважається, що з переведенням державний обвинувач призначений на посаду державного обвинувача у службі державного обвинувачення, в яку він переведений.

Стаття 61. Направлення в іншу службу державного обвинувачення

(1) Державний обвинувач може бути, в тому числі без його згоди, направлений виконувати службові повноваження в іншій службі державного обвинувачення повний робочий час або частину повного робочого часу, якщо цього вимагають обставини, за яких в іншому разі опинилось би під загрозою або стало неможливим своєчасне виконання обов'язків та здійснення повноважень, зокрема внаслідок надзвичайного збільшення обсягу роботи або для завершення значної кількості відкладеної роботи.

(2) Направлення без згоди, про яке йдеться в попередньому абзаці, не допускається в разі тимчасової непрацездатності внаслідок хвороби, під час вагітності або під час відпустки для догляду за дитиною, а також в інших випадках, коли б робота в іншому місці значно погіршила життєві умови або здоров'я державного обвинувача.

(3) Направлення згідно з цією статтею може, залежно від потреби, тривати не більше ніж два роки, а за згодою державного обвинувача може бути додатково одноразово продовжене не більше ніж на два роки.

(4) Рішення про направлення та припинення направлення приймає генеральний державний обвинувач на пропозицію голови служби державного обвинувачення, в яку державний обвинувач має бути направлений. У випадках направлень без згоди необхідно забезпечити співмірну посаду державних обвинувачів з огляду на кількість і тривалість всіх попередніх направлень.

(5) Державний обвинувач може оскаржити рішення про направлення протягом трьох днів від отримання рішення. Рішення стосовно скарги, яка не зупиняє виконання рішення, приймає Рада служби державного обвинувачення протягом 15 днів.

Стаття 62. Направлення в орган

(1) Державний обвинувач може бути направлений для виконання особливо відповідальних професійних обов'язків або для виконання обов'язків генерального директора Верховної служби державного обвинувачення Республіки Словенії (далі – Верховна служба державного обвинувачення), а також для виконання особливо

відповідальних професійних обов'язків у професійній службі Ради служби державного обвинувачення або в міністерстві.

(2) Державний обвинувач може бути направлений очолити Національну службу розслідувань, а також для виконання особливо відповідальних професійних обов'язків у цій службі, в Комісії по боротьбі з корупцією або в Службі по боротьбі з відмиванням грошей.

(3) Запит на прийняття подань про направлення та очікуваний строк направлення оголошує міністерство протягом 15 днів від отримання пропозиції голови органу, про які говориться в першому та другому абзацах цієї статті.

(4) Рішення про направлення приймає Рада служби державного обвинувачення на пропозицію керівника органу, куди має бути направлений державний обвинувач. Рада служби державного обвинувачення перед прийняттям рішення отримує лист згоди державного обвинувача та думку голови служби державного обвинувачення, в якій він виконує службові повноваження. Подання державного обвинувача на запит на прийняття подань про направлення вважається письмовою згодою.

(5) Направлення згідно з цією статтею може, залежно від потреб, тривати не більше ніж три роки, а за згодою державного обвинувача може бути додатково одноразово продовжене не більше ніж на три роки.

(6) Якщо цим або іншим законом не визначено інше, положення цієї статті застосовуються також за аналогією для направлення державного обвинувача на виконання службових повноважень або професійних обов'язків у міжнародних цивільних місіях та міжнародних організаціях, до яких на підставі виклику або конкурсу міжнародної організації направляє державний або інший орган на визначений час.

Стаття 63. Направлення після призначення

(1) Якщо на запит, про який говориться в третьому абзаці попередньої статті, не внесено жодного подання або не вибрано жодного кандидата, міністерство оголошує конкурс на вакантне місце державного обвинувача для державного обвинувача, який зразу після призначення буде направлений на підставі попередньої статті, якщо так спільно пропонують голова служби державного обвинувачення, в яку державний обвинувач буде призначений, та голова органу, про який говориться в першому або другому абзаці попередньої статті, куди державний обвинувач буде направлений.

(2) Конкурс на вакантне місце державного обвинувача оголошується протягом 15 днів від отримання спільної пропозиції.

(3) Подання кандидата на таке місце державного обвинувача вважається письмовою згодою.

(4) У випадку, зазначеному в першому абзаці цієї статті, вважається, що державний обвинувач призначенням направлений на час, який був визначений в оголошенні конкурсу.

Стаття 64. Права в разі направлення в іншу службу державного обвинувачення

(1) Державний обвинувач, направлений в іншу службу державного обвинувачення, на цей час може бути повністю або частково звільнений від виконання службових повноважень. Рішення про звільнення від виконання службових повноважень приймає Рада служби державного обвинувачення.

(2) Направлення державного обвинувача в іншу службу державного обвинувачення не впливає на звання, посаду та платню державного обвинувача, які державний обвинувач має на місці, на яке він призначений, якщо цим Законом не визначено інше.

(3) При переведеннях, направленнях в іншу службу державного обвинувачення або припиненні направлення відповідний орган, який прийняв рішення про переведення або направлення, на пропозицію голови служби державного обвинувачення, де державний обвинувач виконував службові повноваження, може розпорядитися про продовження роботи в окремих справах, щодо яких існують особливо обґрунтовані підстави їх закінчення цим державним обвинувачем, але не довше ніж протягом трьох місяців з дня переведення або направлення.

Стаття 65. Права в разі направлення в орган

(1) Державний обвинувач, направлений в орган, зберігає право використовувати звання та посаду державного обвинувача, хоча й не може одночасно виконувати службові повноваження та його обов'язки зупиняються. Під час направлення він має право висунути свою кандидатуру та бути призначеним головою служби державного обвинувачення, заступником голови служби державного обвинувачення або на інші керівні посади в службі державного обвинувачення згідно з умовами та процедурою, що визначені цим Законом.

(2) Державному обвинувачеві, про якого йдеться в попередньому абзаці цієї статті, належить здійснювати платню не меншу від тієї, яку він би мав, виконуючи службові повноваження. Так само за ним зберігаються всі права на підвищення відповідно до цього Закону після закінчення направлення.

(3) Державний обвинувач, про якого йдеться в першому абзаці, має на підставі направлення право на доплати, визначені законом або іншими приписами.

(4) Голова служби державного обвинувачення, голова органу та направлений державний обвинувач укладають письмову угоду про спосіб відшкодування платні, компенсації платні та інших окремих виплат та відшкодувань направлено державного обвинувача, про якого йдеться в попередньому абзаці, а також про реалізацію інших прав та виконання обов'язків у зв'язку з направленням.

Стаття 66. Особова справа направлено державного обвинувача

(1) Особова справа державного обвинувача, направлено до органу, ведеться в службі або кабінеті керівника органу, куди він направлений.

(2) Повноваження за цим Законом стосовно направлено державного обвинувача виконує керівник органу, до якого направлений державний обвинувач, та Рада служби державного обвинувачення.

Стаття 67. Дострокове закінчення направлення

(1) Тривалість направлення може бути скорочене до строку, коротшого від строку, на який державний обвинувач був направлений, або його направлення може бути достроково закінчене:

1. Якщо зникають підстави або змінюються обставини, з огляду на які було прийнято рішення про направлення;
2. Якщо направлений обвинувач з обґрунтованих підстав відкличе згоду на направлення у випадках, коли така згода є необхідною;
3. Якщо так з обґрунтованих підстав пропонує керівник органу, куди направлений державний обвинувач;
4. Якщо так спільно пропонують керівник органу, куди направлений державний обвинувач, та державний обвинувач.

(2) Пропозицію, про яку йдеться в першому пункті попереднього абзацу, вносить керівник органу, куди направлений державний обвинувач.

(3) Рішення про скорочення тривалості направлення або його дострокове закінчення приймає орган, який приймав рішення про направлення, із застосуванням за аналогією положень стосовно процедури направлення.

(4) Перед прийняттям рішення, про яке йдеться в попередньому абзаці, необхідно отримати думку керівника органу, куди направлений державний обвинувач.

ЧАСТИНА 8. Національний представник у Євроюсті

Стаття 68. Умови та процедура призначення

(1) Національним представником в Європейській службі судової співпраці (далі – Євроюст) та його заступником може бути призначений верховний або вищий державний обвинувач або окружний державний обвинувач, який відповідає вимогам для призначення на посаду вищого державного обвинувача та покаже на публічно визнаному іспиті підтверджений рівень знання щонайменш однієї офіційної мови Європейського Союзу, яка є офіційною мовою в Євроюсті. Окружний державний обвинувач, про якого йдеться в попередньому реченні, одночасно з призначенням отримує звання вищого державного обвинувача.

(2) Помічником національного представника може бути призначений окружний державний обвинувач або районний державний обвинувач, який відповідає вимогам для призначення на посаду окружного державного обвинувача та покаже на публічно визнаному іспиті підтверджений рівень знання щонайменш однієї офіцій-

ної мови Європейського Союзу, яка є офіційною мовою в Євроюсті. Районний державний обвинувач, про якого йдеться в попередньому реченні, одночасно з призначенням отримує звання окружного державного обвинувача.

(3) Щодо процедури призначення застосовуються за аналогією положення цього Закону про направлення державного обвинувача в орган.

(4) Національного представника та його заступника призначає Уряд Республіки Словенії на пропозицію Ради служби державного обвинувачення. Помічника національного представника призначає Рада служби державного обвинувачення на пропозицію національного представника.

Стаття 69. Строк призначення

(1) Національний представник, заступник та помічник національного представника для здійснення повноважень та професійних завдань Євроюсту призначаються на чотири роки, а після закінчення зазначеного строку можуть бути призначені знову.

(2) Відкликання (дострокове припинення здійснення повноважень та професійних завдань Євроюсту) національного представника до закінчення строку, на який він призначений, можливе виключно за умов, визначених рішеннями Ради Європейського Союзу про заснування та діяльність Євроюсту.

Стаття 70. Повноваження та права

(1) Національний представник в обов'язі, необхідному для виконання його функцій, уповноважений керувати виявленням осіб, які вчинили карані діяння, а також виконувати інші процесуальні дії правомочного обвинувача в досудовому провадженні та карному провадженні в районних, окружних та вищих судах на всій території Республіки Словенії. Якщо це необхідно для ефективного провадження, він може запропонувати генеральному державному обвинувачеві видати постанову про передачу йому справи, яку вже було передано в роботу іншому державному обвинувачеві.

(2) Заступник та помічник національного представника в Євроюсті мають повноваження, якими їх згідно з положеннями, які регулюють діяльність Євроюсту, наділяє національний представник.

(3) З призначенням державного обвинувача національним представником у Євроюсті зупиняються його права та обов'язки відповідно до цього Закону. За ним зберігаються всі права на підвищення відповідно до цього Закону після закінчення строку призначення. Він отримує право вживати досягнуте звання та виконувати функції державного обвинувача з повноваженнями, які має член Євроюсту з Республіки Словенії, згідно із законом, який регулює співпрацю з Євроюстом, відповідно до рішень Ради Європейського Союзу про створення та діяльність Євроюсту, а також відповідно до цього Закону.

(4) Заступник та помічник національного представника в Євроюсті мають права, про які йдеться в попередньому абзаці, а також можуть під час призначення за узго-

дженням з національним представником та генеральним державним обвинувачем і згідно з приписами Євроюсту виконувати обов'язки в службі державного обвинувачення в Республіці Словенії.

(5) Національному представнику в Євроюсті належить здійснювати платню не меншу від тієї, яку б він отримував виконуючи службові повноваження державного обвинувача, якщо тільки законом, який регулює систему оплат в публічному секторі, не встановлена вища платня.

Стаття 71. Співпраця з Євроюстом

(1) Поліція, служби державного обвинувачення та міністерство зобов'язані надавати національному представникові, його заступнику та помічнику необхідну допомогу відповідно до цього Закону, закону, який регулює карне провадження, закону, який регулює співпрацю в карних справах з державами-членами Європейського Союзу, закону, який регулює виконання покарань, виданих на їх підставі підзаконних нормативно-правових актів, а також згідно з рішеннями Ради Європейського Союзу про заснування та діяльність Євроюсту.

(2) Національну систему координування діяльності Євроюсту та національних кореспондентів Євроюсту визначає генеральний державний обвинувач за загальними приписами після попередньої думки Ради служби державного обвинувачення та оприлюднює на веб-сторінці служби державного обвинувачення.

ЧАСТИНА 9. Припинення функції та звільнення державного обвинувача

Стаття 72. Припинення функції

(1) Функція державного обвинувача припиняється:

1. З відставкою, але не пізніше, ніж при досягненні віку 70 років;
2. У разі втрати ним громадянства Республіки Словенії;
3. У разі втрати працездатності або якщо стан здоров'я не дозволить виконувати службові повноваження;
4. У разі відставки зі служби шляхом направлення письмового прохання Уряду Республіки Словенії через голову відповідної служби державного обвинувачення;
5. У разі якщо службу державного обвинувачення ліквідовано, а державному обвинувачеві не забезпечено продовження служби в іншій службі державного обвинувачення;
6. Якщо державний обвинувач візьме на себе функцію, почне виконувати діяльність або вступить у трудові відносини або всупереч забороні виконує діяльність або роботу, які є несумісними з функцією державного обвинувача;
7. Якщо з оцінювання його діяльності випливає, що він не відповідає службі державного обвинувачення;
8. Якщо на нього накладена дисциплінарна санкція у вигляді припинення функції державного обвинувача.

(2) Вважається, що умови, про які йдеться в попередньому абзаці, настали:

- з пункту 1 – із закінченням року, в якому державний обвинувач досяг вікової межі для відставки;
- з пункту 2 – з днем набрання чинності рішенням відповідного органу;
- з пункту 3 – з днем набрання чинності рішенням відповідного органу;
- з пункту 5 – з днем припинення роботи в службі державного обвинувачення;
- з пункту 7 – з днем, коли державному обвинувачеві вручено остаточне негативне оцінювання;
- з пункту 8 – з днем набрання чинності рішенням відповідного органу.

(3) Функція державного обвинувача за умовами:

- пункту 4 першого абзацу цієї статті припиняється з днем, визначеним у рішенні про припинення, але не пізніше ніж на 60-й день після отримання Урядом Республіки Словенії прохання про відставку;
- пункту 6 першого абзацу цієї статті припиняється з днем початку виконання функції або роботи, які є несумісними з функцією державного обвинувача.

Стаття 73. Дострокова відставка та особливі права

(1) З припиненням функції державного обвинувача за умовами пункту 3 або 5 першого абзацу попередньої статті державний обвинувач отримує право на дострокову відставку, якщо він відповідає умовам, визначеним для такої відставки приписами стосовно пенсійного та інвалідного страхування.

(2) Стосовно прав державного обвинувача у відставці, який співпрацює у завершенні недоробленої роботи державного обвинувача або в разі збільшеного робочого навантаження, щодо виконання службових повноважень застосовуються за аналогією положення закону, який регулює судову систему.

Стаття 74. Підтверджуюча резолюція

Про настання умов припинення функції державного обвинувача відповідний голова служби державного обвинувачення повідомляє Уряд Республіки Словенії, який видає підтверджуючу резолюцію про припинення функції державного обвинувача.

Стаття 75. Звільнення

(1) Державний обвинувач підлягає звільненню, якщо він правомочно засуджений:

- за каране діяння, вчинення зі зловживанням функції державного обвинувача, або
- за умисне каране діяння, що карається позбавленням волі на строк довше шести місяців.

(2) Державний обвинувач може бути звільнений, якщо він правомочно засуджений:

- за умисне або неумисне каране діяння, що карається позбавленням волі на строк довше шести місяців, або до іншого покарання, або якщо виконання покарання відкладено, або
- за неумисне каране діяння, що карається позбавленням волі на строк довше шести місяців, якщо внаслідок цього засудження він особисто не відповідає умовам виконання функції державного обвинувача.

(3) Суд у випадках, про які йдеться в попередніх абзацах, повинен направити правомочне рішення міністерству, Раді служби державного обвинувачення та генеральному державному обвинувачеві.

(4) Рада служби державного обвинувачення та генеральний державний обвинувач у випадку, про який йдеться в другому абзаці цієї статті, протягом одного місяця з дати отримання рішення направляють міністрові думку про особисту відповідність або невідповідність засудженого державного обвинувача для виконання функції державного обвинувача.

(5) Державного обвинувача звільняє Уряд Республіки Словенії на пропозицію міністра.

Стаття 76. Заборона бути кандидатом

Особа, функцію державного обвинувача якої було припинено за результатами оцінювання, або особа, звільнена згідно з положеннями цього Закону, не має права бути кандидатом на призначення на посаду державного обвинувача.

ЧАСТИНА 10. Особові справи

Стаття 77. Особові справи державних обвинувачів

(1) З метою регулювання посад, прав, обов'язків та відповідальності державних обвинувачів, а також для забезпечення виконання завдань адміністрування правосуддя та служби державного обвинувачення міністерство веде особові справи державних обвинувачів, а також обробляє дані, що містяться в них.

(2) Міністерство з метою виконання завдань адміністрування правосуддя та служби державного обвинувачення та нагляду за правильністю внесених даних, які містить особова картка, має доступ до останньої, а також реєструє, копіює, оновлює дані або згідно з правовими повноваженнями передає іншим органам чи використовує в інших провадженнях.

(3) Особові картки можуть вестися із застосуванням інформаційних технологій.

(4) В особових картках записуються такі персональні та інші дані:

1. Ім'я та прізвище, дата народження, ідентифікаційний номер, постійне місце проживання, освіта та знання іноземних мов;

2. Рішення про призначення державним обвинувачем;
3. Дані про успішність під час навчання;
4. Дані про стажування;
5. Результат оцінювання державного обвинувача та дані про ефективність роботи державного обвинувача;
6. Записи про просування по службі;
7. Рішення дисциплінарних органів;
8. Дані про внесені скарги та вимоги державного обвинувача у суді;
9. Дані про скарги згідно з положеннями цього Закону, які не були явно безпідставними, та про дії у зв'язку з ними;
10. Дані про питання, які вирішував або вирішує державний обвинувач, в яких Європейський суд з прав людини виніс остаточне рішення, що порушення прав або свобод сторони стало наслідком дій державного обвинувача, або де у зв'язку з таким порушенням було укладено мирову угоду в процесі у згаданому суді.

(5) Дані особових справ є таємними, за винятком даних, про які йдеться в пунктах 2 та 6 попереднього абзацу. Органи, до компетенції яких належить прийняття рішень, стосовно яких відповідно до положень попереднього абзацу ведуться особові справи, та органи, які займаються збиранням персональних даних або особових справ, які містять такі дані, повинні безоплатно надавати ці дані міністерству, якщо такі дані не є у відкритому доступі. Голови служб державного обвинувачення повинні двічі на рік надавати міністерству дані про обсяг роботи служби державного обвинувачення, які міністерство може використовувати для виконання завдань управління правосуддям, які визначені законом. Державна служба правозахисту¹⁶⁸ надає міністерству дані, про які йдеться в пункті 10 попереднього абзацу.

(6) Дані особових справ можуть застосовуватися виключно для виконання цього Закону, зокрема стосовно регулювання посад, прав, обов'язків та відповідальності державних обвинувачів, а також виконання завдань управління службою державного обвинувачення та правосуддям.

(7) Право на безоплатний доступ до даних особових справ має державний обвинувач, щодо якого збираються ці дані, Рада служби державного обвинувачення, Дисциплінарний суд, дисциплінарний обвинувач та голова служби державного обвинувачення, з метою здійснення повноважень відповідно до цього Закону. Дані, про які йдеться в пунктах 1, 5 та 7 першого абзацу, надсилаються та повертаються в запечатаному конверті з позначкою «конфіденційно».

¹⁶⁸ Найменування адвокатури в Республіці Словенія. В оригіналі – «Državno pravobranilstvo» (прим. редактора).

(8) Дані особових справ зберігаються протягом десяти років після закінчення службових відносин державного обвинувача. Після закінчення цього строку дані архівуються згідно з приписами, які регулюють архівні матеріали та архіви.

Стаття 78. Центральні кадрові справи

(1) Центральні кадрові справи державних обвинувачів та публічних службовців служби державного обвинувачення веде Верховна служба державного обвинувачення.

(2) Центральні кадрові справи можуть вестися із застосуванням інформаційних технологій.

(3) У центральних кадрових справах обробляються:

1. Ідентифікаційні дані (ім'я та прізвище, адреса місця проживання, а також ідентифікаційний номер);
2. Дані про службові відносини державного обвинувача (дата початку служби державного обвинувача) або трудові відносини публічного службовця (вид службових відносин – повна чи часткова зайнятість; дата початку службових відносин);
3. Дані про нинішнє місце роботи або посаду та про попередні місця роботи, направлення або посади в органах;
4. Дані про призначення, підвищення та дійсне звання або посаду;
5. Дані про рівень освіти, функціональні та спеціальні знання, участь у різноманітних курсах підвищення кваліфікації та стажуваннях, про складені професійні іспити та перевірки знань, а також інші дані про професійну придатність;
6. Дані про досвід у сфері європейських справ або міжнародної співпраці;
7. Дані про попередні трудові відносини, трудовий стаж, пенсійний стаж та службовий стаж;
8. Дані про виконання функції, про співпрацю в проектних групах та про виконання інших робіт в інтересах роботодавця;
9. Для публічного службовця – дані про щорічні оцінювання;
10. Дані про відзнаки та нагороди;
11. Дані про правомірно застосовану дисциплінарну або майнову відповідальність;
12. Для публічного службовця – дані про остаточне визнання службової невідповідності;
13. Дані про припинення службових відносин – для державного обвинувача та трудових відносин – для публічного службовця;
14. Коротка біографія, якщо цього бажає або на це дає згоду державний обвинувач або публічний службовець;
15. Дані про допуск до таємної інформації;
16. Дані, необхідні для калькуляції платні, та
17. Інші дані згідно із законом.

- (4) Збирання документів, які стосуються даних, про які йдеться в попередньому абзаці, відбувається в службі державного обвинувачення, де державний обвинувач виконує службові повноваження або де працює публічний службовець, а також у центральній кадровій службі.
- (5) Особа, дані якої записані в центральній кадровій службі, завжди має право вимагати безоплатного доступу до даних, які її стосуються, та вимагати внесення виправлень, якщо такі дані є неправильними.
- (6) Дані центральних кадрових справ, які стосуються державного обвинувача, можуть застосовуватися виключно для виконання цього Закону, а дані, які стосуються публічних службовців, – також для здійснення кадрової політики, калькулювання платні та виконання інших обов'язків роботодавця, а також для прийняття рішень стосовно прав та обов'язків, які випливають із трудових відносин.
- (7) Міністерство для виконання завдань управління правосуддям та нагляду за правильністю даних, унесених до центральних кадрових справ, має право безоплатного доступу до останніх, а також реєструє, копіює, оновлює дані або згідно з правовими повноваженнями передає іншим органам чи використовує в інших процедурах.
- (8) Рада служби державного обвинувачення може вимагати від розпорядника центральних кадрових справ безоплатного надання їй даних центральних кадрових справ в обсязі, необхідному для виконання нею своїх правових повноважень.
- (9) Дані центральних кадрових справ зберігаються десять років після припинення службових відносин державного обвинувача або трудових відносин публічного службовця. Після закінчення цих строків дані архівуються згідно з приписами, які регулюють архівні матеріали та архіви.

Глава третя. Дисциплінарні провадження та дострокове звільнення зі служби державного обвинувачення

ЧАСТИНА 1. Загальні положення

Стаття 79. Загальна

- (1) На державного обвинувача не може бути накладено дисциплінарну санкцію інакше, ніж за умов та згідно з провадженням, які встановлені цим Законом.
- (2) Карна відповідальність та відповідальність за проступки¹⁶⁹ не виключають дисциплінарної відповідальності державного обвинувача.
- (3) У межах дисциплінарного провадження заборонено втручання в незалежність державного обвинувача при виконанні ним службових повноважень.
- (4) Дисциплінарне провадження є швидким.

¹⁶⁹ Діяння, які належать до «широкого» кримінального права Республіки Словенія. В оригіналі «prekršek» (прим. редактора).

Стаття 80. Дисциплінарні порушення

(1) На державного обвинувача, який умисно або з недбалості порушив обов'язки державного обвинувача, встановлені законом та Положенням про службу державного обвинувачення, може бути накладено дисциплінарну санкцію.

(2) Діяннями, які становлять собою порушення обов'язків державного обвинувача, є:

1. Діяння, яке має правові ознаки кримінального діяння, вчиненого під час виконання функцій державного обвинувача;
2. Невиконання або відмова від виконання обов'язків державного обвинувача без правової підстави;
3. Нестарання, несвоєчасне, неналежне або недбале виконання службових повноважень;
4. Поведінка, що суперечить загальним інструкціям, виданим згідно з положеннями цього Закону;
5. Незаконне або нерациональне розпорядження фінансовими або матеріальними засобами;
6. Розкриття службової або іншої таємниці, визначеної законом або Положенням про службу державного обвинувачення;
7. Зловживання службовим становищем або перевищення повноважень;
8. Зловживання правом на відсутність на службі;
9. Недосягнення очікуваних результатів роботи за обсягом, якістю або ефективністю або очікуваного часу на окреме процесуальне завдання більш ніж три місяці підряд без обґрунтованих підстав;
10. Порушення встановленого законом та Положенням про службу державного обвинувачення порядку вирішення або пріоритету справ;
11. Неповідомлення про перевищення очікуваного часу вирішення справи, встановленого критеріями оцінювання якості роботи державних обвинувачів, або незастосування належного пришвидшувального правового заходу, або неповідомлення голові служби державного обвинувачення про застосування пришвидшувального правового заходу;
12. Неповідомлення про справи з особливо тяжких кримінальних діянь, про справи, які становлять загальнопублічний інтерес, які мають особливий резонанс, або про особливо складні правові питання, важливі для практики державного обвинувачення та судочинства, а також про стан цих справ та плановані заходи, а також неповідомлення та непередання матеріалів справ, щодо яких є підстави для їх передання Спеціалізованій службі державного обвинувачення Республіки Словенії або Окремому відділу;
13. Виконання функцій, дій або діяльності, які згідно з конституцією та законом несумісні з функцією державного обвинувача;

14. Порушення приписів щодо обмеження права на страйк;
15. Неповідомлення голови служби державного обвинувачення про отримання роботи з метою оцінки сумісності з функцією державного обвинувача;
16. Неповідомлення про наявність правових підстав для відводу державного обвинувача або продовження роботи у справі, в якій є підстава для відводу;
17. Попереднє публічне висловлювання у справах обвинувачення, ведення яких у службі державного обвинувачення ще триває або щодо яких судом ще не винесено правомочного рішення, або щодо яких внесено надзвичайний правовий засіб, у порушення закону;
18. Поведінка державного обвинувача, яка суперечить незалежності державного обвинувача або служби державного обвинувачення або яка шкодить професійній репутації державного обвинувача;
19. Неналежне, негідне або образливе ставлення або звертання до фізичних осіб, державних органів та юридичних осіб у зв'язку зі здійсненням службових повноважень або поза ними;
20. Перешкоджання роботі служби державного обвинувачення задля поширення власних прав;
21. Приймання подарунків або інших вигод у зв'язку зі службою, використання службового становища або репутації служби державного обвинувачення задля розширення своїх прав або користі;
22. Ненадання або несвоєчасне надання даних про майнове становище;
23. Нехтування наставницькими обов'язками або їх невиконання;
24. Невиконання винесених рішень про переведення або направлення державного обвинувача;
25. Унеможливлення або обтяження виконання положень закону про професійний нагляд над роботою, юридичний нагляд та наглядові скарги;
26. Взаємодія з іншими органами, сторонами, їхніми уповноваженими особами та іншими особи всупереч нормам закону або Положенню про службу державного обвинувачення;
27. Невиконання вимог щодо регулярного та ефективного виконання завдань служби державного обвинувачення;
28. Порушення або нехтування рішень щодо особистих програм вирішення справ;
29. Невиконання обов'язків професійної освіти;
30. Порушення приписів про безпеку праці, а також про протипожежну та противибухову безпеку або приписів щодо забезпечення безпеки у службі державного обвинувачення відповідно до Положення про службу державного обвинувачення та інших підзаконних актів;
31. Порушення положень підзаконного акта про використання службового одягу.

(3) Тяжкими дисциплінарними порушеннями відповідно до цього Закону є діяння, про які йдеться в пунктах 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 13, 14, 16, 17, 21, 22, 24, 25, 27 та 28 попереднього абзацу, діяння, про яке йдеться в пункті 5 попереднього абзацу, – лише якщо йдеться про незаконне розпорядження фінансовими або матеріальними засобами, а діяння, про яке йдеться в пункті 12 попереднього абзацу, – якщо наслідком цього стало невиконання розпоряджень голови служби державного обвинувачення, які були необхідні з огляду на вагу справи.

(4) Якщо міністр згідно з положеннями цього Закону пропонує Уряду Республіки Словенії звільнити державного обвинувача внаслідок правомочного засудження за карне діяння, але уряд його не звільнить, міністр повинен внести вимогу про початок дисциплінарного провадження.

Стаття 81. Дисциплінарні санкції

(1) Дисциплінарними санкціями відповідно до цього Закону є:

1. Письмова догана;
2. Зниження платні;
3. Зупинення підвищення по службі;
4. Переведення в іншу службу державного обвинувачення;
5. Припинення функції державного обвинувача.

(2) Дисциплінарні санкції накладаються як основні санкції, а зниження платні може бути як основною, так і додатковою санкцією.

(3) Дисциплінарна санкція накладається співмірно тяжкості вчиненого дисциплінарного порушення.

Стаття 82. Визначення та вибір санкцій

(1) Письмова догана означає формальне зауваження державному обвинувачеві за дисциплінарне порушення, яке дисциплінарний суд оцінить як легке, та може бути накладена, зокрема, в разі якщо на державного обвинувача ще не накладалися дисциплінарні санкції та якщо винесення догани є достатнім для досягнення дисциплінарного результату.

(2) Зниження платні може бути накладено в розмірі до 20% на строк до одного року, зокрема за порушення, що призвели до настання несприятливих наслідків для служби державного обвинувачення.

(3) Зупинення підвищення по службі накладається не більше ніж на три роки, зокрема у випадках порушень, пов'язаних з виконанням службових повноважень.

(4) Переведення в іншу службу державного обвинувачення на таку саму посаду в іншій місцевості може бути застосоване на строк від шести місяців до трьох років, зокрема за порушення, наслідки яких перешкоджають роботі служби державного

обвинувачення. Ця санкція не може бути застосована до верховного державного обвинувача.

(5) Припинення функції державного обвинувача застосовується до державного обвинувача, якщо він внаслідок тяжкого дисциплінарного порушення перестав відповідати вимогам для виконання службових повноважень.

(6) Правомочне рішення про накладення дисциплінарної санкції направляється генеральному державному обвинувачеві, голові відповідної служби державного обвинувачення, міністерству та Раді служби державного обвинувачення, яка уповноважена накладати дисциплінарні санкції, про які говориться в другому, третьому та четвертому абзацах цієї статті.

Стаття 83. Строки давності

(1) Дисциплінарне провадження проти державного обвинувача не може бути розпочате, якщо з моменту порушення пройшло два роки. Строк давності починає відраховуватися з моменту припинення дії або бездіяльності, які становлять дисциплінарне порушення.

(2) Незалежно від положення попереднього абзацу, дисциплінарне провадження може бути розпочате проти державного обвинувача, який був правомочно засуджений, не пізніше ніж протягом трьох місяців з дня набрання обвинувальним вироком правової сили.

(3) Настання строку давності зупиняє будь-які процесуальні дії відповідного органу, спрямовані на покарання державного обвинувача за вчинене дисциплінарне порушення. Перебіг строку давності зупиняється, якщо державний обвинувач протягом цього строку вчинить нове дисциплінарне порушення.

(4) Дисциплінарне стягнення не може бути застосоване внаслідок закінчення строку давності у будь-якому разі після закінчення чотирьох років з моменту вчинення дисциплінарного порушення.

(5) Накладена дисциплінарна санкція не може почати виконуватися, якщо від дня набрання рішенням правової сили пройшло шість місяців.

Стаття 84. Аналогія закону

Якщо цим Законом не встановлено інакше, до дисциплінарної відповідальності державних обвинувачів застосовуються за аналогією положення закону, який регулює дисциплінарну відповідальність суддів.

ЧАСТИНА 2. Дисциплінарні органи

Стаття 85. Дисциплінарні органи

Дисциплінарними органами є: дисциплінарний обвинувач та його заступник, дисциплінарний суд першого ступеня та дисциплінарний суд другого ступеня.

Стаття 86. Дисциплінарний обвинувач

(1) Дисциплінарне провадження розпочинає та вносить пропозицію дисциплінарний обвинувач, якого за його відсутності заміщає його заступник.

(2) Дисциплінарний обвинувач та заступник є верховними державними обвинувачами, яких на пропозицію генерального державного обвинувача за їхньою згодою призначає Рада служби державного обвинувачення.

Стаття 87. Дисциплінарний суд першого ступеня

(1) Дисциплінарний суд першого ступеня має дев'ятьох членів, з них:

- шістьох державних обвинувачів, яких на пропозицію генерального державного обвинувача за їхньою згодою призначає Рада служби державного обвинувачення;
- трьох суддів, яких на пропозицію голови дисциплінарного суду першого ступеня суддями з-поміж членів цього суду за їхньою згодою призначає Рада служби державного обвинувачення.

(2) Рада служби державного обвинувачення з-поміж державних обвинувачів визначає голову дисциплінарного суду та двох заступників, а також порядок заміщення, за яким заступники заміщують голову дисциплінарного суду за його відсутності.

(3) Дисциплінарний суд першого ступеня в окремій справі приймає рішення колегією з трьох членів. Головою колегії є голова дисциплінарного суду або його заступник, одним членом є суддя, а ще одним – державний обвинувач. Склад колегії визначає голова дисциплінарного суду першого ступеня.

Стаття 88. Дисциплінарний суд другого ступеня

(1) Дисциплінарний суд другого ступеня має шістьох членів, з них:

- голову, заступника голови та двох членів, яких на пропозицію голови дисциплінарного суду другого ступеня суддями з-поміж членів цього суду за їхньою згодою призначає Рада служби державного обвинувачення, а також
- двох верховних державних обвинувачів, яких на пропозицію генерального державного обвинувача за їхньою згодою призначає Рада служби державного обвинувачення.

(2) Голову дисциплінарного суду за його відсутності заміщує заступник.

(3) Дисциплінарний суд другого ступеня в окремій справі приймає рішення колегією з трьох членів. Головою колегії є голова дисциплінарного суду або його заступник, одним із членів є суддя, а ще одним членом – верховний державний обвинувач. Склад колегії визначає голова дисциплінарного суду другого ступеня.

Стаття 89. Призначення дисциплінарних органів

- (1) Дисциплінарні органи призначаються на два роки з можливістю нового призначення.
- (2) Припинення членства внаслідок закінчення мандата в дисциплінарних судах не впливає на чинність мандату суддів відповідно до цього закону.
- (3) Членство члена дисциплінарного органу припиняється до закінчення мандата:
1. З припиненням виконання функцій судді або державного обвинувача або з відставкою судді або державного обвинувача;
 2. Якщо на нього накладена дисциплінарна санкція.
- (4) Якщо дисциплінарний суд або дисциплінарний обвинувач з правових або суттєвих підстав не може вести провадження, Рада служби державного обвинувачення на пропозицію генерального державного обвинувача призначає замінного члена дисциплінарного суду або обвинувача для прийняття рішень в окремій справі.
- (5) Мандат замінного члена дисциплінарного органу закінчується із закінченням мандата члена, якого він замінює.

Стаття 90. Розміщення дисциплінарних органів

Дисциплінарні органи знаходяться у Верховній службі державного обвинувачення Республіки Словенії, яка забезпечує фінансові засоби, професійну та адміністративну допомогу, а також інші умови для їхньої роботи.

ЧАСТИНА 3. Дисциплінарне провадження

Стаття 91. Застосування правових норм за аналогією

Якщо цим законом не встановлено інакше, у дисциплінарному провадженні застосовуються за аналогією положення закону, який регулює дисциплінарне провадження проти судді.

Стаття 92. Початок провадження

- (1) Дисциплінарне провадження починається внесенням подання про розслідування або безпосереднє подання обґрунтованої пропозиції про накладення дисциплінарної санкції.
- (2) З ініціативою про початок дисциплінарного провадження можуть виступити голова служби державного обвинувачення, де державний обвинувач виконує службові повноваження, генеральний державний обвинувач, Рада служби державного обвинувачення та міністр.
- (3) Якщо дисциплінарний обвинувач не розпочне провадження, про підстави для цього він повинен повідомити того, хто виступив з ініціативою. Якщо особа напо-

лягає на початку провадження, остаточне рішення про початок провадження приймає дисциплінарний суд першого ступеня.

(4) Вимогу про початок дисциплінарного провадження можуть подати генеральний державний обвинувач, Рада служби державного обвинувачення та міністр. На підставі письмової вимоги, про яку йдеться в попередньому реченні, дисциплінарний обвинувач повинен вимагати початку дисциплінарного провадження.

(5) Зі внесенням подання про накладення дисциплінарної санкції генеральний державний обвинувач може залежно від природи та тяжкості даного дисциплінарного порушення тимчасово відсторонити державного обвинувача від виконання службових повноважень відповідно до цього закону.

ЧАСТИНА 4. Дострокове відсторонення від виконання службових повноважень

Стаття 93. Відсторонення

(1) Якщо проти державного обвинувача розпочато карне провадження внаслідок виконання службових обов'язків у зв'язку із вчиненням карного діяння зі зловживанням функцією державного обвинувача, генеральний державний обвинувач повинен тимчасово відсторонити державного обвинувача від служби обвинувачення (далі – відсторонення).

(2) Якщо проти державного обвинувача розпочато карне провадження у зв'язку з карним діянням, яке переслідується внаслідок виконання службових обов'язків та за яке може бути призначене покарання у вигляді позбавлення свободи на строк більше як два роки та у зв'язку з яким державний обвинувач може бути звільнений з посади, генеральний державний обвинувач може відсторонити особу після попередньої думки Ради служби державного обвинувачення.

(3) Якщо проти державного обвинувача розпочато карне провадження, де потерпіла сторона виступає обвинувачем, внаслідок вчинення карного діяння зі зловживанням функцією державного обвинувача або внаслідок учинення іншого карного діяння, за яке може бути призначене покарання у вигляді позбавлення свободи на строк більше як два роки та у зв'язку з яким державний обвинувач може бути звільнений з посади, генеральний державний обвинувач може відсторонити особу після попередньої думки Ради служби державного обвинувачення.

(4) Рішення про відсторонення генерального державного обвинувача у випадках, про які йде мова в попередніх абзацах, приймає Уряд Республіки Словенії на обґрунтовану пропозицію міністра після попередньої думки Ради служби державного обвинувачення.

(5) Рішення про відсторонення має бути обґрунтоване.

(6) Служби державного обвинувачення негайно повідомляють відповідні органи про початок карного провадження проти державного обвинувача відповідно до положень абзаців першого – четвертого цієї статті.

(7) Якщо цим законом не встановлено інше, до провадження щодо відсторонення та прав державного обвинувача під час відсторонення застосовуються за аналогією положення закону, який регулює відсторонення суддів.

Стаття 94. Оскарження відсторонення

(1) Рішення про відсторонення державний обвинувач або генеральний державний обвинувач можуть протягом 15 днів від отримання рішення оскаржити до Ради служби державного обвинувачення.

(2) Оскарження не зупиняє виконання рішення.

(3) Державний обвинувач або генеральний державний обвинувач можуть усно пояснити підстави оскарження на зборах Ради служби державного обвинувачення.

Стаття 95. Арешт державного обвинувача

(1) Державний обвинувач не може бути взятий під арешт у карному провадженні, розпочатому проти нього за підозрою у карному діянні, вчиненому під час виконання службових повноважень, без попереднього дозволу колегії трьох суддів відповідного вищого суду.

(2) Суд, який постановляє застосування арешту до державного обвинувача, повинен негайно повідомити про це голову служби державного обвинувачення, де державний обвинувач виконує службові повноваження, генерального державного обвинувача, Раду служби державного обвинувачення та міністерство.

(3) Щодо прав державного обвинувача, взятого під арешт, застосовуються за аналогією положення закону, який регулює права судді під арештом.

ЧАСТИНА 5. Захист державних обвинувачів від необґрунтованих судових проваджень

Стаття 96. Тимчасове звільнення від оплати зборів та витрат провадження

(1) Державний обвинувач тимчасово звільняється від оплати судових зборів та авансів на витрати судового провадження, розпочатого проти нього на пропозицію або вимогу учасника досудового карного провадження або карного провадження, якщо за оцінкою Ради служби державного обвинувачення він виконував свої обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів. Необхідні аванси вносяться з коштів служби державного обвинувачення, де державний обвинувач виконував службові повноваження.

(2) Оцінку, чи службові обов'язки виконувалися відповідно до вимог нормативно-правових актів, дає Рада служби державного обвинувачення на підставі переліку справ, який Рада служби державного обвинувачення безоплатно отримує в тимчасовий доступ, а при потребі також за результатами співбесіди з державним обвинувачем та відповідним головою служби державного обвинувачення.

(3) Звільнення від оплат, про які йдеться в першому абзаці цієї статті, не має права вимагати державний обвинувач, проти якого розпочато дисциплінарне провадження або провадження про звільнення у зв'язку зі справою, щодо якої він виступив з поданням про оцінку Ради служби державного обвинувачення, про яку йде мова в цій статті.

(4) Якщо у провадженні проти державного обвинувача було прийнято правомочне рішення, яким задоволено вимогу, або правомочний обвинувальний вирок, він повинен сплатити судові збори та відшкодувати внесені за нього аванси.

Розділ третій. Рада служби державного обвинувачення

Глава перша. Склад та обрання членів

Стаття 97. Склад та мандат

(1) Рада служби державного обвинувачення має дев'ятьох членів, які після призначення або обрання на шість років та після закінчення мандату не мають права бути знову обраними або призначеними.

(2) Рада служби державного обвинувачення складається з:

- чотирьох членів, яких обирають державні обвинувачі з-поміж державних обвинувачів, які не займають керівних посад, причому по одному з-поміж таких, які мають звання верховного державного обвинувача, вищого державного обвинувача, окружного державного обвинувача та районного державного обвинувача;
- чотирьох членів, яких обирають Державні збори Республіки Словенії на пропозицію президента республіки з-поміж професійних правників;
- одного члена, якого призначає міністр з-поміж голів окружних служб державного обвинувачення.

Стаття 98. Голова та заступник голови

(1) Голову та заступника голови Ради служби державного обвинувачення обирають члени більшістю у дві треті голосів таємним голосуванням на строк двох років. При цьому після закінчення мандату вони не можуть бути знову обрані.

(2) Роботу Ради служби державного обвинувачення очолює голова, а за його відсутності заступник голови Ради служби державного обвинувачення.

Стаття 99. Вибори членів з-поміж державних обвинувачів

(1) Вибори членів Ради служби державного обвинувачення з-поміж державних обвинувачів відбуваються за єдиним списком кандидатів із застосуванням за аналогією положень закону, який регулює вибори членів Судової ради, яких обирають усі судді.

(2) Щодо виборчого бюлетеню застосовуються за аналогією положення закону, який регулює вибори членів Судової ради з-поміж суддів.

Стаття 100. Вибори членів, яких обирають Державні збори

(1) Голова Ради служби державного обвинувачення повідомляє президента республіки та Державні збори про закінчення мандата члена Ради служби державного обвинувачення, обраного Державними зборами, не пізніше ніж за шість місяців до закінчення мандата.

(2) Президент Республіки Словенії протягом 30 днів після отримання повідомлення, про яке йдеться в попередньому абзаці, публікує в Офіційному Віснику Республіки Словенії повідомлення про збирання пропозицій імовірних кандидатів на членів Ради служби державного обвинувачення.

(3) Пропозиції слід направляти протягом строку, не меншого за 30 днів, а в разі дострокового закінчення мандата не меншого за 15 днів від публікації повідомлення. Пропозиції повинні бути обґрунтовані, окремо має бути додано письмову згоду ймовірного кандидата, що він готовий прийняти кандидатуру.

(4) Вибори членів Ради служби державного обвинувачення у Державних зборах Республіки Словенії відбуваються із застосуванням за аналогією положень закону, який регулює вибори членів Судової ради, яких висуває президент Республіки.

Стаття 101. Застосування правових норм за аналогією

Стосовно процедури виборів та інших питань, які не врегульовані цим законом, застосовуються за аналогією положення закону, який регулює вибори членів Судової ради.

Глава друга. Повноваження та функціонування

Стаття 102. Повноваження Ради служби державного обвинувачення

(1) Рада служби державного обвинувачення має такі повноваження:

- висловлює думку щодо політики карного переслідування служби державного обвинувачення;
- виступає ініціатором прийняття або зміни загальних інструкцій;
- висловлює думки щодо пропозицій призначення державних обвинувачів;
- дає оцінки служби державних обвинувачів та приймає рішення про підвищення державних обвинувачів відповідно до цього закону;
- вносить пропозицію щодо призначення генерального державного обвинувача та думку стосовно призначення його заступника, а також призначає голів окружних служб державного обвинувачення та їхніх заступників;
- приймає рішення про переведення та направлення державних обвинувачів відповідно до цього закону;
- приймає рішення про несумісність із функцією державного обвинувача;

- висловлює думку щодо пропозиції спільного фінансового плану служби державного обвинувачення та думку Державним зборам Республіки Словенії згідно із законами, які регулюють становище, права та обов'язки державних обвинувачів;
- приймає критерії якості роботи державних обвинувачів для оцінювання служби державного обвинувачення та критерії успішності здійснення кримінального переслідування службами державного обвинувачення;
- висловлює думку щодо кількості посад державних обвинувачів у службах державного обвинувачення;
- висловлює думку щодо загального щорічного звіту про роботу служб державного обвинувачення;
- висловлює думку щодо здійснення нагляду за правосуддям;
- пропонує або вимагає виправити порушення або виправляє порушення, яким було здійснено втручання у незалежність державного обвинувача, та при потребі оприлюднює свої висновки;
- призначає та розпускає дисциплінарні органи відповідно до цього закону;
- приймає рішення з інших питань, якщо так встановлено законом.

(2) Відомості, що стосуються фізичної особи, Рада служби державного обвинувачення зберігає протягом 15 років з дня припинення функції або звільнення, після чого архівуються згідно із законом, який регулює архівні матеріали та архіви.

Стаття 103. Критерії якості та успішності

(1) Рада служби державного обвинувачення приймає критерії якості роботи державних обвинувачів для оцінювання служби державного обвинувачення та критерії успішності кримінального переслідування службами державного обвинувачення на пропозицію генерального державного обвинувача.

(2) Критеріями якості роботи державних обвинувачів визначаються рамкові показники для оцінки професійності роботи державних обвинувачів, включно з визначенням очікуваного часу на вирішення окремого роду справ та типових процесуальних дій.

(3) Критеріями успішності кримінального переслідування службами державного обвинувачення визначається розподіл справ у визначеному часовому проміжку, в яких залежно від природи кримінального діяння, виду провадження та політики кримінального переслідування очікується рішення з відкладенням покарання, примиренням, кримінальним розпорядженням, скороченими провадженнями, видання акта обвинувачення, обвинувальний вирок, вид та розмір накладеної санкції. Так само визначаються підстави для супроводу, підготовки та аналізу ефективності, успішності та економічності кримінального переслідування.

Стаття 104. Думка стосовно загального річного звіту

(1) Рада служби державного обвинувачення щороку формує думку стосовно загального річного звіту про роботу служб державного обвинувачення, в якій оцінює успішність здійснення політики карного переслідування окремими службами державного обвинувачення та всіма службами державного обвинувачення загалом.

(2) Рада служби державного обвинувачення до формування думки може вимагати надання додаткових відомостей та пояснень від генерального державного обвинувача та голів окружних служб державного обвинувачення.

(3) Рада служби державного обвинувачення не пізніше ніж 31 травня направляє думку, про яку говориться в попередньому абзаці, Уряду Республіки Словенії, Державним зборам Республіки Словенії та генеральному державному обвинувачеві, а також публікує його на своїй веб-сторінці.

(4) Рада служби державного обвинувачення на підставі думки може ініціювати прийняття, зміну або доповнення загальних інструкцій, запровадження професійного нагляду в окремих службах державного обвинувачення або за окремими державними обвинувачами та приймає інші рішення відповідно до цього закону.

Стаття 105. Прийняття рішень

(1) Рада служби державного обвинувачення приймає рішення на зборах.

(2) Рішення приймаються більшістю голосів усіх членів. Більшістю у дві треті голосів усіх членів приймаються рішення про внесення пропозиції про призначення генерального державного обвинувача, про прийняття критеріїв якості роботи та про думку стосовно загального річного звіту.

(3) Збори Ради служби державного обвинувачення скликає голова, а за його відсутності – заступник голови Ради служби державного обвинувачення. На письмову вимогу не менш ніж чотирьох членів Ради або генерального державного обвинувача збори мають бути скликані не пізніше ніж протягом восьми днів після отримання вимоги.

(4) Рішення Ради служби державного обвинувачення, які стосуються становища, прав та обов'язків державних обвинувачів, повинні бути обґрунтовані та після отримання повідомлення про вручення оприлюднені на веб-сторінці Ради служби державного обвинувачення в анонімізованій формі.

(5) Рада служби державного обвинувачення направляє виклики на збори та їх порядки генеральному державному обвинувачеві, який має право з'явитися на збори особисто, а також висловити свої позиції та пропозиції з питань, які мають вирішуватися.

(6) Рада служби державного обвинувачення для вирішення питань управління службою державного обвинувачення або правосуддям, призначення голів та заступників

голів окружних служб державного обвинувачення, загального річного звіту, проєктів законів та проєкту загального фінансового плану для служб державного обвинувачення запрошує міністра, який має право з'явитися на збори особисто, а також висловити свої позиції та пропозиції з питань, які мають вирішуватися.

(7) Рада служби державного обвинувачення для вирішення питань у межах своїх повноважень має право запрошувати представників судів та інших державних органів, установ, спілок та інших неурядових організацій, які провадять діяльність в окремих галузях, пов'язаних з виконанням повноважень служб державного обвинувачення.

Стаття 106. Доступ до даних та захист таємності

(1) Члени Ради служби державного обвинувачення мають право доступу до змісту персональних, таємних або інших конфіденційних даних (комерційна таємниця, конфіденційні відносини) з реєстрів, списків, особових записів, досьє та іншої документації служб державного обвинувачення, якщо вони потрібні їм для виконання своїх повноважень або обов'язків відповідно до цього закону.

(2) Члени Ради служби державного обвинувачення мають доступ до змісту даних, про які йдеться в попередньому абзаці, в обсязі, необхідному для вирішення окремої справи. Якщо з огляду на природу останньої це можливо, Рада визначає окремого члена, який має належний доступ до даних або опрацьовує дані для підготовки базових матеріалів у такий спосіб, який якнайменше посягає на інтереси проваджень, таємність проваджень або приватність осіб.

(3) Члени Ради повинні оберігати як таємний зміст усіх даних, про які говориться в попередніх абзацах, окрім випадків, коли законом встановлено або допущено передавання матеріалів іншому органу або громадськості.

Стаття 107. Регламент

(1) Рада служби державного обвинувачення більшістю у дві треті голосів усіх членів приймає регламент, яким детально врегульовує процедуру підготовки та проведення зборів, порядок роботи Ради, голосування, прийняття рішень, способи захисту таємності даних, співпраці з іншими органами та повідомлення громадськості.

(2) Регламент оприлюднюється в Офіційному Віснику Республіки Словенії.

Стаття 108. Професійна служба

(1) Професійну та адміністративну роботу для Ради служби державного обвинувачення виконує професійна служба Ради служби державного обвинувачення.

(2) Керівником професійної служби Ради служби державного обвинувачення може бути призначений державний обвинувач у званні вищого або верховного державного обвинувача.

(3) Особливо складну професійну та адміністративну роботу з провадження, підготовки та аналізування ефективності та успішності роботи служб державного обвинувачення на пропозицію Ради служби державного обвинувачення може виконувати також і міністерство.

Стаття 109. Фінансові засоби

(1) Членам Ради служби державного обвинувачення за участь у її зборах належить здійснювати оплату та відшкодування витрат, розмір яких визначається регламентом. Незалежно від положення першого абзацу статті 107 цього закону Рада служби державного обвинувачення повинна отримати попередню згоду міністра, що відповідає за фінанси, на ухвалення розробленого регламенту, який регулює розмір оплати за участь у зборах та відшкодування витрат.

(2) Розмір фінансових засобів для роботи Ради служби державного обвинувачення та її професійної служби в межах бюджету Республіки Словенії доводиться до Ради служби державного обвинувачення при безпосередній підготовці бюджету.

Розділ четвертий. Служби державного обвинувачення

Глава перша. Керівництво служб державного обвинувачення

ЧАСТИНА 1. Загальні положення

Стаття 110. Повноваження голів служб державного обвинувачення

(1) Голови служб державного обвинувачення мають управлінські та наглядові повноваження у зв'язку з діяльністю служби державного обвинувачення, повноваження, визначені цим або іншим законом, а також інші повноваження, які належать керівникові державного органу за загальними приписами.

(2) Голови служб державного обвинувачення як державні обвинувачі можуть вирішувати окремі справи згідно із щорічним планом робіт або якщо приймуть справу відповідно до цього закону.

Частина 2. Генеральний державний обвинувач

Стаття 111. Призначення генерального державного обвинувача

(1) Генерального державного обвинувача призначають Державні збори Республіки Словенії на обґрунтовану пропозицію Ради служби державного обвинувачення після висловлення попередньої думки Урядом Республіки Словенії на шість років з можливістю нового призначення.

(2) Акт про призначення оприлюднюється в Офіційному Віснику Республіки Словенії у скороченій формі з поданням таких складових акта: вступна частина (назва органу, який видав акт, а також припис про його повноваження), назва акта, резо-

лютивна частина (прізвище, за наявності також професійне або наукове звання, дата народження, функція, на яку призначено особу, строк мандата), номер, дата та місце видання, а також видавець акта.

(3) Генеральним державним обвинувачем може бути призначений державний обвинувач, який на момент складання подання молодший за 64 роки та відповідає умовам присвоєння йому звання верховного державного обвинувача. Державний обвинувач, який не мав звання верховного державного обвинувача, отримує його з призначенням.

(4) Генеральний державний обвинувач є головою Верховної служби державного обвинувачення.

Стаття 112. Процедура конкурсу

(1) Конкурс на зайняття посади генерального державного обвинувача оголошує міністерство внаслідок виконання службових обов'язків не пізніше ніж за шість місяців до закінчення мандата, про який говориться в першому абзаці попередньої статті, або протягом місяця від припинення мандата.

(2) Оголошення про конкурс публікується в Офіційному Віснику Республіки Словенії. Термін складання подань не може бути коротшим ніж 30 днів. Подання, складені після закінчення строку, а також неповні подання, міністерство, згідно з положеннями закону, який регулює загальне управлінське провадження¹⁷⁰, відхиляє ухвалою, яка може бути оскаржена в адміністративному порядку протягом восьми днів. Відповідний суд повинен винести рішення за скаргою або правовим засобом протягом тридцяти днів від їх подання.

(3) Кандидати повинні додати до подання біографію з описом своєї професійної діяльності, шестирічну стратегічну програму роботи служби державного обвинувачення та докази, якими підтверджується виконання умов, про які йдеться у третьому абзаці попередньої статті.

(4) Шестирічна стратегічна програма роботи служби державного обвинувачення повинна містити, зокрема, оцінку ситуації в службі державного обвинувачення, оцінку ризиків та можливостей покращення її діяльності, методику формування та уніфікації політики карного переслідування, сфери пріоритетного розгляду справ, спосіб забезпечення відкритості та прозорості роботи, а також визначення заходів та строків для досягнення цілей.

Стаття 113. Пропозиція Ради служби державного обвинувачення

(1) Подання, про які йдеться в попередній статті, які не були відхилені, міністерство передає до Ради служби державного обвинувачення, яка проводить з кандидатами усну співбесіду.

¹⁷⁰ Найменування Адміністративного процедурного закону Республіки Словенії. В оригіналі – «splošni upravni postopek» (прим. редактора).

(2) Після розгляду всіх подань та після проведення співбесіди, про яку йдеться в попередньому абзаці, Рада служби державного обвинувачення формує пропозицію одного або кількох кандидатів на призначення на місце генерального державного обвинувача. Якщо пропонується кілька кандидатів, вона може зазначити, якому з них дається пріоритет.

(3) Під час формування пропозиції Рада служби державного обвинувачення враховує, зокрема: стратегічну програму роботи служби державного обвинувачення, представлення кандидата під час усної співбесіди, його професійну підготовку, а також спеціальні знання, досвід, рекомендації та досягнення у зв'язку з виконанням служби державного обвинувачення, які розглядаються.

(4) Пропозиція вручається кандидатам.

Стаття 114. Зауваження та остаточна пропозиція

(1) На пропозицію, про яку йдеться в попередній статті, кандидати можуть дати обґрунтовані зауваження протягом восьми днів від отримання пропозиції.

(2) Протягом восьми днів від отримання зауважень або закінчення строку, про який йдеться в попередньому абзаці цієї статті, Рада служби державного обвинувачення формує остаточну пропозицію, яку з конкурсними матеріалами про всіх кандидатів та їхніми зауваженнями, за наявності останніх, направляє Державним зборам Республіки Словенії.

Стаття 115. Представлення та призначення

(1) Державні збори Республіки Словенії запрошують кандидата або кандидатів, запропонованих Радою служби державного обвинувачення, представити свою стратегічну програму та дати можливі додаткові пояснення у зв'язку зі своїм поданням. Представлення є відкритим для громадськості.

(2) Державні збори Республіки Словенії при призначенні не зв'язані пропозицією та не зобов'язані призначати кандидата, запропонованого Радою служби державного обвинувачення.

Стаття 116. Заступник генерального державного обвинувача

(1) Генеральний державний обвинувач має заступника, якого з-поміж верховних державних обвинувачів на обґрунтовану пропозицію генерального державного обвинувача після висловлення попередньої думки Ради служби державного обвинувачення призначає Уряд Республіки Словенії на строк шести років з можливістю нового призначення.

(2) Заступник генерального державного обвинувача виконує функції та обов'язки в межах повноважень генерального державного обвинувача, якщо той відсутній або запізнюється, а в інших випадках на підставі та в межах повноважень, якими його для вирішення окремих питань управління служби державного обвинувачення може наділити генеральний державний обвинувач.

(3) Для призначення заступника генерального державного обвинувача застосовуються за аналогією положення цього закону про генерального державного обвинувача, якщо цим законом не встановлено інакше.

(4) Функція заступника генерального державного обвинувача припиняється за законом через шість місяців після призначення генерального державного обвинувача, але він може бути знову призначений за процедурою відповідно до цього закону.

ЧАСТИНА 3. Голови окружних служб державного обвинувачення

Стаття 117. Призначення голови окружної служби державного обвинувачення

(1) Голову окружної служби державного обвинувачення призначає Рада служби державного обвинувачення, на обґрунтовану пропозицію міністра після попередньої думки генерального державного обвинувача, на шість років з можливістю нового призначення.

(2) Акт про призначення оприлюднюється в Офіційному Віснику Республіки Словенії у скороченій формі з поданням таких складових акта: вступна частина (назва органу, який видав акт, а також припис про його повноваження), назва акта, резолютивна частина (прізвище, за наявності також професійне або наукове звання, дата народження, функція, на яку призначено особу, строк мандата), номер, дата та місце видання, а також видавець акта.

(3) Головою окружної служби державного обвинувачення може бути призначений державний обвинувач, який на момент складення подання не старший за 64 роки та відповідає умовам присвоєння йому звання вищого державного обвинувача.

(4) Державний обвинувач, який не мав звання вищого державного обвинувача, отримує його з призначенням.

Стаття 118. Процедура конкурсу

(1) Конкурс на посаду голови служби державного обвинувачення оголошує міністерство на пропозицію генерального державного обвинувача не пізніше ніж за три місяці до закінчення мандата, про який говориться в першому абзаці попередньої статті, або протягом одного місяця від припинення мандата.

(2) Конкурс оголошується в Офіційному Віснику Республіки Словенії. Строк прийняття подань на конкурс не може бути коротшим 30 днів. Подання, внесені після закінчення цього строку, та неповні подання міністерство, згідно з положеннями закону, який регулює загальне управлінське провадження, відхиляє ухвалою, яку може бути оскаржено в адміністративному порядку протягом восьми днів. Відповідний суд повинен винести рішення за скаргою або правовим засобом протягом тридцяти днів від їх подання.

(3) Кандидати повинні додати до подання біографію з описом своєї професійної діяльності, програму керівництва службою державного обвинувачення та докази, що підтверджують виконання умов, про які говориться в третьому абзаці попередньої статті.

(4) Програма керівництва службою державного обвинувачення повинна містити, зокрема, оцінку ситуації в службі державного обвинувачення, обвинувачення, оцінку ризиків та можливостей покращення її діяльності, методику забезпечення єдиної політики карного переслідування, сфери пріоритетного розгляду справ, а також визначення заходів та строків для досягнення цілей.

Стаття 119. Співбесіди та думка

(1) На підставі подань, про які говориться в попередній статті, які не були відхилені, міністр проводить з кандидатами усну співбесіду, а також отримує на кожного з них думку генерального державного обвинувача про відповідність та здатність очолити службу державного обвинувачення.

(2) Генеральний державний обвинувач формує обґрунтовану думку про відповідність кожного з кандидатів, у якій висловлюється щодо його професійної кваліфікації, а також спеціальних знань, вмінь, рекомендацій та досягнень у зв'язку з виконанням служби державного обвинувачення. Також він окремо висловлюється щодо його керівних здібностей та можливостей.

Стаття 120. Пропозиція міністра

(1) Міністр після розгляду всіх подань та після проведення співбесіди, про яку йдеться мова в попередній статті, а також після отримання думки генерального державного обвинувача формує пропозицію на призначення кандидата на посаду голови окружної служби державного обвинувачення.

(2) При формуванні пропозиції міністр бере до уваги, зокрема: програму керівництва службою державного обвинувачення, представлення кандидата під час усної співбесіди, думку генерального державного обвинувача, а також професійну кваліфікацію кандидата, його спеціальні знання, вміння, рекомендації та досягнення у зв'язку з виконанням служби державного обвинувачення, які оцінювалися.

(3) Пропозиція вручається кандидатам та генеральному державному обвинувачеві.

Стаття 121. Зауваження

(1) Кандидати та генеральний державний обвинувач на пропозицію, про яку йдеться в попередній статті, можуть подати обґрунтовані зауваження протягом восьми днів від отримання пропозиції.

(2) Протягом восьми днів від отримання зауважень або закінчення строку, про який йдеться в попередньому абзаці цієї статті, міністр формує остаточну пропозицію, яку з конкурсними матеріалами про всіх кандидатів, можливими їхніми заува-

женнями та зауваженнями генерального державного обвинувача направляє Раді служби державного обвинувачення.

Стаття 122. Призначення та підготовка

(1) Рада служби державного обвинувачення не зобов'язана призначити кандидата, запропонованого міністром, а також не зв'язана думкою генерального державного обвинувача.

(2) Голова окружної служби державного обвинувачення повинен не пізніше ніж протягом шести місяців з дня призначення пройти програми підготовки до виконання керівної функції у межах Центру освіти у сфері правосуддя. Після закінчення підготовки він подає Раді служби державного обвинувачення та міністру підтвердження цього. Якщо він не пройде професійної підготовки протягом належного строку, його функція голови зупиняється.

(3) Зміст і тривалість програми для керівної функції встановлює підзаконним актом міністр.

Стаття 123. Правові засоби

(1) На рішення Ради служби державного обвинувачення, яким вона призначає кандидата та водночас постановляє про відхилення інших кандидатів або на ухвалу, якою вона не призначає жодного кандидата, можна почати адміністративний спір протягом восьми днів з дня вручення рішення або ухвали.

(2) Відповідний суд повинен прийняти рішення з адміністративного спору протягом 30 днів від отримання скарги або апеляції на рішення або ухвалу.

Стаття 124. Заступник голови окружної служби державного обвинувачення

(1) Голова окружної служби державного обвинувачення має заступника, якого на обґрунтовану пропозицію голови, після попередньої думки генерального державного обвинувача, призначає Рада служби державного обвинувачення на шість років з можливістю нового призначення.

(2) Заступник голови служби державного обвинувачення виконує функції та обов'язки, які належать до повноважень голови служби державного обвинувачення, якщо він відсутній або спізнюється, а в інших випадках на підставі та в межах повноважень, якими його для вирішення окремих питань управління службою державного обвинувачення може наділити голова окружної служби державного обвинувачення.

(3) Окружна служба державного обвинувачення, на яку встановлено не менше 50 місць державних обвинувачів, може мати двох заступників голови окружної служби державного обвинувачення.

(4) Заступником голови окружної служби державного обвинувачення може бути призначений державний обвинувач, який відповідає вимогам до вищого державного обвинувача. Державному обвинувачеві, який не мав звання вищого державного обвинувача, воно присвоюється з призначенням.

(5) У всьому іншому до призначення заступника голови служби державного обвинувачення застосовуються положення цього закону про голову служби державного обвинувачення.

ЧАСТИНА 4. Тимчасове керівництво

Стаття 125. Тимчасове керівництво

(1) Якщо нікого не призначено на посаду голови служби державного обвинувачення, або якщо функцію голови припинено, або якщо він був звільнений від функцій голови або відсторонений, то функції та обов'язки, що належать до повноважень голови служби державного обвинувачення, виконує як тимчасовий голова заступник голови служби державного обвинувачення.

(2) Якщо у випадку, про який йдеться в попередньому абзаці, немає заступника голови служби державного обвинувачення або він не може виконувати своїх функцій та обов'язків, Рада служби державного обвинувачення на пропозицію міністра визначає державного обвинувача з цієї або іншої служби державного обвинувачення, які тимчасово керуватимуть службою державного обвинувачення на строк шести місяців (тимчасове керівництво). Для визначення тимчасового голови окружної служби державного обвинувачення міністр отримує попередню думку генерального державного обвинувача. Тимчасове керівництво може бути продовжене не більше ніж на шість місяців.

(3) Для тимчасового керівництва окружною службою державного обвинувачення може бути визначений державний обвинувач, який має звання не нижче ніж окружного державного обвинувача, а для тимчасового керівництва Верховною службою державного обвинувачення – тільки верховний державний обвинувач.

(4) Тимчасове керівництво не впливає на посаду, платню та інші права, які мав державний обвинувач до того, як був призначений тимчасовим головою.

ЧАСТИНА 5. Припинення функції та звільнення голів

Стаття 126. Припинення функції голови

(1) Функція голови або заступника голови служби державного обвинувачення припиняється:

1. Якщо він у встановлений строк не пройде професійної підготовки відповідно до цього закону;
2. Якщо припиняється його функція державного обвинувача або якщо він звільнений від виконання функції державного обвинувача;

3. Якщо він призначений державним обвинувачем або головою чи заступником голови в іншій службі державного обвинувачення;
4. Якщо він відмовляється від функції голови або заступника голови служби державного обвинувачення;
5. Після закінчення мандата, якщо він не обраний знову.

(2) Функція голови або заступника голови, про яку йдеться в пункті 3 попереднього абзацу, припиняється з днем набрання чинності рішення про призначення його державним обвинувачем або головою чи заступником голови в іншій службі державного обвинувачення, а та, про яку йдеться в пункті 4 попереднього абзацу, – на 30-й день після отримання відповіді Радою служби державного обвинувачення.

Стаття 127. Звільнення від функції голови

(1) Голова служби державного обвинувачення звільняється від функції голови:

1. Не виконує завдання керівництва службою державного обвинувачення відповідно до приписів або не виконує їх вчасно;
2. Якщо на порушення приписів або в інший спосіб посягає на незалежність державних обвинувачів при виконанні служби державного обвинувачення;
3. Якщо він порушить обов'язки державного обвинувача, внаслідок чого перестав відповідати вимогам для виконання керівних функцій;
4. Якщо очолювана ним служба державного обвинувачення два роки підряд без поважних підстав не досягає запланованої успішності карного переслідування відповідно до річної програми роботи служби державного обвинувачення, прийнятої головою цієї служби державного обвинувачення.

(2) Звіт про підтверджені порушення або діяння, про які йдеться в попередньому абзаці, готує генеральний державний обвинувач із власної ініціативи або на вимогу Ради служби державного обвинувачення або міністра, а щодо генерального державного обвинувача – голова Ради служби державного обвинувачення на вимогу Ради служби державного обвинувачення або міністра.

(3) У випадку, про який іде мова в попередньому абзаці, голова Ради служби державного обвинувачення має право доступу змісту дос'є, реєстрів та іншої документації служби державного обвинувачення у зв'язку зі звільненням.

(4) Голові служби державного обвинувачення у процедурі звільнення має бути надано можливість заявити про всі обставини, які стосуються причини звільнення, та дати відповідь на звіт про підтверджені порушення.

(5) Звіт про підтверджені порушення та відповідь голови передається органу, який уповноважений пропонувати звільнення.

Стаття 128. Уповноважені органи та правові засоби

(1) Рішення про звільнення голови окружної служби державного обвинувачення приймає Рада служби державного обвинувачення на пропозицію міністра. До прийняття рішення Рада служби державного обвинувачення направляє пропозицію для висловлення думки генеральному державному обвинувачеві.

(2) Рішення про звільнення генерального державного обвинувача приймають Державні збори Республіки Словенії на пропозицію Ради служби державного обвинувачення. До прийняття рішення Державні збори Республіки Словенії направляють пропозицію для висловлення думки Уряду Республіки Словенії.

(3) Особі, яка висуває пропозицію, голові служби державного обвинувачення та органу, який висловлює думку стосовно пропозиції звільнення, має бути надано можливість висловитися щодо підстави для звільнення безпосередньо перед органом, який приймає рішення про звільнення.

(4) Рішення про звільнення можна оскаржити в адміністративному порядку протягом восьми днів з дня вручення рішення. Відповідний суд повинен прийняти рішення з адміністративного спору протягом 30 днів від отримання скарги або правового засобу на рішення.

Стаття 129. Звільнення від функції заступника

(1) Для звільнення від функції заступника генерального державного обвинувача застосовуються за аналогією положення цього закону, які регулюють звільнення генерального державного обвинувача.

(2) Для звільнення від функції заступника голови окружної служби державного обвинувачення застосовуються за аналогією положення цього закону, які регулюють звільнення голови окружної служби державного обвинувачення.

Стаття 130. Захист прав

Звільнення голови або заступника голови служби державного обвинувачення не впливає на посаду, права, обов'язки та відповідальності, які має звільнений як державний обвинувач.

Глава друга. Колегіальна робота

Стаття 131. Види колегіальної роботи

(1) Голова служби державного обвинувачення та голова відділу служби державного обвинувачення може на власний розсуд або на пропозицію державного обвинувача прийняти рішення про вирішення окремих справ або правових питань професійної природи чи з питань управління службою державного обвинувачення у формі колегіальної роботи.

(2) Колегіальна робота організується у формі постійних або тимчасових колегій, робочих груп, рад або в інших організаційних формах.

(3) Докладніше правила організації, проведення та реєстрації колегіальної роботи регулюються Положенням про службу державного обвинувачення.

Стаття 132. Колегія служби державного обвинувачення

(1) Членами колегії окремої служби державного обвинувачення є голова служби державного обвинувачення та всі державні обвинувачі, які виконують службові повноваження у цій службі державного обвинувачення. У роботі колегії можуть брати участь професійні співробітники та директор, якщо таке рішення прийме голова служби державного обвинувачення.

(2) Колегія служби державного обвинувачення:

- уповноважена здійснювати попереднє погодження з головою у зв'язку з конкурсними матеріалами перед формуванням обґрунтованої попередньої думки голови про придатність кандидатів на місце державного обвинувача;
- висловлює попередню думку стосовно пропозиції із загальних інструкцій;
- висловлює попередню думку стосовно пропозиції річного розпорядку роботи державних обвинувачів;
- вирішує особливо складні питання практики державного обвинувачення;
- на пропозицію голови вирішує питання управління державного обвинувачення загальної природи;
- вирішує інші справи, визначені цим Законом або Положенням про службу державного обвинувачення.

(3) Голова служби державного обвинувачення визначає склад колегії або форму колегіальної роботи для вирішення інших питань відповідно до їх природи.

Стаття 133. Розширена колегія Верховної служби державного обвинувачення

(1) Членами розширеної колегії Верховної служби державного обвинувачення є всі державні обвинувачі, які виконують службові повноваження у цій службі державного обвинувачення, та голови окружних служб державного обвинувачення.

(2) У роботі розширеної колегії можуть брати участь професійні співробітники, якщо таке рішення прийме генеральний державний обвинувач.

(3) Розширена колегія Верховної служби державного обвинувачення:

- приймає принципові позиції у питаннях, які є важливими для однакового застосування законів;
- приймає правові думки в питаннях практики державного обвинувачення;

- висловлює думку щодо проектів законів та підзаконних актів;
- висловлює думку щодо проектів загальних інструкцій;
- визначає спосіб супроводження та реєстрації практики державного обвинувачення у службах державного обвинувачення;
- виконує інші завдання на підставі Закону або Положення про службу державного обвинувачення.

(4) На підставі прийнятих принципових позицій або правових думок генеральний державний обвинувач та голови окружних служб державного обвинувачення повинні з'ясувати необхідність видання загальних інструкцій.

(5) Розширена колегія Верховної служби державного обвинувачення приймає рішення, якщо присутні більш ніж половина членів колегії.

Стаття 134. Колегія голів служб державного обвинувачення

(1) Питання управління службою державного обвинувачення або професійні питання, які мають загальне значення для всіх служб державного обвинувачення, вирішуються на колегії голів служб державного обвинувачення, які скликає та очолює генеральний державний обвинувач. Протокол роботи колегії генеральний державний обвинувач передає міністру.

(2) Міністр може вимагати, щоб на колегії розглядалися питання управління службою державного обвинувачення або її нагляд.

(3) Міністр у питаннях управління у сфері правосуддя загального значення для всіх служб державного обвинувачення може скликати раду з генеральним державним обвинувачем та головами окружних служб державного обвинувачення.

Стаття 135. Колегія з оскарження

1. Координація практики державного обвинувачення при складанні правових засобів (політика оскарження) забезпечується на колегії голів та заступників голів окружних служб державного обвинувачення, а також членів відділів з оскарження окружних служб державного обвинувачення, яку скликає генеральний державний обвинувач не рідше ніж раз на три місяці.

2. У роботі колегії з оскарження беруть участь інші державні обвинувачі та професійні співробітники, щодо яких прийме таке рішення генеральний державний обвинувач.

3. Колегія з оскарження та розширена колегія Верховної служби державного обвинувачення можуть проводити спільне засідання, якщо таке рішення прийме генеральний державний обвинувач.

Глава третя. Персонал служби державного обвинувачення, директори та генеральний директор

Стаття 136. Персонал служби державного обвинувачення

(1) Персонал служби державного обвинувачення складають генеральний директор, директори, професійні співробітники, стажери та інші публічні службовці служби державного обвинувачення.

(2) Кількість та види робочих місць персоналу служби державного обвинувачення для окремої служби державного обвинувачення визначаються згідно з нормативно-правовими актами, які регулюють кадровий склад органів правосуддя.

(3) У службах державного обвинувачення, які ведуть справи також італійською або угорською мовою, окремо передбачається відповідна кількість місць персоналу служби державного обвинувачення, які виявляють вищий рівень знання цих мов.

(4) Персонал служби державного обвинувачення під час страйку повинен виконувати всю роботу та обов'язки, які забезпечують безперешкодне функціонування служби державного обвинувачення у справах, які за своєю природою є пріоритетними, невідкладними, швидкими, зв'язаними із правовими та іншими строками або з роботою інших органів, а також інші обов'язки, виконання яких запобігає заподіяню шкоди для проваджень, у яких бере участь або співучасть служба державного обвинувачення.

(5) У межах освітніх програм усі публічні службовці служби державного обвинувачення повинні протягом одного року після укладення угоди про працевлаштування скласти перед комісією Центру освіти у сфері правосуддя (іспитова комісія) іспит на знання вимог Положення про службу державного обвинувачення. Складання іспиту для публічних службовців служби державного обвинувачення є безоплатним. Іспитова комісія складається з двох представників міністерства та одного державного обвинувача.

(6) Якщо публічний службовець не складе іспит успішно і при повторному іспиті протягом наступних трьох місяців, вважається, що він не відповідає вимогам для зайняття свого робочого місця.

(7) Центр освіти у сфері правосуддя для забезпечення проведення іспитів, моніторингу стану проведення іспитів та видання відповідних сертифікатів опрацьовує дані про кандидатів або кандидаток на складання іспиту, а також про складені іспити у бази персональних даних, які містять: прізвище кандидата або кандидатки, дату та місце народження, місце постійного або тимчасового проживання, час складання подання на екзамен, дані про успішно або невдало складений іспит.

(8) Міністр підзаконним актом установлює програму та спосіб складання іспиту на знання вимог Положення про службу державного обвинувачення.

Стаття 137. Професійні співробітники та стажери

- (1) Для виконання правової роботи служба державного обвинувачення має необхідну кількість професійних співробітників, які виконують свою роботу на службових робочих місцях як вищі радники правосуддя або радники правосуддя.
- (2) Професійні співробітники в окремих справах опрацьовують проекти обвинувальних актів, під керівництвом державного обвинувача ведуть процедуру умовно відкладеного карного переслідування та виконують іншу професійну роботу за розпорядженням державного обвинувача.
- (3) Професійні співробітники можуть самостійно виступати в суді в усіх справах, у яких професійні співробітники в суді згідно із законом, який регулює суди, самостійно ведуть провадження або виконують процесуальні завдання.
- (4) Стосовно умов щодо працевлаштування, підвищення та оцінювання публічних службовців застосовується закон, який регулює статус публічних службовців, та закон, який регулює систему оплат у публічному секторі.
- (5) В окружних службах державного обвинувачення необхідно визначити відповідну кількість місць стажування для правників з університетським дипломом або магістрів права після закінченого п'ятирічного правничого навчання, які згідно із законом, який регулює стажування та правничий державний іспит, готуються до складання правничого державного іспиту.
- (6) Кількість місць стажування, про які йдеться в попередньому абзаці, враховуючи також третій абзац попередньої статті, визначає міністр на пропозицію генерального державного обвинувача та після попередньої думки Ради служби державного обвинувачення.

Стаття 138. Директор служби державного обвинувачення

- (1) Визначені управлінські обов'язки у службі державного обвинувачення можуть самостійно виконувати директори, призначені на одну або кілька окружних служб державного обвинувачення.
- (2) Директор самостійно виконує управлінські обов'язки у службі державного обвинувачення, які стосуються:
 - кадрової роботи персоналу служби державного обвинувачення, а також виконання вимог техніки безпеки та гігієни праці;
 - прийняття рішень щодо прав, обов'язків та відповідальності персоналу служби державного обвинувачення;
 - фінансової, бухгалтерської та матеріальної служби, а також керівництва процесами публічних замовлень.

(3) На підставі уповноваження від голови окружної служби державного обвинувачення директор може самостійно виконувати управлінські обов'язки у службі державного обвинувачення, які стосуються:

- запису, реєстрації та статистичного моніторингу справ;
- канцелярської та технічної служби;
- діяльності, пов'язаної з нерухомим майном, яке знаходиться в безпосередньому користуванні служби державного обвинувачення;
- вжиття заходів, спрямованих на забезпечення безпеки осіб, документації та майна на службі державного обвинувачення, та
- інших обов'язків управління службою державного обвинувачення, за винятком тих, які стосуються виконання служби державного обвинувачення.

Стаття 139. Призначення директора

(1) Директора служби державного обвинувачення для окремої або кількох окружних служб державного обвинувачення призначає та звільняє міністр на пропозицію голови служби державного обвинувачення, на яку його призначають, та після попередньої думки голів інших окружних служб державного обвинувачення, для яких він виконуватиме обов'язки управління службою державного обвинувачення. Посада надається рішенням про призначення на п'ять років з можливістю нового призначення.

(2) Стосовно умов та процедури призначення директора, а також припинення та звільнення з посади застосовуються за аналогією положення нормативно-правових актів, які стосуються директорів судів. Те саме стосується підготовки директора. При цьому застосовується за аналогією той підзаконний акт, який визначає зміст і тривалість програми професійної підготовки голів окружних служб державного обвинувачення.

(3) Директор служби державного обвинувачення має право на платню та доплати як частини платні на умовах та у розмірі, визначених законом, який урегулює систему оплати у публічному секторі.

(4) Директор служби державного обвинувачення не має права виконувати прибуткову діяльність, іншу ніж наукова, дослідницька, педагогічна, митецька та публіцистична робота або культурна діяльність.

Стаття 140. Генеральний директор

(1) Верховна служба державного обвинувачення має генерального директора, якого призначає та звільняє міністр на пропозицію генерального державного обвинувача. Посада надається рішенням про призначення на п'ять років з можливістю нового призначення.

(2) Генеральний директор виконує обов'язки директора служби державного обвинувачення.

(3) Стосовно умов та процедури призначення генерального директора, припинення та звільнення з посади, а також стосовно підготовки застосовуються за аналогією положення нормативно-правових актів, які стосуються директорів судів.

(4) Генеральний директор має право на платню та доплати як частини платні на умовах та у розмірі, визначених законом, який урегульовує систему оплати у публічному секторі.

(5) Генеральний директор не має права виконувати прибуткову діяльність, іншу ніж наукова, дослідницька, педагогічна, митецька та публіцистична робота або культурна діяльність.

(6) Незалежно від положень третього абзацу цієї статті генеральний директор припиняє перебування на цій посаді за законом через шість місяців після призначення генерального державного обвинувача, але може згідно з рішенням генерального державного обвинувача залишатися на посаді генерального директора до закінчення строку, про який говориться в першому абзаці цієї статті. Після закінчення цього строку він може бути знову призначений за процедурою відповідно до цього Закону.

(7) До заступника генерального директора щодо умов та процедури призначення, припинення та звільнення з посади, а також стосовно підготовки застосовуються за аналогією положення нормативно-правових актів, які стосуються генерального директора Верховної служби державного обвинувачення.

Глава четверта. Робочий план та розподіл справ

Стаття 141. Кількість місць

(1) Кількість місць державних обвинувачів та посади, на яких в окремих службах державного обвинувачення виконуються службові повноваження, визначає міністр наказом на пропозицію генерального державного обвинувача за узгодженням з Урядом Республіки Словенії, після попередньої думки Ради служби державного обвинувачення.

(2) У наказі, про який ідеться в попередньому абзаці, щодо служб державного обвинувачення, які ведуть справи також італійською або угорською мовою, окремо визначається відповідна кількість місць державних обвинувачів та звання, на яких у цих службах державного обвинувачення виконуються службові повноваження, для яких вимагається вищий рівень знання цих мов.

(3) Наказ оприлюднюється в Офіційному Віснику Республіки Словенії.

Стаття 142. Річний план

(1) Голова служби державного обвинувачення річним планом роботи визначає розподіл державних обвинувачів у відділі або внутрішній організаційній одиниці, їхню правову галузь роботи, керівників відділів або внутрішніх організаційних одиниць, заміщення, розпорядок чергувань та графік щорічних відпусток.

(2) Річний план роботи повинен містити поіменний перелік усіх державних обвинувачів, яким у роботу передаються справи, незалежно від їхнього звання, посади або керівної функції.

(3) Проти призначення у певну правову галузь роботи призначений державний обвинувач протягом трьох днів від оголошення річного плану на дошці оголошень служби державного обвинувачення може подати скаргу голові служби державного обвинувачення, який складає річний план і який протягом наступних трьох днів повинен обґрунтувати своє рішення. Державний обвинувач протягом восьми днів від отримання обґрунтування може внести скаргу, яка не зупиняє виконання. Рішення за скаргою протягом 30 днів приймає Рада служби державного обвинувачення після попередньої думки генерального державного обвинувача.

(4) Річний план на наступний календарний рік повинен бути складений та оприлюднений не пізніше ніж до 15 грудня.

Стаття 143. Зміни річного плану

(1) Зміни річного плану протягом року дозволені, якщо у службі державного обвинувачення звільняється або заміщується одне, або кілька місць державних обвинувачів, якщо їх вимагають зміни в розподілі справ, а також в інших випадках, передбачених Положенням про службу державного обвинувачення.

(2) Зміни, про які говориться в попередньому абзаці, не можуть набрати чинності раніше, ніж через п'ять днів після їх оприлюднення. До цих змін застосовуються за аналогією положення попередньої статті.

Стаття 144. Розподіл справ

(1) Розподіл справ між державними обвинувачами регулює Положення про службу державного обвинувачення.

(2) Справи розподіляються між державними обвинувачами, як правило, у порядку їх прибуття, з урахуванням організації роботи, спеціалізації та рівномірної завантаженості. Річним планом згідно з Положенням про службу державного обвинувачення можуть бути визначені докладніші правила розподілу справ та виконання процесуальних дій.

(3) У випадках звільнення та передання наказ про направлення справи видає голова служби державного обвинувачення. При цьому він може її надати іншому державному обвинувачеві, якому згідно з річним планом роботи служби державного обвинувачення повинна бути призначена справа, або приділити її у вирішення самому собі.

(4) У випадках, про які йдеться в попередньому абзаці, справу може бути направлено іншому державному обвинувачеві у випадку тривалої відсутності, завантаженості іншими об'ємними та складними з правового погляду справами, відводу,

через об'єднання справ або відвід державного обвинувача або зміни галузі права, а тимчасово також задля виконання окремої процесуальної дії.

(5) У наказі, про який говориться в попередньому абзаці, наводиться причина та правова підстава направлення.

(6) Голова служби державного обвинувачення з огляду на природу та складність окремої справи може визначити державного обвинувача та професійних співробітників, які за принципом командної роботи співпрацюють з державним обвинувачем, якому направлено цю справу, а також обсяг та спосіб співпраці.

Глава п'ята. Політика карного переслідування

Стаття 145. Політика карного переслідування

(1) Генеральний державний обвинувач приймає політику карного переслідування після попередньої обґрунтованої думки Ради служби державного обвинувачення про запропоновану політику карного переслідування. Генеральний державний обвинувач формує пропозицію політики карного переслідування на підставі стратегічної програми роботи служби державного обвинувачення, яку він додав до свого подання, та передає пропозицію Раді служби державного обвинувачення для висловлення думки не пізніше ніж протягом чотирьох місяців після призначення.

(2) Політикою карного переслідування визначаються, зокрема: види справ, які вирішуються в пріоритетному порядку, рамкові настанови для зняття карних обвинувачень або застосування відкладеного карного переслідування, примирення, карного розпорядження, для проваджень на підставі угоди про вину або визнання вини та інші спрощені провадження, для початку судового слідства або розшукових дій або внесення безпосередніх обвинувальних актів, карну політику, які служба державного обвинувачення застосовуватиме до окремих карних діянь та категорій порушників з пропозиціями застосування санкцій та скаргами проти накладеної санкції, рамковими підставами для подання правових засобів способи скерування дій поліції та інших відповідних державних органів та установ, а також рекомендації та настанови для успішної роботи служб державного обвинувачення.

(3) При формуванні політики карного переслідування беруться до уваги чинні кримінальна політика та карна політика судів, а також необхідність їх зміни, розвитку та змін судової практики, а також ситуація та особливості в окремих соціальних сферах та галузях повноважень.

(4) Рада служби державного обвинувачення може пропонувати необхідні зміни або доповнення політики карного переслідування з огляду на висновки, висловлені в думці на загальний річний звіт про роботу служб державного обвинувачення, а також з огляду на оцінки, пропозиції та рекомендації відповідних державних органів у галузі запобігання криміналітету та боротьби з ним.

(5) Політика карного переслідування, зміни та доповнення до неї публікуються у внутрішньому бюлетені служби обвинувачення та на веб-сторінці Верховної служби державного обвинувачення.

Глава шоста. Річні програми та звіти

Стаття 146. Річна програма роботи

(1) Голова служби державного обвинувачення готує пропозицію річної програми роботи, що містить річний реалізаційний проект служби державного обвинувачення з проектом реалізації політики карного переслідування на наступний рік, і до 30 червня поточного року направляє його Раді служби державного обвинувачення та міністру, який відповідає за правосуддя, а голова окружної служби державного обвинувачення також генеральному державному обвинувачеві, які можуть подати свої рекомендації до цієї пропозиції протягом 15 днів від отримання.

(2) Голова служби державного обвинувачення приймає річну програму роботи не пізніше ніж протягом 30 днів до початку виконання бюджету, а органи, про які йдеться в попередньому абзаці, повідомляє про врахування рекомендацій.

(3) Генеральний державний обвинувач, Рада служби державного обвинувачення та міністр двічі на рік на спільних зборах з головами служб державного обвинувачення обговорюють роботу служб обвинувачення та приймають або узгоджують заходи, необхідні для виконання річних програм.

Стаття 147. Зміст програми

(1) У річній програмі роботи передбачається очікуване надходження справ, обсяг вирішених справ, часові критерії для типових процесуальних дій, часові критерії вирішення справ, а також показники ефективності, успішності та економності.

(2) Ефективність оцінюється тим, що кількість запланованих вирішених справ ділиться на кількість державних обвинувачів та кількість персоналу служби державного обвинувачення; успішність тим, що запланований час вирішення справ державного обвинувачення виражається в місяцях від часу надходження справи на вирішення, а економність тим, що сума бюджетних коштів, виділених на роботу служби державного обвинувачення, ділиться на кількість запланованих вирішених справ.

(3) Річною програмою роботи докладніше визначається реалізація політики карного переслідування.

(4) Річна програма роботи є складовою частиною обґрунтування фінансового плану служби державного обвинувачення.

(5) Форму та інструкції щодо підготування річної програми роботи підзаконним актом установлює міністр.

Стаття 148. Річний звіт

(1) На підставі моніторингу, оцінки та аналізу ефективності, успішності та економності роботи державних обвинувачів в окремій службі державного обвинувачення голова служби державного обвинувачення готує річний звіт, у якому оцінює реалізацію річної програми служби державного обвинувачення та політики кримінального переслідування. Аналіз ефективності роботи державних обвинувачів є складовою частиною річного звіту про діяльність служби державного обвинувачення.

(2) Річний звіт за минулий рік голова служби державного обвинувачення не пізніше ніж до 15 лютого поточного року передає генеральному державному обвинувачеві, Раді служби державного обвинувачення та міністерству, а голова Спеціалізованої служби державного обвинувачення та голова Відділу розслідування та переслідування зловживання силовими повноваженнями також Державним зборам Республіки Словенії.

(3) Верховна служба державного обвинувачення направляє річний звіт про діяльність Верховної служби державного обвинувачення Раді служби державного обвинувачення та міністерству.

Стаття 149. Зміст річного звіту

(1) Річні звіти про діяльність служби державного обвинувачення містять:

1. Відомості про організацію служби державного обвинувачення:
 - відомості про кількість державних обвинувачів, які активно виконували службу державного обвинувачення минулого року;
 - відомості про кількість персоналу служби державного обвинувачення, які активно виконували роботу минулого року;
2. Такі відомості:
 - відомості про кількість перенесених невирішених справ з попередніх років;
 - відомості про кількість справ, які надійшли за рік;
 - відомості про загальну кількість справ у роботі;
 - відомості про кількість вирішених справ та спосіб їх вирішення;
 - відомості про кількість невирішених справ;
 - відомості про участь державних обвинувачів у слуханнях та дискусіях;
 - відомості про виконані процесуальні дії та внесені пропозиції, які не включені до вирішених справ;
 - відомості про результати обвинувачення за видами судових рішень та накладених кримінальних санкцій;
 - кількість справ, за якими було подано скарги, та рішення за скаргами;
 - відомості про кількість днів присутності державного обвинувача на робочому місці;

- інші відомості, які допомагають оцінити його ефективність;
 - відомості про кількість справ, які не були вирішені протягом очікуваного часу;
 - усі вищезгадані дані по кожному державному обвинувачеві;
 - робочий час тривалості проваджень;
 - відомості про кількість справ, які були передані від одного державного обвинувача до іншого;
3. Порівняльні дані про кількість та спосіб вирішення, а також робочий час тривалості проваджень для всіх державних обвинувачів у справах одного виду;
 4. Аналіз причин можливих відмінностей у порівнянні пропорцій, про які йдеться в попередньому пункті;
 5. Оцінку досягнення цілей, визначених у річній програмі роботи за минулий рік, та оцінку реалізації політики карного переслідування в окремих галузях, а також згідно з прийнятими критеріями якості роботи державних обвинувачів та успішність карного переслідування державних обвинувачів.
- (2) Річний звіт про роботу окремої служби державного обвинувачення готує голова служби державного обвинувачення.
- (3) Детальніше форму річного звіту про роботу служби державного обвинувачення визначає підзаконним актом міністр.

Стаття 150. Загальний річний звіт

- (1) Генеральний державний обвинувач готує загальний річний звіт про роботу служб державного обвинувачення за минулий рік і до 15 квітня надсилає міністру, Державним зборам Республіки Словенії та Раді служби державного обвинувачення.
- (2) Загальний річний звіт повинен містити загальні відомості, про які йдеться в попередній статті, та аналіз причин можливих відмінностей у порівнянні відходу окремих служб державного обвинувачення від загальнодержавного рівня, а також оцінку досягнення запланованих цілей політики карного переслідування.
- (3) Загальний річний звіт на підставі відомостей та аналізу, про які йдеться в попередньому абзаці, повинен охоплювати:
 - заходи підвищення ефективності, успішності та економності роботи та реалізації політики карного переслідування для окремої служби державного обвинувачення та для всіх служб державного обвинувачення разом;
 - заходи підвищення ефективності для служб державного обвинувачення, досягнуті якими результати значно відходять від запланованих;
 - оцінку відповідності кількості місць державних обвинувачів та персоналу служби державного обвинувачення, а також інших умов роботи служб

державного обвинувачення з відповідними пропозиціями щодо їх покращення.

(4) У загальному річному звіті на підставі результатів моніторингу практики державного обвинувачення може бути звернено увагу на причини та обставини виникнення, збільшення, зміни або розвитку криміналітету у визначеній галузі та на можливі правові та інші відповідні заходи для їх ліквідації або зменшення.

(5) Під час обговорення на Державних зборах Республіки Словенії або в їхніх робочих органах свої позиції щодо загального річного звіту можуть висловити також Рада служби державного обвинувачення та міністр.

Глава сьома. Управління службою державного обвинувачення

ЧАСТИНА 1. Управління службою державного обвинувачення

Стаття 151. Управління службою державного обвинувачення

(1) Управління службою державного обвинувачення включає прийняття рішень та інші завдання, якими на підставі закону, Положення про службу державного обвинувачення та інших підзаконних актів забезпечуються умови для регулярного, правильного, належного та ефективного функціонування служби державного обвинувачення.

(2) Питання управління службою державного обвинувачення охоплюють, зокрема:

- внутрішню організацію та організацію роботи служб державного обвинувачення;
- підготовку річних програм та річних звітів;
- організацію участі в судових слуханнях, процесах та інших діях;
- забезпечення та нагляд за законністю, професійною правильністю та своєчасністю виконання роботи служби державного обвинувачення у справах управління службою державного обвинувачення;
- видання та виконання загальних інструкцій;
- розбір наглядових скарг;
- кадрову роботу та виконання інструкцій про безпеку та гігієну праці;
- прийняття рішень стосовно прав, обов'язків та відповідальності державних обвинувачів та персоналу служби державного обвинувачення;
- звітування про роботу служби державного обвинувачення;
- формування ініціатив та думок про закони та підзаконні акти;
- навчання та моніторинг судової практики та практики державного обвинувачення;
- запис, реєстрацію та статистичний супровід справ;
- канцелярську та технічну роботу;

- фінансову, бухгалтерську та матеріальну служби, а також ведення процедур публічних замовлень;
- діяльності, пов'язані з нерухомим майном, яке знаходиться в безпосередньому користуванні служби державного обвинувачення;
- вжиття заходів, спрямованих на забезпечення безпеки осіб, документації та майна на службі державного обвинувачення;
- інші справи, визначені в положеннях попереднього абзацу.

(3) Забезпечення та нагляд над законністю, професійною правильністю та своєчасністю виконання роботи державного обвинувача здійснюється згідно з положеннями цього закону про професійний нагляд.

Стаття 152. Органи управління службою державного обвинувачення

Справи управління службою державного обвинувачення належать до повноважень голови служби державного обвинувачення, генерального директора та директора, якщо цим законом не визначено інакше.

Стаття 153. Види проваджень

Коли у справах управління службою державного обвинувачення треба прийняти рішення стосовно прав, обов'язків або правової вигоди особи, у процедурі прийняття рішення застосовуються за аналогією положення закону, який регулює загальне управлінське провадження, якщо цим законом не визначено інакше.

ЧАСТИНА 2. Нагляд адміністрації служби державного обвинувачення

Стаття 154. Нагляд адміністрації служби державного обвинувачення

(1) Нагляд за виконанням завдань з управління службою державного обвинувачення здійснює генеральний державний обвинувач, а в окружній службі державного обвинувачення – також і голова окружної служби державного обвинувачення (нагляд служби державного обвинувачення).

(2) При здійсненні нагляду голови служб державного обвинувачення можуть вимагати письмових пояснень та звітів про виконання окремих завдань, а також переглядати записи.

(3) Генеральний державний обвинувач може уповноважити на здійснення нагляду, про який ідеться в першому абзаці цієї статті, верховного або вищого державного обвинувача.

(4) Нагляд за виконанням завдань з управління службою державного обвинувачення може здійснювати також міністр за посередництвом голів служб державного обвинувачення або безпосередньо згідно з положеннями цього закону про нагляд у сфері правосуддя.

ЧАСТИНА 3. Наглядова скарга

Стаття 155. Скаржник

Кожен учасник провадження, що ведеться державним обвинувачем, який надасть необхідні дані на підтвердження правового інтересу в його справі (далі – скаржник), може подати наглядову скаргу, якщо вважає, що служба державного обвинувачення безпідставно довго вирішує справу або безпідставно зволікає з провадженням у справі та цим самим унеможливує ефективну реалізацію його права на правосуддя без зайвого зволікання.

Стаття 156. Процедура внесення скарги

(1) Наглядова скарга вноситься у відповідну службу державного обвинувачення або у міністерство.

(2) Наглядові скарги у справах, направлених у вирішення державному обвинувачеві, передаються відповідному голові служби державного обвинувачення.

(3) Якщо наглядову скаргу подано у міністерство, міністр передає її відповідному голові для вирішення згідно з наступною статтею і вимагає, щоб той повідомив скаржника та міністерство про результати або про рішення у зв'язку з наглядовою скаргою.

(4) Якщо наглядову скаргу подано в питанні, направленому для вирішення голові служби державного обвинувачення, її розглядає генеральний державний обвинувач, а якщо справу вирішує генеральний державний обвинувач, то наглядову скаргу розглядає голова Ради служби державного обвинувачення.

Стаття 157. Процедура розгляду наглядової скарги

(1) Якщо наглядова скарга є очевидно безпідставною, голова служби державного обвинувачення письмово повідомляє про це скаржника та державного обвинувача, якому направлено справу, якої стосується наглядова скарга, а якщо наглядову скаргу передало міністерство, то повідомляє також міністерство.

(2) Якщо наглядова скарга не є очевидно безпідставною, голова служби державного обвинувачення не пізніше ніж протягом десяти робочих днів після її отримання знайомить з її змістом державного обвинувача, якому направлено справу, якої стосується скарга, та вимагає від нього пояснення або звіту у справі, а також про можливі заходи для її якнайшвидшого вирішення, а також може вимагати переліку справ для розгляду.

(3) Пояснення або звіт державного обвинувача або особисте пояснення чи звіт голова служби державного обвинувачення направляє скаржнику, а один примірник особистого пояснення або звіту також державному обвинувачеві.

(4) Якщо голова служби державного обвинувачення вирішить, що підготовлене пояснення або звіт є невідповідними і що задля захисту прав, про які йдеться в першому абзаці цієї статті, треба прискорити вирішення справи, він може наказом визначити державному обвинувачеві розумний строк для виконання окремих дій

або для завершення вирішення справи, який не може перевищувати три місяці, а може діяти за положеннями про перейняття справи, письмово повідомивши про це скаржника та всі сторони процесу.

(5) Якщо державному обвинувачеві було визначено строк для виконання окремих дій або для завершення вирішення справи згідно з попереднім абзацом, скаржник не має права вносити нові наглядові скарги у тій самій справі до закінчення цих строків. Однак незалежно від положення попереднього речення це не стосується справ, у яких пропонується чи застосовано арешт або пропонується чи застосована тимчасова заборона.

(6) Про заходи, вжиті згідно з положеннями четвертого та п'ятого абзацу, повідомляється Рада служби державного обвинувачення.

Глава восьма. Орган управління у сфері правосуддя

ЧАСТИНА 1. Орган управління у сфері правосуддя

Стаття 158. Орган управління у сфері правосуддя

(1) До завдань органу управління у сфері правосуддя належить створення загальних умов для успішного виконання функції служби державного обвинувачення, зокрема:

- підготування законів та інших нормативно-правових актів у сфері організації та діяльності служб державного обвинувачення, статусу, прав та обов'язків державних обвинувачів та персоналу служби державного обвинувачення;
- забезпечення навчання та професійного стажування;
- створення кадрових, матеріальних і технічних умов;
- розгляд наглядових скарг;
- збирання статистичних та інших даних про діяльність служб державного обвинувачення та
- виконання інших управлінських обов'язків, якщо так визначено законом.

(2) Якщо законом не визначено інше, до завдань органу управління у сфері правосуддя належить також забезпечення робочими приміщеннями, включно із забезпеченням коштів для оплати за приміщення, найняті для служб державного обвинувачення.

(3) Міністерство з метою здійснення повноважень відповідно до цього закону може вимагати від служб державного обвинувачення надання пояснень, даних, звітів, а в приміщеннях служби державного обвинувачення та доступу до записів, а також вимагати від служб державного обвинувачення виписок із реєстрів та іншої документації, які стосуються виконання окремого завдання або виду завдань управління службою державного обвинувачення.

(4) Якщо голова служби державного обвинувачення відхилить вимогу, про яку йдеться в попередньому абзаці, бо вважатиме її недозволим втручанням у незалежність державного обвинувача, слід діяти згідно з положеннями про відхилення нагляду у сфері правосуддя.

ЧАСТИНА 2. Нагляд у сфері правосуддя

Стаття 159. Мета здійснення нагляду у сфері правосуддя

(1) Метою здійснення нагляду у сфері правосуддя є огляд та оцінка виконання завдань з управління службою державного обвинувачення, які визначені в законі, що регулює службу державного обвинувачення, в Положенні про службу державного обвинувачення та в інших підзаконних актах, які регулюють галузь управління службою державного обвинувачення.

(2) При здійсненні нагляду у сфері правосуддя не дозволено втручатися в незалежність державних обвинувачів при вирішенні конкретної справи у зв'язку з досудовим провадженням, судовими процедурами та адміністративними провадженнями перед іншими державними органи.

Стаття 160. Форми нагляду у сфері правосуддя

(1) Міністерство здійснює нагляд над виконанням завдань з управління службою державного обвинувачення (далі – нагляд у сфері правосуддя) посередньо або безпосередньо.

(2) Міністерство здійснює нагляд у сфері правосуддя над окружною службою державного обвинувачення за посередництвом голови окружної служби державного обвинувачення або за посередництвом генерального державного обвинувача, а над Верховною службою державного обвинувачення – за посередництвом генерального державного обвинувача (посередній нагляд у сфері правосуддя).

(3) Міністерство може здійснювати нагляд у сфері правосуддя також безпосередньо (безпосередній нагляд у сфері правосуддя). При здійсненні безпосереднього нагляду у сфері правосуддя на вимогу голови служби державного обвинувачення, над яким здійснюється нагляд, може бути присутній член Ради служби державного обвинувачення, а крім того один член з-поміж обраних державних обвинувачів та один член, який не є державним обвинувачем.

(4) Міністерство здійснює безпосередній нагляд у сфері правосуддя через службовців міністерства, визначених наказом міністра про здійснення нагляду (наглядова група). Наглядова група здійснює нагляд самостійно в рамках та на підставі конституції, закону та інших нормативно-правових актів. Про здійснений нагляд наглядова група складає звіт, який передає міністру.

Стаття 161. Зупинення здійснення нагляду

(1) Голова служби державного обвинувачення може зупинити здійснення нагляду у сфері правосуддя, якщо на його думку він є втручанням у незалежність державного обвинувача при прийнятті рішень у конкретній справі. Про це він повинен обґрунтованим повідомленням негайно повідомити міністра, Уряд Республіки Словенії та Раду служби державного обвинувачення, а якщо нагляд у сфері правосуддя здійснюється над окружною службою державного обвинувачення – також генерального державного обвинувача.

(2) Уряд Республіки Словенії після висловлення думки Радою служби державного обвинувачення протягом восьми днів від отримання повідомлення, про яке говориться в попередньому абзаці, приймає рішення щодо здійснення нагляд у сфері правосуддя. Якщо нагляд у сфері правосуддя здійснюється над окружною службою державного обвинувачення, Рада служби державного обвинувачення спочатку отримує також обґрунтовану думку генерального державного обвинувача.

(3) Голова служби державного обвинувачення та міністерство зв'язані думкою Ради служби державного обвинувачення.

Стаття 162. Здійснення нагляду

(1) При здійсненні нагляду у сфері правосуддя особи, уповноважені на здійснення нагляду, можуть отримувати доступ до досьє, реєстрів та іншої документації служби державного обвинувачення за присутності голови служби державного обвинувачення або державного обвинувача, якого уповноважить на це голова.

(2) Особи, уповноважені на здійснення нагляду, повинні зберігати таємницю всіх отриманих даних. Вони можуть передавати їх тільки міністерству або іншим державним органам, які визначені законом як такі, що можуть їх обробляти.

Стаття 163. Ознайомлення з документацією про здійснення нагляду

(1) Суд може вимагати для ознайомлення документи у зв'язку з наглядом у сфері правосуддя, що стосуються предмета судового процесу, який пов'язаний зі здійсненим наглядом у сфері правосуддя.

(2) Державні збори Республіки Словенії можуть вимагати для ознайомлення документи у зв'язку з наглядом у сфері правосуддя, що стосуються парламентського розслідування, пов'язаного зі здійсненим наглядом у сфері правосуддя.

Стаття 164. Підзаконний акт

Міністр підзаконним актом докладніше визначає форми та способи здійснення нагляду у сфері правосуддя, а також інші питання, які мають значення для ефективного здійснення нагляду.

ЧАСТИНА 3. Відзначення

Стаття 165. День служби державного обвинувачення

У Республіці Словенії днем служби державного обвинувачення визначено 4 листопада (День юстиції).

Стаття 166. Надання відзначень

(1) Міністр надає публічним службовцям служб державного обвинувачення, а генеральний державний обвинувач державним обвинувачам відзначення за особливі робочі успіхи або старання, а також за успішне завершення складних проектів у межах їхніх повноважень або за виконання обов'язків або завдань.

(2) Для надання відзначень державним обвинувачам та персоналу служб державного обвинувачення застосовуються за аналогією положення нормативно-правових актів, які регулюють відзначення до Дня юстиції.

Глава дев'ята. Загальні настанови та професійний нагляд

Стаття 167. Загальні настанови

(1) Генеральний державний обвинувач може видавати загальні настанови щодо поведінки державних обвинувачів при вирішенні справ. Загальні настанови стосуються однакового застосування закону, скерування або уніфікації політики карного переслідування та інформування у службах державного обвинувачення.

(2) Голова окружної служби державного обвинувачення у питаннях у межах своїх повноважень і визначеної політики карного переслідування може видавати загальні настанови щодо роботи державних обвинувачів при вирішенні справ.

(3) Голова служби державного обвинувачення перед виданням загальних настанов повинен обговорити їх на колегії служби державного обвинувачення, а генеральний державний обвинувач – на розширеній колегії Верховної служби державного обвинувачення.

(4) Загальні настанови видаються у письмовій формі, публікуються у внутрішньому бюлетені служби державного обвинувачення та надсилаються до відома генеральному державному обвинувачеві та Раді служби державного обвинувачення.

Стаття 168. Обов'язок видання настанов

(1) Генеральний державний обвинувач повинен видати загальні настанови, якими у межах визначеної політики карного переслідування докладніше визначаються умови, критерії та особливі обставини, які впливають на рішення державних обвинувачів, зокрема стосовно:

- неспівмірності між незначністю карного діяння та наслідками, які могло би мати карне переслідування;
- переходу з обвинувального у примірне провадження;
- внесення карної пропозиції¹⁷¹;
- прийняття рішення про відстрочення карного переслідування;
- пропозиції виду та розміру покарання, запобіжних заходів або пропозицій висловлення судового попередження або умовного засудження;
- роботи з анонімними, псевдонімними та шиканними¹⁷² обвинувальними скаргами, а також обвинувальними скаргами проти невідомих винуватців;

¹⁷¹ Форма завершення досудового провадження у Республіці Словенії. В оригіналі – «kaznovalnega predloga» (прим. редактора).

- співпраці державного обвинувача під час невідкладних слідчих дій та під час слідчих дій під час слідства та засідань колегії апеляційного суду;
- пропозиції карних санкцій у випадку визнання вини або угоди про вину;
- повідомлення про справи загального значення, які мають особливий резонанс.

(2) Загальні настанови, про які йдеться в попередньому абзаці, оприлюднюються в інтернеті та на веб-сторінці служби державного обвинувачення.

Стаття 169. Ефективність та одноманітність карного переслідування

(1) Голова служби державного обвинувачення згідно з Положенням про службу державного обвинувачення та загальними настановами визначає вид справ та спосіб повідомлення про справи, у яких державні обвинувачі перед прийняттям рішення повинні подати йому для ознайомлення проект свого акта з метою забезпечення ефективності та одноманітності карного переслідування.

(2) Якщо голова служби державного обвинувачення після подання йому проекту, про який ідеться в попередньому абзаці, вважає проект неправильним або незрозумілим, він може повідомити про це державного обвинувача та запропонувати йому можливий спосіб виправлення неправильності або незрозумілості. Повідомлення може бути письмовим або зазначеним на проекті.

(3) Якщо голова служби державного обвинувачення після подання йому проекту, про який ідеться в попередньому абзаці, не згоден з рішенням державного обвинувача, він може чинити тільки згідно з положеннями цього закону, які стосуються перейняття справи.

Стаття 170. Перейняття справи

(1) Голова окружної служби державного обвинувачення може взяти собі для вирішення окрему справу або завдання, направлені в роботу державному обвинувачеві цієї служби державного обвинувачення, або цю справу чи завдання надати іншому державному обвинувачеві (перейняття справи).

(2) Генеральний державний обвинувач може сам взяти для вирішення окрему справу або завдання, що належать до повноважень Верховної служби державного обвинувачення, а справи або завдання, що належать до повноважень інших служб державного обвинувачення, – тільки шляхом їх направлення іншому державному обвинувачеві.

(3) Наказ про перейняття повинен бути виданий у письмовій формі та повинен містити підстави на обґрунтування перейняття.

¹⁷² *Шикана* – зловживання правом, яке має на меті завдання шкоди іншим особам. «Шикання обвинувальна скарга» – це скарга, подання якої має на меті зловживання цим правом для затягнення процесу тощо (прим. редактора).

(4) Підставами, які обґрунтовують перейняття справи, є:

- суттєва незгода з рішенням або обґрунтуванням рішення державного обвинувача з огляду на здійснювану політику карного переслідування;
- підозра у значній неправильності або незаконності у вирішенні справи;
- нестарання, невчасне, невідповідне або недбале вирішення справи;
- вчинення всупереч загальним настановам, виданим згідно з положеннями цього закону;
- інші дії, які містять ознаки дисциплінарних порушень відповідно до цього закону, вчинені під час вирішення справ.

(5) Примірник наказу про перейняття надсилається Раді служби державного обвинувачення, а якщо наказ про перейняття видав голова окружної служби державного обвинувачення, також генеральному державному обвинувачеві.

Стаття 171. Зупинення подальшої роботи

(1) Якщо державний обвинувач вважає, що виконання загальної настанови призвело до прийняття рішення, яке суперечить конституції або закону, або якщо він має у зв'язку із загальною настановою інші вагомні сумніви, він повідомляє про це голову служби державного обвинувачення письмовим повідомленням, яке надсилає до відома генеральному державному обвинувачеві. Повідомлення повинно містити зазначення підстав, які обґрунтовують сумніви.

(2) Повідомлення, про яке йдеться в попередньому абзаці, державний обвинувач надсилає до виконання процесуальної дії або застосування заходу, якого стосується загальна настанова. У разі якщо відкладення процесуальної дії або заходу може призвести до неоправданих правових або практичних наслідків, повідомлення надсилається після виконання дії або заходу.

(3) Голова служби державного обвинувачення повинен не пізніше ніж протягом восьми днів від отримання письмово визначити своє ставлення щодо повідомлення державного обвинувача. При цьому з огляду на зміст може розглядати його повідомлення як підставу для зупинення подальшої роботи у справі (зупинення) і прийняти рішення про це згідно з положеннями цієї статті.

(4) Якщо державний обвинувач після отримання визначення, про яке йдеться в попередньому абзаці, вважає, що з огляду на загальні настанови він був змушений чинити протиправно або зі шкодою, він може подати голові служби державного обвинувачення обґрунтовану заяву про зупинення. Незалежно від подання заяви державний обвинувач повинен до прийняття остаточного рішення виконати процесуальні дії або вжити заходи, необхідні для запобігання невиправним правовим або практичним наслідкам.

(5) Голова служби державного обвинувачення повинен прийняти рішення стосовно заяви не пізніше ніж протягом восьми днів. Він може відхилити заяву про зупи-

нення з обґрунтуванням підстав або задовольнити її. У разі задоволення заяви він негайно видає розпорядження про направлення справи іншому державному обвинувачеві згідно з положеннями цього закону.

Стаття 172. Захист незалежності державного обвинувача

(1) Державний обвинувач має право подати Раді служби державного обвинувачення обґрунтовану ініціативу щодо розгляду підстав зупинення подальшої роботи або перейняття справи, якщо вважає, що було порушено положення цього закону про незалежність державного обвинувача.

(2) Рада служби державного обвинувачення може розглянути цю ініціативу та на її підставі стати на одну зі сторін, прийняти рекомендації або вжити інших заходів відповідно до цього закону.

Стаття 173. Професійний нагляд

(1) Професійний нагляд над роботою окружних служб державного обвинувачення здійснює Верховна служба державного обвинувачення у вигляді загального, часткового або індивідуального професійного перегляду роботи служб державного обвинувачення та державних обвинувачів, а також персоналу служби державного обвинувачення, з переглядом записів, реєстрів та іншої документації, а також в інший відповідний спосіб.

(2) Здійснення професійного нагляду готує, координує та реєструє відділ освіти та професійного нагляду Верховної служби державного обвинувачення.

(3) Досьє можуть переглядати тільки верховний або вищий державні обвинувачі, а реєстри та іншу документацію – персонал Верховної служби державного обвинувачення, на підставі письмового уповноваження генерального державного обвинувача, що є складовою частиною наказу про нагляд.

(4) У межах професійного нагляду перевіряється та оцінюється законність та вчасність роботи, відповідність застосування процесуальних повноважень та можливостей, а також правильність професійних рішень з огляду на здійснювану політику карного переслідування та видані загальні настанови. Виявлені недоліки або помилки пояснюються із зазначенням конкретних прикладів.

(5) Державні обвинувачі та персонал служби державного обвинувачення при окружній службі державного обвинувачення, робота або служба яких перевірялася, повинні бути ознайомлені з результатами перевірки та мають право надавати пояснення або подати заперечення до Верховної служби державного обвинувачення протягом 15 днів після отримання звіту про перевірку.

(6) Рішення щодо заперечення, про яке йдеться в попередньому абзаці, приймає верховний державний обвинувач, який не займався перевіркою та якого окремо визначає генеральний державний обвинувач. Рішення щодо заперечення має бути обґрунтованим та є остаточним.

Стаття 174. Види професійних перевірок

(1) Не рідше ніж раз на три роки Верховна служба державного обвинувачення здійснює загальну професійну перевірку роботи окружних служб державного обвинувачення з безпосередньою перевіркою дос'є, реєстрів та іншої документації у службі державного обвинувачення.

(2) Остаточний звіт про загальну професійну перевірку видається після розгляду результатів перевірки та ймовірних пояснень на загальних зборах обвинувачів, які здійснили перевірку, з обвинувачами служби державного обвинувачення, в якій проводилася перевірка.

(3) Звіти про загальні професійні перевірки надсилаються генеральному державному обвинувачеві, який пересилає їх міністру та Раді служби державного обвинувачення.

(4) Часткова професійна перевірка здійснюється для оцінки роботи окремого державного обвинувача або для оцінки якості роботи та успішності кримінального переслідування в окремих видах справ або для аналізу виконання або підготовки законів та інших нормативно-правових актів.

(5) Обсяг та спосіб здійснення часткової професійної перевірки визначає наказом генеральний державний обвинувач.

(6) Професійна перевірка в окремій справі здійснюється, якщо це необхідно для прийняття рішення за наглядом скарг, для звітування та інформування або для виконання інших повноважень відповідно до цього закону.

Стаття 175. Виправлення недоліків та помилок

(1) Якщо під час професійної перевірки виявлено недоліки або значну кількість неправильностей, в остаточному звіті про професійну перевірку має бути запропоновано запобіжні заходи та визначено строк для їх вжиття.

(2) Після закінчення строку, про який говориться в попередньому абзаці, згідно з положеннями цієї глави здійснюється контрольна перевірка вжиття заходів та перевіряється їх ефективність.

(3) На підставі результатів професійних перевірок щодо недоліків та помилок у роботі державних обвинувачів відділ освіти та професійного нагляду Верховної служби державного обвинувачення готує та запроваджує відповідні навчальні форми.

Глава десята. Інформування

Стаття 176. Інформування служб державного обвинувачення

(1) Про кримінальні справи щодо особливо тяжких кримінальних діянь, про справи, які становлять загальнопублічний інтерес, які мають особливий резонанс, або у випадку особливо складних правових питань, важливих для практики державного обвинувачення

та судочинства, голови окружних служб державного обвинувачення повинні негайно повідомити Верховну службу державного обвинувачення.

(2) У справах, про які йдеться в попередньому абзаці, голови окружних служб державного обвинувачення повинні інформувати також про стан справ та рішення служби державного обвинувачення.

(3) Спосіб інформування, про яке говориться в попередніх абзацах цієї статті, докладніше визначається Положенням про службу державного обвинувачення.

Стаття 177. Інформування міністерства

(1) Міністр у зв'язку з виконанням своїх повноважень або для відповіді на запитання Державних зборів Республіки Словенії, Державної ради Республіки Словенії¹⁷³, Уряду Республіки Словенії, Рахункового суду Республіки Словенії¹⁷⁴, Конституційного суду Республіки Словенії, уповноваженого з прав людини, Президента Республіки та для інформування громадськості у зв'язку з роботою служби державного обвинувачення може вимагати від служб державного обвинувачення звітів про карні та інші справи, які перебувають у їхньому вирішенні.

(2) Служби державного обвинувачення повинні передати міністерству звіти та відомості про вирішення окремої справи або виду справ, за винятком тих, які можуть зашкодити інтересам провадження, таємниці провадження та приватності осіб.

(3) Служба державного обвинувачення повинна звітувати міністерству так, щоб була можливою своєчасна та належна відповідь при дотриманні обмежень, про які йдеться у попередньому абзаці.

(4) Служба державного обвинувачення повинна повідомити про відповідь генерального державного обвинувача.

Стаття 178. Інформування громадськості

(1) Генеральний державний обвинувач або на підставі його уповноваження інший державний обвинувач передає інформацію про роботу державних обвинувачів шляхом публічного повідомлення через поширення письмових звітів або скликання прес-конференцій або в інший відповідний спосіб, визначений генеральним державним обвинувачем.

(2) Генеральний державний обвинувач або на підставі його письмового уповноваження верховний державний обвинувач або голова служби державного обвинува-

¹⁷³ Конституційний орган Республіки Словенії, який створений з метою захисту соціальних, підприємницьких, локальних інтересів осіб і наділений значними повноваженнями у відносинах з парламентом. В оригіналі – «Državni svet Republike Slovenije» (прим. редактора).

¹⁷⁴ Конституційний орган Республіки Словенії, який має повноваження, аналогічні Рахунковій палаті України, а також судові повноваження. В оригіналі – «Računsko sodišče Republike Slovenije» (прим. редактора).

чення згідно з положеннями закону, який регулює медіа, може поінформувати громадськість про стан окремої справи, якою займається служба державного обвинувачення, якщо це не шкодить інтересам провадження, таємниці провадження та приватності осіб.

(3) Генеральний державний обвинувач може з власної ініціативи або на пропозицію голови служби державного обвинувачення зробити публічну заяву, в якій застерігти, що певні відомості або коментарі, оприлюднені в медіа, значно загрожують або порушують конституційне право на презумпцію невинуватості підозрюваного в досудовому провадженні, конституційне право на презумпцію невинуватості обвинуваченого в кримінальному провадженні, незалежність служб державного обвинувачення або функціонування державних обвинувачів на підставі конституції та закону.

Стаття 179. Бюлетень служби обвинувачення

(1) Верховна служба державного обвинувачення видає внутрішній бюлетень та професійну літературу.

(2) Верховна служба державного обвинувачення та окружні служби державного обвинувачення адмініструють веб-сторінки, за допомогою яких інформують про свою діяльність громадськість та надають визначену правову інформацію. Для внутрішніх потреб також може використовуватися інтернет.

(3) Генеральний державний обвинувач видає головам окружних служб державного обвинувачення уповноваження на адміністрування веб-сторінок. Адміністратора веб-сторінки Верховної служби державного обвинувачення визначає генеральний державний обвинувач.

(4) Веб-сторінки окружних служб державного обвинувачення, які користуються в діяльності також італійською або угорською мовою, повинні в обсягу, необхідному для інформування національних громад про діяльність цих служб державного обвинувачення, бути доступними також італійською або угорською мовою.

Глава одинадцята. Особисті та таємні дані, а також реєстри та особові справи

Стаття 180. Реєстри, списки, особові справи служби державного обвинувачення та рішення державних обвинувачів та служб державного обвинувачення, а також міждержавний обмін персональними даними

(1) Служба державного обвинувачення провадить реєстри, списки та особові справи служби державного обвинувачення. Служби державного обвинувачення обробляють у реєстрах, списках та особових справах також особисті дані, які відповідно до закону, який регулює кримінальне провадження, відповідно до закону, який регулює провадження в справах про проступки, відповідно до цього закону або відповідно

до інших законів, необхідних для розкриття або переслідування карних діянь та проступків або для виконання інших пов'язаних повноважень служби державного обвинувачення, про які йдеться в першому абзаці статті 19 цього закону, а також особисті та інші дані, які роблять можливим функціонування державного обвинувача як сторони у провадженні перед судом або іншими органами, яким іншими законами надано таке становище. Служба державного обвинувачення та державні обвинувачі обробляють особисті дані, які містяться в документах служби державного обвинувачення, направлених для вирішення державним обвинувачем, а також у документах органу управління службою державного обвинувачення, тільки для виконання повноважень, обов'язків або зобов'язань відповідно до цього або іншого закону.

(2) Служби державного обвинувачення та державні обвинувачі безоплатно передають за кордон особисті дані із записів, реєстрів, дос'є та особових справ органам держав-членів Європейського Союзу, третіх держав та відповідним органам міжнародних організацій, якщо таке передбачено законом, міжнародним договором або правовим актом прямої дії чи рішенням міжнародної організації, якій Республіка Словенія передала здійснення суверенних прав Республіки Словенії (далі – міжнародний обмін). Служби державного обвинувачення та державні обвинувачі під час передання даних, якщо це необхідно з огляду на зміст даних, повинні окремо повідомити стан точності, повноти, актуальності та надійності даних, а також вимагати аналогічного ставлення з боку органів, яким передаються необхідні особисті дані в межах міждержавного обміну. При обробленні отриманих даних та іншої документації державний обвинувач та служба державного обвинувачення повинні притримуватися обмежень, визначених органом, який їх передав.

(3) При здійсненні міждержавного обміну згідно з положеннями попереднього абзацу особисті дані передаються тільки органам карного переслідування або іншим подібним органам інших держав або міжнародних організацій, якщо вони необхідні для функціонування цих органів або прийняття ними рішень та якщо їх обробка не суперечить цілям, зазначеним у першому абзаці статті 19 цього закону. Що стосується третіх держав, то дані можуть передаватися тільки на підставі міжнародного договору або згідно з рішенням державного наглядового органу у сфері особистих даних згідно з положеннями закону, який регулює сферу особистих даних. Органи, про які йдеться в першому реченні, повинні дотримуватися обмежень обробки даних, які на підставі правової системи Республіки Словенії визначає служба державного обвинувачення або державний обвинувач, зокрема з метою захисту інтересів проваджень, таємниці проваджень, приватності осіб або захисту презумпції невинуватості та права на справедливий суд.

(4) Записи, реєстри, особові справи та дос'є постійно зберігаються у службах державного обвинувачення або архівуються в приміщеннях служби державного обвинувачення.

(5) Форми та зміст окремих записів, реєстрів та особових справ докладніше визначаються Положенням про службу державного обвинувачення.

Стаття 181. Право на ознайомлення з даними

(1) Доступ до змісту особистих та інших даних із записів, реєстрів та особових справ, які їх стосуються, отримують індивідуальні особи, яких вони стосуються, або інші особи, які в них згадані у зв'язку з повноваженнями, зазначеними в першому абзаці статті 19 цього закону, але не раніше ніж після закінчення давності кримінального переслідування або набрання вироком правової сили. До закінчення строків, зазначених у попередньому реченні, доступ до особистих або інших даних можливий тільки в межах судового процесу або на підставі рішення суду. Право на ознайомлення зі змістом особистих або інших даних із записів, реєстрів, особових справ та дос'є служби державного обвинувачення до їх передання в архів має також кожна юридична або фізична особа, яка виявить до цього правовий інтерес, якщо це не суперечить положенням попереднього речення та не шкодить інтересам провадження, таємниці провадження або приватності осіб. Дозвіл на ознайомлення дає голова відповідної служби державного обвинувачення.

(2) Генеральний державний обвинувач може дати дозвіл на ознайомлення, переписування, копіювання або виписку записів, реєстрів, особових справ та дос'є служби державного обвинувачення особі, яка доведе, що відомості з них потрібні для науково-дослідної роботи. Такий дозвіл може стосуватися тільки записів, реєстрів, особових справ та дос'є, які передані до архіву. З даними із записів, реєстрів, особових справ та дос'є служби державного обвинувачення особа може ознайомитися або переписати їх безоплатно, а копіювати або отримати виписки з них – за свій кошт. Ознайомлення, переписування, копіювання або виписка здійснюється під наглядом державного обвинувача або публічного службовця служби державного обвинувачення, який отримав на це письмове уповноваження.

(3) Інформатор, який склав письмову обвинувальну скаргу або передав її по телефону, має право вимагати видання йому підтвердження про запис скарги. Спосіб видання та зміст підтвердження визначає Положення про службу державного обвинувачення.

(4) Накази, пов'язані з направленням справи Спеціалізованій службі державного обвинувачення Республіки Словенії, доступні фізичним та юридичним особам після набрання обвинувальним актом правової сили або не пізніше двох років до настання давності кримінального переслідування. Фізичні або юридичні особи можуть ознайомитися з ними або переписати їх безоплатно, а копіювати – за свій кошт. Використовувати їх вони можуть тільки в провадженнях у судах або інших державних органах, або з метою, зазначеною в першому абзаці цієї статті.

(5) Витрати на право на ознайомлення визначаються та сплачуються із застосуванням за аналогією нормативно-правових актів, які регулюють доступ до інформації публічного значення.

Стаття 182. Передання та доступ до особистих даних в базах та таємних даних

(1) Для виконання повноважень, обов'язків та зобов'язань, про які йдеться в першому та другому абзацах статті 180 цього закону, державний обвинувач має право безоплатно отримувати та може обробляти такі особисті дані про обвинувачених осіб: прізвище, єдиний ідентифікаційний номер громадянина, інший відомчий ідентифікаційний номер, дата та місце народження, професія, виконувана робота та адреса, а також місце перебування фізичної особи; якщо фізична особа є іноземцем, замість єдиного ідентифікаційного номера громадянина або іншого відомчого ідентифікаційного номера прізвище, – дата та місце народження, професія, виконувана робота та адреса постійного або тимчасового місця перебування; для відповідальної особи юридичної особи поряд із наведеними даними також перелік виконуваних завдань та обов'язків; для юридичної особи – найменування, юридична адреса та реєстраційний номер. Делікатні особисті дані можуть бути отримані та підлягати обробці лише в тому випадку, якщо це неминуче необхідно для виконання повноважень, обов'язків та зобов'язань, про які йде мова в першому та другому абзацах статті 180 цього закону, а при їх обробці необхідно особливо враховувати таємність цих особистих даних та старанно стежити за вжиттям заходів безпеки особистих даних.

(2) Про отримання особистих даних або відомостей, до настання давності карного переслідування або набрання вироком правової сили, державний обвинувач не повинен повідомляти особу, яку стосуються ці відомості.

(3) Служба державного обвинувачення має на підставі цього закону або інших законів, що визначають її обов'язки та повноваження, для розгляду та вирішення окремої справи право на безоплатний доступ або на безоплатний безпосередній електронний доступ до особових справ ув'язнених осіб, карних справ, особових записів місць відбування покарання, записів проступків та всіх відкритих книг, реєстрів та інших відомчих дос'є, що їх ведуть органи публічного сектора в інформатизованій формі. Доступ до зазначених баз даних отримує із зазначенням прізвища та адреси місця перебування обвинуваченого, засудженого або сторони судового процесу, зазначенням правової підстави або мети доступу та порядкового номера справи служби державного обвинувачення. Служба державного обвинувачення може ознайомлюватися з даними з баз даних, копіювати їх, переписувати або робити виписки, а також надалі обробляти у провадженнях, в яких виконує свої визначені законом обов'язки та повноваження.

(4) При доступі до змісту карних справ, записів проступків, особових справ ув'язнених осіб та інших баз персональних даних, особових справ або реєстрів, які містять делікатні особисті дані, спосіб доступу та система захисту особистих даних визначається в Положенні про службу державного обвинувачення після отримання попередньої згоди державного наглядового органу у сфері особистих даних відповідно до положень закону, який регулює сферу особистих даних.

(5) Державні обвинувачі мають доступ до таємної інформації згідно з умовами, визначеними законом, який регулює таємну інформацію. Голови служб державного обвинувачення мають доступ до таємної інформації на підставі письмової вимоги, в якій зазначено відповідність, мета та правова підстава отримання інформації. Примірник вимоги направляється до відома генеральному державному обвинувачеві.

Стаття 183. Особливі правила стосовно відповідності особистих даних

(1) Державний обвинувач повинен дбати, щоб особисті дані в записях служби державного обвинувачення у зв'язку з виконанням повноважень, про які йдеться в першому абзаці статті 19 цього закону, а також реєстрах, списках та особових справах були якомога точнішими, повнішими, актуальнішими та надійнішими.

(2) Обов'язок, про який йдеться в попередньому абзаці, не покладається, якщо в межах кримінального або іншого судового провадження або адміністративного провадження обробляються особисті дані, про які йде мова в попередньому абзаці, та рішення про їхній стан, значення або зміст прийняв або на їх підставі ухвалив суд або управлінський орган в межах оцінки фактичного стану або оцінки доказів. Після набрання правової сили рішенням суду або управлінського органу державний обвинувач або професійний співробітник за його наказом у строк не більш ніж шести місяців у записах, реєстрах, списках та особових справах служби державного обвинувачення на відповідному місці зазначає зміни особистих даних, якщо це потрібно з огляду на рішення, прийняте судом або управлінським органом. Обов'язок, про який йдеться в попередньому реченні, не застосовується до історичних записів щодо становища особи, якої стосуються особисті дані, зокрема щодо його становища в досудовому провадженні або в судових чи адміністративних провадженнях.

(3) Положення попереднього абзацу не обмежують права особи, якого стосуються особисті дані, згідно із законом, який регулює сферу особистих даних, внести виправлення або відповідні доповнення до особистих даних в записах, реєстрах, особових справах та списках служби державного обвинувачення у випадках, не врегульованих цією статтею.

Стаття 184. Базові правила стосовно прав та обов'язків щодо обробки персональних та інших даних

(1) Служба державного обвинувачення має право вимагати від державних органів, органів самоврядних місцевих громад та суб'єктів владних повноважень, а також від органів, про які говориться в другому абзаці статті 180, якщо для цього існує правова підстава, щоб їй було передано відповідні дані, документи, записи, статті або бюлетені, необхідні їй для виконання своїх повноважень, про які йдеться в першому та другому абзацах статті 180 цього закону.

(2) Служба державного обвинувачення при виконанні своїх повноважень, про які йде мова в попередньому абзаці, має право вимагати передання відомостей, про які говориться в першому абзаці цієї статті, також від інших юридичних осіб та осіб, щодо яких вона вважає, що вони є в їхньому розпорядженні, окрім випадків, коли законом визначено, що йдеться про конфіденційні відносини або що такі відомості можна отримати виключно на підставі рішень суду. Служба державного обвинувачення для виконання цих повноважень може обробляти також дані, добровільно їй передані іншими юридичними особами, особами, іншими державами або міжнародними організаціями, якщо іншим законом цього не заборонено.

(3) Розпорядники баз особистих даних повинні службі державного обвинувачення для виконання її повноважень, про які йдеться в першому абзаці цієї статті, на її письмову вимогу з існуючих баз даних передати або зробити можливим доступ до особистих даних та даних про ідентичність обвинувачуваних осіб, а також до особистих даних та даних про ідентичність потерпілих, а також змін їхнього особистого становища, відповідно до цього закону.

(4) Особисті дані з метою захисту та ефективної реалізації інтересів правової держави, про які говориться в першому абзаці статті 19 цього закону, передаються службі державного обвинувачення безоплатно.

(5) Служба державного обвинувачення та державний обвинувач повинні діяти таким чином, щоб завжди можна було визначити, які з отриманих даних були згодом передані в межах служби державного обвинувачення та іншим користувачам, включаючи зазначення часу передання, зазначення користувача, а також зазначення правової підстави та мети передачі даних, можливих обмежень їх обробки або ознак стану особистих даних.

(6) Служба державного обвинувачення та державний обвинувач не мають права для виконання повноважень, обов'язків та зобов'язань, про які йде мова в першому та другому абзацах статті 180 цього закону, застосовувати автоматизовану обробку особистих або інших даних, при якій про особу або юридичну особу могло би бути прийняте рішення в межах повноважень державного обвинувача, яке без додаткового рішення державного обвинувача або служби державного обвинувачення становило би втручання в права або обов'язки особи, або юридичної особи.

(7) Для захисту та забезпечення безпеки особистих даних та для інших питань у сфері персональних даних застосовуються положення закону, який регулює сферу особистих даних.

Розділ п'ятий. Організація та повноваження служби державного обвинувачення

Глава перша. Загальні положення

Стаття 185. Служби державного обвинувачення

(1) У Республіці Словенії є:

1. Верховна служба державного обвинувачення Республіки Словенії;
2. Спеціалізована служба державного обвинувачення Республіки Словенії;
3. Окружні служби державного обвинувачення:
 - Окружна служба державного обвинувачення в Целі;
 - Окружна служба державного обвинувачення в Копрі;
 - Окружна служба державного обвинувачення у Крані;
 - Окружна служба державного обвинувачення у Кршко;
 - Окружна служба державного обвинувачення в Любляні;
 - Окружна служба державного обвинувачення в Маріборі;
 - Окружна служба державного обвинувачення в Мурській Сobotі;
 - Окружна служба державного обвинувачення в Новій Горіці;
 - Окружна служба державного обвинувачення в Новому Месті;
 - Окружна служба державного обвинувачення на Птуї;
 - Окружна служба державного обвинувачення у Словень-Градці.

(2) Верховна служба державного обвинувачення Республіки Словенії та Спеціалізована служба державного обвинувачення Республіки Словенії знаходяться в Любляні.

Стаття 186. Територія діяльності Верховної служби державного обвинувачення

(1) Діяльність Верховної служби державного обвинувачення поширюється на всю територію Республіки Словенії.

(2) Верховна служба державного обвинувачення виконує функції державного обвинувачення у Верховному суді, а також координаційні, наглядові та навчальні повноваження над окружними службами державного обвинувачення та Спеціалізованою службою державного обвинувачення Республіки Словенії.

(3) Координаційні повноваження Верховна служба державного обвинувачення виконує в межах колегій голів служб державного обвинувачення та інших форм колегіальної роботи, відповідно до цього закону.

Стаття 187. Територія діяльності служб державного обвинувачення

(1) Діяльність Спеціалізованої служби державного обвинувачення Республіки Словенії поширюється на всю територію Республіки Словенії.

(2) Функції державного обвинувачення у вищих загальних судах виконують окружні служби державного обвинувачення.

(3) Діяльність окружної служби державного обвинувачення поширюється на територію окружного загального суду та районних судів на території цього окружного суду.

(4) Свої функції в районних судах окружна служба державного обвинувачення виконує із місця розташування окружної служби державного обвинувачення або із зовнішнього відділу.

Стаття 188. Перенесення повноважень

(1) Генеральний державний обвинувач для провадження в окремій справі визначає іншу відповідну територіальну службу державного обвинувачення, якщо очевидно, що це полегшить провадження, або якщо для цього існують інші вагомні підстави, зокрема захист безсторонності, незалежності або репутації служби державного обвинувачення.

(2) Про визначення іншої відповідної служби державного обвинувачення рішення у вигляді ухвали приймає генеральний державний обвинувач із власної ініціативи або на підставі обґрунтованої пропозиції відповідного державного обвинувача, голови окружної служби державного обвинувачення, голови Спеціалізованої служби державного обвинувачення або голови Відділу розслідування та боротьби із зловживанням поліцейськими повноваженнями. Ухвала вручається службі державного обвинувачення, до якої належала територія діяльності в окремій справі, та службі державного обвинувачення, якій визначено територію діяльності в окремій справі.

(3) Якщо служба державного обвинувачення з огляду на особливі обставини, які унеможливають виконання її функцій, не може працювати за своїм місцем розташування, генеральний державний обвинувач після попередньої отриманої згоди міністра своєю ухвалою може визначити тимчасове місце розташування служби державного обвинувачення.

Стаття 189. Зовнішній відділ

(1) Зовнішній відділ окружної служби державного обвинувачення є організаційною одиницею окружної служби державного обвинувачення, що виконує функції окружної служби державного обвинувачення в одному або кількох районних судах.

(2) Зовнішній відділ окружної служби державного обвинувачення встановлює або розпускає міністр на пропозицію генерального державного обвинувача після попе-

редньої думки Ради служби державного обвинувачення, як правило, на територію діяльності кількох районних судів.

(3) Керівника зовнішнього відділу призначає голова окремої окружної служби державного обвинувачення у річному плані на строк до одного року за згодою Ради служби державного обвинувачення, після попередньо отриманої думки генерального державного обвинувача. У зовнішні відділи окружної служби державного обвинувачення, як правило, призначаються окружні державні обвинувачі.

(4) В управлінському та наглядовому плані зовнішній відділ служби державного обвинувачення безпосередньо підпорядкований голові служби державного обвинувачення.

(5) Положення цієї статті не застосовуються до особливих повноважень, визначених в попередній статті.

Стаття 190. Діяльність в інших державних органах

У разі уповноваження на це відповідно до закону державні обвинувачі в межах виконання своїх функцій діють в інших державних органах або їхніх відокремлених підрозділах.

Стаття 191. Організація відділів

(1) Служба державного обвинувачення з метою спеціалізації, вищої ефективності або скоординованої діяльності в окремих сферах може організовувати відділи.

(2) Відділ складається з не менш ніж трьох державних обвинувачів. Його роботу очолює заступник голови служби державного обвинувачення або інший державний обвинувач, визначений у плані роботи головою служби державного обвинувачення.

(3) Голова служби державного обвинувачення може передати повноваження розподілу роботи між державними обвинувачами керівникові відділу, керівникові зовнішнього відділу або іншому державному обвинувачеві, якого він на це уповноважить.

(4) При окружних службах державного обвинувачення у місцях розташування вищих судів організовані відділи координації та розподілу справ, які вирішуються у вищих судах (відділи апеляцій). Керівництво та склад цих відділів, спосіб направлення справ, передання матеріалів та професійної координації, а також розпорядок участі в роботі вищих судів визначаються Положенням про службу державного обвинувачення.

(5) При Верховній службі державного обвинувачення організовані: відділ карних справ, відділ цивільних та управлінських справ, а також відділ освіти та професійного нагляду, в межах якого згідно з річним планом роботи можуть виконувати обов'язки всі верховні та вищі державні обвинувачі. Річним планом роботи можуть бути організовані також інші відділи відповідно до робочих потреб.

Глава друга. Спеціалізована служба державного обвинувачення Республіки Словенії

Стаття 192. Повноваження

(1) Особливо складними карними діями, переслідування яких вимагає особливої організованості та підготовки державних обвинувачів, а також найвищого рівня ефективності, займається Спеціалізована служба державного обвинувачення Республіки Словенії (далі – ССДО).

(2) До повноважень ССДО належить карне переслідування осіб, які вчинили такі карні дії:

- економічні, за які може бути застосовано покарання у вигляді п'яти років позбавлення свободи або тяжче покарання, за винятком службового підроблення, видачі непокритого чека та підробки банкової або кредитної картки, використання підробленої банкової, кредитної або іншої картки;
- за які може бути застосовано покарання у виді десяти років позбавлення свободи або тяжче покарання, якщо злочин було вчинено за попередньою змовою групи осіб;
- отримання хабара, давання хабара, приймання користі з метою незаконного впливу, дарування подарунків з метою незаконного впливу, недозволене отримання подарунків, недозволене дарування подарунків;
- тероризм, фінансування тероризму, підбурювання та публічне вихваляння терористичних актів, рекрутування та підготовка терористів;
- продаж у рабство, торгівля людьми.

(3) До повноважень ССДО належить карне переслідування осіб, які вчинили карні дії, пов'язані із карними діями, зазначеними в попередньому абзаці, якщо наведені спільні докази (пов'язані справи).

(4) До виключних повноважень ССДО належить скеровування слідства, внесення та представлення пропозицій щодо тимчасового запобіжного заходу та конфіскація майна, набутого незаконним шляхом, відповідно до закону.

(5) У разі виникнення сумнівів щодо повноважень служби державного обвинувачення вважається, що справа належить до повноважень ССДО.

(6) Якщо цим законом не визначено інше, щодо ССДО застосовуються положення закону, підзаконних та інших актів, які стосуються окружної служби державного обвинувачення.

Стаття 193. Склад та функціонування ССДО

(1) У ССДО виконують службові повноваження державні обвинувачі, які призначені на посади державних обвинувачів у ССДО, а також державні обвинувачі, направлені у ССДО.

(2) На посадах державних обвинувачів, які призначені в ССДО, виконують службові повноваження не менше десяти державних обвинувачів, з яких щонайменше семеро повинні мати звання не нижче окружного державного обвинувача.

(3) У ССДО згідно з положеннями цього закону про направлення призначається щонайменше по одному державному обвинувачеві з кожної окружної служби державного обвинувачення. Направлені державні обвинувачі виконують роботу у справах, що належать до повноважень ССДО, за наказом голови ССДО у місці розташування ССДО або окружної служби державного обвинувачення, до якої вони призначені.

(4) Голова ССДО може запропонувати, щоб згідно з положеннями цього закону, які регулюють направлення в іншу службу державного обвинувачення, для співпраці у вирішенні окремої справи у ССДО було додатково направлено державного обвинувача з окружної служби державного обвинувачення, до повноважень би в іншому разі належало вирішення справи, або щоб окремі завдання виконувалися на території діяльності цієї окружної служби державного обвинувачення.

(5) Направлення згідно з положеннями попереднього абзацу може тривати, залежно від потреб, не довше шести місяців.

(6) ССДО діє за принципом командної роботи, як правило, так, щоби при вирішенні окремих справ додавалися знання, вміння та досвід окремих членів у визначених правничих галузях в обсязі, необхідному для ефективного спрямування та розслідування карних діянь, а також підготовки обвинувального акта.

Стаття 194. Оголошення про складання подань

(1) Складання подань на направлення в ССДО згідно з положеннями третього абзацу статті 193 оголошує Рада служби державного обвинувачення протягом 15 днів від отримання пропозиції генерального державного обвинувача.

(2) Оголошення публікується в Офіційному Віснику Республіки Словенії. Термін приймання подань не може бути коротшим ніж 15 днів.

(3) Якщо за наслідками оголошення не буде отримано подань від не менш як по одному державному обвинувачеві з кожної служби державного обвинувачення, у ССДО може бути направлено державного обвинувача з іншої служби державного обвинувачення, незалежно від положення третього абзацу попередньої статті.

Стаття 195. Умови призначення, переведення та направлення в ССДО

(1) При призначенні, переведенні та направленні в ССДО враховуються:

1. Тривалість служби, зокрема у галузі вирішення справ, які належать до повноважень ССДО;
2. Правомочна оцінка службою державного обвинувачення про виконання умов для підвищення, яка була складена не раніше ніж за один рік до цього, та

3. Доказ професійної підготовки або досвіду роботи в галузі вирішення справ, що належать до повноважень ССДО.

(2) Рішення про призначення, переведення та направлення державного обвинувача у ССДО приймає Рада служби державного обвинувачення на пропозицію генерального державного обвинувача, після попередньої думки голови ССДО.

(3) Направлення у ССДО триває чотири роки і може бути продовжене за згодою направлено державного обвинувача. Якщо строк направлення закінчиться до набрання правової сили вироком суду у справі, направлений державному обвинувачеві, строк його направлення може бути продовжено до набрання правової сили вироком суду, але не більше ніж на шість місяців.

(4) Щодо дострокового закінчення направлення в ССДО застосовуються за аналогією положення цього закону, які регулюють дострокове закінчення направлення.

Стаття 196. Права державного обвинувача в ССДО

(1) Державному обвинувачеві, яки призначений у ССДО, належить виплачувати:

- районному державному обвинувачеві – платню вищого державного обвинувача;
- районному державному обвинувачеві-раднику – платню вищого державного обвинувача-радника;
- окружному державному обвинувачеві – платню верховного державного обвинувача та
- окружному державному обвинувачеві-раднику, а також вищому державному обвинувачеві – платню верховного державного обвинувача-радника.

(2) Направленому державному обвинувачеві належить виплачувати за час, протягом якого він вирішує завдання, що належать до повноважень ССДО:

- районному державному обвинувачеві – платню вищого державного обвинувача;
- районному державному обвинувачеві-раднику – платню вищого державного обвинувача-радника;
- окружному державному обвинувачеві – платню верховного державного обвинувача, та
- окружному державному обвинувачеві-раднику, а також вищому державному обвинувачеві – платню верховного державного обвинувача-радника.

(3) Методика реєстрації та обрахунку часу, про який іде мова в попередньому абзаці, визначається Положенням про службу державного обвинувачення.

(4) Державному обвинувачеві, якому відповідно до першого та другого абзаців цієї статті належить виплачувати платню вищого державного обвинувача, така платня належить у розмірі тарифного класу, до якого згідно із законом, який регулює систему оплат у публічному секторі, віднесена функція, яку виконує вищий державний

обвинувач у момент віднесення до цього класу. Якщо він перед призначенням у ССДО або направленням у ССДО вже досяг цього класу або перевищив його, він відноситься на один тарифний клас вище.

(5) Якщо державний обвинувач, призначений або направлений у ССДО, після закінчення такого призначення або направлення продовжує в окремих справах виконувати роботу, що належить до повноважень ССДО, розмір його платні визначається за другим абзацом цієї статті.

(6) Переведення та направлення державного обвинувача в ССДО не впливають на його звання та посаду.

(7) Щодо посади та підвищення державного обвинувача за час направлення у ССДО застосовуються за аналогією положення цього закону, які регулюють направлення державного обвинувача в іншу службу державного обвинувачення.

(8) Державному обвинувачеві, направленому в ССДО, у порядку винятку можуть бути направлені для роботи справи, що належать до повноважень служби державного обвинувачення, на яку він призначений, з урахуванням обсягу роботи, яку державний обвинувач виконує в ССДО.

Стаття 197. Посада та керівництво ССДО

(1) Щодо ССДО застосовуються положення, які стосуються окружної служби державного обвинувачення, якщо цим законом не визначено інше.

(2) Голова ССДО призначається згідно з положеннями цього закону, які стосуються призначення голови окружної служби державного обвинувачення.

(3) Голова ССДО має таку саму посаду та повноваження, як голова окружної служби державного обвинувачення, якщо цим законом не встановлено інше.

(4) Рішення про направлення державному обвинувачеві, направленому в ССДО, справ, що належать до повноважень служби державного обвинувачення, у яку він призначений, приймає голова ССДО за узгодженням з головою цієї служби державного обвинувачення.

(5) Організацію, інформування та роботу ССДО докладніше регулює підзаконний акт, який приймає міністр після попередньої думки генерального державного обвинувача.

Стаття 198. Інформування, направлення та передання справ

(1) ССДО займається всіма справами, про які йде мова в другому та четвертому абзацах статті 192 цього закону, а іншими справами тільки в тому випадку, якщо виконуються умови, наведені в третьому абзаці статті 192 цього закону.

(2) Голова територіально відповідної окружної служби державного обвинувачення або голова відповідної управи або підрозділу поліції повинні негайно повідомити

голову ССДО про справи, які належать до повноважень ССДО згідно з другим абзацом статті 192, та невідкладно передати йому матеріали справи з усіма зібраними доказами.

(3) Голова ССДО може розпорядитися, щоб справу, яка належить до повноважень ССДО, передати територіально відповідній окружній службі державного обвинувачення, якщо вирішить, що більше не виконуються умови направлення справи ССДО, або з міркувань відповідності. Якщо голова територіально відповідної окружної служби державного обвинувачення не згоден з направленням справи, він може запропонувати, щоб рішення про обґрунтованість пропозиції прийняв генеральний державний обвинувач.

(4) Якщо справа згідно з попереднім абзацом направлена територіально відповідній окружній службі державного обвинувачення, їй передаються матеріали справи, про що повідомляється відповідний голова управи або підрозділу поліції.

(5) Якщо територіально відповідна служба державного обвинувачення займається справою, про яку йде мова в третьому абзаці статті 192 цього закону, голова ССДО з власної ініціативи або з ініціативи державного обвинувача, якому направлено справу, може направити голові територіально відповідної окружної служби державного обвинувачення обґрунтовану пропозицію передати справу у вирішення ССДО. Якщо голова територіально відповідної окружної служби державного обвинувачення не згоден з пропозицією, голова ССДО пропонує, щоб рішення про обґрунтованість пропозиції прийняв генеральний державний обвинувач. Якщо справу направлено ССДО, їй передаються матеріали справи, про що повідомляється відповідний голова управи або підрозділу поліції.

(6) Якщо територіально відповідна служба державного обвинувачення вирішує справу, щодо якої, на її думку, виконуються умови, про які говориться в четвертому абзаці статті 192 цього закону, про направлення справи ССДО, голова територіально відповідної окружної служби державного обвинувачення з власної ініціативи або з ініціативи державного обвинувача, якому направлена справа, може направити голові ССДО обґрунтовану пропозицію направити справу для вирішення ССДО. Якщо голова ССДО не згоден з пропозицією, голова територіально відповідної окружної служби державного обвинувачення може запропонувати, щоб рішення про обґрунтованість пропозиції прийняв генеральний державний обвинувач. Якщо справу направлено ССДО, їй передаються матеріали справи, про що повідомляється відповідний голова управи або підрозділу поліції.

(7) Докладніші правила направлення справ та організації роботи в ССДО визначаються Положенням про службу державного обвинувачення.

(8) Окружна служба державного обвинувачення, до якої б за територією діяльності належало вирішення справи, повинна співпрацювати з ССДО при виконанні завдань останньої, забезпечувати необхідну адміністративну та технічну допомогу, а також інші умови для роботи.

**Глава третя. Відділ розслідування та карного переслідування
службових осіб з особливими повноваженнями**

Стаття 199. Повноваження та направлення справ

(1) У ССДО як самостійний внутрішній організаційний підрозділ з особливим статусом діє Відділ розслідування та карного переслідування службових осіб з особливими повноваженням (далі – Особливий відділ). Особливий відділ діє на засадах професійної та оперативної автономності згідно з положеннями цього закону.

(2) До виключної території діяльності та фактичних повноважень Особливого відділу належать карні діяння, вчинені службовими особами:

- поліції;
- органів внутрішніх справ, які мають поліцейські повноваження у сфері здійснення нагляду відповідно до закону, який регулює поліцію;
- військової поліції, які мають повноваження поліції в досудовому провадженні;
- з повноваженнями поліції в досудовому провадженні, направлених у відрядження за кордон;
- Служби розвідки та безпеки міністерства, що відповідає за оборону;
- Словенської агенції розвідки та безпеки.

(3) До повноважень Особливого відділу належить також вирішення справ, якими займаються інші окружні служби державного обвинувачення, якщо ці справи за своєю суттю пов'язані зі справою, якою займається Особливий відділ.

(4) У разі сумніву щодо визначення відповідної служби державного обвинувачення слід визнати повноваження Особливого відділу.

(5) Щодо повідомлення, призначення та передання справ Особливого відділу застосовуються за аналогією положення щодо повідомлення, призначення та передання справ ССДО. Якщо скаргу, якою займається Особливий відділ, подали поліцейські або її подали інші особи, а поліцейські збирали інформацію у зв'язку з нею, державний обвинувач повинен повідомити поліцію про хід справи.

Стаття 200. Керівництво та призначення державного обвинувача

(1) Голову Особливого відділу призначає Рада служби державного обвинувачення на пропозицію генерального державного обвинувача після попередньої думки міністра. Щодо процедури призначення застосовуються за аналогією положення, які регулюють призначення голови окружної служби державного обвинувачення.

(2) Голова Особливого відділу має повноваження голови окружної служби державного обвинувачення у питаннях:

- внутрішньої організації та організації діяльності Особливого відділу;
- розпорядку роботи та розподілу справ;

- підготовки річних програм та річних звітів;
- організації участі в судових слуханнях, засіданнях та іншій діяльності;
- забезпечення та нагляду над законністю, професійною правильністю та вчасністю роботи Особливого відділу;
- колегіальної роботи;
- дисциплінарних проваджень та дострокового звільнення зі служби державного обвинувачення;
- повідомлення та перейняття справ, продовження подальшої роботи, видання та виконання загальних інструкцій та професійного нагляду;
- розгляду наглядових скарг;
- звітування про роботу Особливого відділу, та
- освіти, а також супроводу судової практики та практики державного обвинувачення.

Забезпечення та нагляд за законністю, професійною правильністю та вчасністю роботи державного обвинувача Особливого відділу забезпечує голова Особливого відділу згідно з положеннями цього закону про професійний нагляд.

(3) До Особливого відділу призначаються не менше ніж два державні обвинувачі, які пройшли підготовку та мають досвід у вирішенні справ, що належать до повноважень Особливого відділу.

(4) Щодо оголошення складання подань, направлення державного обвинувача в Особливий відділ та прав направленого державного обвинувача застосовуються за аналогією положення, які стосуються ССДО.

Стаття 201. Поліцейські в Особливому відділі

(1) Обов'язки розкриття та розслідування карних діянь, що належать до повноважень Особливого відділу, виконують не менше шести осіб з поліцейськими повноваженнями в досудовому провадженні, тимчасово переведених на робочі місця поліцейських в Особливому відділі.

(2) Поліцейські, про яких ідеться в попередньому абзаці, для потреб виконання обов'язків розкриття та розслідування карних діянь, що належать до повноважень Особливого відділу, виконують усі поліцейські повноваження та обов'язки, визначені законом, який регулює поліцію, законом, який регулює карне провадження, та нормативно-правовими актами, прийнятими на їх основі.

(3) Незалежно від положень закону, який регулює публічних службовців, особа, про яку йдеться в першому абзаці цієї статті, може бути тимчасово переведена в Особливий відділ на чотири роки.

(4) В Особливий відділ згідно з першим абзацом цієї статті можуть бути тимчасово переведені особи, які мають повноваження поліції та не менше десяти років досвіду роботи у виконанні цих повноважень.

Стаття 202. Регулювання прав та умов

(1) Щодо регулювання трудового статусу та укладення угод про працевлаштування, щодо регулювання прав та обов'язків, а також для визначення платні та інших доходів у межах трудових відносин для осіб, які виконують обов'язки поліцейських Особливого відділу, поряд з нормативно-правовими актами, які регулюють права, обов'язки, платню та інші доходи в межах трудових відносин публічних службовців, застосовуються положення закону та інших нормативно-правових актів, які регулюють поліцію або органи, про які йде мова в другому абзаці статті 199 цього закону. При цьому для визначення доплати за неперервний стаж кожен рік трудового стажу в Особливому відділі зараховується як рік трудового стажу в поліції або в органі, про який йде мова в другому абзаці статті 199 цього закону.

(2) Поліція повинна забезпечувати поліцейським та державним обвинувачам Особливого відділу безоплатний доступ до тієї частини поліцейських дос'є, яка потрібна для виконання положень цього закону, а також закону, який регулює карне провадження, за умови вжиття відповідних запобіжних заходів та виконання інших технічних умов, а також допомогу у виконанні їхніх поліцейських повноважень.

(3) Генеральний державний обвинувач на пропозицію голови Особливого відділу та після попередньої думки генерального директора поліції видає інструкцію щодо способу та повноважень стосовно доступу до змісту визначених дос'є, про які йдеться в попередньому абзаці.

(4) Державний наглядовий орган у сфері особистих даних видає рішення, яким схвалює або відхиляє інструкцію генерального державного обвинувача, про яку йдеться в попередньому абзаці.

Стаття 203. Підзаконний акт

Уряд Республіки Словенії на пропозицію міністра та на підставі попередньої пропозиції генерального державного обвинувача, а також думки генерального директора поліції, видає розпорядження, яким визначає кількість робочих місць поліцейських, тимчасово перенесених в Особливий відділ.

Глава четверта. Професійний інформаційний центр

Стаття 204. Організація та керівництво

1. При Верховній службі державного обвинувачення як внутрішній організаційний підрозділ Верховної служби державного обвинувачення діє Професійний інформаційний центр (далі – ПІЦ).

2. ПІЦ очолює державний обвинувач, якого в річному плані призначає генеральний державний обвинувач.

3. Обов'язки в межах повноважень ППЦ виконують всі верховні, вищі та направлені державні обвинувачі у Верховній службі державного обвинувачення, а також персонал служби державного обвинувачення.

4. Кошти на функціонування Центру передбачаються в бюджеті Республіки Словенії.

Стаття 205. Повноваження

Професійний інформаційний центр відповідає за:

- забезпечення професійної допомоги у податковій, фінансовій, бухгалтерській та інших сферах, необхідної для професійного та ефективного функціонування державних обвинувачів у спрямуванні викриття та карного переслідування осіб, які вчинили карні діяння;
- розвиток, одноманітність та функціонування інформаційної підтримки діяльності служб державного обвинувачення та їх координації з іншими інформаційними системами у карній сфері;
- підготування та видання бюлетеню служби державного обвинувачення та професійної літератури, за адміністрування інтернету та веб-сторінок служб державного обвинувачення, та
- виявлення правових проблем професійної природи, а також підготовку та організацію координації та професійної співпраці у їх вирішенні.

Стаття 206. Майново-правові положення та контактна точка

(1) ППЦ веде центральний реєстр усіх справ та надає державним обвинувачам професійну допомогу у всіх справах, у яких було запропоновано або наказано тимчасове забезпечення, арешт або конфіскацію предметів та майнової вигоди, а також майна незаконного походження, на підставі відомостей, які в межах службових обов'язків одразу ж після видання наказу, настанови, процесуального акта державного обвинувача та судового рішення передають усі служби державного обвинувачення.

(2) Державним обвинувачам, направленим у ППЦ, належать виключні повноваження у справах міжнародної співпраці у карних справах з метою тимчасового забезпечення, арешту або конфіскації предметів та майнової вигоди, а також майна незаконного походження (контактна точка).

(3) Зміст реєстрів та спосіб передавання відомостей, про які йде мова в першому та другому абзацах цієї статті, визначається Положенням про службу державного обвинувачення.

(4) При оцінюванні державних обвинувачів відповідно до цього закону до всіх державних обвинувачів як критерій здатності та ефективності враховується також старанність та успішність у сфері спрямування, координування дій служб державного

обвинувачення, міжнародної співпраці, а також пропонування відповідних заходів у карних справах з метою забезпечення, арешту та конфіскації предметів, майнової вигоди та майна незаконного походження.

(5) Думку про виконання критерію, про який іде мова в попередньому абзаці, для потреб оцінювання служби державного обвинувачення видає голова ППЦ.

Глава п'ята. Примирники в карних справах

Стаття 207. Примирник

(1) Примирник – це особа, яка призначена примирником на умовах та за процедурою, визначеними цим законом, а також виконує обов'язки примирення згідно із законом, який регулює карне провадження.

(2) Якщо це необхідно для виконання примирення в карних справах, управлінські одиниці та самоврядні місцеві громади повинні надати примирникам у безоплатне використання свої приміщення, які потрібні та відповідні для виконання примирення, якщо вони мають такі приміщення та можуть дати їх у розпорядження з такою метою.

Стаття 208. Умови призначення

(1) Кандидат на примирника повинен відповідати таким умовам:

1. Бути громадянином Республіки Словенії або держави – члена Європейського Союзу або держави – члена Європейської економічної співдружності, а також продемонструвати високий рівень активного знання словенської, а на територіях, де проживають автохтонні італійська та угорська національні громади, також високий рівень знання мови національної громади;
2. Бути професійно придатним та мати загальну працездатність за здоров'ям;
3. Мати закінчену в Республіці Словенії не менш ніж вищу освіту першого ступеня або такий самий освітній рівень, отриманий за кордоном, визнаний згідно із законом про визнання та оцінювання освіти;
4. Зробити заяву, що у разі призначення забезпечить оснащення та приміщення, які будуть необхідні та відповідні для виконання примирення;
5. Особисто відповідати вимогам для виконання примирення;
6. Бути не молодшим ніж 30 років.

(2) Не є особисто відповідним для виконання примирення той, щодо кого на підставі попередньої роботи, поведінки або дій можна дійти обґрунтованого висновку, що він не виконуватиме примирення професійно, чесно або старанно або що як примирник він не обстоюватиме репутацію інституту примирення та безсторонність, або якщо він був засуджений за карне діяння, через який він морально непридатний виконувати примирення.

(3) Примирники повинні підвищувати свою професійну кваліфікацію у сфері освітньої діяльності, яку організовує Центр освіти у сфері правосуддя або інший державний орган, уповноважена організація або професійна спілка.

Стаття 209. Публічне оголошення

(1) Публічне оголошення на прийняття подань кандидатів на примирників у межах території окремого вищого суду публікує міністерство в Офіційному Віснику Республіки Словенії. Строк складання подань у публічному оголошенні не може бути коротшим ніж 15 днів.

(2) До проведення процедури застосовуються за аналогією положення закону, який регулює загальне управлінське провадження.

Стаття 210. Реєстр примирників

(1) Міністерство для прийняття рішень та здійснення проваджень відповідно до цього закону, а також для забезпечення правової безпеки в процедурах у службах державного обвинувачення веде реєстр примирників, який містить такі дані: прізвище, наукове або професійне звання, територію суду, на яку призначений примирник, дату призначення, професію, дату та місце народження, єдиний ідентифікаційний номер громадянина (ідентифікаційний номер), контактну поштову адресу, контактний номер телефону та телефаксу, контактну адресу електронної пошти та відомості про працевлаштування або інший статус.

(2) Реєстр примирників для правової безпеки функціонування служб державного обвинувачення та інших державних органів у судових та інших провадженнях, а також інформування сторін, є відкритим у частині, що містить такі відомості: прізвище примирника, наукове або професійне звання, контактний номер телефону та територію суду, на яку він призначений примирником. Відкрита частина реєстру може бути оприлюднена на веб-сторінці міністерства.

(3) Для потреб актуалізації реєстру примирників, а також керування або прийняття рішень у процедурах відповідно до цього закону або інших законів міністерство може отримувати та обробляти інформацію про постійне або тимчасове місце перебування примирника від розпорядника центрального реєстру населення кожні шість місяців або якщо є підозра, що примирник не надав міністерству точної інформації. Для цілей, про які йдеться в попередньому реченні, інформацію про запис примирника до кримінального реєстру або випис примирника з нього у зв'язку з кримінальними діями, про які йде мова у статті 208 цього закону, міністерство може отримати від держателя кримінального реєстру та обробляти її з цією метою. Для цілей, про які йде мова в першому реченні цього абзацу, міністерство може отримати інформацію про дату смерті примирника від держателя цивільного реєстру.

(4) Для цілей, про які йдеться в попередньому абзаці, примирник повинен письмово або електронним шляхом повідомити міністерство про будь-яку зміну контактної

поштової адреси, адреси постійного або тимчасового місця перебування, контакт-ного номера телефону або телефаксу чи адреси електронної пошти. Примирник також повинен для цього подати письмову заяву, що всі відомості про нього, які обробляє міністерство в реєстрі примирників, є точними, або дані, які змінені, не пізніше ніж до закінчення першого місяця календарного року.

(5) Якщо примирник не подає письмову заяву протягом строку, про який ідеться в другому реченні попереднього абзацу, міністерство усуває його з відкритої частини реєстру та знову вносить до цієї частини реєстру після подання необхідної заяви.

Стаття 211. Звільнення примирника

(1) Міністр звільняє примирника, якщо той:

1. Сам вимагає звільнення;
2. Більше не відповідає умовам призначення;
3. Не виконує свої обов'язки регулярно;
4. Не виконує свої обов'язки старанно;
5. Займається прибутковою діяльністю, яка може впливати на об'єктивне та незалежне від зовнішніх впливів виконання цієї функції.

(2) Для застосування умов, про які йде мова в пунктах 3 та 4 попереднього абзацу, міністр може вимагати проведення перевірки згідно з положеннями наступної статті.

(3) Несумісність зайняття прибутковою діяльністю з примирною діяльністю визначає міністерство, яке для цієї мети може безоплатно отримувати відомості з усіх управлінських реєстрів та баз даних, що їх ведуть державні органи, органи самоврядних місцевих громад або носії владних повноважень.

Стаття 212. Нагляд над роботою примирників

(1) Нагляд над роботою примирників здійснюється шляхом проведення регулярних або позачергових перевірок здійснених процедур примирення.

(2) Нагляд здійснює наглядовий комітет, який установлює Верховна служба державного обвинувачення Республіки Словенії та який складається з трьох членів:

- державного обвинувача у званні не менш ніж окружного державного обвинувача,
- представника примирників, та
- представника міністерства, якого висуває міністр на вимогу Верховної служби державного обвинувачення.

(3) Якщо наглядовий комітет під час здійснення нагляду дійде висновку, що примирник не виконував свої обов'язки регулярно або старанно, він може запропонувати міністру звільнити примирника.

(4) Адміністративні обов'язки для наглядового комітету виконує Верховна служба державного обвинувачення Республіки Словенії.

Розділ шостий. Перехідні та прикінцеві положення

Статті 213–246

...

Набрання чинності та початок застосування

Стаття 247

Цей закон набирає чинності на 15-й день після опублікування в Офіційному Віснику Республіки Словенії, а застосовуватися починає через три місяці після набрання ним чинності.

Закон Республіки Молдова

«Про прокуратуру»¹⁷⁵

№ 294-XVI від 25 грудня 2008 року

Розділ I. Організація діяльності Прокуратури

Глава I. Загальні положення

Стаття 1. Прокуратура

Прокуратура є автономною установою в системі судової влади, яка в межах своїх повноважень і компетенції захищає загальні інтереси суспільства, правопорядок, права і свободи громадян, керує карним переслідуванням і здійснює його, представляє відповідно до закону обвинувачення в судових інстанціях.

Стаття 2. Принципи організації діяльності Прокуратури

- (1) Прокуратура здійснює свою діяльність відповідно до принципу законності.
- (2) Діяльність Прокуратури відкрита і передбачає гарантування вільного доступу громадськості та засобів масової інформації до відомостей, що стосуються діяльності Прокуратури, за винятком передбачених законом обмежень.
- (3) Принцип незалежності виключає можливість підпорядкування Прокуратури законодавчій і виконавчій владі, а також здійснення впливу на неї з боку інших державних органів і структур або їх втручання в діяльність Прокуратури.
- (4) Прокурор організовує і здійснює свою діяльність на основі принципу автономії, забезпеченого процесуальною незалежністю і судовим контролем і дає йому можливість самостійно приймати рішення у розглянутих справах і випадках.
- (5) У діяльності Прокуратури внутрішній ієрархічний контроль і судовий контроль є принципами, що забезпечують реалізацію права вищестоящего прокурора здійснювати контроль законності рішень нижчестоящих прокурорів, а також можливість оскарження рішень і процесуальних дій прокурора в судову інстанцію.

Стаття 3. Правова основа діяльності Прокуратури

Діяльність Прокуратури регулюється Конституцією Республіки Молдови, цим законом, іншими законодавчими актами, а також міжнародними угодами, стороною яких є Республіка Молдови.

Стаття 4. Прокурор

Прокурор є посадовою особою, за допомогою якого Прокуратура реалізує свої повноваження.

¹⁷⁵ Переклад здійснено Центром політико-правових реформ.

Глава II. Сфери діяльності та компетенції

ЧАСТИНА 1. Повноваження і компетенція

Стаття 5. Повноваження Прокуратури

Прокуратура:

- a) від імені та в інтересах суспільства забезпечує виконання закону, захищає правопорядок, права і свободи громадян у разі, коли порушення таких тягне застосування карних санкцій;
- b) керує карним переслідуванням і здійснює його;
- c) представляє обвинувачення в судових інстанціях;
- d) бере участь відповідно до закону в розгляді цивільних справ (охоплюючи справи адміністративного судочинства) і справ про проступки¹⁷⁶, провадження за якими порушено Прокуратурою;
- e) забезпечує правову допомогу та міжнародне співробітництво в сфері своєї діяльності;
- f) реалізує карну політику держави;
- g) забезпечує ефективний захист свідків, потерпілих та інших учасників процесу;
- h) у передбачених законом випадках пред'являє цивільні позови;
- i) здійснює контроль за дотриманням законів у місцях попереднього ув'язнення і пенітенціарних установах;
- j) здійснює контроль законності у Збройних силах;
- k) здійснює контроль за виконанням судових рішень у карних справах.

Стаття 6. Компетенція прокурора

З метою виконання покладених на Прокуратуру повноважень прокурор відповідно до закону має право:

- a) запитувати та одержувати від юридичних і фізичних осіб інформацію, матеріали і відомості, що становлять комерційну та банківську таємницю, необхідні для здійснення своїх повноважень, тільки в рамках розпочатого карного процесу, з дозволу судді з карного переслідування;
- b) розпоряджатися про проведення компетентними органами перевірок, ревізій діяльності господарюючих суб'єктів та інших юридичних осіб, залучати фахівців для з'ясування окремих питань, що виникають в ході здійснення повноважень, розпоряджатися про проведення експертизи, перевірки матеріалів, інформацій, повідомлень, що надійшли до органів Прокуратури, з повідомленням їх результатів прокурору;

¹⁷⁶ Нове найменування адміністративних правопорушень. В оригіналі «contraventionale» (прим. редактора).

- с) викликати повісткою будь-яку особу і вимагати усних або письмових пояснень у ході здійснення карного переслідування або у зв'язку з порушенням прав і основних свобод людини, а також в разі порушення правопорядку;
- д) безперешкодно входити до приміщень державних установ, суб'єктів господарювання та інших юридичних осіб, мати доступ до їх документів і матеріалів.

ЧАСТИНА 2. Керівництво карним переслідуванням і його здійснення

Стаття 7. Повноваження прокурора у процесі розслідування з метою виявлення караних діянь

При розгляді звернень, петицій та матеріалів, що надійшли до Прокуратури від фізичних та юридичних осіб, а також у разі реагування з власної ініціативи прокурор у межах своєї компетенції розслідує випадок на предмет наявності або відсутності порушень закону, що тягнуть карну відповідальність, установлення винуватої особи і залежно від результатів розслідування приймає рішення про початок карного переслідування або про інші заходи реагування на виявлені порушення закону.

Стаття 8. Повноваження прокурора при здійсненні карного переслідування

Прокурор здійснює карне переслідування від імені держави щодо злочинів, віднесених до його компетенції, а в разі необхідності може здійснювати або приймати до свого провадження карну справу за будь-якої категорії злочинів відповідно до Карного процесуального кодексу.

Стаття 9. Повноваження прокурора при керівництві карним переслідуванням

(1) З метою забезпечення застосування карного закону органами карного переслідування, констатуючими органами¹⁷⁷ та органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, прокурор керує карним переслідуванням, перевіряє відповідність процесуальних дій, виконаних зазначеними органами, вимогам Карного процесуального кодексу, інших нормативних актів, а також положенням міжнародних актів.

(2) З метою реалізації повноважень, зазначених у частині (1), прокурор має право:

- а) здійснювати повноваження, передбачені Карним процесуальним кодексом;
- б) ініціювати накладення на офіцерів карного переслідування, працівників констатуючих органів та органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, стягнень за допущені порушення закону, за невиконання або неналежне виконання службових обов'язків.

¹⁷⁷ Нове найменування органів дізнання. В оригіналі «de organele de constatare» (прим. редактора).

(3) Генеральний прокурор і нижчестоящі прокурори координують діяльність по боротьбі зі злочинністю, здійснювану органами карного переслідування, констатуючих органів та органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність.

(4) З метою забезпечення координації роботи органів, зазначених у частині (3), прокурори:

- а) планують спільні дії, спрямовані на виконання кожним органом своїх повноважень;
- б) проводять координаційні наради;
- в) формують робочі групи;
- г) визначають критерії оцінки діяльності органів карного переслідування і порядок обліку та руху карних справ, отримують статистичну та іншу необхідну інформацію;
- д) видають нормативно-методичні вказівки, обов'язкові для органів карного переслідування, констатуючих органів та органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, з питань застосування законодавства та ефективної боротьби зі злочинністю та її попередження.

Стаття 10. Застосування заходів, альтернативних карному переслідуванню

У ході карного переслідування прокурор відповідно до Карного кодексу та Карного процесуального кодексу може прийняти рішення про звільнення від карної відповідальності особи, яка вчинила діяння, що містить ознаки складу злочину.

Стаття 11. Реалізація карної політики держави

З метою однакової реалізації карної політики держави прокурор вчиняє дії з попередження злочинності і боротьби з нею, вивчає умови, які породжують її або сприяють їй, розробляє та подає пропозиції щодо їх усунення, а також щодо вдосконалення законодавства в цій галузі.

Стаття 12. Захист свідків та інших учасників карного процесу

З метою забезпечення ефективного захисту свідків та інших учасників карного процесу прокурор:

- а) вживає передбачених законодавством заходів для поновлення осіб у правах, порушених протизаконними діями органів карного переслідування;
- б) вимагає від органів карного переслідування вжиття заходів щодо захисту життя та забезпечення безпеки свідків, потерпілих та членів їх сімей, а також інших осіб, які сприяють карному процесу, або пересвідчується, що такі заходи прийняті.

ЧАСТИНА 3. Участь прокурора у здійсненні правосуддя

Стаття 13. Повноваження прокурора у здійсненні правосуддя у кримінальних справах

Прокурор у межах своєї компетенції направляє кримінальні справи до судових інстанцій для розгляду, представляє на основі принципу змагальності державне обвинувачення у всіх кримінальних справах, оскаржує в установленому законом порядку судові рішення.

Стаття 14. Повноваження прокурора при здійсненні правосуддя у цивільних справах

Прокурор бере участь відповідно до закону як учасник процесу в розгляді цивільних справ і справ про проступки, провадження за якими розпочате Прокуратурою або участь прокурора в яких передбачено законом.

Стаття 15. Контроль за дотриманням законності в місцях тримання під вартою

(1) Прокурор здійснює в установленому законом порядку контроль законності перебування осіб в установах, що забезпечують утримання під вартою, а також в установах, які забезпечують застосування примусових заходів, включаючи лікарні у разі надання психіатричної допомоги без добровільної згоди особи.

(2) У разі виявлення тримання особи без передбачених законом підстав, що підтверджують законність його утримання в місцях, зазначених у частині (1), вона негайно звільняється постановою прокурора, яка підлягає безумовному і негайному виконанню.

Стаття 16. Контроль за виконанням судових рішень

Прокурор здійснює в установленому законом порядку контроль за дотриманням законодавства у процесі звернення до виконання судових рішень у кримінальних справах, а також у цивільних справах та справах про проступки, провадження у яких ним розпочато.

ЧАСТИНА 4. Акти прокурора

Стаття 17. Акти прокурора

У ході розслідування на предмет установлення порушень закону, що тягнуть кримінальну відповідальність, при здійсненні кримінального переслідування та керівництві ним, застосування заходів, альтернативних кримінальному переслідуванню, реалізації кримінальної політики держави, забезпеченні захисту свідків та інших учасників кримінального процесу, а також при участі у здійсненні правосуддя прокурор має право в межах своєї компетенції видавати акти, передбачені кримінальним процесуальним і цивільним процесуальним законом, законом про проступки та іншими законами, вносити подання і вносити протести на адміністративні акти.

Стаття 18. Подання прокурора

(1) У ході здійснення повноважень у випадках, коли прокурор установлює, що винне діяння вимагає застосування заходів і санкцій, відмінних від передбачених кримінальним законом, він вносить до компетентної установи або компетентній посадовій особі подання:

- а) про усунення порушень закону, усунення причин порушень та умов, які їм сприяли;
- б) про накладення на офіцерів кримінального переслідування, працівників констатуючих органів та органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, стягнень за допущені порушення закону, за невиконання або неналежне виконання обов'язків, покладених на них у межах кримінального переслідування;
- в) про позбавлення імунітету окремих осіб і притягнення їх до відповідальності відповідно до закону.

(2) Подання про усунення порушень закону направляється прокурором до відповідної установи або посадовій особі для негайного розгляду.

(3) Відповідна установа або посадова особа зобов'язана вжити конкретних заходів щодо усунення зазначених у поданні прокурора порушень закону, їх причин і умов, що їм сприяли, щодо накладення передбачених законом стягнень і про результати повідомити у письмовій формі прокурору у місячний строк з дня одержання подання.

Стаття 19. Опротестування адміністративного акта

(1) У разі виявлення в ході здійснення повноважень протизаконних адміністративних актів нормативного або індивідуального характеру, виданих органом або посадовою особою, які порушують права та свободи громадянина, прокурор має право внести на них протест.

(2) Протест прокурора підлягає розгляду відповідним органом або посадовою особою у 10-денний строк із дня отримання протесту, а в разі розгляду колегіальним органом – на першому його засіданні. Про результати розгляду негайно повідомляється в письмовій формі прокурору.

(3) У разі необґрунтованого відхилення протесту або залишення його без розгляду прокурор має право звернутися у компетентну судову інстанцію з метою визнання адміністративного акта недійсним.

Стаття 20. Оскарження судових рішень

При розгляді судовою інстанцією кримінальних справ, а також цивільних справ (включаючи справи адміністративного судочинства) і справ про проступки, провадження за якими порушено прокурором або участь прокурора в яких передбачено законом, прокурор має право оскаржити як у звичайному, так і у винятковому порядку рішення, які є незаконними або необґрунтованими.

Стаття 21. Звернення до Конституційного суду

Генеральний прокурор має право звернутися до Конституційного суду із запитом про конституційність законів, указів Президента Республіки Молдова, постанов і ордонансів Уряду.

Глава III. Структура і персонал Прокуратури

Стаття 22. Система органів Прокуратури

(1) Прокуратура становить єдину централізовану ієрархічну систему, що включає:

- а) Генеральну прокуратуру;
- б) територіальні прокуратури;
- с) спеціалізовані прокуратури.

(2) Кількість органів Прокуратури, їх місцезнаходження, округ діяльності і чисельність персоналу затверджуються і змінюються Парламентом за пропозицією Генерального прокурора.

Стаття 23. Генеральна прокуратура

(1) Генеральна прокуратура очолюється Генеральним прокурором і є вищим органом щодо всіх органів Прокуратури. Генеральна прокуратура організовує та координує діяльність підпорядкованих прокуратур, розпоряджається бюджетом Прокуратури.

(2) Підрозділи Генеральної прокуратури очолюються прокурорами-керівниками, які можуть мати заступників. Адміністративно-господарські служби очолюються особами зі статусом державного службовця.

Стаття 24. Територіальні прокуратури

(1) До територіальних прокуратур належать прокуратури автономного територіального утворення Гагаузія (далі – АТУ Гагаузія), муніципія Кишиневу, районів, муніципіїв, міст і секторів.

(2) Прокуратура АТУ Гагаузія здійснює повноваження Прокуратури на відповідній території і є вищестоящою щодо територіальних прокуратур в АТУ Гагаузія.

(3) Прокуратура муніципія Кишиневу здійснює повноваження Прокуратури на відповідній території і є вищестоящою щодо прокуратур секторів у складі муніципії.

Стаття 25. Спеціалізовані прокуратури

(1) Спеціалізовані прокуратури охоплюють прокуратури, що діють в окремих спеціальних областях.

(2) Антикорупційна прокуратура спеціалізується на боротьбі з корупційними злочинами і здійснює свої повноваження на всій території країни.

(3) Військові прокуратури за допомогою військових прокурорів:

- a) здійснюють карне переслідування у карних справах, віднесених до компетенції військових судів;
- b) представляють обвинувачення у військових судах;
- c) здійснюють повноваження Прокуратури в Збройних силах.

(4) Транспортна прокуратура здійснює повноваження Прокуратури у сфері залізничного, повітряного та морського транспорту на всій території Республіки Молдови.

(5) Прокуратури рівня апеляційних палат здійснюють повноваження, встановлені у статті 26.

(6) Законом можуть створюватися й інші спеціалізовані прокуратури, компетенція яких визначається відповідно до закону Генеральним прокурором.

Стаття 26. Прокуратури рівня апеляційних палат

Прокуратури рівня апеляційних палат створюються з метою забезпечення дієвості правосуддя у карних справах, розгляд яких по суті віднесено до компетенції апеляційних палат, і сприяють відправленню правосуддя в цих інстанціях відповідно до закону. Статус прокуратур рівня апеляційних палат визначається положенням, затвердженим Генеральним прокурором.

Стаття 27. Генеральний прокурор

(1) Генеральний прокурор очолює Прокуратуру.

(2) Генеральний прокурор:

- a) представляє Прокуратуру у відносинах з іншими органами влади, юридичними та фізичними особами в країні та за кордоном;
- b) призначає нижчестоящих прокурорів, здійснює особисто або через своїх заступників або підлеглих прокурорів контроль за діяльністю прокурорів;
- c) видає обов'язкові для виконання письмові накази, розпорядження та нормативно-методичні вказівки, затверджує положення;
- d) відкликає, призупиняє або скасовує видані прокурорами акти, що суперечать закону;
- e) відповідно до затвердженої Парламентом структури визначає внутрішню організацію органів Прокуратури, розподіляє кошти на їх функціонування;
- f) вимагає від органів, наділених законом повноваженнями щодо розкриття та розслідування злочинів, а також щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності, відрядження фахівців відповідних областей для виконання ними під прямим керівництвом і безпосереднім контролем прокурорів установлених законом процесуальних дій;

- g) направляє до Конституційного суду подання про перевірку конституційності законів, указів Президента Республіки Молдови, постанов і ордонансів Уряду;
- h) згідно із законом присвоює прокурорам класні чини та спеціальні військові звання;
- i) розподіляє функції та обов'язки між своїми першим заступником та заступниками, а також між іншими підлеглими прокурорами;
- j) скликає нижчестоящих прокурорів на зібрання – щорічні або в міру необхідності;
- k) є розпорядником фінансових коштів і управляє майном Прокуратури.

(3) Генеральний прокурор щорічно представляє Парламенту доповідь про стан законності та правопорядку в країні, а також про заходи щодо їх зміцнення. Доповідь Генерального прокурора оприлюднюється та розміщується на офіційній веб-сторінці Прокуратури.

Стаття 28. Перший заступник та заступники Генерального прокурора

(1) Перший заступник і два заступники Генерального прокурора:

- a) організовують і очолюють основні напрями діяльності органів Прокуратури відповідно до компетенції;
- b) здійснюють інші повноваження за рішенням Генерального прокурора.

(2) За відсутності Генерального прокурора або в разі неможливості виконання ним своїх обов'язків його повноваження здійснює перший заступник, а у разі відсутності першого заступника – один із заступників на основі виданого Генеральним прокурором наказу.

Стаття 29. Прокурори-керівники підрозділів органів Прокуратури

(1) Підрозділи органів Прокуратури очолюються прокурорами-керівниками, які мають заступників.

(2) Прокурори-керівники підрозділів органів Прокуратури:

- a) організують і координують діяльність підпорядкованих їм прокурорів і допоміжного персоналу, розподіляють між ними повноваження та обов'язки;
- b) здійснюють інші повноваження за вказівкою вищестоящего прокурора та його заступників.

Стаття 30. Територіальні прокурори та спеціалізовані прокурори

Територіальні прокурори та спеціалізовані прокурори представляють Прокуратуру на місцях і у відповідній області, здійснюють покладені на них законом повноваження і мають заступників.

Стаття 31. Ієрархія прокурорських посад

(1) Залежно від посади, яку займає в системі органів Прокуратури, встановлюється така ієрархія прокурорів:

- a) Генеральний прокурор;
 - b) перший заступник і заступники Генерального прокурора;
 - c) прокурори-керівники підрозділів Генеральної прокуратури та їх заступники;
 - d) територіальні прокурори та спеціалізовані прокурори та їх заступники.
- (2) Прокурор АТУ Гагаузія і прокурор муніципії Кишиневу та їх заступники є вищестоящими щодо прокурорів відповідних територій.
- (3) Прокурори-керівники підрозділів органів Прокуратури, територіальні прокурори, спеціалізовані прокурори та їх заступники є вищестоящими щодо підлеглих їм прокурорів.
- (4) При переліку у спадаючому порядку прокурори є вищестоящими щодо прокурорів, зазначених після них.
- (5) Вищестоящий прокурор має право здійснювати будь-яке з повноважень підлеглих прокурорів.
- (6) Ієрархія прокурорів полягає в підпорядкуванні прокурорів, які займають нижчу посаду, прокурорам, що займає більш високу посаду, а також в обов'язку прокурорів виконувати і дотримуватися наказів, розпоряджень, вказівок, включаючи нормативно-методичних, отримані від вищестоящих прокурорів.

Стаття 32. Персонал Прокуратури

- (1) У складі Прокуратури діють прокурори, допоміжний і технічний персонал.
- (2) Статус прокурора регламентується законом.
- (3) Допоміжний персонал функціонує в підрозділах Генеральної прокуратури, в територіальних та спеціалізованих прокуратурах та сприяє реалізації повноважень Прокуратури.
- (4) Технічний персонал здійснює технічне обслуговування органів Прокуратури.

Розділ II. Статус прокурора

Глава IV. Несумісність і заборони

Стаття 33. Статус прокурора

- (1) При здійсненні своїх повноважень прокурор незалежний, неупереджений і підпорядковується лише закону.
- (2) Просування по службі, відрядження, відкомандирування та перевід прокурора проводяться тільки за його згодою, якщо законом не передбачено інше.
- (3) Дисциплінарне покарання прокурора, призупинення його повноважень і звільнення його з посади можуть проводитися тільки на підставах і відповідно до умов, установлених законом.

Стаття 34. Несумісність

Посада прокурора є несумісною з будь-якою іншою державною або приватною посадою, за винятком наукової і викладацької діяльності.

Стаття 35. Заборони

(1) Прокурор зобов'язаний відмовитися від будь-якої пов'язаної із здійсненням повноважень діяльності у випадках, що припускають наявність конфлікту між його інтересами та інтересами держави, правосуддя або захисту загальних інтересів суспільства, за винятком випадків, коли про конфлікт інтересів у письмовій формі повідомлено керівництво відповідного органу Прокуратури та визнано, що наявність конфлікту інтересів не вплине на неупереджене виконання службових обов'язків.

(2) На прокурора поширюється режим заборон, відповідно до якого він не має права:

- a) брати участь у судовому процесі, якщо перебуває в шлюбі, у родинних відносинах до другого ступеня включно із суддею, адвокатом або іншим учасником процесу, зацікавленим у його результаті;
- b) перебувати в партіях чи політичних формуваннях, проводити діяльність, що має політичний характер, або брати участь у ній, а при здійсненні повноважень – висловлювати або іншим способом виявляти свої політичні переконання;
- c) бути оперативним працівником, у тому числі під прикриттям, інформатором чи співробітником органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність;
- d) публічно висловлювати свою думку щодо тих, які перебувають у процесі розслідування чи розгляду справ, а також в інших справах, за якими володіє інформацією з огляду на займану посаду, за винятком справ, що знаходяться в його провадженні;
- e) здійснювати, прямо або через посередників, підприємницьку або комерційну діяльність;
- f) здійснювати арбітражну діяльність за цивільно-правовим, комерційним або іншим спором;
- g) давати письмові чи усні консультації зі спірних питань, навіть коли відповідна справа і розглядалася іншим, ніж той, у якому прокурор здійснює свої повноваження, органом Прокуратури, за винятком консультування чоловіка (дружини), дітей і батьків, а також виконувати будь-яку іншу діяльність, що здійснюється відповідно до закону адвокатом;
- h) бути співзасновником або членом керівних, управлінських або контрольних органів комерційних товариств, включаючи банки або інші кредитні установи, страхові та фінансові товариства, національні компанії і національні товариства або автономні управління.

Глава V. Призначення прокурора на посаду

Стаття 36. Вимоги при призначенні на посаду прокурора

(1) Прокурором може бути призначена особа, яка відповідає таким умовам:

- a) є громадянином Республіки Молдови і проживає на її території;
- b) володіє повною дієздатністю;
- c) є ліценціатом права;
- d) має необхідний для призначення на відповідну посаду стаж роботи і користується хорошою репутацією або закінчила курси початкової підготовки прокурорів у Національному інституті юстиції;
- e) не має судимості;
- f) володіє державною мовою;
- g) здатна за станом здоров'я виконувати службові обов'язки.

(2) На посаду Генерального прокурора може бути призначена особа, чия професійна кваліфікація та досвід роботи за останні 15 років відповідають завданням, реалізованим Прокуратурою, а на посаду заступника Генерального прокурора – особа, яка працювала на прокурорських посадах не менше 10 років.

(3) На посаді територіального прокурора, спеціалізованого прокурора, прокурора-керівника підрозділу органу Прокуратури можуть бути призначені прокурори, які мають стаж роботи на прокурорських посадах не менше 5 років, а на посади їх заступників – не менше 4 років.

Стаття 37. Кандидат на посаду прокурора

(1) На посаду прокурора може претендувати особа, яка закінчила курси початкової підготовки прокурорів у Національному інституті юстиції.

(2) Незалежно від положень частини (1) на посаду прокурора може претендувати особа, яка раніше працювала прокурором або працювала останні 5 років суддею, слідчим, офіцером карного переслідування, адвокатом, парламентським адвокатом¹⁷⁸, нотаріусом, юрисконсультантом, консультантом (радником) судової інстанції, на посадах за юридичною спеціальністю в апараті Конституційного суду, Вищій ради магістратури, органів публічної влади. До стажу роботи за юридичною спеціальністю включаються також періоди, протягом яких особа, яка є ліценціатом права, здійснювала повноваження депутата, була членом Рахункової палати, працювала штатним викладачем права у вищому навчальному закладі, судовим виконавцем, секретарем суду.

¹⁷⁸ Парламентський адвокат – інститут, аналогічний до парламентського уповноваженого з прав людини (омбудсмена). У Республіці Молдові призначається 4 парламентські адвокати (прим. редактора).

Стаття 38. Конкурс на заміщення посади прокурора

(1) Конкурс на заміщення посади прокурора організовується щорічно один або при необхідності кілька разів на рік, день і місце його проведення визначаються Вищою радою прокурорів. Інформація про дату, місце та порядок проведення конкурсу та про кількість конкурсних місць публікується в офіційних виданнях, на офіційних веб-сторінках Прокуратури та Національного інституту юстиції не пізніше ніж за 30 днів до дати проведення конкурсу.

(2) Вища рада прокурорів щорічно встановлює кількість кандидатів на посаду прокурора залежно від кількості вакантних, а також знову створюваних посад.

(3) Конкурс на заміщення посади прокурора складається з екзаменаційного етапу, в ході якого кандидат здає іспит Кваліфікаційної колегії, і етапу оцінки результатів кваліфікаційного іспиту, що завершуються затвердженням кандидатів для призначення на посаду прокурора.

(4) Випускники Національного інституту юстиції беруть участь в конкурсі на підставі документа про його закінчення без здавання кваліфікаційного іспиту.

(5) Особи, які займали посади прокурора, адвоката, офіцера карного переслідування (слідчого) та/або судді не менше 10 років та діяльність яких була припинена з невинуватих підстав, можуть призначатися на посаду прокурора без складання кваліфікаційного іспиту в разі, якщо перерва в зазначеній діяльності не перевищує 5 років.

(6) Підсумки конкурсу затверджуються Кваліфікаційною колегією і протягом 24 годин вивішуються на видному місці у приміщенні Генеральної прокуратури, а також публікуються на офіційній веб-сторінці Прокуратури.

(7) Кандидати, які не згодні з результатами конкурсу, мають право протягом семи календарних днів після їх оголошення оскаржити їх у Вищу раду прокурорів. Скарги розглядаються Радою протягом 15 календарних днів. Рішення Вищої ради прокурорів може бути оскаржено до адміністративного суду відповідно до закону.

(8) Кількість місць для кандидатів з числа осіб, зазначених у частині (2) статті 37, не може перевищувати 20 відсотків загальної кількості місць, запропонованих для заміщення на конкурсній основі, за останні три роки.

(9) Порядок організації та проведення конкурсу на заміщення посади прокурора визначається положенням, затвердженим Вищою радою прокурорів.

Стаття 39. Реєстрація для участі в конкурсі на заміщення посади прокурора

(1) Для участі в конкурсі на заміщення посади прокурора особа у 30-денний строк з дня опублікування оголошення про конкурс подає письмову заяву до Вищої ради прокурорів, яка реєструє її як учасника конкурсу.

(2) Для участі в конкурсі заявник подає такі документи:

- a) автобіографію;
- b) копію диплома про освіту;
- c) свідоцтво про закінчення Національного інституту юстиції (в разі кандидата з числа випускників курсів початкової підготовки прокурорів);
- d) копію трудової книжки (у випадку, якщо кандидат її має);
- e) довідку про відсутність судимості;
- f) довідку встановленої форми про стан здоров'я;
- g) декларацію про доходи та щодо власності;
- h) характеристики з останнього місця роботи або навчання.

(3) Порядок реєстрації кандидатів на участь у конкурсі на заміщення посади прокурора визначається Вищою радою прокурорів.

Стаття 40. Призначення прокурорів на посаду

(1) Генеральний прокурор призначається на посаду Парламентом за поданням Голови Парламенту на строк 5 років.

(2) Після призначення на посаду Генеральний прокурор приймає перед Парламентом присягу такого змісту:

«Присягаюся при здійсненні повноважень Генерального прокурора суворо дотримуватися Конституції, законів Республіки Молдови, захищати правопорядок, права і свободи людини, загальні інтереси суспільства».

(3) Перший заступник та заступники Генерального прокурора призначаються на посаду Генеральним прокурором за пропозицією Вищої ради прокурорів на строк 5 років.

(4) Нижчестоящі прокурори призначаються на посаду Генеральним прокурором за пропозицією Вищої ради прокурорів.

(5) Прокурор АТУ Гагаузія призначається на посаду Генеральним прокурором за поданням Народних Зборів Гагаузії.

(6) Термін повноважень територіального прокурора та спеціалізованого прокурора 5 років. Перебування на зазначених посадах в одній і тій же прокуратурі не може перевищувати двох термінів поспіль.

(7) Генеральний прокурор, перший заступник і заступник Генерального прокурора не можуть займати ту ж посаду більше двох термінів поспіль.

(8) Граничний вік здійснення повноважень прокурора 65 років.

Стаття 41. Присяга прокурора

- (1) Після призначення на посаду прокурор приймає присягу такого змісту:
«Присягаюся суворо дотримуватися Конституції, законів Республіки Молдови, захищати правопорядок, права і свободи людини, загальні інтереси суспільства, сумлінно виконувати покладені на мене обов'язки».
- (2) Відмова від складення присяги тягне згідно з правом недійсність призначення на посаду.
- (3) Присяга складається в урочистій обстановці перед Вищою радою прокурорів.
- (4) Складання присяги відображається в протоколі, який підписується членами Вищої ради прокурорів та особою, яка складає присягу.
- (5) Складення присяги не вимагається при переведенні прокурора або підвищенні на посаді.

Стаття 42. Атестація прокурорів

- (1) З метою перевірки відповідності та оцінки відповідності вимогам професійної підготовки і кваліфікації один раз на п'ять років проводиться атестація прокурорів.
- (2) Прокурор проходить атестацію:
 - а) після закінчення п'ятирічного терміну, на який був атестований;
 - б) при підвищенні на посаді після накладення дисциплінарного стягнення у вигляді пониження на посаді.
- (3) Перша атестація прокурора проводиться після закінчення двох років після призначення на посаду.
- (4) Прокурори атестуються Кваліфікаційної колегією.
- (5) Результати атестації можуть бути оскаржені прокурором до Вищої ради прокурорів у триденний строк після їх повідомлення.
- (6) Не підлягають атестації Генеральний прокурор та його заступники, а також прокурори – члени Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії в період здійснення своїх повноважень.
- (7) Внутрішніми нормативними актами можуть установлюватися й інші способи проміжної оцінки результатів діяльності прокурорів у п'ятирічний період між черговими атестаціями, результати якої лягають в основу рішення про атестацію. Прокурори, на яких були накладені дисциплінарні стягнення, можуть піддатися атестації достроково за рішенням Вищої ради прокурорів.
- (8) Атестаційний період охоплює період призупинення повноважень, за який зберігалася заробітна плата.

Стаття 43. Безперервна професійна підготовка прокурора

(1) Безперервна професійна підготовка прокурора є гарантією його незалежності та неупередженості при здійсненні повноважень.

(2) У безперервну професійну підготовку повинна враховуватися динаміка законодавчого процесу. Така підготовка полягає насамперед у постійному поглибленні знання національного законодавства, європейських та міжнародних актів, стороною яких є Республіка Молдови, судової практики національних і міжнародних судових інстанцій.

(3) Відповідальність за безперервну професійну підготовку прокурорів несуть Національний інститут юстиції, керівники Прокуратур, у яких працюють прокурори, а також кожен прокурор, який здійснює її за допомогою індивідуальної підготовки.

(4) Не рідше одного разу на рік прокурори беруть участь у програмах безперервної професійної підготовки, організованих Національним інститутом юстиції, а також у програмах, організованих іншими вищими навчальними закладами в країні або за кордоном, або в інших формах професійного вдосконалення.

(5) Безперервна професійна підготовка прокурорів здійснюється з урахуванням необхідності їх спеціалізації.

(6) У рамках кожного органу Прокуратури регулярно проводяться заходи щодо безперервної професійної підготовки у формі семінарів, сесій, консультацій, обговорень або круглих столів, у тому числі із залученням викладачів Національного інституту юстиції.

(7) При розробці програм і тематики безперервної професійної підготовки прокурорів беруться до уваги пропозиції та індивідуальні запити прокурорів і надається можливість самостійного визначення ними сфер, у яких вони бажають вдосконалюватися.

Глава VI. Класні чини та спеціальні військові звання прокурорів

Стаття 44. Класні чини і спеціальні військові звання

(1) Для прокурорів установлюються такі класні чини:

а) для вищого юридичного складу:

- державний радник юстиції I рангу;
- державний радник юстиції II рангу;
- державний радник юстиції III рангу;

б) для старшого юридичного складу:

- радник юстиції I рангу;
- радник юстиції II рангу;
- радник юстиції III рангу;

с) для молодшого юридичного складу:

- юрист I рангу;
- юрист II рангу;
- юрист III рангу.

(2) Для прокурорів військових прокуратур та підрозділів Генеральної прокуратури, які здійснюють повноваження у Збройних силах, устанавлюються такі спеціальні військові звання:

а) для старшого юридичного складу:

- полковник юстиції;
- підполковник юстиції;
- майор юстиції;

б) для середнього юридичного складу:

- капітан юстиції;
- старший лейтенант юстиції;
- лейтенант юстиції.

Стаття 45. Умови присвоєння класних чинів і спеціальних військових звань

(1) Класні чини і спеціальні військові звання присвоюються прокурорам послідовно після закінчення терміну перебування в попередньому класному чині або спеціальному військовому званні, відповідно до займаної посади і стажу роботи, з урахуванням професійного рівня, якщо законом не передбачено інше.

(2) Терміни перебування в класному чині обчислюються з урахуванням періодів призупинення повноважень і відрядження, за які зберігалася заробітна плата в Прокуратурі.

Стаття 46. Терміни перебування в класних чинах і спеціальних військових званнях

(1) Перебування в класних чинах і спеціальних військових званнях співвідноситься з такими термінами:

- а) юрист III рангу, лейтенант юстиції – 2 роки;
- б) юрист II рангу, старший лейтенант юстиції – 3 роки;
- с) юрист I рангу, капітан юстиції – 3 роки;
- д) радник юстиції III рангу, майор юстиції – 4 роки;
- е) радник юстиції II рангу, підполковник юстиції – 5 років.

(2) Терміни перебування в класному чині державного радника юстиції I, II і III рангу, радника юстиції I рангу, а також у військовому званні полковника юстиції не встановлюються.

Стаття 47. Відповідність класних чинів і спеціальних військових звань прокурорським посадам

Класні чини і спеціальні військові звання відповідають таким прокурорським посадам:

- ▶ Класний чин, спеціальне військове звання – Посада
- ▶ Державний радник юстиції I рангу – Генеральний прокурор
- ▶ Державний радник юстиції II рангу – заступник Генерального прокурора
- ▶ Державний радник юстиції III рангу – Керівник апарату Генерального прокурора, прокурор АТУ Гагаузія, прокурор муніципії Кишиневу, член Колегії Прокуратури
- ▶ Радник юстиції I рангу Прокурор – керівник Управління Генеральної прокуратури, прокурор з особливих доручень Генеральної прокуратури, прокурор-керівник відділу Генеральної прокуратури та його заступник, прокурор-керівник служби Генеральної прокуратури, територіальний прокурор, спеціалізований прокурор, заступник прокурора АТУ Гагаузія, заступник прокурора муніципії Кишиневу, заступник прокурора Антикорупційної прокуратури, заступник прокурора прокуратури рівня апеляційної палати
- ▶ Радник юстиції II рангу – Прокурор в управлінні, відділі і службі Генеральної прокуратури, прокурор-керівник відділу прокуратури АТУ Гагаузія, прокурор-керівник відділу прокуратури муніципії Кишиневу, прокурор-керівник відділу Антикорупційної прокуратури, прокурор-керівник відділу прокуратури рівня апеляційної палати, заступник територіального прокурора, заступник спеціалізованого прокурора
- ▶ Радник юстиції III рангу – Прокурор у відділі і службі прокуратури АТУ Гагаузія, прокуратури муніципії Кишиневу, Антикорупційної прокуратури та прокуратури рівня апеляційної палати
- ▶ Юрист I рангу – Прокурор в територіальній та спеціалізованій прокуратурі
- ▶ Юрист II рангу – Прокурор, термін перебування якого в попередньому класному чині закінчився
- ▶ Юрист III рангу – Прокурор, вперше призначений на посаду
- ▶ Полковник юстиції – Прокурор-керівник підрозділу Генеральної прокуратури, яка здійснює повноваження у Збройних силах, його заступник, прокурор військової прокуратури
- ▶ Підполковник юстиції – Прокурор в підрозділі Генеральної прокуратури, що здійснює повноваження у Збройних силах, заступник прокурора військової прокуратури
- ▶ Майор юстиції – Прокурор у військовій прокуратурі
- ▶ Капітан юстиції, старший лейтенант юстиції – Прокурор у військовій прокуратурі, термін перебування якого в попередньому спеціальному військовому званні закінчився
- ▶ Лейтенант юстиції – Прокурор у військовій прокуратурі, вперше призначений на посаду.

Стаття 48. Присвоєння класних чинів і спеціальних військових звань

- (1) Чин юриста III рангу і звання лейтенанта юстиції присвоюються прокурорам при призначенні на посаду.
- (2) Присвоєння класних чинів і спеціальних військових звань відноситься до компетенції Генерального прокурора, за винятком чинів державного радника юстиції I, II і III рангу, що присвоюються Президентом Республіки Молдова.
- (3) Чини державного радника юстиції I, II і III рангу присвоюються при призначенні на відповідні посади, зазначені у статті 47.

Стаття 49. Відповідність класних чинів і спеціальних військових звань у галузі юстиції чинам і званням в інших областях

Особам із числа вказаних у частині (2) статті 37 на момент призначення на посаду прокурора, які мають класний чин або військове звання, присвоюються класний чин або спеціальне військове звання рівнозначні отриманим раніше, з урахуванням посади, на яку вони призначаються в Прокуратурі, їх професійного рівня і трудового стажу.

Стаття 50. Присвоєння класних чинів і спеціальних військових звань при переведенні

- (1) При переведенні у військові прокуратури та до підрозділу Генеральної прокуратури, яке здійснює повноваження у Збройних силах, прокурорам, які мають класні чини, присвоюються спеціальні військові звання з урахуванням посади, на яку вони призначаються, наявного у них чину і часу перебування в ньому.
- (2) На таких же умовах класні чини присвоюються прокурорам, переведеним з військових прокуратур і з підрозділу Генеральної прокуратури, яке здійснює повноваження у Збройних силах, до інших органів Прокуратури.

Стаття 51. Додаткові повноваження

- (1) У частині присвоєння класних чинів і спеціальних військових звань Генеральний прокурор має право:
 - а) в окремих випадках за самовіддані дії, зразкове виконання службових обов'язків, особливі успіхи у зміцненні законності та боротьби зі злочинністю присвоювати достроково чергові класний чин або спеціальне військове звання або чин або звання на ступінь вище передбачуваної займаної посади, однак не раніше ніж після закінчення половини строку перебування в попередньому чині або званні;
 - б) при підвищенні на посаді присвоювати класний чин без дотримання послідовності, однак не вище двох чинів, наступних за наявними чином;
 - в) вносити подання Президенту Республіки Молдови про присвоєння класних чинів, що відносяться до його компетенції.

(2) Присвоєння класних чинів і спеціальних військових звань, передбачене пунктами а) і б) частини (1), здійснюється один раз за весь період служби в органах Прокуратури.

Стаття 52. Строк, на який присвоюються класні чини і спеціальні військові звання

(1) Класні чини і спеціальні військові звання присвоюються працівникам органів Прокуратури довічно.

(2) Прокурор може бути позбавлений чину, звання тільки на підставі рішення Дисциплінарної колегії, затвердженого Вищою радою прокурорів, яке може бути оскаржене в судову інстанцію, за вчинення дій, що порочать звання прокурора, або умисних злочинів, а також у разі присвоєння класного чину або спеціального військового звання з порушенням положень цього Закону.

Глава VII. Права та обов'язки прокурорів

Стаття 53. Права прокурорів

(1) Прокурор користується правами і свободами, встановленими для громадян Республіки Молдови Конституцією, законодавством і міжнародними угодами, стороною яких є Республіка Молдова, з обмеженнями, обумовленими особливостями служби в органах Прокуратури.

(2) У процесі професійної діяльності прокурор має право:

- a) вивчати справи і випадки, розгляд яких входить до його службових обов'язків, і приймати рішення в межах своєї компетенції;
- b) просуватися по службі відповідно до професійної підготовки, кваліфікації та особистих досягнень;
- c) отримувати заробітну плату відповідно до чинного законодавства;
- d) вибирати сферу безперервної підготовки, яку вважає необхідною для свого професійного вдосконалення;
- e) бути членом професійних організацій або інших організацій, метою яких є представлення та захист професійних інтересів;
- f) мати вільний доступ до своєї особистої справи і до персональних даних, які містяться в інших документах та зберігаються в Прокуратурі;
- g) бути поінформованим про всі рішення, які його стосуються;
- h) користуватися спеціальними заходами захисту проти загроз, насильства або будь-яких інших дій, що становлять небезпеку для нього, його сім'ї або майна;
- i) забезпечуватися відповідно до закону нормальними умовами для роботи, які сприяють збереженню здоров'я, фізичної та психічної цілісності;

- j) отримувати відшкодування збитків, завданих йому у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- k) реально користуватися соціальними гарантіями, наданими законом.

Стаття 54. Обов'язки прокурорів

Прокурор зобов'язаний:

- a) виконувати службові обов'язки в суворій відповідності з Конституцією і законами Республіки Молдови;
- b) дотримуватись правил етики прокурорів і не допускати дій, що підривають престиж Прокуратури або ганьблять звання прокурора;
- c) подавати відповідно до закону декларацію про доходи та власність;
- d) дотримуватись режиму несумісності і заборон, установлених законом для прокурорів та державних службовців;
- e) виконувати приписи нормативних актів, що діють в межах Прокуратури;
- f) вживати заходів щодо виявлення та реєстрації всіх порушень закону, які стали відомими йому як при здійсненні повноважень, так і поза їх здійсненням.

Стаття 55. Формений одяг

- (1) При здійсненні повноважень прокурор зобов'язаний носити формений одяг, передбачений законом.
- (2) Прокурори безоплатно забезпечуються форменим одягом державою.
- (3) Прокурори у військових прокуратурах і в підрозділі Генеральної прокуратури, що здійснює повноваження у Збройних силах, носять форму встановленого для військовослужбовців зразка.
- (4) Опис форменого одягу прокурорів, а також знаків розрізнення, знаків класних чинів і спеціальних військових звань передбачається положенням, затвердженим Парламентом.

Глава VIII. Гарантії незалежності прокурорів

Стаття 56. Забезпечення незалежності прокурорів

- (1) Незалежність прокурора гарантується шляхом:
 - a) суворого визначення законом статусу прокурора, розмежування повноважень Прокуратури, повноважень та компетенції прокурора в ході здійснення функцій Прокуратури;
 - b) порядку його призначення, зупинення його повноважень та звільнення із займаної посади;
 - c) оголошення недоторканності прокурора;

- d) дискреційного права, наданого законом прокурору при здійсненні повноважень;
- e) установлення законом неприпустимості втручання інших осіб або органів у його діяльність;
- f) виділення необхідних коштів на функціонування системи органів Прокуратури, створення належних організаційно-технічних умов для роботи цих органів;
- g) матеріального і соціального забезпечення прокурора;
- h) інших передбачених законом заходів.

(2) При прийнятті рішень прокурор незалежний згідно із законом.

(3) Розпорядження вищестоящего прокурора, віддані в письмовій формі та відповідно до закону, є обов'язковими для нижчестоящих прокурорів. Прокурор має право вимагати видання розпорядження в письмовій формі. Прокурор має право відмовитися виконати розпорядження, явно незаконне або яке суперечить його правосвідомості, і може оскаржити таке розпорядження прокурору, вищестоящому щодо прокурора, який віддав розпорядження.

(4) У разі визнання протизаконними рішення прокурора можуть бути мотивовано скасовані вищестоящим прокурором.

(5) У разі відхилення скарги вищестоящим прокурором дії та акти прокурора можуть бути оскаржені в судову інстанцію.

Стаття 57. Недоторканність прокурора

(1) Недоторканність прокурора гарантує захист від тиску і втручання в його діяльність.

(2) Проникнення в житло чи службове приміщення прокурора, в його особистий чи службовий транспортний засіб, проведення огляду, обшуку або вилучення предметів, прослуховування телефонних розмов, особистий обшук, контроль і виїмка кореспонденції, предметів та документів, що належать прокурору, допускаються лише після початку карного переслідування і лише відповідно до Карного процесуального кодексу.

(3) Прокурор не може бути притягнутий до дисциплінарної або майнової відповідальності за думку, висловлену ним під час карного переслідування і в процесі сприяння здійсненню правосуддя, а також за прийняте ним рішення, якщо тільки його вина не встановлена остаточно обвинувальним вироком.

(4) Карне переслідування стосовно прокурора може бути почато тільки Генеральним прокурором.

(5) Відносно Генерального прокурора карне переслідування може бути почато тільки прокурором, призначеним Парламентом за поданням Голови Парламенту.

(6) Прокурор, затриманий за підозрою у вчиненні ним проступку чи злочину, повинен бути звільнений негайно після встановлення його особи, за винятком випадку вчинення явного злочину.

Стаття 58. Просування по службі

(1) Прокурор може бути просунутий по службі з метою заміщення вакантної посади за належне виконання службових обов'язків, за проявлені організаторські здібності та здатність приймати рішення.

(2) Пропозиція щодо просування прокурора по службі може бути зроблена вищестоящим прокурором, Генеральним прокурором, його заступниками або Вищою радою прокурорів. Кандидатури для призначення на посади першого заступника і заступника Генерального прокурора подаються Вищій раді прокурорів Генеральним прокурором.

(3) Положення про порядок просування прокурорів по службі затверджується Вищою радою прокурорів.

(4) Просування прокурора по службі здійснюється на основі принципів добровільної згоди, прозорості, оцінки професійних та особистих досягнень.

(5) Просування по службі прокурора фіксується в картці особової справи, яка формується і зберігається у Вищій раді прокурорів.

(6) Прокурор, який має дисциплінарне стягнення або не пройшов атестацію із займаної посади, не може просуватися по службі або обиратися членом колегіального органу Прокуратури протягом одного року з дня прийняття відповідного рішення.

Глава IX. Заходи заохочення. Дисциплінарна і майнова відповідальність

Стаття 59. Заходи заохочення

(1) За зразкове виконання службових обов'язків, ініціативу, оперативність та інші заслуги по службі прокурори можуть заохочуватися шляхом:

- а) оголошення подяки;
- б) вручення пам'ятного подарунка;
- в) преміювання;
- г) присвоєння більш високого класного чину або спеціального військового звання;
- д) нагородження Почесною грамотою Прокуратури;
- е) нагородження знаком «Почесний працівник Прокуратури»;
- ж) нагородження іншими заснованими Генеральним прокурором нагородами.

(2) Передбачені частиною (1) заходи застосовуються наказом Генерального прокурора за пропозицією Вищої ради прокурорів.

(3) За особливі заслуги в службі прокурори можуть бути представлені до державних нагород. Пропозиції про нагородження державними нагородами вносяться Вищою радою прокурорів.

Стаття 60. Дисциплінарна відповідальність прокурорів

(1) Прокурори можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності за порушення службових обов'язків, а також за поведінку, що завдає шкоди інтересам служби та підриває престиж Прокуратури.

(2) Вичерпний перелік порушень, за які прокурори залучаються до дисциплінарної відповідальності, встановлюється законом.

(3) Прокурори у військових прокуратурах і в підрозділі Генеральної прокуратури, що здійснює повноваження у Збройних силах, притягуються до дисциплінарної відповідальності відповідно до цього Закону.

Стаття 61. Дисциплінарні порушення

Дисциплінарними порушеннями є:

- a) неналежне виконання службових обов'язків;
- b) неправильне або упереджене тлумачення або застосування законодавства, умисне або через грубу недбалість, якщо це не обумовлено змінами в існуючій правозастосовній або судовій практиці;
- c) втручання в діяльність іншого прокурора або будь-якого роду вплив на органи, установи або службовців з метою вирішення питань в обхід чинного законодавства, вчинення дій, спрямованих на вирішення особистих чи сімейних проблем;
- d) умисне порушення закону при виконанні службових обов'язків, якщо це не тягне за собою карну, цивільну відповідальність або відповідальність за проступки;
- e) участь у публічних діях, які мають політичний характер;
- f) порушення норм законодавства про декларування доходів і власності;
- g) необґрунтована відмова від виконання службових обов'язків;
- h) немотивована відсутність на робочому місці, запізнення або передчасне залишення роботи;
- i) неповажне ставлення при виконанні службових обов'язків до колег, суддів, адвокатів, експертів, свідків або інших учасників процесу;
- j) порушення норм Кодексу етики прокурорів;
- k) використання становища прокурора з метою отримання неналежних пільг або привілеїв;
- l) публічне вираження згоди чи незгоди з рішеннями інших прокурорів з метою втручання в їх діяльність;
- m) порушення положень про несумісність та заборони, що стосуються прокурорів.

Стаття 62. Дисциплінарні стягнення

Відповідно до закону і залежно від тяжкості вчиненого порушення рішенням Дисциплінарної колегії на прокурора можуть бути накладені такі дисциплінарні стягнення:

- a) попередження;
- b) догана;
- c) сувора догана;
- d) пониження в посаді;
- e) пониження в класному чині або спеціальному військовому званні;
- f) позбавлення знака «Почесний працівник Прокуратури»;
- g) звільнення з органів Прокуратури.

Стаття 63. Майнова відповідальність прокурорів

- (1) Держава несе майнову відповідальність за шкоду, завдану помилками прокурорів при здійсненні своїх повноважень.
- (2) Для відшкодування завданої шкоди особа має право пред'явити позов тільки проти держави в особі Міністерства фінансів.
- (3) Відповідальність держави не усуває відповідальності прокурора за несумлінне виконання обов'язків.
- (4) Термін позовної давності у передбачених цією статтею випадках – один рік, якщо законодавством не встановлено іншого.

Глава X. Перевід, відрядження, відкомандирування.

Зупинення повноважень прокурора і звільнення його з посади

Стаття 64. Перевід, відрядження і відкомандирування прокурора

- (1) Перевід прокурора на невизначений або певний термін на місце прокурора, повноваження якого припинені або який переведений або відряджений, здійснюється тільки відповідно до умов, передбачених цим Законом і трудовим законодавством.
- (2) У випадку, якщо який-небудь орган Прокуратури не може функціонувати через тимчасову відсутність прокурорів, наявності вакантних місць, а також в інших випадках Генеральний прокурор за пропозицією керівника даного органу може відрядити в нього прокурорів з інших прокуратур без їхньої згоди на строк до одного місяця протягом року. З письмової згоди прокурора відрядження може бути продовжено понад цей термін. Середня заробітна плата відрядженого прокурора не може бути нижче, ніж одержувана ним на попередній посаді.

(3) Прокурор з його згоди може бути відряджений до Національного інституту юстиції на строк до 18 місяців, який може бути продовжений не більше ніж на 18 місяців. Із метою здійснення повноважень Прокуратури прокурор може бути відряджений і в інші установи. На час відрядження за прокурором зберігається його статус. Він користується всіма правами, передбаченими законом для відряджених працівників.

(4) Якщо заробітна плата за посадою, на яку відряджений або відкомандирований прокурор, нижче, ніж одержувана на колишній посаді, за ним зберігається заробітна плата за основним місцем роботи.

(5) Термін відрядження в інші установи зараховується до стажу роботи на посаді прокурора.

(6) Після закінчення терміну відрядження прокурору надається його попередня посада або за його згодою інша, рівноцінна посада.

(7) Рішення про переведення, відрядження і відкомандирування прокурора приймаються Генеральним прокурором.

Стаття 65. Зупинення повноважень

(1) Повноваження прокурора можуть зупинитися наказом Генерального прокурора за пропозицією Вищої ради прокурорів у разі:

- а) початку щодо нього карного переслідування – до набрання рішенням у відповідній справі законної сили;
- б) визнання безвісно відсутнім на підставі судового рішення, яке набрало законної сили;
- с) участі у виборчій кампанії як кандидата в орган публічної влади або орган місцевого публічного управління та обрання в ці органи;
- д) надання відпустки по вагітності та пологах та відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку.

(2) У випадках, передбачених пунктами а), с) і d) частини (1), заробітна плата виплачується прокурору відповідно до закону.

(3) Зупинення повноважень прокурора з підстав, перелічених у частині (1), за винятком пункту а), не тягне скасування особистої недоторканості та матеріальних і соціальних гарантій.

(4) У випадку, передбаченому пунктом а) частини (1), якщо не доведена винуватість прокурора або якщо винесений виправдувальний вирок або рішення про припинення провадження у карній справі за реабілітуючими підставами, зупинення повноважень припиняється і прокурор відновлюється в усіх колишніх правах.

(5) У випадках, передбачених пунктами c) і d) частини (1), після закінчення строку, на який зупинені повноваження прокурора, йому надається раніше займана посада або за його згодою інша, рівноцінна посада.

(6) Рішення про зупинення повноважень прокурора може бути оскаржене в судову інстанцію відповідно до закону.

Стаття 66. Звільнення з посади

(1) Прокурор звільняється з посади в разі:

- a) відставки відповідно до частини (2) статті 67;
- b) подання заяви про звільнення за власним бажанням;
- c) відставки у зв'язку з досягненням граничного віку;
- d) закінчення строку, на який призначено;
- e) систематичного вчинення дисциплінарних порушень або вчинення грубого дисциплінарного порушення;
- f) невідповідності займаній посаді внаслідок недостатньої кваліфікації, встановленої результатами атестації;
- g) винесення щодо нього обвинувального вироку, який набрав законної сили;
- h) втрати громадянства Республіки Молдови;
- i) відмови від переведення до іншого органу Прокуратури при ліквідації або реорганізації органу Прокуратури, в якому працював;
- j) смерті або оголошення померлим на підставі судового рішення, яке набрало законної сили.

(2) У випадках, передбачених пунктами c), g), h) і j) частини (1), рішення про звільнення прокурора з посади приймається Генеральним прокурором. В інших випадках, передбачених законом, прокурор звільняється з посади Генеральним прокурором на підставі рішення Вищої ради прокурорів. Рішення про звільнення прокурорів з посади можуть бути оскаржені в судову інстанцію в установленому законом порядку.

(3) У разі скасування рішення про звільнення прокурора з посади він відновлюється в усіх правах з відшкодуванням згідно із законом належних йому грошових виплат.

(4) Генеральний прокурор може бути достроково звільнений з посади Парламентом за пропозицією Голови Парламенту у випадках, передбачених пунктами a), b), g) і h) частини (1).

(5) Перший заступник та заступники Генерального прокурора можуть бути звільнені з посади з підстав, передбачених пунктами a), b), c), e), g), h) та i) частини (1).

Стаття 67. Відставка прокурора

- (1) Прокурор має право на відставку в разі подання заяви про відставку.
- (2) Відставкою визнається почесне залишення прокурором займаної посади, якщо при виконанні своїх службових обов'язків і у позаслужбових відносинах він не допустив дій, що підривають престиж Прокуратури або ганьблять звання прокурора.
- (3) Прокурор у відставці має право на пенсію за вислугою років або на щомісячне довічне утримання відповідно до цього Закону.
- (4) Прокурору у відставці, який має стаж роботи на посаді прокурора не менше 20 років, надається щомісячне довічне утримання у розмірі 80 відсотків, від 25 до 30 років – 85 відсотків, від 30 до 35 років – 90 відсотків, від 35 до 40 років – 95 відсотків, 40 років і більше – 100 відсотків середньої заробітної плати за посадою прокурора. Щомісячне довічне утримання обчислюється виходячи з розміру заробітної плати чинного прокурора.
- (5) Прокурор у відставці має право продовжувати роботу на іншій посаді в органах Прокуратури або у сфері юстиції.
- (6) Якщо прокурор у відставці продовжує працювати на іншій посаді в органах прокуратури або у сфері юстиції, йому виплачуються щомісячне довічне утримання і заробітна плата.
- (7) Прокурор у відставці вважається таким, поки він відповідає вимогам статей 34 і 35, зберігає громадянство Республіки Молдови і не допускає дій, що підривають престиж Прокуратури або ганьблять звання прокурора.
- (8) У випадку, коли Вища рада прокурорів установлює, що прокурор у відставці не відповідає вимогам, передбаченим цим Законом, він пропонує Генеральному прокурору припинити відставку. Прокурор вправі оскаржити рішення про припинення відставки в судову інстанцію.
- (9) У випадку, коли прокурор просить звільнити його із займаної посади шляхом відставки, за умови, що знаходження його на посаді необхідне з метою завершення незакінчених справ, Вища рада прокурорів має право встановлювати строк, що не перевищує 30 днів, після закінчення якого відставка прокурора визнається прийнятною.
- (10) Питання, пов'язані з відставкою прокурорів, розглядаються Вищою радою прокурорів, яка представляє Генеральному прокурору пропозиції для прийняття ним остаточного рішення.

Глава XI. Державний захист прокурора.

Матеріальне і соціальне забезпечення прокурора

Стаття 68. Державний захист прокурора і членів його сім'ї

(1) Прокурор, члени його сім'ї та їхнє майно перебувають під захистом держави. За обґрунтованою заявою прокурора про наявність загрози життю, здоров'ю його або членів його сім'ї, а також збереження його майна органи внутрішніх справ зобов'язані вжити необхідних заходів для забезпечення безпеки прокурора і його сім'ї, збереження його майна.

(2) Посягання на життя і здоров'я прокурора, знищення або пошкодження його майна, погроза вбивством, насильством або знищенням майна, наклеп або образи щодо прокурора, а також посягання на життя і здоров'я його близьких родичів (батьків, дружини/чоловіка, дітей) у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків тягнуть за собою карну відповідальність.

(3) Прокурор при здійсненні повноважень має право на носіння зброї та використання засобів самозахисту.

(4) Прокурор має право на відшкодування всіх витрат, здійснених ним в інтересах служби.

Стаття 69. Оплата праці

(1) Оплата праці прокурора здійснюється в порядку, на умовах і в розмірі, передбачених законодавством.

Стаття 70. Відпустка

(1) Прокурор має право на щорічну оплачувану відпустку тривалістю 30 робочих днів.

(2) При стажі роботи на посаді прокурора до 5 років його відпустка збільшується на 2 робочих дні, від 5 до 10 років – на 5 робочих днів, від 10 до 15 років – на 10 робочих днів, понад 15 років – на 15 робочих днів.

(3) Відпустка надається прокурору наказом Генерального прокурора відповідно до графіка надання прокурорам щорічних відпусток, затвердженим Вищою радою прокурорів.

(4) Ненадання прокурору щорічної відпустки забороняється.

Стаття 71. Забезпечення житлом

(1) У разі незабезпеченості житлом прокурор має право на службове житло.

Стаття 72. Інші соціальні гарантії

(1) Прокурор при здійсненні повноважень має право на безкоштовне медичне обслуговування за рахунок коштів державного бюджету.

(2) Прокурори у відставці або на пенсії, якщо вони не здійснюють інший вид трудової діяльності, користуються медичною допомогою відповідно до частини (1).

(3) Прокурору, який виходить у відставку або відповідно до умов призначається пенсія, виплачується одноразова допомога з розрахунку середньомісячної заробітної плати, помноженої на кількість повних років, відпрацьованих на посаді прокурора. При цьому прокурору, який отримав одноразову допомогу відповідно до визначених у цій частині умов і продовжує працювати або повторно зарахованому на посаду прокурора, при припиненні службових відносин надається одноразова допомога в розмірі, належному за повні роки, відпрацьовані після періоду, за який раніше виплачено одноразову допомогу.

(4) Життя, здоров'я і майно прокурора підлягають обов'язковому державному страхуванню за рахунок коштів державного бюджету.

(5) Страхова премія виплачується у разі:

- a) насильницької смерті або смерті прокурора при виконанні службових обов'язків, якщо смерть настала внаслідок тілесних ушкоджень чи іншого насильницького ушкодження здоров'я, – його спадкоємцям у вигляді одноразової допомоги з розрахунку середньорічного заробітку померлого, помноженого на число повних років, недожиття до досягнення граничного віку, але не менше 15 середньорічних заробітних плат;
- b) заподіяння прокурору каліцтва чи іншого насильницького ушкодження здоров'я, що виключають можливість продовження професійної діяльності і які спричинили повну втрату працездатності, – у вигляді одноразової допомоги в розмірі 10-річного грошового утримання;
- c) заподіяння прокурору каліцтва чи іншого насильницького ушкодження здоров'я при виконанні службових обов'язків, що виключають можливість продовження професійної діяльності, – у вигляді щомісячної компенсації в розмірі його заробітної плати на посаді прокурора (При обчисленні суми компенсації до уваги не приймаються пенсія по інвалідності або інші види пенсій, установлені до або після втрати здатності продовжувати професійну діяльність, заробітна плата, отримана прокурором після ушкодження здоров'я, і компенсації по лінії державного страхування);
- d) насильницької смерті або смерті прокурора внаслідок тілесних ушкоджень чи іншого насильницького ушкодження здоров'я – непрацездатним членам його сім'ї, які перебували на його утриманні, у вигляді щомісячної допомоги, яка дорівнює різниці між частиною заробітку померлого, припадає на їх частку, і пенсією, призначеної у зв'язку з втратою годувальника, без урахування одноразової допомоги.

(6) Майнова шкода, завдана пошкодженням або знищенням майна, що належить прокурору, членам його сім'ї або його близьким родичам, у зв'язку з його службовою діяльністю, підлягає відшкодуванню в повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 73. Пенсійне забезпечення

(1) Особа, яка досягла віку 50 років і має загальний трудовий стаж не менше 20 років, з яких не менше 12 років і 6 місяців – на посаді прокурора чи судді, має право на пенсію за вислугу років у розмірі 55 відсотків середньої заробітної плати діючого прокурора за відповідною посадою, а за кожний повний рік, відпрацьований понад 20 років, – на надбавку до неї в розмірі 3 відсотків, але в цілому не більше 80 відсотків середньої заробітної плати, яку отримував прокурор.

(2) На військових прокурорів поширюється дія Закону про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ. Трудовий стаж прокурорів, переведених у військові прокуратури та до підрозділу Генеральної прокуратури, яка здійснює повноваження у Збройних силах, включається до загального трудового стажу військовослужбовця.

(3) У трудовий стаж прокурора, необхідний для призначення пенсії за вислугу років, включається також період роботи як слідчого Прокуратури і судді.

(4) Пенсія за вислугу років призначається з дати, з якої прокурор відповідає умовам виходу на пенсію, передбачених цим Законом, якщо заяву з усіма необхідними документами подано в 30-денний термін після цієї дати. У разі прострочення вказаного терміну пенсія призначається з моменту звернення до органу соціального страхування.

(5) Пенсія за вислугу років виплачується працюючому прокурору в повному розмірі.

(6) Прокурор, який вийшов на пенсію, має право працевлаштуватися і отримувати пенсію і заробітну плату в повному розмірі.

(7) У разі інвалідності прокурору виплачується пенсія по інвалідності, а в разі смерті прокурора, який був годувальником сім'ї, членам сім'ї виплачується пенсія в разі втрати годувальника відповідно до Закону про пенсії державного соціального страхування.

(8) Прокурорам, які вийшли на пенсію, здійснюється перерахунок пенсії за вислугою років і довічного утримання у разі загального підвищення заробітної плати прокурорів. Перерахунок пенсії за вислугою років здійснюється виходячи з посади, займаної на момент виходу на пенсію. Перерахунок провадиться з першого числа місяця, в якому було здійснено підвищення заробітної плати діючого прокурора, незалежно від того, працює пенсіонер в органах Прокуратури чи ні.

(9) Пенсії призначаються і виплачуються органами соціального страхування.

(10) Органи соціального страхування мають право здійснювати контроль достовірності документів, що підтверджують трудовий стаж і застрахований дохід, виданих правомочними органами.

Стаття 74. Посвідчення прокурора

- (1) При призначенні прокурора на посаду йому видається посвідчення затвердженого Вищою радою прокурорів зразка.
- (2) Посвідчення прокурора видається Генеральним прокурором і є документом, що засвідчує особу і посаду прокурора.
- (3) Прокурорам у відставці і прокурорам, звільненим з посади з призначенням пенсії, видається посвідчення, що підтверджує їх статус.

Розділ III. Дорадчі органи і органи самоврядування Прокуратури

Глава XII. Колегія Прокуратури

Стаття 75. Колегія Прокуратури

Колегія Прокуратури є консультативним органом в організації діяльності Генерального прокурора.

Стаття 76. Структура Колегії Прокуратури

- (1) Колегія Прокуратури складається з дев'ятьох прокурорів.
- (2) До складу Колегії Прокуратури входять Генеральний прокурор, перший заступник і два заступники Генерального прокурора, прокурор АТУ Гагаузія та інші прокурори.
- (3) Головою Колегії Прокуратури є Генеральний прокурор.

Стаття 77. Призначення членів Колегії Прокуратури

Персональний склад Колегії Прокуратури, запропонований Генеральним прокурором, затверджується на термін його повноважень Парламентом протягом місяця після призначення Генерального прокурора.

Стаття 78. Повноваження Колегії Прокуратури

- (1) Колегія Прокуратури надає рекомендації та думки щодо поставлених Генеральним прокурором питань або з проблем загального характеру, пов'язаних з керівництвом Прокуратурою і організацією її діяльності, міжнародним правовим співробітництвом, зміцненням верховенства закону, боротьбою зі злочинністю.
- (2) Для вирішення найбільш важливих питань зміцнення законності і координації роботи, захисту прав і свобод людини та боротьби зі злочинністю можуть організовуватися спільні засідання Колегії Прокуратури та колегіальних органів інших органів публічної влади країни.
- (3) Конкретні повноваження та порядок роботи Колегії Прокуратури визначаються положенням про неї, затвердженим Генеральним прокурором.

Стаття 79. Рішення Колегії Прокуратури

- (1) Засідання Колегії Прокуратури є правомочним, якщо на ньому присутні не менше двох третин членів Колегії.
- (2) Рішення Колегії Прокуратури вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість членів Колегії, присутніх на засіданні.
- (3) Рішення Колегії Прокуратури реалізуються нормативними актами, що видаються Генеральним прокурором.

Глава XIII. Вища рада прокурорів

ЧАСТИНА 1. Загальні положення

Стаття 80. Вища рада прокурорів

- (1) Вища рада прокурорів є представницьким органом і органом самоврядування прокурорів.
- (2) Вища рада прокурорів виступає гарантом незалежності, об'єктивності і неупередженості прокурорів.

Стаття 81. Склад Вищої ради прокурорів

- (1) Вища рада прокурорів складається з 12 членів.
- (2) До складу Вищої ради прокурорів входять згідно з правом Генеральний прокурор, голова Вищої ради магістратури, міністр юстиції.
- (3) П'ять членів Вищої ради прокурорів обираються діючими прокурорами прямим, вільним і таємним голосуванням у такому порядку:
 - а) двоє – з числа прокурорів Генеральної прокуратури;
 - б) троє – з числа прокурорів територіальних та спеціалізованих прокуратур.
- (4) Чотири члена Вищої ради прокурорів обираються Парламентом з числа штатних викладачів більшістю голосів обраних депутатів за пропозицією не менше 20 депутатів Парламенту.

Стаття 82. Компетенція Вищої ради прокурорів

- (1) Щодо кар'єри прокурорів Вища рада прокурорів здійснює такі повноваження:
 - а) розглядає критерії відповідності кандидатів на посаду прокурора;
 - б) отримує інформацію, необхідну для вирішення питань, які належать до її компетенції;
 - в) представляє Генеральному прокурору пропозиції про призначення, просування по службі, заохочення прокурорів, зупинення їх повноважень або звільнення з посади;

- d) приймає присягу прокурорів;
- e) організовує конкурс на заміщення посад прокурорів і відбирає кандидатів на вакантні посади;
- f) затверджує персональний склад комісії з виборів членів Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії.

(2) У сфері початкової та безперервної підготовки прокурорів Вища рада прокурорів здійснює такі повноваження:

- a) вносить Генеральному прокурору пропозиції про призначення прокурорів до Ради Національного інституту юстиції;
- b) затверджує стратегію початкової та безперервної підготовки прокурорів, подає висновок на план заходів щодо її реалізації;
- c) розглядає скарги на рішення Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії;
- d) затверджує рішення Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії.

(3) У сфері дотримання дисципліни та етики прокурорів Вища рада прокурорів здійснює такі повноваження:

- a) розглядає звернення громадян з питань етики прокурорів;
- b) координує графіки надання прокурорам щорічних відпусток.

(4) Вища рада прокурорів затверджує положення, пов'язані зі своєю діяльністю.

Стаття 83. Голова Вищої ради прокурорів

(1) Голова Вищої ради прокурорів обирається таємним голосуванням більшістю голосів його членів на термін 4 роки.

(2) За відсутності голови його функції виконує член Вищої ради прокурорів, призначений постановою Ради.

(3) Функції голови Вищої ради прокурорів не можуть замінюватися або виконуватися особами, переліченими у частині (2) статті 81.

Стаття 84. Повноваження голови Вищої ради прокурорів

Голова Вищої ради прокурорів здійснює такі повноваження:

- a) представляє Вищу раду прокурорів у державі і за кордоном;
- b) координує діяльність Вищої ради прокурорів;
- c) головує на засіданнях Вищої ради прокурорів;
- d) пропонує необхідні заходи для ініціювання процедури відкликання членів Вищої ради прокурорів та заміщення вакантних місць;
- e) призначає членів Вищої ради прокурорів, які виступають консультантами при розробленні проектів нормативних актів;

- f) підписує акти, прийняті Вищою радою прокурорів;
- g) представляє Вищій раді прокурорів річний звіт про діяльність Ради, що підлягає опублікуванню.

Стаття 85. Звернення до Вищої ради прокурорів

Будь-який прокурор має право звернутися до Вищої ради прокурорів з приводу неналежної діяльності або поведінки будь-кого із обраних членів Ради, Кваліфікаційної колегії або Дисциплінарної колегії, будь-якого іншого прокурора, невиконання ними професійних обов'язків або вчинення ними дисциплінарних порушень.

ЧАСТИНА 2. Статус члена Вищої ради прокурорів

Стаття 86. Термін повноважень

- (1) Строк повноважень членів Вищої ради прокурорів 4 роки.
- (2) Положення частини (1) не поширюються на членів Вищої ради прокурорів, які входять до неї згідно з правом.

Стаття 87. Права членів Ради

Члени Вищої ради прокурорів мають право:

- a) ознайомлюватися з матеріалами, наданими Вищій раді прокурорів на розгляд;
- b) брати участь у розгляді поданих матеріалів;
- c) вносити клопотання, викладати аргументи і подавати додаткові матеріали;
- d) пропонувати для розгляду на засіданні питання, пов'язані з компетенцією Вищої ради прокурорів;
- e) брати участь у прийнятті рішень шляхом голосування і при необхідності висловлювати окрему думку;
- f) вчиняти інші дії відповідно до закону.

Стаття 88. Обов'язки членів Ради

Члени Вищої ради прокурорів зобов'язані:

- a) здійснювати свої повноваження відповідно до закону;
- b) забезпечувати захист прав і свобод прокурорів, їх честі та гідності відповідно до закону;
- c) сприяти реалізації принципу незалежності Прокуратури;
- d) зберігати таємницю нарад і конфіденційність роботи засідань;
- e) голосувати при прийнятті рішень.

Стаття 89. Припинення повноважень

- (1) Повноваження члена Вищої ради прокурорів припиняються в разі:
- a) подання заяви про відставку;
 - b) закінчення строку повноважень;
 - c) зупинення повноважень або звільнення з посади прокурора;
 - d) відкликання;
 - e) неможливості здійснення повноважень протягом більш ніж чотирьох місяців;
 - f) смерті.
- (2) Відкликання обраного члена Вищої ради прокурорів здійснюється за пропозицією голови Ради або однієї третини членів Ради у випадку, коли особа більше не відповідає вимогам закону до вибраного члена Вищої ради прокурорів, або у разі невиконання або неналежного виконання ним обов'язків у складі Ради.

Стаття 90. Секретар Вищої ради прокурорів

- (1) Функції секретаріату здійснюються секретарем Вищої ради прокурорів, що обирається Радою на строк її повноважень. Секретар – прокурор, але не член Вищої ради прокурорів; він відправляється у відрядження відповідно до частини (3) статті 64.
- (2) Секретар Вищої ради прокурорів забезпечує:
- a) співробітництво з територіальними та спеціалізованими прокуратурами, Національним інститутом юстиції, іншими установами та органами влади;
 - b) інформування про рішення Вищої ради прокурорів з дисциплінарних питань;
 - c) складання та повідомлення порядку денного засідань Вищої ради прокурорів та складання протоколів засідань Ради;
 - d) ведення спеціальних журналів обліку робіт, а також архівацію справ.

ЧАСТИНА 3. Організація роботи Вищої ради прокурорів

Стаття 91. Засідання Вищої ради прокурорів

- (1) Засідання Вищої ради прокурорів проводяться відкрито, за винятком випадків, коли розглядаються питання про накладення дисциплінарних стягнень.
- (2) Вища рада прокурорів збирається за необхідності, але не рідше одного разу на місяць.
- (3) Рішення приймаються більшістю голосів членів Вищої ради прокурорів.
- (4) Засідання Вищої ради прокурорів є правомочним, якщо в ньому беруть участь не менше двох третин її членів.

Стаття 92. Відвід і самовідвід

(1) Член Вищої ради прокурорів не може брати участь у розгляді справи і підлягає відводу в разі наявності обставин, що викликають його участь у розгляді справи, чи обставин, що викликають сумніви щодо його об'єктивності. При наявності таких обставин член Вищої ради прокурорів зобов'язаний заявити самовідвід.

(2) З тих же причин відвід може бути заявлений особою, щодо якої розглядається питання, а також особою, яка подала матеріали на розгляд.

(3) Відвід повинен бути обґрунтованим і подається у вигляді письмової або усної заяви.

(4) Член Вищої ради прокурорів, щодо якого заявлено відвід, не бере участі в голосуванні за заявою про відвід.

Стаття 93. Пропозиція про призначення на посаду

(1) Вища рада прокурорів вносить Генеральному прокурору пропозиції про призначення на посади прокурора, прокурора-керівника, територіального прокурора та спеціалізованого прокурора чи його заступників.

(2) Відбір кандидатів для заміщення посад прокурора, прокурора-керівника, територіального прокурора та спеціалізованого прокурора чи його заступників здійснюється на конкурсній основі відповідно до процедури, встановленої в положенні, затвердженому Вищою радою прокурорів.

Стаття 94. Пропозиції щодо кар'єри прокурорів

(1) Пропозиції Вищої ради прокурорів, внесені Генеральному прокурору з питань, пов'язаних із призначенням, просуванням по службі, заохоченням прокурорів, зупиненням їх повноважень або звільненням із займаної посади, можуть бути відхилені нею.

(2) У разі повторної пропозиції Вищою радою прокурорів тієї ж кандидатури Генеральний прокурор зобов'язаний погодитися з нею.

Стаття 95. Прийняття рішень Вищої ради прокурорів

(1) Рішення Вищої ради прокурорів приймаються відкритим голосуванням і при необхідності обґрунтовуються.

(2) Рішення Вищої ради прокурорів складаються і публікуються на офіційних вебсторінках Прокуратури та Вищої ради прокурорів у 20-денний строк після прийняття.

Стаття 96. Оскарження рішення Вищої ради прокурорів

Рішення Вищої ради прокурорів може бути оскаржене в судову інстанцію будь-якою зацікавленою особою у 10-денний строк з дня її повідомлення.

Стаття 97. Печатка і місцезнаходження

- (1) Вища рада прокурорів використовує печатку Прокуратури.
- (2) Місцем знаходження Вищої ради прокурорів є муніципій Кишиневу.

Глава XIV. Кваліфікаційна колегія

ЧАСТИНА 1. Загальні положення

Стаття 98. Кваліфікаційна колегія

(1) Кваліфікаційна колегія утворюється при Вищій раді прокурорів і має на меті проведення державної політики у сфері відбору кадрів до органів Прокуратури, визначення рівня професійної підготовки і кваліфікації прокурорів, їх відповідності займаним посадам, дотримання заборон і вимог, що пред'являються до прокурорів.

(2) Строк Повноваження Кваліфікаційної колегії 4 роки.

Стаття 99. Склад Кваліфікаційної колегії

- (1) Кваліфікаційна колегія складається з 11 членів:
 - а) троє членів, обраних з числа прокурорів Генеральної прокуратури;
 - б) шість членів, обраних з числа прокурорів територіальних та спеціалізованих прокуратур;
 - з) двоє штатних викладачів права, призначених Вищою радою прокурорів.
- (2) Голова Кваліфікаційної колегії обирається таємним голосуванням на першому засіданні Колегії з числа її членів.

Стаття 100. Інформація про діяльність Кваліфікаційної колегії

Кваліфікаційна колегія подає Вищій раді прокурорів Річний звіт про свою діяльність, який публікується на офіційних веб-сторінках Прокуратура та Вищої ради прокурорів.

ЧАСТИНА 2. Повноваження та порядок роботи Кваліфікаційної колегії

Стаття 101. Повноваження Кваліфікаційної колегії

Кваліфікаційна колегія:

- а) організовує відповідно до закону кваліфікаційний іспит для кандидатів на посаду прокурора;
- б) вивчає подані на засідання Колегії матеріали, висновки та Рекомендації вищестоящего прокурора чи іншої особи, яка уповноважена представляти особу, яка підлягає атестації, а також думку особи, яка атестується;

- с) заслуховує особу, яка підлягає атестації і вищестоящего прокурора або при необхідності іншу, уповноважену представляти особу, яка атестується;
- д) оцінює результати діяльності прокурора, який підлягає атестації, і формулює пропозиції щодо просування його по службі;
- е) приймає рішення і рекомендації;
- ф) пропонує застосування заходів заохочення професійного зростання.

Стаття 102. Повноваження голови Кваліфікаційної колегії

- (1) Голова Кваліфікаційної колегії організовує роботу Колегії, керує діловодством, розподіляє обов'язки між членами Колегії.
- (2) У разі відсутності голови його функції за рішенням Кваліфікаційної колегії виконує один з її членів.

Стаття 103. Порядок роботи

- (1) Голова Кваліфікаційної колегії визначає час і місце проведення засідання і повідомляє про це прокурора або кандидата на посаду прокурора, про питання яке підлягає розгляду.
- (2) Кваліфікаційна колегія збирається на засідання в міру необхідності.
- (3) Засідання Кваліфікаційної колегії є правомочним, якщо в ньому беруть участь не менше двох третин її членів.

Стаття 104. Відвід і самовідвід

- (1) Член Кваліфікаційної колегії не може брати участь у розгляді питання в разі наявності обставин, що викликають сумніви щодо його об'єктивності.
- (2) Відвід або самовідвід повинен бути обґрунтованим і надається в письмовій формі до початку розгляду питання.
- (3) Рішення про відвід або самовідвід приймається більшістю голосів членів Кваліфікаційної колегії, присутніх на засіданні, за відсутності члена Колегії, щодо якого вирішується питання про відвід або самовідвід.

Стаття 105. Прийняття рішень Кваліфікаційної колегії

- (1) Рішення Кваліфікаційної колегії приймаються більшістю голосів присутніх на засіданні членів. Процедура голосування визначається більшістю голосів присутніх членів Колегії.
- (2) Рішення Кваліфікаційної колегії оформляється в письмовому вигляді та підписується головуючим і членами Колегії, які взяли участь у засіданні.
- (3) Рішення Кваліфікаційної колегії та матеріали, що підтверджують обґрунтованість її пропозицій, направляються Вищій раді прокурорів на затвердження.

Стаття 106. Оскарження рішення Кваліфікаційної колегії

Рішення Кваліфікаційної колегії може бути оскаржено до Вищої ради прокурорів у 10-денний строк з дня його повідомлення.

ЧАСТИНА 3. Кваліфікаційний іспит

Стаття 107. Подання заяви на участь у кваліфікаційному іспиті

- (1) Заява на участь у кваліфікаційному іспиті подається до Вищої ради прокурорів.
- (2) Порядок організації та проведення кваліфікаційного іспиту визначається положенням, затвердженим Вищою радою прокурорів.

Стаття 108. Кваліфікаційний іспит

- (1) Кваліфікаційний іспит складається з перевірки теоретичних і практичних знань шляхом письмового та усного тестування.
- (2) Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит, має право скласти його повторно не раніше ніж через шість місяців.

Стаття 109. Результати кваліфікаційного іспиту

- (1) За результатами кваліфікаційного іспиту Кваліфікаційна колегія приймає рішення про здачу іспиту.
- (2) Рішення Кваліфікаційної колегії про складання кваліфікаційного іспиту є підставою для участі особи в конкурсі на заміщення вакантної посади прокурора.

ЧАСТИНА 4. Атестація прокурорів

Стаття 110. Мета атестації

Атестація прокурорів має на меті оцінку професійного рівня, заохочення професійного зростання, а також підвищення відповідальності прокурорів при здійсненні повноважень.

Стаття 111. Атестація

- (1) Для атестації прокурора вищестоящий щодо нього прокурор або член Вищої ради прокурорів заповнює атестаційний лист, відзначаючи професійні та моральні якості, професійну діяльність прокурора, і направляє його до Кваліфікаційної колегії.
- (2) Прокурор, який підлягає атестації, повинен бути ознайомлений з атестаційним листом не пізніше ніж за 15 днів до проведення атестації.
- (3) Атестація проводиться у присутності особи, яка атестується.

Стаття 112. Рішення за підсумками атестації

(1) Залежно від рівня професійних знань, результатів роботи та організаторських здібностей прокурора, який атестується, Кваліфікаційна колегія може рекомендувати Генеральному прокурору:

- а) заохочення;
- б) включення в резерв кадрів;
- в) присвоєння класного чину або спеціального військового звання;
- г) повторну атестацію в установлені Кваліфікаційною колегією терміни після усунення виявлених у професійній діяльності недоліків;
- д) пониження в чині або званні;
- е) звільнення із займаної посади у разі невідповідності займаній посаді внаслідок недостатньої кваліфікації, встановленої результатами атестації.

(2) Результати атестації доводяться до відома прокурора негайно після прийняття рішення Кваліфікаційної колегії. Про затвердження цього рішення Вищою радою прокурорів прокурор повідомляється в триденний термін.

Глава XV. Дисциплінарна колегія

ЧАСТИНА 1. Загальні положення

Стаття 113. Дисциплінарна колегія

(1) Дисциплінарна колегія утворюється при Вищій раді прокурорів і має на меті розгляд питань дисциплінарної відповідальності прокурорів.

(2) Строк повноважень Дисциплінарної колегії 4 роки.

Стаття 114. Склад Дисциплінарної колегії

(1) Дисциплінарна колегія складається з дев'яти членів:

- а) троє членів, обраних прокурорами Генеральної прокуратури з їх числа;
- б) шість членів, обраних прокурорами територіальних та спеціалізованих прокуратур з їх числа.

(2) До складу Дисциплінарної колегії не можуть обиратися члени Вищої ради прокурорів та члени Кваліфікаційної колегії.

(3) Голова Дисциплінарної колегії обирається таємним голосуванням на першому засіданні Колегії з числа її членів.

Стаття 115. Інформація про діяльність Дисциплінарної колегії

Дисциплінарна колегія подає Вищій раді прокурорів піврічний і річний звіти про свою діяльність, які публікуються на офіційних веб-сторінках Прокуратури та Вищої ради прокурорів.

ЧАСТИНА 2. Повноваження та порядок роботи Дисциплінарної колегії

Стаття 116. Повноваження Дисциплінарної колегії

Дисциплінарна колегія:

- а) розглядає питання дисциплінарної відповідальності прокурорів і накладає при необхідності дисциплінарні стягнення;
- б) вирішує питання дострокового зняття дисциплінарних стягнень.

Стаття 117. Повноваження голови Дисциплінарної колегії

- (1) Голова Дисциплінарної колегії організовує роботу Колегії, керує діловодством, розподіляє обов'язки між членами Колегії.
- (2) У разі відсутності голови Дисциплінарної колегії його функції виконує один із членів Колегії.

Стаття 118. Право порушення дисциплінарного провадження

- (1) Право порушення дисциплінарного провадження стосовно прокурора мають будь-який член Вищої ради прокурорів, прокурори-керівники підрозділів Генеральної прокуратури, територіальні та спеціалізовані прокурори.
- (2) Дисциплінарне провадження щодо членів Вищої ради прокурорів, членів Кваліфікаційної колегії та членів Дисциплінарної колегії порушується за ініціативою не менш ніж чотирьох членів Вищої ради прокурорів.

Стаття 119. Строки накладення дисциплінарних стягнень

Дисциплінарне стягнення накладається на прокурора не пізніше шести місяців з дня виявлення дисциплінарного порушення, не враховуючи часу хвороби або перебування у відпустці, але не пізніше одного року після вчинення порушення.

Стаття 120. Порушення дисциплінарного провадження

- (1) При порушенні дисциплінарного провадження підрозділ внутрішньої безпеки Генеральної прокуратури проводить попередню перевірку підстав притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності і виставляє у нього письмове пояснення.
- (2) До направлення матеріалів дисциплінарного провадження на розгляд вони доводяться до відома особи, щодо якої порушено провадження. Дана особа має право подати пояснення і докази та вимагати проведення додаткової перевірки.

Стаття 121. Відкликання порушеного дисциплінарного провадження

- (1) Дисциплінарне провадження може бути відкликано особою, яка його порушила, до початку розгляду справи Дисциплінарною колегією.
- (2) Прокурор, щодо якого порушується дисциплінарне провадження, вправі вимагати розгляду справи, а Дисциплінарна колегія або при необхідності Вища рада прокурорів зобов'язані вирішити його по суті.

Стаття 122. Представництво Дисциплінарної колегії в ході дисциплінарного провадження

Дисциплінарна колегія розглядає дисциплінарні справи при наявності не менше двох третин членів Колегії.

Стаття 123. Строки розгляду дисциплінарної справи

Дисциплінарна справа розглядається в місячний строк з дня її направлення до Дисциплінарної колегії.

Стаття 124. Учасники дисциплінарного провадження

(1) При розгляді дисциплінарної справи участь прокурора, який притягається до дисциплінарної відповідальності, обов'язкова. У разі відсутності прокурора на засіданні без поважної причини Дисциплінарна колегія вправі вирішити питання про розгляд дисциплінарної справи за його відсутності.

(2) У розгляді дисциплінарної справи вправі брати участь особа, яка порушила дисциплінарне провадження. При розгляді справи можуть бути присутні також інші прокурори.

Стаття 125. Рішення у дисциплінарних справах

(1) Дисциплінарна колегія має право:

- а) накладити дисциплінарне стягнення;
- б) відхилити пропозицію про накладення дисциплінарного стягнення і припинити дисциплінарне провадження;
- с) направити матеріали дисциплінарного провадження до Вищої ради прокурорів для початку процедури зупинення повноважень прокурора.

(2) Дисциплінарна колегія припиняє дисциплінарне провадження з причин:

- а) необґрунтованості притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- б) закінчення строків притягнення до дисциплінарної відповідальності;
- с) недоцільності накладення дисциплінарного стягнення у разі, коли є можливість обмежитися розглядом матеріалів провадження в засіданні.

Стаття 126. Прийняття рішень Дисциплінарної колегії

(1) Рішення по кожній дисциплінарній справі приймається більшістю голосів членів Дисциплінарної колегії, які беруть участь у розгляді справи.

(2) Член Дисциплінарної колегії, який порушив дисциплінарне провадження, не може брати участь у голосуванні.

(3) Рішення Дисциплінарної колегії оформляється в письмовому вигляді та підписується головуючим і членами Колегії, які взяли участь у засіданні.

(4) Рішення Дисциплінарної колегії та матеріали, що підтверджують обґрунтованість накладення дисциплінарного стягнення, направляються Вищій раді прокурорів на затвердження. Про затвердження цього рішення прокурор, на якого накладено дисциплінарне стягнення, повідомляється у триденний термін.

Стаття 127. Оскарження рішення Дисциплінарної колегії

(1) Рішення Дисциплінарної колегії може бути оскаржено до Вищої ради прокурорів прокурором, на якого накладено дисциплінарне стягнення, особою, яка порушила дисциплінарне провадження, або будь-якою іншою особою, яка вважає себе обмеженою у правах винесеним рішенням.

(2) Рішення Вищої ради прокурорів може бути оскаржено до адміністративного суду в установленому законом порядку.

Стаття 128. Зняття дисциплінарного стягнення

(1) Якщо протягом року після накладення дисциплінарного стягнення прокурор не піддається новому стягненню, дисциплінарне стягнення вважається погашеним.

(2) За пропозицією особи, яка порушила дисциплінарне провадження, а також за своєю ініціативою Дисциплінарна колегія після закінчення не менше шести місяців з дня накладення дисциплінарного стягнення може зняти його достроково, якщо прокурор не вчинив нового дисциплінарного порушення, виявив дисциплінованість і порядність при виконанні службових обов'язків.

(3) Протягом строку дії дисциплінарного стягнення до особи, на яку воно накладено, не можуть застосовуватися жодні заходи заохочення.

Глава XVI. Обрання членів Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії і Дисциплінарної колегії

Стаття 129. Порядок обрання

(1) Члени Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії обираються на загальних зборах прокурорів. Прокурори не можуть бути обмежені у виборчому праві.

(2) Вища рада прокурорів утворює виборчу комісію у складі шести осіб, яка розглядає і затверджує результати голосування. Члени комісії обирають її голови.

(3) Обраними членами Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії вважаються прокурори, які набрали найбільшу кількість голосів.

(4) У разі, якщо однакову кількість голосів набрали кілька кандидатів, організовуються повторні вибори, в яких беруть участь тільки кандидати, які набрали рівну кількість голосів.

(5) Положення про вибори розробляється і затверджується Вищою радою прокурорів.

Стаття 130. Заняття вакантних місць

У разі припинення повноважень члена Вищої ради прокурорів обрання або призначення нового члена здійснюється у 30-денний термін після появи вакансії відповідно до встановленої законом процедури.

Стаття 131. Забезпечення діяльності Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії

Діяльність Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії забезпечується підрозділом кадрів і підрозділом внутрішньої безпеки Генеральної прокуратури.

Стаття 132. Діловодство

(1) Порядок денний засідань Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії публікується на офіційних веб-сторінках Прокуратури та Вищої ради прокурорів за шість днів до дня засідання. Рішення Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії також публікуються на офіційних веб-сторінках Прокуратури та Вищої ради прокурорів.

(2) Хід засідань Вищої ради прокурорів, Кваліфікаційної колегії та Дисциплінарної колегії фіксується у протоколі.

(3) Протокол засідання оформляється у шестиденний термін, підписується головуючим у засіданні і другим підписом секретарем засідання.

Розділ IV. Допоміжний і технічний персонал. Бюджет Прокуратури

Глава XVII. Допоміжний і технічний персонал

Стаття 133. Допоміжний персонал

(1) В органах Прокуратури функціонує допоміжний персонал фахівців у правовій, економічній та адміністративній сферах. Допоміжний персонал може мати статус державного службовця відповідно до Закону про державні посади і статус державного службовця № 158-XVI від 4 липня 2008 року.

(2) Допоміжний персонал органів Прокуратури становлять консультанти прокурора, головні спеціалісти, провідні фахівці та спеціалісти.

(3) Допоміжний персонал органів Прокуратури зобов'язаний всією своєю діяльністю дотримуватися прав і свобод громадян, рівності їх перед законом, дотримуватися норм професійної етики і брати участь у безперервній професійній підготовці.

(4) Організація та функціонування допоміжних підрозділів органів Прокуратури, функції персоналу цих підрозділів визначаються положенням, затвердженим Генеральним прокурором.

Стаття 134. Умови призначення на посаду

На посади, зазначені в частині (2) статті 133, можуть призначатися особи, які відповідають таким вимогам:

- a) мають громадянство Республіки Молдови, проживають на її території і мають повну дієздатність;
- b) не мають судимості і користуються доброю репутацією;
- c) володіють державною мовою;
- d) здатні за станом здоров'я до виконання функцій;
- e) мають вищу або середню спеціальну освіту у відповідній галузі;
- f) володіють навичками роботи на комп'ютері або машинопису.

Стаття 135. Призначення на посаду

(1) Призначення на посади допоміжного персоналу здійснюється на основі конкурсу, організованого на рівні органів Прокуратури.

(2) Порядок організації та проведення конкурсу визначається положенням, затвердженим Генеральним прокурором.

(3) Особи, які успішно пройшли конкурс, призначаються на посаду Генеральним прокурором за пропозицією керівника органу Прокуратури.

Стаття 136. Права та обов'язки допоміжного персоналу

(1) Визначення прав і обов'язків допоміжного персоналу здійснюється з урахуванням його ролі і місця у здійсненні діяльності Прокуратури, відповідальності і складності посади, несумісності і заборон, передбачених законом для осіб, які працюють у державних установах.

(2) Допоміжний персонал має право:

- a) на отримання адекватної заробітної плати, яка встановлюється в залежності від рівня органу Прокуратури, займаної посади, трудового стажу та стажу роботи за спеціальністю, а також від інших передбачених законом критеріїв;
- b) на безперервну професійну підготовку, здійснювану на підставі положення, затвердженого Генеральним прокурором;
- c) на об'єднання або вступ до профспілкової організації, а також у місцеві, національні або міжнародні професійні організації з метою захисту своїх професійних і соціально-економічних інтересів;
- d) на підвищення відповідно до професійної підготовки і особистих якостей;
- e) на щорічну оплачувану відпустку, на відпустку по хворобі, на неоплачувану відпустку, на відпустку у зв'язку з навчанням або на відпустку по інших обставинах, а також на інші пільги згідно з чинним законодавством.

(3) Допоміжний персонал повинен виконувати свої службові обов'язки професійно, неупереджено і відповідно до закону, не допускаючи дій, які можуть завдати шкоди фізичним або юридичним особам або підірвати престиж Прокуратури.

Стаття 137. Технічний персонал

(1) Технічний персонал не має статусу державних службовців. Трудові відносини технічного персоналу регулюються трудовим законодавством.

(2) Керівники органів Прокуратури організовують роботу технічного персоналу, приймають на роботу, підвищують, переводять і звільняють його від роботи, застосовують до нього заходи заохочення та дисциплінарні стягнення відповідно до закону.

Глава XVIII. Бюджет Прокуратури.

Організаційне та матеріально-технічне забезпечення

Стаття 138. Бюджет Прокуратури

(1) Діяльність Прокуратури фінансується з державного бюджету.

(2) Бюджет Прокуратури затверджується Парламентом при затвердженні державного бюджету на відповідний рік відповідно до законодавства про бюджетний процес.

Стаття 139. Матеріально-технічне забезпечення органів Прокуратури

(1) Органи центрального і місцевого публічного управління зобов'язані забезпечувати органи Прокуратури службовими приміщеннями.

(2) Забезпечення органів Прокуратури оперативною та криміналістичною технікою, засобами зв'язку та комп'ютерами, службовим автотранспортом здійснюється Генеральною прокуратурою за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 140. Забезпечення фінансово-економічної, адміністративної, діловодної та архівної діяльності

Фінансово-економічна, адміністративна, діловодна і архівна діяльність забезпечується відповідними підрозділами Генеральної прокуратури, функції яких визначаються положенням, затвердженим Генеральним прокурором.

Стаття 141. Статистичні дані

Генеральна прокуратура через свої спеціалізовані підрозділи забезпечує:

- а) збір, обробку, систематизацію, аналіз, розповсюдження та опублікування статистичних даних про стан злочинності і про діяльність органів Прокуратури;
- б) координацію статистичної роботи всіх органів Прокуратури відповідно до діючих статистичних стандартів;

- с) організацію управління статистикою, складання прогнозів, поточну і довгострокову оцінку, розроблення пропозицій;
- д) розроблення статистичної методики.

Стаття 142. Міжнародні відносини

Прокуратура може підтримувати прямі міжнародні відносини, укладати договори та правочини з аналогічними зарубіжними установами у встановлених законом межах.

Стаття 143. Печатка

Органи Прокуратури мають печатку із зображенням Державного герба і своїм найменуванням.

Стаття 144. Охорона

(1) Охорона приміщень, іншого майна органів Прокуратури, безпека працівників і порядок у будівлі прокуратури, перевірка осіб, які входять в будівлю прокуратури і виходять з нього, включаючи особистий огляд, забезпечуються на безоплатній основі підрозділом поліції, визначеними Міністерством внутрішніх справ.

(2) Чисельність підрозділу поліції встановлюється Урядом за пропозицією Генерального прокурора, погодженим з міністром внутрішніх справ.

(3) Державна охорона будівлі Генеральної прокуратури та її підрозділів і при необхідності Генерального прокурора забезпечується відповідно до закону.

Розділ V. Прикінцеві та перехідні положення

Стаття 145. Набрання чинності

(1) Цей закон набирає чинності з дня опублікування, за винятком частини (4) статті 38, яка набирає чинності після першого випуску Національного інституту юстиції.

(2) Положення статті 40 щодо призначення на посаду прокурора не поширюються на осіб, які займають посаду прокурора на момент набрання чинності цим законом.

(3) Органи самоврядування прокурорів створюються у чотиримісячний термін після набрання чинності цим законом. Порядок проведення перших виборів органів самоврядування прокурорів визначається виборчою комісією, призначеною Колегією Прокуратури.

Стаття 146. Виплата пенсій

Витрати на виплату пенсій та щомісячного довічного утримання здійснюється: 50 відсотків встановленого розміру – з бюджету державного соціального страхування і 50 відсотків – з державного бюджету.

Стаття 147. Приведення законодавства у відповідність із цим законом

Уряду в тримісячний термін:

- а) подати Парламенту пропозиції щодо приведення чинного законодавства у відповідність із цим законом;
- б) привести свої нормативні акти у відповідність із цим законом.

Стаття 148. Акти, які втратили силу

З дня набрання чинності цим законом втрачають чинність:

Закон про Прокуратуру № 118-XV від 14 березня 2003 року;

Закон про класні чини та військові звання працівників Прокуратури Республіки Молдови № 920-XIII від 11 липня 1996 року;

Закон про заохочення та дисциплінарну відповідальність прокурорів і слідчих Прокуратури № 921-XIII від 11 липня 1996 року.

Закон Республіки Грузія
«Про прокуратуру в Республіці Грузія»¹⁷⁹
від 21 жовтня 2008 року

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Прокуратура Грузії

1. Прокуратура Грузії (*далі – прокуратура*) – державний орган у системі Міністерства юстиції Грузії, який здійснює свої повноваження згідно із законодавством Грузії.

2. Створення спеціальної або надзвичайної прокуратури забороняється.

3. В межах загальних повноважень, визначених законодавством Грузії, та встановленого законом порядку Міністр юстиції Грузії має право створювати *ad hoc* спеціалізовану прокуратуру, визначати її повноваження і термін діяльності.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому законі терміни вживаються у такому значенні:

- а) прокурор – Міністр юстиції Грузії, Генеральний прокурор Грузії (*далі – Генеральний прокурор*), заступники Генерального прокурора, прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурор м. Тбілісі, окружний прокурор, регіональний прокурор, прокурор Спеціалізованої прокуратури, прокурор з особливо важливих справ, старший прокурор, прокурор, прокурор-криміналіст, прокурор-стажист, керівники та заступники керівників управлінь, підрозділів, відділів та інших прирівняних до них структурних одиниць, які безпосередньо здійснюють функції, передбачені кримінальним процесуальним законодавством, а також у деяких випадках співробітник прокуратури, який безпосередньо не здійснює функції, передбачені кримінальним процесуальним законодавством, але який склав атестаційний іспит для співробітників апарату прокуратури та якому надано прокурорські повноваження за рішенням Міністра юстиції;
- б) слідчий прокуратури – старший слідчий з особливо важливих справ, слідчий з особливо важливих справ, старший слідчий, слідчий, слідчий-стажист;
- в) співробітник прокуратури – прокурор, слідчий прокуратури, радник з правових питань прокуратури, стажист прокуратури, помічник співробітника прокуратури, позаштатний співробітник прокуратури;
- г) стажист прокуратури – особа з вищою юридичною освітою, яка склала атестаційний іспит для співробітників прокуратури та призначена на посаду прокурора, старшого слідчого, слідчого структурного підрозділу або має одну з вищезазначених посад у Генеральній прокуратурі Грузії, прокуратурі Аджарської

¹⁷⁹ Переклад з англійської мови здійснено медіа-центром «Розмай» (Київ).

та Абхазької автономних республік, прокуратурі м. Тбілісі, окружній, регіональній або спеціалізованій прокуратурі згідно зі встановленим Міністром юстиції Грузії порядком;

- e) радник із правових питань прокуратури – особа, яка призначається на посаду, передбачену штатним розписом управління, підрозділу, відділу та структурної одиниці, прирівняної до них, та до функцій якої не входить здійснення повноважень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством. Функції радника з правових питань та функції помічника співробітника або позаштатного співробітника неоднакові;
- f) помічник співробітника прокуратури – технічний співробітник, якого наймають за трудовим договором на посаду помічника співробітника прокуратури згідно зі штатним розписом;
- g) позаштатний співробітник – особа, яку призначають або наймають за трудовим договором на певний період часу для виконання тимчасових завдань прокуратури.

Стаття 3. Завдання прокуратури

1. Згідно зі встановленим законом порядком прокуратура:

- a) здійснює обвинувачення;
- b) з метою забезпечення обвинувачення здійснює процесуальний нагляд на стадії попереднього слідства;
- c) у випадках, передбачених законом, здійснює попереднє слідство у повному обсязі;
- d) здійснює нагляд за точним і однаковим дотриманням вимог законодавства у роботі оперативно-розшукових органів;
- e) здійснює перевірку фактів порушення прав осіб, позбавлених волі, та процесуальні функції у місцях тримання затриманих, попереднього ув'язнення та в місцях обмеження волі, а також в інших установах, які здійснюють пенітенціарні функції або інші призначені судом заходи покарання;
- f) бере участь у судовому розгляді кримінальної справи як сторона та підтримує державне обвинувачення;
- g) здійснює координацію боротьби зі злочинністю;
- h) від імені держави згідно з нормами цивільного судочинства бере участь як позивач у розгляді справ про злочинні угруповання, злочинців, посадових осіб, членів «злочинського світу», торгівців людьми, осіб, які сприяють розповсюдженню наркотичних засобів, а також щодо передачі на користь держави нелегального, здобутого від злочинної діяльності майна особи, засудженої за § 3 (с) статті 194 Кримінального кодексу Грузії;
- i) здійснює оперативно-розшукові заходи згідно з нормами, встановленими законодавством Грузії.

2. Забороняється покладати на прокуратуру обов'язки, не передбачені Конституцією, цим законом та іншими законодавчими актами.

Стаття 4. Принципи діяльності прокуратури

Принципами діяльності прокуратури є:

- a) законність;
- b) захист і повага прав та свобод фізичної особи і прав юридичної особи;
- c) професійність і компетентність;
- d) об'єктивність і неупередженість;
- e) єдність і централізація, підпорядкування нижчих прокурорів та інших співробітників прокуратури Міністру юстиції Грузії;
- f) політичний нейтралітет.

Стаття 5. Правові основи діяльності прокуратури

Правовими основами діяльності прокуратури є: Конституція Грузії, міжнародні договори та угоди Грузії, цей закон та інші правові акти.

Стаття 6. Міжнародні зобов'язання прокуратури

Прокуратура в межах своєї компетенції бере участь у процесі прийняття рішень з тих питань, які впливають із міжнародних договорів та угод Грузії.

Розділ II. Система та організація прокуратури

Стаття 7. Система прокуратури

1. Систему прокуратури складають: Генеральна прокуратура Грузії (*Генеральний прокурор*), прокуратури Аджарської та Абхазької автономних республік, прокуратура м. Тбілісі, окружні прокуратури, регіональні прокуратури, а також спеціальні прокуратури, передбачені § 3 статті 1 цього закону. Термін повноважень прокурорів спеціалізованої прокуратури визначається терміном повноважень спеціалізованої прокуратури.

2. Структура органів прокуратури та посад працівників апарату затверджується Міністром юстиції Грузії згідно з порядком, установленим законом.

Стаття 8. Міністр юстиції Грузії

1. Міністр юстиції Грузії (*Міністр юстиції*):

- a) створює та ліквідує органи прокуратури, визначає територію їх діяльності та в межах своєї компетенції встановлює повноваження структурних одиниць;
- b) призначає та звільняє заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурора м. Тбілісі та окружних прокурорів за рекомендацією Генерального прокурора;

- с) у випадку вчинення злочину забезпечує обвинувачення проти Президента Грузії, члена парламенту Грузії, Голови Верховного Суду Грузії, суддів загальних судів Грузії, членів уряду Грузії, Публічного захисника Грузії¹⁸⁰, Контрольної палати Грузії, членів та Голови Ради Національного банку Грузії, Надзвичайного та Повноважного Посла та посланника Грузії, прокурора, слідчого прокуратури, радника прокуратури, офіцера вищого ешелону Військових Сил та високопосадовця або особи, прирівняної до них згідно зі встановленим законом порядку;
- д) затверджує основні принципи кримінально-правової політики;
- е) розробляє пропозиції щодо фінансування та матеріально-технічного забезпечення прокуратури за поданням Генерального прокурора;
- ф) затверджує структуру органів прокуратури, кількість штатних одиниць та розмір заробітної плати співробітників прокуратури в межах виділеного фонду заробітної плати за поданням Генерального прокурора;
- г) в межах своєї компетенції та згідно зі встановленим законом порядку надає та позбавляє співробітників прокуратури спеціальних державних рангів;
- h) представляє прокуратуру у вищих державних органах Грузії, міжнародних організаціях, а також у відносинах із правозахисними органами інших країн;
- і) за поданням Генерального прокурора вирішує питання застосування дисциплінарних стягнень по відношенню до заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурора м. Тбілісі та окружних прокурорів;
- j) на основі та на виконання закону видає нормативні та одноособові правові акти – накази, вказівки та директиви;
- к) ліквідує незаконні накази, вказівки та директиви нижчих прокурорів;
- l) затверджує порядок діяльності прокуратури та його структурних одиниць, а також правила проходження стажування в органах прокуратури;
- m) затверджує Кодекс професійної етики співробітників прокуратури;
- n) створює консультативні ради з метою розвитку діяльності прокуратури;
- о) здійснює інші, надані законодавством Грузії, повноваження.

2. У випадку відсутності Міністра юстиції або у випадку призупинення його/її повноважень Генеральний прокурор виконує повноваження, передбачені § 1 цієї статті, а у випадку відсутності Генерального прокурора або призупинення його/її повноважень один із заступників Генерального прокурора виконує зазначені вище повноваження.

¹⁸⁰ Найменування інституту парламентського уповноваженого з захисту прав людини, омбудсмена (прим. редактора).

3. Основні принципи кримінально-правової політики, які затверджуються Міністром юстиції, підлягають кодифікації. Виконання вищезазначених принципів є обов'язком усіх нижчих прокурорів.

Розкриття змісту основних принципів кримінально-правової політики співробітником прокуратури тягне за собою дисциплінарну відповідальність, передбачену цим законом.

4. Наказ чи інші акти, видані Міністром юстиції, можна оскаржити в суді у випадку їх невідповідності Конституції або законам Грузії.

Стаття 9. Генеральна прокуратура

1. Генеральну прокуратуру очолює Генеральний прокурор, якого призначає і звільняє Президент Грузії за поданням Міністра юстиції.

2. У Генерального прокурора є заступники. Заступники Генерального прокурора призначаються і звільняються Міністром юстиції за поданням Генерального прокурора.

3. У випадку відхилення Міністром юстиції кандидатури заступника Генерального прокурора не дозволяється її повторне подання в межах одного року.

4. Генеральний прокурор:

- a) організовує та очолює діяльність прокуратури згідно зі встановленим законом порядком;
- b) подає Міністру юстиції кандидатури заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурорів м. Тбілісі та окружних прокурорів;
- c) подає Міністру юстиції звернення щодо звільнення заступників Генерального прокурора, прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурора м. Тбілісі та окружних прокурорів;
- d) призначає та звільняє нижчих прокурорів, слідчих та інших співробітників прокуратури окрім осіб, визначених у § 1 (b) статті 8 цього закону;
- e) призначає прокурора зі спеціальними повноваженнями, який розглядає клопотання спеціальної служби контррозвідки та центру боротьби з тероризмом Міністерства внутрішніх справ Грузії про застосування оперативно-технічних заходів згідно з Законом Грузії «Про Службу контррозвідки»;
- f) призначає прокурора зі спеціальними повноваженнями, який подає клопотання до суду про визначення організації як терористичної;
- g) у випадку вчинення злочину здійснює обвинувачення проти Міністра юстиції згідно зі встановленим законом порядком;
- h) направляє до суду апеляцію з вимогою погіршити умови утримання засудженої особи;

- i) надає статистичні звіти, здійснює узагальнення та вдосконалення прокурорської і слідчої практики, розповсюдження найбільш передових матеріально-технічних засобів та запровадження у практику передового досвіду;
- j) надає пропозиції Міністру юстиції щодо фінансування та матеріально-технічного забезпечення прокуратури;
- k) в межах виділеного фонду заробітної плати подає Міністру юстиції на затвердження структуру прокуратури, кількість штатних одиниць та розмір заробітної плати співробітників прокуратури;
- l) визначає функціональні обов'язки своїх заступників, органів прокуратури та їх структурних одиниць;
- m) вирішує питання дисциплінарних стягнень щодо співробітників прокуратури за винятком осіб, передбачених § 1 (е) статті 8 цього закону;
- n) надає пропозиції Міністру юстиції стосовно дисциплінарних стягнень щодо осіб, передбачених § 1 (е) статті 8 цього закону;
- o) на основі та на виконання закону нормативні та одноособові правові акти – накази, вказівки, директиви;
- p) скасовує незаконні накази, вказівки та директиви нижчих прокурорів;
- q) розглядає скарги та заяви громадян;
- r) здійснює інші передбачені законодавством Грузії повноваження;
- s) у випадку відсутності Генерального прокурора або призупинення його/її перебування на посаді один із заступників Генерального прокурора здійснює його/її обов'язки;
- t) наказ або інший акт Генерального прокурора у випадку невідповідності Конституції або законам Грузії може бути оскаржено до Міністра юстиції або суду;
- u) до складу Генеральної прокуратури входять такі структурні одиниці: управління, підрозділи та інші структури (підструктури), які мають керівників та можуть мати заступників керівників структурних відділів, прокурорів з особливо важливих справ, старших прокурорів, прокурорів-криміналістів, прокурорів, старших слідчих з особливо важливих справ, слідчих з особливо важливих справ, радників та спеціальних співробітників.

Стаття 10. Прокуратури Аджарської та Абхазької автономних республік

1. Прокуратури Аджарської та Абхазької автономних республік очолюють відповідно прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік, яких призначає та звільняє Міністр юстиції за поданням Генерального прокурора.
2. У випадку відхилення Міністром юстиції кандидатур прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік не дозволяється їх повторне подання в межах одного року.

3. Прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік мають своїх заступників, яких призначає та звільняє Генеральний прокурор.

4. До складу прокуратур Аджарської та Абхазької автономних республік входять такі структурні одиниці: управління та інші структурні підрозділи, які мають керівників та можуть мати заступників керівників структурних відділів, старших прокурорів, прокурорів-криміналістів, прокурорів, старших слідчих, слідчих, радників та спеціальних співробітників.

5. Начальники управлінь та інших структурних підрозділів прокуратур Аджарської та Абхазької автономних республік, а також їх заступники, начальники слідчих відділів та їх заступники, прокурори слідчих відділів, прокурори-криміналісти, старші прокурори і прокурори управлінь та інших структурних відділів, радники, спеціальні співробітники, регіональні прокурори і заступники прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, прокурори, старші слідчі, радники та спеціальні співробітники окружної прокуратури, розміщеної на території юрисдикції Аджарської та Абхазької автономних республік, призначаються та звільняються Генеральним прокурором.

6. Прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік у межах своїх повноважень видають одноособові правові акти – накази, виконання яких є обов'язковим для нижчих прокурорів та співробітників прокуратури.

Стаття 11. Прокуратура м. Тбілісі та регіональні прокуратури

1. Прокуратуру м. Тбілісі та регіональні прокуратури очолюють відповідно прокурор Тбілісі та регіональний прокурор, яких призначає та звільняє Міністр юстиції за поданням Генерального прокурора.

2. У випадку відхилення Міністром юстиції кандидатури прокурора м. Тбілісі та регіональних прокурорів не дозволяється їх повторне подання в межах одного року.

3. Регіональна прокуратура створюється за територіальними одиницями. Територія юрисдикції регіональної прокуратури визначається Міністром.

4. Прокурор м. Тбілісі і регіональні прокурори мають заступників, яких призначає та звільняє Міністр юстиції.

5. До складу прокуратур м. Тбілісі та регіонів входять управління та інші структурні відділи, які мають начальників і можуть також мати заступників начальників структурних відділів, старших прокурорів, прокурорів-криміналістів, прокурорів, старших слідчих, слідчих, радників та спеціалістів.

6. Співробітників прокуратур м. Тбілісі та регіонів, за виключенням осіб, визначених у § 1 цієї статті, призначає та звільняє Міністр юстиції.

7. Прокурор м. Тбілісі та регіональні прокурори в межах своєї компетенції видають одноособові правові акти – накази, виконання яких є обов'язковим для нижчих співробітників відповідної прокуратури.

Стаття 12. Окружні прокуратури

1. Окружні прокуратури очолюють окружні прокурори, яких призначає та звільняє Міністр юстиції за поданням Генерального прокурора.
2. Окружні прокуратури створюються за територіальними одиницями. Територія юрисдикції окружної прокуратури визначається Міністром юстиції.
3. Окружні прокурори можуть мати заступників, які призначаються та звільняються Генеральним прокурором.
4. Окружні прокуратури мають прокурорів, офіс-менеджерів та можуть мати спеціальних співробітників, яких призначає та звільняє Генеральний прокурор.
5. Окружні прокурори в межах своєї компетенції видають одноособові правові акти – накази, виконання яких є обов'язковими для нижчих співробітників відповідної прокуратури.

Стаття 13. Форми підпорядкування нижчого прокурора вищому

1. Підпорядкування нижчого прокурора вищому має таке значення:
 - a) обов'язковість виконання нижчим прокурором вказівок вищого щодо організації та діяльності прокуратури;
 - b) обов'язковість звітування нижчого прокурора перед вищим у ході здійснення ним своїх функціональних обов'язків;
 - c) здійснення вищим прокурором у випадку необхідності повноважень нижчого прокурора або доручення нижчому прокурору здійснювати його/її окремі повноваження;
 - d) відміну вищим прокурором прийнятих нижчим прокурором актів і рішень та внесення до них змін або їх заміну іншими рішеннями й актами;
 - e) розгляд вищим прокурором скарг на рішення та акти нижчого прокурора;
 - f) надання нижчим прокурором вищому звіту про свою діяльність, інформацію, справи та матеріали.
2. Відповідно до Конституції та цього закону Міністр юстиції має право встановлювати інші форми підпорядкування нижчого прокурора вищому.
3. Нижчий прокурор та інші співробітники прокуратури зобов'язані виконувати усі законні вимоги та вказівки вищого прокурора.

Розділ III. Напрями діяльності прокуратури

Стаття 14. Здійснення обвинувачення

1. Прокуратура здійснює обвинувачення у порядку та в межах установлених кримінальним процесуальним законом.
2. З метою забезпечення обвинувачення прокуратура на стадії попереднього слідства здійснює процесуальний нагляд.

Стаття 15. Попереднє слідство

У справах про злочини та інші протиправні діяння, передбачені процесуальним законодавством та в установленому законом порядку, прокуратура у повному обсязі здійснює попереднє слідство та може здійснювати оперативно-кримінальні заходи.

Стаття 16. Нагляд за чітким та однаковим здійсненням діяльності оперативними органами по боротьбі зі злочинністю

1. З метою забезпечення чіткого та однакового виконання вимог законодавства про діяльність оперативних органів по боротьбі зі злочинністю прокурор забезпечує нагляд за оперативними заходами, які здійснюються оперативними органами по боротьбі зі злочинністю, а також за законністю їх рішень у процесі здійснення цієї діяльності.

2. Законність та вмотивованість постанови судді про проведення, продовження та зупинення оперативних заходів по боротьбі зі злочинністю не є предметом прокурорського нагляду.

3. Дані про особу, яка надає або надавала конфіденційну допомогу оперативному органу по боротьбі зі злочинністю, співпрацює або співпрацювала з ним, а також тактика отримання оперативної інформації, організація оперативної розробки і секретна частина інших справ оперативно-розшукового обліку не є предметом прокурорського нагляду.

4. Правом на здійснення оперативної розробки справи та на ознайомлення з конфіденційними матеріалами оперативно-розшукового обліку справ мають такі особи: Міністр юстиції, Генеральний прокурор, заступники Генерального прокурора, керівники структурних підрозділів прокуратури та їх заступники, прокурори та заступники прокурорів Аджарської та Абхазької автономних республік, окружні прокурори та їх заступники, прокурор м. Тбілісі та його/її заступники та регіональні прокурори відповідно до територій їх юрисдикції; а також інші прокурори, визначені Міністром юстиції, Генеральним прокурором і заступниками Генерального прокурора, прокурорами Аджарської та Абхазької автономних республік, окружними прокурорами, прокурором м. Тбілісі та регіональними прокурорами.

Стаття 17. Захист прав людини та забезпечення процесуальних функцій у місцях тримання під вартою, попереднього затримання, позбавлення або обмеження волі

1. Прокурор має такі повноваження:

- а) з метою дотримання закону інспектувати установи, які здійснюють взяття під варту, попереднє затримання, позбавлення або обмеження волі та інші пенітенціарні установи з виконання покарань та заходів примусового характеру;
- б) з метою виконання повноважень, передбачених підпунктом (а) цієї статті у будь-який час відвідувати відповідні установи;

- с) опитувати затриманих, взятих під варту, засуджених та осіб, до яких застосовано заходи примусового характеру;
- д) знайомитися із документами, відповідно до яких осіб затримано, взято під варту, покарано або застосовано проти них заходи примусового характеру;
- е) вживати термінових заходів з метою звільнення особи, яку незаконно затримано, взято під варту, або проти якої застосовано заходи примусового характеру.

2. Прокурор здійснює інші повноваження, передбачені законодавством Грузії.

Стаття 18. Прокурор як державний обвинувач

1. Прокурор виступає як державний обвинувач у суді першої інстанції. На нього/неї покладено зобов'язання доводити обвинувачення.

2. Прокурор має право відмовитися від підтримання обвинувачення повністю або частково, якщо зібрані докази не доводять обвинувачення. Відмова прокурора від обвинувачення має бути обґрунтованою.

3. На стадії судового розгляду справи прокурор може здійснювати такі права: заявляти клопотання або відвід; представляти докази і брати участь у розгляді щодо допустимості доказів, зупинення процедури обвинувачення або/та попереднього слідства, зупинення процедури обвинувачення, повернення справи на додаткове розслідування, направлення справи у суд та інших питань.

4. У суді першої інстанції та на стадії апеляційного провадження прокурор зобов'язаний брати участь у розгляді справи публічного обвинувачення. Він/вона можуть здійснювати такі права: заявляти клопотання або відвід; представляти докази; брати участь у розгляді доказів, представлених стороною захисту; висловлювати свою думку стосовно питань, які виникають під час судового розгляду; брати участь у судових дебатах сторін та висловлювати суду свою позицію стосовно доведеності обвинувачення, кримінальної кваліфікації діяння, осудності підсудної особи, виду покарання, призначення міри покарання, кримінальної відповідальності та звільнення від покарання.

5. Прокурор підтримує свою скаргу або як сторона висловлює думку щодо скарг, які вносять інші учасники процесу.

Стаття 19. Координація боротьби зі злочинністю

1. Із метою вчасного викриття, розслідування, розкриття, утримання та попередження злочину, а також уникнення розвитку кримінальної ситуації, ліквідації причин та умов злочину прокуратура координує боротьбу зі злочинністю та співпрацю органів правопорядку.

2. Порядок координації боротьби зі злочинністю визначається Положенням, яке затверджується Президентом Грузії.

Стаття 20. Цивільний позов прокурора про передання на користь держави незаконного, нелегального, отриманого злочинним шляхом майна

1. Згідно з норм цивільно-процесуального законодавства та у встановлених ним межах прокурор подає цивільний позов проти злочинного угруповання, злочинця, посадової особи, члена «злочинського світу», торгівця людьми, особи, яка сприяє розповсюдженню наркотичних засобів, а також стосовно передання на користь держави незаконного, нелегального та отриманого злочинним шляхом майна особи, яку засуджено за злочини, передбачені § 3 (с) статті 194 Кримінального кодексу Грузії.

Розділ IV. Прокурорські акти

Стаття 21. Система прокурорських актів

Під час виконання своїх службових обов'язків прокурор у межах своєї компетенції та у встановленому законодавством Грузії порядку виносить такі акти: вимогу, подання, протест, постанову, погодження, вказівку, скаргу, інформацію.

Стаття 22. Вимога

1. Прокурор має право вимагати:

- а) здійснення у кримінальній справі ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства, організації, установи;
- б) виділення спеціаліста з метою вирішення питань, які виникають під час здійснення передбачених законом функцій;
- в) представлення документів, матеріалів, справ, даних та іншої інформації з метою здійснення нагляду або процесуального керівництва.

2. Витребувана інформація надається прокурору протягом 10 днів незалежно від її характеру.

3. За вимогою прокурора документи та інша інформація можуть бути перевірені за місцем їх знаходження прокурором або за його дорученням спеціалістом, експертом чи іншою особою.

4. За вимогою прокурора документи та інша інформація мають бути надані у зазначене прокурором місце.

5. У передбачених законодавством Грузії випадках прокурор зобов'язаний охороняти державні або інші конфіденційні дані, які містяться у витребуваній інформації.

6. Забороняється втручатися в компетенцію суду та вимагати будь-яких матеріалів або справи за виключенням випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Стаття 23. Подання

1. Прокурор у межах своїх повноважень та в порядку, встановленому законодавством Грузії, з метою викорінення причин та умов сприяння порушенням подає учасникам правових відносин, визначеним у статтях 14–17 цього закону, інформацію про порушення закону, які протягом 10 днів повинні інформувати прокурора про вжиті заходи.
2. Прокурора інформують про дату розгляду подання. Він/вона має право брати участь у розгляді.

Стаття 24. Протест

1. Прокурор подає письмовий протест про невідповідність правових актів та дій осіб, визначених у статтях 16–17 цього закону.
2. У протесті прокурор може вимагати:
 - a) повної або часткової відміни незаконного акту або приведення його у відповідність до закону;
 - b) зупинення дії незаконного акту;
 - c) відновлення порушеного права;
 - d) накладення відповідних заходів відповідальності на порушника.
3. Прокурор подає протест на незаконний акт до органу, який його видав, або до вищого органу. У такий саме спосіб здійснюється оскарження незаконного акта посадової особи.
4. Протест прокурора розглядається протягом 10 днів після його надходження. Прокурора невідкладно інформують про результати розгляду.
5. Прокурора інформують про дату розгляду протесту.
6. Протест може бути відкликано тим самим або вищим прокурором.
7. Вищий прокурор має право до початку розгляду протесту вносити до нього зміни або замінити його новим протестом.

Стаття 25. Постанова

1. Прокурор у межах своїх повноважень та у встановленому законом порядку залежно від характеру порушення особою або посадовцем законодавства Грузії виносить постанову у справах, передбачених кримінальним процесуальним законодавством, а також про порушення провадження про адміністративне правопорушення або дисциплінарного провадження.
2. Постанова прокурора про порушення провадження про адміністративне правопорушення або про дисциплінарне провадження розглядається уповноваженим органом або посадовою особою протягом 10 днів після її постановлення. Прокурора інформують про результати розгляду.

Стаття 26. Погодження

У випадках, передбачених законом, прокурор дає письмове погодження на дії державних органів або посадових осіб.

Стаття 27. Вказівка

1. У випадках, передбачених законом, прокурор має право давати письмову вказівку органам попереднього слідства.
2. Вказівка прокурора з питань попереднього слідства є обов'язковою для виконання.

Стаття 28. Скарга

1. Згідно з кримінальним процесуальним законодавством прокурор має право:
 - a. Оскаржувати ухвалені судові рішення у кримінальній справі, яке ще не вступило в законну силу, у суді вищої інстанції та брати участь у розгляді справи як сторона;
 - b. За нововиявленими обставинами оскаржувати рішення суду, яке вже вступило в законну силу, та брати участь у судовому розгляді як сторона.
2. До початку розгляду справи скаргу може відкликати той самий або вищий прокурор.

Стаття 29. Інформація

1. Прокурор у межах своєї компетенції інформує відповідні державні органи або органи місцевого самоврядування про стан законності та правопорядок.

Стаття 30. Оскарження прокурорських актів

1. Подання, протест, постанова, вказівка прокурора у встановленому законом порядку можуть бути оскаржені в суді або лише один раз у вищого прокурора протягом 10 днів.
2. Оскарження не зупиняє виконання прокурорських актів за винятком випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Розділ V. Співробітники прокуратури

Стаття 31. Вимоги до кандидатів на посади прокурора та слідчого прокуратури

1. Прокурором, слідчим прокуратури може бути призначений громадянин Грузії, який має вищу юридичну освіту, володіє мовою судочинства, пройшов стажування у прокуратурі протягом від півроку до року, склав атестаційний іспит з конституційного права, кримінального права, кримінального процесуального права, пенітенціарного права та основ оперативно-розшукової діяльності, який прийняв присягу співробітника прокуратури, та за своїми діловими і моральними якостями, а також

за станом здоров'я здатний виконувати обов'язки прокурора або слідчого прокуратури.

2. Від складення атестаційного іспиту звільняються такі особи: Міністр юстиції, Генеральний прокурор, заступники Генерального прокурора або особа, яка склала атестаційний іспит на посаду судді або адвоката. Якщо прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік не склали іспит на посаду судді або адвоката, вони мають зробити це протягом року.

3. Особа, яка відповідає одній із наступних вимог, звільняється від стажування у прокуратурі:

- а) має не менше одного року досвіду роботи судді, слідчого або захисника;
- б) склала атестаційний іспит на посаду судді;
- в) має досвід роботи у сфері права не менше 3 років.

4. Особа, яка відповідає вимогам, викладеним у § 3 цієї статті, може пройти стажування на добровільній основі.

5. Атестаційний іспит для співробітника прокуратури проводиться у формі тестів. Вища рада юстиції Грузії забезпечує завчасне опублікування тестів. Порядок проведення, графік та програма атестаційного іспиту, регламент атестаційної комісії та її склад затверджуються Президентом Грузії за поданням Вищої ради юстиції Грузії. На прохання Генерального прокурора Президент має право призначити додатковий атестаційний іспит.

6. Для того, щоб отримати призначення на посади прокурора м. Тбілісі та його/її заступників, регіональних прокурорів та його/її заступників, а також прокурорів спеціальних прокуратур, потрібно мати досвід у сфері права не менше 3 років. У деяких випадках за вмотивованим рішенням Міністр юстиції має право скоротити термін повноважень прокурора м. Тбілісі та його/її заступників, окружних прокурорів та його/її заступників на 18 місяців. Генеральний прокурор за своїм вмотивованим рішенням може скоротити зазначений вище термін окружних прокурорів та прокурорів спеціалізованих прокуратур на 12 місяців.

7. Співробітники прокуратури проходять атестацію один раз на 3 роки. Порядок проведення атестації визначається Міністром юстиції.

8. Радники, технічні та позаштатні працівники прокуратури призначаються та звільняються Генеральним прокурором згідно зі встановленим Законом Грузії «Про державну службу» порядком.

9. Посада співробітника прокуратури є несумісною з обійманням будь-якої іншої державної посади чи посади в органах місцевого самоврядування, а також зі здійсненням підприємницької або оплачуваної діяльності, за винятком наукової та педагогічної діяльності. Співробітник прокуратури має право одночасно займатися іншою оплачуваною діяльністю у прокуратурі або обіймати іншу посаду у прокуратурі.

10. Співробітник прокуратури не може бути членом політичного об'єднання або займатися політичною діяльністю.

11. Співробітнику прокуратури не дозволяється організовувати страйки та брати в них участь.

Стаття 32. Присяга співробітника прокуратури

1. Перед початком своєї діяльності в органах прокуратури співробітник приймає присягу перед Міністром юстиції: «Я (ім'я, прізвище) урочисто присягаю перед Богом та народом чесно виконувати свої обов'язки у прокуратурі і суворо дотримуватися Конституції Грузії та її законів».

2. Прийняття присяги може бути проведено без релігійної клятви. Особа, яка прийняла присягу, підписується під текстом присяги, який зберігається в його/її особовій справі.

Стаття 33. Підстави для відмови в прийманні на роботу в прокуратуру

Не можуть бути прийняті на роботу в прокуратуру особи, які:

- a) мають судимість;
- b) страждають алкоголізмом, наркоманією, токсикоманією, психічними захворюваннями та іншими важкими хронічними недугами;
- c) визнані в судовому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- d) звільнені з іншої роботи за ганебні вчинки.

Стаття 34. Звільнення співробітника прокуратури

Співробітник прокуратури звільняється за/у зв'язку з:

- a) власним бажанням;
- b) погіршенням стану здоров'я, каліцтвом або хронічною хворобою, внаслідок яких він не може продовжувати роботу;
- c) закінченням передбаченого договором строку;
- d) невиконанням або неналежним виконанням службових обов'язків;
- e) невиконанням або неналежним виконанням передбачених договором службових обов'язків;
- f) службовою невідповідністю;
- g) грубим або систематичним порушенням трудової дисципліни;
- h) скороченням штату;
- i) обранням або призначенням в органи законодавчої, виконавчої, судової влади, місцевого самоврядування, а також у випадках несумісності посад;
- j) порушенням присяги, розголошенням службової таємниці та неналежною поведінкою;
- k) набранням законної сили обвинувальним вироком;

- l) у випадках, передбачених у підпунктах (а), (с) статті 33 цього закону;
- m) втратою громадянства Грузії;
- n) порушенням вимог прийому на роботу;
- o) досягненням пенсійного віку.

Розділ VI. Правовий захист співробітників прокуратури

Стаття 35. Правовий захист співробітника прокуратури

1. При виконанні своїх обов'язків співробітник прокуратури є незалежним. Він/вона не може бути відсторонений від роботи або звільнений окрім випадків, передбачених цим законом та у встановленому порядку.

2. Посягання на співробітника прокуратури під час виконання службових обов'язків, приниження його/її гідності, загроза на його/її адресу, опір, насильство, посягання на його/її життя, здоров'я і майно тягне за собою відповідальність, передбачену законом. У разі надходження заяви або інформації про посягання на здоров'я або майно співробітника прокуратури або його/її членів родини органи державної влади зобов'язані вжити передбачені законом заходи для захисту їх особистості та майнової безпеки.

3. Співробітник прокуратури має право носити та зберігати вогнепальну зброю, а також спеціальні засоби індивідуального захисту у визначеному законом порядку.

Стаття 36. Неприпустимість втручання у діяльність співробітника прокуратури

Втручання посадових осіб, громадських і політичних об'єднань, їх представників або інших осіб, які не уповноважені законом втручатися у діяльність співробітника прокуратури, або здійснення на нього/неї впливу у будь-якій формі та створення перешкод виконанню його/її діяльності карається законом.

Стаття 37. Право співробітника прокуратури на судовий захист

Співробітник прокуратури для захисту своїх прав та свобод може звертатися до суду.

Стаття 38. Відповідальність співробітника прокуратури

1. За вчинення злочину або адміністративного правопорушення співробітник прокуратури несе відповідальність у загальному порядку.

2. Затриманий, взятий під варту або засуджений співробітник прокуратури розміщується або відбуває покарання ізольовано від інших засуджених.

3. Кримінальну справу за фактом вчинення співробітником прокуратури злочину порушує тільки Міністр юстиції. Злочин, вчинений співробітником прокуратури, розслідується тільки Генеральною прокуратурою.

4. У ході розслідування кримінальної справи до ухвалення остаточного рішення Міністр юстиції або Генеральний прокурор у встановленому порядку мають право відсторонити співробітника прокуратури від роботи.

5. За порушення присяги, трудової дисципліни, вчинення ганебних дій або/та невиконання чи неналежне виконання покладених на нього/неї обов'язків до співробітника прокуратури застосовуються такі дисциплінарні стягнення:

- a) зауваження;
- b) догана;
- c) пониження в посаді;
- d) звільнення з посади;
- e) звільнення з прокуратури.

6. У випадку підтвердження факту дисциплінарного порушення дисциплінарне стягнення накладається не пізніше одного року. У зазначений вище термін не входить час перебування співробітника прокуратури у відпустці або на лікарняному. Дисциплінарне стягнення не накладається, якщо з часу вчинення порушення минуло 3 роки. Співробітника звільняють з прокуратури у разі вчинення навмисного порушення, незалежно від того, скільки часу минуло з моменту його вчинення. Якщо співробітник вчиняє злочин з необережності, питання про його/її звільнення з прокуратури вирішується уповноваженою особою, незалежно від того, скільки часу минуло з моменту його вчинення, окрім випадків, передбачених законодавством Грузії.

7. Міністр юстиції та Генеральний прокурор в межах своєї компетенції мають право застосовувати щодо співробітника прокуратури дисциплінарні стягнення, передбачені у § 5 цієї статті.

8. Прокурори Аджарської та Абхазької автономних республік мають право застосовувати лише такі дисциплінарні стягнення, як зауваження і догана.

9. Щодо застосування дисциплінарного стягнення (яке може накладатися лише Генеральним прокурором) за порушення, вчинене співробітником прокуратури, керівник відповідного органу прокуратури вносить пропозицію Генеральному прокурору про застосування дисциплінарного стягнення щодо осіб, передбачених у § 4 (m) статті 9.

10. Щодо того ж самого порушення, вчиненого співробітником прокуратури, може бути застосовано лише одне дисциплінарне стягнення.

11. Міністр юстиції або Генеральний прокурор має право скасувати, пом'якшити або погіршити дисциплінарне стягнення щодо співробітника прокуратури, яке було застосоване особою, передбаченою у § 8 цієї статті.

12. Дисциплінарне стягнення накладається за наказом прокурора. Співробітника, щодо якого застосовується дисциплінарне стягнення, має бути ознайомлено з наказом.

Наказ про накладення дисциплінарного стягнення зберігається в особовій справі співробітника.

13. Співробітник прокуратури вважається таким, що не мав дисциплінарного стягнення, якщо пройшов один рік після його накладення і, якщо його/її не було піддано новому дисциплінарному стягненню.

14. У випадках, передбачених статтею 39 цього закону, дисциплінарне стягнення може бути знято достроково. Дисциплінарне стягнення знімається за відповідним наказом, з яким ознайомлюють співробітника, який мав стягнення. Наказ про дострокове зняття дисциплінарного стягнення зберігається в особовій справі співробітника.

15. Наказ прокурора про застосування дисциплінарного стягнення щодо співробітника прокуратури може бути оскаржено у вищого прокурора або у суді протягом 30 днів.

16. Оскарження наказу не зупиняє виконання дисциплінарного стягнення.

Стаття 39. Заохочення співробітника прокуратури

За зразкове виконання службових обов'язків та інші заслуги для заохочення співробітника прокуратури застосовуються такі заходи:

- а) оголошення подяки;
- б) преміювання або нагородження коштовним подарунком;
- в) надання додаткової оплачуваної відпустки тривалістю 10 календарних днів;
- г) дострокове присвоєння чергового спеціального державного рангу;
- д) присвоєння звання «Почесний співробітник прокуратури» та нагородження нагрудним знаком;
- е) подання до державної нагороди.

Розділ VII. Соціальний захист співробітника прокуратури

Стаття 40. Соціальний захист співробітника прокуратури

1. Соціальний захист співробітника прокуратури гарантується Конституцією Грузії, цим законом та іншими правовими актами Грузії. Держава забезпечує соціальний захист співробітника прокуратури.

2. Співробітник прокуратури підлягає обов'язковому державному страхуванню за рахунок державного бюджету. Збитки, заподіяні співробітнику прокуратури (членам його/її родини) під час виконання службових обов'язків, у повному обсязі відшкодовується з державного бюджету в установленому законом порядку.

3. Співробітник прокуратури має право вимагати відшкодування, передбачене у § 2 цієї статті протягом одного року після заподіяння збитків.

4. У разі загибелі співробітника прокуратури у результаті нападу, який стався під час виконання службових обов'язків, членам його/її родини надається одноразова допомога в розмірі 10 000 GEL¹⁸¹.
5. У разі каліцтва, яке сталося у результаті нападу на співробітника прокуратури під час виконання службових обов'язків, він/вона одержує одноразову допомогу з державного бюджету у розмірі не більше 7000 GEL.
6. Співробітнику прокуратури надається щорічна оплачувана відпустка тривалістю 30 календарних днів.
7. Прокурору, слідчому та раднику прокуратури, які мають такі ж права, як судді суду відповідної інстанції, а також Міністру юстиції, Генеральному прокурору та заступникам Генерального прокурора надаються такі ж пільги, які мають Голова Верховного Суду Грузії та його/її заступники.

Стаття 41. Заробітна плата співробітника прокуратури

1. Заробітна плата співробітника прокуратури складається із посадового окладу, премій та інших доплат, передбачених законодавством Грузії.
2. Посадовий оклад співробітника прокуратури та слідчого Генеральної прокуратури становить не менше 500¹⁸² GEL. Оклад прокурорів та слідчих прокуратур Аджарської та Абхазької автономних республік, прокуратури м. Тбілісі, окружних прокуратур та спеціальних прокуратур, передбачених у § 3 статті 1 цього закону, становить не менше 400 GEL.

Стаття 42. Спеціальні класні чини співробітників прокуратури

1. Прокурору, слідчому та раднику прокуратури відповідно до займаної посади, вченого ступеня, кваліфікації, стажу роботи та за сумлінне виконання своїх службових функцій присвоюються класні чини.
2. Порядок присвоєння та позбавлення класних чинів визначається законодавством Грузії.
3. Класні чини прокурора й слідчого прокуратури прирівняні до спеціальних чинів, які встановлені законодавством Грузії щодо військовослужбовців та співробітників Міністерства внутрішніх справ Грузії.

Розділ VIII. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення прокуратури

Стаття 43. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення прокуратури

1. Фінансування прокуратури здійснюється за рахунок фондів державного бюджету. Згідно зі встановленим законодавством Грузії порядком кошти на витрати прокуратури передбачаються у державному бюджеті окремим кодом.

¹⁸¹ Офіційне позначення національної валюти Грузії – ларі (прим. редактора).

¹⁸² Становить близько 2400 грн (прим. редактора).

2. Матеріально-технічне забезпечення прокуратури здійснюється централізовано.
3. Земельна ділянка, приміщення та обладнання, які знаходяться у володінні прокуратури, рухоме та нерухоме майно, придбане за рахунок коштів державного бюджету, вважаються власністю держави.
4. З метою відшкодування збитків державі суми, конфісковані прокуратурою, направляються до державного бюджету.
5. Представницькі витрати прокуратури відшкодовуються відповідно до встановленого законодавством Грузії порядку.

Розділ IX. Інші питання діяльності та організації прокуратури

Стаття 44. Підвищення кваліфікації співробітників прокуратури

1. Співробітники прокуратури підвищують свою кваліфікацію у спеціальних наукових та навчальних закладах.
2. Співробітники прокуратури можуть підвищувати свою кваліфікацію у навчальних закладах інших країн, правоохоронних установах та науково-дослідних центрах шляхом використання допомоги, передбаченої міжнародними договорами і угодами, а також різноманітними міжнародними програмами.

Стаття 45. Печатка, посвідчення, формений одяг та знаки відмінності

1. Генеральна прокуратура та інші органи прокуратури мають круглу печатку із зображенням Державного герба Грузії та назвою прокуратури.
2. Міністру юстиції та Генеральному прокурору посвідчення видає Президент Грузії.
3. Співробітникам прокуратури посвідчення видають Генеральний прокурор або заступник Генерального прокурора.
4. Співробітник прокуратури, якому присвоєно спеціальний класний чин, носить формений одяг затвердженого зразка. Зразок форменого одягу та знаки відмінності пропонуються Міністром юстиції та затверджуються Президентом Грузії.

Стаття 46. Статистична звітність

Прокуратура спільно з іншими відомствами розробляє єдині форми статистичних даних та встановлює єдиний порядок складення статистичних даних в органах прокуратури.

Стаття 47. Міжнародні відносини прокуратури

Прокуратура має право здійснювати співробітництво з органами інших країн та міжнародними організаціями згідно з законодавством Грузії.

Стаття 48. Розгляд заяв і скарг у прокуратурі

1. Прокуратура згідно із законодавством та в межах своєї компетенції розглядає спеціальні заяви та скарги. Прокуратура також здійснює прийом громадян.
2. Заяви та скарги, які стосуються правопорушень, підлягають невідкладному розгляду.

Розділ X. Контроль за діяльністю прокуратури та використанням бюджетних коштів

Стаття 49. Парламентський контроль

Парламентський контроль за діяльністю прокуратури здійснюється шляхом заслуховування інформації Міністра юстиції. Ця інформація не стосується кримінального провадження, за винятком випадків, безпосередньо передбачених законодавством Грузії, міжнародними договорами та угодами.

Стаття 50. Президентський контроль

Президент Грузії як глава держави час від часу заслуховує інформацію Міністра юстиції або Генерального прокурора. Ця інформація не стосується кримінального провадження, за винятком випадків, безпосередньо передбачених законодавством Грузії, міжнародними договорами та угодами.

Стаття 51. Судовий контроль

Здійснення прокуратурою слідчих і процесуальних дій, що обмежують визначені Конституцією Грузії права людини і свободи, допускається на підставі вмотивованого рішення суду в установленому законодавством Грузії порядку.

Стаття 52. Контроль за використанням державних коштів та видатками

Контроль за видатками та використанням виділених прокуратурі державних коштів та інших матеріальних цінностей держави здійснюється Контрольною палатою Грузії.

Розділ XI. Перехідні положення

Стаття 53

1. Прокуратуру як установу реорганізовано і створено у системі Міністерства юстиції.
2. Прокуратура Грузії як установа, яка знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, є правонаступником прокуратури Грузії.
3. Прокуратура Грузії як установа, що знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції, забезпечує виконання справ, порушених прокуратурою, відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу Грузії.

4. Міністр юстиції Грузії забезпечує відповідність правових актів.
5. Нормативні акти, видані Генеральним прокурором Грузії, мають законну силу до здійснення діяльності, передбаченої у § 4 цієї статті.
6. Уряд Грузії забезпечує передачу до прокуратури Грузії як установи, що знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, грошових знаків, які були видані прокуратурі, на день набрання чинності цим законом.
7. Міністр економічного розвитку забезпечує виділення необхідного майна для функціонування (включаючи майно, що знаходиться на балансі прокуратури) прокуратури як установи, яка знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, згідно з законодавством Грузії.
8. Міністр юстиції до 1 березня 2009 р. забезпечує підготовку законодавства, яке визначить місце юридичної особи публічного права – Служби правової допомоги, яка сьогодні знаходиться в межах юрисдикції Міністерства юстиції Грузії, у системі державних органів.

Розділ XII. Заключні положення

Стаття 54. Набрання чинності законом

1. Цей закон набирає чинності через 15 днів з дня свого опублікування, за винятком § 6 та 7 статті 53.
2. § 6 та 7 статті 53 та § 7 статті 54 набирають чинності з дня опублікування.

IV. Проект Закону України «Про прокуратуру»¹⁸³

Цей Закон визначає правові засади організації прокуратури України, систему прокуратури, статус прокурорів, систему та порядок здійснення прокурорського самоврядування, а також установлює систему і загальний порядок забезпечення діяльності прокуратури.

Розділ I. Засади організації і діяльності прокуратури

Стаття 1. Завдання прокуратури

1. Прокуратура сприяє здійсненню правосуддя шляхом реалізації функцій, визначених Конституцією України і цим Законом, з метою забезпечення балансу інтересів людини, суспільства і держави.

Стаття 2. Функції прокуратури

1. На прокуратуру покладаються:

- 1) нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;
- 2) підтримання державного обвинувачення в суді;
- 3) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи людини;
- 4) представництво інтересів особи або держави в суді у випадках, визначених статтями 61, 62 цього Закону.

У межах реалізації цих функцій прокуратура також надає міжнародну правову допомогу.

2. На прокуратуру не може покладатися здійснення функцій, не передбачених Конституцією України і цим Законом.

Стаття 3. Засади діяльності прокуратури

1. Діяльність прокуратури засновується на засадах:

- 1) верховенства права;
- 2) законності;
- 3) незалежності;
- 4) відкритості.

¹⁸³ Схвалено 22 грудня 2011 року на шостому пленарному засіданні Комісії зі зміцнення демократії та утворення верховенства права.

Стаття 4. Законодавство про прокуратуру і статус прокурорів

1. Система прокуратури і статус прокурорів в Україні визначаються Конституцією України і цим Законом.

Стаття 5. Здійснення функцій прокуратури виключно прокурорами

1. Функції прокуратури в Україні здійснюються виключно прокурорами. Делегування функцій прокуратури, а також присвоєння цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається.

Розділ II. Система прокуратури

Глава 1. Організаційні основи системи прокуратури

Стаття 6. Система прокуратури

1. Систему прокуратури складають:

- 1) Генеральний прокурор України;
- 2) регіональні прокуратури;
- 3) окружні прокуратури.

2. Єдність системи прокуратури досягається:

- 1) єдиними засадами організації та діяльності прокуратури;
- 2) єдиним статусом прокурорів;
- 3) єдиним порядком організаційного забезпечення діяльності прокурорів;
- 4) фінансуванням прокуратури виключно з Державного бюджету України;
- 5) розв'язанням питань внутрішньої діяльності прокуратури органами прокурорського самоврядування.

Стаття 7. Кількісний склад прокуратур

1. Кількість прокурорів у прокуратурі визначається та може змінюватися Генеральним прокурором України з урахуванням обсягу роботи прокуратури та в межах видатків, затверджених у Державному бюджеті України на утримання прокуратур.

2. Кількість прокурорів у Генеральній прокуратурі України становить не більше ніж 50 прокурорів.

Кількість прокурорів у регіональній прокуратурі визначається, виходячи із співвідношення: не більше ніж один прокурор на 75 тисяч осіб, які постійно проживають на території адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюється територіальна юрисдикція відповідної регіональної прокуратури.

Кількість прокурорів у окружній прокуратурі визначається, виходячи із співвідношення: не більше ніж один прокурор на десять тисяч осіб, які постійно проживають на території адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюється територіальна юрисдикція відповідної окружної прокуратури.

Глава 2. Генеральний прокурор України

Стаття 8. Призначення і звільнення Генерального прокурора України

1. Генеральний прокурор України призначається на посаду за згодою Верховної Ради України Президентом України.

2. Строк повноважень Генерального прокурора України – п'ять років.

3. Генеральний прокурор України звільняється з посади Президентом України. Обов'язковими підставами для звільнення (відставки) Генерального прокурора України з посади є:

- 1) неможливість виконання своїх повноважень за станом здоров'я, що підтверджується медичним висновком;
- 2) порушення вимог щодо несумісності за висновком Вищої ради юстиції;
- 3) порушення присяги;
- 4) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- 5) припинення громадянства України;
- 6) визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим.

Повноваження Генерального прокурора України припиняються у зв'язку зі спливом строку, на який його призначено, досягнення 65 років, смертю.

Верховна Рада України може висловити недовіру Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади.

Стаття 9. Повноваження Генерального прокурора України

1. Генеральний прокурор України очолює прокуратуру України.

2. Генеральний прокурор України:

- 1) представляє прокуратуру як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, особами, установами та організаціями, а також із прокуратурами інших держав та міжнародними організаціями;
- 2) контролює ефективність діяльності секретаріату Генеральної прокуратури України;
- 3) затверджує порядок розподілу справ між прокурорами Генеральної прокуратури України за погодженням зі зборами прокурорів Генеральної прокуратури України;
- 4) затверджує персональний склад відділів Генеральної прокуратури України;
- 5) забезпечує виконання рішень зборів прокурорів Генеральної прокуратури України;
- 6) забезпечує виконання вимог щодо підвищення кваліфікації прокурорів Генеральної прокуратури України;
- 7) призначає на посади і звільняє з посад прокурорів;

- 8) призначає на адміністративні посади і звільняє з адміністративних посад: заступника Генерального прокурора України, керівників відділів Генеральної прокуратури України, регіональних прокурорів, окружних прокурорів;
- 9) затверджує методичні рекомендації для прокурорів з метою забезпечення однакового застосування норм права;
- 10) виконує інші повноваження, передбачені цим Законом.

Генеральний прокурор України з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази.

3. У разі відсутності Генерального прокурора України його адміністративні повноваження здійснює заступник Генерального прокурора України.

Стаття 10. Заступник Генерального прокурора України

1. Генеральний прокурор України призначає заступника Генерального прокурора України з числа осіб, які перебували на посаді прокурора не менш як 15 років.
2. Заступник Генерального прокурора України з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази.

Стаття 11. Структура і компетенція Генеральної прокуратури України

1. У Генеральній прокуратурі України створюються відділи з питань:

- 1) підтримання державного обвинувачення в суді;
- 2) представництва інтересів особи або держави в суді;
- 3) надання міжнародної правової допомоги.

У межах створених відділів Генеральної прокуратури України може здійснюватися спеціалізація окремих прокурорів за критеріями категорії справ, територіальної юрисдикції тощо.

2. Прокурори Генеральної прокуратури України підтримують державне обвинувачення у вищому спеціалізованому суді з розгляду кримінальних справ і Верховному Суді України.

3. Прокурори Генеральної прокуратури України представляють інтереси особи або держави у вищих спеціалізованих судах і Верховному Суді України.

Глава 3. Регіональні прокуратури

Стаття 12. Види, структура і компетенція регіональних прокуратур

1. У системі прокуратури України діють регіональні прокуратури, перелік яких визначається в Додатку 1 до цього Закону.

2. Регіональні прокуратури діють у межах областей, Автономної Республіки Крим, міста Києва.

3. У найменуванні регіональної прокуратури використовується назва населеного пункту за місцем її знаходження.

4. У регіональних прокуратурах створюються відділи з питань:

- 1) підтримання державного обвинувачення в суді;
- 2) представництва інтересів особи або держави в суді.

У межах створених відділів регіональної прокуратури може здійснюватися спеціалізація окремих прокурорів за критеріями категорії справ, територіальної юрисдикції тощо.

5. Прокурори регіональної прокуратури підтримують державне обвинувачення у відповідному апеляційному суді з розгляду кримінальних справ.

6. Прокурори регіональної прокуратури представляють інтереси особи або держави в апеляційних судах.

Стаття 13. Повноваження регіонального прокурора

1. Регіональний прокурор:

- 1) представляє регіональну прокуратуру як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, особами, установами та організаціями;
- 2) контролює ефективність діяльності секретаріату регіональної прокуратури;
- 3) затверджує порядок розподілу справ між прокурорами регіональної прокуратури за погодженням зі зборами прокурорів регіональної прокуратури;
- 4) видає на підставі акта про призначення на посаду прокурора чи звільнення з посади прокурора відповідний наказ;
- 5) повідомляє в десятиденний строк Кваліфікаційну комісію суддів і прокурорів про наявність вакантних або тимчасово вакантних посад у регіональній прокуратурі;
- 6) затверджує персональний склад відділів регіональної прокуратури;
- 7) забезпечує виконання рішень зборів прокурорів регіональної прокуратури;
- 8) контролює ведення та аналіз прокурорської статистики, організовує вивчення й узагальнення прокурорської практики, дбає про інформаційно-аналітичне забезпечення прокурорів з метою підвищення якості здійснення ними своїх функцій;
- 9) забезпечує виконання вимог щодо підвищення кваліфікації прокурорів регіональної прокуратури;
- 10) виконує інші повноваження, передбачені цим Законом.

Регіональний прокурор з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази.

2. У разі відсутності регіонального прокурора його адміністративні повноваження здійснює прокурор цієї прокуратури, який має найбільший стаж роботи на посаді прокурора.

Глава 4. Окружні прокуратури

Стаття 14. Види, структура і повноваження окружних прокуратур

1. У системі прокуратури України діють окружні прокуратури, перелік яких визначається в Додатку 2 до цього Закону.

2. У найменуванні окружної прокуратури використовується назва населеного пункту за місцем її знаходження.

3. В окружних прокуратурах створюються відділи з питань:

- 1) нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи людини, та підтримання державного обвинувачення в суді;
- 2) представництва інтересів особи або держави в суді.

У межах створених відділів окружної прокуратури може здійснюватися спеціалізація окремих прокурорів за критеріями категорії справ, територіальної юрисдикції тощо.

4. Прокурори окружної прокуратури здійснюють нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство і перебувають у межах адміністративно-територіальних одиниць, що підпадають під територіальну юрисдикцію відповідної окружної прокуратури.

Прокурори окружної прокуратури здійснюють нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи людини в установах, розташованих у межах адміністративно-територіальних одиниць, що підпадають під територіальну юрисдикцію відповідної окружної прокуратури.

Прокурори окружної прокуратури підтримують державне обвинувачення, представляють інтереси особи або держави у місцевих судах, розташованих у межах адміністративно-територіальних одиниць, що підпадають під територіальну юрисдикцію відповідної окружної прокуратури.

Стаття 15. Повноваження окружного прокурора

1. Окружний прокурор:

- 1) представляє окружну прокуратуру як орган державної влади у зносинах з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, особами, установами та організаціями;

- 2) контролює ефективність діяльності секретаріату окружної прокуратури;
- 3) затверджує порядок розподілу справ між прокурорами окружної прокуратури за погодженням зі зборами прокурорів окружної прокуратури;
- 4) видає на підставі акта про призначення на посаду прокурора чи звільнення з посади прокурора відповідний наказ;
- 5) повідомляє в десятиденний строк Кваліфікаційну комісію суддів і прокурорів про наявність вакантних або тимчасово вакантних посад у окружній прокуратурі;
- 6) затверджує персональний склад відділів окружної прокуратури;
- 7) забезпечує виконання рішень зборів прокурорів окружної прокуратури;
- 8) контролює ведення прокурорської статистики та організовує вивчення прокурорської практики, дбає про інформаційно-аналітичне забезпечення прокурорів з метою підвищення якості здійснення ними своїх функцій;
- 9) забезпечує виконання вимог щодо підвищення кваліфікації прокурорів окружної прокуратури;
- 10) виконує інші повноваження, передбачені цим Законом.

Окружний прокурор з питань, що належать до його адміністративних повноважень, видає накази.

2. У разі відсутності окружного прокурора його адміністративні повноваження здійснює прокурор цієї прокуратури, який має найбільший стаж роботи на посаді прокурора.

Розділ III. Статус прокурорів

Стаття 16. Статус прокурора

1. Прокурором є особа, яка обіймає одну з таких прокурорських посад:

- 1) Генерального прокурора України;
- 2) заступника Генерального прокурора України;
- 3) керівника відділу Генеральної прокуратури України;
- 4) прокурора Генеральної прокуратури України;
- 5) регіонального прокурора;
- 6) керівника відділу регіональної прокуратури;
- 7) прокурора регіональної прокуратури;
- 8) окружного прокурора;
- 9) керівника відділу окружної прокуратури;
- 10) прокурора окружної прокуратури.

2. Прокурори в Україні мають єдиний статус незалежно від місця прокуратури в системі прокуратури чи адміністративної посади, яку прокурор обіймає у прокуратурі.

3. Прокурор перебуває на посаді до досягнення ним 65 років, за винятком звільнення з посади або відставки відповідно до цього Закону.

Стаття 17. Гарантії незалежності прокурора

1. Незалежність прокурора забезпечується:

- 1) особливим порядком його призначення, притягнення до відповідальності та звільнення;
- 2) порядком здійснення повноважень, визначеним процесуальним та іншими законами;
- 3) заборонаю втручання у здійснення повноважень прокурора;
- 4) відповідальністю за неповагу до прокурора, встановленою законом;
- 5) окремим порядком фінансування та організаційного забезпечення діяльності прокуратури, установленим законом;
- 6) належним матеріальним та соціальним забезпеченням прокурора;
- 7) функціонуванням органів прокурорського самоврядування;
- 8) визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки прокурора, членів його сім'ї, майна, а також іншими засобами їх правового захисту;
- 9) правом прокурора на відставку і довічне грошове утримання.

2. Здійснюючи функції прокуратури, прокурори є незалежними від будь-якого незаконного впливу, тиску, втручання, звідки вони не виходили б.

3. Втручання у здійснення функцій прокуратури, вплив на прокурорів у будь-який спосіб, неповага до прокурорів забороняються і мають наслідком відповідальність, установлену законом.

4. Прокурор має право звернутися з повідомленням про загрозу його незалежності до Ради прокурорів України, яка зобов'язана невідкладно перевірити і розглянути таке звернення за участю прокурора та вжити необхідні заходи для усунення загрози.

5. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, а також фізичні та юридичні особи і їх об'єднання зобов'язані поважати незалежність прокурора і не посягати на неї.

Стаття 18. Підпорядкування прокурорів та виконання наказів

1. Прокурори під час виконання своїх повноважень діють у межах, визначених законом, і підпорядковуються своїм прямим керівникам у частині видання ними наказів адміністративного характеру.

Адміністративне підпорядкування прокурорів не може бути підставою для обмеження або порушення незалежності прокурорів під час виконання ними своїх повноважень.

2. Прямими керівниками є:

- 1) для прокурора Генеральної прокуратури України, керівника відділу Генеральної прокуратури України – Генеральний прокурор України та заступник Генерального прокурора України згідно з розподілом обов’язків між ними;
- 2) для окружного, регіонального прокурора – Генеральний прокурор України;
- 3) для прокурора регіональної прокуратури, керівника відділу регіональної прокуратури – регіональний прокурор;
- 4) для прокурора окружної прокуратури, керівника відділу окружної прокуратури – окружний прокурор.

Безпосередніми керівниками є:

- 1) для заступника Генерального прокурора України – Генеральний прокурор України;
- 2) для керівника відділу Генеральної прокуратури України – Генеральний прокурор України та заступник Генерального прокурора України згідно з розподілом обов’язків між ними;
- 3) для прокурора Генеральної прокуратури України – керівник відділу Генеральної прокуратури України;
- 4) для регіонального прокурора – Генеральний прокурор України;
- 5) для керівника відділу регіональної прокуратури – регіональний прокурор;
- 6) для прокурора регіональної прокуратури – керівник відділу регіональної прокуратури;
- 7) для окружного прокурора – регіональний прокурор;
- 8) для керівника відділу окружної прокуратури – окружний прокурор;
- 9) для прокурора окружної прокуратури – керівник відділу окружної прокуратури.

3. Прямі керівники усіх рівнів у межах наданих їм повноважень можуть видавати накази, які є обов’язковими для виконання підлеглими прокурорами.

У разі одержання наказу від прямого керівника прокурор зобов’язаний повідомити про це свого безпосереднього керівника та виконати його.

Скасувати наказ має право тільки керівник, який його видав, чи керівник вищого рівня.

4. Наказ керівника, виданий у межах його повноважень, є обов’язковим для виконання прокурором, крім випадків, передбачених частиною п’ятою цієї статті.

5. Прокурор у разі виникнення у нього сумніву в законності, в тому числі в порушенні його незалежності, внаслідок видання керівником наказу має право вимагати його письмового підтвердження, після отримання якого зобов'язаний виконати такий наказ. Одночасно з виконанням такого наказу прокурор зобов'язаний у письмовій формі повідомити про нього прямого керівника.

Якщо прокурор виконав незаконний наказ, не дотримавшись вимог, передбачених цією статтею, він несе відповідальність за своє діяння відповідно до закону.

6. Видання та виконання явно злочинного наказу має наслідком відповідальність, передбачену законом.

Стаття 19. Вимоги щодо несумісності

1. Перебування на посаді прокурора несумісне з обійманням посади в будь-якому іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом.

2. Прокурор не має права займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту), а також входити до складу правління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

3. Якщо прокурор володіє часткою майна в господарському товаристві, то управління цим майном він здійснює через довірену особу.

4. Прокурор не може належати до політичної партії чи професійної спілки, виявляти прихильність до них, брати участь у політичних акціях, мітингах, страйках.

5. Перебуваючи на посаді, прокурор не може бути кандидатом на виборні посади в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, брати участь у передвиборчій агітації.

6. Прокурора за його заявою може бути відряджено для роботи у Вищій раді юстиції, Кваліфікаційній комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарній комісії суддів і прокурорів, Національній школі правосуддя України зі збереженням його заробітку за основним місцем роботи.

Стаття 20. Права та обов'язки прокурора

1. Права прокурора, пов'язані з виконанням його повноважень, визначаються Конституцією України, процесуальними та іншими законами України.

2. Прокурор має право брати участь у прокурорському самоврядуванні для розв'язання питань внутрішньої діяльності прокуратури у порядку, встановленому законом. Прокурори можуть утворювати громадські організації та брати участь у них з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення свого професійного рівня.

3. Прокурор має право вдосконалювати свій професійний рівень та здійснювати з цією метою відповідне підвищення кваліфікації.

Прокурор проходить двотижневу підготовку у Національній школі правосуддя України не менше ніж раз на три роки.

4. Прокурор зобов'язаний неухильно додержуватися присяги прокурора.

5. Прокурор зобов'язаний:

- 1) виявляти повагу до осіб під час здійснення своїх повноважень;
- 2) не вчиняти дій, що можуть викликати сумнів у його незалежності й безсторонності, та інших дій, які дискредитують його як представника прокуратури;
- 3) не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом;
- 4) додержуватися вимог закону про засади запобігання і протидії корупції;
- 5) щорічно не пізніше 1 квітня подавати до секретаріату Генеральної прокуратури України для оприлюднення на офіційному веб-порталі органів прокуратури декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, затвердженою законом про засади запобігання і протидії корупції;
- 6) додержуватись правил прокурорської етики, затверджених всеукраїнською конференцією працівників прокуратури.

6. Прокурор до звільнення з посади не може бути нагороджений державними нагородами, а також будь-якими іншими нагородами, відзнаками, грамотами, за винятком нагород за проявлену ним особисту мужність і героїзм в умовах, пов'язаних із ризиком для життя.

Стаття 21. Відповідальність прокурора

1. Шкода, завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю прокурора, відшкодовується державою незалежно від вини цієї особи.

Держава, відшкодувавши шкоду, завдану прокурором, має право зворотної вимоги до цієї особи у розмірі виплаченого відшкодування.

Стаття 22. Посвідчення прокурора

1. Прокурори, прокурори у відставці мають посвідчення, зразки яких затверджує Генеральний прокурор України.

2. Посвідчення прокурора, прокурора у відставці власноручно підписує Генеральний прокурор України.

3. Посвідчення вручає Генеральний прокурор України або за його дорученням інша особа.

4. Посвідчення Генерального прокурора України підписується і вручається Президентом України.

Розділ IV. Порядок зайняття посади прокурора

Глава 1. Призначення на посаду прокурора

Стаття 23. Вимоги до кандидатів на посаду прокурора

1. Прокурором окружної прокуратури може бути призначений громадянин України, який має вищу юридичну освіту, пройшов спеціальну підготовку в Національній школі правосуддя України та володіє державною мовою.

Вищою юридичною освітою є освіта, здобута в Україні за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра, а також вища юридична освіта за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем, здобута в іноземних державах та визнана в Україні в установленому законом порядку.

2. Прокурором регіональної прокуратури може бути призначений громадянин України, який має стаж роботи на посаді прокурора окружної прокуратури не менше ніж п'ять років і відповідну кваліфікацію.

3. Прокурором Генеральної прокуратури України може бути призначений громадянин України, не молодший за 40 років, який має стаж роботи на посаді прокурора не менше ніж десять років і відповідну кваліфікацію.

4. Не можуть бути призначені на посаду прокурора особи:

- 1) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними;
- 2) які мають захворювання чи інші вади, що перешкоджають виконанню обов'язків прокурора;
- 3) які мають не зняту чи не погашену судимість.

Стаття 24. Добір кандидатів на посаду прокурора

1. Добір кандидатів на посаду прокурора здійснюється на конкурсних засадах із числа осіб, які відповідають вимогам, встановленим статтею 23 цього Закону, та пройшли підготовку до роботи на посаді прокурора у Національній школі правосуддя України, за результатами випробовування відповідно до вимог цього Закону.

2. Кожен, хто відповідає встановленим вимогам до кандидата в прокурори та пройшов відповідну підготовку у Національній школі правосуддя України, має право звернутися до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів із заявою про рекомендацію його для призначення прокурором.

Стаття 25. Порядок призначення на посаду прокурора

1. Призначення на посаду прокурора здійснюється в порядку, визначеному цим Законом, та включає:

- 1) розміщення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів на своєму веб-порталі оголошення про проведення відбору кандидатів на посаду прокурора

- з урахуванням прогнозованої кількості вакантних посад прокурорів. Оголошення містить виклад вимог, яким має відповідати кандидат на посаду прокурора, кінцевий термін подання документів до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів та їх перелік;
- 2) подання особами, які виявили бажання стати прокурором, до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів відповідної заяви та документів, визначених цим Законом;
 - 3) здійснення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів на основі поданих кандидатами на посаду прокурора документів перевірки відповідності осіб вимогам, установленим до кандидата на посаду прокурора;
 - 4) складання особами, які відповідають установленим вимогам до кандидата на посаду прокурора, відбіркового іспиту в порядку, затвердженому Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів;
 - 5) оприлюднення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів на своєму веб-порталі списку кандидатів, які успішно склали відбіркового іспит;
 - 6) розгляд інформації щодо доброчесності кандидата, що надійшла від громадськості;
 - 7) організація Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів спеціальної перевірки щодо доброчесності кандидатів, які успішно склали відбіркового іспит та вирішення нею питання про допуск до проходження спеціальної підготовки в Національній школі правосуддя України;
 - 8) проходження спеціальної підготовки в Національній школі правосуддя України кандидатами, які успішно склали відбіркового іспит і щодо яких завершено спеціальну перевірку та прийнято рішення про допуск до проходження спеціальної підготовки;
 - 9) складання кандидатами, які пройшли спеціальну підготовку в Національній школі правосуддя України, кваліфікаційного іспиту в Кваліфікаційній комісії суддів і прокурорів;
 - 10) визначення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів рейтингу кандидатів на посаду прокурора за результатами складення кваліфікаційного іспиту, зарахування їх до резерву на заміщення вакантних посад прокурорів;
 - 11) оголошення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів у разі відкриття вакантних посад прокурорів конкурсу на заміщення таких посад серед кандидатів, які перебувають у резерві;
 - 12) проведення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів конкурсу на заміщення вакантних посад прокурорів на основі рейтингу кандидатів;
 - 13) внесення Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів подання Генеральному прокуророві України щодо призначення кандидата на посаду прокурора;

- 14) призначення на посаду прокурора і визначення прокуратури, де прокурор обійматиме посаду;
- 15) складення прокурором присяги.

Стаття 26. Статус Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Національної школи правосуддя України

1. Статус і порядок роботи Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Національної школи правосуддя України визначається законом про судоустрій і статус суддів.

Стаття 27. Подання кандидатом на посаду прокурора документів до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів

1. Для участі у доборі кандидатів на посаду прокурора особа подає:

- 1) письмову заяву про участь у доборі кандидатів на посаду прокурора;
- 2) копію паспорта громадянина України;
- 3) анкету кандидата на посаду прокурора, що містить інформацію про нього;
- 4) копію дипломів про освіту, науковий ступінь, вчене звання;
- 5) копію трудової книжки;
- 6) висновок медичної установи про стан здоров'я (медичні установи, що дають такий висновок, а також його форма визначаються Кваліфікаційною комісією суддів і прокурорів за погодженням із центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я);
- 7) письмову згоду на збирання, зберігання та використання інформації про неї з метою оцінки її готовності до роботи на посаді прокурора та проведення щодо неї спеціальної перевірки;
- 8) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, затвердженою законом про засади запобігання і протидії корупції.

Форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду прокурора, анкети кандидата на посаду прокурора затверджує Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів та розміщує на своєму офіційному веб-порталі.

Вимагати від кандидата надання документів, не передбачених цією статтею, забороняється.

2. Приймання документів завершується у день, визначений в оголошенні як кінцевий термін їх подання.

3. До добору кандидатів на посаду прокурора допускаються особи, які подали всі необхідні документи і відповідають вимогам, установленим до кандидата на посаду прокурора. Про відмову в допуску до випробовування Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів приймає вмотивоване рішення.

Стаття 28. Відбірковий іспит

1. Відбірковий іспит проводиться з метою перевірки рівня загальних теоретичних знань у галузі права, європейських стандартів у галузі захисту прав людини, володіння державною мовою та аналітичних здібностей кандидатів і складається з анонімного тестування та письмового завдання.
2. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів повідомляє кандидатів на посаду прокурора, допущених до відбіркового іспиту, про дату, час і місце його проведення не пізніше ніж за тиждень до визначеної дати.
3. По закінченні відбіркового іспиту Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів забезпечує перевірку робіт і визначає прохідний бал, який не може бути нижчим, ніж 80 відсотків від максимально можливого балу, з урахуванням прогнозованої кількості вакантних посад.
4. Результати відбіркового іспиту оприлюднюються на офіційному веб-порталі Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів протягом трьох днів після проведення іспиту.
5. За результатами відбіркового іспиту Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів приймає рішення про допуск осіб, які успішно склали кваліфікаційний іспит, до наступного етапу добору й оприлюднює це рішення на своєму офіційному веб-порталі.

Стаття 29. Перевірка доброчесності кандидата

1. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів організовує спеціальну перевірку щодо доброчесності кандидатів, які успішно склали відбірковий іспит. Таку перевірку здійснюють відповідні органи державної влади в межах їхніх повноважень.
2. Для проведення спеціальної перевірки Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів має право збирати інформацію про кандидата, звертатися із запитом для отримання інформації про кандидата на посаду прокурора до підприємств, установ, організацій усіх форм власності. За результатами розгляду таких запитів підприємства, установи та організації у десятиденний строк подають відповідну інформацію до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів. Ненадання такої інформації або надання її з порушенням встановленого строку має наслідком відповідальність, встановлену законом.
3. Громадські організації та фізичні особи можуть подавати до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів інформацію щодо доброчесності кандидатів на посаду прокурора протягом одного місяця з дати офіційного оприлюднення списку кандидатів, які успішно склали відбірковий іспит.
4. У разі одержання інформації, що може свідчити про недоброчесність кандидата на посаду прокурора, Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів розглядає її на своєму засіданні із запрошенням такого кандидата. Кандидат на посаду прокурора має право ознайомитись з такою інформацією, надати відповідні пояснення,

спростувати та заперечити її. За результатами розгляду Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів може прийняти рішення про недопущення кандидата до проходження спеціальної підготовки.

5. Перевірку щодо доброчесності кандидатів на посаду прокурора має бути завершено не пізніше ніж через два місяці після офіційного оприлюднення списку кандидатів, які успішно склали відбірковий іспит. У разі відсутності або непідтвердження обставин, які свідчать про недоброчесність, Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів приймає рішення про допуск кандидатів на посаду прокурора до спеціальної підготовки.

Стаття 30. Спеціальна підготовка до роботи на посаді прокурора

1. Спеціальна підготовка кандидата на посаду прокурора включає теоретичну та практичну підготовку прокурорів в Національній школі правосуддя України.

2. Програму, навчальний план та порядок проходження спеціальної підготовки кандидатами на посаду прокурора складає Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів за погодженням з Національною школою правосуддя України.

3. Спеціальну підготовку здійснює Національна школа правосуддя України протягом двох років. На період проходження кандидатом підготовки за ним зберігається основне місце роботи, виплачується стипендія в розмірі не менше двох третин від посадового окладу прокурора окружної прокуратури. Строк проходження спеціальної підготовки в Національній школі правосуддя України зараховується до стажу роботи в галузі права.

4. За результатами спеціальної підготовки кандидати отримують відповідний документ установленого зразка. Національна школа правосуддя України надсилає матеріали щодо кандидатів, які успішно пройшли спеціальну підготовку, до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів для складання такими кандидатами кваліфікаційного іспиту.

5. У разі вчинення кандидатом на посаду прокурора порушення під час проходження спеціальної підготовки, що призвело до його відрахування, або в разі припинення кандидатом проходження такої підготовки за власною ініціативою він повинен відшкодувати кошти, витрачені на його підготовку. У такому випадку час проходження спеціальної підготовки в Національній школі правосуддя України не зараховується до стажу роботи в галузі права.

6. Якщо кандидат на посаду прокурора протягом трьох років з часу зарахування до резерву на заміщення вакантних посад прокурора не подав заяву для участі в конкурсі на зайняття вакантної посади прокурора, він зобов'язаний відшкодувати витрати на його спеціальну підготовку.

Стаття 31. Кваліфікаційний іспит

1. Кваліфікаційний іспит є атестуванням особи, яка пройшла спеціальну підготовку і виявила намір бути призначеною на посаду прокурора.

2. Кваліфікаційний іспит полягає у перевірці відповідного рівня професійної підготовки кандидата, отриманого за результатами спеціальної підготовки, технічних навичок, персональних якостей та його здатності працювати на посаді прокурора.
3. Кваліфікаційний іспит складається з письмового анонімного тестування, виконання практичного завдання та проведення кваліфікаційної співбесіди.
4. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів проводить письмове анонімне тестування у спеціально відведеному для цього приміщенні.
5. Перебіг кваліфікаційного іспиту фіксується за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису.
6. Положення про порядок складання кваліфікаційного іспиту та методику оцінювання затверджує Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів.
7. Результати кваліфікаційного іспиту дійсні протягом трьох років.
8. Особа, яка не склала кваліфікаційного іспиту, може бути допущена до складання такого іспиту повторно не раніш як через рік.
9. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів визначає рейтинг кандидатів на посаду прокурора відповідно до кількості набраних кандидатами балів за результатами складання кваліфікаційного іспиту та зараховує кандидатів до резерву на заміщення вакантних посад прокурора.
10. Інформація про результати кваліфікаційного іспиту та місце кандидата в рейтингу на посаду прокурора є загальнодоступною і розміщується на офіційному веб-порталі Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів.

Стаття 32. Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади

1. Для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади прокурора Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-порталі не пізніше ніж за місяць до проведення конкурсу.
2. В оголошенні про конкурс зазначається перелік окружних прокуратур, де є вакантні посади прокурора, кількість таких посад, умови проведення конкурсу, дата, час і місце проведення конкурсу.
3. Кандидати на посаду прокурора, які перебувають у резерві, а також прокурори, які виявили бажання взяти участь у конкурсі на зайняття вакантних посад прокурора, у встановлений строк подають до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів письмові заяви.
4. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів проводить конкурс на зайняття вакантних посад прокурора на підставі рейтингу кандидатів.
5. За результатами конкурсного добору Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів надсилає до Генерального прокурора України відповідно до кількості вакантних посад прокурора подання про призначення кандидатів прокурорами.

Стаття 33. Призначення на посаду прокурора та визначення прокуратури, де прокурор обійматиме штатну посаду прокурора

1. Генеральний прокурор України своїм наказом призначає прокурора на посаду на підставі подання Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів протягом 30 днів з дня отримання такого подання.
2. Визначення прокуратури, в якій прокурор обійматиме посаду, здійснює Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів протягом одного місяця з дня призначення відповідно до заяви кандидата, яку він подав на конкурс.

Стаття 34. Присяга прокурора

1. Особа, призначена на посаду прокурора, набуває повноважень прокурора після складення Присяги прокурора такого змісту:
«Я, (ім'я та прізвище), вступаючи на посаду прокурора, присягаю безсторонньо і неупереджено виконувати свої повноваження на основі Конституції та законів України, чесно і сумлінно виконувати обов'язки прокурора, дотримуватися вимог доброчесності».
2. Прокурор складає Присягу під час урочистої церемонії у присутності Генерального прокурора України. Текст Присяги підписується прокурором і зберігається в його особовій справі.

Глава 2. Призначення прокурора на посаду в іншу прокуратуру

Стаття 35. Порядок призначення прокурора на посаду в іншу прокуратуру

1. Призначення прокурора на посаду в іншу прокуратуру здійснюється за результатами конкурсу.
2. Для проведення конкурсу Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів розміщує відповідну інформацію на своєму офіційному веб-порталі не пізніше ніж за місяць до проведення конкурсу.
3. В оголошенні про конкурс зазначаються: Генеральна прокуратура України, назва регіональної чи окружної прокуратури, де є вакантні посади прокурора, кількість таких посад, умови проведення конкурсу, дата, час і місце проведення конкурсу.
4. Прокурори, які виявили бажання взяти участь у конкурсі, у встановлений строк подають до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів письмові заяви.
5. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів проводить конкурс на зайняття вакантних посад прокурора на підставі рейтингу кандидатів. Список кандидатів на кожну вакантну посаду прокурора формується, виходячи з їхніх результатів у конкурсі.
6. Під час конкурсу перевіряються рівень професійної підготовки прокурора, технічні навички, персональні якості.

Під час конкурсу відбувається письмове анонімне тестування, виконуються практичні завдання та проводиться кваліфікаційна співбесіда.

Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів проводить письмове анонімне тестування у спеціально відведеному для цього приміщенні.

Перебіг конкурсу фіксується за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису.

Положення про порядок проведення конкурсу та методику оцінювання затверджує Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів.

7. За результатами конкурсу Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів надсилає до Генерального прокурора України відповідно до кількості вакантних посад прокурора рекомендації зі списком кандидатів і їхніми результатами у конкурсі.

8. Генеральний прокурор України призначає прокурора на посаду в іншу прокуратуру зі списку кандидатів з урахуванням рекомендації Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів. При відмові призначення прокурорів з вищими рейтингами зі списку кандидатів на посаду прокурора в іншу прокуратуру Генеральний прокурор України приймає вмотивоване рішення по кожному прокурору з вищим рейтингом.

Глава 3. Призначення прокурора на адміністративну посаду

Стаття 36. Порядок призначення прокурора на адміністративну посаду

1. Адміністративними посадами в прокуратурі є посада заступника Генерального прокурора України, керівника відділу Генеральної прокуратури України, регіонального прокурора, керівника відділу регіональної прокуратури, окружного прокурора, керівника відділу окружної прокуратури.

2. Призначення прокурора на адміністративну посаду здійснюється за результатами конкурсу в порядку, визначеному статтею 35 цього Закону з урахуванням особливостей, передбачених у цій статті.

3. При Кваліфікаційній комісії суддів і прокурорів формується резерв кандидатів на зайняття адміністративних посад в органах прокуратури.

До резерву включають кандидатів за рекомендацією зборів прокурорів відповідної прокуратури чи заявою прокурора. За відсутності такої рекомендації чи заяви прокурора кандидата для включення до резерву пропонує Генеральний прокурор України, відповідний регіональний прокурор, окружний прокурор.

Кандидати, включені до резерву, повинні пройти підготовку до роботи на адміністративній посаді в прокуратурі в Національній школі правосуддя України.

Порядок ведення резерву та проведення спеціальних перевірок кандидатів затверджує всеукраїнська конференція працівників прокуратури.

Прокурор може бути призначений на адміністративну посаду, якщо він перебуває в такому резерві не менше ніж шість місяців і пройшов відповідну підготовку в Національній школі правосуддя України.

4. Під час конкурсу Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів оцінює досягнення прокурора в роботі, рівень професійних знань, чесність, результативність роботи, організаторські здібності, результати підготовки у Національній школі правосуддя України.

5. За результатами конкурсу Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів відповідно до кількості вакантних адміністративних посад надсилає рекомендації зі списком кандидатів і їхніми результатами у конкурсі до:

- 1) Генерального прокурора України – щодо адміністративної посади заступника Генерального прокурора України, керівника відділу Генеральної прокуратури України, регіонального прокурора, окружного прокурора;
- 2) регіонального прокурора – щодо адміністративної посади керівника відділу регіональної прокуратури;
- 3) окружного прокурора – щодо адміністративної посади керівника відділу окружної прокуратури.

6. Генеральний прокурор України, регіональний прокурор чи окружний прокурор призначає прокурора на відповідну адміністративну посаду зі списку кандидатів з урахуванням рекомендації Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів. При відмові призначення прокурорів з вищими рейтингами зі списку кандидатів на адміністративну посаду Генеральний прокурор України, регіональний прокурор чи окружний прокурор приймає вмотивоване рішення по кожному прокурору з вищим рейтингом. У такому випадку Генеральний прокурор України, регіональний прокурор чи окружний прокурор зобов'язаний надіслати своє рішення до Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів.

Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів зобов'язана повідомляти Раду прокурорів України про кожне прийняте рішення щодо зайняття адміністративної посади прокурором з меншим рейтингом.

7. Перебування прокурора на адміністративній посаді в прокуратурі не звільняє його від здійснення повноважень прокурора відповідної прокуратури, передбачених цим Законом.

8. Звільнення прокурора з адміністративної посади не припиняє його повноважень прокурора. Звільнення з посади прокурора, а також закінчення строку, на який його призначено на адміністративну посаду в прокуратурі, припиняє здійснення ним повноважень на адміністративній посаді.

Розділ V. Дисциплінарна відповідальність прокурора

Стаття 37. Підстави дисциплінарної відповідальності прокурора

1. Прокурора може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з таких підстав:

- 1) очевидний прояв упередженості або зневаги до будь-кого з учасників провадження;
- 2) свідоме порушення вимог закону при здійсненні повноважень або явно некваліфіковане здійснення повноважень;
- 3) необґрунтоване зволікання з розглядом заяви чи скарги;
- 4) розголошення таємниці, що охороняється законом, яка стала відомою прокуророві під час виконання повноважень;
- 5) неподання або несвоєчасне подання для оприлюднення на офіційному веб-порталі органів прокуратури декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік;
- 6) систематичне або грубе порушення правил прокурорської етики;
- 7) інше невиконання прокурором своїх посадових обов'язків внаслідок його недобросовісності, що завдає шкоди авторитетові прокуратури.

Притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності не виключає можливості притягнення до кримінальної відповідальності у випадках, передбачених законом.

Стаття 38. Орган, що здійснює дисциплінарне провадження

1. Дисциплінарне провадження здійснює Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів, статус і порядок роботи якої визначаються законом про судоустрій і статус суддів.

Стаття 39. Дисциплінарне провадження щодо прокурора

1. Дисциплінарне провадження – це процедура розгляду Дисциплінарною комісією суддів і прокурорів звернення, в якому містяться відомості про порушення прокурором вимог щодо його статусу, посадових обов'язків чи присяги прокурора.

2. Право на звернення зі скаргою (заявою) щодо поведінки прокурора, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність прокурора, має кожен, кому відомі такі факти. Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів затверджує та розміщує на своєму офіційному веб-порталі зразок скарги (заяви) щодо неналежної поведінки прокурора, яка може використовуватися для оприлюднення відомостей про порушення прокурором вимог щодо його статусу, посадових обов'язків чи присяги прокурора, визначених статтею 37 цього Закону.

3. Член Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів може ініціювати дисциплінарне провадження щодо прокурора на підставі відомостей, що були оприлюднені в засобах

масової інформації та містять інформацію про вчинення прокурором діянь, у яких вбачаються ознаки дисциплінарного проступку.

4. Не розглядаються звернення до Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів з підстав, не визначених статтею 37 цього Закону.

5. Дисциплінарне провадження щодо прокурора не може бути відкрито за скаргою, заявою чи повідомленням, що не містять конкретних відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку прокурора, а також за анонімними скаргами, заявами чи повідомленнями.

Стаття 40. Прийняття скарги (заяви) та проведення її перевірки

1. Секретаріат Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів в день надходження скарги (заяви) або подання члена Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів реєструє їх і визначає за допомогою автоматизованої системи члена Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів для вирішення питання щодо прийняття скарги (заяви) або передає подання члена Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів дисциплінарному інспекторові для проведення перевірки.

2. Член Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів у строк до п'яти днів вирішує питання про прийняття скарги (заяви) й у разі, якщо описана у ній поведінка прокурора має ознаки діянь, визначених у статті 37 цього Закону, доручає проведення перевірки викладених відомостей.

3. Дисциплінарного інспектора для проведення перевірки визначає секретаріат Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів за допомогою автоматизованої системи.

4. Член Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів своїм умотивованим рішенням повертає скаргу (заяву) заявникові без розгляду по суті, якщо:

- 1) описана у скарзі (заяві) поведінка прокурора не має ознак діянь, визначених у статті 37 цього Закону;
- 2) прокурора звільнено з посади або у зв'язку зі смертю його повноваження припинено;
- 3) факти неналежної поведінки прокурора, що повідомляються, вже були об'єктом перевірки і щодо них Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів прийняла рішення.

5. Перевірка відомостей про наявність підстав для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності проводиться протягом місяця з дня реєстрації заяви (скарги) щодо поведінки прокурора або подання члена Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, а в разі неможливості завершення перевірки протягом цього часу її строк може бути продовжено Дисциплінарною комісією суддів і прокурорів, але не більше ніж на місяць.

6. Перевірка проводиться в межах обставин, повідомлених у скарзі (заяві) чи поданні, але в разі виявлення під час перевірки інших обставин, що можуть бути підставою для притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності, інформація про це включається у висновок дисциплінарного інспектора за результатами перевірки.

7. Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, керівники державних підприємств, установ, організацій, яким надіслано запит дисциплінарного інспектора або члена Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, зобов'язані протягом десяти днів з дня його отримання надати відповідь на запит і наявну в них інформацію. У разі необхідності строк надання інформації може бути продовжений до 30 днів, про що дисциплінарний інспектор або член Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів повідомляє особу, яка направила клопотання про подовження строку надання інформації.

8. Ненадання дисциплінарному інспекторові або членові Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів запитуваної інформації, якою володіє орган чи посадова особа, а також надання завідомо недостовірної інформації має наслідком притягнення винних осіб до відповідальності, встановленої законом.

9. Дисциплінарний інспектор за результатами перевірки готує висновок, який повинен містити інформацію про підтвердження або спростування відомостей про дисциплінарний проступок; виклад обставин, виявлених у ході перевірки; пропозицію колегії членів Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів про відкриття чи відмову у відкритті дисциплінарного провадження.

10. Висновок та зібрані у процесі перевірки матеріали мають бути отримані відповідними членами Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів не пізніше, ніж за п'ять днів до засідання, на якому вирішуватиметься питання про відкриття або відмову у відкритті дисциплінарної справи.

Стаття 41. Відкриття дисциплінарної справи

1. Питання про відкриття дисциплінарної справи чи відмову в її відкритті вирішує колегія з трьох членів Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів більшістю голосів. Якщо дисциплінарне провадження ініціював член Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, то він участі у розгляді цього питання не бере.

2. Копія рішення про відкриття дисциплінарної справи або відмову у відкритті надсилається заявникові та прокуророві протягом трьох днів після ухвалення рішення.

Стаття 42. Розгляд дисциплінарної справи

1. Розгляд дисциплінарної справи відбувається на засіданні Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів. На це засідання запрошується особа, за зверненням якої відкрито справу, прокурор, стосовно якого відкрито справу, їхні представники, свідки, а в разі необхідності й інші заінтересовані особи.

2. У разі неможливості з поважних причин узяти участь у засіданні Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів прокурор, справа стосовно якого розглядається, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення прокурора оголошуються на засіданні Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів. Повторне неприбуття прокурора на засідання Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів є підставою для розгляду дисциплінарної справи за його відсутності лише в разі наявності письмових пояснень прокурора або ненадання таких пояснень у строк, встановлений Дисциплінарною комісією суддів і прокурорів.

3. Розгляд дисциплінарної справи стосовно прокурора відбувається на засадах змагальності. На засіданні Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів заслуховуються повідомлення дисциплінарного інспектора, який здійснював перевірку, про результати перевірки, пояснення прокурора, стосовно якого розглядається справа, та/або його представника і свідчення свідків, а також інших заінтересованих осіб.

4. Прокурор, стосовно якого розглядається питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності, та/або його представник мають право давати пояснення, задавати питання учасникам провадження, висловлювати заперечення, заявляти клопотання і відводи, клопотати про запрошення свідків.

5. Особа, яка звернулася зі скаргою (заявою), та/або її представник мають право давати пояснення, задавати питання учасникам провадження.

6. Перебіг розгляду дисциплінарної справи стосовно прокурора та оголошення результатів її розгляду фіксується технічними засобами.

Стаття 43. Рішення у дисциплінарній справі стосовно прокурора

1. Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів приймає рішення у справі не пізніше ніж через чотири місяці з дня надходження заяви (скарги) або подання, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування прокурора у відпустці.

2. Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів приймає рішення в дисциплінарній справі більшістю від загального складу. Перед прийняттям рішення Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів обговорює результати розгляду дисциплінарної справи за відсутності прокурора, стосовно якого розглядалася справа, і запрошених осіб.

3. При прийнятті рішення про застосування до прокурора дисциплінарного стягнення враховуються характер проступку, його наслідки, особа прокурора, ступінь його вини, обставини, що впливають на обрання заходу дисциплінарної відповідальності.

4. Дисциплінарне стягнення може бути накладено на прокурора не пізніше ніж через два роки від дня вчинення проступку без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування прокурора у відпустці.

5. У разі відсутності підстав для застосування до прокурора дисциплінарного стягнення Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів закриває дисциплінарну справу.

6. Рішення Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів викладається в письмовій формі, підписується головуючим і членами Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, які брали участь у розгляді дисциплінарної справи, і оголошується на засіданні. Рішення у дисциплінарній справі повинно містити:

- 1) прізвище, ім'я, по батькові та посаду прокурора, який притягається до дисциплінарної відповідальності;
- 2) встановлені обставини у справі;
- 3) мотиви, з яких орган ухвалив рішення;
- 4) суть рішення за наслідками розгляду із зазначенням виду дисциплінарного стягнення у разі його застосування;
- 5) порядок і строк оскарження рішення.

7. За наявності окремої думки член Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів викладає її у письмовій формі й додає до справи, про що головуючий повідомляє на засіданні. Зміст окремої думки на засіданні не оголошується.

8. Копія рішення Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів вручається прокуророві, стосовно якого розглядається дисциплінарна справа, або у семиденний строк надсилається йому поштою рекомендованим листом з повідомленням про вручення. У цей самий строк копія рішення про накладення дисциплінарного стягнення надсилається керівникові прокуратури, де працює прокурор.

9. Рішення Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів за результатами розгляду дисциплінарної справи протягом семи днів після його прийняття оприлюднюється на її офіційному веб-порталі.

Стаття 44. Види дисциплінарних стягнень

1. До прокурорів можуть бути застосовувані такі дисциплінарні стягнення:

- 1) зауваження;
- 2) догана;
- 3) сувора догана;
- 4) тимчасове (на певний строк) відсторонення від здійснення обов'язків прокурора з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу прокурора та обов'язковим направленням прокурора до Національної школи правосуддя України для проходження курсу підвищення кваліфікації;
- 5) висновок про порушення прокурором присяги, що унеможливує подальше перебування особи на посаді прокурора.

Дисциплінарне стягнення, передбачене пунктом 4 цієї частини, не може бути застосоване до Генерального прокурора України.

За результатами розгляду дисциплінарної справи щодо прокурора може бути застосовано лише одне дисциплінарне стягнення.

2. Дисциплінарні стягнення, визначені пунктами 1 та 2 частини першої цієї статті, погашаються через півроку від дня застосування, а сувора догана – через один рік.

3. Дисциплінарні стягнення, визначені пунктами 1–3 частини першої цієї статті, можуть бути достроково зняті за клопотанням зборів прокурорів відповідної прокуратури.

4. Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів може прийняти рішення про порушення прокурором присяги, що унеможливає подальше перебування особи на посаді прокурора у разі, якщо:

- 1) дисциплінарні проступки мали систематичний характер;
- 2) дисциплінарний проступок мав характер одноразового грубого порушення;
- 3) прокурор вчинив дисциплінарний проступок, маючи непогашене або не зняте дисциплінарне стягнення.

Стаття 45. Оскарження рішення у дисциплінарній справі стосовно прокурора

1. Прокурор може оскаржити рішення Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів про притягнення його до дисциплінарної відповідальності до Вищої ради юстиції або до суду упродовж 15 днів від дати вручення йому чи отримання поштою копії рішення.

2. Скаргу до Вищої ради юстиції прокурор подає через Дисциплінарну комісію суддів і прокурорів.

3. Дисциплінарна комісія суддів і прокурорів не пізніше як у триденний строк після одержання скарги надсилає її разом з матеріалами дисциплінарної справи до Вищої ради юстиції.

4. Вища рада юстиції розглядає скарги в порядку, визначеному законом про Вищу раду юстиції.

5. Розгляд адміністративного позову щодо оскарження рішення Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, Вищої ради юстиції про притягнення прокурора до дисциплінарної відповідальності здійснюється в порядку, визначеному процесуальним законом.

6. Подання скарги до Вищої ради юстиції чи адміністративного позову до суду на рішення Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів та Вищої ради юстиції про припинення прокурора до дисциплінарної відповідальності зупиняє дію дисциплінарного стягнення.

Розділ VI. Звільнення з посади прокурора, припинення і зупинення його повноважень

Стаття 46. Загальні умови звільнення прокурора з посади і припинення його повноважень

1. Прокурор звільняється з посади Генеральним прокурором України у разі:

- 1) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я;
- 2) порушення вимог щодо несумісності;
- 3) порушення присяги;
- 4) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- 5) припинення громадянства України;
- 6) визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим;
- 7) подання заяви про звільнення з посади за власним бажанням;
- 8) подання заяви про відставку.

Повноваження прокурора припиняються у зв'язку з досягненням ним 65 років та смертю.

Стаття 47. Звільнення прокурора за станом здоров'я

1. Прокурор може бути звільнений з посади в разі неможливості здійснювати повноваження за станом здоров'я за наявності медичного висновку, що надається медичною комісією, утвореною центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я, або за рішенням суду, яке набрало законної сили, про визнання прокурора обмежено дієздатним чи недієздатним.

2. Визнавши, що стан здоров'я не дає змоги прокуророві протягом тривалого часу або постійно здійснювати свої повноваження, Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів вносить Генеральному прокуророві України подання про звільнення прокурора з посади.

Стаття 48. Звільнення прокурора в разі порушення ним вимог щодо несумісності

1. Прокурор звільняється з посади в разі порушення ним вимог щодо несумісності за поданням Вищої ради юстиції, яке вона вносить Генеральному прокуророві України.

Стаття 49. Звільнення прокурора в разі порушення ним присяги

1. Прокурора може бути звільнено з посади у зв'язку з порушенням ним присяги у разі вчинення порушень, зазначених у частині четвертій статті 44 цього Закону.

2. Факти, які можуть свідчити про порушення прокурором присяги, встановлюються Дисциплінарною комісією суддів і прокурорів за наслідками дисциплінарного провадження щодо цього прокурора.

3. Якщо прокурор з будь-яких причин не був звільнений з посади, він не може здійснювати свої повноваження з наступного дня після набрання законної сили рішенням Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів.

Стаття 50. Звільнення прокурора в разі набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього

1. Суд, який ухвалив обвинувальний вирок щодо прокурора, після набрання таким вироком законної сили повідомляє про це Генерального прокурора України, який звільняє такого прокурора з посади.

2. Прокурор, щодо якого обвинувальний вирок суду набрав законної сили, не може продовжувати здійснювати свої повноваження і втрачає передбачені законом гарантії незалежності та недоторканності прокурора, право на грошове та інше забезпечення.

Стаття 51. Звільнення прокурора в разі припинення його громадянства

1. Прокурор звільняється з посади у разі припинення його громадянства відповідно до закону про громадянство України.

2. Прокурор не може продовжувати здійснювати свої повноваження з моменту припинення його громадянства.

Стаття 52. Звільнення прокурора у разі визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим

1. Суд, який ухвалив рішення про визнання прокурора безвісно відсутнім або оголосив його померлим, повідомляє про це після набрання таким рішенням законної сили Генерального прокурора України, який вирішує питання про звільнення прокурора з посади.

2. У разі з'явлення особи після прийняття рішення про звільнення з посади прокурора питання щодо поновлення її на посаді вирішується в судовому порядку.

Стаття 53. Звільнення прокурора з посади за власним бажанням

1. Прокурор, незалежно від мотивів, має право подати заяву про звільнення з посади за власним бажанням у будь-який час свого перебування на посаді.

2. Заява про звільнення за власним бажанням подається Генеральному прокуророві України.

3. Прокурор продовжує здійснювати свої повноваження до прийняття рішення про його звільнення.

Стаття 54. Звільнення прокурора з посади за заявою про відставку

1. Прокурор, який має стаж роботи на посаді прокурора не менше ніж 20 років, має право подати Генеральному прокуророві України заяву про відставку.

Право подати заяву про відставку незалежно від стажу роботи має також прокурор, якщо стан його здоров'я не дає йому можливості виконувати обов'язки прокурора, за умови підтвердження цього факту медичним висновком комісії, утвореної центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я.

2. Прокурор вважається таким, що вийшов у відставку, якщо його звільнено з посади прокурора за підстави, визначеної частиною першою цієї статті.

3. За прокурором, який перебуває у відставці, зберігається звання прокурора.

Стаття 55. Припинення відставки прокурора

1. Відставка прокурора припиняється у разі:

- 1) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- 2) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;
- 3) смерті.

2. Рішення про припинення відставки прокурора приймає Генеральний прокурор України.

Стаття 56. Припинення повноважень прокурора за віком

1. Повноваження прокурора припиняються за віком з наступного дня після досягнення ним 65 років.

2. Кваліфікаційна комісія суддів і прокурорів не пізніше як за місяць до дня досягнення прокурором 65 років, зобов'язана повідомити Генерального прокурора України про наявність підстави для припинення повноважень прокурора.

3. Якщо прокурор з будь-яких причин не був звільнений з посади, він не може здійснювати свої повноваження з наступного дня після досягнення ним 65 років.

Стаття 57. Припинення повноважень прокурора у зв'язку зі смертю

1. Повноваження прокурора припиняються у день його смерті.

2. Про смерть прокурора відповідний регіональний чи окружний прокурор негайно повідомляє Генерального прокурора України.

Стаття 58. Вимоги до подання про звільнення прокурора з посади

1. У поданні Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, Вищої ради юстиції про звільнення прокурора зазначаються:

- 1) дата внесення подання;
- 2) прізвище, ім'я, по батькові прокурора;

- 3) рік народження прокурора;
- 4) відомості про перебування на посаді прокурора;
- 5) фактичні обставини.

Стаття 59. Зупинення повноважень прокурора

1. Зупинення повноважень прокурора настає в разі відрядження його до Вищої ради юстиції, Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, Національної школи правосуддя України.
2. Зупинення повноважень прокурора триває до повернення з відрядження або до звільнення з посади прокурора.

Розділ VII. Виконання повноважень прокуратури

Стаття 60. Порядок виконання прокуратурою повноважень

1. Підтримання державного обвинувачення в суді, нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство прокурор здійснює в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України.
2. Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи людини, прокурор здійснює шляхом початку кримінального провадження на підставі заяви, повідомлення чи безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення у порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України.
3. Представництво інтересів фізичної особи або держави в суді прокурор здійснює в порядку, визначеному Цивільним процесуальним кодексом України, Господарським процесуальним кодексом України, Кодексом адміністративного судочинства України, Кримінальним процесуальним кодексом України.

Стаття 61. Особливості представництва інтересів фізичної особи в суді

1. Представництво інтересів фізичної особи в суді прокурор здійснює у випадках отримання інформації про порушення прав, свобод або необхідність захисту інтересів малолітньої чи неповнолітньої особи, недієздатної особи, немічної особи або особи, яка має психічне захворювання, якщо вони неспроможні усвідомити або самостійно захистити свої інтереси і захист їхніх інтересів не здійснюють належним чином законні представники.
2. Прокурор самостійно визначає і обґрунтовує підстави для представництва у суді та форму його здійснення.

Стаття 62. Особливості представництва інтересів держави в суді

1. Представництво інтересів держави в суді прокурор здійснює у випадках отримання інформації про порушення або загрозу порушення економічних інтересів

держави внаслідок дій або бездіяльності будь-яких юридичних осіб у відносинах з державою, якщо захист цих інтересів не здійснюють належним чином відповідні органи державної влади, інші юридичні особи публічного права.

Стаття 63. Особливості оскарження прокурорами судових рішень

1. Прокурор самостійно вирішує питання про необхідність оскарження судового рішення в порядку, визначеному процесуальним законом.

2. У випадку відмови прокурора окружної прокуратури від оскарження судового рішення місцевого суду він зобов'язаний повідомити про це окружного прокурора. Окружний прокурор може оскаржити судові рішення місцевого суду самостійно і одночасно повідомити про це регіонального прокурора.

У випадку відмови окружного прокурора від оскарження судового рішення місцевого суду він зобов'язаний повідомити про це регіонального прокурора. Регіональний прокурор може оскаржити судові рішення місцевого суду самостійно.

У випадку відмови прокурора регіональної прокуратури від оскарження судового рішення апеляційного суду він зобов'язаний повідомити про це регіонального прокурора. Регіональний прокурор може оскаржити судові рішення апеляційного суду самостійно і одночасно повідомити про це Генерального прокурора України.

У випадку відмови регіонального прокурора від оскарження судового рішення апеляційного суду він зобов'язаний повідомити про це Генерального прокурора України. Генеральний прокурор України може оскаржити судові рішення апеляційного суду самостійно.

У випадку відмови прокурора Генеральної прокуратури України від оскарження судового рішення вищого спеціалізованого суду він зобов'язаний повідомити про це Генерального прокурора України. Генеральний прокурор України може оскаржити судові рішення вищого спеціалізованого суду самостійно.

3. У випадку неможливості встановлення позиції прокурора щодо оскарження судового рішення (раптове тяжке захворювання тощо) рішення щодо оскарження судового рішення приймає відповідно окружний, регіональний прокурор, Генеральний прокурор України.

Стаття 64. Розподіл справ між прокурорами

1. Порядок розподілу справ між прокурорами затверджується наказом Генерального прокурора України, регіонального прокурора, окружного прокурора за погодженням зі зборами прокурорів відповідної прокуратури.

2. Порядок розподілу справ між прокурорами на наступний рік затверджується не пізніше 15 грудня поточного року.

3. Протягом року Генеральний прокурор України, регіональний прокурор, окружний прокурор має право змінювати порядок розподілу справ своїм наказом у випадку виникнення обґрунтованих підстав (звільнення з посади певного прокурора, хвороба прокурора, призначення на вакантну посаду прокурора тощо).

Розділ VIII. Прокурорське самоврядування

Глава 1. Загальні засади прокурорського самоврядування

Стаття 65. Завдання прокурорського самоврядування

1. Для вирішення питань внутрішньої діяльності прокуратур в Україні діє прокурорське самоврядування – самостійне колективне вирішення певних питань прокурорами.

2. Прокурорське самоврядування є важливою гарантією забезпечення незалежності прокурорів. Діяльність органів прокурорського самоврядування спрямована на створення належних організаційних та інших умов для діяльності прокуратур і прокурорів, забезпечення захисту прокурорів від втручання в їхню діяльність, а також підвищення якості роботи прокурорів.

3. До питань внутрішньої діяльності прокуратур належать питання організаційного забезпечення прокуратур та діяльності прокурорів, соціальний захист прокурорів та їхніх сімей, а також інші питання, що безпосередньо не пов'язані із виконанням повноважень прокурорів.

4. До завдань прокурорського самоврядування належить вирішення питань щодо:

- 1) забезпечення організаційної єдності функціонування органів прокуратури;
- 2) зміцнення незалежності прокурорів, захист від втручання в їхню діяльність;
- 3) участі у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення прокурорів, а також контроль за додержанням установлених нормативів такого забезпечення;
- 4) призначення прокурорів до складу Вищої ради юстиції, Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів та Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів в порядку, встановленому законом.

Стаття 66. Організаційні форми прокурорського самоврядування

1. Прокурорське самоврядування в Україні здійснюється через:

- 1) збори прокурорів Генеральної прокуратури України, регіональної прокуратури, окружної прокуратури;
- 2) Раду прокурорів України;
- 3) всеукраїнську конференцію працівників прокуратури.

2. Порядок здійснення прокурорського самоврядування визначається цим Законом, іншими законами, а також регламентами і положеннями, які приймають органи прокурорського самоврядування відповідно до цього Закону.

Глава 2. Збори прокурорів

Стаття 67. Збори прокурорів

1. Збори прокурорів – це зібрання прокурорів відповідної прокуратури, на якому вони обговорюють питання внутрішньої діяльності прокуратури та приймають колективне рішення з обговорюваних питань.

2. Збори прокурорів скликаються, відповідно, Генеральним прокурором України, регіональним прокурором, окружним прокурором за власною ініціативою або на вимогу не менше ніж третини від загальної кількості прокурорів відповідної прокуратури.

3. Збори прокурорів скликаються за необхідності, але не рідше ніж один раз на три місяці.

4. Збори прокурорів є повноважними, якщо на них присутня більше ніж половина від загальної кількості прокурорів цієї прокуратури. На збори прокурорів можуть запрошуватися працівники секретаріату прокуратури, інші особи. У голосуванні беруть участь лише прокурори цієї прокуратури. Рішення зборів прокурорів приймаються більшістю голосів прокурорів, присутніх на зборах.

5. Збори прокурорів:

- 1) обговорюють питання щодо внутрішньої діяльності прокуратури або роботи окремого прокурора чи працівника секретаріату прокуратури і приймають з цих питань рішення, які є обов'язковими для прокурорів та працівників секретаріату цієї прокуратури;
- 2) заслуховують звіти прокурорів, які займають адміністративні посади в цій прокуратурі, керівника секретаріату прокуратури;
- 3) затверджують порядок заміщення прокурорів у разі їх відсутності;
- 4) погоджують порядок розподілу справ між прокурорами відповідної прокуратури;
- 5) обирають делегатів на всеукраїнську конференцію працівників прокуратури.

6. Збори прокурорів можуть звертатися до органів державної влади та органів місцевого самоврядування з пропозиціями щодо питань діяльності прокуратури.

7. Збори прокурорів можуть обговорювати питання щодо практики застосування законодавства, випрацьовувати відповідні пропозиції щодо вдосконалення такої практики та законодавства.

Стаття 68. Виконання рішень зборів прокурорів

1. Виконання рішень зборів прокурорів за дорученням зборів покладається, відповідно, на Генерального прокурора України, регіонального прокурора, окружного прокурора.

Глава 3. Вищі органи прокурорського самоврядування

Стаття 69. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури

1. Найвищим органом прокурорського самоврядування є всеукраїнська конференція працівників прокуратури.

2. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури:

- 1) заслуховує звіт Ради прокурорів України про виконання завдань органів прокурорського самоврядування, стану фінансування та організаційного забезпечення діяльності прокуратур;
- 2) заслуховує інформацію призначених членів Вищої ради юстиції, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів про їхню діяльність;
- 3) заслуховує звіт Голови Державної адміністрації правосуддя України про її діяльність;
- 4) призначає членів Вищої ради юстиції та приймає рішення про припинення їхніх повноважень відповідно до Конституції і законів України;
- 5) призначає членів Ради прокурорів України, Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів;
- 6) звертається з пропозиціями щодо вирішення питань діяльності прокуратур до органів державної влади та їх посадових осіб.

3. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури приймає рішення, що є обов'язковими для всіх органів прокурорського самоврядування та всіх прокурорів.

Стаття 70. Порядок скликання всеукраїнської конференції працівників прокуратури

1. Чергова всеукраїнська конференція працівників прокуратури скликається Радою прокурорів України один раз на два роки. Позачергова всеукраїнська конференція працівників прокуратури може бути скликана за рішенням Ради прокурорів України. Збори прокурорів у разі необхідності можуть звертатися до Ради прокурорів України з пропозицією щодо скликання позачергової всеукраїнської конференції працівників прокуратури.

2. На всеукраїнській конференції працівників прокуратури можуть бути присутні Президент України, Голова Верховної Ради України, Уповноважений Верховної

Ради України з прав людини, Генеральний прокурор України, члени Вищої ради юстиції, Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, Міністр юстиції України, Голова Державної адміністрації правосуддя України, які не беруть участі в голосуванні при прийнятті рішень всеукраїнською конференцією працівників прокуратури.

3. Делегати всеукраїнської конференції працівників прокуратури та особи, запрошені на неї, повідомляються про день проведення конференції та питання, що виносяться на її розгляд, не пізніше як за 30 днів до початку роботи конференції.

Стаття 71. Обрання делегатів на всеукраїнську конференцію працівників прокуратури

1. Делегатів на всеукраїнську конференцію працівників прокуратури обирають:

- 1) збори прокурорів Генеральної прокуратури України – три прокурори Генеральної прокуратури України;
- 2) збори прокурорів регіональних прокуратур – по одному прокурору від кожної регіональної прокуратури;
- 3) збори прокурорів окружних прокуратур – по одному прокурору від кожної окружної прокуратури.

Прокурори, які перебувають на адміністративних посадах, не можуть бути делегатами всеукраїнської конференції працівників прокуратури.

2. Делегати на всеукраїнську конференцію працівників прокуратури обираються шляхом відкритого голосування на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатур для обрання.

Стаття 72. Порядок проведення всеукраїнської конференції працівників прокуратури

1. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури є повноважною за умови присутності на ній не менш як двох третин від загальної кількості обраних делегатів.

2. Всеукраїнську конференцію працівників прокуратури відкриває голова Ради прокурорів України, а в разі його відсутності – заступник голови чи секретар Ради прокурорів України.

3. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури обирає шляхом відкритого голосування президію конференції в кількісному складі, який визначається рішенням конференції. Президія організовує роботу всеукраїнської конференції працівників прокуратури.

4. Всеукраїнська конференція працівників прокуратури обговорює і затверджує порядок денний та регламент роботи конференції, обирає лічильну комісію, секретаріат та інші робочі органи конференції.

5. Робота всеукраїнської конференції працівників прокуратури протоколюється.
6. Рішення всеукраїнської конференції працівників прокуратури приймаються більшістю голосів делегатів, присутніх на конференції, відкритим або таємним голосуванням. Рішення з питань, зазначених у пунктах 3, 4 частини другої статті 69 цього Закону, вирішуються конференцією шляхом таємного голосування.
7. Інші питання порядку проведення всеукраїнської конференції працівників прокуратури регулюються регламентом, який приймає конференція.

Стаття 73. Рада прокурорів України

1. У період між всеукраїнськими конференціями працівників прокуратури вищим органом прокурорського самоврядування є Рада прокурорів України.

2. Раду прокурорів України обирають у складі 15 прокурорів:

- 1) двоє представників від Генеральної прокуратури України;
- 2) п'ять представників від регіональних прокуратур;
- 3) вісім представників від окружних прокуратур.

Прокурори, які перебувають на адміністративних посадах, не можуть бути членами Ради прокурорів України.

Рада прокурорів України є повноважною за умови обрання не менше ніж дев'яти членів. Рада прокурорів України, сформована з порушенням вимог цієї частини, є неповноважною.

3. Члени Ради прокурорів України обирають на засіданні Ради зі свого складу голову Ради прокурорів України, його заступника та секретаря.

4. Рада прокурорів України в період між всеукраїнськими конференціями працівників прокуратури організовує виконання рішень конференції, а також вирішує питання про скликання конференції. Повноваження та порядок роботи Ради прокурорів України визначаються цим Законом та положенням про Раду прокурорів України, яке затверджує всеукраїнська конференція працівників прокуратури.

5. Рада прокурорів України:

- 1) організовує впровадження заходів щодо забезпечення незалежності прокурорів, поліпшення стану організаційного забезпечення діяльності прокуратур;
- 2) розглядає питання правового захисту прокурорів, соціального захисту прокурорів та членів їхніх сімей і приймає відповідні рішення з цих питань;
- 3) попередньо погоджує призначення та звільнення Голови Державної адміністрації правосуддя України;
- 4) розглядає скарги прокурорів на прокурорів, які перебувають на адміністративних посадах, інших посадових осіб, а також інші повідомлення прокурорів

про загрозу їхній незалежності та вживає за наслідками розгляду відповідні заходи (повідомляє компетентні органи про підстави для притягнення до кримінальної, дисциплінарної чи іншої відповідальності; оприлюднює заяви від імені прокурорського корпусу про факти порушення незалежності прокурора; звертається до міжнародних організацій з відповідними повідомленнями тощо);

- 5) заслуховує звіти про роботу членів Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, призначених всеукраїнською конференцією працівників прокуратури;
- 6) звертається з пропозиціями щодо вирішення питань діяльності прокуратури до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

6. Рішення Ради прокурорів України є обов'язковими для всіх органів прокурорського самоврядування та всіх прокурорів. Рішення Ради прокурорів України може бути скасовано всеукраїнською конференцією працівників прокуратури.

Стаття 74. Забезпечення діяльності органів прокурорського самоврядування

1. Забезпечення роботи всеукраїнської конференції працівників прокуратури, діяльності Ради прокурорів України здійснює секретаріат Генеральної прокуратури України за рахунок коштів Державного бюджету України згідно з вимогами розділу X цього Закону.

Розділ IX. Забезпечення прокурора

Стаття 75. Прокурорська винагорода

1. Прокурорська винагорода регулюється цим Законом та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами.

2. Прокурорська винагорода складається з посадового окладу та доплат за:

- 1) вислугу років;
- 2) перебування на адміністративній посаді в прокуратурі або тимчасове виконання обов'язків на адміністративній посаді.

3. Посадові оклади становлять:

- 1) прокурора Генеральної прокуратури – 0,9 посадового окладу судді вищого спеціалізованого суду;
- 2) прокурора регіональної прокуратури – 0,9 посадового окладу судді апеляційного суду;
- 3) прокурора окружної прокуратури – 0,9 посадового окладу судді місцевого суду.

4. Посадові оклади інших прокурорів устанавлюються у такому розмірі:

- 1) Генерального прокурора України – 1,5 посадового окладу прокурора Генеральної прокуратури України;
- 2) заступника Генерального прокурора України – 1,2 посадового окладу прокурора Генеральної прокуратури України;
- 3) керівника відділу Генеральної прокуратури України – 1,1 посадового окладу прокурора регіональної прокуратури;
- 4) регіонального прокурора – 1,2 посадового окладу прокурора регіональної прокуратури;
- 5) керівника відділу регіональної прокуратури – 1,1 посадового окладу прокурора регіональної прокуратури;
- 6) окружного прокурора – 1,2 посадового окладу прокурора окружної прокуратури;
- 7) керівника відділу окружної прокуратури – 1,1 посадового окладу прокурора окружної прокуратури.

5. Прокурорам виплачується щомісячна доплата за вислугу років у розмірах: за наявності стажу роботи понад один рік – 10 відсотків, понад 3 роки – 15 відсотків, понад 5 років – 18 відсотків, понад 10 років – 20 відсотків, понад 15 років – 25 відсотків, понад 20 років – 30 відсотків, понад 25 років – 40 відсотків, понад 30 років – 45 відсотків, понад 35 років – 50 відсотків посадового окладу.

Стаття 76. Відпустка прокурора

1. Прокурорам надається щорічна оплачувана відпустка тривалістю 30 робочих днів з виплатою прокурорської винагороди та допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу. Прокурорам, які мають стаж роботи більше ніж 10 років, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю п'ять календарних днів.

Стаття 77. Стаж роботи прокурора

1. До стажу роботи на посаді прокурора зараховується робота на посаді:

- 1) судді;
- 2) члена Вищої ради юстиції, Кваліфікаційної комісії суддів і прокурорів, Дисциплінарної комісії суддів і прокурорів, обраного з числа прокурорів;
- 3) слідчого.

Стаття 78. Забезпечення потреб прокурора, пов'язаних з його професійною діяльністю

1. Прокурора забезпечують окремим робочим місцем та необхідними для роботи засобами.

Стаття 79. Державний захист прокурора та членів його сім'ї

1. Прокурори, члени їхніх сімей та їхнє майно перебувають під особливим захистом держави. У випадку коли прокурор звертається із заявою до уповноважених органів державної влади про забезпечення безпеки прокурора, членів його сім'ї, збереження їхнього майна, вони зобов'язані вживати необхідних заходів для забезпечення такої безпеки та збереження майна.

2. Вчинення у зв'язку зі службовою діяльністю прокурора посягання на його життя і здоров'я, знищення чи пошкодження його майна, погроза вбивством, насильством чи пошкодженням майна прокурора, образа чи наклеп на нього, а також посягання на життя і здоров'я близьких родичів прокурора (батьків, дружини, чоловіка, дітей), погроза їм убивством, пошкодженням майна мають наслідком відповідальність, встановлену законом.

Стаття 80. Соціальне страхування прокурора

1. Життя і здоров'я прокурорів підлягають обов'язковому державному страхуванню за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України відповідно до закону про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Стаття 81. Одноразова виплата прокуророві у зв'язку з відставкою

1. Прокуророві, який вийшов у відставку, здійснюється одноразова неоподатковувана виплата в розмірі місячного заробітку за кожен повний рік роботи на посаді прокурора, але не менше за шестимісячний заробіток.

Стаття 82. Пенсія або неоподатковуване довічне грошове утримання прокурора у відставці

1. Прокурор, який вийшов у відставку, при досягненні пенсійного віку отримує пенсію на умовах, визначених законом про державну службу або, за вибором прокурора, неоподатковуване щомісячне довічне грошове утримання.

2. Прокурор у відставці, який не досяг пенсійного віку, отримує неоподатковуване щомісячне довічне грошове утримання. При досягненні таким прокурором пенсійного віку за ним зберігається право на одержання неоподаткованого щомісячного довічного грошового утримання або, за вибором прокурора, призначається пенсія на умовах, визначених законом про державну службу.

3. Неоподатковуване щомісячне довічне грошове утримання виплачується прокуророві в розмірі 80 відсотків винагороди прокурора, який працює на відповідній посаді. За кожен повний рік роботи на посаді прокурора понад 20 років розмір неоподаткованого довічного грошового утримання збільшується на два відсотки заробітку, але не більше ніж 90 відсотків заробітної плати прокурора, без обмеження

граничного розміру неоподатковуваного щомісячного довічного грошового утримання.

4. У разі зміни розміру грошового утримання діючих прокурорів відповідно здійснюється перерахунок раніше призначеного неоподатковуваного щомісячного довічного грошового утримання. Перерахунок неоподатковуваного щомісячного довічного грошового утримання здійснюється з усієї суми заробітної плати діючих прокурорів з дня виникнення права на відповідний перерахунок.

5. Пенсія або неоподатковуване щомісячне довічне грошове утримання прокурора виплачується за останнім місцем роботи, а у випадку реорганізації відповідної прокуратури – за місцем, визначеним Державною адміністрацією правосуддя України.

6. Припинення відставки прокурора є підставою для припинення виплати йому щомісячного довічного грошового утримання, що було нараховане у зв'язку з відставкою. У разі припинення відставки прокурора з підстави, визначеної пунктом 1 частини першої статті 55 цього Закону, пенсія нараховується прокуророві на загальних підставах.

Розділ X. Організаційне забезпечення діяльності прокуратури

Глава 1. Загальні питання забезпечення діяльності прокуратури

Стаття 83. Особливості забезпечення функціонування прокуратури

1. Держава забезпечує фінансування та належні умови функціонування прокуратур і діяльності прокурорів.

2. Забезпечення функціонування системи прокуратури передбачає:

- 1) визначення в Державному бюджеті України видатків на фінансування прокуратури не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення її повноважень відповідно до закону;
- 2) законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування прокуратури;
- 3) гарантування достатнього рівня соціального забезпечення прокурорів.

Стаття 84. Система забезпечення функціонування прокуратури

1. В Україні діє єдина система забезпечення функціонування прокуратури.

2. Органи прокуратури, інші органи державної влади беруть участь в організаційному забезпеченні діяльності прокуратури у випадках і в порядку, визначених цим та іншими законами.

Стаття 85. Засади фінансування прокуратури

1. Фінансування прокуратури в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

2. Функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності прокуратури здійснює Державна адміністрація правосуддя України.

3. Видатки на утримання прокуратур у Державному бюджеті України визначаються окремими рядками для:

- 1) Генеральної прокуратури України;
- 2) регіональних прокуратур;
- 3) окружних прокуратур.

4. Видатки на утримання прокуратур у Державному бюджеті України не можуть бути скорочені в поточному фінансовому році.

5. Контроль за додержанням вимог цього Закону щодо фінансування прокуратур здійснюється в порядку, встановленому законом.

Стаття 86. Порядок фінансування прокуратури

1. Прокуратури фінансуються згідно з кошторисами і щомісячними розписами видатків, затвердженими відповідно до вимог цього Закону, в межах річної суми видатків, передбачених Державним бюджетом України на поточний фінансовий рік у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України.

Стаття 87. Матеріальне, побутове забезпечення та соціальний захист працівників органів прокуратури

1. Розмір заробітної плати працівників секретаріату прокуратур, їхнє побутове забезпечення та рівень соціального захисту визначаються законом і не можуть бути меншими, ніж у відповідних категорій державних службовців органів законодавчої та виконавчої влади.

2. Державна адміністрація правосуддя України здійснює видатки на поховання прокурорів, у тому числі прокурорів у відставці.

Стаття 88. Представницькі витрати

1. У кошторисі секретаріату Генеральної прокуратури України передбачаються кошти на представницькі витрати Генерального прокурора України.

Глава 2. Секретаріати прокуратур

Стаття 89. Секретаріат прокуратури

1. Організаційне забезпечення роботи прокуратури здійснює її секретаріат, який очолює керівник секретаріату.

2. Керівник секретаріату прокуратури представляє прокуратуру як юридичну особу і несе персональну відповідальність за належне організаційне забезпечення проку-

ратури і прокурорів, забезпечення вільного доступу осіб до приміщення прокуратур (крім кабінетів прокурорів) та належні умови для їх перебування у приміщеннях прокуратур, інформує збори прокурорів про свою діяльність.

Збори прокурорів можуть висловити недовіру керівникові секретаріату прокуратури, що має наслідком звільнення його з посади.

3. Керівник секретаріату прокуратури, в якій прокурор обійматиме посаду, видає наказ про створення умов для діяльності цього прокурора.

4. Добір працівників секретаріату прокуратури здійснюється на конкурсній основі. Призначення на посади в секретаріаті прокуратури здійснюється відповідно до законодавства про державну службу.

5. Статус працівників секретаріату прокуратури визначається Законом України «Про державну службу». Умови оплати праці, соціального забезпечення працівників секретаріату прокуратури визначаються на засадах, що встановлені для відповідної категорії працівників апарату центральних та місцевих органів виконавчої влади.

Працівники секретаріату прокуратури зобов'язані дотримуватись правил професійної поведінки працівників прокуратури, які затверджує Рада прокурорів України.

6. У секретаріаті прокуратури можуть створюватися управління, відділи, що здійснюють свої функції на підставі положення про відповідне управління, відділ, яке затверджує керівник секретаріату відповідної прокуратури.

7. У секретаріаті прокуратури утворюється канцелярія, яка щоденно протягом робочого часу забезпечує прийняття та реєстрацію документів, що подаються до відповідної прокуратури.

8. Секретаріат прокуратури є юридичною особою публічного права, яка має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, самостійний баланс і рахунки в органах Державного казначейства України.

Стаття 90. Матеріально-технічне забезпечення діяльності прокуратури

1. В органах прокуратури функціонує автоматизована система документообігу, що забезпечує:

- 1) реєстрацію вхідної та вихідної кореспонденції;
- 2) реєстрацію рішень прокурорів;
- 3) надання фізичним та юридичним особам інформації про стан розгляду заяв, скарг і повідомлень;
- 4) централізоване зберігання текстів документів, прийнятих прокурорами;

- 5) підготовку статистичних даних;
 - 6) передавання документів до електронного архіву;
 - 7) обмін службовою інформацією між прокурорами;
 - 8) пересилання процесуальних документів в електронному вигляді до автоматизованої системи документообігу суду.
2. Складовою автоматизованої системи документообігу є електронний реєстр прокурорських проваджень, що забезпечує:
- 1) реєстрацію проваджень за номенклатурою, а також документів, які складають відповідне провадження;
 - 2) оцінку якості документів, прийнятих прокурорами;
 - 3) регулювання навантаження прокурорів та ефективності використання ними робочого часу.
3. Заяви, скарги і повідомлення в порядку їх надходження підлягають обов'язковій реєстрації в автоматизованій системі документообігу, яка здійснюється працівниками секретаріату прокуратури в день надходження документів.
4. Доступ до автоматизованої системи документообігу надається прокурорам та працівникам секретаріату відповідної прокуратури згідно з їхніми функціональними обов'язками.
5. Порядок функціонування автоматизованої системи документообігу визначається Положенням про автоматизовану систему документообігу, що затверджується Радою прокурорів України за погодженням з Державною адміністрацією правосуддя України.
6. Для забезпечення прокуратур нормативно-правовими актами, спеціальною науковою літературою, матеріалами судової практики в кожній прокуратурі створюється бібліотека прокуратури. Фонди бібліотеки складають друковані видання та комп'ютерні бази даних.

Розділ XI. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2013 року.
2. Визнати такими, що втрачають чинність з набранням чинності цим Законом:
 - 1) Закон України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 року, № 1789-XII (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793);
 - 2) Постанову Верховної Ради України «Про введення в дію Закону України «Про прокуратуру» від 5 листопада 1991 року, № 1790-XII (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 794);

- 3) Постанову Верховної Ради України «Про затвердження Положення про класні чини працівників органів прокуратури України» від 6 листопада 1991 року, № 1795-XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 4, ст. 14);
- 4) Постанову Верховної Ради України «Про затвердження дисциплінарного статуту прокуратури України» від 6 листопада 1991 року, № 1796-XII (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 4, ст. 15).

3. Частина перша статті 10 (умова щодо строку перебування особи на посаді прокурора), частини друга, третя статті 23 (умови щодо строку перебування на посаді прокурора і віку) набирають чинності через п'ять років з дня набрання чинності цим Законом.

Абзац п'ятий частини третьої статті 36 набирає чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом.

4. До стажу роботи прокурора зараховується робота на посаді слідчого до дня набрання чинності цим Законом.

5. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня опублікування цього Закону:

- 1) привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- 2) забезпечити в межах своїх повноважень перегляд і скасування нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

6. Державній адміністрації правосуддя України протягом одного місяця з дня опублікування цього Закону:

- 1) створити Національну школу правосуддя України на базі Національної академії прокуратури України шляхом її злиття з Національною школою суддів України;
- 2) забезпечити процес реорганізації прокуратури відповідно до цього Закону.

7. Кваліфікаційній комісії суддів і прокурорів протягом одного року з дня опублікування цього Закону:

- 1) забезпечити процедуру призначення на посаду прокурорів у створених прокуратурах згідно зі статтями 23–34 цього Закону, за винятком спеціальної підготовки до роботи на посаді прокурора;
- 2) забезпечити процедуру призначення прокурорів на адміністративні посади згідно зі статтею 36 цього Закону.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Регіональні прокуратури

Назва регіональної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Сімферопольська регіональна прокуратура	Автономна Республіка Крим, місто Севастополь
Вінницька регіональна прокуратура	Вінницька область
Луцька регіональна прокуратура	Волинська область
Дніпропетровська регіональна прокуратура	Дніпропетровська область
Донецька регіональна прокуратура	Донецька область
Житомирська регіональна прокуратура	Житомирська область
Ужгородська регіональна прокуратура	Закарпатська область
Запорізька регіональна прокуратура	Запорізька область
Івано-Франківська регіональна прокуратура	Івано-Франківська область
Київська міська регіональна прокуратура	місто Київ
Київська регіональна прокуратура	Київська область
Кіровоградська регіональна прокуратура	Кіровоградська область
Луганська регіональна прокуратура	Луганська область
Львівська регіональна прокуратура	Львівська область
Миколаївська регіональна прокуратура	Миколаївська область
Одеська регіональна прокуратура	Одеська область
Полтавська регіональна прокуратура	Полтавська область
Рівненська регіональна прокуратура	Рівненська область
Сумська регіональна прокуратура	Сумська область
Тернопільська регіональна прокуратура	Тернопільська область
Харківська регіональна прокуратура	Харківська область
Херсонська регіональна прокуратура	Херсонська область
Хмельницька регіональна прокуратура	Хмельницька область
Черкаська регіональна прокуратура	Черкаська область
Чернівецька регіональна прокуратура	Чернівецька область
Чернігівська регіональна прокуратура	Чернігівська

Додаток 2. Окружні прокуратури

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Автономна Республіка Крим	
Бахчисарайська окружна прокуратура	Бахчисарайський район
	Сімферопольський район
Джанкойська окружна прокуратура	місто Джанкой
	Джанкойський район
	Красногвардійський район
	Нижньогірський район
Євпаторійська окружна прокуратура	місто Євпаторія
	місто Саки
	Сакський район
Керченська окружна прокуратура	місто Керч
	Ленінський район
Красноперекопська окружна прокуратура	місто Армянськ
	місто Красноперекопськ
	Красноперекопський район
	Первомайський район
	Роздольненський район
	Чорноморський район
Сімферопольська окружна прокуратура	місто Сімферополь
Феодосійська окружна прокуратура	Білогірський район
	Кіровський район
	Советський район
	місто Судак
	місто Феодосія
Ялтинська окружна прокуратура	місто Алушта
	місто Ялта
Вінницька область	
Бершадська окружна прокуратура	Бершадський район
	місто Ладижин
	Теплицький район
	Тростянецький район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	Тульчинський район
	Чечельницький район
Вінницька окружна прокуратура	місто Вінниця
	Вінницький район
Жмеринська окружна прокуратура	Барський район
	місто Жмеринка
	Жмеринський район
	Тиврівський район
	Шаргородський район
Калинівська окружна прокуратура	Калинівський район
	місто Козятин
	Козятинський район
	Літинський район
	місто Хмільник
	Хмільницький район
Могилів-Подільська окружна прокуратура	Крижопільський район
	місто Могилів-Подільський
	Могилів-Подільський район
	Мурованокуриловецький район
	Піщанський район
	Томашпільський район
	Чернівецький район
	Ямпільський район
Немирівська окружна прокуратура	Гайсинський район
	Іллінецький район
	Липовецький район
	Немирівський район
	Оратівський район
	Погребищенський район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Волинська область	
Володимир-Волинська окружна прокуратура	місто Володимир-Волинський
	Володимир-Волинський район
	Горохівський район
	Іваничівський район
	Локачинський район
	місто Нововолинськ
	Турійський район
Ківерцівська окружна прокуратура	Камінь-Каширський район
	Ківерцівський район
	Любешівський район
	Маневицький район
	Рожищенський район
Ковельська окружна прокуратура	місто Ковель
	Ковельський район
	Любомльський район
	Ратнівський район
	Старовижівський район
	Швацький район
Луцька окружна прокуратура	місто Луцьк
	Луцький район
Дніпропетровська область	
Дніпродзержинська окружна прокуратура	місто Дніпродзержинськ
	Криничанський район
Дніпропетровська окружна прокуратура 1	Амур-Нижньодніпровський район міста Дніпропетровська
	Індустріальний район міста Дніпропетровська
	Самарський район міста Дніпропетровська

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Дніпропетровська окружна прокуратура 2	Бабушкінський район міста Дніпропетровська
	Жовтневий район міста Дніпропетровська
Дніпропетровська окружна прокуратура 3	Дніпропетровський район
	Кіровський район міста Дніпропетровська
Дніпропетровська окружна прокуратура 4	Ленінський район міста Дніпропетровська
	Красногвардійський район міста Дніпропетровська
Жовтоводська окружна прокуратура	Верхньодніпровський район
	місто Вільногірськ
	місто Жовті Води
	П'ятихатський район
	Солонянський район
	Софіївський район
Криворізька окружна прокуратура 1	Дзержинський район міста Кривий Ріг
	Довгинцевський район міста Кривий Ріг
	Інгuleцький район міста Кривий Ріг
Криворізька окружна прокуратура 2	Жовтневий район міста Кривий Ріг
	Криворізький район
	Тернівський район міста Кривий Ріг
	Широківський район
Криворізька окружна прокуратура 3	Саксаганський район міста Кривий Ріг
	Центрально-Міський район міста Кривий Ріг
Нікопольська окружна прокуратура	Апостолівський район
	місто Марганець
	місто Нікополь
	Нікопольський район
	місто Орджонікідзе
	Томаківський район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Новомосковська окружна прокуратура	Магдалинівський район
	місто Новомосковськ
	Новомосковський район
	Петриківський район
	Царичанський район
Павлоградська окружна прокуратура	місто Павлоград
	Павлоградський район
	Петропавлівський район
	місто Першотравневськ
	місто Тернівка
	Юр'ївський район
Синельниківська окружна прокуратура	Васильківський район
	Межівський район
	Покровський район
	місто Синельникове
	Синельниківський район
Донецька область	
Артемівська окружна прокуратура	місто Артемівськ
	Артемівський район
	місто Дебальцеве
Волноваська окружна прокуратура	Амвросіївський район
	Волноваський район
	Володарський район
	місто Вугледар
	місто Докучаївськ
	Старобешівський район
Горлівська окружна прокуратура	Тельманівський район
	місто Горлівка
	Будьонівський район міста Донецька
Донецька окружна прокуратура 1	Калінінський район міста Донецька
	Пролетарський район міста Донецька

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Донецька окружна прокуратура 2	Ворошиловський район міста Донецька
	Київський район міста Донецька
Донецька окружна прокуратура 3	Кіровський район міста Донецька
	Куйбишевський район міста Донецька
Донецька окружна прокуратура 4	Ленінський район міста Донецька
	Мар'їнський район міста Донецька
	Петровський район міста Донецька
Єнакіївська окружна прокуратура	місто Єнакієве
	місто Жданівка
	місто Харцизьк
Краматорська окружна прокуратура	місто Краматорськ
	місто Дружківка
Красноармійська окружна прокуратура	Великоновосілівський район
	місто Димитров
	Красноармійський район
	місто Новогродівка
	місто Селидове
Костянтинівська окружна прокуратура	місто Дзержинськ
	місто Добропілля
	Добропільський район
	місто Костянтинівка
	Костянтинівський район
	Олександрівський район
Макіївська окружна прокуратура 1	Гірницький район міста Макіївки
	Советський район міста Макіївки
	Центрально-Міський район міста Макіївки
Макіївська окружна прокуратура 2	місто Авдіївка
	Кіровський район міста Макіївки
	Червоногвардійський район міста Макіївки

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Маріупольська окружна прокуратура 1	Жовтневий район міста Маріуполя
	Приморський район міста Маріуполя
	Першотравневий район
Маріупольська окружна прокуратура 2	Іллічівський район міста Маріуполя
	Новоазовський район
	Орджонікідзевський район міста Маріуполя
Слов'янська окружна прокуратура	місто Красний Лиман
	Краснолиманський район
	місто Слов'янськ
	Слов'янський район
Шахтарська окружна прокуратура	місто Кіровське
	місто Сніжне
	місто Торез
	місто Шахтарськ
	Шахтарський район
Житомирська область	
Бердичівська окружна прокуратура	Андрушівський район
	місто Бердичів
	Бердичівський район
	Любарський район
	Ружинський район
	Чуднівський район
Житомирська окружна прокуратура	місто Житомир
	Житомирський район
Коростенська окружна прокуратура	місто Коростень
	Коростенський район
	Луганський район
	Народицький район
	Овруцький район
	Олевський район
Коростишівська окружна прокуратура	Брусилівський район
	Володарсько-Волинський район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	Коростишівський район
	Малинський район
	Радомишльський район
	Попільнянський район
	Черняхівський район
Новоград-Волинська окружна прокуратура	Баранівський район
	Дзержинський район
	Ємільчинський район
	Місто Новоград-Волинський
	Новоград-Волинський район
	Червоноармійський район
Закарпатська область	
Берегівська окружна прокуратура	місто Берегове
	Берегівський район
	Виноградівський район
Мукачівська окружна прокуратура	Воловецький район
	місто Мукачеве
	Мукачівський район
	Свалявський район
Тячівська окружна прокуратура	Рахівський район
	Тячівський район
Ужгородська окружна прокуратура	Великобerezнянський район
	Перечинський район
	місто Ужгород
	Ужгородський район
Хустська окружна прокуратура	Іршавський район
	Міжгірський район
	місто Хуст
	Хустський район
Запорізька область	
Бердянська окружна прокуратура	місто Бердянськ
	Бердянський район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	Куйбишевський район
	Приморський район
	Созівський район
	Чернігівський район
Енергодарська окружна прокуратура	Васильківський район
	Великобілозерський район
	Веселівський район
	місто Енергодар
	Кам'янсько-Дніпровський район
	Михайлівський район
Запорізька окружна прокуратура 1	Жовтневий район міста Запоріжжя
	Заводський район міста Запоріжжя
	Шевченківський район міста Запоріжжя
Запорізька окружна прокуратура 2	Запорізький район
	Комунарський район міста Запоріжжя
	Орджонікідзевський район міста Запоріжжя
Запорізька окружна прокуратура 3	Ленінський район міста Запоріжжя
	Хортицький район міста Запоріжжя
Мелітопольська окружна прокуратура	місто Мелітополь
	Мелітопольський район
	Приазовський район
	Якимівський район
Токмацька окружна прокуратура	Гуляйпільський район
	Вільнянський район
	Новомиколаївський район
	Оріхівський район
	Пологівський район
	місто Токмак
	Токмацький район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Івано-Франківська область	
Івано-Франківська окружна прокуратура	місто Івано-Франківськ
Калуська окружна прокуратура	місто Болехів
	Долинський район
	місто Калуш
	Калуський район
	Рожнятівський район
Коломийська окружна прокуратура	місто Коломия
	Коломийський район
	Косівський район
	Снятинський район
Надвірнянська окружна прокуратура	Богородчанський район
	Верховинський район
	Надвірнянський район
	місто Яремче
Тисмецька окружна прокуратура	Галицький район
	Городенківський район
	Рогатинський район
	Тисмецький район
	Тлумацький район
Київська область	
Білоцерківська окружна прокуратура	місто Біла Церква
	Білоцерківський район
	Сквирський район
Бориспільська окружна прокуратура	Баришівський район
	місто Березань
	місто Бориспіль
	Бориспільський район
	Згурівський район
	місто Переяслав-Хмельницький
	Переяслав-Хмельницький район
	Яготинський район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Броварська окружна прокуратура	місто Бровари
	Броварський район
	Вишгородський район
	Іванівський район
	місто Славутич
	Поліський район
Васильківська окружна прокуратура	місто Васильків
	Васильківський район
	Києво-Святошинський район
	Обухівський район
Миронівська окружна прокуратура	Богуславський район
	Володарський район
	Кагарлицький район
	Миронівський район
	місто Ржищів
	Рокитнянський район
	Ставищанський район
	Таращанський район
	Тетіївський район
Фастівська окружна прокуратура	Бородянський район
	місто Ірпінь
	Макарівський район
	місто Фастів
	Фастівський район
Кіровоградська область	
Знам'янська окружна прокуратура	місто Знам'янка
	Знам'янський район
	Маловисківський район
	Новомиргородський район
	Олександрійський район
	місто Світловодськ
	Світловодський район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Кіровоградська окружна прокуратура	місто Кіровоград
	Кіровоградський район
Новоукраїнська окружна прокуратура	Бобринецький район
	Вільшанський район
	Гайворонський район
	Голованівський район
	Добровеличківський район
	Новоархангельський район
	Новоукраїнський район
	Ульяновський район
Олександрійська окружна прокуратура	Долинський район
	Компаніївський район
	Новгородківський район
	місто Олександрія
	Олександріївський район
	Петрівський район
	Устинівський район
Луганська область	
Алчевська окружна прокуратура	місто Алчевськ
	місто Брянка
	Перевальський район
Антрацитівська окружна прокуратура	місто Антрацит
	Антрацитівський район
	місто Краснолуцьк
Краснодонська окружна прокуратура	місто Краснодон
	Краснодонський район
	Лутугинський район
Лисичанська окружна прокуратура	місто Лисичанськ
	місто Первомайськ
	Попаснянський
Луганська окружна прокуратура 1	Артемівський район міста Луганська
	Ленінський район міста Луганська

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Луганська окружна прокуратура 2	Жовтневий район міста Луганська
	Кам'янобрідський район міста Луганська
Свердловська окружна прокуратура	місто Ровеньки
	місто Свердловськ
	Свердловський район
Северодонецька окружна прокуратура	Кремінський район
	Новоайдарський район
	місто Рубіжне
	місто Северодонецьк
Старобільська окружна прокуратура	Біловодський район
	Білокуракинський район
	Марківський район
	Міловський район
	Новопсковський район
	Сватівський район
	Старобільський район
	Троїцький район
Стахановська окружна прокуратура	місто Кіровськ
	Слов'яносербський район
	Станично-Луганський район
	місто Стаханов
Львівська область	
Городоцька окружна прокуратура	Городоцький район
	Мостиський район
	Яворівський район
Дрогобицька окружна прокуратура	місто Борислав
	місто Дрогобич
	Дрогобицький район
	місто Трускавець
Золочівська окружна прокуратура	Золочівський район
	Миколаївський район
	Перемишлянський район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Львівська окружна прокуратура 1	Галицький район міста Львова
	Личаківський район міста Львова
	Сихівський район міста Львова
Львівська окружна прокуратура 2	Залізничний район міста Львова
	Шевченківський район міста Львова
Львівська окружна прокуратура 3	Франківський район міста Львова
	Пустомитівський район
Самбірська окружна прокуратура	місто Самбір
	Самбірський район
	Старосамбірський район
	Турківський район
Стрийська окружна прокуратура	Жидачівський район
	Сколівський район
	місто Стрий
	Стрийський район
Червоноградська окружна прокуратура	Жовківський район
	Сокальський район
	місто Червоноград
Миколаївська область	
Вознесенська окружна прокуратура	Веселинівський район
	місто Вознесенськ
	Вознесенський район
	Доманівський район
	Єланецький район
	Новоодеський район
Миколаївська окружна прокуратура 1	Березанський район
	Заводський район міста Миколаєва
	Миколаївський район
	місто Очаків
	Очаківський район
	Центральний район міста Миколаєва

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Миколаївська окружна прокуратура 2	Ленінський район міста Миколаєва
	Корабельний район міста Миколаєва
Первомайська окружна прокуратура	Арбузинський район
	Братський район
	Врадіївський район
	Кривоозерський район
	місто Первомайськ
	Первомайський район
	місто Южноукраїнськ
Баштанська окружна прокуратура	Баштанський район
	Березнегуватський район
	Жовтневий район
	Казанківський район
	Новобузький район
	Снігурівський район
Одеська область	
Білгород-Дністровська окружна прокуратура	Арцизький район
	місто Білгород-Дністровський
	Білгород-Дністровський район
	Тарутинський район
	Татарбунарський район
	Саратський район
Ізмаїльська окружна прокуратура	Болградський район
	місто Ізмаїл
	Ізмаїльський район
	Кілійський район
	Ренійський район
Іллічівська окружна прокуратура	Біляївський район
	місто Іллічівськ
	Овідіопольський район
	місто Теплодар

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Котовська окружна прокуратура	Ананівський район
	Балтський район
	Кодимський район
	місто Котовськ
	Котовський район
	Красноокнянський район
	Любашівський район
	Савранський район
Одеська окружна прокуратура 1	Київський район міста Одеси
Одеська окружна прокуратура 2	Комінтернівський район
	Малиновський район міста Одеси
	місто Южне
Одеська окружна прокуратура 3	Приморський район міста Одеси
Одеська окружна прокуратура 4	Суворовський район міста Одеси
Роздільнянська окружна прокуратура	Березівський район
	Великомихайлівський район
	Іванівський район
	Миколаївський район
	Роздільнянський район
	Фрунзівський район
	Ширяївський район
Полтавська область	
Кобеляцька окружна прокуратура	Глобинський район
	Карлівський район
	Кобеляцький район
	Козельщинський район
	Машівський район
	Новосанжарський район
	Решетилівський район
	Чутівський район
Кременчуцька окружна прокуратура	місто Комсомольськ
	місто Кременчук
	Кременчуцький район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Лубенська окружна прокуратура	Гребінківський район
	Лохвицький район
	місто Лубни
	Лубенський район
	Оржицький район
	Пирятинський район
	Семенівський район
	Хорольський район
	Чорнухинський район
Миргородська окружна прокуратура	Великобагачанський район
	Гадяцький район
	Диканський район
	Зінківський район
	Котелевський район
	місто Миргород
	Миргородський район
	Шпичацький район
Полтавська окружна прокуратура	місто Полтава
	Полтавський район
Рівненська область	
Дубенська окружна прокуратура	Демирівський район
	місто Дубно
	Дубенський район
	Млинівський район
	Радивилівський район
Острозька окружна прокуратура	Березнівський район
	Гощанський район
	Здолбунівський район
	Корецький район
	Костопільський район
	місто Острог
	Острозький район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Рівненська окружна прокуратура	місто Рівне
	Рівненський район
Сарненська окружна прокуратура	Володимирецький район
	Дубровицький район
	Зарічненський район
	місто Кузнецовськ
	Рокитнівський район
	Сарненський район
Сумська область	
Конотопська окружна прокуратура	Білопільський район
	Буринський район
	місто Конотоп
	Конотопський район
	Путивальський район
Охтирська окружна прокуратура	Великописарівський район
	Краснопільський район
	місто Охтирка
	Охтирський район
	Тростянецький район
Роменська окружна прокуратура	місто Лебедин
	Лебединський район
	Липоводолинський район
	Недригайлівський район
	місто Ромни
	Роменський район
Сумська окружна прокуратура	місто Суми
	Сумський район
Шосткинська окружна прокуратура	місто Глухів
	Глухівський район
	Кролевецький район
	Середино-Будський район
	місто Шостка

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	Шосткинський район
	Ямпільський район
Тернопільська область	
Кременецька окружна прокуратура	Збаразький район
	Кременецький район
	Лановецький район
	Підволочиський район
	Шумський район
Теребовлянська окружна прокуратура	Бережанський район
	Бучацький район
	Козівський район
	Монастирський район
	Підгаєцький район
	Теребовлянський район
Тернопільська окружна прокуратура	Зборівський район
	місто Тернопіль
	Тернопільський район
Чортківська окружна прокуратура	Борщівський район
	Гусятинський район
	Заліщицький район
	Чортківський район
Харківська область	
Ізюмська окружна прокуратура	Борівський район
	Дворічанський район
	місто Ізюм
	Ізюмський район
	місто Куп'янськ
	Куп'янський район
	Шевченківський район
Лозівська окружна прокуратура	Балаклійський район
	Барвінківський район
	Близнюківський район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	місто Лозова
	Лозівський район
Первомайська окружна прокуратура	Зачепилівський район
	Кегичівський район
	Красногородський район
	Нововодолазький район
	місто Первомайськ
	Первомайський район
	Сахновщинський район
Харківська окружна прокуратура 1	Дзержинський район міста Харкова
	Ленінський район міста Харкова
Харківська окружна прокуратура 2	Жовтневий район міста Харкова
	Київський район міста Харкова
Харківська окружна прокуратура 3	Комінтернівський район міста Харкова
	Орджонікідзевський район міста Харкова
Харківська окружна прокуратура 4	Московський район міста Харкова
Харківська окружна прокуратура 5	Фрунзенський район міста Харкова
	Червонозаводський район міста Харкова
Харківська окружна прокуратура 6	Харківський район
Люботинська окружна прокуратура	Богодухівський район
	Валківський район
	Дергачівський район
	Золочівський район
	Коломацький район
	Краснокутський район
	місто Люботин
Чугуївська окружна прокуратура	Великобурлуцький район
	Вовчанський район
	Зміївський район
	Печенізький район
	місто Чугуїв
	Чугуївський район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Херсонська область	
Бериславська окружна прокуратура	Бериславський район
	Білозерський район
	Великоолександрівський район
	Високопільський район
	Нововоронцовський район
Генічеська окружна прокуратура	Генічеський район
	Іванівський район
	Новотроїцький район
	Чаплинський район
Каховська окружна прокуратура	Великопетинський район
	Верхньорогачицький район
	Горностаївський район
	місто Каховка
	Каховський район
Новокаховська окружна прокуратура	Нижньосірогозький район
	Голопристанський район
	Каланчицький район
	місто Нова Каховка
	Скадовський район
Херсонська окружна прокуратура	Цюрупинський район
	місто Херсон
Хмельницька область	
Городоцька окружна прокуратура	Вінковецький район
	Волочиський район
	Городоцький район
	Деражнянський район
	Чемеровецький район
Кам'янець-Подільська окружна прокуратура	Ярмолинецький
	Дунаєвецький район
	місто Кам'янець-Подільський

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	Кам'янець-Подільський район
	Новоушицький район
Староконстянтинівська окружна прокуратура	Білогірський район
	Красилівський район
	Летичівський район
	місто Старокостянтинів
	Старокостянтинівський район
	Старосинявський район
	Теофіпольський район
Хмельницька окружна прокуратура	місто Хмельницький
	Хмельницький район
Шепетівська окружна прокуратура	Ізяславський район
	місто Нетішин
	Полонський район
	місто Славута
	Славутський район
	місто Шепетівка
	Шепетівський район
Черкаська область	
Звенигородська окружна прокуратура	місто Ватутіне
	Городищенський район
	Звенигородський район
	Катеринопільський район
	Корсунь-Шевченківський район
	Лисянський район
	Тальнівський район
Золотоніська окружна прокуратура	Драбівський район
	місто Золотоноша
	Золотоніський район
	місто Канів
	Канівський район
	Чорнобаївський район

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
Смілянська окружна прокуратура	Кам'янський район
	місто Сміла
	Смілянський район
	Чигиринський район
	Полянський район
Уманська окружна прокуратура	Жашківський район
	Маньківський район
	Монастирищенський район
	місто Умань
	Уманський район
	Христинівський район
Черкаська окружна прокуратура	місто Черкаси
	Черкаський район
Чернівецька область	
Сторожинецька окружна прокуратура	Вижницький район
	Герцаївський район
	Глибоцький район
	Путильський район
	Сторожинецький район
Хотинська окружна прокуратура	Заставнівський район
	Кельменецький район
	місто НовоDNістровськ
	Новоселицький район
	Сокирянський район
	Хотинський район
Чернівецька окружна прокуратура	Кіцманський район
	місто Чернівці
Чернігівська область	
Менська окружна прокуратура	Городянський район
	Коропський район
	Корюківський район
	Менський район

Продовження додатка 2

Назва окружної прокуратури	Територіальна юрисдикція
	Новгород-Сіверський район
	Семенівський район
	Сосницький район
	Ріпкинський район
	Щорський район
Ніжинська окружна прокуратура	Бобровицький район
	Борзнянський район
	Козелецький район
	Куликівський район
	місто Ніжин
	Ніжинський район
	Носівський район
Прилуцька окружна прокуратура	Бахмацький район
	Варвинський район
	Ічнянський район
	місто Прилуки
	Прилуцький район
	Срібнянський район
	Талалаївський район
Чернігівська окружна прокуратура	місто Чернігів
	Чернігівський район
Севастопольська окружна прокуратура	місто Севастополь
місто Київ	
Київська окружна прокуратура 1	Голосіївський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 2	Дарницький район міста Києва
Київська окружна прокуратура 3	Деснянський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 4	Дніпровський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 5	Оболонський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 6	Печерський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 7	Подільський район міста Києва
	Шевченківський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 8	Святошинський район міста Києва
Київська окружна прокуратура 9	Солом'янський район міста Києва

Наукове видання

**СТАТУС ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО ОБВИНУВАННЯ:
міжнародні стандарти, зарубіжне законодавство
і пропозиції щодо реформування в Україні**

За заг. редакцією О. А. Банчука

Головний редактор	Гайдук Н. М.
Редактори:	Гайдук Н. М., Коновал С. С.
Художнє оформлення	Губенко В. С.
Комп'ютерна верстка	Конопльова Л. І.

Підписано до друку 24.IV 2012 р. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Arno Pro. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 50,7. Наклад 1000 пр. Зам. № _____.
Оригінал-макет виготовлений ТОВ «Атіка»,
04060 м. Київ-60, вул. М. Берлінського, 9.
Свідоцтво про видавничу діяльність і розповсюдження видавничої продукції:
Серія ДК № 216 від 11.X 2000 р.,
видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України.
Надруковано ПП «Рута»,
10014 м. Житомир, вул. М. Бердичівська, 17-а.
Реєстраційне свідоцтво серія ДК № 364 від 14.01.2010 р.